

вторката на ЧЕРИСА и БЯЛАТА РОЗА

БЕБИКА СЕН КЛЕР

20/899
с 33

СЪМНИ РОЗИ

Неудържима страст сред вихъра
на кръвопролитна война

ДЖЕСИКА СЕН КЛЕР ЗИМНИ РОЗИ

Превод: Августина Николова

chitanka.info

Лийна Лейтън е южняшка красавица от Вирджиния. Чейс Кортланд е майор от армията на янките. Неговата мисия е да унищожи Юга и нейния роден дом. Но войната е безсилна пред любовта.

Една прегръдка предопределя съдбата им.

ПЪРВА ГЛАВА

Най-неочаквано един облак високо в небето затули луната и нощта над Атланта стана непрогледна. Майор Чейс Кортланд яздеше бавно по широката, потънала в сенки, улица. Всеки на негово място щеше да е нащрек: той бе офицер от армията на Севера, дошъл неканен в град на Конфедерацията^[1], чужденец и натрапник в последните горди бастиони на памуковия Юг.

Тази вечер обаче го глождеше още нещо и както яздеше, Чейс Кортланд се съсредоточи и се помъчи да разбере какво. Не беше просто усещането, което изпитна всеки пришелец, озовал се в чужда земя, и то посред нощ. Бог е свидетел, че след няколко години на бойното поле всеки войник свиква с нощните сенки. Не се дължеше и на факта, че Атланта беше пуста: зад прозорците на залостените къщи не светеха лампи, не се чуваха и тихите, едва доловими обичайни звуци на тънещия в сън град — внезапен кучешки лай или плач на пеленаче. Цивилните обикновено бягаха и ред настъпващите части и след близо четири години Гражданска война Чейс беше свикнал със зловещата тишина. Погледна през рамо и видя уличната табела от ковано желязо. На нея май пишеше „Праскова“. Усети зад себе си едва доловимо уханье. Рози? Застина от изненада и дръпна юздите на коня. Рози, плъзнали нагоре по боядисана в бяло дървена решетка.

Кой знае защо, се наведе да откъсне една и я сложи на седлото пред себе си. Изведнъж му хрумна, че може би точно това го е тревожело — розите, цъфнали наред ноември. В полите на планината северно от Атланта, където двете кавалерии — на Севера и на въстаналата Конфедерация — бяха воювали едва до вчера, нощите бяха по-студени. Короните на дърветата бяха започнали да се обагрят в алено и златисто, в началото на седмицата дори бяха започнали да капят и когато последните части на армията на Севера се изтеглиха на юг към града, вече шумоляха под копитата на конете. Но тук, в самата Атланта, есента още не беше настъпила. Дъбовете бяха все така зелени, тревата по моравите бе тучна и висока, обагрена в цветовете на

лятото, а в изоставените градини сред избуялите плевели още цъфтяха цветя. Колко странен беше Югът — земя на парадоксите, пленително красива, но и неразгадаема за всеки пришелец като Чейс. Пак на тази земя бе израсла една също тъй красива и загадъчна жена, в която Чейс бе влюбен толкова страстно, че бе пренебрегнал безразсъдно опасностите, които знаеше, че тя крие за неговите разум, душа и родина: Лийна Пенли Лейтън, родена и израсла във Вирджиния. С черни коси и виолетови очи, не по-малко предана на Конфедерацията от всеки въстаник с пушка в ръка и дважд по-опасна, защото Чейс не я възприемаше като враг, какъвто всъщност тя беше.

Изведнъж градът отзад бе осветен от златисто зарево, очертало черните силуети на покривите. Той се сепна и, сбърчил чело, дръпна рязко юздите на коня. Пожар? След миг задуха вятър и Чейс се свъси още повече, усетил мириса на изгоряло. Конят вдигна неспокойно и подплашено глава, щом Чейс го пришпори в лек галоп. Ако опожаряваха някои квартали, значи Шърман^[2] смяташе да се изтегли от града — вероятно днес, а може би призори.

В такъв случай Чейс не можеше да се бави дълго при Лийна. Разполагаше със съвсем малко време, колкото да се опита да изглади положението от онази септемврийска нощ, когато беше напуснал града, за да иде на север да се бие с въстаническата кавалерия, която Худ^[3] беше оставил, преди да се оттегли в Тенеси.

Това, което трябваше да направи, беше да забрави Лийна Лейтън, каза си за стотен път той. Да се пребори с безумието, тласнало го да я види отново, колкото да измъчи и себе си, и нея с тази последна среща, с още горчиви думи, които само щяха да отворят незарасналата кървяща рана. Не му ли стигаше това? Угризенията на съвестта? Страданията? Трябваше да обърне коня и да се върне в полка, да поспи след двете безсънни денонощия. Но, мрачен и още по-свъсен, Чейс продължи нататък сред сивкавите сенки на нощна Джорджия. Вятърът като че се засили. Мирисът на изгоряло стана още по-осезателен. Сега вече хоризонтът отзад бе озарен от два пожара. Чейс доту суетнята в далечината на юг и изток, където градът все така тънеше в непрогледен мрак. Но в обхванатите от пламъците квартали бе тихо като в гроб. Беше истинско безумие да опожаряват града при този силен вятър, който непрекъснато сменяше посоката си и довяваше

прах. Октомври и ноември бяха сушави месеци в Джорджия и целият град можеше да изгори до основи. А и Лийна заедно с него.

Копитата на коня чаткаха все по-забързано по неравния калдъръм на главната улица и отекваха като гръмка песен в зловещата нощна тишина. Ако не беше пожарът, който обхващаше нови и нови квартали, Чейс нямаше да иде пак при Лийна. Но още докато си го мислеше, осъзна, че се самозалъгва. След онази вечер, когато почти я изнасили, какво можеше да ѝ каже? Или тя на него? От онази горчива, мъчителна нощ бе минал месец и половина, през който той напразно беше очаквал болката и вината да избледнеят. Понякога след люта битка или особено тежка езда те наистина се притъпяваха, но после пак го налягаха. Сутрин се мяташе в одеялата, гледеше дъха си в ледения планински въздух... и болката и вината отново го обземаха, по-силни и отпреди. Измъчваха го и сега. Караха го да я потърси за последен път. Да се опита да намери покой. Да се опита да се сбoguва с жената, която нямаше право да обича, но която не можеше да забрави. Една омъжена жена, и то от Конфедерацията на Южните щати. „Проклетата да си, Лийна Лейтън!“ Проклетата да е съдбата, задето е кръстосала пътищата им в красивата долина на Вирджиния. По-малко щеше да го боли, ако бе на смъртен одър.

— Кой е там?

Звездите проблеснаха върху дулото на насочената срещу него карабина и Чейс дръпна юздите.

— Майор Чейс Кортланд. Осми пенсилвански полк.

Карабината се наклони надолу.

— Да, сър. Кавалерията се събира в източния край на града.

— Знам. Но преди това имам малко работа тук.

— Побързайте, сър! — Войникът се засмя тихо и кимна към пожара на север, които вече приличаше на огнена стена. На запад също бяха избухнали три, не, четири други пожара. — Вчера чичо Били^[4] нареди цивилните от Конфедерация да напуснат града. Веднъж да пламне всичко, няма кой да го гаси.

Чейс неволно погледна в същата посока и видя как нощният вятър е извил на вихрушка ярките златни искри и сажди. Бе стъписан, настръхна целият. Значи Шърман смяташе да опожари не само отделни квартали. Командването на армията на Севера знаеше прекрасно, че

огънят моментално ще обхване целия град. От ден на ден войната ставаше все по-противна.

— Благодаря ти, войнико. Няма да се бавя.

Когато офицерът от армията на Севера пришпори изморения кон към пожара, единствената роза, която бе откъснал за своята любима и за извинение, и за последно сбогом, падна от седлото и заприлича върху пращната улица на Атланта на алена капка. Преди да се разсъмне неумолимите пламъци щяха да изпепелят и нея. Прекалено сочни, за да пламнат веднага, листенцата първо щяха да се спаружат и почернеят, а когато пламнеше целият град, щяха да се превърнат в прах.

Тази нощ и във Филадельфия беше тъмно, но бе по-студено отколкото в Атланта, и светеха единствено пламъчетата в кристалните полилеи и огньовете в мраморните камини. Джошуа, бащата на Чейс Кортланд, седеше на маса, потънал в мисли. Провеждаше се поредното заседание на „коалицията“ — неколцина богати безскрупулни предприемачи, обединили се, за да се възползват от войната и да извлекат възможно най-големи печалби от тази кървава касапница. По дух Джошуа нямаше нищо общо с тези хора. Беше се присъединил към тях минала пролет единствено с надеждата да осуети пъклените им кроежи. Сега обаче не мислеше за тези предатели, за незаконното забогатяване, което поощряваха, за конгресмените, които бяха подкупили, за амбициите им да си поделят покорения Юг и да се разпореждат като феодали с неограничена власт. Мислеше за сина си Чейс и за последното му писмо, което беше получил днес. Бе пратено от Ресака, но в него пак се чувстваха най-вече Атланта и жената, с която Чейс по ирония на съдбата се бе събрал отново: Лийна Пенли Лейтън.

„По дяволите!“, сбърчи уморено вежди Джошуа. Мислеше си, че всичко това е приключило. Че би трябвало да е приключило. Синът му не биваше да подновява връзката си с красивата бунтовничка от Вирджиния. Чейс се беше влюбил в Лийна Лейтън предната година, когато беше останал да зимува с армейските части под негово командване в дома ѝ в долината Шенандоа. През пролетта обаче подполковник Стюарт Лейтън се бе върнал и няколко дни по-късно

беше устроил засада на федералните отряди, водени от Чейс. Джошуа смяташе, че още тогава Лийна Лейтън бе направила своя избор. Беше заминала със съпруга си един Бог знае къде, зарязвайки Чейс да лежи облян в кръв на една затънтена ливада във Вирджиния. После — отчасти благодарение и на това, Джошуа най-накрая успя да накара Чейс да направи отдавна чаканото официално предложение на своята годеница Сюзан Страдфорд. Пуснеха ли го в отпуск, Чейс щеше да се ожени за нея. Щеше да забрави жената, която нямаше право да обича, и да се венчае за момичето, което трябваше да обича.

Навремето Джошуа си каза, че случилото се е неприятно, но било, каквото било! Бе положил доста усилия, за да се примири с тази тягостна история. Веднага след кратката, ала толкова нежелателна връзка на сина му се бяха появили усложнения, федералното правителство имаше подозрения, че Лийна Лейтън е шпионка на Конфедерацията. Домът ѝ Блайдсуд беше в черния списък на войската на Севера в долината. Чейс беше ранен, беше му се разминало на косъм да не го убият. А Джошуа бе подслонил брата на Лийна Лейтън, който бе пленен и след това пуснат под гаранция до приключването на войната. Въпреки че куршумите на въстаниците при Шилоу покосиха големия син на Джошуа, другият му син, Чейс, го помоли да прибере Пенли, брата на Лийна. Джошуа знаеше, че Чейс иска това от него заради сестрата: бе просто немислимо да изпитва симпатии към офицер от армията на въстаниците.

И така миналия април бившият майор от кавалерията на Конфедерацията Джонатан Пенли получи не особено гостоприемно подслон в дома на Джошуа Кортланд и работа в банка „Кортланд“. И в двете предложения Джонатан Пенли надмина всички очаквания на Джошуа. Оказа се отличен финансист, а през последните месеци старецът се привърза към цялото му семейство — към него, към съпругата му Уитни и двете им дъщерички Миранда и Бони. Всъщност чак предния месец Джошуа си позволи да се поздрави, че очакваното от него пълно нещастие се е превърнало в благословия. После се получи първото писмо на Чейс от Атланта и добитото с толкова търпение спокойствие на Джошуа се стопи. Чейс отново бе отишъл при Лийна Лейтън. Още по-лошо, тя се намираще в опасност, бе заподозряна в предателство и бе преследвана от Дрейк, шеф във военното министерство. Изведнъж Джошуа бе обзет от гняв и

безсилие. Чейс и Лийна Лейтън имаха на разположение половината страна, с хиляди мили от Мексиканския залив до линията Мейсън — Диксън! Толкова ли не можеха да стоят на сто-двеста мили един от друг? Толкова наложително ли бе тази жена да настоява да ходи при сина му точно когато той воюва с кавалерията на Федерацията? Само Господ знаеше какви мъки щеше да им навлече тази среща, в дъното, на която бе дяволът. Щеше да е далеч по-добре, ако пътищата им не се бяха кръстосали никога повече.

— Добре ли си, Джошуа?

Той се сепна и се обърна към Хенри Уолтърс, пръв предложил му да се присъедини към коалицията: въпреки това бе единственият тук, когото Джошуа още можеше да нарече свой приятел.

— Да, добре съм. Хенри. Просто се бях замислил за писмото, което получих днес от сина си.

— Приличаше на една от фуриите там.

— Имам причина, наистина.

Хенри вдигна притеснен рамене и погледна любопитно Джошуа. Но когато отново заговори, смени темата и в очите му се появи едва доловим страх.

— Джошуа, забеляза ли колко особено се държат някои хора тази вечер? Мисля, че кроят нещо. Нещо наистина важно. Случайно подочух разговори на Роланд Ходжес с онзи млад адвокат и съм готов да се закълна, че обсаждаха някакво похищение. Споменаха и името на Лафайет Бейкър, сякаш се е хванал с тях или трябва да го убедят да го стори.

— Бейкър е шеф на тайното разузнаване във военното министерство. Замесен е в какви ли не долни заговори. Знаеш.

Разбира се, че знам. Но кого ли са си наумили да стискат? Може би Джеферсън Дейвис? Или Лий? Но какво ще спечелят, ако отмъкнат някого от тях?

Смръщен, Джошуа се замисли. Не за първи път имаше подозрения, че в тази коалиция от негодници има вътрешен, по-тесен кръг от най-изпечени и закоравели мошеници, които не отстъпваха на самия сатана по подлостите, които се въртяха в главите им. Господи, на какво ли не са способни хората в името на Бога, наречен богатство!

— Отвлекат ли някого от двамата ръководители на Конфедерацията, ще изравнят силите и може би ще сложат край на

войната, въпреки че мен ако питаш, нямат интерес да го правят. Вероятно са разговаряли за бъдещето.

Наум си каза, че е невъзможно да отвлекат Дейвис или Лий. Между тях двамата и членовете на коалицията се бе възправила цялата армия на Конфедерацията. Никой не можеше да се добере до тях, докато не приключи войната, а после вече коалицията нямаше да има причина да се занимава с това. След войната неин враг щеше да бъде Ейбрахам Линкълн. Линкълн стоеше на пътя на всички, наумили си да омаломощят и без това вече почти смазания Юг и да го поделят на княжества, които да управляват под прикритието на военното положение. Президентът Линкълн, слава Богу, щеше да ги спре. Изведнъж Джошуа усети как го побиват ледени тръпки. Не. Бе изключено да се стигне чак дотам. Дори хора като тези тук не биха посмели да вдигнат ръка срещу своя президент.

Хенри Уолтърс се бе поизвърнал, в очите му се четеше още по-голям страх. Не беше куражлия. Дума да няма, беше се присъединил към групата, воден от своите финансови интереси във войната, но съществуваше граница, която не би прекрачил. Въпреки това сега изведнъж си бе дал сметка, че ужасно се страхува от другите в коалицията. Щяха да му видят сметката и лично, и във финансово отношение. Противопоставеше ли се на Ходжес, все едно да се напъха сам в устата на акулата. Дребните риби трябваше да си знаят мястото. Или следваха хищниците, или те ги излапваха. Дори и нещо да му тежеше на съвестта, той нямаше намерение да се самоубива.

— Няма нищо, Джошуа. Всъщност не биваше да отварям дума за това. Сега, като се замисля, дори не съм сигурен, че съм чул да говорят за похищение. Хайде, нека го забравим.

Джошуа кимна любезно, явно приемаше за чиста монета увъртанията на Хенри Уолтър. Но за миг му мина през ума, че Хенри може би е чул правилно какво са си казали. Ами ако бяха надвиснали събития, пред които всички досегашни подлости на коалицията щяха да изглеждат съвсем безобидни? „Господи, докога ще продължава тази безкрайна война?“, запита се Джошуа, обзет от зловещо предчувствие. Искаше синът му Чейс да се прибере, преди той да грохне и да е неспособен да държи под око всички опасни интриги на коалицията. Дали все пак да не пренебрегне желанието на Чейс? Дали да не

настоява синът му да напусне бойното поле и да се хване на работа във Вашингтон? Можеше лесно да го уреди.

Всъщност това щеше да реши още доста висящи въпроси. Коалицията беше само един от многото му проблеми.

В мрака на същата ноемврийска нощ Атланта рухваше в хаоса на огнената стихия — вече познат кошмар, който този път обаче се бе разrazil в по-големи мащаби. Леярницата на Уиншип беше сред първите сгради, подпалени от факлите на северняците. Съседната рафинерия пламна от пренесените от вятъра искри. После огънят плъзна по складовете с товари и боеприпаси и околните магазини. Скоро всичко около централната жп гара гореше — хотел „Атланта“, Вашингтон Хол, магазини, цехове, изоставеният пазар за роби, театрите и кръчмите. Дори черквите не бяха пощадени. Един зидан от камък склад, който не се поддаде на пламъците, беше взривен с мина. Последваха и други експлозии. Укритите в бунтовническия град гранати и барут също допринесоха за настъпилия ад. Всичко се тресеше от срутващите се многоетажни сгради. Доста от войниците бяха пияни, други продължаваха да се черпят. Черната завеса на нощта вече беше напълно вдигната, небето се бе превърнало в огромен ярък купол от пламъци и разлетяла се пепел. Атланта с нейните двеста акра бе обхваната от огън или превърната в изпепелени руини. В крайна сметка от този пожар, подпален от северняците, щяха да оцелеят по-малко от четиристотин сгради в целия град.

Чейс Кортланд стигна до пансиона, изпреварвайки с няколко пресечки яростните пламъци, провери стаите и изтича по стълбите навън. Лийна Лейтън я нямаше вътре. Всъщност нямаше никой. Вятърът вече бе горещ и разнасяше във всички посоки огнени сажди. Чейс спря на площадката пред стълбището, обзет от нарастващо отчаяние. Къде ли беше Лийна? Погледна първо в едната, после в другата посока на безлюдната тъмна улици, сякаш очакваше някой да му отговори. Ала по нея нямаше жива душа. Повечето къщи отдавна бяха опразнени, някои вече бяха опожарени. Дали Лийна не бе отишла в градската къща, където Чейс я беше видял за първи път? Тя бе почти разрушена още първата вечер, когато федералната армия влезе в града и войниците се втурнаха да плячкосват. Но може би, щом е видяла

плъзналия пожар, Лийна се е върнала там, за да прибере малкото нещо, които са ѝ останали. Или подполковник Дрейк се е възползвал и от отсъствието на Чейс, и на заповедта на генерал Шърман, и е арестувал красивата бунтовничка? За да я изведе от града? Чейс едва ли не предпочиташе да се е случило точно това. Така Лийна щеше да е в безопасност. Ами ако не беше с Дрейк? Тогава можеше да е навсякъде. Дали е проявила достатъчно разум да избяга, докато огнената стихия не се е разразила с пълна сила? Или е останала, за да се опита да се пребори с неизбежното, да жертва дори живота си, за да спаси един град на Конфедерацията от пожара, подпален от северняците? Чейс си знаеше, тя сигурно е предпочела да направи второто.

От покрива на пансиона вече се сипеха ярки искри, знак, че не след дълго дъсчената постройка ще бъде обхваната от пламъци. Чейс изруга тихо, пресегна се да хване юздата на изплашения кон и бързо се метна на гърба му. Не можеше да залага на това, че Лийна е в безопасност извън града, с онзи тип от военното министерство. Защото, ако грешеше... Обърна жребеца на изток и го пришпори в безумен галоп, за да избяга от бързо напредващия ножар. Къде си, Лий? Вдън земя ли потъна?

Източно от Атланта, на около осемнайсет мили от града по пътя Макдъно, имаше сива мрачна ферма, възправила се сред бедни поля и прилични на къпини памукови масиви. Дървената табелка на пътя не се четеше от полепналата по нея прах и нощния мрак, но на дневна светлина, върху мръсния бял фон с разкривени червени букви пишеше „Стаи под наем“. В областта фермата беше известна като „Къщата на Макрей“ и трудно можеше да мине за странноприемница, но се намираще само на ден път пеша източно от града и преди войната мнозина отсядаха в нея. Преди няколко седмици, когато кавалерията на Шърман получи заповед да се изтегли в планините на север, Лийна Лейтън избяга отчаяна от близкия град, за да се спаси от армията на Севера и по-точно — от Чейс Кортланд. Първия ден замръкна тук и бе принудена да остане. Сетне, кой знае защо, започна да отлага заминаването си ден след ден, седмица след седмица: нито се връщаше в Атланта, нито се отправяше на север към дома си в долината на

Вирджиния. Двоумеше се накъде да поеме и накрая просто остана във фермата на семейство Макрей.

Сега гледайте от верандата на паянтовата, боядисана в бяло ферма как в далечината на изток се издига зарево, осветило мрачното предутринно небе над Джорджия, Атланта гореше. Рано или късно това щеше да стане. Най-накрая северняците подпалиха бунтовническия град. „Проклет да си, Чейс Кортланд!“ — помисли си тя и в очите и най-неочаквано избиха горчиви сълзи. — „Проклети да сте ти и всички самодоволни подпалвачи в сини униформи!“ Как бе могла да отдаде сърцето си на един враг на своята родина? Да обича мъж, който е част от разюзданата унищожителна стихия на Севера? Как беше възможна такава безотговорна жестокост към невинните цивилни южняци? Това напълно оправдаваше ужасяващите партизански действия на нейния съпруг. Може би Стюарт все пак бе прав. Може би северняците си заслужаваха всички жестокости, които той им бе причинил.

— Госпожо Лейтгън!

Лийна се сепна и се извърна. Джени Макрей се стуши в опърпания шал около раменете ѝ и се приближи по скърцащите дъски на тъмната веранда. За миг по-възрастната жена се взря безизразно в хоризонта на запад, където грееше заревото на опожарения град. Без да каже и дума, без да променя изражението си, тя само повдигна безразлично рамене.

— Току-що се прибра синът ми Джон. — Замълча, колкото да посочи къщата зад тях и добави: — Споменахте, че ще се върнете в къщата си в долината на Вирджиния. Дали да не поговорите с Джон, преди да тръгнете?

Атланта бе мигновено забравена. Долината на Вирджиния излезе на преден план в скованото от страх съзнание на Лийна. В хладните думи на Джени Макрей имаше стаено предупреждение и този студ започна да обхваща бавно Лийна и да измества необузданата ярост, обзела я при вида на опожарена Атланта. Но жената от Джорджия само стоеше мълчаливо и наблюдаваше равнодушно девойката пред себе си. Сякаш очакваше нещо, но Лийна не знаеше какво. В нощния мрак състареното сбръчкано лице на госпожа Макрей приличаше повече на дялан камък, отколкото на човешка плът, но изведнъж ъгълчето на

устните ѝ потръпна и се изви като че в отговор на някаква стара тяхна шега.

— Долината Шенандоа ли?

Още докато изговаряше думите, Лийна осъзна, че задава глупав въпрос. Щом северняците бяха опожарили Атланта с такова безцеремонно равнодушие, какво я караше да мисли, че са пощадили тучните, девствени и хълмисти възвишения на долината във Вирджиния, която тя толкова обичаше?

Джени Макрей отвърна, като само сви повторно рамене и се обърна да отвори обгърнатата в мрак врата. Застана до нея като на пост, а Лийна влезе вътре и отиде в кухнята. В нея светеше само слабият мъждив пламък на лоената свещ, към която тя тръгна бавно, без желание. Обзето от нови страхове, сърцето ѝ биеше като обезумяло. „Пощади долината, моля те. Господи, красивата и обична Блайдсуд! Пощади старата къща, в която са живели четири поколения от семейство Пенли, тази пазителка на дългите безгрижни лета и сребрилата река край нея. Сигурно Джени Макрей греши.“

— Госпожо Лейтън!

Щом Лийна влезе, високият млад мъж в кухнята докосна за поздрав изпомачканата си шапка с широка периферия. Лийна се стресна от движението му. Това беше униформената шапка на северняците с двете кръстосани еднакви саби от емблемата на федералната кавалерия. Мъничките саби проблеснаха за миг на светлината на единствената свещ и пробудиха в съзнанието твърде много спомени. И Чейс Кортланд носеше същата шапка. Младият Макрей сигурно я е откраднал, реши бързо жената. Или я е взел от някой мъртъв редник. Беше повече от вероятно. Вече имаше толкова много убити и от двете воюващи страни.

— Господин Макрей!

Младият мъж се усмихна и поклати глава, докато се здрависваше.

— Вече не съм „господин“, не съм господар на никого. Редник съм. Записах се в доброволните отряди на Конфедерацията.

Застанала зад Лийна в старовремската кухня с кирпичен под, Джени Макрей изсумтя недоволено:

— И дума да не става. Никъде няма да ходиш. Вече загубих двама синове. Ще стоиш тука, където ти е мястото. Ще ореш и жънеш,

ще помагаш на майка си.

Момчето се смръщи и я погледна дръзко.

— Не, мамо! Северняците напират, всеки мъж, който може да държи оръжие, трябва да се бие срещу тях!

— Извинете! — Гласът на Лийна прозвуча остро от обзелия я страх. С всеки изминал миг ужасната картина на опожарения Блайдсуд, чиито високи източени кули се срутват върху горящия покрив, оживяваше все по ясно пред очите ѝ. — Майка ви каза... Знаете ли нещо за долината Шенандоа във Вирджиния? Бях в Атланта, там северняците... Чух някои слухове, но...

Тя не намери сили да изрече въпроса. Гласът ѝ се разтрепери, думите ѝ отекнаха и заглъхнаха в зловещо мълчание.

Момъкът се поизвърна, за да не среща очите ѝ и Лийна разбра ужасяващия отговор още преди той да го изрече.

— Долината на Вирджиния беше опожарена, госпожо. Чак до Харисънбърг.

Лийна усети как за пореден път дъхът ѝ секва и затвори очи, за да се предпази от пронизващата болка. Блайдсуд! Любимият стар Блайдсуд! Нейният обичан дом. Значи и Колд Спринг го няма — дома на Джонатан и Уитни. Всичко е заличено.

— Проклетата да е тази война! — каза накрая, осъзнала, че мълчанието е продължило прекалено дълго, и с усилие поклати глава, опитвайки се да отвори пълните си със сълзи очи.

Само на крачка от нея стоеше Джени Макрей и я гледаше злобно.

— Цялата плантация ли е унищожена?

Лийна примигна от изненада. Още бе скована от болката, причинена от думите на сина, и враждебността на майката прозвуча напълно неразбираемо.

— Мамо, недей. За Бога...

— Я да мълчиш! Какво знаеш ти за мъките на майките. Трима синове съм отгледала. Мъже съм ги направила, та двама от тях да лежат сега мъртви в земя, за която дори не бях чувала. И след всичко това ти си седнал да ми разправяш, че си редник Макрей и се перчиш като никакъв петел! Всичко е заради нея и другите като нея. — Тя се извърна рязко към Лийна. Лицето и беше като издялано от камък в гротескните сенки, хвърляни от единствената свещ в кухнята. — Вие, богатшите, с вашите хубави къщи и тълпите роби! Това е война на

богатите, в която като мухи гинат бедните, така да знаете! Радвам се, че и вие сте загубили нещичко, драга ми госпожо. Божия справедливост!

Най-после Лийна почувства нещо. Почувства леден студ, след това горещи тръпки и накрая и прилоша. Ръцете ѝ изведнъж започнаха да треперят.

— А сега онзи проклетник, мъжът ви, е довтасал да събира момчета, да ни взима малкото, което ни е останало. Идете при него, драга госпожо, идете и му кажете да не ми взима най-малкото момче! Разбирате ли? По скоро със собствените си ръце ще убия Джон, отколкото да го оставя да се бие за такива като вас!

В очите на жената внезапно блеснаха омраза и ярост, граничещи с лудост. Лийна забеляза това и инстинктивно отстъпи назад. Джени Макрей само профуча зад нея и се скри в тъмния коридор като някакво грозно привидение, стопило се в сенките на нощта.

— Мама не ви мисли злото.

Лийна почти беше забравила, че момчето стои до нея. Опита се да го погледне отново, вдигайки бавно и с усилие очи. Изведнъж я обзе усещането, че се мъчи да се пребори с някаква сковаваща неподвижност, с ужасяваща обреченост, в която не искаше да повярва. Атланта в пламъци! Блайдсуд опустошен! Южняците се нахвърляха един срещу друг като бесни кучета. Господи, какво ли още щеше да им навлече тази война?

— Пък и не ме интересува какви ги разправя тя. Вече съм достатъчно голям, за да правя каквото искам, и щом съм решил, ще се бия с проклетите северняци.

„Не, прекалено млад си — помисли Лийна и веднага се изненада от реакцията си. — Господи, защо се чувствам толкова стара? — запита се смаяна тя. — Самата аз ще навърша другия юни едва двайсет и две години. Рано е да се чувствам стара. Рано ми е да умирам. Рано ми е да бъда сломена, освен ако сама не се предам. Северняците ще си платят от скъпо прескъпо за това, което сториха с обичния ми Юг.“

— Майка ви спомена нещо за моя мъж, Джон. Наистина ли имаше предвид полковник Лейтън? Ако е толкова наблизно, има ли начин да му предам съобщение?

— Ако нямате нищо против, госпожо, оставете на мен. Мога да ида и да му кажа, че сте тук. А той сигурно ще дойде с мен и вие ще

разговаряте направо с него.

Лийна се колеба само миг. В съзнанието ѝ изплува образът на Чейс Кортланд и тя инстинктивно постави ръка на корема си. Почти месец вече мензисът ѝ закъсняваше. Само заради това не бързаше да се върне в Блайдсуд. Всеки ден се събуждаше с мисълта, че днес, най-късно утре мензисът ѝ ще дойде, и не искаше да я сварва насред прашните пътища, докато тя моли случайни хора да я закарат до някоя далечна гара. Но той така и не идваше. Ами ако през онази ужасна, толкова горчива, ала и толкова сладостна нощ бе забременяла от Чейс Кортланд и мъжът ѝ Стюарт узнаеше? Ако е бременна... Божичко, нима щеше да воюва с бащата на още нероденото си дете, като се присъедини към отряда на Стюарт? Но нима имаше друг избор след всичко, което северняците бяха извършили?

— Да, Джон! — изрече на глас и кимна, за да потвърди думите си. Войната бе довела до много кървави драми, а вече и до огнени клади. Северняците си заслужаваха всичко, което им причиняваше Стюарт, пък и останалите. Така му се падаше и на Чейс Кортланд! Така трябваше да бъде. — Да, Джон, сега имам да уреждам лични сметки със северняците. Много ще ти бъда задължена ако намериш съпруга ми, полковник Лейтън, и го помолиш да дойде.

Почти се бе съмнало, когато Чейс, почернял от сажди и капнал от умора, подкара коня към покрайнините на града. Въпреки изтощението клетото животно пак се впусна веднага в лек галоп, та час по-скоро да се измъкне от все по-гъстия пушек от пожара. Чейс най-последно започна да среща хора по пътя си — групички цивилни, които се мъчеха да спасят нещо от развалините, по рядко федерални наряди, които се опитваха вяло да угасят огъня. Изпитваше странно чувство, докато минаваше покрай тях: напомняха му първата вечер, когато федералните отряди бяха завзели града. Сякаш не съществуваше нищо друго, освен оранжево-червеното зарево на пожара и черния мрак на нощта. Никой не му обръщаше внимание, докато той прекосяваше града: всички бяха погълнати от отчаяните си усилия да спасят своите домове. Чейс имаше необичайното усещане, че се движи в сън, че нищо не е реално и хората са призраци. Пламтящият град наподобяваше халюцинация. После той сякаш отново се озова най-

неочаквано в действителността: пред него изникнаха бойни знамена на федералистите и войници, които крещяха. Армията се стичаше към пътя Декатур, цели колони минаваха с марш и изчезваха в черната нощ на Джорджия. Един щабен офицер се отдели от шумната тълпа и изкозирува припряно на Чейс.

— Майоре, полка си ли търсите?

Чейс поклати глава.

— Не. Търся... — Той спря и погледна през рамо горящия и изоставен град. „Избий си я от главата!“, каза си. Но не бе в състояние да го направи. — Къде мога да намеря подполковник Дрейк, майоре? От главното командване.

Майор Никълс вдигна рамене и посочи на изток.

— Изтегли се вчера със Седемнайсети корпус.

Чейс се замисли уморено. Подполковник Дрейк изглеждаше твърдо решен да арестува Лийна за предателство още през септември, когато я откри, а в началото на октомври, когато Чейс получи заповед да замине за Ресака, караулите на Дрейк още дежуреха пред вратата на пансиона. Това означаваше, че Дрейк е задържал Лийна и тя е в безопасност, извън опожарения град. Чейс я беше търсил навсякъде и накрая се отказа. На другия ден щеше да се опита да настигне подполковника. Щеше за пореден път да предложи на Лийна своята закрила, пък тя да решава. Сигурно щеше да го отпрати, помисли той, обзет от чувството, че всичките му усилия са безплодни и му причиняват само нови страдания. Щеше да му обърне гръб след това, което се беше случило между тях през онази горчива нощ.

— Още нещо ли има, майоре?

Никълс чакаше със зле прикрито нетърпение. До зори трябваше да изведе от Атланта шейсет и две хиляди войници: оставаше му около час, а една трета от тях още чакаха.

Чейс се помъчи да се окопоти и поклати глава.

— Извинете, майоре. Направо съм заспал. Благодаря ви.

Най-неочаквано вляво от него прозвуча металният сигнал на тръба, която възвестяваше заповедта за оттегляне. Неговата бригада трябваше да се изтегли пред пехотния корпус на Двайсета армия на генерал Слокъм. Войниците се строяваха в неравни редици, конете цвилеха и чаткаха неспокойно с копита. И тази нощ нямаше да се спи. Нямаше да се спи един Бог знае докога. Предстоящият поход щеше да

бъде тежък, непреклонните разбунтувани жители на Джорджия щяха да се опитват как ли не да пречат на придвижването на армията. И проклятието на тази война — партизанските групи като оглавяваната от съпруга на Лийна, без съмнение щяха да продължат подмолните си нападения. Щеше да ги атакува и бунтовническата кавалерия на Джо Уийлър, който все пак се съобразяваше с бойните правила. Никой не знаеше накъде ги води Шърман. Явно на изток, ако се съдеше по пътищата, които бе избрал. Но къде точно? Дали направо към Ричмънд, за да се присъединят към Грант, които воюваше там? Или към оръжейните заводи в Мейкън и Огъста? Или може би към Савана? Или към Чарлстън, където бунтовниците гръмнаха първата пушка срещу знамето на Федерацията?

Когато зае мястото си начело на своя батальон, изведнъж иззад него прозвуча музика и изненадан, той се извърна. Духовият оркестър на Трийсет и трети масачузетски полк свиреше „Тялото на Джон Браун“. Музиката кълтеше гръмка и победоносно и заглушаваше тътена на пожара в далечината, трясъците от падащи тухли, гърмежите на патрони, взривяващи се в подпаления арсенал, отчаяните вопли на местни жители, загубили битката с пламъците. Зад двайсет колона войниците от Четиринайсети корпус пееха, докато се подреждаха за марш. Федералните войски се отправяха на изток към все още незасегнатата от войната вътрешност на Джорджия, като крещяха ентузиазирано и вдъхновено „Слава, слава, алилуя“. Вторият по важност град на Конфедерацията бе оставен да тлее сред пепелта.

— Изглежда имам лошия късмет вечно да се изпречвам на пътя на северняците.

Лийна погледна към хоризонта на изток и в усмивката ѝ се прокрадна сянката на горчивите спомени. Зората се бе пукнала и там, където довчера се бе издигала Атланта, беше надвиснал сив облак от пушек и сажди, помрачили утринното небе. Иначе денят беше хубав — слънчев, ясен и топъл. Сякаш им се подиграва, помисли Лийна, и е на страната на северняците.

Джени Макрей не ѝ отвърна нищо и продължи да чепка памука, останал от последната лятна реколта. Лийна не обърна внимание на мълчанието на жената: през седмиците, които беше прекарала тук, тя

не беше казала и три думи. А след неприятната случка от предишната вечер Лийна очакваше от нея да бъде още по-нелюбезна от друг път. Изрече на глас, без да очаква отговор:

— След колко ли време ще дойдат тук? До Атланта сигурно има поне петнайсет мили. Май е по-добре да си събера багажа и да вървя.

— Преди да си тръгнете, не забравяйте, че ми дължите за още две седмици храна.

Беше изненадващо дори, че госпожа Макрей е казала нещо. А думите ѝ накараха Лийна да се извърне и да я изгледа с ледено презрение. Изглежда, въпреки войната, парите и робите продължаваха да бъдат Бога, на който всички в Джорджия се кланяха. Очевидно Джени Макрей не правеше изключение. „Тук е толкова различно в сравнение с Вирджиния, помисли горчиво Лийна. Там, у дома, каузата на Конфедерацията е изместила всичко друго. Войната е изравнила хората от всички класи и ги е превърнала в пламенни съратници.“

— Не, госпожо Макрей, не съм забравила уговорката ни. Синът ви каза, че ако има късмет, може да се прибере още до обяд. Но ако изгаряте от нетърпение да си получите парите, ще ви платя веднага.

— Няма да е зле.

Жената вдигна поглед от памука и протегна почервенялата си отрудена ръка.

Жестът ѝ отново изненада Лийна, защото тя го бе казала с ирония. Лицето ѝ пламна от обида и презрение и младата жена посегна към кесията, която държеше привързана към фустанелата. Извади ядосано няколко банкноти. Не беше хубаво да си го мисли, но се надяваше войската на северняците да мине право през фермата на Макрей. Джени Макрей трябваше да изпита на свой гръб какво хората във Вирджиния са изживели през последните три години, когато бяха служили като буфер за вътрешността на Юга. И очевидно получаваха само черна неблагодарност за това.

— Ето. И за днес ще ви платя, въпреки че не дължа нищо...

— С това няма да ми плащате.

Лийна се смрази.

— Може да задържите банкнотите с Джеферсън Дейвис. Вече не струват нищо.

— Но аз имам само пари на Конфедерацията.

— Банкноти на северняците или злато. Намира ви се злато. Имате златно колие. Виждала съм го.

Лийна пребледня от ярост.

— Нима е възможно, госпожо Макрей, да загубите и двамата си синове и войната пак да не значи нищо за вас?

— Банкноти на северняците или злато — повтори жената почти безразлично, като продължаваше да чепка памука. — Сигурно още сте богата. Можете да си позволите да викате „Ура за свидния син байрак“. За такива като вас аз съм купчина стари кокали, но и купчината стари кокали огладнява, когато дойде зима и конниците на Уийлър ѝ вземат почти всичкото зърно. Хранихте се добре тук, спахте в нашето легло.

— Получих великолепен подслон — Лийна ѝ помагаше да чепка памука, но не издържа и отмести рязко купчината пред себе си. Значи ето за какво през всичките тези години Вирджиния е жертвала най-скъпото, което има. Значи за това тя бе загубила Блайдсуд. Заради хора като Джени Макрей. — Тогава вземете това.

Ръцете и трепереха, въпреки че тя се опитваше да се успокои. Посегна към медальона на врата си. Чейс ѝ го бе подарил в Блайдсуд сякаш преди векове. Върху опакоето му бяха гравирани нежните горчиво-сладки слова: „За честта на една бунтовница“. Надписът бе издълбан направо върху мекото злато и едва се четеше. А онова, което се бе случило, след като бе получила този подарък — нападението на Стюарт, войната, огорчението, появило се между нея и Чейс тук, в Атланта, опожаряването на Блайдсуд, — тези събития бяха подигравка с идеалистичните помисли. Написаните върху медальона думи вече не значеха за никого нищо. Хубавите нежни чувства бяха част от една епоха, свършила заедно с избухването на войната.

Въпреки това ѝ домъчня, когато тя свали медальона от врата си и го пусна в скута на Макрей, облечена в рокля от избеляло хасе. Домъчня ѝ много, но болката утихна почти мигновено, сякаш нещо вътре в нея се прекърши. Чейс Кортланд изведнъж изчезна, все едно че Лийна бе прогонила обсебил я демон или бе осквернила светец, и на мястото, което бе заемал в нейното сърце, остана само смразяващата болка от празнотата. Лийна затвори очи, за да спре сълзите, избили в тях, и влезе в къщата. Искеше да дочака насаме съпруга си Стюарт. Днес беше дала всичко, което ѝ бе скъпо, на един свят, разяждан от егоизма и войната.

---

[1] Конфедерация на 11-те Южни щата, обединили се срещу Северните по време на Гражданската война в САЩ от 1861–1865 г. Б.р.

↑

[2] Уилям Шърман (1820–1891) — американски генерал. По време на гражданската война оглавява армията на Севера, а през 1869–1883 г. е главнокомандващ на САЩ — Б.р. ↑

[3] Един от главнокомандващите на Конфедерацията — Б.р. ↑

[4] Съкратено от Уилям — явно става дума за Уилям Шърман — Б.р. ↑

ВТОРА ГЛАВА

Вашингтон, окръг Колумбия, празнуваше новината за преизбирането на президента Линкълн. Преките избори бяха много оспорвани, но за избирателната комисия, която всъщност имаше решаващата дума, не съществуваха колебания. В резултат на това тази седмица и бездруго оживената федеративна столица буквално гъмжеше от народ. Елинон Кортланд Бенингтън бе използвала цялото влияние на баща си, за да си осигури стая в хотел „Уилард“ на Четиринайсета улица и авеню „И“. Много по-лесно бе да наеме стая в хотел „Браунс“ на Шеста улица и авеню „Пенсилвания“, но „Уилард“ беше най-престижният хотел във Вашингтон и Елинон нямаше намерение да отсяда другаде. Прекоси фоайето в тежък викториански стил, шумолейки с богатите волани на фустата на атлазения си кринолин, и се усмихна на портиера в черно-кафява униформа, който побърза да ѝ отвори. Облечени в ливреи камериери, кристални полилеи, дебели килими и чудото на чудесата — вътрешна канализация. Затънтената столица най-после бе придобила малко блясък, помисли Елинон. Не кой знае колко, но все пак имаше напредък. Взетата под наем карета я чакаше отвън и тя позволи на портиера да ѝ подаде ръка и да ѝ помогне да се качи на стъпалото, след което му метна за бакшиш дребна златна монета. Той не успя да я улови и докато каретата потегляше, Елинон загледа развеселена как мъжът коленичи на улицата и търси паричката в прахоляка на Вашингтон.

Беше казала на баща си Джошуа, че отива във Вашингтон да си купи нови шапки. В магазин „Уилям“ на авеню „Пенсилвания“ имаше голям избор. Рокли обаче си купуваше само от Ню Йорк или направо от Европа. Филадельфия беше вторият по големина град в света след Лондон, но по изисканост не заемаше същото място. За щастие Джошуа се съгласи, без изобщо да подозира каква е причината за пътуването на дъщеря му. А истинската причина беше обнадеждаващата новина, че най-после Елинон ще постигне своето. Беше получила телеграма от един приятел във военното министерство,

който ѝ съобщаваше, че май са се добрали до сестрата на Джонатан Пенли. Вече бе издадена писмена заповед за арестуването на Лийна Пенли Лейтън. Най-сетне! Елинор нямаше зъб на жената, просто търсеше начин да се справи с брат и Пенли, и то час по-скоро. Войната нямаше да продължи още дълго и всеки изгубен месец означаваше хиляди изтървани долари, защото контрабандата с оръжие носеше печалба само във военно време. А както за всяко друго начинание, и за контрабандата с оръжие се искаше капитал. След като баща ѝ получи сърдечен пристъп и Джонатан Пенли пое управлението на банката, източникът на капитал бе пресъхнал. Но ако Лийна Лейтън паднеше в ръцете на федералистите, брат ѝ Джонатан щеше да отвори отново трезорите и да не прави на въпрос дребните кражби на Елинор. Щеше да бъде принуден да го стори, инак сестра му щеше да гние в някой лагер за военнопленници, а той знаеше какъв ужас е там, нали също бе прекарал известно време в пленничество. Не даваше и косъм да падне от главата на сестра му аристократката, и за нищо на света нямаше да допусне тя да се озове в лагер. Най-малкото Елинор залагаше на това.

По това време на деня ресторантът не беше особено оживен. Елинор веднага позна Бристъл и забеляза, че е избрал усамотена маса. Сигурно за хората с неговата професия това се бе превърнало във втора природа. Бристъл бе един от тайните агенти в Бюрото за вътрешно разузнаване във военното министерство, оглавявано от Бейкър. А Бюрото бе отдел, създаден заради войната и разполагащ с много власт и затова хората в него бяха доста продажни. Патриотизмът във Вашингтон, окръг Колумбия, се свеждаше до едно — парите, независимо дали имаше война. Беше истинско удоволствие да общуваш с хора, които имат толкова проста представа за нещата.

— Здравейте, лейди Бенингтън!

Бристъл стана да я посрещне. Беше облечен безукорно, в черен костюм, бяла колосана риза и тясна черна вратовръзка. От джоба на жилетката му висеше скъп часовник, който се люшна леко, когато Бристъл се пресегна да ѝ предложи стол.

— Драго ми е, господин Бристъл. — Елинор се усмихна, но доста сдържано, защото той не я привличате като мъж, а от погледа му бе ясно, че я харесва. Не искаше да си има усложнения. — Надявам се, носите това, за което ви бях помолила: вещественно доказателство, че нашата обща приятелка, госпожа Лейтън, се намира в опасност.

Последва миг колебание. Елинор го забеляза и охлади усмивката си. Погледна предпазливо през рамо и бързо седна.

— Възникна дребен проблем, лейди Бенингтън.

— Колко дребен? — Усмивката и напълно се стопи.

— Ами... — Бристъл повдигна рамене. — Нищо не успяхме да измислим за това време.

— Време ли? Ако имах време за губене, нямаше да опра до вас и вашето проклето военно министерство!

Елинор рядко губеше самообладание, но сега избухна: вече си беше представяла страха върху лицето на Джонатан и как празните хазни в Ричмънд отново се пълнят.

— Появи се дребно усложнение. Един майор от федералната кавалерия прояви интерес към случая на тази жена. — Както говореше, Бристъл погледна листчето хартия, което държеше, и го разгъна бавно. — Точно така, Кортланд. От Осми пенсилвански полк.

— Кортланд ли?

— Да, странно съвпадение, нали? Същото сме и...

— Друг път съвпадение! — прекъсна го Елинор и избухна в ироничен смях. — Какъв глупак сте, не е никакво съвпадение. Това е брат ми. Значи Лийна Лейтън сега е в Атланта. — Тя посегна към листа в ръцете му и го сграбчи без извинение. — Ама че късмет! — бързо го прочете два пъти и й поолекна: положението не бе чак толкова трагично. — Но тук пише, че лагерът на брат ми е в Ресака, а не в града.

— И все пак...

— Няма „все пак“. Арестувайте тази проклетница, докато брат ми не се е върнал в Атланта!

— Невъзможно е. Не четете ли вестници, лейди Бенингтън? — Бристъл изобщо не беше глупак. Стана му неприятно, че го мислят за такъв, и след като също се заяде с жената пред себе си, се усмихна самодоволно. — Тази телеграма е отпреди близо седмица. На петнайсети Шърман напусна Атланта с цялата си войска.

— Тогава пратете телеграма на вашия човек и му кажете...

— От дванайсети нямаме връзка с отрядите на Шърман. Дори не знаем със сигурност в каква посока се е отправил.

Елинор бе толкова отчаяна, че изгуби ума и дума. Докато обмисляше положението, забеляза с леден поглед как агентът се

подсмихва развеселен, но не му обърна внимание.

— Е, господин Бристъл, какво ще правим сега?

— Ще стоим и ще чакаме да получим някаква информация от подполковник Дрейк, който е прикрепен към армията на Шърман и прави всичко по силите си да изпълни нашите желания по отношение на тази Лийна Лейтън. Явно преди няколко седмици е напуснала Атланта и сега е в някаква ферма западно от града, до която се стига за един ден пеша. Дрейк е сложил на пост няколко десетки конници, който дебат съпругът ѝ бунтовник да дойде и да си я прибере. Щом се появи, Дрейк ще има достатъчно основания да арестува и нея.

— Искате да кажете, че сте пропилили цялото това време, за да я използвате като примамка за съпруга ѝ? — Вбесена, Елинор запрати ръкавиците си върху бялата покривка. — Проклети глупаци, вече сте загубили няколко седмици! Какво ще стане, ако тя никога не се свърже с мъжа си? Какво ще стане, ако преди това я намери проклетият ми брат? Чуйте внимателно какво ще ви кажа! Не давам и пукната пара за съпруга на Лийна Лейтън. Трябва ми тя! А сега се свържете някак с този ваш Дрейк и му го предайте. Още сега!

— Но след като и брат ви е замесен...

— И за него не давам пукната пара! Той е един нищо и никакъв офицер. Над него има толкова много началници! Пратете го, ако искате, да се бие с редниците, но заловете тази жена!

Бристъл вдигна вежди.

— Баща ви също усложни нещата, като прояви интерес.

— Баща ми е един болен човек. Може да не доживее дори края на годината. Имате си работа с мен, Бристъл. Така ще бъде и занапред, когато баща ми вече ще е в гроба, а брат ми, ако изобщо оживее, ще си пилее времето в някоя банка.

Елинор мигновено си бе възвърнала самообладанието и отново говореше нежно, чак мило. Дори се усмихваше, макар и да не подведе с това Бристъл. Зелените ѝ очи все още бяха убийствено студени.

— Арестувайте Лийна Лейтън! И да не съм ви чула пак да се извинявате. Разбрахте ли?

— Чудесно.

Бристъл кимна, стана и посегна към шапката си, „Мръсница! — помисли си. — И то изпечена.“ Все пак работеше от доста време във военното министерство и знаеше едно: личните чувства нямаха

никакво значение. Важни бяха единствено заповедите на военния министър Стантън, на майор Екърт или на Лафайет Бейкър, до които тя се бе добрала по някакъв начин.

— Вашето желание е заповед за мен, лейди Бенингтън. Смятайте го за изпълнено. До края на месеца Лийна Лейтън ще бъде осъдена за предателство срещу федералното правителство.

Скалистата планина се издигаше като огромен гранитен купол на изток от Атланта. Извисяваше се направо от керемиденочервената пръст нагоре в ноемврийското синьо небе, властвайки над цяла Джорджия. Стюарт Лейтън често разполагаше тук наблюдателните си постове, а така също и своя лагер. Джон Макрей го намери още преди да се е зазорило.

— Имаме проблем, господа.

Подполковникът от конфедеративната армия говореше спокойно, с провлачения акцент на Южна Каролина. Спря коня под сянката на голям бор и посочи горичката в подножието. Мъжете се възряха в дърветата и забелязаха глава на кон и нечии крака в тъмносиня федеративна униформа. По нищо не личеше наоколо да има войници, но това не означаваше, че не са довтасали. Те бяха... някъде там.

Стюарт се изправи на стремето и огледа подножието.

— Онова там са земите на Макрей, нали?

Младият офицер, който яздеше до него, кимна и погледна през рамо. Останалите мъже мълчаха в тревожно очакване. Само конете помръдваха. Издрънча манерка: някой я бе надигнал да отпие от нея и я пусна рязко.

— Е, къде се крият проклетите северняци?

Въпросът на Стюарт беше риторичен и той се огледа, търсейки отговора. Земите на Макрей. Това явно беше клопка на северняците. Сега важното бе как да нападнат от засада тези, които ги дебнеха от засада. Лейтенантът на Стюарт го докосна по рамото и без да казва нищо, посочи към облака, извил се внезапно на запад — още беше далеч, но се придвижваше бързо. Основният корпус от армията на северняците се носеше по пътя Макъно. Ако Стюарт искаше да си върне Лийна, сега беше най-подходящият момент да нападне войниците, скрити в земите на Макрей.

— Добре, да потегляме.

Стюарт Лейтън моментално взе решение. Лийна все още беше негова жена и той носеше отговорност за нея. Пък и щеше да покаже на проклетите северняци как един Лейтън държи на това, което му принадлежи. Посочи с ръка и бунтовниците като един се втурнаха надолу по гористия склон към фермата на Макрей и към северняците, които се бяха скрили някъде там и си мислеха, че именно те ще нападнат от засада. Докато галопираха надолу, партизаните си разменяха с плътни и задебели гласове едни — единствени слова, които на този етап от войната вече не звучаха толкова необичайно. И тези думи бяха „Никаква милост“. Докато Стюарт Лейтън предвождаше отряда, нямаше да дадат нито един пленник.

Вътре във фермата на Макрей куршумите изтрещяха изневиделица като гръм от ясно небе. Лийна чу ответния тътен от кухнята на долния етаж, където Джени Макрей изпусна от уплаха някакво гърне. В този миг Лийна вече беше на стълбите и хукна към входната врата. „Северняците!“, помисли тя и тази единствена дума отекна с бясна сила в съзнанието ѝ. Джон Макрей не бе довел Стюарт навреме. Както Блайдсуд в долината Шенандоа, както Атланта в онази ужасна септемврийска нощ, тя за пореден път се беше озовала сама, без човек, който да ѝ помогне, докато северняците нахлуват от всякъде.

Някаква граната разцепи дървената рамка на вратата точно в мига, когато Лийна понечи да я отвори, и тя застина по-скоро от изненада, отколкото от страх. Виждаше достатъчно добре през прозореца до вратата, за да прецени, че в олелията отвън не бяха замесени само северняци. На лазурното небе се открояваха тъмносините униформи на федеративните войници, които, подгонени от конници в сивите куртки на Конфедерацията, напускаха своите постове и се втурваха кой накъдето види в голото поле. „Конфедеративната кавалерия!“, помисли Лийна, обзета от спонтанен изблик на гордост. Все пак нямаше да позволят на Шърман да прекоси Джорджия необезпокояван!

Внезапен гръм разби прозореца вляво от вратата и върна младата жена към действителността. После друг куршум счупи прозореца, до който току-що беше стояла, и тя наведе рязко глава, за да се предпази

от разхвърчалите се парчетии стъкло. Сетне се завтече към относително сигурната кухня.

— Госпожо Макрей, слезте долу? Отвън се бият, не мога да ви кажа кой печели.

Още докато крещеше предупреждението, задната врата на къщата се отвори с трясък. На ялната слънчева светлина обаче не се виждаха никакви северняци и миг след като простена от страх и ужас, Лийна вече се усмихваше от облекчение. Младият Макрей и един офицер в изпомачкана конфедеративна униформа стояха на обраслото с мъх каменно стъпало и младежът се бе ухилил до уши.

— Елате, госпожо. Мъжът ви, ви чака. Тръгвайте с нас.

— Стюарт ли? — поуплаши се Лийна.

Видяла сивите униформи навън, си помисли, че това са хората на Уийлър. Но още преди да се е окопитила, Джени Макрей изпищя и се нахвърли като обезумяло животно върху двамата младежи.

— Не! — изблъска тя Лийна, завладяна от ярост. — Не, Джон, няма да ходиш! По дяволите, казах вече, няма да ходиш!

Младият Макрей замълча вироглаво и се опита да се отскубне от майка си, която го бе хванала за рамото. Хвърли гузен поглед на мъжа, застанал до него, но той сякаш не бе забелязал нищо. Вместо да се занимава с дребната семейна разпра, младият офицер вдигна очи и погледна над раменете на Лийна поляната пред къщата. Съвси покрито с прах лице, сякаш го бе пронизала остра болка. Озадачена, Лийна също погледна инстинктивно натам и чак тогава си даде сметка, че гърмежите внезапно са заглъхнали. Вместо тях се чуваха цвилене на коне и стенания на ранени. Стори и се, че долавя нечия молитва... после се разнесе поредният гърмеж. Уплашена, тя бавно се обърна към шума в далечината, но офицерът бързо я стисна с ръка за рамото.

— Не, госпожо! Я елате насам. — Униформеният офицер се стрелна покрай Джени Макрей и поведе Лийна за ръката. — Тази гледка не е за дами.

Говореше провлачено, но не на диалект, и когато Лийна се обърна към нето, видя, че очите му са странно помръкнали. Той определено нямаше желание да отговори на въпроса, изписал се в погледа ѝ, само се извърна и посочи отворената задна врата.

— Оттук, ако обичате. Полковник Лейтън ще дойде, щом приключи.

— Щом приключи ли? — Лийна поклати глава и, объркана, погледна Джени Макрей, която продължаваше да стиска отчаяно сина си за ръкава. — Щом приключи с какво?

Момчето най-после успя да се откопчи от майка си... Първоначалното смущение отстъпи място на гнева, от който изразът му стана суров.

— По дяволите, мамо! Да вървим! Стига си ми опявала.

Младежът изтласка гневно жената, тя залитна и за да запази равновесие, се вкопчи в Лийна.

— Ти, проклетницо, си виновна! За кой дявол те пуснах в къщата си! Ама вие, богатите, знаете как да се вмъкнете навсякъде!

Лийна изпищя от страх и се отскубна от ръцете на жената. Младият офицер, който стоеше до нея, инстинктивно се притече да я защити. Вдигна едната си ръка, за да я предпази, а с другата отблъсна Джени Макрей и тя се стовари върху грубата кухненска маса. Още една глинена купа се заклатушка, търкулна се и се строши върху пода. Това беше последният път, когато Лийна видя Джени Макрей.

Миг по-късно усети върху лицето си слънчевата светлина и хладината на ясения син ден, която я обгърна. Младият офицер я дръпна навън през вратата на къщата. Около мръсната бяла ферма вече се виждаха конници. Сред тях бе съпругът ѝ Стюарт, русокос и синеок, все така красив, както онзи ден в Ричмънд, когато преди години, през 1861-ва, се бе омъжила за него. Ала изглеждаше променен. Различен. И не само защото бе в овехтял сив конфедеративен шинел на лекета. Изведнъж Лийна се уплаши от него, „Глупости! — каза си тя. — Той ми е съпруг.“ Но още преди някой от двамата да е казал нещо, се появи друг конник и Стюарт мигновено насочи вниманието си към него.

— Готово, полковник — рече мъжът и ухилен самодоволно, прибра в кобура още димящия колт. — Здравата ги наредихме тия проклетни северняци. Страхотен цирк изпуснахте. Едно приятелче ревна за майка си. Голям майтап, нали?

Лийна погледна непознатия уплашено и смутено, сетне в миг всичко ѝ се изясни. Божичко! Ето откъде са идвали воплите за милост. Изстрелите. Последвалата гробна тишина. Бяха ги избили до крак. Какво беше станало с Юга?

— Обичам умрели северняци.

Мъжът се наведе от седлото, изплю насъбралия се в устата му кафяв тютюнев сок и избърса устни с длан. Най-неочаквано избухна в гръмогласен смях, пришпори запенения кон и се отправи към горичката край памуковите поля в дъното.

Вцепенена от ужас, Лийна го изпроводи с поглед. Смахът му още отекваше из нивите. След това, в далечината екна пронизителният вик на бунтовник. Младата жена потрепери от лудешките нотки в този вик. Идеше ѝ да се обърне и да побегне.

— Трийджак — изрече ненадейно Стюарт и посочи нехайно към отдалечилия се конник. Сетне, сякаш усетил страха ѝ, се усмихна някак развеселено. — Не бой се. Трийджак хапе само бесни кучета и северняци. — Гледа я известно време и явно взел някакво решение, скочи от седлото и отиде до нея. — Да тръгваме, скъпа! Че току-виж довтасала армията на северняците. Изпълнихме нормата си за днес.

Бързо ѝ помогна да се метне на седлото. Лийна неволно погледна над пращната сива куртка на Стюарт на запад, където федеративните войски напредваха в колони. Изведнъж я пронизаха болка и страх. „О, Божичко, Чейс! Дали не сгрехих? Стюарт може и да ми е съпруг, но дали не трябваше да остана с теб? Не, не можех. Сега ти си ми враг. Господ да е на помощ и на двама ни. Враг! Нямах друг избор!“

Когато патрулът на северняците стигна във фермата на Макрей, слънцето вече клонеше към залез в наситено синьото небе на Джорджия и сенките около високите дъбове и борове покрай пътя се бяха издължили. Скалистата планина се издигаше на няколко мили северно като безмълвен великан, мрачен и замислен. Веднага биеше на очи, че нещо не е в ред. Над трупове на нападнатите от засада федеративни войници, оставени да дежурят, вече кръжаха мухи. Младият лейтенант, командващ военния патрул, спря като закован и нареди на един от подчинените си бързо да се върне и да доведе майора.

Денят вече се струваше безкраен на майор Кортланд. Бе яздил дълго, предната нощ не бе мигнал, придвижваше се предпазливо, за да не го изненадат отрядите на Конфедерацията, които продължаваха да кръстосват Джорджия, оглеждаше се в очакване на куриера, когото беше пратил при Дрейк и който още не се беше върнал. Беше мрачен,

щом младият войник му предаде съобщението. Свъси се още повече, когато най-сетне влезе със своя патрул във фермата на Макрей и видя каква касапница се е разиграла там. За пръв път този ден забрави Лийна Лейтън.

Издаде кратки заповеди и остави наряд войници отвън, за да погребат федеративните войници — или това, което беше останало от тях, сетне пое уморено към близката къща. Трупите бяха обезобразени, съвсем в стила на най-жестоките партизански отряди. Някои приписваха тези жестокости на Лейтън и неговите хора, въпреки че не съществуваха кой знае какви доказателства. Наистина, кланетата бяха започнали предната година във Вирджиния, когато там беше Лейтън, но после партизаните и другаде проявяваха същата жестокост. От начало всички бяха стъписани и възмутени. „Сега, помисли мрачно Чейс, само се възмущават.“ Повдигаше му се. Някои от по-младите войници си изповръщаха червата, докато язدهа през залесеното дърво, където бяха простреляни повечето северняци. „Проклетата война, каза си Чейс, същинска касапница!“ Двайсет и осем мъже лежах мъртви край една нища и никаква ферма.

На прага на къщата стоеше жена, която гледеше приближаващите войници. Беше се загърнала с дрипав шал, бе рошава.

— Вие ли сте госпожа Макрей? — попита Чейс, когато стигна при боядисаната в бяло къща.

Слезе от коня и докосна с отсечено движение периферията на шапката си. Тръгна бавно към жената, без да сваля очи от нея. Погледът и беше странно безизразен.

Джени Макрей го гледеше вторачено, без да помръдна.

— Взеха ми момчето — изрече с мъртвешки тон.

С крайчеца на окоото Чейс забеляза как Грир се кръсти. Беше англикан, но разбра реакцията на Грир, който изповядваше католическата вяра.

— Извинете — рече Чейс и даде знак на капитана да бъде нащрек. — Ние сме от войската на генерал Шърман. Нали ще разрешите да проверим...

— Взеха ми момчето. Последното ми момче. Взеха ми момчето.

Жената гледеше вторачено през лявото му рамо. Почти неволно Чейс проследи погледа ѝ. Там нямаше нищо. Нарядът, който

погребваше трупите, не се виждаше от къщата и работеше, без да вдига шум. Чейс стрелна с очи Грир и му кимна да влезе.

— Извинете, че ви безпокоим, госпожо.

Той бръкна във вътрешния си джоб и извади лист хартия — копие на „Изрична заповед № 120“, издадена от генерал Шърман. Жената едва ли щеше да я разбере, но Чейс прочете заповедта на глас, за да разсее тягостната тишина.

— „Армията да събира храна за конете... провизии най-малко за десет дни... фураж за три дни... В районите, където партизаните пречат на нашето придвижване... или жителите се държат враждебно, арменските командири не бива да проявяват милост и са длъжни със сила да конфискуват коне, магарета и каруци и др., които принадлежат на местното население... Частите трябва да оставят на оцелелите семейства разумни количества храна, с която да преживяват.“

Прочете заповедта и млъкна. Жената не отвърна нищо. Дори не мигна. Чейс въздъхна, обърна се и махна на мъжете към плевнята и навесите. Грир излезе от къщата и поклати глава. Бяха изпуснали нападателите. Те се бяха изтеглили отдавна. „Може би е за добро — помисли Чейс. — Войниците са уморени и изнервени, като нищо можеха да линчуват бунтовниците, ако ги заловяха.“ Щяха да ги хванат друг път, когато са по-спокойни. Опитваше се да си го втълпи, за да не обръща внимание на внезапно обзелото го необяснимо чувство, че това няма да стане никога. Сви рамене и се обърна.

— Ще ви оставим храна, с която да изкарате зимата.

— Полковник Лейтън ли търсите?

Чейс се сепна дори от това, че жената е проговорила. Инстинктивно посегна към сабята и, усетил студения метал под пръстите си, се завъртя на пета. Жената не беше помръднала. Той с усилие пусна сабята и отново погледна Грир.

— Замина. Тя също. И ми взеха момчето.

Чейс я погледна недоумяващо, но жената не обясни нищо повече. Накрая той просто кимна и вдигна бързо ръка към шапката си. Госпожа Макрей явно не беше с всичкия си. Здравчаваше се, а основният корпус беше на мили оттук. От странната тишина изпита усещането, че направо от червената пръст лъха омраза към северняците. Издължените сенки наоколо бяха някак студени и зловещи. Във въздуха витаеше миризмата на смърт. Нямаха какво

повече да търсят в тази ферма с нейната малоумна стопанка. Чейс се метна на седлото тъкмо когато един от завърналите се войници извика и се спусна да грабне нещо от ръката на жената.

— Злато! Виж ти какво имало тук! Бунтовничка...

— Хейзън! Престани! — намеси се Грир и издърпа с усилие верижката от ръцете на войника. — По дяволите. Хейзън, какво...

— Конфискувам припаси! Нали заповедта е такава, капитане? Няма златни часовници да яде тази зима, я!

Грир избута войника към коня му.

— Господи, Хейзън! Вониш на долнопробно уиски. Я дай манерката!

Хейзън се подчини и го изгледа кръвнишки, Грир помириса течността и я изсипа върху червената пръст, която стана морава.

— „Припаси“ означава „храна“, Хейзън. Запомни го.

Чейс кимна и понечи да обърне коня, но внезапно спря и се намръщи.

— Това не е часовник.

Наведе се от седлото, направо не можеше да повярва на очите си. Наистина не беше часовник. Беше колие. Колие, което той добре познаваше.

— Откъде го взехте това?

Джени Макрей се усмихна някак странно. Държеше високо колието и то се полюшваше на слънчевите лъчи.

— Бива си го, нали?

Усмивката ѝ се разшири и тя се изхили тихо, загледана в него.

Елинор вече се чувстваше по-добре. Срещата с Бристъл я беше разстроила, но оттогава беше минал цял ден. Вчера следобед се поохарчи доста в „Уилямс“, ала това ѝ бе само добре дошло. Вечерта присъства на бляскав прием: военният министър Стантън лично ѝ изпрати гравирана покана и тя се забавлява до премала. Беше ѝ приятно с красивия млад армейски капитан, комуто бе поверено да ѝ кавалерства. Поусмихна се при спомена за него. В началото бе очарователен и дори я ухажваше предпазливо. Елинор беше облечена в рокля с прасковен цвят, която до кръста беше обшита с мъниста и беше с дълбоко деколте. Бе засенчила всички дами на Вашингтон —

включително и тая повлекана, госпожа Линкълн, съпругата на президента. Мери Тод Линкълн приличаше в тяло на изсушена скумрия. Колкото и да харчеше за тоалети, пак си беше недодялана провинциалистка от Илинойс. Елинон видя изражението на госпожа Линкълн и дочу как започна да хока мъжа си, когато държеше под чехъл. Линкълнови си тръгнаха рано. Елинон се усмихна при мисълта как всички жени, присъствали на приема във Вашингтон, още сутринта са хукнали при шивачите си да им шият рокли като нейната. Но докато роклите бъдеха готови, Елинон вече щеше да е с друг тоалет.

Ако не се брои Лийна Лейтън, животът беше доста приятен.

Ето например капитан Бенджамин Ноулс. Той беше във Вашингтон само за половин месец, бе получил отпуск от армията на Грант на река Потомак. Едвам прикри учудването си, когато по време на танците Елинон му прошепна в ухото дръзка покана. Той получи ерекция почти мигновено. Тя го усети, когато младежът я притисна до себе си, за да я завърти във валса. Войната се бе проточила прекалено за младите мъже. Тя нарочно продължи да го възбужда, като остана още цял час на приема. Капитанът вече трепереше, когато се качиха в закритата карета. Елинон беше казала на кочияша да мине по подългия път до хотела и докато вземаха последния завой при площад „Лафайет“, Ноулс беше забравил за доброто възпитание и я облада направо върху седалката — голям подвиг, като се има предвид колко фусти си бе сложила Елинон. Нощта бе дълга и сладка. Елинон предполагаше, че днес младежът ще спи чак до вечерта.

Освен това тя имаше още една причина настроението ѝ да е къде-къде по-добро. Хрумна ѝ, че има и други начини да притисне до стената тоя мухльо Пенли. Щеше да пише на мъжа си Хадли, който още беше в Ричмънд. Правителството на Конфедерацията изгаряше от нетърпение да получи контрабандните пушки точно както тя — да му ги продаде. Хадли безспорно можеше да убеди отчаяните конфедералисти да включат Лийна Лейтън в някакъв списък, да предложи подкуп на един-двама души. Така и хората на Пенли щяха да тръгнат по петите на момичето. А Елинон не даваше и пет пари от кой лагер ще я заловят. Не я интересуваше какъв цвят са униформите на мъжете, които ще я арестуват. Резултатът щеше да е същият. Джонатан Пенли щеше да се озове в задънена улица и волю-неволю да играе по свирката на Елинон: трезорите на банката щяха да се отворят отново, а

контрабандните пушки щяха да започнат да пресичат границата на Мериланд. Това пътуване все пак се оказа полезно.

Лийна нарочно яздеше по-встрани от партизанския отряд на Стюарт и си представяше, че това е обичната ѝ Вирджиния, а не чуждата Джорджия, опитваше се да избяга от горчивата действителност на войната, белязала всичко наоколо, и да си почине в света на оживелите спомени. Понякога само това я спасяваше да не полудее — споменът за предишния свят и надеждата, че някой ден той отново ще се върне. В тази част на Джорджия и беше по-леко, отколкото другаде. Тя ѝ напомняше тучните зелени хълмове на Вирджиния. И тук имаше полегати залесени хълмове с тесни бързеи, богати изумрудени пасища, борове и други дървета, чиито корони бяха започнали да се обагрят в цветовете на есента, и накрая червени смрадлики, наситено синьо небе и сухи листа, които пукаха едва чуто под копитата на конете. Орехите бяха узрели и ако времената бяха пощастливи, Джюъл щеше да направи орехов сладкиш.

Конят се дръпна уплашено. Лийна хвана по-здраво юздите и погледна през рамо. Още нямаше нищо тревожно, бе сигурна. Северняците бяха на много мили зад тях, не бяха стигнали и Ковингтън. Тя още можеше да язди встрани от основната група мъже и това ѝ беше приятно. Освен мъжа ѝ, младия лейтенант Уокър и Макрей, с тях имаше още петдесетина мъже от партизанската група, все странни и страховити — може би дори по-опасни от северняците, които идваха отзад. Лийна реши да язди по-далеч от тях през деня и да не се отделя от палатката на Стюарт през нощта. Ако това беше най-доброто, останало от Джорджия, един Господ знаеше как ще спрат многочислената армия на Шърман. Въстаническата кавалерия на генерал Джо Уийлър наброяваше не повече от няколко хиляди души — все едно муха да напада слон.

И все пак сега Лийна се тревожеше толкова за северняците, колкото за детето, което май носеше в утробата си, макар и да не ѝ личеше още. Сутринта пак и прилоша. За щастие бе почти сигурна, че Стюарт не е забелязал. И слава Богу! Само това оставаше, да се досети! Лийна трябваше да крие, че е бременна, докато Стюарт я качи на влака за семейната му плантация край Чарлстън, а после щеше да се

моли той да помисли детето за свое. Можеше пък мъжът ѝ да се хване. Тя трябваше да го изиграе. Стюарт почти не ѝ обръщаше внимание. Откакто я бе прибрал от фермата на Макрей, се държеше внимателно, но някак отчуждено, сякаш Лийна беше човек, случайно попаднал в неговия живот, навлек, който трябваше да понася безмълвно. Между тях витаеше странното усещане, че са непознати, които се опитват да си спомнят защо не бива да се чувстват толкова чужди един на друг. Стюарт се държеше както никога студено, вечно бе мрачен. А Лийна помнеше как преди години се е усмихвал. Въпреки че не бе кой знае какъв веселяк и шегаджия, поне от време на време се усмихваше. Сега го нямаше дори това. Дължеше се на войната, разбира се. Но други мъже, които също воюваха, бяха съхранили мъничко от човечността си и пак се усмихваха. Например Чейс Кортланд. Беше се усмихнал в тъмнината на онази последна нощ в Атланта, докато лежеше уморен в прегръдките ѝ. Лийна беше усетила нежната извивка на устните му, когато той допря лице до голите ѝ рамене. Тъкмо онази нощ бе заченала детето, което сега носеше тайно в утробата си. Дете на един северняк, но въпреки това ѝ бе неопируемо скъпо — може би именно чрез него бе предала съпруга си конфедералист, бе изменила на своята съвест на конфедералистка. Сега Стюарт ѝ изглеждаше много чужд, много далечен, за да се опитва да му обясни истината. Но си обеща да изкупи своя грях пред него. Да му роди дете, което да се грижи за дома му, да споделя леглото му. От тук нататък трябваше да мисли за детето като за негово, а не на Чейс, нищо не биваше да нарушава верността ѝ. Тя беше съпруга на офицер от Конфедерацията. Занапред щеше да бъде образец за преданост и непреклонна издръжливост, присъщи на повечето южнячки. След няколко дни щяха да са в Медисън, на тамошната железопътна гара. Стюарт смяташе да я качи на никой влак, който отива на изток, далеч от фронта. Вероятно първо до Огъста и оттам до Чарлстън, до семейната плантация на Лейтънови. Подобна на другите жени в рода, и Лийна щеше да се посвети на това да подкрепя мъжете, заминали да воюват. Дължеше поне това на своя съпруг конфедералист. Беше го решила, след като се бе ужасила от жестокостта на северняците.

Стресна се от внезапен силен смях. Конят под нея се дръпна уплашен и мигновено се изправи на задни крака. Стъписана, Лийна отчаяно се опита да се вкопчи в гривата му, но не успя. Усети как се

изплъзва от седлото и за миг зърна ухилено и страшно лице, увиснало с главата надолу от клона на дървото над нея. Жребецът се изправи на задни крака, а лицето се разсмя и започна да пее. Лийна изпусна юздите, нозете ѝ се изхлузиха от стремената и когато животното пак стъпи на земята, тя падна.

Стюарт вече беше при жена си, когато Лийна дойде в съзнание, но земята под нея беше твърда и тя бе паднала със зашеметяваща сила направо по гръб. Трийджак се залюля и скочи с радостен кикот от клона, след което изчезна зад дърветата, явно не особено обезпокоен от сърдитите упреци на командира си.

— Добре ли си, Лийна?

Гневът на Стюарт изглеждаше искрен и тя успя да кимне, опитвайки се да седне. Нещо помръдна в корема ѝ, дъхът ѝ спря. „Бебето. Божичко, бебето!“

— Този проклетник е луд! Ако не надушваше северняците от пет мили, щях да го застрелям на място.

— Май ми няма нищо — изрече не особено убедено Лийна, ала Стюарт не го забеляза, толкова беше ядосан.

Протегна ръка, за да ѝ помогне да стане.

— Съжалявам, скъпа. Въпреки всичко бихме могли да се отнасяме по-добре с жените — усмихна се той насила. Лийна го погледна и бързо отмести поглед, за да скрие сълзите на ужас и вина. — Големи боклуци, няма що! В старите времена щяхме да го обесим за това, но сега не мога, съжалявам. Всичките ми трябват, за никъде съм без тях. Особено без Трийджак. — Той ѝ помогна да стане, като я придържаше за рамото. — Сигурна ли си, че си добре? Ще яздя известно време заедно с теб.

Лийна успя да кимне, но коремът пак я преряза и тя затвори очи, за да отправи мигновена молитва: „Моля те, Господи, смили се над мен! Остави ми нещо от тази война. Остави ми бебето. Моля те!“

— Ела, Лийна. Ще ти помогна.

Усети как Стюарт я хваща през кръста и я вдига, за да я качи на празното седло. Вцепенена, тя все пак успя да се пресегне и да стисне юздите. Изчака безмълвно лейтенант Уокър да доведе коня на Стюарт. Поеха отново по покритата с борови иглички пръст в гората и колкото и да се мъчеше, Лийна вече не можеше да си представи, че това е

Вирджиния. Потръпна един-два пъти, дочула в далечината ехтящия смях на Трийджак.

ТРЕТА ГЛАВА

Здрачаваше се все повече и пращящите пламъци на обхванатата от пожар железопътна гара на Медисън изглеждаха още по-ярки на фона на притъмнялото небе. Днес беше по-студено и Чейс усети доволен как голите му ръце и лице се стоплят от пожара. Видя как на едно място покривът на сградата пламва, сетне пожарът обхвана цялата гара. Първата от вътрешните греди изгоря и се срути с трясък, а краят на покрива най-близо до нея се засвлича и цялата сграда рухна. Кавалерийските коне се събраха и започнаха да цвилят и да се дърпа подплашени. Чейс се обърна да кимне на мъжа, застанал мрачно до него, и стисна по-здраво юздите.

— Това е всичко за тази вечер, сър.

Изкозирува учтиво, защото човекът до него беше бившият сенатор Джошуа Хил, приятел на генерал Шърман още от Вашингтон и един от малкото жители на Джорджия, гласували преди четири години против отделянето на Юга. Смелото застъпничество на Хил пред напредващата съюзническа армия беше спасил Медисън от съдбата, споходила другите градове на Джорджия, през които минаваха северняците. Тук нямаше много разрушения. „Медисън извади късмет“, помисли Чейс, като си спомни черния пушек, издигнал се над Ковингтън — последния град, които бяха прекосили. „Събирането на провизии“ вече имаше много по-широк смисъл.

— А балите с памук в склада, майоре? С парите от тях мнозина от нашите хора ще се хранят и обличат догодина.

Чейс повдигна рамене. Не искаше да дава мнение.

— Генерал Слокъм ще реши утре какво още трябва да се направи. Ще поставя наряд и пред склада с памук и съда, но се опасявам, че ще сметнат стоката в склада за контрабандна, сенаторе. Съжалявам.

Докато се мятеше отново на коня и го обръщаше, усети, че сенатор Хил го гледа и долови безсилието и болката в очите на южняка. Неволно сви рамене от състрадание към него. „По дяволите,

сами си го изпросиха!“, напомни си Чейс. Стреляха по знамето при Форт Гъмтър, вече бяха загинали близо двеста хиляди войници на Съюза, опитвали се да поправят грешката от онзи априлски ден. Това беше война и както генерал Шърман казваше, „войната е ад“. И можеше само да очакват, че ще горят в истински ад.

— Майоре! — чу нежен женски глас сред виковете на мъжете и воя на пламъците.

Спря изненадан коня, за да погледне надолу, и видя млада жена — беше хубава, доколкото можеше да прецени в тъмнината.

— Да, госпожо.

Чертите на лицето му се изопнаха тревожно и той я изгледа студено. Вероятно поредната южняшка красавица, помисли той. Сигурно си въобразяваше, че премреженият ѝ поглед и чаровната усмивка ще спасят памука на тате и среброто на мама.

— Имате ли покана за вечеря? — Дантеленият шал, който покриваше прибраната ѝ коса и голяма част от лицето ѝ, се смъкна леко, когато тя вдигна очи. Наистина беше красива. — Дойдох да ви предложа вечеря, ако имате малко време.

В отговор Чейс се усмихна насила, с подигравка, и сви рамене.

— Май не съм ви разбрал, госпожо. Или може би в тъмното сте сбъркали цвета на униформата, която навярно ви се е сторила сива.

— Ако смятате да сте груб, ще оттегля поканата си.

— Нелюбезен ли съм? — Той се позамисли и отново сви рамене. — Нелюбезността ми стана навик. Войната се проточи доста.

— Навиците могат да бъдат променени. — Жената пак се усмихваше, но усмивката ѝ бе помръкнала. — Кажете, приемате ли, майоре? На нас, южнячките, не ни приляга да стоим толкова дълго в толкова грубо обкръжение. Ако не решите бързо, ще съм принудена да си тръгна, за да не накърня доброто си име.

Чейс понечи да откаже, но размисли. Защо пък да не иде? Още ли се пазеше за Лийна Лейтън? Не беше заради Сюзан Страдфорд, знаеше го — още не беше женен за нея. А колкото до Лийна, тя вече беше само спомен, и то лош. А най-добрият начин да се освободиш от един спомен е да го затрупаш под безброй други. Да се надяваме, приятни.

— Ще ми бъде драго, госпожо, да споделя с вас вечерята и каквото друго ми предложите.

Тя вдигна ръка в ръкавица и я задържа за миг върху мускулестото бедро на Чейс, после се обърна и му показа посоката.

През войната жените обикновено бягаха от опасните усамотени къщи в провинцията и търсеха сигурност при роднини и приятели в града. В къщата имаше пет жени и атмосферата беше доста тягостна. След вечеря обаче се преместиха в приятна, огряна от луната градина, която ухаеше на маслинови дръвчета и беше закътана от вятъра от висок жив плет. Далечният ножар, обхванал железопътната гара, най-после се бе превърнал в яркочервена жарава и малкото китно градче бе обвито в тихите сенки на нощта. Луиза го целуна първа. Чейс пое инициативата за следващите целувки, открил, че устните ѝ са сладки, гърдите — нежни и налети, тялото ѝ — зажадняло за него. Когато осветлението вътре в хола угасна, той се качи горе с жената и се наслади на вечерта. Луиза също бе доволни и се усмихна щастливо в тъмната спалня, заслушана как забързаното дишане на Чейс малко по малко се успокоява.

— Е, какво ще кажеш за гостоприемството на южняците, майоре?

Гласът на Луиза бе нежен и весел, дъхът ѝ го гъделичкаше зад ухото и Чейс се обърна с лице към нея и също и отвърна с усмивка. Кожата ѝ бе мургава на фона на белите чаршафи, косата ѝ бе разпиляна върху възглавницата като лъснато злато и той вдигна лениво ръка, за да събере дългите кичури.

— Дано нямаш памук в склада на гарата и не си мислиш, че току-що си го спасила — пошегува се Чейс и погледна жената в мрака, за да види реакцията ѝ.

Тя все още се усмихваше и когато се премести по-близо до голото му тяло, Чейс вдигна нехайно ръка, за да я помилва.

— Имаме няколко бали — усмихна се Луиза сякаш на някаква шега и го погледна. За част от секундата му заприлича с израза си на типична сладникава красавица от Юга. Отново се засмя и повдигна рамене. — По-голямата част от нашия памук е на друго място. Дано си достатъчно галантен, че да не питаш къде.

Чейс се усмихна и сви рамене.

— Няма. Просто се надявам да сте го скрили добре, Луиза. Въпреки... гостоприемството ти ще изгоря, каквото намеря. Длъжен съм.

Настъпи кратко мълчание — доста приятно, и той се подпря на лакът, за да си вземе пура. Когато се надвеси над Луиза, за да стигне кибрита, от косите ѝ го лъхна нежно ухание на рози и отначало смутен, после ядосан Чейс се свъси. Лийна използваше същия парфюм. Това разруши безгрижното удоволствие и усмивката му помръкна.

— Извинявай, че те питам без заобикалки, но защо, Луиза, не развявате конфедеративния байрак и не затръшвате вратите под носа ни, както правят повечето жени в Медисън? Не вярваш ли в каузата на Конфедерацията?

Знаеше, че я е изненадал с въпроса си. Усети го и от замислеността, появила се в очите ѝ.

— Странен въпрос ми задаваш, майоре. Сега ли намери да питаш? — отвърна накрая тя. — Но тъй като не съм свикнала с офицерите северняци и техните навици, ще се опитам да не размишлявам върху него и просто да отговоря. — Луиза намести възглавницата, за да се подпре на нея, седна и погледна замислено в светлината на запалената клечка кибрит суровите красиви черти на лицето му. — Не съм заклет бунтовница, както хората тук. Първо, израснала съм във Франция, където няма робство. Но съм завършила колеж тук, в Медисън. Между другото, вицепрезидентът на Конфедерацията Стивънс ми беше учител. Смятам Юга за свой дом, и себе си — за южнячка. Сигурно си изненадан, че съм в леглото с теб. Който ни познава, ни възприема като благовъзпитани дами и господа, но независимо от външността, човешката природа си остава една и съща. В колежа ни учеха на вземо и добри обноски. Мога да прекарвам вечерите, като се включа в някое просветно дружество, където да четем класици или да слушаме как Мелиса Джоунс свири на пиано свои песни. Но ще умра от скука, точно както и ти. Всичко тук наподобява игра. Игра, която сме си избрали да играем и която разбираме. Колкото и неясна да е тя за вас, северняците, ние я разбираме. Но такава е другата страна на медала на Юга, драги ми майоре. Бели господари, които си взимат за любовници робини и отглеждат чернокожи копелета за къщната работа. Жени, които отчаяно се мъчат да бъдат жени, да са нежни и човечни, да бъдат

истински обичани. На Север едва ли е много по-различно. Нали и вашите доверени слуги имат какво да разкажат, когато се съберат да поклокарстват?

— Да, ходят в кръчмата на Макджилин на Друри Лейн — сви рамене Чейс: не бе съвсем убеден в това, което казва. Пак се сети за Лийна и кафявите му очи станаха мрачни. — Все пак има разлика. Ние не лицемерничим толкова много. Не се правим на светци.

— За нас това не е лицемерие. Приемаме го като начин да следваме високи идеали за себе си и за нашия свят. И се опитваме да се съобразяваме с тях, доколкото можем.

— Но резултатът е култура, просмукана от лъжа, хора, усвоили твърде добре как да се преструват. Идеали, които никой не спазва, освен на думи.

— Каквото и да говориш, Югът е подчинен на възвишени идеали...

— Идеали ли? — Чейс стресна момичето с горчивия си тон. Разбра го, когато се извърна към Луиза и видя, че тя поглежда с разширени очи към вратата на спалнята. — Какви идеали, за Бога? Ами вашите роби? Ами това, че тук свободните чернокожи се броят на пръсти? Ами бедните бели, които за вас са боклук? Ами хората, за които няма място във „вашите идеали“? Какво им предлага вашият свят?

Луиза го погледна, без да казва нищо, и се пресегна да го погали по косата. Той потръпна от милувката ѝ извърна очи.

— А вие, майоре? Какво ни предлага вашия свят, освен гибел? — Тя се усмихна тъжно и умислено и поклати глава. Чейс не отвърна нищо и накрая тя вдигна рамене и посегна да вземе роклята си. — Всички северняци като теб ли са, майоре? Мили и внимателни в един миг и груби в следващия?

Все така смръщен, Чейс я загледа как облича дантелената рокля. Накрая се пресегна да ѝ помогне, съжалил за горчивите си думи.

— Извинявай, Луиза. Не исках да съм груб. Само мислех...

— О, знам. — Тя го погледна през рамо, докато се опитваше да върже панделките на врата си, след това се обърна в профил към него. — Или поне си мисля, че знам — Ти си много добър в леглото, майоре. Много нежен. Това само по себе си говори що за човек си. Но си ядосан от нещо. И се чудя дали това е само заради войната.

Жената замълча, сякаш очакваше Чейс да ѝ отговори. Ала той само сви рамене.

Продължи да мълчи намръщен и се пресегна да вземе още една пура. Луиза го наблюдаваше и изучаваше лицето му на слабата светлина от огънчето на пурата.

— Добре тогава, запази си тайните, каквито и да са. Само не забравяй какво казват комарджиите в Ню Орлиънс — не си брой парите, докато не станеш от масата. Може би, докато свърши войната, ще откриеш в Юга нещо, което ще ти хареса и ще обикнеш. Случвали са се и по-странни работи.

— Може би.

Каза го само от любезност и от мигновената ѝ усмивка разбра, че тя не го е възприела като шега. Чейс наистина не се шегуваше, ето защо не се впусна да я убеждава. Луиза тръгна към вратата и той стана да я изпрати. Дължеше ѝ поне това внимание.

— Луиза...

— Или става дума за жена? — прекъсна го тя, усетила, че Чейс се кани да се оправдава, извърна се и го погледна право в очите. Те бяха мрачни, неразгадаеми и накрая Луиза просто вдигна рамене. Не бе в състояние да го разбере. — Ако наистина е жена, майоре, ако е някоя от нас, по-добре я забрави. Една южнячка може да измами на дребно своя свят, но никога няма да го предаде. Ще си спестиш много болка и страдание, ако го запомниш. — Тя се усмихна състрадателно, погледна го мълчаливо, после си тръгна. — Сутринта ще ти махна за сбогом, майоре. И не забравяй съвета ми.

Прошумоли тихо с полите на роклята си и оставяйки след себе си нежното ухание на рози, се скри зад вратата. Чейс се върна в леглото.

Двайсети пехотен полк, предвождан от генерал Слокъм, навлезе в града още по мръкнало и нахлу с викове в складовете: пляккоса и подпали балите памук, които сенатор Хил се бе опитал да спаси. Щом пристигна основната колона, кавалерията получи заповед да се изтегли и да продължи напред и Луиза изпълни обещанието си: махна за сбогом от прозореца на спалнята. Само две минути, след като напусна Медисън, Чейс престана да мисли за нея и за съвета, който му бе дала: този град бе поредната спирка в техния поход напред, който трябваше да приключи в Ричмънд, щата Вирджиния, да смаже армията на

Конфедерацията и да сложи край на войната. Луиза не му беше казала нищо, което Чейс да не знае за жените от Юга, и напускайки Медисън, той остави там и повечето си спомени за Лийна Лейтън. В съзнанието му остана единствено ледената горчивина от нейното предателство.

Подобно на Джорджия, и Филадельфия се радваше на седмица циганско лято. Листата на дърветата бяха пожълтели преди доста време и повечето бяха окапали. Моравите бяха започнали да потъмняват, розите бяха отстъпили място на белите и жълтите есенни хризантеми, които бяха разцъфтели в старателно подредени лехи. По точно в края на ноември лятото сякаш се бе върнало за последно. Денят бе топъл и слънчев, нощта — ясна и все така топла, и Джошуа се наслаждаваше на въздуха в откритата карета. Наслаждаваше се и на мрака, на възможността да остане насаме с мислите си, да ги претегли внимателно, и затова каза на кочияша да мине по обиколния път.

Тази вечер по Брод Стрийт почти нямаше движение. Минаха край Музикалната академия, пред която имаше доста карети. Тази вечер Джонатан и Уитни бяха на концерт и Джошуа почти се изкуши да спре и да ги потърси, по-точно да потърси Джонатан. Странно, беше се привързал към това момче. Може би прекалено много. Но Чейс още беше в Джорджия с федеративната армия и Джонатан му беше най-близкият човек след неговия син. Джошуа имаше нужда от някой до себе си, особено във вечер като тази искаше някой да му вдъхне увереност, че не е сам.

Кочияшът понечи да спре, но старецът му махна да продължи и поклати глава. Светлините в Академията изведнъж заблестяха по-силно, което означаваше, че концертът е свършил. Всеки момент сградата щеше да се превърне в същинска лудница: всички щяха да си тръгнат. Каретата продължи нагоре по Брод до Уолнът Стрийт, минавайки покрай призрачните сенки на почти завършения клуб на Лигата на Съюза. Джошуа бе подпомогнал строежа на сградата, но не знаеше дали ще доживее тържественото ѝ откриване. Други обаче щяха да го доживеят и това го радваше. Не му се свидеха парите, които беше дал. Завиха по Шестнайсета улица и той видя светлинката на алеята за карети пред къщата. Вътре двете високи дорийски колони от гладка слонова кост бяха озарени от полилеите в антрето, но никъде

другаде в къщата не светеше. Значи Елинор още не се бе върнала. На Джошуа му олекна, после се укори за това и раздразнен, накрая реши да не мисли за дъщеря си.

Имаше да решава далеч по-важни неща. Тази вечер се бе състояла поредната сбирка на коалицията, започнала с наздравица за преизбирането на президента. За Джошуа тази наздравица беше първото и последно приятно нещо на сбирката. Онова, което последва, го стъписа, по-точно го уплаши до смърт. Хората от коалицията вече не се задоволяваха да трупат печалби от войната и крояха дръзки планове за бъдещето. Парите, както винаги, бяха основна цел на техните машинации — парите, а също не по-малко съблазнителната власт. Тези хора вече не се ограничаваха само с това да предопределят хода на войната според своите интереси, не смятаха да се оттеглят, щом тя приключи. Сега коалицията се целеше в бъдещето и заплашваше самите устои на държавата, на страната като цяло. Кроеше планове, които щяха да надживеят войната с десетилетия, ако не и с векове. Демокрацията не значеше нищо за тях. Бяха богати като крале и искаха да имат и власт като крале. Щяха да запазят републиката, но само на книга. Членовете на коалицията щяха да бъдат истинските управници, една тайна олигархия, която да дърпа конците на всяко правителство във Вашингтон. Първите стъпки към постигането на тази цел вече бяха направени, и то тази вечер. Коалицията бе намерила неочакван съюзник.

В началото на срещата бяха започнали с писмо от „анонимен източник от Вашингтон“ — както предполагаше Джошуа, от Л. С. Бенкър, шефа на тайното разузнаване към военното министерство. Това ужасяващо писмо съдържаше няколко „предложения“ как Вашингтон и членовете на коалицията да си сътрудничат, за да наложат след края на войната някои радикални промени. Отначало Джошуа се отнесе скептично към тях, но после в съзнанието му изникна неприятният спомен как Хенри Уолтърс е подочул на последната сбирка на коалицията заплахите за похищение. Кошмарните амбиции на тези хора, които отпърво му се струваха невероятни, ставаха все по-реални.

Накрая дори онези наглеци във военното министерство започнаха да проумяват, че цялата страховита власт, усърдно трупа на през кризата и хаоса на последните четири години, ще им се изплъзне

съвсем скоро, тъй като краят на войната вече се виждаше. Досега този край им се струваше твърде далече, та те да се тревожат. Но вече не бе така. Ричмънд и Питърсбърг бяха обсадени. Над блокадата откъм океана и реката не можеше и пиле да прехвъркне. Шеридан бе изчистил долината на Вирджиния. Шърман бе завзел Атланта, най-нагло бе отрязал всички пътища за снабдяване и се бе отправил кой знае накъде — май към самото сърце на Конфедерацията, оставяйки след себе си обещанието „да превърне Джорджия в ад“.

Конфедеративната армия се бе борила, колкото да издържи до последните президентски избори. Ако бяха спечелили демократите, щеше да има надежда за мирни преговори и за независимост на отцепилите се южни щати. Ала тази надежда бе угаснала, както и надеждата за военна победа над Севера, хранена единствено от фанатиците. Югът всеки момент щеше да капитулира. Ала една държава в мир беше много по-независима и не се отнасяше с такава търпимост към злоупотребите с властта, вършени от членовете на администрацията или в техните министерства.

Но не и без борба, както, изтръпнал, осъзна тази вечер Джошуа. Не и без сблъсъци. Подобно на легендарните жители на Крит, Северът бе създал чудовище, достатъчно страховито, за да смаже заплахата от друго — Конфедеративната армия. Но и след отстраняването на тази опасност чудовището на Севера щеше да продължи да съществува. Дали като минойците не трябваше да прокопаят лабиринт? На всеки седем години да принасят в жертва млади мъже и девиси, за да утоляват жаждата му за кръв? Джошуа се усмихна тъжно на това хрумване. Тази вечер наистина си бе задал много въпроси. Не се и съмняваше, че военното министерство, силно, с огромна власт, ще се обърне като хванато натясно животно и ще се бори със зъби и нокти за своето оцеляване. Единственият въпрос беше как ще го направи. И кога? И с какво? След тази сбирка Джошуа знаеше отговора поне на този въпрос: с оръжия като коалицията. С коалицията във Филадельфия и останалите като нея — Ню Йорк, Бостън и самият Вашингтон, окръг Колумбия. Богати и властни мъже, отдавна спазарили съвестта си срещу егоизма и сребролюбието. Всеки сам по себе си бе неприятен, но не можеше да напаости. Ала обединени, те представляваха ужасяваща заплаха. От години работеха с министерството на Стантън, бяха забогатели от това и сега се наслаждаваха на величието си. Ако

президентът Линкълн и Белият дом се обърнеха и решаха да убият това налокало се с кръв чудовище, ако тези тайни коалиции подкрепяха стария си приятел, военното министерство, в борбата за власт... какво ли щеше да стане? Божичко! Още една война? Югът бе изтощен до краен предел. Северът не можеше да се окопоти от тази война: най-доблестните му младежи бяха или ранени, или убити. Дали тези хора наистина щяха да имат наглостта да подпалят още една война? И дали тя щеше да се води на бойното поле? Или щеше да бъде подмолна: в затворените за непосветените клубове, в коридорите на Конгреса, на Уолстрийт и в банките? Нима бяха спасили Съюза колкото да го видят да попада под още по-мрачната диктатура, направлявана от невидимата ръка на военното министерство?

Беше малко вероятно, но това съвсем не успокояваше Джошуа. Преди тази вечер щеше да каже, че е невъзможно. „Бог да ни е на помощ! — помисли внезапно той. — Бог да ни е на помощ на всички, и на Севера и на Юга, ако за да се спаси, военното министерство се обърне срещу нас. Как изобщо бихме могли да го спрем?“

— Нещо не е в ред, Уит, но не проумявам какво.

Тя не се изненада да го чуе, познаваше Джонатан прекалено добре. Цялата вечер усещаше как мислите му са другаде. Дали изобщо бе чул музиката на клавирия концерт, на който бяха ходили? Сякаш се бе стреснал от ръкоплясканията накрая, все едно, че въобще не е слушал.

— Какво, Джон?

Той се претърколи към нея в обяната в лунна светлина спалня и се подпря на лакът. Дори в мрака Уитни виждаше загрижеността, изписана върху красивото му лице.

— Банката.

Тя пребледня.

— Пак ли липсват пари?

— Да липсват пари? Не, слава Богу, този път не. — Той поклати тъмнокосата си глава и Уитни въздъхна леко. — Не е нещо конкретно, по-скоро имам някакво предчувствие. Заговорнически погледи. Шушукане. Годуин от управителния съвет се държи странно.

Уитни се пресегна мълчаливо да го погали насърчително по голото рамо. Той и отвърна, като се усмихна едва-едва, сякаш насила. Жена му се смръщи.

— Джошуа знае ли?

Върху устните на съпруга ѝ се появи по-искрена усмивка.

— Не съм му казвал нищо. Засега нямам причини. Има достатъчно проблеми със сърцето и със сина си: един Бог знае къде точно се намира в далечния Юг. Няма вест нито къде е Шърман, нито в каква посока се отправил, нито дали армията се е разцепила.

— Пък и Елинор!

— Да де. Това се разбира от само себе си.

Щом чу името на дъщерята на Кортланд, Джонатан престана да се усмихва и върху лицето му се изписа ледено отращение.

— Какво смяташ да правиш?

— Засега нищо, ще изчакам. — Не изглеждаше доволен от това свое решение и вдигна притеснено рамене. — В края на краищата, докато Джошуа е жив, никой не може да създаде сериозни проблеми. Дори Елинор.

Уитни кимна в мрака, но беше разтревожена: дъщерята на Кортланд бе най-опасна именно, когато човек си мислеше, че няма да му навреди.

Лийна потръпна под студения дъжд на ноемврийската привечер и погледна отчаяно оловносивото небе, от което сякаш се сипеше втечен лед. Беше мокра до кости. Хвърли поглед назад към калния път и следите от конски копита по него, които почти моментално се пълнеха с вода. Всички дървета, освен боровете вече бяха голи и клоните на дъбовете не им предлагаха никаква защита, докато потиснати, те язدهа бавно и мълчаливо на изток. В Медисън бяха изпреварили северняците само с няколко часа път. Там вече нямаше никакви влакове, всичко бе сринато до основи. Кавалерията на северняците беше разрушила жп линията северно от Грийнсбъро. Налагаше се да стигнат в Огъста с конете, главната железопътна линия на Джорджия бе извън строя. Лийна не можеше да избяга от войната по нея.

Стюарт ги поведе на югоизток, към столицата на щата Милиджвил. Пристигнаха два дни преди северняците. Отряд от кавалерията на генерал Уийлър дойде веднага след тях, за да организира набързо евакуацията на града. Единственият заминаващ влак моментално бе реквизиран от губернатора Браун и неговите политически приятелчета. Ненагледният губернатор се беше изнесъл с всичките мебели в къщата си, с килимите, портретите и среброто, и бе зарязал оръжието, боеприпасите, архивите на щата, документи на правителството и почти милион долара в току-що отпечатани банкноти на Конфедерацията, които още дори не бяха подписани. И да имаше място във влака, Лийна за нищо на света не би се качила на тази „композиция на страхливците“, както я наричаха, отвратени, гражданите. И тя беше съгласна с тях. Доброволците на щата — все старци и голобради момчета, се бяха опитали да защитят столицата, колкото да бъдат смазани от опитната войска на Шърман. Оставяйки след себе си опожарена пустош, на двацет и трети северняците превзеха Милиджвил. Както подочу Лийна, свикали в изоставената столица нещо като щатски парламент, който отменил Закона за отделяне на Южните щати и гласувал да изрита по „достопочтения задник“ губернатора Браун, когато го заловят. Заседанието било ръководено от Килпатрик — кавалерията както обикновено, бе навлязла с първите отряди в града. Лийна се питаше дали Чейс е присъствал там, дали по-късно и той е правил клади от банкнотите на Конфедерацията, дали е участвал в разрушаването на щатския затвор и арсенала на площада. За късмет на Милиджвил цели два дни беше валяло, та пожарът не бе обхванал целия град.

Сега бяха в Сандърсвил, пак само на един ден път пред Двайсета дивизия на Шърман. И заради напредващия враг целият подвижен състав на главната железопътна линия в Джорджия бе изтеглен на изток, в Бостуик. Щяха да избягат от северняците, ако поемеха право на юг, към Дъблин, но Лийна вече познаваше достатъчно добре съпруга си, за да не залага на тази слаба надежда. Сега Стюарт беше друг. Може би войната го бе променила или пък той открай време си е бил такъв само дето тя не го е съзнавала. За него войната бе най-важна: по-важна от нея, от хората му, от всичко останало. Лесно можеха да се отдалечат от напредващите федералисти, но Стюарт не даваше и да се издума. Първо искаше да им препречи пътя с паднали дървета, да

опожари мостовете, да разположи хора с пушки в затъntenите ферми, да пусне отрова в кладенците и да нападне светкавично единичните застави. Всички тези усилия не се увенчаваха с кои знае какъв резултат. Дори Уийлър, който разполагаше с няколко хиляди души, не можеше да направи друго, освен да забави с няколко часа северняците. Но Стюарт беше неумолим. Според Лийна бе дори жесток. Вманиачен. Съпротивата му беше безполезна и още по-лошо, вредна, защото вбесените северняци си го изкарваха на безпомощните ферми и жители, но въпреки това той не искаше да се примири. Наистина се бе вманиачил. Беше ужасяващо. Лийна вече имаше усещането, че се лута в кошмар. Дори по страшно: повечето мъже сякаш се опияняваха от това. Бивши престъпници и несретници, отрепките на Юга, те се бяха присъединили към Стюарт само заради парите и възможността да плякосват — вече не само северняците грабеха де що видят в Джорджия. Дори в униформената кавалерия на Уийлър дисциплината се рушеше. Царяха истинска анархия и хаос. Господстваше закона на джунглата, оцеляваше по-силният и в този някога изискан свят, който сега бе обзет от дива ярост, нежната грижа за една съпруга в тила беше бремене и неудобство. Поне това се опитваше да й внуши Стюарт. Уж Лийна знаеше, че вече не го обича както някога, но пак й беше криво.

— Лийна! След малко ще спрем да починем — сепна я Стюарт, а тя се помъчи да скрие мислите си и чак тогава го погледна.

— Дано е някъде на сухо.

— В боровата гора. Там ще намериш къде да се скриеш. — Мъжът й посочи напред и тя проследи с очи посоката. — Там над поточето има мост. Ще го пресечем и после ще го изгорим. Ще запаля няколко пожара и на брега.

Лийна кимна, благодарна, че ще си почине, пък било то и заради това. Изгорените мостове, няколко пожара — нима щяха да спрат армията на Съюза, наброяваща шейсет хиляди души? Но Лийна се беше научила да не спори. Стюарт бе непреклонен.

— Добре — рече тя и спря, за да се огледа.

Почвата тук не беше толкова червена. Пътят отпред бе по-равен. В гъстата горичка се виждаха само няколко високи дървета. Големите борове, извисили се към небето, бяха отстъпили място на фиданки, наподобяващи по-скоро шубрак.

— Пейзажът се променя. Тръгнахме ли най-последно на юг? — попита Лийна, внезапно обзета от надежда. Мислеше за детето в утробата си, заради което трябваше да си почине, да спре да язди, ако не иска да го убие още преди да се е родило.

— Не, на изток. — Очите на Стюарт пак бяха неразгадаеми и той ги затвори, за да не даде израз на чувствата си. — Отиваме в Бостуик. Там все още има влакове, с които да стигнеш до Савана.

Лийна отметна рязко глава и леденият дъжд се плъзна по периферията на шапката ѝ и оттам по гърба ѝ.

— Савана ли? Мислех, че искаш да ида в Чарлстън.

— В Савана е по-безопасно.

Той обърна коня, за да се присъедини към основната група, и Лийна се загледа след него. По-безопасно ли? Или по-удобно?

— Армията на Съюза скоро ще поеме на север към Огъста, за да превземе оръжейния завод там. После може би ще мине през Чарлстън и Форт Съмтър на път за Ричмънд. Савана не ги интересува. Освен това генерал Харди е струпал там голяма редовна войска.

„Лъжеш ме, без да ти мигне окото, понеже ти отърва“, осъзна изведнъж Лийна. Все пак му кимна, преди той да потегли. Насочи коня към горичката и потръпна отново — опитваше се да потисне надигащата се паника, която дъждът и монотонното чаткане на конските копита отзад само засилваха. „Господ да ми е на помощ, ако и в Бостуик няма влак. Накрая ще разбере и Стюарт, че жена му носи в утробата си дете на северняк... Копеле.“ Дано имаше влак. Лийна на всяка цена трябваше да се измъкне от тази война, която от ден на ден ставаше все по-ужасна.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Ноември на 1864 година мина, започна декември и от Деня на благодарността всички пренасочиха мислите си към Коледа. Хората от Северните щати започнаха да забравят жизнерадостната увереност, обзела ги, когато войската на Шърман превзе Атланта, и от ден на ден се тревожеха все повече. Никой от Севера нямаше новини, дори Грант, който още държеше в обсада армията на Лий при Ричмънд. Вести нямаше и президентът, който вече споделяше на всеослушание безпокойството си за шейсетхилядната федеративна войска, сякаш потънала вдън червената земя на Джорджия. Пренесените тайно на север конфедеративни вестници дразнеха разтревожения Съюз с намеци за поражение и още по-лошо с пренебрежително незначитане на „заплахата“ от страна на Шърман. Линкълн направо се бе състарил — беше отслабнал, побелял, замислен и отчаян. Генерал Грант се опитваше да му вдъхне увереност: не знаеше повече от другите, но бе сигурен в качествата на този особняк, спривавия генерал от Запада на име Уилям Тикъмзи Шърман. Дори да беше „възпрепятстван да иде там, накъдето се бе отправил, пак щеше да намери начин да се промъкне... И да се стигнеше до най-лошото и не можеха да се отскубнат, щяха да се върнат през коридора, откъдето бяха влезли“.

Но такива приказки не вдъхваха особено успокоение след ужасното мълчание, проточило се с дни. Джошуа отиде по работа във Вашингтон и когато се срещна с президента Линкълн, той бе силно притеснен, с разклатено от безкрайните тревоги здраве. Джошуа също бе обезпокоен — синът му, единственият и последен негов син, бе сред изчезналите войници. Болките в сърцето, поутихнали, след като Джонатан Пенли пое успешно управлението на банка „Кортланд“, започнаха да се успиват отново с нарастващо го мълчание през студените декемврийски дни.

В Джорджия едва ли можеше да се каже, че се е „стигнало до най-лошото“. Всъщност войската на северняците бе започнала да установява, че войната може да бъде и приятна, когато има малко

битки и охолен живот на гърба на врага. Войниците на Конфедерацията бяха дали някакъв отпор по улиците на Сандърсвил колкото северняците да се поразкъшат, и щом те завзеха града, южняците вече бяха отпрашили към Савана. Не че знаеха, че са се отправили точно към този град. Единствено генерал Шърман и личният му щаб бяха наясно с това. Издаваха заповеди за похода само ден предварително и сложните маневри, от които конфедералистите не можеха да разберат накъде е тръгнал Шърман, объркваша не по-малко и офицерите от неговата армия. Но на редниците им беше все едно. Два дни след като напуснаха Атланта, навлязоха в царството на памука на изток, един от най-богатите райони на Юга, където плантациите бяха огромни. Памукът не им трябваше и те изгориха стотици бали. Но земята, която го раждаше толкова щедро, можеше и раждаше и други неща: картофи, жито, царевица, тютюн, ябълки, захарно цвекло, домати, какви ли не зеленчуци, мед, сорго, тучни пасища за дойни крави и волове, свине, пуйки, пилета и гъски. Когато армията дойде тук, сякаш се сбъдна мечтата на интенданта по прехраната. Хората водеха цели стада за клане. Пилетата висяха на гроздове от седлата на конете. Каруците бяха претоварени с провизии. Тълпи избягали роби от плантациите търсеха убежище при армията. Младите силни мъже бяха зачислявани в отрядите на „първопроходците“, разчистваха повалените дървета и строяха наново изгорените мостове. Младите жени — прикрепени към частите като държанки или проститутки. Бяха облечени в „конфискувани“ бални рокли от скъпа прескъпа френска коприна и носеха скъпоценни камъни, от които дори Тифани не би отместил поглед. Онези, които не можеха да предложат подобни услуги на северняците, не се радваха на толкова мило отношение. Когато станеха прекалено много и се превърнеха в бreme или просто войниците се отегчаха от тях, биваха изоставяни със стотици по бреговете на реките или блатата, за да умрат от глад или да бъдат заловени отново и пратени в робство.

Общо взето, това вече се бе превърнало в практика. Походът приличаше не толкова на война, колкото на весел, зле организиран излет. Разбира се, цивилните, имащи нещастieto да живеят твърде близо до местата, откъдето минаваха северняците, не мислеха така. Федералистите бяха профучали през Джорджия като вихрушка: плячкосваха дрехи, храна, добитък, злато, сребро, накити и какво ли

още не, включително цветя и табелите по оградите ни къщите. Не толкова коравосърдечните офицери можеха и да пожелат дойната крава в къщата на някоя бедна вдовица. Но „мародерите“, както ги наричаха тук — нещо като дезертъори, които следваха войската досущ лешояди, — прибираха и това, а понякога и повече. Когато всичко друго бе опустошено, палезите се оказваха интересно и лесноосъществимо забавление. Изнасилванията обаче бяха рядкост — поне сред белите жени, защото наказанието бе много сурово. Ала робините нямаха късмета да се радват на същата закрила.

Редниците почти не се сецяха за местната милиция, партизани или бойната кавалерия на Уийлър, които можеха да им окажат съпротива. Но Чейс си имаше едно наум и яздеше пред основния корпус. Завоите по изровените криволичещи пътища бяха препречени с нарочно отсечени дървета, от храсталаците или клоните на дърветата прогърмяваха внезапни изстрели. Бойните групи атакуваха позициите на южняците със стрелба в галоп. Ако бунтовниците не отстъпеха, кавалерията поддържаше постоянен обстрел, докато не дойдеше основният пехотен полк заедно с наличната артилерия. Това рядко им отнемаше повече от половин час. Санитарните коли пристигаха в галоп, изкопаваха близо до горичката плитки гробове, а войниците от основния корпус използваха времето да поспят, да починат или да поиграят на карти. Не след дълго войската отново потегляше.

За другата воюваща страна — и за войниците, и за цивилните от Юга, нещата не бяха така предсказуеми. Лийна бе живо доказателство за това. И в Бостуик нямаше влак. Нито в Къшингвил и Милън. Сега тя живееше в сковаващо отчаяние, породено от студа, глада, изтощението и страха. Днес групата на Стюарт беше нападнала няколко каруци на северняците, заседнали на брода в един буен поток. Загинаха трима души и след всички мъки и загуби, които понесоха, прибраха само няколко раници с храна и полевите бюра с документацията на неколцина адютанти. Насъбрани около малкия огън, който накладоха под студеното декемврийско небе, мъжете претършуваха плячката и обзети от гняв и отчаяние, разбиха ключалките и изгориха документите. Изтощена до краен предел, Лийна ги наблюдаваше мълком, изпълнена с презрение към всички тях, но твърде уморена, за да даде воля на чувствата си. И без това не се интересуваха от нейното

мнение — беше го споделяла по други поводи, но никой не ѝ обърна внимание.

Трийджак пристъпи в трепкащата светлина на огъня и понечи да извади от колана си страховития нож с дълго острие, с който никога не се разделяше и буден, и насън. Лийна потръпна и инстинктивно сви колене пред гърдите си. Малцина от „партизаните“ на Стюарт се различаваха от животните — подчиняваха се само на алчността, похотта и страха. Лейтенант Уокър беше единственото изключение. А също и младият Джон Макрей, който беше сравнително отскоро в групата. Но Трийджак беше по-лош от останалите, приличаше на звяр, на безумец и направо хвърляше в ужас Лийна. Казаха, че бил от Луизиана, от селце край Ню Орлиънс, от този странен побъркан край на обвити с мъх дървета и непроходими блата. Дошъл на изток, след като Ню Орлиънс минал в ръцете на северняците. Тук речта и нравите на хората от блатистите райони не бяха познати и когато той им се представил като Тре Жак, всички отсъдили, че се казва Трийджак. Беше хитър като лисица и също толкова жесток. Вече половин месец Лийна го наблюдаваше внимателно и знаеше, че Стюарт не преувеличава, като казва, че той надушва северняците от пет мили. Трийджак също не я изпускаше от очи. Настръхнала, обзета от нервен необясним страх, тя се питаше дали прирастията в политиката и войната се определят по бащина или по майчина линия. Ако беше по бащина, дали Трийджак не я гледаше, защото е надушил, че в утробата си носи северняк?

Той изведнъж нададе смразяващ кръвта вик и вдигна камата високо с две ръце. От пламъците по лъскавото острие заблещукаха сребърни отблясъци и когато Трийджак заби ножа в махагоновото бюро, чекмеджето, което упорито заяждаше, зейна с трясък, медената ключалка падна в краката му и отвътре се разхвърчаха трески. Беше под достойнството на Трийджак да го докосне, затова той просто издърпа камата и се разсмя, изчезвайки отново в мрака тихомълком, както и се бе появил.

Сред мъжете се разнесе тих недоволен шепот, което не се беше случвало дотогава. Лийна не бе единствената, която се страхуваше от Трийджак. Лейтенант Уокър огледа възмутените мъже над очуканото канче за кафе, което остави, и стана. Наведе се над бюрото, събра треските и ги хвърли в огъня. Сетне посегна да извади няколко листа

хартия, които някой явно бе сметнал за особено важни, щом ги бе затворил с толкова здрава ключалка. Само Лийна забеляза тревожния поглед, който лейтенантът отправи към другите. После той се обърна с гръб и пак седна край огъня. Забеляза, че жената го наблюдава, и ѝ се усмихни изразително, сетне лицето му отново бе помрачено от обичайната замисленост.

— Какво има, Уокър? — попита Стюарт провлачено, без да отделя устни от чашата с кафето, и посочи документите.

Младият офицер повдигна рамене и сведе поглед.

— Папки. Някакви досиета. Поредните писания на разузнавачите.

Лийна почти не слушаше. Беше се осмелила да си вземе повечко от храната, а стомахът ѝ пак стържеше от глад. Чудеше се дали това е нормално — вечно бе гладна и отпаднала, сутрин ѝ се гадеше. Сигурно си бе в реда на нещата. Но след като бе загубила Блайдсуд и Чейс, и направо не можеше да понася Стюарт, след като армията на Конфедерацията щеше да капитулира всеки момент, детето се беше превърнало в неин живот и бъдеще. Решението ѝ да го запази ѝ вдъхваше сили да продължава да се бори ден след ден с този нечовешки кошмар. Щеше да избяга от войната. Щеше да оцелее. Трябваше и щеше да го направи. Заедно с детето.

— Интересно четиво. — Лейтенантът издърпа една папка и с кисела физиономия я подаде през скута на Лийна на съпруга ѝ. — Става дума за нас.

— „Подполковник Дрейк. До военно министерство.“ Така пише. — Стюарт се усмихна тъжно и отгърна корицата. — Дали ще разберат, ако не изпълним молбата им да го доставим във военното министерство?

Лийна изви рязко глава и дочула името на Дрейк, наостри уши. Той продължаваше да я преследва и тормози. Дали споменаваше в доклада си, че Чейс Кортланд се е застъпил за нея в Атланта? И ако го беше направил, дали Стюарт щеше да се досети за тайната и вината ѝ?

— Чете се трудно на тази светлина — смръщи се Стюарт и насочи листа към огъня.

„Изгори го!“ — горещо се замоли наум Лийна. — „Изгори го, Стюарт! Недей да четеш повече.“

— Какво пише?

— Не съм сигурен. Слушай: „Както би могло да се очаква, госпожа Лейтън отрече да е съпричастна към долните деяния на своя съпруг. Прилагам протокол от предварителния разпит, проведен в Атланта през септември 1864 година.“

Стюарт не вдигна поглед. Чете страницата сякаш цяла вечност, после мълком отгърна следващия лист. Лийна не чуваше нищо, освен ударите на сърцето си. Устните ѝ бяха пресъхнали. Сигурно бе по-лошо, отколкото си мислеше. Какво беше написал Дрейк?

— ... „По-точно имахме любовна връзка.“

Думите бяха изречени едва чуто, но отекнаха като фанфарен звън в съзнанието на Лийна, „О, Господи, не! Чейс!“ Помисли ужасена тя.

— „Ние с госпожа Лейтън бяхме любовници.“ Един път? Два пъти? Постоянно?

Последва миг безкрайно мъчително мълчание. Зелените съчки пращяха и съскаха в огъня. Само на петнайсет крачки от тях мъжете продължаваха да тършуват из бюрата и да търсят пари. Но там, където седеше Лийна, не се чуваше и звук. Стюарт отгърна още една страница, след това бавно и внимателно затвори папката и я сложи до себе си. Чак тогава вдигна поглед.

— Постоянно ли, скъпа? Нищо чудно, че заварих Блайдсуд в такова добро състояние.

— Не, Стюарт. Не знам защо го с казал. Не е вярно.

— И в Атланта ли? — Той вдигна кафява вежда и отмести очи от нея. — Сигурно си помогнала на северняците да ни устроят клопката в къщата на Макрей?

— Не, Стюарт!

Лийна трепереше като листо, едва говореше. Главата ѝ бе олекнала, устните ѝ бяха вдървени, неподвижни и ледени. Тя възнегодува срещу обвинението. Но и изтръпна от ужас. Преглътна, беше и прилошало, може би от страх.

Онзи един-единствен ден в Атланта, осъзна внезапно тя, Чейс я беше гледал някак особено и бе отвърнал на горчивите ѝ обвинения с озадачаващи неясни слова... Дрейк сигурно е искал да я арестува на място за предателство. И Чейс е излъгал под клетва, излъгал е собствената си армия, колкото да защити Лийна Лейтън. Беше я спасил от Дрейк. Но сега, след като попадна в ръцете на Стюарт, неговата лъжа вероятно щеше да означава смърт за нея.

Мъжът ѝ никога нямаше да разбере обясненията и какво се е опитал да стори за нея Чейс Кортланд, когато се е заклел в истинността на тези проклети твърдения. Ала тя нямаше друг избор, трябваше да опита.

— Знаеш много добре, Стюарт. Сигурна съм. За нищо на света не бих предала теб или нещо, свързано с Конфедерацията. Дори не знаех, че при Макрей има северняци.

— Но щом те ти харесват толкова, че спиш с тях, драга моя, сигурно ти е харесвало и...

— Не съм спала с тях! Вярно е, че приех застъпничеството на майор Кортланд в Атланта, но никога не съм...

Думите ѝ заглъхнаха и тя ахна от изненада и ужас, когато Стюарт замахна и я удари през лицето. Падна премаляла и уплашена — бе почувствала ледената камениста земя под бузата си и вкуса на солената кръв по езика си.

— Курва на северняците!

Този път Лийна очакваше удара, преди той да се стовари върху нея. Въпреки това главата и отскочи безпомощно и се блъсна в твърдата земя. Младата жена бе съвсем зашеметена.

— Носиш моето име и въпреки това си позволяваш да се въргаляш като разгонена кучка с някакъв проклет северняк!

Тя поклати отчаяно глава, усетила вкуса на сълзите и кръвта, солени и горчиви, и се опита да се надигне от земята и да се изправи с лице срещу мъжа си.

— Този доклад е пълна лъжа! Чейс сигурно се е опитал да ме предпази. Или полковник Дрейк сам си го е съчинил... Ох!

Лийна изпищя, защото Стюарт я сграбчи за косата и я задърпа. Помъчи се да се отскубне и с уплашен вик да го хване за китките.

— Господи, Стюарт! Да не си полудял?

— Ще те убия заради това, пачавро такава! Сигурно половината синя армия ми се хили зад гърба! Само че първо мисля да те пусна на моите хора! Поне да зарадваш и конфедералистите.

— Престанете!

Лийна се опита да се обърне, дочула със смътна далечна изненада гласа на лейтенанта. Усети как Стюарт я стисва още по-силно, после малко по малко отпусна хватката. Лейтенант Уокър го сграбчи за китката и се помъчи да отмести ръката му.

— За Бога, полковник, казах, престанете! Дори не знаете доколко е истина.

— Не зная ли? Хванах ги да се разхождат сами във Вирджиния вечерта, когато се прибрах.

— Да се разхождаш не е престъпление.

— А според мен е. Така че ме пуснете, лейтенант! Става въпрос за моята съпруга. Това е моя работа. Пуснете ме, докато не съм се сетил, че съм ви началник, и не съм ви пръснал черепа за неподчинение. Никой няма да ми казва какво да правя с нещо, което ми принадлежи.

Уокър пребледня в оранжевата светлина на огъня, но не отстъпи.

— Не можете да се държите по този начин само заради някакви измишльотини на северняците. Длъжен сте поне да изслушате обясненията й.

— Много добре знам какво да правя.

— А аз казвам, че не знаете! По дяволите, та тя е жена! Съпруга ви е, за Бога! Не може да я пребивате от бой само защото си мислите нещо! Истинският джентълмен не го прави!

— Никой не може да поставя под съмнение правото ми да се наричам джентълмен.

Лийна долови предупреждението в гласа на Стюарт. Гордостта беше най-чувствителното му място. Сега, когато северняците опустошаваха Юга и печелеха войната, това чувство се бе изострило до краен предел, бе станало опасно болезнено. Усети как изведнъж мъжът й я пуска и извика, за да предупреди младия офицер. Но Стюарт вече се бе спуснал към него. Револверът марка „Льомат“ проблесна в мъждивата светлина и очите на лейтенант Уокър се разшириха невярващо. Оръжието изтрещя и лицето на младия офицер мигновено се промени. Лийна се пресегна да го хване, когато той залитна назад от удара на куршума, който го бе улучил високо в челото. Очите му срещнаха нейните за част от секундата, после се изпълниха и останала без дъх, тя простена от ужас. В погледа му се четяха безпомощност и, странно, извинение — сякаш лейтенантът, а не Лийна, бе виновен да се стигне дотук. Извинение вероятно за това, че войната е разбила стария свят с неговите порядки. Бе направил последен опит да ги възстанови. Постепенно малката кръгла дупка на челото му започна да се пълни с топла кръв и от косата към очите му шурна тясна

яркочервена струйка. Ала за миг единственото, което изпитваше Лийна, бе изненада, че лейтенантът е толкова топъл, макар и да бе мъртъв.

Изведнъж чу зад гърба си звук, който моментално я върна към действителността: „Стюарт!“ Тя пусна мъртвия млад лейтенант и със сподавен вик залитна напред, препъвайки се в полите си. Усещаше горчилка в устата си. Повдигаше ѝ се при всяко движение, докато тичаше с отчаяна бързина към гората зад огъня.

— Лийна!

Стюарт изведнъж се изпречи на пътя ѝ — само на крачка от нея в нощта се очертаваше страховитият му черен силует. Тя се опита да се обърне, да се отскубне, но мъжът ѝ реагира мигновено. Улови я за китката и я стисна ужасно силно. Лийна издаде един-единствен тих стон и бавно се свлече на колене.

— Не, драга, няма да допусна да избягаш и да се върнеш при своите приятелчета северняците. Няма да се отървеш толкова лесно.

Усмиваше се, но от това ставаше само още по-страховит.

— Не, Стюарт, не си прав. Защо поне не ме изслушаш? За Бога, вече уби един човек! Нека ти обясня. Чуй ме!

Стюарт само я сграбчи и яростно я дръпна да стане. Тя се опита безпомощно да отстъпи назад и се препъна във вейките и камъните, безсилна да се отскубне от ръката му. Изведнъж изкряска бухал. Лийна изпищя и прехапа до кръв устни, за да не обезумее напълно. Стюарт сякаш не забеляза. Сините му очи искряха леденостудени, докато той я наблюдаваше как отстъпва и без да продумва, я следваше бавно. Лийна се препъна в щръкнало коренище, едва не падна и изведнъж усети студената груба кора на дървото зад гърба си. Стюарт се приближи още повече и тя се разтрепери. Взря се в лицето му и видя изписаната в очите му жажда за мъст. Мъжът ѝ понечи да вдигне едната си ръка, Лийна извика с напразната надежда да го спре, затвори очи и се дръпна. Ударът се стовари върху челюстта ѝ. Тя моментално падна и ридаейки, се опита да се вдигне на колене и да изпълзи встрани. Стюарт я сграбчи за рамото, извърна я с лице към себе си и тя се разпищя — вече не издържаше. Докато ръката му се вдигаше в мъждивата лунна светлина, Лийна издаде един последен отчаян стон и безпомощно закри корема си с ръце, за да предпази нероденото си дете.

Сетне изведнъж настана страховита тишина. Не се чуваше нито звук, нито дъх, изгубили всякакъв смисъл, секундите се изнизваха бавно. Стюарт не удари Лийна и накрая тя се насили да отвори очи. Не изпитваше нито облекчение, нито надежда, нищо. Само смътно недоумение какво ли бе спряло ръката му. Стюарт стоеше мълчаливо, надвесен над нея в мрака и вперил очи в ръцете ѝ, с които жена му бе закрила тялото си.

— Ти си бремна. От онзи северняк.

— Не...

Но не махна ръцете си. Не можеше да го направи. Сякаш бяха залепени.

— Друг път „не“! Това обяснява много неща.

Мъжът ѝ бе присвил очи. Убийственият яд в тях бе отстъпил място на друго. На нещо още по-ужасно и Лийна потръпна.

— Не само си мърсувала с онзи проклет северняк, ами носиш и копелето му.

Жена му отново се разтрепери и поклати глава. От ударите всички фиби бяха изпадали от дългата ѝ коса. Тя се спускаше покрай лицето ѝ, скривайки го наполовина, студена и мокра от сълзите.

— Ставай!

Настъпи дълго мълчание. Лийна лежеше върху студената неравна земя и разридана, се опитваше да си поеме въздух.

— Казах, ставай!

Стюарт се пресегна да я сграбчи за косата и да я изправи. Тя инстинктивно се дръпна, за да се отскубне, но мъжът ѝ не обърна внимание, стисна болезнено китките ѝ и вдигна ръцете ѝ високо над главата. Почти веднага тя разбра какво става. Разпищя се и зарита, да се откопчи от него. „Не — помисли си. — О, Господи... Само не това. Не бебето! Не!“

Стюарт заби с все сила коляно в стомаха ѝ, изрита и я блъсна силно в дървото. Главата ѝ се удари в дънера и Лийна извика за последен път, поне ѝ се стори така. Усети как устните ѝ се разтварят. Видя през полуотворени очи как Стюарт замахва със свити юмруци към нея. Последва друг удар в корема ѝ и тя се преви надве от неистова болка. Сетне хлътна в блажен мрак.

Събуди се от мъждива светлина. Не беше зората, някакъв топъл блясък като от запалена свещ. Тялото бе изтръпнало, болеше я и бе

цялото натъртено, коремът я присвиваше от режеща болка. Между краката имаше някаква топла влага, наквасила воланите на вълнената ѝ пола. Последва нов пристъп на болка и влажността се увеличи. „Кръв“, разбра тя. Не можеше да е друго. Отвори бавно очи, примигна и се загледа нагоре в клоните на дървото, покрити с избеляло платнище. Светлината идваше отдясно и Лийна с усилие се извърна натам. Намираше се в палатка. И имаше запалена свещ. Стюарт я наблюдаваше само от ръка разстояние.

— Едно северняшко копеле по-малко ще мърси земята на Юга.

Лийна го гледаше мълком, безизразно. Стюарт се усмихваше и тя осъзна, че го мрази много повече, отколкото смяташе, че е възможно човек да мрази някого.

— Надявам се, ми влизаш в положението, драга. Все някой ден щях да разбера за жестокото ти предателство, което си криела от мен. — Той наведе глава, докато говореше с мил и благовъзпитан тон, като човек, който се е учил на обноски в просторните салони на южняшките къщи. Но онзи особен, бездънен студ продължаваше да искри в очите му и Лийна не можеше да се измами. — Ти си ми жена, в края на краищата. То оставаше да призная едно копеле, северняк, за свой наследник.

— Този северняк струваше два пъти повече от теб, Стюарт. А може и хиляда пъти — каза Лийна с глас, който съответстваше на израза ѝ — спокоен и безразличен. Взря се в лицето на Стюарт. Някога то ѝ се бе струвало красиво, дори си въобразяваше, че го обича, а сега се запита как ли би изглеждал мъртъв. — Не беше прав, Стюарт. Чейс Кортланд ме обичаше, да. И аз го обичах. Но никога не съм искала да те предам. Ти уби невинно дете и своя офицер заради доклад, от който девет десети са лъжа.

— Лъжа ли? — Стюарт вдигна въпросително вежди и посочи грубо към локвичката кръв, наквасила полите ѝ. — И това, предполагам, е само плод на моето въображение?

— Не. — Лийна не проследи погледа му, за да не се отдаде на мъкмата, която щеше да отприщи. — Не аз носех неговото дете в утробата си. Но то е рожба на една-единствена нощ... защото отказах да направя компромис с Юга и с това, че съм ти жена. Можех да ти го обясня. Не си позволих да го обичам — заради теб, поне се опитвах. Така че накрая почти се намразихме и веднъж той ме изнасили,

толкова се бе ядосал. — Лийна млъкна, за да го погледне, и видя върху лицето му само някакво спокойно безразличие. — Въпреки всичко това, което направи, беше грешка, Стюарт. Искрах детето не защото беше негово, а защото беше мое. То щете да е наше. Бях твърдо решила да ти бъда добра съпруга. Вече няма значение, но по-добре да убиеш и мен, Стюарт, защото ако ти не го направиш, някои ден по някакъв начин аз ще убия теб. Заклевам се.

Развеселен, мъжът ѝ се облегна лениво.

— Съмнявам се.

— Недей.

Стюарт вдигна рамене, на загрубялото му от вятъра лице заигра слаба усмивка.

— Ако изгаряш от желание да раждаш, ще се постарая в бъдеще. Ще ти надувам корема всяка година, ако искаш. Но преди това ще убия оня северняк, твоя любовник. Независимо дали е воина, един джентълмен непременно трябва да намери време за някои неща.

Колкото и да я болеше, Лийна почти се усмихна.

— Никога няма да можеш да убиеш Чейс.

— Така ли?

— Няма да можеш.

Стюарт вдигна спокойно рамене.

— Е, времето ще покаже! — Той се изправи рязко, пристъпи към нея и цялата изкуствена любезност падна от лицето му като маска. — Да започнем по ред, драга. Научих нещо за теб. Няма да те пратя в Савана и дето и да е другаде, докато не забременееш от мен. Дори и твоят майор северняк да е мъртъв, курвите винаги си намират нови клиенти. Следващия път ще се постарая да съм напълно сигурен, че раждаш Лейтъновци.

Подпря се на коляно до нея и посегна да разкопча опръсканата ѝ с кал раздрана блуза. Лийна го наблюдаваше като вкаменена, не разбираше нищо. После видя усмивката му, жестока и похотлива, когато мъжът се пресегна да смъкне прогизналата от кръв пола. Дъхът и секна и Лийна с усилие затвори очи. Стюарт се зае да разкопчава панталона си. Беше цялата в рани, бе изтощена от боя, още кървеше и нямаше как да се спаси. „Добиче — помисли със сетни сили. — Противно, долно добиче!“

Изведнъж той легна върху нея и я облада. Не си направи труда да бъде по-внимателен заради раните. Още преди да е свършил, Лийна отново загуби съзнание.

Беше краят на първата декемврийска седмица, а времето още беше хубаво. Походът на северняците беше истински лукс в сравнение с атаката, с която преди половин година бяха нахлули в Атланта. Циганското лято бе отбелязало началото на похода, поройните дъждове — средата му, и сега, когато войската приближаваше крайбрежието, топлите влажни ветрове откъм океана задържаха зимата и малцина от мъжете си слагаха шинели, освен през нощта. А дори нощем, когато се спираха в някоя борова горичка, дъхавите огньове от още зелени борови клони сгрываха студения въздух и напомняха на Чейс за огъня в камината вкъщи по Коледа. Отвори очи в мрака, прехвърли юздите в другата си ръка и разкърши гърба и раменете си. Беше заспал на седлото, нещо, на което войниците се научаваха още щом дойдеха в кавалерията. Мислеше, че и конете се научават поне да дремят, ако не и да спят, докато вървят. Огледа се, за да се ориентира, и видя пред себе си потънал в сенки равен път. Далеч зад тях останалите корени приличаха по-скоро на тълпа. Трите единични поста отпред едва се забелязваха, от двете страни на пътя пък имаше ниски борови горички. Явно не беше пропуснал много. Почти се зачуди какво ли го е събудило.

— Добро утро, майоре.

Той чу смеха на Грир отстрани и се ухили широко, оценил шегата.

— Къде сме, по дяволите?

— Кой знае? Кой го е грижа? — сви развеселен рамене Грир. — Още не сме стигнали Савана. Наближаваме някаква река, май се казва Оджичи.

— Чудесно.

— Да. След малко не е зле да пратим напред подсилен патрул. Може да си имаме обичайните проблеми, щом навлизаме в блариста област.

Проблеми отново с кавалерията на Уийлър и с партизаните, Чейс се прозина с ръка пред устата си и се разсъни съвсем. Отново се

чувстваше бодър. За миг почти завидя на пехотата. Беше някъде назад в уютен лагер за през нощта. Всъщност и пехотинците се бяха намъчили от този дълъг поход от Атланта до тук. Сигурно с кон си бе за предпочитане.

— Някакви неприятности?

— Нищо особено. Няколко повалени дървета. При последната рекичка мостовете бяха изгорени, но я преджапахме. Минахме и покрай една ферма, доста бедна. Вече бе опожарена. Сигурно мародерите са ни изпреварили. Вътре имаше една старица и няколко негри. Оставих им една крава и малко царевица.

— Някой друг ще им ги вземе.

Грир сви рамене и замълча. Чейс повтори жеста му. Не че не одобряваше усилията на своя капитан или че това не го интересуваше. Е, наистина не се интересувате кой знае колко от мародерите, но те все пак бяха факт. На никого не му беше по силите да ги озапти. Уийлър беше изпратил писмен протест, ръководейки се от старите правила, но отговорът на Шърман бе подчинен на здравия разум: носеше отговорност само да преведе армията здрава и невредима до морето и не можеше да изразходва нито хора, нито енергия, за да брани жителите на Джорджия. Всъщност офицерите на Шърман бяха проумели една друга жестока действителност: мародерите вършеха точно това, което самият Шърман искаше да направи. Опустошаваха тила, грабежа цивилните, на които се опираше армията на Конфедерацията. Югът имаше само един избор: да се предаде.

— Изкарайте няколко крави отпред, когато наближим реката. В случай, че са поставили мини — нареди нехайно, даже малко разсеяно Чейс.

За него това бе обичайна предпазна мярка. Повече от всичко мразеше хората му да бъдат избивани по този начин. Това си беше истинско убийство, не война.

— Хубава идея. А чух от един куриер, че са открили нов лагер за пленници край Милън, докато са минавали оттам.

Чейс погледна остро офицера и смръщи вежди. Спомняше си Милиджвил и първите му впечатления от мъжете, избягали от близкия затвор в Андърсънвил. Беряха душа, едвам се влачеха с отворените си рани, бяха само кожа и кости, бяха облечени в дрипи. Вбеси се не само той, всички в армията на Севера се ядосаха. За късмет на Милиджвил

вече няколко дни валеше като ведро. Каквото и съчувствие да бе изпитвал към армията на Конфедерацията там, от него не бе останала следа, и сега, докато говореше тихо в нощта, кафяви му очи гледаха сурово.

— На същия хал ли бяха, както предишните?

— В лагера не е имало никого. В земята имало дупки, където пленниците явно са търсели подслон. И около осемстотин гроба.

— А се оплакват от нашата жестокост.

Устните на Чейс се изкривиха и той преглътна, за да се пребори с надигналата се в него ярост. Яростта беше лош спътник по време на война. Замъгляваше разума и водеше до грешки. Чейс се помъчи да се успокои чак тогава поде отново:

— Какво казва Дженкинс, храната ще ни стигне ли?

— Да. Ще изкараме до Савана. Но ако се наложи да чакаме прекалено дълго край града — е, тогава волю-неволю ще заобичае оряза.

Грир го изрече някак вяло и Чейс изсумтя. Колкото повече приближаваха крайбрежието, толкова по-песъчлива и гола ставаше земята. Фермите, които можеха да ограбят, бяха по-малко, храната в тях — също. Предния ден бяха подминали няколко оризища, разположени по блатистите брегове на пълноводна река. Но след картофите и прясното месо оризът за закуска, обяд и вечеря изглеждаше крайно непривлекателен.

— Щом се справяш толкова добре, Грир, ще взема да поспя още малко.

— А, без тия! Мой ред е. Доколкото разбирам, остават пет мили. А какъвто ми е късметът, ще съмне, преди да сме ги минали. Знаеш колко щастливи са хората, като видят, че всичките офицери яздят, потънали в дълбок сън.

Чейс се засмя.

— Да. Но не ги виня. Всъщност...

Той изведнъж млъкна наред думата и се намръщи. Грир, понечи да каже нещо, но той му махна да мълчи, спря коня и се извърна, за да чува по-добре. Какво, по дяволите, ставаше!? Нещо не бе в ред. Инстинктът му подсказваше, че има нещо гнило. Но какво ли? И от двете страни на пътя не се чуваше и звук...

— Оттеглете се! — изкрещя той заповеднически и посегна към карабината, прикачена към седлото под крака му.

Вдигна я високо и я насочи към огряното от луната небе, за да даде предупредителен изстрел, разцепил тягостната нощна тишина. Трите поста отпред се върнаха в галоп и се присъединиха към останалия отряд. Заспалите войници зад него се събудиха начаса и още преди дори да са се разсънили, посегнаха по рефлекс към пушките. Само за миг нощта се изпълни с тропота на конски копита по отъпкания път. После като гръмотевица откъм горичката се разнесе оглушителен тътен. Чейс остана в опасната позиция сякаш цяла вечност: изчакваше наблюдателните постове да се върнат невредими и стреляше напосоки към горичката, в която не се виждаше друго, освен сенки — неясни, сивкави, неподвижни. Но когато от стрелящите пистолети се засипаха оранжеви искри, той завъртя коня и гръмна срещу едни от тях. Чу вик и продължи да язди, като пришпори жребеца и се сниши над врата му.

Така мина този нощен преход. Загубиха трима души и два коня и имаха истински късмет, че се отърваха с толкова малко. Прегрупираха се на пътя, за да направят лагер. На другия ден, когато пехотинците ги настигнеха, щяха да опитат отново. Първо щяха да изпратят няколко артилерийски изстрела към горичката. Беше се превърнало в нещо обичайно за похода през Джорджия и докато разпращаше часови и размотаваше одеялата, Чейс вече не мислеше за случилото се. Изобщо не му хрумна да сметне това нападение за лично отмъщение.

ПЕТА ГЛАВА

На девети и десети декември първите войници от армията на Севера излязоха при град Савана, превърнат от войската на Конфедерацията в същинска крепост бунтовническата пехота бе отстоявала последните няколко двайсет-трийсет мили, но по численост не можеше да се мери с никой от четирите федеративни корпуса на Шърман и бе безсилна да направи кой знае какво. Защитните укрепления биваха превземани с лекота, имаше по няколко пленника от двете страни, северняците не стигнаха по-нататък. Генерал Харди от Конфедерацията беше в Савана с около десетхилядна войска, а колкото до Форт Макалистър, в устието на река Оджичи, той също бе в ръцете на бунтовниците и Шърман едва ли можеше да предприеме нещо, с което да застраши града.

Ето защо кампанията на северняците буквално стигна до задънена улица. Чейс чакаше със своя отряд в лагера в ниските крайбрежни мочурища на Джорджия. Дните се нижеха монотонно и бавно. Тук не му харесваше, тази земя бе чужда и неприветлива за северняка. Ниски борове, които нямаше как да израснат на таз пясъчлива бедна почва. Хилави, често трънливи, хрусталаци. Огромни дъбове с призрачен мъх по тях, тъничък като паяжина или дебел и плъзнал към земята като разяден от времето погребален покров. Навсякъде пъплеха змии — отровни змии по мочурливите брегове, смокове в жабунясалите солени езера. Имаше и цели рояци комари — някакъв непознат вид, много по-едър от комарите, които бе виждал досега. Те влудяваха най-вече конете. Крокодилите дебнеха жертви, бе плъзнала треска. Дизентерията и маларията обхващаха войската като вихрушка. Тифът също, но заболялите от него не бяха толкова много. В добавка към тези „удоволствия“, които можеше да им предложи само крайбрежието на Джорджия, цели три дни валя леденостуден ситен дъжд. Оризищата на Савана, които в най-добрия случай бяха блатисти, сега бяха направо наводнени и от три дни ботушите на Чейс бяха подгизнали. Но колкото и мрачни да бяха, всички сякаш се радваха, че

са тук. Само за месец бяха пресекли стотици мили през земите на врага, бяха стигнали от Атланта до Савана практически, без да срещнат съпротива. Бяха опустошили и опожарили четирийсет от най-богатите провинции на Юга. Бяха завзели над двеста железопътни депа, окръжни центрове и градове, бяха освободили повече от петнайсет хиляди роби и десет хиляди глави добитък, бяха разрушили безвъзвратно двеста мили железопътни линии. Бяха изгорили цялата техника за събиране на памук, всички памукови фабрики и дъскорезници, оръжейните складове, собственост на Конфедеративното правителство, бали памук на стойност петдесет милиона долара в банкноти на Конфедерацията и още какво ли не. Това бяха официалните данни, в тях не бяха включени щетите, причинени от мародерите. Шърман бе нанесъл такъв удар на Джорджия, че щяха да ѝ бъдат необходими години, докато се съвземе. Бе обезвредена памуковата аристокрация, управлявала необезпокоявано цяло столетие и така горещо подкрепила войната в Юга. Чейс не изпитваше гордост, но и не съжаляваше за нищо. Беше изморен, направо капнал, повече душевно, отколкото физически. Искаше войната да свърши, искаше да се прибере у дома. Искаше да обърне гръб на кървящия Юг и на цялата лична болка, която бе преживял последните няколко години тук. Искаше и се опита да забрави, че някога е бил тук.

— Майор Кортланд!

Чейс се обърна и видя бригадният командир полковник Адамсън, който, сведен, си проправяше под гъстия мъх път към него.

— Внимавайте, сър! — Чейс посочи зеленикавото блато, за да го предупреди. — Гледайте къде стъпвате! Мочурищата тук са по-опасни, отколкото другаде.

— Какво гнусно място! — изруга тихо Адамсън и се смръщи. Дръпна юздите на коня и извади единия си ботуш от стремето, за да покаже стичащите се по него дъждовни капки и кал. — Какво толкова му харесват бунтовниците? Ако беше мое, щях да го дам на първия, който го поиска. С най-голяма радост. Никога няма да ги разбере бунтовниците. — Той замълча, наведе се да удари един комар върху гърба на коня, при което си изцапа ръката с кръв и я избърса с отвращение в тъмно сините си униформени панталони. На същото място веднага кацна друго насекомо и Адамсън само се смръщи, сякаш

принуден да се предаде. — Имам задача за теб, Чейс. Поне ти да се измъкнеш от тези забравени от Бога блата. Трябва да преместиш батальона си на десетина мили северно, при укрепленията отгатък Савана.

— Защо на север? — Това не беше въпрос, който Чейс обикновено задаваше на по-висшестоящи офицери, но този път попита. Форт Макалистър се намираше на югоизток, а това, че толкова неочаквано му заповядваха да се придвижи в обратната посока, го навеждаше на мисълта, че под повърхността се мъти нещо. — Какво става?

— Сега не мога да ти кажа. Съжалявам. Пристигна секретна заповед от щаба на генерала.

Чейс погледна силно изненадан по-възрастния мъж, дълго се взира в очите му и накрая кимна. Не обичаше да изпълнява сляпо заповеди, но Адамсън също не искаше често това от него.

— Добре. Какво да правим по пътя? Да създаваме ли проблеми или да кротуваме?

Адамсън си позволи кисела усмивка, усетил колко прозорлив е младият кавалерийски майор.

— Не ви трябва проблем. Но от вас се иска да вдигате шум по пътя.

— Ясно — кимна Чейс и се обърна на югоизток, към далечния океан. Адамсън явно искаше да отвличат вниманието от Форт Макалистър. Е, той знаеше, че Шърман ще превземе укреплението. Въпросът беше кога. — Да тръгваме ли?

— Да, още сега.

— Но вече се свечерява.

— Още сега, майоре.

Изненадан, Чейс се поколеба, сетне сви рамене. Шърман сигурно се бе свързал с корабите на Севера, отрязани от армията му, и изгаряше от нетърпение да превземе форта на бунтовниците, препречил пътя му до тези кораби. — С други думи, макар и да беше късно, вероятно щяха да атакуват Макалистър веднага.

— Пожелайте успех на момчетата от пехотата тази вечер, сър. Последния месец се привързахме към тях — рече Чейс възможно най-спокойно и видя как полковникът кима одобрително. Наложил си да се усмихне за сбогом и отстъпи назад, та конят на Адамсън да не се

подхлъзне върху несигурната почва. — Ще се видим в Савана, полковник.

— Точно така! — Адамсън отвърна на едва доловимата усмивка на Чейс и обърна коня. Изведнъж спря, споходен от странно предчувствие, и се изви на седлото, та пак да погледне в очите младия майор. — И ти, синко, се пази, докато отивате в Савана. Нали разбра?

Говореше необичайно напрегнато. Чейс го усети и стъписан, се взря в очите на по-възрастния мъж. За миг и двамата стояха като вкаменени, без да продумват. После Чейс сви рамене в знак, че въпреки предупреждението на своя офицер не го е страх, и още веднъж изкозирува за довиждане.

— Винаги внимавам, полковник. Внимавайте и вие.

Без да съзнава колко е смръщен, изпроводи с поглед офицера и се опита да обръща внимание на безпокойството, породено от думите му. Така де, кампанията бе продължила прекалено дълго и нервите на всички се бяха изопнали до скъсване. Махна рязко на тръбача да изсвири за сбор и отново се обърна към далечния север.

— Кажете на Грир да дойде при мен, сержант. Явно ще се отправим към града още тази вечер.

Стюарт държеше под око батальона на северняците отдавна — още от първия безуспешен набег при Милън. Видя как яхват конете, видя през бинокъла и жеста на капитана, който посочи на север. Така де, накъде другаде ще сочи? На юг беше река Оджичи. На изток, чак до морето, се простираха равни солени блатата. От запад бяха дошли те. На около седем мили северно имаше блато, което Стюарт познаваше добре. Бунтовниците партизани бяха лагерували там преди многобройните колони на северняците да нахлуят към Савана. В тресавището тук-там имаше кипариси и водни дъбове, много тиня и гниеци дънери. Този път северняците нямаше да ги изпреварят, конете им щяха да извадят късмет, ако успееха изобщо да помръднат. Стюарт свали бинокъла и се обърна, за да кимне на чакация Трийджак. Накрая бяха възнаградени, задето толкова дълго не бяха изпускали от очи северняците.

Чейс дръпна поводите — май бе стигнал поредното мочурище, по-опасно от досегашните, — и погледна без желание слънцето, което

вече клонеше на залез. Пътят им бе осветен само от златистия му полукръг, увиснал в небето. Чейс пак погледна блатото и видя как вече са паднали сенки, гъст пълзящ испански мъх, мъртви дървета, призрачно сиви и сведени под опасен ъгъл: щяха да се свлекат всеки момент. Водата пред тях бе черна и зловещо спокойна. Стори му се, че някъде в далечината чува кръсък на бухал, после на още един.

— Какво мислиш, Грир?

Изречението му само по себе си даваше отговора и Грир отвърна лаконично:

— Лоша работа.

Чейс кимна, но продължи бързо да изчислява. С него беше целият му батальон, четири отряда, което се равняваше горе-долу на двеста и петдесет души. Всеки отряд, подреден за поход, се простираше на стотина метра, което общо правеше близо четвърт миля. Ако приемеше, че оттук нататък ще се придвижват пешком, щяха да изминават за час към четири мили, че и по-малко при такъв терен.

— Сигурно е близо, Грир. Може би съвсем близо. Остава ни още час да вървим на светло, пък и мочурището едва ли е по-широко от пет мили. И все пак... — Той се намръщи и отново погледна залязващото слънце. — Това може би означава, че след като се стъмни, отрядът на Каулс още ще е в блатото.

— Значи спираме тук.

Чейс се свъси и въздъхна притеснен.

— Заповедта е да стигнем укрепленията на Савана.

Грир вдигна въпросително вежди, но не каза нищо. Видя как Чейс поглежда на югоизток и помръква още повече, ето защо му рече:

— Поне да можехме да разберем дали нападението е започнало.

Чейс поклати рязко глава и Грир замълча. Нямаше как да разберат. Задачата им бе да създадат у бунтовниците, защитници на укреплението, впечатлението, че цялата войска на Съюза се прехвърля на север. Така момчетата от пехотата поне щяха да имат предимството на изненадата, толкова необходимо им, за да нападнат добре укрепените позиции на бунтовниците. Тоест те трябваше да продължат, нямаха друг избор.

— Тръгваме. — Чейс бе все така намръщен, но даде на тръбача знак и високите металически звуци отекнаха силно в зловещата

тишина. — Може и да не ни харесва, но трябва да вървим.

В мочурището беше дори още по-страшно, отколкото бе очаквал Чейс. Беше дълбоко. Конете се спъваха в надводни дънери и заплитаха крака в дългата жилава блатна трева. Тинята най-неочаквано се превърна в дълбока вода и жребците или затъваха, или плуваха. Мъжете отчаяно се мъчеха да хванат пушките, опитвайки се, често безуспешно, да не измокрят патрондашите. От ниските клони висяха съскащи змии. Колкото повече се смрачаваше, толкова по-често алигаторите се размърдваха в черните води. Някои от мъжете се бяха залутали. Губеха ценни минути, докато ги намерят. Вече не съществуваше никакъв строй. Още преди да изминат и миля, започнаха да се лутат напосоки. Слънцето се снишаваше все по-бързо и мъжете вече губеха ориентация, въртяха се в кръг и понякога се връщаха пак там, откъдето бяха дошли. Цели участъци от мочурището бяха черни като самата нощ. Конете се бяха запенили, дишаха тежко в мрака и въртяха очи от ужас и страх. Мъжете не се чувстваха много по-добре. Залезеше ли слънцето, никога нямаше и да се измъкнат. Щяха да се изгубят в този ад завинаги. Колкото по-тъмно ставаше, мочурището заприличваше все повече на живо същество. Невидимият мъх се протягаше към хората като призрачни ръце — студен и влажен, всяваш истински ужас. Редиците бяха обзети от страх, подобен на клаустрофобия. Чейс го усети и се опита да го разсее: обикаляше групичките изплашени мъже, за да им вдъхне кураж, какъвто му липсваше и на него, но им сочеше посоката и храбро ги повеждаше напред. Тази ситуация бе своеобразна проверка за офицерите: добрите бяха самото въплъщение на доблестта, лошите бързо се прекършваха. Грир водеше челния отряд. Бе незаменим. Каулс също не се предаваше, но на него се бе паднала най-тежката задача — задния фланг, където и без друго притеснените мъже се плашеха и от това, че са в незащитена позиция. Само да си помислеха, че отзад ги дебне опасност, и с батальона бе свършено. Щяха да се изпозастрелят помежду си, да убият и другарите си отпред, блъскайки се, за да се измъкнат от този ад. Капитан Уотсън вече беше капитулирал — бе изоставил отряда си, за да се придвижи напред. За щастие лейтенантите му бяха свестни, но не можеха да свършат сами работата. За редниците воинските чинове бяха нещо свято. Отказваха да изпълнят заповедите, ако им ги даваше лейтенант, но ги изпълняваха с готовност, ако ги получеха от генерал.

Затова Чейс отиде при отряда на Уотсън, като не изпускате от око и хората на Каулс отзад.

Опитваше се да не мисли колко бързо се мръква, но му се стори, че чува от юг далечен екот на артилерийски огън. Може би нападението на форт Макалистър бе започнало. Веднъж да се измъкнеха от мочурището, батальонът щеше да спре за почивка през нощта. Веднъж да се измъкнеха! Тази мисъл започна да придобива огромно значение, което с всеки миг ставаше все по-голямо.

Първите изстрели прогърмяха отляво. Уплашените отряди на Чейс спряха объркани и извикаха, сякаш срещу тях стояха приятели. Но отдясно им отвърна пореден порой от изстрели. Мъжете и конете започнаха да падат с писъци и да хлътват в покритата с мръсна пяна вода. Тресавището изведнъж бе обзето от паника. На малцина от мъжете им хрумна да извадят оръжието, повечето, които се сетиха да го направят, бяха изтикани встрани в суматоката, обзела останалите. В мрака трещяха яростни изстрели, улучващи своите вместо врага, и от това всички се стъписаха още повече. Чейс нарочно избута коня назад, за да провери останалите — сграбчваше юздите, ръцете им, всичко, до което успееше да се докопа. Заповедите, които крещеше, се чувах най-много на дванайсетина метра. Но с тях имаше и храбри мъже, които, щом го чуеха, гледаха да се подчинят. Сред виковете и писъците на множеството се образуваха групички от по трима-четирима бойци, които си възвърнаха самообладанието и започнаха да отговарят на изстрелите, вместо да се опитват сляпо и безуспешно да се измъкнат от тях.

Чейс вдигна пушката и смътно долови ругатните на капитан Каулс, който се мъчеше да въдвори някакъв ред в уплашения до смърт отряд. Чу в далечината отпред и Грир. Най-неочаквано конят на Чейс затъна, залитна и с плуване отново стигна твърда почва, колкото пак да се заплете в блатната трева и ужасен, да загуби напълно контрол. Чейс стискаше с една ръка хлъзгавите юзди, а с другата стреляше в посоката, от, където продължаваха да ваят куршуми. Някой изпищя отзад, блъсна се в него и едва не го събори, после се свлече във водата, оставяйки тъмноалено петно върху ръката му. Чейс имаше седем патрона в карабината марка „Спенсър“ — беше изстрелял най-малко три-четири, а сега бе невъзможно да презареди. Вече чуваше почти навсякъде около себе си щракането на празни патронници. Звукът бе

ужасяващ, от него нямаше спасение. Къде, по дяволите, се бе запилял Каулс? По лявото рамо го парна гореща остра болка и той изруга през зъби. В отговор гръмна още два пъти с карабината, сега обаче се мъчеше трескаво да различи в мрака познати лица. Повечето войници на Уотсън явно вече бяха убити. Един от доблестните млади лейтенанти лежеше мъртъв върху съседната могила. Други тела в тъмносини униформи висяха по дърветата или се носеха по черната вода от двете страни, на не повече от ръка разстояние. Ала Клаус бе успял да се изтегли напред. Сега покрай Чейс минаваха неговите войници, нови лица. Той по-скоро усети, отколкото видя капитана до себе си, чу силния вой на приближаващия отряд с все още заредени пушки и вдигна ръка, за да им направи знак да продължат.

— Оттук! Не ги оставяй да спрат, за Бога!

Още докато Чейс крещеше, по очите му потече нещо влажно и горещо, което го заслепи, и той се опита да го избърше. Откри с изненада, че е кръв, която от мрака изглеждаше не червена, а черна. После някъде отпред и вляво изтрещя изстрел. Беше Грир, разбра той. Слава Богу! Мъчеше се с отряда си да заслони останалите. Изстрелите от тази част на мочурището намаляха и се насочиха другаде. Чейс обърна коня, когато се появи последната трета от хората на Каулс — смътни сенки, малко по-черни от заобикалящия ги мрак на тресавището, но, Слава Богу, стреляха и се движеха възможно най-бързо при тези адски условия.

Чейс тръгна с тях, като изгърмя последния патрон в карабината и посегна към ремингтона. Разнесе се още по-силната миризма на барут, изместила вонята на блато, на сяра и гнилоч. Насочиха се по звука към изстрелите на Грир, сякаш пълзяха, но все пак напредваха. Препъваха се и падаха във водата, нищо не виждаха в непрогледния мрак.

Чейс се опита да се пребори със световъртежа, от който едвам се държеше на коня, адреналинът му падна, както винаги след първия устрем към опасността. Бе загубил и доста кръв, която продължаваше да тече. Беше прекалено тъмно, за да види, но като че усета топлината ѝ, влагата ѝ, която се просмукваше в левия му ръкав и сякаш го колосваше, щом засъхнеше. Изведнъж под копитата на коня изникна твърда почва, след това отново кал и препречили пътя водни дъбове. После пак се появи земя и здрачът пред Чейс му се стори учудващо светъл след мъртвешкия мрак на блато. Той примигна във внезапно

изникналата светлина и заслепен, се заоглежда. Чу гласа на Грир и се опита се обърне към него.

— Никой не се вижда, майоре, никой не се задава. Отрядът на Уотсън е пострадал много, почти половината са убити или изчезнали. Каулс е загубил може би една трета от хората си.

Чейс кимна и усети, че е изтощен и му се вие свят. Всеки момент щеше да падне. Миг преди да се строполи обаче, някой го хвана. Малко преди да изгуби съзнание, чу смътно, че Грир вика военния лекар. И това беше всичко.

В зловещата тишина, която отново се бе спуснала над тресавището, Стюарт Лейтън запали насмолени борови факли и тръгна да оглежда застиналите лица на мъртвите северняци, като пътьом застрелваше малкото ранени, които все още бяха живи. От неговите хора бяха убити само седем, докато врагът в сини униформи бе дал близо петдесет жертви. Добро съотношение — но този, който най-много му се искаше да е загинал, не беше сред труповете. Разчиташе да ги свари неподготвени и отпърво мислеше, че е успял. Но северняците се бяха прегрупирали, бяха отвърнали на огъня и предотвратиха масовото клане. Защо ли Кортланд не беше загинал? Стюарт го беше видял точно в средата, когато откриха огъня. След това в суматохата го загуби, намери го пак и реши, че му е видял сметката. „Проклет северняк! — помисли си той. — Куршум не го лови!“ Стюарт пак спря за миг и се загледа в хората си, които плякосваха от мъртвите северняци пръстени, пари всичко, включително и златните зъби. Щяха да оставят алигаторите да опоскат труповете, които после щяха да изгният във водата. Стюарт присви очи и погледна на север, сетне обърна коня към лагера. В крайна сметка бяха свършили добра работа. Все щеше да му се отвори друга възможност да убие майора северняк. Следващия път нямаше да му прости.

На следващия ден Чейс се събуди с главоболие, превързано рамо и с доклада, че пехотната дивизия на генерал Хауард е завзела Форт Макалистър на тринайсети, малко след залез-слънце. Сред сто трийсет и петимата федералисти, загинали при нападението, бе и полковник

Адамсън, убит при артилерийски обстрел, докато наблюдавал битката от съседния хълм. Съдбата му бе поднесла онова, което той се страхуваше да не споходи неговия млад кавалерийски майор.

Беше убит почти по същото време, когато батальонът на Чейс бе нападнат от засада в онова адско тресавище. Като гърмящите змии сигурно и нещастieto не идваше само. При тази мисъл той се намръщи и Грир, който бе седнал до него в болничната палатка, също се свъси.

— Рамото боли ли те?

— Не. Поне не толкова, колкото очаквах. Изкривил лице от болка, Чейс се надигна да седне и протегна ръка към очуканото канче, което Грир държеше.

— Я ми дай да пийна!

Грир кимна. Дори най-долнопробното уиски се ценеше от повечето войници като чудесен лек срещу болката, а това беше добър бърбън, отлежавал дълго в нечие южняшко мазе. Той подаде безмълвно чашата.

— Някакви новини?

— За Савана ли? Или кой ни нападна в тресавището?

— За тресавището.

— Не знаем нищо. Не намерихме много следи, когато се върнахме на другия ден. — Грир се смръщи и Чейс не го пита повече. Можеше да си представи. Водата плюс алигаторите... — Сигурно са били хората на Уийлър.

— Не, едва ли са били те. Напоследък Уийлър се движи плътно до основната колона на Килпатрик. А той е горе при Луисвил.

Все така намръщен, Чейс затвори очи. Бяха минали няколко дни от нападението в тресавището, но въпросът продължаваше да го тормози неумолимо, сякаш той трябваше на всяка цена да научи отговора. Имаше ли някаква връзка с онази първа нощ край Милън? Не ги ли обстрелваха и тогава отляво? Май не. Или вероятно е било случайно съвпадение. И все пак кой имаше причина да си нарочи точно неговия батальон? Не че не бяха оставили люти врагове, докато си прокарваха път от Атланта до тук, но като цяло неговата войска се държеше по-човешки от повечето други.

— Не знам.

— Какво?

Чейс не беше усетил, че го е казал на глас. Насили да отвори отново очи и се опита да се съсредоточи върху лицето на капитан Грир.

— По-добре да си тръгвам, майоре. Изглеждаш уморен. — Капитанът сложи чашата с останалото в нея уиски върху грубото шкафче и се изправи. — Ще си „забравя“ чашата, но побързай да ѝ се насладиш, докато не се е върнал санитарят, защото ще я изпие до дъно.

— Благодаря ти.

Чейс се пресегна мълком да вземе чашата.

Парещата течност не проясни главата му, но поне попритъпи болката. „Кой? — запита се той. — Кой? И защо?“ Грир вече бе при изхода на палатката, когато Чейс заговори отново, без дори да е сигурен кое го подтикнало:

— Не извеждай момчетата. Дори на разузнаване. Не мърдайте оттук. — Намръщи се, заслушан в инстинкта, на който се бе научил да се доверява. — Намерете какво да правите няколко дни, докато отново се изправя на крака. Разбра ли?

Каза го тихо, но от изненадата върху лицето на Грир разбра, че той го е чул. Повечето бойни щяха да се озадачат от подобна заповед, но не и капитанът. Бяха заедно от доста отдавна. Известно време Грир мълча, сетне само кимна.

— Слушам, майоре! Оздравявай бързо!

Докато гледаше как той излиза, Чейс кимна, учуден от самия себе си. Какво ставаше, по дяволите? И на него му се струваше, че е длъжен да даде отговор на този въпрос. Реши да не мисли за това и пресуши бърбъна. Каквото и да ставаше, Грир беше прав, че Чейс няма за кога да умува. Знаеше единствено, че до мига, кога влязат в града, ще бъдат преследвани — виж не бе наясно от кого и защо. Но щеше да разбере, обеща си той. Щеше да разбере и нямаше да допусне хората му да се озоват в поредния капан.

Войната сякаш беше на страната на Чейс. Само след четири дни наскреж ноц някога гордият и величествен град на Конфедерацията, Савана, стана свидетел как генерал Харди изтегля своята разгромена десетхилядна войска в Южна Каролина по широката, осветена от луната, сива река. Армията на северняците беше препречила всички останали изходи. На юг Шърман беше завзел Форт Макалистър и по

река Оджичи плаваха малки федеративни военни лодки. На изток беше морето и федеративните кораби, участващи в обсадата. На запад безбройните бойци на Шърман — ядрото на неговата войска и артилерия, готови сутринта да подложат на обстрел превзетия град. За тежките оръдия бяха построени здрави укрепления. По-леките полеви оръдия бяха разположени на най-много сто и петдесет метра от бунтовническите окопи. Наводненото оризище, което се простираше между двете армии, бързо бе опасно от мостове и купчини слама и съчки. Шърман бе намекнал, че който влезе пръв в Савана, ще стане военен губернатор и дори посред нощ някои амбициозни войници строяха малки платформи и напредваха срещу стрелковите позиции на бунтовниците. Офицерите гледаха и се усмихваха, но никой не се намесваше.

Каквото и да си мислеше Грир за странната заповед на своя майор, той се подчини — Осми пенсилвански батальон не беше включен в общото нападение на града, организирано от Шърман. Но Харди в Савана беше добър воин. Разбираше, че няма смисъл да изправя десет хиляди души срещу шейсет хиляди. Конфедеративните инженери бяха построили мост — доказателство за оскъдните запаси на южняшката армия, — който се простираше от павираното пристанище при улица Уест Брод до niskия блатист остров Хъчисън. По пълноводната река се носеха салове с памук и ориз, теглени благодарение на прилива от параходчета с колела от железопътни вагони вместо котви, и навеси от дъски, откъртени от пристанищните докове. За да приглушат звука от придвижването, бяха пръснали по дървото оризова слама. Зад паянтовия мост се простираха река Мидъл и остров Пениуърт, сетне последните квартали на Савана и бреговете на Каролина. Войската се изтегляше бавно от потъналите в нощния мрак окопи, тук-там отекваха откъслечна стрелба, за да покрие частите, които вече бяха отишли напред. Гърмежите криеха още и тъжните умове в една армия, която унищожаваше собствените си арсенали и осуetyаваше собствените си планове: тя подпали пристанището, някога гордостта и надеждата на конфедералистите, и потоци или изгори малкото съдове, все още останали във флотата на Савана. Единствено бронираният кораб с името на града, който прехвърляше в Каролина храна и боеприпаси, беше временно пощаден. По-късно същия ден „Савана“ изстреля последен дързък

снаряд към омразното федеративно знаме, което се вееше високо над Форд Джексън, и капитанът нарочно запали трюмовете с амуниции. На кораба се изви огромен огнен стълб и той се разби на парченца, разтърсвайки града с величествен взрив.

На дваайсет и втори Шърман влезе тържествено в завзетия град, под фанфарни звуци и развети полкови национални флагове. Яздеше бавно, приемайки поздравите на жизнерадостната си войска, която се бе строила по улицата. От щабквартирата в града изпрати телеграмата, която щеше да пристигне във Вашингтон на дваайсет и трети декември и да вдъхне на Севера тържествуващо облекчение.

„Искам да ви поднеса като коледен подарък град Савана със сто и петдесет тежки оръдия и много боеприпаси, а също и с около дваайсет и пет хиляди бали памук.“

„Загубената“ армия най-после беше намерена.

ШЕСТА ГЛАВА

За хората от Севера новината, че Шърман е завзел Савана, означаваше много неща. За обикновените селяни, чиито съпрузи и синове бяха в армията на Шърман, тя донесе облекчение и надежда, че скоро ще видят обичните си същества. За Ейбрахам Линкълн това означаваше поредната решаваща крачка за разгрома на Конфедерацията и съхраняването на Съюза. За конфедеративното правителство в Ричмънд това беше пълен крах. За групировки като коалицията във Филаделфия и другите като нея тази новина означаваше огромни печалби и възможността да трупат пари в нови територии. Телеграфите още потракваха, а тези мъже вече се надпреварваха кой пръв ще наеме кабина в корабите и пращаха свои хора в завзетия град. Елинор Кортланд Бенингтън, чийто ламтеж за богатство нямаше граници и която бе върна единствено на собствените си интереси, също се впусна в тази надпревара.

Но каквото и да означаваше новината за другите хора първи я научиха жителите на Вашингтон и сега в столицата имаше двама души, които посрещнаха и с болка, и с радост вестта за победата на Шърман. Първият бе прочут млад хирург, назначен в една от многото военни болници във Вашингтон. Вторият бе млада жена, постъпила в болницата доброволно като медицинска сестра и прикрепена към хирурга. Събрани по случайност от войната, те постепенно, без да усетят се бяха влюбили. Тяхната любов не им носеше друго, освен горчиво-сладка болка, защото младият хирург се казваше Лейси, а жената — Сюзан Страдфорд. Хирургът, майор Роджър Лейси, бе от най-близките приятели на Чейс Кортланд. Сюзан Страдфорд пък му беше годеница.

— Шърман се появи отново!

Д-р Лейси работеше сам в отделението за военнопленници, когато чу жизнерадостните викове на вестникопродавеца да отекват по мраморната фасада на триетажната болница.

— Шърман в Савана! Коледен подарък за Съюза!

Ранените бунтовници в отделението потънаха в гробно мълчание. Личеше си, че незабравената им враждебност отново се е пробудила. Доктор Лейси можеше да тържествува от победата на Съюза, но не и конфедералистите. Дори тези мъже, които вече не участваха във войната и харесваха и уважаваха лекаря северняк, поел грижите за тях. Ето защо в отделението стана тягостно и ранените усетиха, че те и Лейси са от различни лагери. Хирургът мълчаливо превърза раната, с която се бе заел, и излезе от отделението. Реши да остави конфедералистите да дадат израз на болката, която сигурно изпитваха, и да намери съмишленици, с които да сподели радостта си.

Щом си тръгна от отделението, инстинктивно затърси Сюзан, която беше в кратка почивка, нещо необичайно, защото тя рядко почиваше в тези напрегнати дни. Както винаги я намери бързо. Имаше нещо като шесто чувство къде е Сюзан. Сега тя стоеше в тъмната пуста служебна стая и наподобяваше тъничка безмълвна сянка, открила се върху фона на светлосивите болнични прозорци без пердета. Накрая Лейси си позволи да се усмихне доволно и ѝ съобщи новината.

— Сюзан, чух как едно вестникарче крещи, че Шърман със своята войска...

— Знам, в Савана. И аз я чух преди около половин час. — За разлика от доктор Лейси, който не криеше радостта си, Сюзан изглеждаше странно унила. Тя се поизвърна и посочи вестника, който държеше в ръка. — Вече проверих списъците със загиналите, Роджър. Името на Чейс не е сред тях, значи той е добре.

Настъпи неловко мълчание. За миг в служебното помещение се възцари почти същата тягостна атмосфера както в отделението за военнопленници конфедералисти. Погълнат от мъката на бунтовниците, а също първоначалната си радост, Лейси не бе свързал победата на генерал Шърман с това, че Чейс Кортланд отново ще се появи в живота на Сюзан, а и в неговия. Въпреки това Чейс изведнъж бе изникнал отново. Сега майорът от Съюзническата кавалерия стоеше по-заплашително от всякога между Лейси и жената, която той обичаше. Хирургът усети как първоначалната му радост бързо помръква. Чейс Кортланд беше сред съюзническите войници, пристигнали невредими в далечна Савана. А с приключването на кампанията той вероятно щеше да се прибере съвсем скоро и да се

ожени за жената, която Лейси обичаше. Триъгълникът, в чиито капан се бяха озовали преди година и тримата, продължаваше да ги измъчва. Всъщност сега беше много по-трудно да се измъкнат от него.

— Не можеш да се омъжиш за него, Сюзан. Дори Чейс да се върне, не можеш.

— Роджър, моля те, не започвай пак! Недей!

Лейси усети как на Сюзан не ѝ стига въздух и веднага разбра защо не е запалила лампите в стаята. Стоеше на тъмно нарочно, за да скрие сълзите си. За миг го обзеха гняв и ревност, после познатият надигаш се страх го стисна за гърлото.

— Сюзан, за Бога! Нима още мислиш, че ще се омъжиш за Чейс?

— Ние сме сгодени, Роджър!

— Това само по себе си е лошо, за да усложняваш още нещата, като се омъжиш за него!

— Как можеш да искаш от мен да предам човек, който може би е най-близкият ти приятел! Достатъчно злини му причиних. Предадох го!

— Предала си Чейс ли? — Лейси замълча, преди да ѝ каже тайната, която месеци наред беше пазил. Тъкмо сега бе моментът да го стори, докато всички не са затънали още по-дълбоко в това бездънно тресавище. — За Бога, Сюзан, не си предала Чейс! Не си направила нищо, което да не е направил и той! Чейс Кортланд обича Лийна Лейтън, сестрата на Джонатан Пенли. Бях с тях двамата в Блайдсуд. Видях с очите си. Няма нужда да се омъжваш за Чейс само защото си въобразяваш, че ще разбиеш сърцето му, ако не го направиш. Чейс вече обича друга!

Единственият ѝ отговор беше мълчание, от което я заболя така, сякаш Лейси я беше ударил. Но на мъждивата светлина на здрача, спуснал се над Вашингтон, Лейси видя, че по лицето на Сюзан не се изписва чувството, което най-много бе очаквал да различи — изненада. Продължи да се взира невярващо и мълчаливо в нея.

— Божичко, Сюзан! Ти си знаела, нали! Знаела си за Чейс и Лийна Лейтън!

Сюзан го погледна за миг в очите и се извърна, за да се скрие от светлината, която струеше през единствения прозорец в стаята. Махна с ръка смутено, но и сякаш се оправдаваше.

— Миналата пролет, когато раниха Чейс във Вирджиния и го докараха тук да го лекуваш, една нощ той се разбълнува. Викаше името на Лийна Лейтън, а не моето. Сигурно още тогава съм разбрала.

— И излиза, че през всичките тези месеци съм си играл на криеница. Мислех си, че не мога да си позволя да те нараня, като ти кажа истината.

Още не бе в състояние да се отърси от изумлението си и едвам намираще думите, не можеше дори да събере мислите си. Сигурно имаше някаква причина, някакво обяснение, което явно му убягваше. Все съществуваше отговор, който да обясни цялото това безумие.

— По дяволите, Сюзан, каква игра играеш? Чейс обича Лийна. Ти обичаш мен. И въпреки това вие двамата се правите, че всичко това няма никакво значение, годежът ви е една преструвка.

— Не е преструвка, Роджър... Не е толкова просто както ти се струва. — Гласът ѝ пресекна и тя замълча, за да си възвърне самообладанието. Доктор Лейси я погледна инстинктивно, протегна ѝ ръка, но Сюзан не я пое, сякаш вече не можеше да си позволи дори да я докосне. Отново заговори бързо, все едно, за да го спре и той да не я приближи: — Не, чуй какво ще ти кажа Роджър. На теб всичко ти изглежда много просто. Казваш, че Чейс е влюбен в Лийна, и сигурно е така. Но съществуват различни видове любов. Може да я обича, по друг начин. Знаем, че държи на мен. Дори когато обичам теб, аз обичам и него, но по друг начин. Не очаквам да ме разбереш, но сега това не е важно. Любовта или липсата на любов никога не са били от значение. От години е решено, че ще се омъжа за Кортланд. Вероятно от мига, в който съм се родила. Нашите чувства един към друг са били насърчавани и непрекъснато подклаждани. Това е част от нашия свят, Роджър, неизменна част от живота. После избухна войната и прекъсна, дори промени всичко. Но не го заличи. — Думите, които Сюзан бе изрекла през шепот, заглъхнаха. Настана пълно мълчание и доктор Лейси чу от улицата черковните камбани, които сега му прозвучаха като подигравка. Веселият им звън го прониза като жестока ирония. — Каквото и да изпитвам към теб, каквото и да изпитва Чейс към Лийна, още съм твърдо решена да се омъжа за него, Роджър. Приела съм го като безспорен факт, като изгрева и залеза на слънцето. И не мога да го променя.

— Можеш, и още как! — Лейси долови в гласа си нотки на неверие и възмущение. Това беше пълна лудост. Живееха в САЩ от XIX век, а не в средновековна Европа. Жените вече не бяха длъжни да се подчинява сляпо на желанията на своите семейства. Трябваше да накара по някакъв начин Сюзан да намери смелост да се противопостави. — За Бога, просто си отвори устата и им кажи на всички „не!“.

— Не мога, Роджър! Не мога да кажа „не“ на всички! — Сюзан загуби самообладание и се разрида. — Обещах и на брат си. Преди Бен да умре при Чанселърсвил, му обещах да се омъжа за Чейс.

— Сигурно се шегувах! Чанселърсвил беше преди години. Преди Чейс Кортланд да е срещнал Лийна. Преди ти да срещна мен и да се влюбим един в друг.

— Не, обещах му!

— Нима ще градиш живота си върху това? Нима ще жертваш всичко, колкото да изпълниш това обещание? Сюзън не виждаш ли какво правиш? Най-безразсъдно се хвърляш към нещастieto и гибелта, а повличаш и Чейс със себе си! — Лейси чу как младата жена избухна в неудържими ридания, от които тъничкото ѝ тяло и се разтресе мъчително и безпомощно. Прекоси стаята бързо, само с две крачки, хвана я за раменете и силно я разтърси. — Няма да ти позволя да го направиш! На никого не дължиш своето бъдеще — нито своето, нито моето! Можем да го променим и ще го направим, докато не ни е сполетяло още по-голямо нещастие!

Сюзан се обърна рязко към него и разтреперана, с болезнен стон се притисна и захлипа на рамото му.

Роджър не беше сигурен как се е озовала там — дали той я е придърпал към себе си, или тя сама е дошла, но дългите месеци, през които я бе желал, стопиха съпротивата му. Наведе глава и намери устните ѝ, сгорещени от солените ѝ сълзи, нежно умоляващи. Имаше усещането, че потъва. Че с него е свършено. Че хлътва все по-надълбоко и няма сили да се бори и да се измъкне. Но защо да се бори, запита се веднага. Това трябваше да се случи много по-отдавна, да сложи край на решимостта на Сюзан, устремила се като омагьосана към своята гибел. Да направи останалите решения по-лесни, защото след това те вече нямаше да имат избор.

Сякаш в просъница Лейси вдигна на ръце Сюзан и я занесе в кабинета си без прозорци. В него бе тъмно като в рог и студено, но това нямаше никакво значение. Сюзан беше в обятията му и той не обръщаше внимание на нищо друго. Гърдите ѝ бяха нежни и заоблени, зърната ѝ бяха набъбнали от студа и от допира на устните му. Кожата ѝ беше топла и докосваше неговата с невероятна жар. Лейси шепнеше името ѝ отново и отново, почти като молитва и молба. Целуваше я, наслаждавайки се на вкуса на езика ѝ и на солените и сълзи. Сюзан потрепна само веднъж, когато той проникна в нея и ѝ отне девствеността, завладян от отчайващата, всепоглъщаща потребност да я притежава и да лиши Чейс Кортланд от правата му върху нея. Чу как тя заплака тихичко до рамото му, извърна се и пак допря устни до нейните, зацелува я, докато от болката и страха и не остана и следа.

Сюзан се вкопчи в Роджър жадно и ненаситно — като него, — неспособна да спре, неспособна да изпита дори срам или вина от това любене. Подареният ѝ от Чейс пръстен проблесна в мрака, ала твърде бледо, за да притъпи жарта, разгоряла се в нея: тя се отдаде на страстта, на тъмната ненаситна жажда, туптяща в корема ѝ и завладяла душата ѝ. Последва безкраен миг и раздираща наслада, на блаженство, ужасно и ослепително като слънцето. Изведнъж Роджър застина, както беше върху нея. Единствено запъхтяното му дишане и туптенето на сърцето му нарушаваха пълната тишина, от която внезапно я побиха тръпки. Очите ѝ бавно се напълниха със сълзи. Сърцето ѝ, освободено от страстта, заби болезнено в гърдите. „О, Господи, какво направих!“ — помисли си Сюзан.

Накрая Лейси се отмести и я целуна още веднъж. Беше доволен и се усмихваше едва доловимо в мрака. „Всичко свърши — помисли той. — Бяхме на ръба на краха, но вече няма връщане назад, няма изход.“ В неговото съзнание Сюзан вече му принадлежеше.

— Дано Бог ни прости...

Лейси чу молитвата, която Сюзан шептеше, сепна се смутен и надигна глава, за да погледне лицето ѝ. Видя, че пак плаче, докато се измъква изпод него и се пресяга за роклята си. Веднага щом я закопча до средата отиде при вратата и понечи да я отвори.

— Сюзан, чакай! Недей, какво има...

— Довиждане, Роджър.

Бе твърде късно, когато се опита да я хване за ръката. Загледа стъписан как тя си тръгва.

— Сюзън, недей! След онова, което се случи, не можеш пак да...

— Тръгвам си веднага. Ще се махна от Вашингтон. Ще ида да чакам у дома Чейс да се обади, когато се върне.

— За Бога, недей, Сюзан! Не го прави!

Но Лейси вече говореше на въздуха. Сюзан се бе откопчила и вместо отговор бе затръшна вратата. Той се облече възможно най-бързо и объркан и замаян, се опита да мисли. Божичко, нима Сюзан още смяташе, че може да се омъжи за друг, особено пък за Чейс? За неговия приятел, който, узнаеше ли, щеше да го изгълкува като предателство спрямо дружбата им.

— Сюзан! — извика Лейси в безлюдната нощ, след като отвори тежката входна врата и слезе тичешком по мраморните стълби. — Сюзан!

Но нея я нямаше. Улиците бяха започнали да се пълнят с хора, наизлезли пеша или с карети, които пееха или викаха сред тъмните къщи и празнуваха коледната новина за невероятната победа на Шърман в сърцето на Конфедерацията. Чак до зори Роджър обикаля града, ала от Сюзан нямаше и следа. Вбесен от безсилието си, загледа как слънцето се издига над белия купол на Капитолия, после бавно се обърна и пое към болницата, където го чакаха. Онова, което се беше случило последната вечер между него и Сюзан, беше невъзвратимо. Непоправимо. Накрая тя сама щеше да го проумее. Трябваше да го проумее. Засега може би най-доброто, което Лейси можеше да й предложи, беше време, та Сюзан да го разбере, да се примири с факта, че бъдещето вече не предлага избор. За никого от тях.

Докато вървеше към болницата, изобщо не му хрумна да се усъмни, че Сюзан може би все пак няма да приеме този факт.

Уитни бе сред първите жители на Филадельфия, научили, че Савана е паднала. Невръстната Бони бе вдигнала температура и бе неспокойна през нощта, ето защо Уитни не бе мигнала. През плача на детето тя дочу виковете на вестникопродавеца, който минаваше тичешком по тъмната Локъст Стрийт. Моментално събуди Джонатан,

за да му каже и да сподели с него този първи миг на мъка, проблеснала толкова болезнено в сънените му очи.

— Господи, сега сигурно ще се предадат. — Бившият офицер от Конфедерацията го болеше, че това може би ще стане, и Уитни го хвана състрадателно за ръката. — Няма друг избор, Уит. Падна Атланта... сега и Савана. Няма достатъчно войска да се бият с една армия, камо ли с две — на Грант и Шърман.

— Може би ще преговарят за примирие, Джон. Във вестника споменават за слухове, че вицепрезидентът Стивънс е поискал среща.

— Линкълн няма да преговаря за Съюза — защо да го прави? И Дейвис няма да се съгласи на друго.

За миг настъпи тягостно мълчание. Уитни усети как на гърлото ѝ засяда буца и преглътна. Да жертват толкова много за нищо, единствено за горчивото унижение на поражението. Беше ѝ трудно, но знаеше, че на Джонатан му е още по тежко, защото той носеше това проклятие — гордостта на рода Пенли.

— Не е зле да се облечеш и да идеш да кажеш на Джошуа — подкани накрая предпазливо. — Място не може да си намери, толкова е разтревожен за майор Кортланд. Върви поне да му кажеш, че синът му явно е във от опасност.

Джонатан кимна без желание и стана.

Декемврийските нощи бяха студени, особено за хора, свикнали със зимите на Юга, и той потрепери, докато се обличаше. Навън нощният въздух бе хаплив и ясен като диамант. В светлината на лампата снежинките блещукаха по моравата, досущ кристали. Джонатан се разтрепери още повече и се затича, за да надвие студа и болката. В задната част на къщата, където бяха стаите за прислугата, вече светеше. Миг по-късно входната врата се отвори в отговор на почукването му. Джонатан видя Елинор. Вече слизаше по стълбите, красива както винаги и подла като сатаната, в зелената си везана копринена роба, вероятно получена от търговията с чай с Китай. Косата ѝ беше пусната за през нощта и блестеше като златна свила в меката светлина от полилея. Тя му се усмихна и продължи да слиза. Горе вратата за спалнята на Джошуа се отвори, сетне щракна и се затвори. Джонатан видя страха в очите на Джошуа, когато възрастният мъж се появи в горния край на стълби те.

— Какво има? Да не се е случило нещо?

— Всичко е наред — отвърна Джонатан, после влезе бързо и затвори вратата след себе си. Опита се да прикрие мъката си, както и че инстинктивно е настръхнал, когато Елинор се приближи до него. — Армията на Шърман е завзела Савана. Уитни реши, че сигурно не е зле да знаеш.

За миг в къщата на Кортландови настъпи ледено мълчание, миг, през който Джонатан, Елинор и Джошуа реагираха на новината според пристрастията си. Най-сетне, потиснал мъката, че Конфедерацията е претърпяла поражение, Джонатан изпита чувството, че Елинор, която стоеше мълком на стълбите пред него, е ядосана или може би — разочарована. Това го изненада, не го беше очаквал. Не беше очаквал, разбира се, и тя да ликува. Както добре знаеше, въпреки убежденията на баща си, Елинор не бе привърженичка на Съюза — тя не беше предана на никой друг, освен на себе си. Всъщност Джонатан бе очаквал от нея раздразнено безразличие, каквото Елинор проявяваше към всичко, ако то не е пряко свързано с личните ѝ удобства и богатство. Ала сега върху прекалено красивото ѝ лице се изписа всичко друго, но не и безразличие.

„Щом Савана е паднала, значи Конфедерацията е ги правила поредната стъпка към неизбежната си гибел“, мислеше Елинор. Тоест скоро щяха да секнат и огромните печалби, които тя трупаше от контрабандата с оръжие с Юга. Малко начинания бяха така доходоносни, както търговията с оръжие. Но, от друга страна, разполагаше с пари, с които да трупа нови печалби в Савана, както във всеки превзет град. Парите си бяха пари. И в крайна сметка те бяха в основата на всичко. Освен това армията на Шърман отново щеше да има връзка с приятелите на Елинор във военното министерство във Вашингтон. И ако капанът, който Дрейк беше поставил още преди Атланта, беше щракнал, в него щеше да се озове оная никаквица Лийна Лейтън и Елинор щеше да я вкара във федеративния арест, след което да притисне Джонатан Пенли до стената и необезпокоявана, да има достъп до милионите в банка „Кортланд“. Може би, реши тя, претегляйки мигновено всички плюсове и минуси от падането на Савана — може би трябваше само да се радва, че генерал Шърман е завладял южния град. Ура! Да живее Съюзът, толкова скъп на всички други в семейството! Щом това не ѝ мътеше водата и не ѝ бъркаше в

джоба, Елинол нямаше нищо против да се гордеят. Бързо си възвърна присъствието на духа и се усмихна открито, с непресторена искреност.

Джонатан Пенли, който стоеше и я наблюдаваше от долната площадка, се почувства още по-неловко, като видя тази внезапно разцъфнала усмивка. Знаеше, че Елинол не се усмихва единствено заради победата на Съюза. Усмихваше се, за да заблуди баща си, разбира се, но лесно щеше да проличи, ако не е искрена. От опита си с нея Джонатан знаеше: младата жена грейва така само ако е спечелила нещо за себе си — и следователно е създала проблеми за някой друг. Единствен въпрос беше на кого.

С усилие Джонатан премести погледа и вниманието си от дъщерята към бащата. За разлика от Елинол, Джошуа реагира трогателно искрено. Засия от огромна, неподправена, почти религиозна радост. Вече не бе така блед, както при среднощната поява на Джонатан и усмихнат, заслиза по стълбите към бившия конфедеративен офицер. Но наред с облекчението върху лицето му бе изписано и съчувствие. Дойде в антрето и протегна ръка да се здрависа с Джонатан Пенли, чиито длани бяха премръзнали, сетне кимна в знак, че разбира мъката на младежа.

— Малко ми е мъчно заради теб, Джонатан. Не разбирай погрешно личната ми радост, знам какво ви е на вас с Уитни. — Той се взря в очите на младия южняк бунтовник и пак му стисна ръката, преди да я пусне. — За себе си — благодаря на Бога. Надявам се, разбираш разликата.

Джонатан кимна и се усмихна насила. Ръката на Джошуа не беше много по-топла от неговата. Прекалено дългото отсъствие на майор Кортланд от армията на Шърман не се беше отразило добре на болното сърце на баща му.

— Разбирам. И тъкмо затова дойдох да ти кажа, Джошуа. Уитни чула новината от вестникарчето и ме събуди.

— Значи Чейс навярно е добре. Щяхме досега да сме получили телеграма от военното министерство, ако се беше случило нещо.

Докато го изричаше, проличаха и възрастта, и разклатеното му здраве и Джонатан усети как внезапно го пронизва болка, дала отговор на много въпроси. Имаше някакво трескаво безпокойство в облекчението, което старият Кортланд изпитваше, някаква отчаяна призрачна надежда, обземаща грохналите и слабите в сетните им

мигове. Събуден посред нощ, Джошуа изглеждаше по-отчаян, стар и блед от всякога. Този толкова добър човек вече гаснеше, помисли Джонатан с безпомощно негодувание: не можеше да направи нищо, за да спре това.

— Сигурно си прав, Джошуа. Кампанията приключи и синът ти вероятно ще си издейства отпуск — каза той, воден единствено от съчувствие. Нямаше особено желание да вижда, който и да е офицер северняк, особено пък този. Връзката на Чейс Кортланд с Лийна го беше огорчила и той не можеше да си я избие от главата. Но Джошуа реагира единствено на думите на Джонатан и удовлетворението, озарило лицето му, възнагради младежа за положеното усилие да ги изрече.

— Господи, Джонатан, колко ще се радвам Чейс да се прибере! Дори и за съвсем кратко. Имам да обсъдя с него толкова много неща!

Усмивката на Джошуа беше помръкнала леко от внезапно обзелите го спомени. Искаше да сподели с Чейс доста работи. Например за коалицията. Или за това да се прехвърли от фронта в столицата, на по-безопасен пост близо до дома.

— При всички положения, Джонатан, съм ти благодарен, че дойде. Благодарни и на Уитни от мое име. Ще се видим сутринта по обичайното време.

— Значи блудният син може би ще се прибере с валсова стъпка. И увенчан с лаври, ще ни се перчи със своята храброст! — изпищя Елинон и Джонатан спря потресен.

Погледна рязко нагоре към стълбището, за да види дали Джошуа е реагирал, но старецът вече беше изкачил три четвърти от стълбите и бе прекалено далеч, та младежът да го види. Може би старият Кортланд дори не беше чул хапливите думи на Елинон. Или след толкова много месеци се беше научил да се преструва, че не чува.

Джонатан погледна пътьом лицето на Елинон и се отправи към вратата. Внимаваше да не каже нищо, да не издава чувствата си, докато не излезе навън и не се скрие в мрака на студената нощ. Изражението, което току-що бе зърнал за миг върху лицето на дъщерята, беше интересно. Не бе ревност, че брат й вероятно ще се прибере. Не беше и радост, нито насилена сестринска обич — Джонатан веднага щеше да разбере, че се преструва. Не, в очите на Елинон проблеснаха някакво

безпокойство, неудоволствие и предпазливост, сякаш тя си бе наумила нещо, което със завръщането си брат и щеше да осуети.

Положението във Филаделфия ставаше все по-сложно, помисли с тревога Джонатан. Сега се прибавяха лошите отношения между сина и дъщерята на Кортланд, и още по-недвусмислените намеци, че тая вещица Елинор пак е намислила нещо. Изведнъж той усети, храни неосъществимите надежди на Джошуа. И той се надяваше Чейс Кортланд да се прибере час по-скоро у дома. Здравето на бащата се влошаваше, синът се намираше на хиляди мили и в идните месеци Елинор можеше да забърка голяма каша.

Чейс Кортланд се разхождаше бавно покрай реката и мислеше за цената, с която армията на федералистите е спечелила последната кампания. Ръката му още беше превързана, но инак той се беше възстановил достатъчно, за да се порадва на топлото слънчево утро и на хладния ветрец откъм реката. Зад него над митницата плющеше федералният флаг, целият град беше пълен войници федералисти в тъмносини униформи. Днес на Савана й личеше, че е окупирана територия. Над пристанището, където бяха подпалили флотата на Конфедерацията, още се виеше пушек. Бойните кораби, опожарени край брега, се носеха по пълноводната стоманеносива река. Отсреща на остров Хъчисън се виждаха извадени от строя оръдия. Още се носеше слаб мирис — като от блато, но тук той беше примесен със свежия полъх на реката. Савана беше красив град с богатски къщи и тучни градини, изискани и стари като добро вино, съвсем различни от новите къщи в Атланта. Но в много отношения Атланта харесваше на Чейс повече. Изглеждаше му по-северна, по-близка — и като климат, и като нагласа. Савана му напомняше Чарлстън, където той бе ходил години преди войната, и донякъде Ню Орлиънс, като се изключи френското му влияние. Земевладелците благородници бяха силни в тези стари градове, техните представи за ред се долавяха във всичко, „светският живот“ бе подчинен на строги, задушаваци в своята неизменност, правила. Тук, в Савана, старината на дълбокия Юг и на Цар Памук бяха примесени с чуждоземния аромат, задължителен за всяко голямо пристанище, и английският флаг се вееше върху доста складове по брега на реката.

Въпреки южняшките традиции на Савана и на нейните двайсет хиляди жители, Чейс с изненада установи, че близо половината не бяха разочаровани от падането на града. Чернокожите и бедните бели нямаше какво да губят от окупацията на северняците, пък и се бяха намъчили през последните няколко месеца на войната. Освен това бригадата на Барнъм, която бе влязла първа в града и която сега бе натоварена да патрулира, бе свършила добра работа: тук плячкосването и палезите бяха рядкост. Вече дори най-богатите и непоклатими прослойки в южняшкото общество гледаха на нещата с повече надежда. В Савана бе пълно с красиви, добре облечени жени, които бяха по-дръзки от южняшките в по-малките градчета. Както в повечето градове на юг, и в Савана почти не се виждаха мъже. Някои жени се държаха враждебно, минаваха не по тротоарите, а по калдъръмените улици, колкото да заобиколят националния флаг. Най-безочливите подмятаха хапливи забележки и свиреха химна на Южните щати на скъпите си вносни пиана в тухлените богатски къщи по площад Кълъмбия Огълторп. Но днес Чейс срещна и други, които му се усмихнаха насърчително. Ако бяха практични, трябваше да се държат точно така. Миналата година семействата им сигурно бяха притежавали милиони, но богатството на Юга беше в земи, памук и роби, хубави къщи, железопътни линии и конфедеративни банкноти. Каймакът на обществото в Савана се бе налагал цели сто години. Само за месец походът на северняците през Северна Каролина го бе заличил и унищожил. Благодарение на федералистите поне бяха отворени отново пазарите и магазините, та градът да има какво да яде. Може би за пръв път в своя спокоен живот „дамите“ се измесиха с „отрепките“, просто защото и те огладняваха. Затова по опашките пред тържищата се виждаха доста големи контрасти.

Тук, на брега, обаче беше невероятно спокойно. По реката вече се виждаха параходи на Съюза, но повечето още не бяха пристигнали. В предишните години това би предизвикало голямо оживление на пристанището: клипери и кораби с високи мачти товареха памук или разтоварваха вносни стоки в почти празните олющени тухлени складове по кея. „Фактърс Уолк“, мостик от ковано желязо, черупки на стриди и тухли, свързващ сградите по брега — канцеларии, складове и огромната борса, някога средище на най-големите богаташи в Джорджия, собственици на плантации и техните брокери на памук,

сега беше безлюден, ако не се броят северняците офицери като него, излезли да поразгледат града. По сивия плочник пробяга катеричка, събираше жълди от дъбовете, извисили се над брега. Притича едва ли не по ботушите на Чейс и той се усмихна. Катеричките не признаваха Север и Юг, армиите на Конфедерацията и на Федерацията. За миг Чейс завидя на животното за блаженото му невежество. За него бе добра всяка година, през която имаше много жълди. „Сигурно е хубаво, помисли той, да не мериш, да не претегляш, да не мислиш. Да забравиш миналото и да не мислиш за бъдещето.“ Конфедерация и Съюз означаваше едно също за катеричката, както може би щеше да бъде за всички тях някой ден. Падането на този изискан стар бастион на Дълбокия юг означаваше стъпка напред. Може би Шърман все пак беше прав да води такава война — тежка за всички, замесени в този ужас. Защото това не беше каква да е война. Това беше своеобразен сблъсък между два свята, между два начина на живот. Само единият щеше да оцелее. Значи може би борбата трябваше да се води именно така.

Слънцето се скри зад облак, откъм реката подухна вятър и декемврийският въздух изведнъж стана мразовит. Оставаха само два дни до Коледа, а розовите камелии бяха нацъфтели по гъстите зелени храсти и вечнозелените дъбове бяха покрити с мъх, сякаш за да отправят предизвикателство към календара. Чейс се обърна и пое обратно към града, пхнал ръка в джоба си, за да я стопли. Писмата прошумоляха под пръстите му и му напомниха за дома. Сред първите пристигнали кораби бяха пощенските и с тях дойдоха отговорите и писмата, които бойците бяха писали, преди да напуснат Атланта. Странно, оттогава сякаш бе минала цяла вечност. Две писма от баща му. Още две от Сюзан. Едно — неочаквано — от сестрата на майка му в Бостън, което беше толкова безгрижно, че чак го напуши смях. Писмата от Сюзан бяха събудили в него старото чувство на вина и му напомниха за отдавна дадено обещание. Чейс изведнъж смени решително посоката. Може би за Коледа все пак щеше да види сняг вместо палмови дървета.

— Видя ли, Стюарт, не се оказа прав — усмихна се тъжно Лийна от билото на хълма. Пред тях се простираше град Савана. —

Северняците все пак превзеха Савана. И то без особени усилия.

— Притрябвала ни е! И без друго пристанището е затворено от години.

Стюарт скочи от коня и без да иска, почти инстинктивно Лийна трепна и отстъпи назад. Между тях не се бе променило нищо от оная ужасна кошмарна вечер, когато мъжът ѝ намери досието на Дрейк и я преби от бой за полулъжите, полуистините в него. Денем я търпеше с хладно презрение, нощем я любеше, ако това изобщо можеше да се нарече „любене“.

— За Бога, Стюарт, ами ако северняците спечелят войната и ние сме принудени да... — поде плахо Лийна.

— Войната няма да свърши никога. Най-малкото за мен. Пък и за теб. Докато на южняшка земя има и един-единствен северняк, ще го преследвам до дупка. Няма да мирясам, докато не ги изтребя тия проклетници до крак!

Лийна усети как очите ѝ се пълнят със сълзи. Стисна ги и се извърна, та Стюарт да не ги види. Вече нямаше смисъл. Те с мъжа ѝ нямаха никакъв шанс. А вероятно и никога не бяха имали. Безразсъдното, внезапно обзело я съчувствие бавно отшумя и отстъпи място на вече познатото примирение да живеят като врагове: тя да мрази него и той — нея, с яростна безпощадност, с каквато се мразят войниците от противникови лагери. Но странно, това ѝ даваше сили и тя не се разплака, въпреки че очите ѝ се бяха напълнили със сълзи.

— Тогава аз се предавам, Стюарт. Нека бъдещето покаже. Поне докато генерал Шърман е в Савана, ръцете ти са вързани и не можеш да извършиш безумното убийство, което си замислил. И слава Богу! Не само заради Чейс, но и заради мен. А и заради теб.

Настъпи кратко мълчание. Накрая Лийна вдигна глава и видя, че Стюарт пак се усмихва, взрян с неприкрито злорадство в далечните блатистите брегове на Южна Каролина.

— Няма вечно да стоят в Савана. Ще чакам тук, докато си тръгнат. Познавам земите на Каролина много по-добре от него. Не е изключено преди това да измисля нещо.

Стюарт се обърна и се метна на коня, сетне махна на Лийна да го последва. Тя отдавна бе разбрала, че няма смисъл да се съпротивлява, и се подчини, без да поглежда към далечния град, където сега беше мъжът, който някога бе за нея по-скъп от всичко на тоя свят. Но за миг

не се съмняваше кой е този „той“, за когото е говорил Стюарт. Колкото и да се мъчеше Лийна да спре, този кошмар сякаш щеше да продължи, докато завършеше със смърт.

Полковият щаб се помещаваше в хубава стара къща на Чарлстън Стрийт до площад „Лафайет“. Огълторп беше планирал внимателно улиците, когато през 1773 година бе основал Савана, и Чейс веднага намери адреса. За разлика от повечето градове, които се разрастваха хаотично, без всякакъв план. Савана благодарение на далновидността на Огълторп беше подредена като шахматна дъска. Улиците и площадите с паркове по средата се простираха прави и широки. Така дори центърът на града наподобяваше провинция. Чейс си помисли, че мръсният въздух и пренаселените бедняшки квартали в градовете на Севера се дължат на промишлеността, но именно тя бе допринесла Северът да спечели войната срещу Юга.

В полковите щабквартири вечно цареше хаос, а днешният ден беше по-тежък от останалите. Поне стотина войници се бяха струпали около отворената врата. Бяха се наредили по стръмните стълби с парапети от ковано желязо, бяха препречили улицата и бяха запълнили пространството чак до сенчестите зелени дъбове на площад „Лафайет“. Някои от мъжете бяха откъснал розови и червени камелии и ги бяха заболи в черните си шапки и патрондаши, създавайки безвкусен и нелеп контраст с униформите, изцапани и изпомачкани на бойното поле. Чейс не направи опит да се промъкне през тълпата. Воинският чин носеше и други привилегии, освен съмнителната привилегия да си първият застрелян по време на атака. Вратата към приземния етаж, където бяха кухните, пералнята и помещенията за робите, също беше отворена. Чейс наведе глава, за да мине под площадката на главния вход, и слезе по няколкото стъпала към влажното мазе. Посрещнаха го стени от варовик и мидени черупки. Уж приближаваше обяд, вътре беше мрачно, задушно и студено. Но Чейс бързо намери стълбите и скоро се озова на първия етаж, който беше светъл, проветрен и издигнат над неизменния прахоляк по улиците. От дебелите хоросанови стени помещенията бяха прохладни в жарките лета на Савана, а в декемврийски дни като този задържаха топлината от камините, така че вътре беше много уютно. Къщата явно беше

принадлежала на някой богаташ, но не от най-заможните. Чамовото дюшеме бе боядисано в тъмно, за да имитира махагон, гипсовите орнаменти по високите тавани не бяха от най-хубавите, а фигурата в средата, от която висеше доста безвкусен позлатен кристален полилей, съвсем очебийно беше копие вероятно на фигурите в някоя от обзаведените от Джей къщи, например на Оуънс на площад „Огълторп“. Джей явно беше най-престижният архитект в Савана. Имаше и други и издайнически подробности, например централното стълбище, което беше с моден дизайн, но бе прекалено стръмно и тясно за широките кринолини. Чейс не се изненада, когато влезе в парадния салон и видя, че камината е не от мрамор, а от майсторски боядисан лят чугун. Едвам се сдържа да не се усмихне при мисълта, че жителите на Филадельфия и Савана, макар и разделени сега от войната, в крайна сметка не са толкова различни. Явно и тук, и във Филадельфия мнозина даваха мило и драго да се издигнат в обществото.

Поне мебелите бяха добри. Имаше няколко в стил „Чипъндейл“, но повечето бяха в по-деמודирания стил „Дънкан Файф“. Всички бяха с тежки атлазени дамаски в тон със завесите на двойните прозорци до тавана. Чейс си хареса малък стол в ъгъла и го притегли към масичката с мраморен плот, на която работеше някакъв офицер от щаба.

— След малко ще ви обърна внимание — рече той и дори не вдигна глава, когато Чейс седна.

Беше погълнат от документите пред себе си. Няколко от тях се плъзнаха по заобления ръб на масата и Чейс любезно се пресегна да ги вдигне от скъпия персийски килим, за да ги сложи обратно на мястото им.

— Благодаря ви. О, Чейс! — Вгълбеният офицер най-последно вдигна поглед и се засмя, отмествайки с досада документите. — По дяволите тези бумажки! Отпуски, болнични, нови униформи. Още колко души чакат отвън?

— Около стотина.

— Доста. — Но от израза му пролича, че офицерът мисли за друго, и той поклати глава. — А ти какво искаш?

— Само една отпуска и някакъв начин да се прибера до дома, за да й се насладя.

Чейс се усмихна кисело. Знаеше, че не е лесно да се изпълни такава молба. Но Маклауд беше бивш съветник на полковник Адамсън

и най-малкото щеше опита.

— Само това ли?

— Имам да вземам отпуска. И не ми казвай, че няма кораби, които да пътуват на Север. Вече съм проверил има.

Маклауд въздъхна и се пресегна през масата, за да вземе някакъв формуляр.

— И двата са за там. Имам ли някакъв шанс да те придумам да се откажеш?

За миг Чейс се поколеба. Войната беше към края си, щеше да свърши всеки момент. Баща му се беше опрял без него толкова дълго. Сюзан го беше чакала години наред. Изведнъж в съзнанието му изникна невероятно живият спомен за засадата в мочурището и другата преди това, на потъналия в сенки нощен път. Дори само ден от войната бе равнозначен на безброй опасности, още по-големи през последните й, изпълнени с горчивина седмици. Чейс още недоумяваше кои и защо му е направил засадата в мочурището.

— Не, този път не, Дан. Нямахте да те моля, ако не беше важно. У дома на Север има някои неща, които отлагам твърде дълго. Лични неща. Трябва да се прибера.

Младият капитан вдигна поглед, без да казва нищо и сви рамене.

— Изключено е да ти дам полагаема отпуска. Това е заповед на генерал Шърман. Можем да разрешим проблема с отпуска по болест.

— Тогава нека бъде отпуска по болест. — Чейс вдигна лявата си ръка и посочи превръзката. — Няма да бъде лъжа.

— Напоследък сякаш на целия ви батальон все случва нещо. — Маклауд изгледа остро Чейс, вече, без да се усмихва. Измъкна някакъв лист хартия и го плъзна по мраморния плот на масата към него. — Имаш ли представа на какво се дължи? Вашите войници се славят като най-здравите в пелия полк.

— Треска от мочурището. — Чейс също не се усмихваше и не сваляше поглед от очите на Маклауд. — Скоро сигурно ще са във форма.

Плъзна обратно листа, без да го чете. Другият мъж отмести за миг погледа си, сви рамене и въздъхна.

— Може би, след като се върнеш от Север. Не си играй с огъня, Чейс. Като приятел ти казвам, че все някой ще попита как се е случило

всичко това, а Давънпорт не е като полковник Адамсън. Нали разбираш?

Чейс кимна. Полковник Давънпорт беше поел командването след смъртта на Адамсън. А той се интересуваше повече от репутацията си, отколкото от своите войници за нещастие, често срещано явление във федеративната армия.

— А кораб?

Маклауд въздъхна отново и взе писалка, за да провери.

— Има само една възможност. На Коледа сутринта за Сити Пойнт тръгва един санитарен параход. Трябва сам да си уредиш придвижването от Вирджиния до Филадельфия. Но не мисля, че ще ти е особено трудно, нали си пресякъл на дълж и шир цялата територия на противника?

— Няма проблем. Ще ида с кон до Вашингтон, а оттам ще взема влак.

— Добре. Връщаш се... — Маклауд смръщи вежди и провери два пъти списъка, после допълни: — На втори януари от Вашингтон, окръг Колумбия, тръгва кораб с провизии. Качи се от предната вечер, защото ще потеглят с утринния прилив. Не ти давам дълга отпуска, но повече не мога.

Свъсен, Чейс бързо засмята наум. Щеше да пристигна в Сити Пойнт вероятно на двайсет и осми. С повечко късмет щеше да се добере до Филадельфия късно вечерта на двайсет и девети. Щеше да разполага с два дни: трийсети и трийсет и първи, и рано сутринта на първи януари отново трябваше да тръгне за Вашингтон. Два дни? Е, трябваше да му стигнат. Нямаше друг избор.

— Добре, Дан. Устройва ме. Благодаря. — Той стана и се обърна да върне стола на мястото му. — Честно казано, не разбирам защо се скъпите на отпуски. Щом Шърман смята да зимува тук, в Савана...

— Кой казва, че има такива намерения?

Въпросът, зададен преднамерено спокойно, свари Чейс неподготвен. Той пак се обърна рязко, забравил за стола.

— Ясно.

Значи нямаше да прекарат зимата спокойно и на топло в някоя щабквартира. Поне частите на Шърман. Нямаше да ядат топли задушени стриди, току-що омесени сладкиши, печени гъски, застреляни на блатото. Вместо това ги чакаха студени мочурища,

куршуми, горчиво преварено кафе. Поредният поход. Господи, беше му дошло до гуша от тази война!

— Дано си купя нови ботуши, докато съм вкъщи.

— Вземи няколко чифта.

— Благодаря.

Чейс сви навъсен рамене и си тръгна. Никой, който видеше лицето му на излизане от щабквартирата, нямаше да се досети, че са изпълнили молбата му. Зимен поход — вероятно през Южна Каролина, люлката на цялото въстание. През киша, ледени реки и блата, пред които мочурището, където целият му батальон едва не загина преди десет дни, щеше да изглежда като малка кална локва. Отново щяха да се изправят лице в лице с бунтовническата армия, въстаническите партизански отряди и хората, които ги бяха причакали в мочурището и които сигурно още ги дебнеха. Два дни. И през тях трябваше да уреди всичко. За някакви си четирийсет и осем часа. Защото никой не знаеше дали той или който и да е друг от неколкохилядната войска на Шърман ще види отново своя дом.

СЕДМА ГЛАВА

Чейс пристигна във Филадельфия по-късно, отколкото се бе надявал. Здрачът вече се беше спуснал над посивелия от снега град. В старата зидана къща на Кортландови грееха златни светлини, които приканяха с топлината и уюта си. Чейс беше забравил ледения студ през декемврийските дни на Север, как вятърът пронизва всичко, и потръпна, докато стоеше пред добре познатия му главен вход и гледаше как влажният му дъх замъглява лъскавото пиринчено чукче на вратата. Беше изпратил телеграма от Сити Пойнт, но явно не я бяха получили. Никой не го посрещна на гарата и Чейс нае карета. Вратата внезапно се отвори и той влезе бързо, та час по-скоро да се скрие от студа. За миг гледката, разкрила се пред очите му, го стъписа. Той не познаваше прислужника, застанал пред него, мебелите в антрето също му се сториха странни. Креслата бяха с нови атлазени дамаски, старите кървавочервени персийски килими бяха заменени с други, по-леки и розови в стил „Обюсон“, новият полилей беше на газ. Дочу слабото му съскане. За част от секундата го обзе тревожното усещане, че е сбъркал къщата.

— Семейството вечеря, майор Кортланд. Вероятно желаете да идете в трапезарията?

Объркан, Чейс кимна и тръгна навъсен. Не му хрумна да се запита откъде прислужникът знае кой е — може би от портрета в салона? Но тези досадни дреболии бледнееха пред усещането, че има нещо нередно, че не го посрещат радушно, както е очаквал. Толкова ли дълго не се бе връщал вкъщи? Не го беше осъзнавал. През цялото време беше мислил за дома си като за нещо статично, което, за разлика от него не се променя. Колко глупав е бил! Но усещането — онова смътно чувство за неочаквана загуба — не го напусна, докато не влезе в трапезарията. Дори там продължи да го мъчи. Стаята бе окъпана в светлина, по дългата маса се виждаха познатите сребърни прибори, порцеланови сервизи и ирландска покривка. Баща му седеше на обичайното си място — на единствения стол, който, за разлика от

другите не беше в стил „Чипъндейл“, но който бяха запазили в памет на дядо му. Чейс се усмихна насила, свали с една ръка шапката, по която имаше сняг, и забеляза как по лицето на баща му бавно се изписва изненада.

— Татко! Толкова се радвам да те видя!

Джошуа го погледна бегло, без да продумва. След това се окопити от стъписването и скочи, за да стисне жилавата премръзнала ръка, която синът му бе протегнал.

— Чейс! За Бога!...

— Извинявайте, че ви прекъсвам вечерята. Изпратих телеграма от Сити Пойнт, но явно...

— Не сме я получили. Но няма значение, знаеш как е тези години. Най-важна е войната, цари пълна бюрокрация. — Джошуа продължаваше да се взира все така невярващо в сина си. Накрая примигна, но не пусна ръката на Чейс. — Божичко! Каква приятна изненада! Извинявай, че не те посрещнах на гарата. Непременно щях да дойда, само да знаех. Е, как си? — Най-после пусна без желание дланта на Чейс и отстъпи назад. — Какво ти е на ръката?

— Рана, но не е сериозно. Всъщност дори ми помогна да се прибера.

Джошуа закима, сетне, сякаш се бе сетил нещо, обърна се рязко и се навъси, поглеждайки към мястото, където седеше Елинор.

— Няма ли да посрещнеш брат си, Елинор? Да му кажеш една-две думи за добре дошъл?

Тя само се усмихна и кимна на Чейс.

— Ти го посрещна радушно и за двама ни, пък и пържолата ми ще изстине.

— Елинор! — намръщи се Джошуа.

Чейс се пресегна да докосне баща си по рамото.

— Няма значение — промълви той. Издърпа свободния стол в средата на масата и преди да седне, се обърна към Елинор, която го гледаше. — Здравей, сестро! — Усмихна се, но в усмивката му имаше горчивина. — Честно да ви кажа, малко се смутих, когато влязох къщи. Не познах човека, който ми отвори, след заминаването ми сте сменили и мебелите в антрето.

Чейс погледна бързо баща си, който отново седна на масата. Джошуа се смръщи и кимна.

— А, да. Но оттогава сигурно са минали две години.

— Както и да е. Но кой знае защо... се изненадах. — Чейс вдигна рамене и пак погледна сестра си. — Поне ти си същата, Елинор. Това все пак е успокояващо.

Тя продължи да се усмихва, но в очите ѝ проблесна студенина.

— Ще го приема за комплимент, братко. Благодаря! Ала честно казано, не мога да ти го върна. Изглеждаш... доста остарял. Извинявай.

— Да, доста по-стар съм — просто се съгласи Чейс и се пресегна да вземе подноса с телешко филе, който баща му му подаде. Като по чудо една прислужница дойде да му сложи прибори, тихо и ненатрапчиво, сякаш бе чакан гост. Извън бойното поле старият свят си беше същият. — Понякога имам чувството, че съм остарял с цяла вечност, а не с години.

— И какви са ти плановете? Или може би трябва да попитам какви са плановете на генерал Шърман?

Чейс се поколеба толкова кратко, преди да отговори на въпроса на баща си, че едва ли някой забеляза. Нямаше смисъл да го тревожи със слухове за нова кампания.

— Сигурно ще поеме към Ричмънд, за да се присъедини към Грант. Кога и как, още не зная.

— Явно с кораби или с влак. Но при всички положения вече се вижда краят на войната. Ще не ще Югът трябва да се предаде. — Облекчението на Джошуа беше искрено. Чейс го почувства, нали бе само на няколко крачки, и нарочно не каза нищо, за да не го тревожи. — А Сюзан? Знаеш ли, че е тук, във Филаделфия. Преди няколко дни се върна съвсем неочаквано от Вашингтон. Изпрати ли телеграма и на нея?

— Не. Но след като е вкъщи, може би днес трябва да отида до Страдфордски.

— Тази вечер ли? Е, май вече е късно... Защо ще се срещаш със Сюзан?

Чейс долови в думите на баща си някаква тревога и го погледна, опитвайки се да се усмихне успокоително.

— Нямам много време. На първи трябва да съм във Вашингтон. Бях обещал на Сюзан да се ожения за нея още първата отпуската. Сигурен съм, че поне това помниш, татко, както не съм го забравил и аз, и

нямат намерение да не удържа на думата си. — Още докато го казваше, усети колко не му се иска да го прави, но веднага прогони тази мисъл от главата си и продължи още по-решително: — Няма причина да отлагаме и занапред сватбата. В Атланта не се е случило нищо, заради което да променя намеренията си спрямо Сюзан. И да е станало нещо, то по-скоро е засилило желанието ми да се ожена за нея. — Той замълча и погледна баща си: по лицето му се изписа видимо облекчение. Единствено в отговор на това Чейс се насили да се усмихне. — Опасявам се, че след тази отпуска може и да не се прибера чак докато не свърши войната. Ако ида тази вечер, Сюзан поне ще знае ден напред, че ѝ предстои да се омъжи.

Джошуа сякаш не забелязваше напрежението в думите на сина си. Усмихна се още по-широко и кимна.

— Да, разбира се. Късно е да ходиш у тях, но при тези обстоятелства съм сигурен, че етикетът може да бъде нарушен. Веднага ще наредя да ти приготвят каретата.

— Между другото, какво стана с хубавата сестра на Джонатан Пенли? Лийна ли се казваше?

Уж нехайният тон на Елинора не заблуди никого. Никой не ѝ повярва и че пита единствено от съчувствие и загриженост, колкото и усърдно да се преструваше тя. Чейс я изгледа остро, неподготвен за този въпрос, и запита дали в думите ѝ не се крие и друго, освен чиста злоба.

— Не знам какво е станало с нея, Елинора — сви той накрая рамене, за да разсее неловкото мълчание, и се опита да не променя израза на лицето си.

„Лийна бе само спомен, повтори си Чейс. И то не особено приятен след онава, което се случи в Атланта.“ Беше изминал хиляди мили, за да се ожени за друга, отчасти и за да погребее завинаги този спомен.

— Лийна Лейтън реши да напусне Атланта преди федеративната армия. После... ѝ загубих следите.

— Понеже стана дума, не е зле да поговориш с Джонатан, докато си тук. Сигурно ще ти е благодарен да му съобщиш нещичко за сестра му. Много се безпокои за нея.

— Смятах да го направя, татко. — Чейс хвърли последен мълчалив въпросителен поглед към сестра си, след което реши да

смени болезнената тема. Посочи панерчето вдясно от баща си и като се направи на по-гладен, отколкото всъщност беше, помоли: — Би ли ми подал хляба? Ако искам да ида у Страдфордови все пак в някакъв приличен час, не е зле да побързам с вечерята.

Утрото на трийсети се пукна сиво и студено. Ръмеше дъждец, който някои биха нарекли суграшица — типичен ден за края на декември в града на Уилям Пен^[1].

Дълбоките снегове бяха рядкост преди януари и февруари, а през март преспите започваха да се топят. Джошуа нареди на всички в къщата да ходят на пръсти и нали утрото беше мрачно, Чейс спа почти до обяд. Когато се събуди, суграшицата се беше превърнала в хубав пухкав сняг, баща му беше отскочил до банката, а сестра му бе отишла да пазарува за венчавката, която беше насрочила за четири часа в събота. „За утре, помисли си Чейс, изненадан, че сватбата продължава да му изглежда все така нереална. Утре!“ Разопакова парадната униформа, която бе донесъл за церемонията и в стаята тихомълком влязоха непознати прислужници, за да я изгледят и да лъснат ниските му черни ботуши. В къщата беше тихо. Почти тягостно тихо за човек, свикнал с непрестанния хаос и шум във войската. Чейс се смръщи и се опита да не мисли за това, докато се обличаше и слизаше да закуси. Беше странно. Всичко беше странно. От прибирането му до срещата със Сюзън снощи. Беше много късно, за да ѝ каже повече от десетина думи, а родителите ѝ, развълнувани и доволни, не се бяха сетили да излязат и да ги оставят поне за кратко сами. Това, което обаче се бе врязало в паметта му, беше изненадата върху лицето на Сюзан, когато тя го видя. Въпреки снимката ѝ, която от няколко месеца носеше непрекъснато със себе си, му се стори, че вижда непозната. След това изведнъж осъзна, че не е непозната. Всъщност след по-малко от два дни Сюзан Страдфорд щеше да му стане жена. Трябваше да свикне с тази мисъл. И то час по-скоро.

— Майор Кортланд! — повика прислужникът и го стресна тъкмо когато Чейс слизаше от последното стъпало на дългото стълбище.

Той се обърна рязко. Кук пребледня и отстъпи назад.

— Извинете, сър. Искях само...

— Не си виновен — прекъсна го Чейс. — През войната може би съм свикнал да реагирам по този начин...

Млъкна наред изречението, осъзнал, че Кук не разбира какво му говори. Искаше да каже, че му се е превърнало в навик. Че на война трябва да се научиш да реагираш бързо, ако не искаш да умреш. Не го ли проумяваше прислужникът? Нима войната не бе докоснала хората тук? Не, отговори си той сам. Нямаше причина. Той, а не те, идваше направо от бойното поле. Той, а не другите, се държеше странно.

— Какво има, Кук? Трябвам ли ти?

— Аз... не, сър. Но господин Пенли чака в салона. Налагало се да разговаря с вас, стига да можете да отделите малко време.

Погълнат от другите си мисли, сутринта Чейс не бе имал време да се подготви за срещата с Пенли. Е, налагаше се да разговаря с него неподготвен.

— Ами... — кажи му, че веднага ще ида при него. Донеси кафе, ще закуся по-късно.

Кук кимна официално, почти се поклони и Чейс се понамръщи, докато гледаше как прислужникът изчезна в коридора. Джонатан Пенли. Само името събуждаше у него спомени, които той предпочиташе да забрави. Първия път, когато бе държал Лийна Лейтън в прегръдките си, беше след новината, че брат и май е загинал. Беше почти преди година, последната Коледа в Блайдсуд, когато Чейс бе получил телеграма от Лейси, пръв открил и спасил в болницата във Вашингтон младия въстаник. По молба на Лийна малко след това Чейс замина за столицата, за да се опита да убеди Джонатан да приеме помилването, предложено му от федералистите — младежът обаче моментално отхвърли предложението. Това беше последният път, когато Чейс го видя — в онази вашингтонска болница, където Пенли едва не бе умрял. Спомняше си го като непреклонен бунтовник. Със суров поглед и, изглежда, също толкова суров дух. А фактът, че бе и брат на Лийна, но онова време не бе в полза на младежа, призна си мрачно Чейс. Предпочиташе денят да не започва така.

— Драго ми е, майор Кортланд!

Джонатан Пенли се изправи, когато Чейс влезе в салона, и пристъпи доста сковано, за да се ръкува с федеративния офицер.

— Здравейте, майоре!

Чейс се насили да се усмихне сърдечно, но това му струва доста усилия. Всеки, който видеше Джонатан Пенли, начаса забелязваше кръвната връзка между него и сестра му Лийна. Но и Джонатан също толкова ясно си даваше сметка за кръвната връзка между Чейс и сестра му Елинор. Ето защо, още преди да са си казали и дума, напрежението между тях стана още по-голямо. И двамата го усетиха. Чейс неволно изпъна рамене и се дръпна встрани.

— Няма да ви отнема много време, майор Кортланд. Но на всяка цена трябва да поговоря с вас.

„За Лийна“, веднага предположи Чейс и се притесни. Едвам се сдържаше да не се смръщи. Но кафявите му очи потъмняха и станаха по-студени: беше се сетил за златното колие, което жената от Джорджия размахваше в ръката си, и за двайсет и осемте федеративни войници, които лежах мъртви наоколо. Какво можеше да каже на братата на жена, предала и любовта на Чейс, и родината?

— Става въпрос за банката на баща ви, по-скоро на семейството ви. Има някои проблеми.

Темата, която Пенли бе избрал, завари неподготвен Чейс.

— Да. Доколкото си спомням, баща ми спомена нещо в едно от писмата. Нещо за управителния съвет и за сметките на южняците.

— Не. Става дума за нещо друго, което е станало преди това. Баща ви не знае, а аз не посмях да ви го изложа в писмо. Честно казано, сестра ви Елинор краде пари от банката. Мисля, че по-уместен е терминът „незаконно присвоява“. Баща ви е в течение, че парите липсват, но не знае кой ги е взел. И през ум не ми е минавало тъкмо аз да му съобщавам за коварството на дъщеря му. Така и не открих какво точно прави лейди Бенингтън със сумите, които взима, но знам, че има нещо общо с един военен доставчик на име Роланд Ходжес. Той снабдява федералното военно министерство с оръжие и боеприпаси. Както и да е, когато казах на сестра ви, че знам за връзката между липсващите пари и Ходжес, тя моментално престана да взима суми от банката и не го е правила до началото на есента. Сигурен съм, не е приятно да го чуете, но след като сте се прибрали, майоре, се чувствах длъжен да ви кажа истината.

Чейс се взря в него изненадан, като се опитваше да не издава поне шока от чувото. И гнева, който моментално го обзе.

— Сигурен ли сте?

— Да, сто процента, иначе не бих си позволил да го кажа.

Отговорът на Пенли прозвуча като предизвикателство и Чейс почервения от гняв, че изобщо е задал въпроса. „Проклети южняци! Проклети да са докачливостта и гордостта им!“

Кук влезе с поднос от чисто сребро. По него бяха наредени каничка, над която се виеше пара, тънички порцеланови чаши и чинийки, сребърна захарница и каничка за сметана, лъжички, скрити в гънките на надиплените салфетки. Сигурно щеше да им го поднася цяла вечност. Господи! Чейс бе помолил за чаша кафе, а този тип му разиграваше цял ритуал. Нямаше начин да разговаря, докато Кук е в стаята. Настъпи тягостно мълчание и той изгуби битката да запази самообладание.

Джонатан Пенли, които също чакаше мълчаливо, се възползва от паузата в разговора, за да премери офицера северняк с леден преценяващ поглед. Този проклетник му беше точно толкова несимпатичен, колкото той — на него. Вече виждаше как младият Кортланд преbledнява от гняв. Ако зависеше от него, Джонага нямаше нищо против посещението му да приключи с ръкопашен бой, но настойчивата молба на Уитни да запази добър тон още отекваше в съзнанието му. „Бъди сърдечен, Джон, моля те! Помисли за Джошуа и какво дължим на неговото семейство. Не забравяй, че когато къщата в Блайдсуд бе обхваната от пламъци, именно майор Кортланд рискува живота си, за да спаси Миранда. Пак майор Кортланд ни помогна да получим убежище на Север и достъп до хубавата северняшка болница, благодарение на което Бони се роди жива и здрава.“ „Не забравяй, призна си Джонатан, че на Чейс Кортланд дължиш живота и на двете си деца.“ Независимо от Лийна, независимо какво се е случило миналата зима между нея и майора северняк в Блайдсуд или тази пролет в Атланта — независимо от това Джонага Пенли беше готов донякъде да жертва гордостта си. Щеше да се опита да е сърдечен с младия Кортланд. Но вече имаше чувството, че това няма да е възможно.

— Благодаря, Кук. Можеш да ни оставиш — рече Чейс и нетърпеливо кимна на прислужника най-после да излезе.

Чувстваше, че Пенли го гледа и преценява. Долавяше едва загатнат упрек в очите на бившия офицер конфедералист. „Проклет да

е!“, помисли изведнъж Чейс. Нямахте намерение да си играе на котка и мишка с Джонатан Пенли или когото и да било.

— Ще задяна ли вашата южняшка чест, майор Пенли, ако ви попитам откъде, по дяволите, сте разбрали? — Колкото и да се мъчеше, пак не успя да прикрие гнева си и когато Джонатан Пенли го усети, лицето му също притъмня. — Познавам твърде добре сестра си, майор Пенли. Достатъчно е да кажа, че ние с Елинор никога не сме били близки. Въпреки това, струва ми се, имам право да се учудя на обвиненията, които отправяте към нея. Особено след последния път, когато бяхте само един военнопленник, имал невероятния късмет изобщо да оживее. Сега се връщам от бойното поле и ви заварвам да правите разкрития, за които не е в течение дори собственият ми баща. Явно не сте си губили времето тази година във Филадельфия.

— Баща ви имаше остра нужда от някого. — Джонатан също вече не си правеше труда да говори любезно. Чейс Кортланд бе започнал пръв. Въпреки молбите на Уитни Джонатан нямаше да се унижава пред младия Кортланд. — Здравето му се влошаваше, той имаше проблеми в банката, а собствената му дъщеря се опита да го изиграе зад гърба му. По-големият ви брат вече беше мъртъв, а вие бяхте в армията и се чудехте как да изпепелите повечко акри южняшка земя. Не ме интересува дали вярвате, но реагирам болезнено на непочтеността в бизнеса. Направих всичко по силите си да се отплатя на баща ви и на вас за щедростта, която проявихте към мен и семейството ми. Имате пълно право да подлагате на съмнение решенията, които съм взимал, от както съм тук, но нямате никакво право да подлагате под въпрос дали съм постъпвал честно. Ако искате, ще ви покажа счетоводните книги на банката. Или резултатите от финансовите ревизии. Или все по-големите разминавания между записаните суми в замразените сметки на южняците и действителните влогове. Или попитайте сестра си каква е истината, майоре. Елинор дори не си направи труда да се опита да ме излъже какво върши. Всъщност ми предложи процент от печалбата. Повярвайте, отхвърлих предложението й.

За част от секундата гневът бе изместил всички други чувства в съзнанието на Чейс. Идеше му да изкрещи на Джонатан, че е нахален, проклет конфедеративен копелдак. Защо изобщо трябваше да вярва на думите на този никаквец Пенли? Но в следващия миг се опита да си

възвърне разума. Трябваше да насочи заслепяващата си ярост не към Джонатан Пенли, а към друг — към сестра си Елинон. Личната му омраза към бившия офицер конфедералист не биваше да замъглява по-важния въпрос — какви гешефти върти Елинон в банка „Кортланд“. Допуснеше ли емоциите да вземат връх, глупакът щеше да бъде той, а не Пенли. Пенли бе абсолютно прав, че Джошуа Кортланд има нужда от него. Щеше да е така и занапред, докато най-последно не свърши проклетата война, докато Югът не се предаде и Чейс не се прибере. А само Господ знаеше колко още ще продължи това.

— Добре, майор Пенли — заговори най-последно бавно Чейс и се опита да си възвърне сърдечния тон. Спокойните думи бяха своеобразна капитулация и това никак не му харесваше. Въпреки това нямаше друг избор. Пенли беше изтъкнал куп доказателства. — Ще приема думите ви за чиста монета. Знам, че сестра ми е способна да извърши онова, в което я обвинявате. И ви благодарям, че не сте казали на баща ми. Той очевидно не е добре със здравето. — Настъпи дълга пауза и Чейс се обърна бавно, насилвайки се да срещне безпощадния поглед на вирджинеца. — Разбира се, ще разговарям с Елинон, но честно казано, не мисля, че ще има особена полза. Тя знае, че до пет дни непременно трябва да се върне в Савана. Докато съм в армията, сигурно ще се чувства с развързани ръце и ще продължава да създава проблеми. Колкото до това да се прибере, за да я спра... съмнявам се да е възможно, докато не приключи войната. А колко ще се проточи тя, зависи от вашето правителство. Ще се върне веднага, щом сложат край на войната.

— Добре. — Джонатан само вдигна хладно рамене. — Поне знаете истината. Само заради това дойдох да поговорим.

Джонатан вече се беше обърнал да си върви. Капитулацията на Юга беше твърде болезнена за него, че да я обсъжда, и то с офицера северняк. Нямаше какво повече да каже.

Чейс изпрати с поглед вирджинеца до вратата на салона и чак тогава се помръдна. Не бяха обсъдили един въпрос. Въпреки че не му се искаше сам да подхваща темата за Лийна, май бе по-добре да приключи с това още сега и да се надява, че никога повече няма да се налага да говори за нея.

— Изненадан съм, че не попитахте нищо за сестра си Лийна. Баща ми ми каза снощи, че много се тревожите за нея.

Джонатан Пенли веднага спря и мълча дълго. Бавно се завъртя и видя, че Чейс Кортланд го гледа мрачно, предизвикателно и изключително напрегнато. Джонатан не се сдържа и избухна, което пролича по израза му, а Чейс присви в очакване очи и зачака мълком.

— Вече бях решил да не споменавам името на сестра си пред вас, майоре. Въпросът може да породи още по-неприятни чувства между нас.

— Неприятни чувства ли? — повтори бавно и саркастично Кортланд. — От четири години само това правя: боря се с неприятните чувства, майоре. Научих, че е по-безопасно да се изправиш лице в лице с тях, отколкото да ги оставиш да се спотайват зад гърба ти като разбойник с нож в ръка.

Джонатан почервения от намека за предателство и се отказа от всякакви опити да се държи мило.

— Никакъв „нож“ не ви дебне „зад гърба“, майоре. Не ми е в стила да се унижавам с такива неща. От друга страна, не одобрявам кой знае колко връзката ви с моята сестра. Дължа на семейството ви много, но не и това.

— Ама разбира се. И честно казано, ми е все тая дали одобрявате. Просто исках да разсея напрежението между нас, стига да е възможно. Пък и вече няма никаква „връзка“ между мен и Лийна и тъй като утре се женя за друга жена, с това е свършено веднъж завинаги.

— Ще е свършено с какво? — Джонатан съвсем се вбеси. — Все пак сте поели някакъв ангажимент. А сега се измъквате ни лук яли, ни лук мирисали. Това обаче едва ли ще върне доброто име на Лийна. — Той грабна гневно палтото си. — Не че доброто име някога е било от значение, особено за вас! — Джонатан профуча покрай Чейс към вратата. — Приятен ден, майоре. Казах това, за което бях дошъл. Сега с ваше разрешение...

Но Чейс му беше препречил пътя към вратата, не по-малко разгневен от него.

— Каквото и да знаете или да си мислите, че знаете, хич не си въобразявайте, че сестра ви е вода ненапита и си е изпатила! Искам да ви уверя, че Лийна получи много повече, отколкото даде. Платих скъпо и прескъпо съмнителната чест да познавам сестра ви!

Джонатан се върна едно стъпало, пребледнял от яд и изненада.

— Ако не бяхте син на Джошуа, щях да настоявам да си изкупите обидата, майоре!

— Ако баща ми нямаше такава огромна нужда от вас, за да движите нещата в банката и да държите под око проклетата му дъщеря, щях да приема с удоволствие! — отвърна Чейс не по-малко предизвикателно и внезапно настъпилото мълчание сякаш бе заредено с грозна безпощадност.

Стори им се, че е минала цяла вечност, когато след броени минути в стаята влезе Елинон. Спря на вратата, после се усмихна и погледна първо единия, сетне и другия мъж.

— О, извинете. Прекъснах ли ви?

Чейс я чу сякаш от много далеч, толкова бе погълнат от гнева на Джонатан, а и от своя. Откъсна очи от въстаника почти с физическо усилие и се обърна към сестра си.

— Дори и да ни прекъсваше, това надали те интересува, Елинон. Всъщност разговорът ни току-що приключи.

— Така ли? Дано сте си поприказвали добре.

Досещаше се на какво се дължи очевидното напрежение между тях. Можеше да каже на брат си за неблагодарията на Джонатан — как една от вечерите, когато за първи път беше дошъл у Кортландови, е прекарал част от нощта в прегръдките на Елинон. Можеше да размени ролите и също като Джонатан да се прави на вода ненапита. Но тайните бяха оръжие и бе глупаво човек да ги използва за щяло и нещяло. Пък и не дължеше нищо на брат си.

— Добре ли? — Чейс вдигна рамене и се опита да си възвърне самообладанието. — Част от разговора ни всъщност засягаше теб, Елинон.

— Значи ви е било забавно.

— По-скоро поучително.

Без да каже и дума повече, Джонатан се обърна и излезе. Вървеше като вдървен, толкова бе ядосан, лицето му бе превърнато в сгърчена от ярост маска. Елинон, просто стоеше и се усмихваше, докато го изпровождаше с поглед.

— Съжалявам, Чейс. С удоволствие бих останала да си поговоря с теб, но имам час при шивачката. Отбих се вкъщи само да оставя едни кутии.

Когато тя също тръгна към вратата, Чейс посегна към ръката ѝ.

— Трябва да поговорим, Елинор. Ако не сега, то друг път.

— Наистина не си представям кога ще стане. Страшно заета съм.

— Намери време, Елинор, иначе ще намеря аз. Ако трябва ще те измъкна от шивачката и ще разговарям с теб на улицата!

Елинор се обърна при тези думи, вече, без да се усмихва. В очите ѝ засвяткаха ледени изумрудени искри.

— Само да си посмял!

— Не ме предизвиквай!

Елинор се замисли, присвила очи срещу брат си. Преди четири години нямаше да умува много. Сега обаче различно. През войната малкото ѝ братче беше пораснало.

— Тогава утре сутрин, щом толкова настояваш. Това е сватбеният ти ден. Сам решавай как да го прекараш.

— Сватбата е в четири часа. С теб се уговаряме за десет сутринта в библиотеката горе. — Чейс чак сега пусна бавно ръката ѝ. Тя го гледаше, без да казва нищо, и разтриваше мястото, където я бе стискал. — Ще гледам да не те бавя. Сигурен съм, подготвила си невероятен тоалет, с който да удариш в земята всички поканени на сватбата.

— И таз добра, да засенчвам оная досадница, твоята годеница!

— Тя се засмя звънко през рамо, обърна се и отправи към вратата. — Е, до утре. Изгарям от нетърпение да разбере каква тема си избрал за лекцията си тази седмица.

На излизане се засмя отново, и то не насила, а съвсем искрено. Значи държеше тайни козове, които още не беше използвала, и не бе особено притеснена какво ще ѝ каже брат ѝ и дали ще ѝ се кара. „По дяволите! — помисли той, загледан в предизвикателните волани на копринения ѝ кринолин, докато тя излизаше. — По дяволите!“ Двата дни, с които разполагаше, нямаше да му стигнат. Във Филадельфия между Джонатан Пенли и Елинор се водеше тайна война и той се беше озовал наред бойното поле.

Чейс беше вечерял със семейството на Сюзан — отчасти, както си призна, за да не се храни с Елинор или Джонатан Пенли. Почти целия ден бе валял сняг, който бе спрял едва късно следобед. Вечерта беше ясна и ведра и по небето вече блещукаха звезди. Беше красиво и

Чейс не се изненада, когато Сюзан предложи да се поразходят навън в градината.

Нямаше никакъв вятър. Празните пейки и дъбовете бяха отрупани със сняг. Беше студено, но не и неприятно. Чейс се усмихна при мисълта, че се наслаждава на отпуската си за пръв път, откакто се е прибрал, за да завари толкова заплетени проблеми.

— Чейс... трябва да те попитам...

В гласа на Сюзан, който винаги беше мил, сега се долавяше някаква необичайна предпазливост. Чейс стисна ръката ѝ, както вървяха, ѝ се усмихна да я окуражи.

— За какво?

Настъпи кратко мълчание и Сюзан вдигна замислено очи към едва осветеното му от звездите лице. Сетне махна нервно да покаже, че не иска да говори за това.

— А, нищо. Няма значение.

Той продължи да се усмихва, но забави крачка.

— Сега вече знам, че е важно. Обикновено не си толкова срамежлива. Хайде, питай, не се притеснявай!

Сюзан го погледна отново и леко дръпна ръка. За миг се беше отказала, но после размисли. Цял един човешки живот зависеше от тях двамата. Не, от тях тримата — от нея, Чейс и Роджър Лейси. Бе длъжна да попита.

— Миналата пролет във Вашингтон те попитах, но тогава не ти повярвах... Чейс, трябва да знам. Още ли си влюбен в сестрата на Джонатан Пенли?

Въпросът сякаш отекна в тихата, отрупана с преспи градина с каменна ограда. Изненадан, Чейс мълча известно време.

— Не очаквах да ме питаш това.

— Знам. Може би не биваше. Извинявай, Чейс. Не се налага да ми отговаряш.

Сюзан бе дръпнала ръката си и се извърна с лице към него. Той не я хвана отново, само погледна сребрилата от снега градина, където се разхождаха. Голите клони на дърветата, правите редици на живия плет. Може би заради преспите, заради часа, заради зимата цареше гробна тишина. Светеха само звездите и нащърбената сребристо студена луна. Чейс отстъпи встрани и чу ботушите му да проскърцват по снега, а от устата му бавно излизат облачета пара.

— Сигурно аз, а не ти, трябва да се извиня. — Пак се обърна бавно към нея и се загледа в лицето ѝ. — Ако ме беше попитала толкова прямо през пролетта, Сюзън, отговорът ми щеше да бъде друг. Или щях да те излъжа. Но сега... — Чейс се замисли, сякаш за да се увери, че ще каже истината. Когато отговори, смяташе, че е искрен. — Не. Не съм влюбен в Лийна Лейтън. Вече не.

Сюзан го гледа дълго, без да продумва, после кимна.

— Тоест бил си влюбен, но вече не си.

— Да, нещо такава.

Тя си помисли за Роджър във Вашингтон, какво изпитва към него и думите на Чейс ѝ подействаха донякъде успокоително. Значи беше възможно. Сигурно и тя щеше някой ден да разлюби Роджър, както Чейс беше престанал да обича сестрата на Джонатан.

— Благодаря ти. Извинявай, че те разстроих.

— Не си.

Чейс се насили да се усмихне — не бе докрай искрен. Никога не му беше лесно да мисли за Лийна. Дори сега, когато вече бяха минали месеци. Споменът за предателството продължаваше да го тормози яростно, както и преди.

Сюзан се приближи до него, усмихнатата някак гузно.

— Да, притесних те, макар и да отричаш. Но бях длъжна да знам, преди утре да се оженим.

— Разбирам. Имаш пълното право да ме питаш за нея.

Сюзан вдигна очи и в сумрака на нощта се взря в лицето на Чейс. Върху него се четяха болка и гузност... но нямаше и следа от лъжа. Тя осъзна, че се възхищава на красотата му с някаква странна, безчувствена обективност. Дори обичта ѝ към Роджър не можеше да я заслепи дотолкова, че да не вижда колко е очарователен Чейс. Преди да срещне Лейси, цял живот си беше мислила за Чейс като за някакъв бог, безкрайно мил, но и безкрайно загадъчен. Въпреки това утре щеше да стане негова жена. Би трябвало да ѝ се струва чудо. И наистина щеше да се радва, ако не беше вината, която ѝ тежеше и я преследваше заради откраднатия час, който беше прекарала в прегръдките на Роджър Лейси. Оттогава бяха минали седем дни. Една ужасна седмица. Бе дала на Роджър нещо, което принадлежеше на Чейс. Три дни беше живяла в кошмарен ад и избяга от Вашингтон и от Роджър, макар и да бе безсилна да го забрави. Остана всекидневният ужас на угризенията

и страховете. Колко ли време можеше да не изпълнява задълженията си във Вашингтон, кога ли някой щеше да се сети защо всъщност така внезапно е заминала? Какво щеше да стане, ако самият Роджър дойдеше да я търси? Божичко, ами ако беше забременяла през тази единствена любовна нощ? Какво щеше да каже тогава на хората? Все си повтаряше, че на другия ден ще се върне при Роджър. Преди Чейс да се прибере, вече на два пъти си бе запазвала място във влака. Но не замина. Смяташе, че трябва да се върне във Вашингтон при Роджър, защото няма друг избор.

Но ето че Чейс си дойде толкова неочаквано и ѝ заговори за брак, за техния брак. Всичко се разигра бързо, както при всяка припряна женитба. След това не ѝ остана време да мисли за това. Не ѝ остана време да прецени какви възможности има. Знаеше само, че се мята неистово в някакъв панически кошмар, безсилна да каже истината на Чейс. Безсилна да го посрещне с истината за любовта си към Роджър Лейси, за предателството, което бе извършила. Озова се в капан, в каквото никога дотогава не беше попадала, и не бе в състояние да разкъса веригите, които я приковаваха. Роджър грешеше, като мислеше, че Сюзан би могла някога да се отърси от тях.

Чейс продължаваше да стои до нея и да мълчи. Някаква тъпа болка още помрачаваше погледа му. Сякаш за да се извини, че му е причинила мъка, Сюзан решително отметна глава и мълком вдигна длан да го погали по ръката. Ако той още обичаше Лийна Лейтън, сигурно щеше да набере смелост да му каже за Роджър. Сега дори тази слаба надежда я беше напуснала. Усети как той долепя устни до нейните — отначало студени, сетне горещи, и затвори очи, за да се предаде окончателно.

Сега, нали вече не се разхождаха, и стана студено и Чейс я стопли. Сюзан се притисна още повече към него и го прегърна. Усети как Чейс плъзва длан под дебелото ѝ палто, от талията към гърдите и ги обхваща нежно. Милва я галювно и бавно, та да не уплаши и да не притесни невинното момиче, и тя не го отблъсна. То беше само прелюдия към нощта на другия ден и Сюзан не се дръпна, дори не искаше да го прави. Вече бе познала с Роджър удоволствията на любовта при онази единствена среща, заради която се чувстваше толкова гузна. А когато е осветена от брака и непомрачена от предателство, любовта сигурно е още по-сладка. При всички

положения бе орисана занапред да е с Чейс. Той обхвана плътно гърдата ѝ и я замилва с пръсти. Сюзан усети в устните му, впити в нейните, вкуса на нарастващото желание. Отвърна на целувката му с по-голяма жар, отколкото всъщност изпитваше, и се опита да не обръща внимание на сърцето си, което биеше като обезумяло. Помисли си горчиво, че от всички жени, които някога са били в прегръдките на Чейс Кортланд, които са се наслаждавали на неговата топлина, сила, неоспорима мъжественост, законната му съпруга сигурно е единствената, копняла да я прегръща друг мъж.

Накрая Чейс вдигна глава и пусна Сюзан с нежна тъга.

— Уж е студено, а ми се струва, че пламтя. Дали да се приберем в къщата? Току-виж родителите ти излязат и ни сварят как се прегръщаме, преди да му е дошло времето.

За миг Сюзан отново понечи да си признае всичко, пък да става каквото ще! Но Чейс вече се бе обърнал и гледаше към къщата. Бе отклонил вниманието си от младата жена. За каквото и да си мислеше той сега, осъзна безпомощно тя, то не беше за нея. А Сюзан просто не се престапаша да му се натрапи, особено с шокиращите разкрития, заложили в истината. Вцепенена от безпомощност и примирение, тя се насили да се усмихне в отговор на неговата усмивка и му кимна, когато ѝ кимна и Чейс. Обърна се и го хвана под ръка, за да изминат краткия път до къщата, но внимаваше да не среща погледа му.

Чейс също продължаваше да се усмихва, докато вървяха. Ала както подозираше Сюзан, мислите му бяха далеч и от сватбата, и от жената до него. Той си каза, че може да го направи. Да се преструва, да се прави на влюбен до утре, когато щеше да свърши всичко. Последните няколко минути бяха нещо като проверка и Чейс се поздрави, че я е издържал. Нямаше я изгарящата, сляпа страст, която беше изпитвал в прегръдките на Лийна, но и сега чувстваше здраво, нормално желание да люби Сюзан. И без друго Джошуа даваше мило и драго да има внуци. И така, след двацет и четири часа Чейс щеше да бъде свързан до гроб със Сюзан Страдфорд, жената, за която всички бяха убедени, че ще му бъде идеална съпруга. Може би най-сетне призракът на Лийна Лейтън щеше веднъж завинаги да го остави на мира. „Дяволската жена“, която някога беше обичал, щеше да бъде заличена от спомените му. Но дори сега той, кой знае защо, се съмняваше, че това ще стане.

— Вчера Джонатан Пенли ми съобщи какво става в банката, докато ме няма.

Чейс се обърна да затвори тежката врата на библиотеката и я заключи, за да не им пречат. Обикновено никой не се заключваше, но днес цареше истински хаос, прислужниците сновяха навсякъде. Къщата на Кортландови беше по-голяма от тази на Страдфордрави и решиха да направят сватбеното тържество довечера тук. Подготовката вървеше с пълна пара: свистяха четки с пера за почистване на прах, по измитите кристални полилеи още имаше капки вода, газените лампи бяха заредени и свещите бяха сменени с нови. В мислите си Чейс беше на мили от сватбената подготовка и когато се обърна към Елинора, лицето му беше мрачно.

— Не знам какви игри играеш, но ги прекрати. Не мога да говоря по-открито.

— Какви игри имаш предвид? — заговори сладко тя и седна с гръб към прозореца върху канапето с виненочервена плюшена дамаска.

Така лицето ѝ беше в сянка и Чейс се смръщи срещу утринните слънчеви лъчи, които блестяха върху току-що натрупалия сняг навън.

— Дай да не си губим времето. Знаеш за какво говоря. Крадеш пари от банката.

— Крада ли? — Тя вдигна спокойно едната си вежда. — Доста груба дума използваш.

— А ти как искаш да го нарека?

— Взимане на заем, скъпи братко. Това е всичко. Знаеш не по-зле от мен, че татко съвсем е закъсал със здравето. Банката ще бъде наша, когато умре. Просто взех заем от онова, което ще ми принадлежи в бъдеще.

— Никой не ти е позволявал — усмихна се Чейс студено. — Все ми е тая как го наричаш, Елинора, важното е да спреш.

— Спряла съм. Това ли е всичко, което искаше да ми кажеш?

— Не. Искам и да не почваш пак. Пенли ще ми съобщи, ако пак бъркаш в касата. Не ме принуждавай да се връщам отново, преди да е свършила войната. Разбра ли?

— Звучи почти като заплаха.

— Заплаха е. Веднъж вече се възползва от отсъствието ми. Не го прави отново. Не си въобразявай, че щом ме няма, пътят ти е разчистен само защото винаги си въртяла татко на малкия си пръст. — Чейс не отделяше леденостудения си поглед от очите ѝ. Изражението ѝ почти не се виждаше от светлината на прозореца зад нея, но на брат ѝ му се стори, че Елинон продължава да се усмихва. — Татко винаги е бил сляп за теб и двамата го знаем. Майка бе наясно какво представляваш — или поне подозираше. И отчасти заради това си отиде толкова рано.

Елинон се усмихна още по-широко, в очите ѝ сякаш проблесна далечна светкавица.

— Да, майка. И тя си имаше своите тайни. Не беше светица, за каквато я мислиш.

В очите му припламна гняв и той едвам се сдържа. Елинон си беше такава. Беше готова да смаже всеки, за да отклони отпращените към нея обвинения. Чейс стисна зъби и си пое дълбоко въздух.

— Не сме се събрали тук, за да обсъждаме родителите си, Елинон. Нито добродетелите им, нито техните прегрешения. Сама призна, че здравето на татко е разклатено. За Бога, имай малко милост! Когато войната свърши и аз се върна, прави каквото искаш или, най-малкото, се опитай да го правиш. Ние с теб се познаваме. Тогава битката ще е равностойна и аз ще я приема. Но, за Бога, сега се спри! Остави татко поне да умре спокойно!

— Това ли беше всичко за тазсутрешната проповед? Или има още нещо?

Чейс бързо затвори очи и се обърна. Нямахше и следа от разкаяние в гласа ѝ. Само обичайната насмешливост, лека, студена и гладка като коприна. Божичко, какво още да ѝ каже? С какво да я трогне? „С нищо, отговори си той. Нищо никога не я беше трогвало. Нищо никога няма да я трогне.“ Чейс въздъхна тежко и отиде да отключи вратата.

— Добре, Елинон. Не знам какво още да ти кажа. Понякога си мисля, че ако имах достатъчно смелост, щях да те удуша с двете си ръце. Ще е само от полза за останалия свят. — Отвори вратата и грубо посочи на сестра си да излезе. — Не забравяй какво ти казах. Не гледай през пръсти на предупреждението ми. Татко може да търпи всичко, което му сервираш, но не и аз. А и войната надали ще продължи много.

— Жалко. — Тя се усмихна мило, докато минаваше покрай него, оставяйки след себе си във въздуха познатия аромат на гардении. — Хубавите неща никога не траят вечно, нали?

Мрачен и мълчалив, Чейс само я изгледа, докато Елинор се скри от погледа му. Имаше чувството, че щом замине, Джонатан Пенли ще си има доста работа. И то неприятна. А Чейс бе безсилен да спре сестра си.

— Приятелят ти намери ли те?

Доктор Лейси вдигна поглед от инструментите, които подготвяше за предстоящата операция. Новогодишната нощ можеше и да е празник на някои места, но не и в болниците. Особено когато най-неочаквано пристигаха санитарни кораби, натъпкани с ранени войници от армията на Шърман в сърцето на Юга. Той поклати глава.

— Приятел ли? Не, какъв приятел?

Питърсън вдигна безразлично рамене.

— Честно казано, не помня името. Майор от кавалерията. Разбрах по униформата.

Лейси се намръщи и се обърна. Бе почти изключено да е идвал Чейс Кортланд.

— Добре си побъбрихме с него. Идваше направо от армията на Шърман в Савана, но бързаше да хване някакъв влак. Каза, че...

— Влак за Филадельфия ли?

— Да, май за там. Но не помня.

— О, Боже... — Лейси остави инструмента и се опита да мисли трезво. „Дано не е бил Чейс. Сега ли намери да дойде? Точно когато и Сюзан беше във Филадельфия.“ — Кога идва?

Още докато задаваше въпроса, се пресегна да вземе шапката и палтото си. Питърсън го погледна изненадан.

— Ами... май в четвъртък. На двацет и девети.

— В четвъртък ли?

Лейси се притесни и изтръпна още повече. Усети как го присвива под лъжичката. Загуби ценен миг, докато се извъръщаше свъсен към Питърсън. „Четвъртък. А днес беше събота. Но дори да е бил Чейс Кортланд, само за два дни...“

— Замествай ме. Ще се върна веднага, щом мога!

Лейси спореше сам със себе си, докато бързаше по дългия коридор към изхода. Беше сбъркал, като бе позволил на Сюзан да замине на север. Но го стори, защото смяташе, че след случилото се между тях и трябва малко време, за да осмисли нещата и да разбере, че наистина вече е направила своя избор. В края на другата седмица Лейси имаше да взима четири дни отпуск и ако дотогава Сюзан не се върнеше, смяташе да отскочи до Филадельфия. Божичко! Та нали ранените войници, с които беше разговарял, му казаха, че в Савана не давали абсолютно никакви отпуски по лични причини? Давали само отпуски по болест. Дори и на тях се скъпели.

Слезе бързо по външните стълби, без да усеща студения влажен вятър, който духаше откъм зимния сив Потомак. Воден от чист инстинкт, се затича. След две пресечки, на Масачузетс и Десета улица, имаше поща. Вече минаваше четири часът, но ако Лейси стигнеше преди края на работния ден, за да прати телеграма на Сюзан, имаше шанс всичко да се оправи. Ала, кой знае защо, той вече се съмняваше в тази отчаяна надежда.

Черквата беше само на две крачки от къщата на Кортландови — епископалната черква „Свети Марк“, енория на каймака на филадельфийското общество. Построена само преди няколко години, през 1850, тя наподобяваше умален готически или старовремски английски храм: беше със стъклописи и остри върхове, масивна камбанария и черковни постройки, между които имаше обрасла в бръшлян градина. Малкият параклис вътре бе украсен със сребро, пиринч и слонова кост и блестеше красиво под приглушената светлина на късния неделен следобед.

Чейс падна на коляно, за да получи благословия. Сабята висеше на единия му хълбок и той я отмести с една ръка, а с другата хвана тънката разтреперана длан на Сюзан. Дали трепереше от страх или от студ? Разбираше я. Във високата черква ставаше течение, мраморът, върху който бяха коленичили, беше леденостуден. Чейс поне беше със стегната вълнена униформа с висока яка, с която обикновено му беше прекалено топло, докато раменете на Сюзан бяха голи под бялата дантела и красивия бял атлаз на тъничката ѝ рокля. А ако тя трепереше от страх, Чейс също беше усетил как го обзема несигурност, докато бе

стоял в началото на пътеката и бе гледал как Сюзан върви бавно към него по посипаната с цветя атлазена пътека. За Чейс това означаваше внезапно предупреждение, инстинктът, които му беше добре познат след четирите години война. Бракосъчетанието приличаше на сън, на нещо, което съществува само в смътното далечно бъдеще. А войните се бяха научили да не мислят за такива неща като бъдещето, защото самото бъдеще много често беше заличавано от някой куршум или граната. Но вече беше твърде късно, Чейс виждаше как Сюзан върви към него. И сега, за добро или за зло, всичко бе приключило. На лявата му ръка лъщеше студен златен пръстен, породил у него някакво непознато неприятно усещане. И върху ръката на Сюзан проблясваше халка. Вече бяха мъж и жена. Вече нямаше значение дали са постъпили правилно.

— Докато смъртта ви раздели! Целунете младоженката!

Чейс се изправи, насилвайки се да се усмихне. Обърна се към Сюзан и наведе тъмнокоса глава. Смътно дочу одобрителните възгласи на гостите, седнали зад тях. Отнякъде се чуваше плач на жена. „Навярно майката на Сюзан“, помисли Чейс.

Пасторът се усмихна лъчезарно, отстъпи назад и затвори библията. Когато се дръпна, изведнъж от високите прозорци с решетки заструиха слънчеви лъчи, озарили Чейс. Той примигна заслепен, свъси се и обърна глава.

— Вече сте мъж и жена.

---

[1] Основател на английска колония в Северна Америка, наречена на негово име Пенсилвания — Б.р. ↑

ОСМА ГЛАВА

Днес две от най-прочутите филаделфийски семейства се бяха свързали чрез брак и одобрителното веселие, обзело множеството по черковните пейки и пътеки, напомняше предвоенните времена. През последните години войната беше променила много неща и твърде често в черквите се отслужваха панихиди, а не кръщенета. Нещо повече, войната бе разрушила старите традиции, бе подкопала стария ред. Тази сватба беше доказателство, че нещата все пак не са се променили чак толкова много, както им се струваше на всички, че щом представител на Кортландови се женеше за момиче на Страдфордрави, светът продължава да се върти, както и преди. Когато камбаните на „Свети Марк“ започнаха да бият, звънът им вдъхна на всички почти зашеметяваща лекота, трескава радост. И вътре в черквата хората разговаряха и се смееха весело, докато, струпани по пътеките, чакаха да поздравят младоженците.

Сред смеха и врявата в претъпкания храм Елинор Кортланд Бенингтън се чувстваше в безопасност и тръгна да търси Роланд Ходжес за кратък личен разговор. И да ги видеше някой заедно, нямаше да има нищо странно, че тя се е озовала до богатия доставчик на оръжие, докато всички чакат да честитят на младоженеца и младоженката, и разговаря с него само от любезност.

— Лейди Бенингтън, както винаги изглеждаш прекрасно! — поде Ходжес както подобава, с комплимент. Хората наоколо погледнаха мимоходом разговарящата двойка, сетне извърнаха очи. Ходжес забеляза това и с усмивка продължи по-тихо: — по-хубава от самата булка, въпреки че сигурно не е много изискано да го казвам.

Елинор кимна в знак на благодарност и от удоволствие в очите ѝ проблесна изумрудено пламъче.

— Всъщност и аз, Роланд, се чудех дали булката няма да припадне. Странно е едно момиче да изглежда толкова стъписано в деня, който би трябвало да е най-щастливият в живота му.

— Сигурно обяснението е просто. Ужасът на една девственица от първата брачна нощ.

— Ужас ли? — прихна Елинор и погледна съзаклятнически Ходжес. — Не съм убедена, че това е единствената причина булката да мълчи и да си е глътнала езика. Поне в този случай. Споделих уж между другото изненадата си, че младият лекар — май се казваше Лейси — не е в списъка на поканените на тържеството. В края на краищата е добър приятел на Чейс. И колега на Сюзан от болницата. Да беше видял израза ѝ, Роланд, когато само споменах името на човека. Чисто женският инстинкт ми подсказва, че май има нещо гнило, някаква тайна любовчица между Сюзан и младия лекар. Интересно, нали?

— Ще имаме ли някаква полза, ако излезе вярно?

Елинор помисли малко и поклати глава.

— Не. Поне засега. Нека оставим нещата и не ровичкаме.

— Както кажеш. Лично аз съм малко изненадан, че изобщо я има тази сватба. Мислех, че брат ти е безнадеждно влюбен в онази от Конфедерацията. Сестрата на Пенли.

— Беше. Но е прекалено почтен, че да зарече годеницата си, Роланд. Нали го знаеш брат ми, прави се на светец. Освен това имам усещането, че там на Юг е станало нещо, което временно е охладило пламенните чувства към Лийна Лейтън. Не знам какво точно. Беше прекалено внимателен, мереше всяка своя дума, за да не се издаде. Но както и да е, все ми е тая. Чейс никога няма да престъпи нещо толкова свято като брачната вярност и отсега нататък няма и да припари до своята прелестна бунтовничка. Та ще си имам едно главоболие помалко, когато накрая се добера до Лийна Лейтън. А това може да стане всеки момент.

Върху лицето на Роланд Ходжес мигновено се изписа изненада, но той внимаваше да не повишава глас.

— Но нали в последната телеграма от военното министерство се казваше, че неуловимата госпожа Лейтън се е измъкнала от капан, който федералистите са ѝ заложили, когато най-неочаквано са ги нападнали край Атланта?

— Да. Големи кретени. Не бих се доверила на такива глупаци, които надали ще опазят в навалищата и собствените си портфейли. — Устните на Елинор за миг се изкривиха в презрителна усмивка. —

Оттогава съм предприела други действия, Роланд. Както знаеш, мъжът ми Хадли е в Ричмънд, където работи с правителството на Конфедерацията по... нашето общо начинание. — Дори тук, наред с врявата на тълпата, Елинор не рискуваше да се издаде с някоя изпусната по невнимание дума. Сниши глас почти до шепот и продължи: — Изпратих съобщение на Хадли в Ричмънд. Той ще уреди името на Лийна Лейтън да бъде включено в списъците на заподозрените в предателство на военното министерство на Конфедерацията. Току-виж хората там я заловят по-бързо от нашите смотаняци на север. И в двата случая, когато и двата лагера са по петите ѝ, нашата драга Лийна няма къде да избяга, нали? Само въпрос на време е някоя от двете страни да я намери и да я задържи. И тогава, нали брат ми Чейс вече няма отношение към нея и Джонатан Пенли е обвързан тук, на Север, аз ще бъда единственият човек, който може да помогне на Лийна Лейтън. Тя ще живее или ще умре по моя заповед.

— И Джонатан Пенли ще играе по твоята свирка, скъпа.

— Точно така. Вече обмислям нещата от тази гледна точка. Дотогава Чейс ще се е върнал да воюва. Пенли ще ми е в ръцете. А баща ми вече е пътник. Скоро смятам да поема изцяло управлението на банката. Тия дни ми хрумна, че не е необходимо да се циганя с няколко хилядарки, като е много по-практично да сложа ръка върху всички пари.

— Както винаги нямаш грешка, лейди Бенингтън! — Дори Роланд Ходжес не се сдържа и от изненада хвърли кос поглед към красивата, но безкрайно коварна жена, застанала до него. — Добре, че съм ти приятел. Никак не ми се ще да съм ти враг. — Той замълча, забелязал, че тълпата, с която се придвижваха, най-после е приближила вестибюла. Скоро трябваше да приключат разговора. — Между другото, предупредих от твое име другите от коалицията за бащата ти. Признавам, отначало бях донякъде изненадан от желанието му да се включи в нея, но още нито веднъж не ни е мътил водата. Ала Джошуа е твой баща и ти го познаваш по-добре от всеки друг. Щом имаш съмнения в пълната му преданост към коалицията, в бъдеще ще внимаваме много какво му доверяваме.

— За Бога, нали не си му споменава какво правим? — В очите на Елинор заблестя искрена тревога, когато тя се завъртя и се взря в Ходжес. — Това може да съсипе всичко, което съм направила.

— Разбира се, че не съм, Елинор. Нищо не съм му казвал. За Джошуа отношенията ми с дъщеря му се свеждат до бегло познанство.

— Добре. Гледай и занапред да е така — каза Елинор, проточила врат, за да види малката група при младоженците във вестибюла, които чак сега се открояваха сред множеството.

Баща ѝ не гледаше към тях. Разговаряше с някого, когото тя дори не познаваше. Въпреки това, щом Елинор го виждаше, той също можеше да я забележи. Беше време да приключи разговора си с Роланд Ходжес.

— Ще ида да честитя на щастливите младоженци, Роланд, но ще поддържам връзка с теб. Междувременно се грижи добре за пушките, които си ми запазил. Не е изключено тези дни да ми потрябват за една пратка на Юг.

Във вестибюла отпред Чейс Кортланд беше прекалено зает със собствените си чувства и мисли, за да забележи какво прави сестра му. Докато чакаше да им поднесе поздравленията си, Елинор се взря недоумяващо във все така бледото като платно лице на Сюзан, но Чейс не обърна внимание дори на това. Чувството, което бе изпитвал по време на цялата церемония — тревогата, усещането, че е направил грешка, която ще му струва скъпо — продължаваше да го гложди и сега, когато бракосъчетанието беше приключило. Бе насочил почти цялата си енергия към това да прикрие своето притеснение. Добре поне, че май никой не го бе забелязал. Гостите, които минаваха да им честитят, смятаха скованата му усмивка за искрена и му отвърщаха с неприкрито задоволство и радост. Днес се бяха свързали две от най-прочутите филаделфийски семейства и малко от светските събития през годината можеха да се мерят с това. Няколко жени попиваха сълзите си с елегантни дантелени кърпички. Мъжете се смееха и поглеждаха Чейс с обичайното за такива случаи пламъче на благородна завист в очите. Джонатан Пенли им честити сковано, но все пак любезно. Уитни, която вървеше след мъжа си, беше много по-сърдечна, ала се бе просълзила и избягна погледа на Чейс, когато го докосна лекичко по ръката и целуна Сюзан по бузата. После се обърна да повика детето, изостанало няколко крачки зад тях. Гъстите тъмни къдрици на момиченцето и големите му сини очи изведнъж събудиха спомените на Чейс и смаян от приликата, той пристъпи и се наведе, за да се изравни с детето.

— Здравей.

Момиченцето спря и се вгледа в него, прекалено смутено, за да отговори.

— Аз съм Миранда — съобщи накрая то почти предизвикателно.

— Да, зная — усмихна се Чейс, докато разглеждаше добре познатите черти на детето. — Виждали сме се веднъж, но беше много отдавна. — Всъщност преди една година. В Блайдсуд. Беше се покатерил по горящия покрив, за да се добере до момиченцето, което спеше в обхванатата от пламъци къща. Господи, каква година бяха преживели и двамата! — Доста си пораснала от последния път, когато те видях. Вече си станала хубава млада дама. Добре, че сега съм женен, иначе сигурно щях да се влюбя лудо в теб.

Момиченцето се усмихна за миг, но после се взря в тъмната му униформа с неприкрита тревога.

— Ти си от армията на Севера!

— Миранда! — прекъсна я майка ѝ и я стисна по-здраво за ръката. — Извинете, майоре. Тя не...

— Няма нищо — поклати той глава и подкани с ръка Уитни да останат. — Кажи ми, Миранда, всички северняци ли не харесваш? Или само мен?

Тя се замисли, поклати главица, след което се усмихна и се отърси от срамежливостта си, за да протегне ръчица и да го докосне с пръстче по каляното.

— Теб те харесвам. Ти си чичо Чейс. Дядо ми показва портрета ти винаги когато му домъчнее за теб. Той е окачен на стената в стаята, където не ми разрешават да играя.

— Когато му домъчнее за мен ли? — попита Чейс и помисли. „Родина и семейство. Винаги е трудно да направиш избор между тях.“ — Е, може би съвсем скоро ще се прибера и дядо ти вече няма да има такава нужда от моя портрет. Тогава, ако майка ти разреши, можеш да ни заведеш двамата с дядо на цирк. Отдавна не съм ходил на цирк. Какво ще кажеш?

— Но обещавай, че ще слушаш — кимна тя сериозно. — Тогава може.

— Обещавам. — Чейс също кимна и се изправи, поглеждайки към майка ѝ. — Явно ще стане голяма красавица, госпожо Пенли. Безспорно се гордеете с нея.

Уитни кимна — вече ѝ бе неудобно от дългата редица гости, които чакаха да честитят на младоженците и някои от които гледаха раздражено, че се бавят. Тя вече беше в седмия месец и бременността ѝ си личеше. На благовъзпитани жени не прилягаше да се появяват на обществени места в такова състояние. Те с Джонатан нямаха намерение да присъстват на сватбената вечеря, но Уитни бе усетила, че Джошуа ще се радва, ако идат на венчавката в черквата. Смяташе само да се мярнат и да се измъкнат незабелязано.

— А вие как се чувствате, госпожо Пенли?

— Добре.

Тя усети как Джонатан я гледа нервно.

— А най-малката? Не я виждам.

— Бони е кисела по това време на деня. Сметнахме, че е за предпочитане да я оставим у дома.

— Но е добре, нали?

— Да, благодаря.

— Радвам се да го чуя — усмихна се пак Чейс. Усети как Сюзан го хваща за ръката, за да привлече вниманието му, погледна я и кимна. — Жалко, че не успях да видя бебето, но ще го отложим за друг път.

Уитни продължи нататък, но призракът на Лийна Лейтън остана да витае подире ѝ. Чейс изпроводи с поглед нея и момиченцето и очите му се замъглиха от мъчителния спомен: чак сега разбра на какво се дължи странното му предчувствие. Беше се заблуждавал, че бракът му със Сюзан Страдфорд ще промени нещо. Поне дотук не бе променил нищо. Лийна пак го преследваше, както и преди... Господи, дали някога щеше освободи от нея?

— Чейс, моля те!

В нежния глас на Сюзан имаше едва загатната тревога. Чейс се обърна гузно към нея и веднага се опита да скрие мислите си.

— Това е доктор Барстоу. И съпругата му. Стари приятели на моите родители.

— Приятно ми е. — Ритуалът започна отново. Чейс протегна ръка към стария мъж и се усмихна, прикривайки болката в душата си. — Колко мило от ваша страна, че дойдохте.

— За нищо на света не бихме пропуснали такова събитие. — Разчувствана, съпругата на лекаря още бършеше сълзите в ъгълчетата

на очите си. — Направо не вярвам, че може да има други двама млади хора, които да си подхождат повече от вас.

— Толкова ли се налагаше, Уит? — попита едва чуто Джонатан, когато вратата на каретата се затвори и металните колела задрънчаха по кишавите калдъръмени улици към дома им. — Знаеш какво ми е отношението майор Кортланд.

Тя погледна първо Миранда, за да се увери, че детето се е залисало по чудесата, които се виждаха от прозореца на каретата, а сетне и мъжа си.

— Да, знам, Джон — отговори му. — Просто моето отношение е друго.

Той се размърда недоволно и смръщи вежди.

— Защото си прекалено доверчива, скъпа. И много лесно прощаваш.

— Все качества, на които се възхищаваш само когато ти отърва.

Джонатан я погледна хладно, но в сумрачната карета не разчете какво се крие зад изражението ѝ.

— Помниш само какво е направил за Манди, че ѝ е спасил живота по време на пожара в Блайдсуд. Но забравяш, че същият този човек опетни честта на сестра ми.

— Лийна сама я опетни, ако изобщо става дума за чест, но това не е моя работа.

— За Бога, Уитни! Едва не се сбих с този човек вчера по време на разговора ни, който не продължи повече от пет минути — избухна Джонатан. — А ти упорито се държиш с него като с приятел, с когото отдавна не сте се виждали! Може да е син на Джошуа, но е нахален, дързък и избухлив. Не знам какво друго да ти кажа, за да те предупредя!

— Освен това е и офицер от Севера, което вече не можеш да понесеш, нали, Джон? — сопна се тя, но съжали за думите си и се пресегна да докосне мъжа си по ръката. Мускулите му бяха изопнати като стоманени въжета и Уитни го погали нежно. — Нека да не спорим, Джон. Моля те. Съдиш прекалено сурово майор Кортланд. И той е човек като всички нас. Жесток и добър. Силен и слаб. Изобщо не го мисля за светец. В някои отношения много приличаш на него и ми

се струва, че някои ден сигурно ще намерите общ език. Но утре той заминава за Савана. Може никога повече да не го видим. Защо да не бъдем мили и любезни?

Все така ядосан, Джонатан вдигна рамене и погледна през прозорчето на каретата. Уитни вероятно беше права за едно нещо: сигурно братът на Елиноор щеше да загине в някоя битка и той никога вече нямаше да го види. Тази мисъл се зароди сама от себе си и го стресна с жестокостта си. И въпреки това, ако трябваше да бъде честен, щеше да признае, че не му се иска тази мисъл го напуска.

Чейс трябваше да се върне във Вашингтон рано на следващия ден и нямаше за кога да правят истински меден месец. Преди войната от него щяха да очакват да заведе младата си съпруга на дълго пътешествие поне до Юга, ако не и до Европа. Но поради войната щяха да прекарат заедно само една нощ, за която родителите на Сюзан им предоставиха къщата за гости. В нея беше тъмно, тихо и топло от запалената камина, дори сякаш по-тъмно, отколкото в декемврийската нощ. Навън Чейс виждаше единствено бледите златни кръгове на уличните лампи, които осветяваха потъналия в мрак вледенен сняг, и случайната светлина от някоя минаваща карета, която се придвижваше бавно по далечната калдъръмена улица. Къщите наоколо също бяха притихнали. Повечето от собствениците им бяха присъствали на сватбената гощавка, от която той и Сюзан си бяха тръгнали преди малко. Гостите сигурно продължаваха да бърбят, да вдигат наздравници с шампанско да танцуват развеселени в очакване на полунощ, когато щяха да посрещнат Нова година с нейните надежди и обещания. За себе си Чейс не виждаше причина да празнува. Сватбената гощавка беше дълго изморително задължение, което с радост напусна. Сега пред него стоеше последното му задължение от този, както се оказа, най-труден ден.

Не биваше да го приема като задължение, упрекна се веднага Чейс и се смръщи в тъмната къща. Дължеше на Сюзан много по-добро отношение. А и на самия себе си. Но колкото и да се мъчеше да прогони това усещане, то не го напускаше. Чейс си призна, че никак не е нещастен, задето разполага с толкова малко време, през което да бъде със Сюзан. Знаеше, че за една нощ е в състояние да направи всяка

лъжа убедителна, но се съмняваше, че ще успее, ако се наложеше седмици наред да представя лъжата за истина. Беше заминал от Савана донякъде, за да се отърси от спомена за Лийна. Вместо това призракът ѝ се появяваше още по-упорито навсякъде във Филадельфия, още щом той видеше Елинор или Джонатан Пенли. Дори самата Сюзан беше извикала демона на Лийна. Не че още я обичаше, повтори си отново Чейс в тихия мрак на малката къща. Само най-големите глупаци могат да обичат жена, предала ги, както Лийна Лейтън бе предала него. След засадата във Вирджиния той сляпо и упорито си бе втълпявал, че е невинна. Дори в Атланта продължаваше да се заблуждава, че тя още го обича. Но след като напусна Атланта и видя колието ѝ, което тя беше оставила като поличба за кървавото клане и ужасяващите жестокости, най-последно беше принуден да прогледне за истината. Щом беше одобрила случилото се във фермата на Макрей, щом беше оставила колието си колкото да му се подиграе с безспорния факт, че е била сред бандата кръвожадни зверове на съпруга си, значи жената, която беше обичал, вече не съществуваше. А може би никога не е съществувала. Всичко е било измама. И само кръгъл глупак ще продължи да вярва в една доказана измама.

Е, добре, беше глупак, призна си изморено Чейс, Колкото до връзката му с Лийна Лейтън, наистина беше голям глупак. Но не най-големият. Вече не вярваше нито на нея, нито на нейната любов, така че тази вечер не това стоеше между него и младата му съпруга. Поне не вината, че обича друга жена. Просто раните, които Лийна му беше нанесла, бяха твърде пресни и не бяха зараснали. Времето щеше да ги излекува. Чейс прекалено много насилваше нещата, искаше прекалено много от себе си. Добре поне, че утре се връщаше във Вашингтон, пак заминаваше за няколко месеца на фронта. Така щеше да има време раните му да зараснат напълно. Ако оцелееше в предстоящата кампания на Шърман и доживееше някой ден да се прибере, вече щеше да е в състояние да предложи на Сюзан любовта и грижите, които тя заслужаваше. Бог беше свидетел, имаше хиляди причини те двамата да са заедно — всъщност откакто се помнеха, бяха приятели. Щом войната свършеше и той се върнеше, можеха да заживеят добре. Не, поправи се той бързо, смръщен, че е толкова припрян. Не, не можеха, а щяха да заживеят добре. Единственото, от което имаше нужда сега, беше малко време, за да забрави миналото и Лийна Лейтън.

Мислите му бяха внезапно прекъснати от леки ситни стъпки и шума на дреха, влачеща се по пода. Както стоеше на прозореца, беше загубил представа за времето, а Сюзан вече стоеше зад него и чакаше мъжа си, който дори не бе започнал да се съблича. Той се обърна бързо с лице към нея и се насили да се усмихне. Беше време да изпълни съпружеските си задължения.

— Изглеждаш прекрасно, Сюзан. Наистина.

И бе искрен. Тя бе жена, която всеки мъж щеше да се гордее да нарече своя съпруга. Сюзан смотолеви нещо в отговор, сигурно някаква недодялана любезност, изречена толкова тихо, че той не я чу. Беше спряла на десетина крачки от него, точно пред светлината на камината. Приличаше на застинала статуя, наполовина скрита от играещите сенки. Дългата ѝ до земята роба беше снежнобяла, както по традиция се обличаше младоженката в първата брачна нощ. Ирландската дантела, скъпа и със сложни шарки, омекотяваше високото бие и покриваше ръцете ѝ почти до върха на пръстите. В тъмното не се виждаше добре, но от мъждивата светлина на камината робата изглеждаше не бяла, а кремава. Лицето на Сюзан бе още по-бледо и от дрехата. На Чейс му се стори, че тя трепери като листо. „Странно, помисли той. Ако не друго, в къщата е поне топло.“

Ала Сюзан Стратфорд Кортланд трепереше не заради студа. Всъщност изобщо не трепереше. Потръпваше раздирана от страх и отчаяние. Но не заради Чейс. Същото щеше да я споходи с всеки друг мъж, освен с Роджър Лейси. Ако бе в състояние да говори, щеше направи последен отчаян опит да каже истината Чейс, да избегне фаталните последици от това, че не си е изплакала душата по-рано. Но сякаш бе загубила дар слово. Беше завладяна от слепия инстинктивен страх на притиснато до стената животно. Накъдето и да се обърнеше, виждаше единствено своята неминуема гибел. Кажеше ли на Чейс за Роджър, щеше сама да се унищожи. Скандалът, който щеше да последва, щеше да я изолира от нейния свят завинаги. Сюзан щеше да бъде като прокажена, нежелана дори в собствения си дом. Но ако продължаваше да мълчи, пак рискуваше да се самоунищожи: след броени минути Чейс щеше да я прегърне и замилва. Той, естествено, очакваше жена му да е девствена... А Сюзан, разбира се, не беше девствена. Беше дала своята девственост на Роджър Лейси във Вашингтон, в онзи ужасен миг на невероятна слабост. Още помнеше

острата болка и кръвта по бельото си, която видя в последвалите мигове на жестоки самообвинения. Не знаеше почти нищо за секса, не се престащаваше да се посъветва дори с майка си какво да прави в такива случаи и не бе наясно как една жена би могла да се престори, че губи девствеността си в своята първа брачна нощ.

Божичко, мислеше тя, обзета от панически ужас, дали Чейс щеше да разбере, когато легнеше с нея? Щеше ли още в същия миг да си даде сметка, че му е изневерила? И ако това станеше, какво щеше да направи? Щеше ли да ѝ се нахвърли с горчиви обвинения? Щеше ли да я изпрати насила в дома на родителите ѝ и да поиска анулиране на брака им? Щеше ли да разгласи на всеослушание позора и непостимия ѝ грях пред същите тези хора, които току-що им бяха честитили? Не, Чейс нямаше да го стори, опита се да се успокои Сюзан. Дори и да разбере със сигурност, че жена му не е девствена, не беше човек, който ще реагира толкова грубо. Щеше да се опита да повярва на всяка лъжа, която тя му изтърси. Щеше да се престори, че ѝ вярва. Но за Бога, какво обяснение щеше да му даде Сюзан? Единственото нещо, което никога не можеше да му каже, беше истината.

Още усещаше очите на Чейс върху себе си: той я оглеждаше с одобрение, но вече и малко озадачено. Дори и тъмнината на нощта не можеше да прикрие необичайно бледото ѝ лице. Въпреки че нарочно не гледеше мъжа си, Сюзан усети как той изведнъж тръгва към нея и едвам се пребори с напиралите сълзи, когато Чейс я докосна нежно по разтрепераната ръка.

— Сюзан, любима, какво има? Добре ли си? — В гласа му се долавяше единствено нежна загриженост. Не трепереше просто от студ, реши той накрая. Всъщност изглеждаше така, сякаш щеше да припадне всеки момент — Какво има, Сюзан? Лошо ли ти е?

За миг Сюзан почти беше готова да отвърне „да“. Щеше да бъде толкова лесно. Щеше да реши толкова много проблеми. Не, нямаше да ги реши. Само щеше да ги отложи. Така още месеци наред щеше да се бори с ужасната си вина. Рано или късно този миг трябваше да настъпи.

— Не... Не, не ми е лошо. Но аз... аз...

— Може би си пийнала повечко шампанско? Май и аз прекалих — рече Чейс шеговито, но нежно, като държеше внимателно Сюзан за

ръката.

Тя потръпна отново, много по-силно отпреди, и Чейс я прегърна през раменете. За миг Сюзан вдигна пепелявосивото си лице и го погледна. В очите и блестеше страх, не, истински ужас, и Чейс се стресна. Но без да казва нищо, тя отново отмести очи, ала не се дръпна от обятията му. Всъщност дори се облегна на него, сякаш инак щеше да се строполи.

— За Бога, Сюзан! Какво ти става?

— Аз... не знам... — Сюзан направи последен отчаян опит да изрече някакво членоразделно обяснение. Но Господи, какво можеше да каже, за да оправдае поведението си? — Брат ми, Чейс. Мислех си за брат ми Бенджамин. За това колко... колко много искаше да ни види заедно. Но вече е мъртъв.

Стъписан, Чейс мълча дълго. Бен Страдфорд не беше загинал скоро. Беше убит преди няколко години, още при Чанселърсвил. Объркан, той наведе глава, за да се взре в лицето на Сюзан, което почти не се виждаше в мъждивата светлина на огъня, и усети, че се пита дали тя го лъже. Сигурно казваше истината. Не беше от жените, които лъжат.

— Мислиш за Бен ли? — Тя само кимна и Чейс отново мълча дълго. — Не бива да се разстройващ заради Бен. Поне тази вечер. Ако беше жив, щеше да се радва, че най-накрая сме женени.

— Да, разбира се. Знаем, че щеше да се радва. Искане го най-много от всичко на тоя свят. Да види най-добрия си приятел и своята малка сестра заедно. Това е последното нещо, което ми каза минути преди да се върне в армията. За да умре при Чанселърсвил.

Това поне беше истина. Най-сетне бе изпълнила клетвата, която беше дала на отдавна покойния си брат. Опита се да се вкопчи в тази мисъл, защото тази вечер тя ѝ вдъхваше повече сила и увереност от всичко друго, за което се сецаше. Дори успя криво-ляво да се усмихне и дръзна да вдигне глава, за да погледне Чейс в очите.

— Помня оня летен ден, когато се прибра от Англия. Вие с Бен отидохте доброволци на фронта. И когато се върна у дома, ти ми направи предложение да се оженим.

— Да. Спомням си.

Разговорът продължаваше да бъде все така объркан. Чейс имаше чувството, че търси нещо, но какво, и той не знаеше, нещо

подсъзнателно и неуловимо. Не му бяха приятни и спомените за Бен Страдфорд, събудени от разговора. И той пазеше своите спомени за приятеля си от детинство, твърде живи и болезнени, за да се връща към тях. Още си спомняше студения дъжд и мъглата при Чанселърсвил. Коремът на Бен беше разпран от сърцето до слабните от неточен удар на северняшката артилерия. Най-ужасното при покосените от артилерията бе, че смъртта настъпваше невероятно бавно. Кръвта бликаше отвсякъде на съсиреци колкото пестник. Пронизваща, нечовешка болка. Колко ли време онзи ден беше държал на ръце Бен Страдфорд? Може би часове? А му се струваше, че са били дни. Държеше го, докато Бен викаше и проклинаше от непоносима болка. Наоколо крещяха войници, стелеше се задушлив пушек от обстрела. Тъмносинята куртка на Чейс се бе наквасила с кръв и бе станала цялата аленочервена. После той я запали. От зловонието, което се разнесе от нея, му се повдигна.

Господи, не му се мислеше за това точно сега. Не му се мислеше за войната. За покойници и минали събития. За Лийна Лейтън, за Бен Стратфорд, за никой и нищо извън тази къща. Тук му предстоеше да направи още нещо: последната част от днешния ритуал. А спомените за хора и събития от миналото нямаше да му помогнат. Сюзан очевидно се страхуваше. Много повече, отколкото беше очаквал. Много повече, отколкото предполагаше, че е възможно да се страхува една младоженка. Но едва ли щеше да разсее опасенията ѝ, ако продължаваха да стоят тук и да водят безсмислени неприятни разговори. Може би военните години, през които двамата бяха разделени, си казваха думата. Откакто преди време се бяха сгодили, Чейс беше виждал Сюзан само няколко пъти. Не си беше идвал у дома поне да ѝ подържи ръката. Не си беше идвал да я изведе на разходка под лунната светлина, както младите дами с добро възпитание като Сюзан обикновено биваха внимателно въвеждани в тайните на любовта. В известен смисъл тази нощ Чейс трябваше да навакса цели години. Реши да е нежен с нея, да не бърза и да внимава. Ала утре сутрин трябваше да се върне на фронта и тази единствена нощ беше всичко, което можеше да ѝ предложи. Не биваше да протака повече и заради Сюзан, и заради себе си. Това бе най-добрият начин да я убеди, че няма от какво да се страхува.

Най-неочаквано, без нито дума, Чейс просто наведе глава до лицето на Сюзан и целуна лекичко косите по челото ѝ. Тя моментално се изопна като струна в прегръдките му, стана студена и скована. После отново затрепери като листо. На Чейс му домъчня за нея, мина му през ума да я пусне. Ако разполагаха с повече време, щеше да спре, та Сюзан да свикне постепенно с ласките му. Но при тези обстоятелства Чейс отхвърли тази възможност, раздразнен от егоистичните си мисли. Беше най-лесно да спре сега. Но това едва ли беше най-правилният, най-добрият начин да разсее страховете на една уплашена младоженка. Бе обигран любовник. Това бе само добре дошло. Щеше да се постарее възможно най-много и да предразположи Сюзан, та тя да му се отдаде с удоволствие. Слава Богу, че още не се бе съблякъл. Сега щеше да го направи постепенно, за да не я стресне, каквато беше свенлива. Въпреки опита ѝ като медицинска сестра, Чейс се съмняваше, че е виждала нещо повече от голи мъжки гърди. Ето защо възможно най-бавно си свали само куртката и изчака огънят да угасне, за да съблече и другите дрехи.

Въглените в камината проблясваха в мрака на малката къща. Минаха дълги минути, докато пламъците се стопиха и дървата се изпепелиха. Неопитната Сюзан сякаш не се поддаваше на усилията на Чейс. Тя се беше омъжила за обигран в любовта човек и малко по малко, без дори да го съзнава, тялото ѝ започна да отвърща на ласките на изкусния любовник. Те обаче не промениха мислите, които не ѝ даваха мира и заради които Сюзан не се възбуди, както би се възбудила друга жена от милувките на Чейс. Но и той не очакваше вихрена страст от изплашената младоженка. Беше се надявал поне на някакъв ответ и въпреки че Сюзан още трепереше и лицето ѝ бе все така бледо и неразгадаемо, той вече беше доволен от инстинктивната реакция на тялото ѝ, ето защо я взе на ръце и я понесе към близкото брачно легло. Едва тогава си изу ботушите и разкопча ризата, усмихнат, задето Сюзан пак е стиснала с все сила очи. Запита се кое би му попречило повече: нейният свян или липсата на скромност. От уважение към този свян обаче нарочно не свали нощницата ѝ. Само развърза връзките на деколтето и корсажа, плъзна бавно ръка и обхвана нежно с пръсти малката ѝ възбудена гърда. Сюзан изведнъж притаи дъх и издаде нещо между стон и въздишка. Тялото ѝ отново се напрегна в неволна съпротива. Сетне против волята си отвори от изненада очи и видя на

педя от себе си красивото лице на Чейс, осветено от догарящия огън и играещите сенки. В очите му се четеше изражение, каквото Сюзан не беше виждала никога дотогава, някаква мрачна напрегнатост, от която цялото ѝ тяло потръпна страстно. Господи, що за жена беше? Колкото и логиката да отхвърляше желанието ѝ, устните и ръцете на Чейс я възбуждаха и тя изгаряше от нетърпение да го има. Ала дори внезапно обзелият я срам не спря вълната на все по-силното ѝ желание. Каза си, че просто ускорява мига на неизбежната си гибел, но въпреки това, невярваща и зашеметена, усети как се пресяга да го притегли до себе си, как устните ѝ потръпват безпомощно под горещия допир на целувките му. Чейс плъзна бавно длан надолу от гърдата към корема ѝ, от което Сюзан съвсем се разтрепери и задъхана, отново стисна очи, та да скрие и страстта, и вината си. Накрая мъжът ѝ я замилва между бедрата, тя простена и в последен отчаян опит да го спре се дръпна от ръката му.

— Не, недей, скъпа. Няма да те боли. Обещавам ти, няма — промълви успокоително Чейс, без да маха длан. Милувка, която от нежен въпрос се беше превърнала в по-настойчиво искане.

Този път той не дръпна ръката си, когато Сюзан отново простена и се опита да се отдалечи. Отвори с усилие очи, взря се в мрака на стаята и безуспешно и отчаяно направи сетен опит да не се поддава на порива на тялото си. Господи, на всяка цена трябваше да каже нещо. И то незабавно! Трябваше поне да подготви Чейс, преди той да е разбрал, че жена му не е девствена. Може би ако му обяснеше сега, в този миг, Чейс щеше да приеме всяка нейна лъжа, колкото и неправдоподобно да звучеше тя. И неговите мисли сигурно бяха не по-малко замъглени от нейните. Но още преди да се е престрашила и да е промълвила дума, Чейс отново я замилва и единственото, което бе в състояние да направи Сюзан, бе да се възпротиви смутено, когато той се опита да я обладва.

Последното нещо, което смяташе да прави, беше да проверява дали Сюзан е девствена, защото изобщо не се съмняваше в това. Мислеше единствено, че трябва да е мил и внимателен, да я подготви постепенно. Сега обаче за миг го обзеха смътна, неясна изненада и инстинктивното усещане, че нещо не е наред. Но толкоз. Ала преди да е осмислил чувствата си, Сюзан реагира бурно и възмутено. Извика и

се дръпна от него. Чейс не бе успял да протегне ръка към нея, когато някой забумка с все сила по входната врата.

Стреснат, Чейс вдигна глава. При прозореца беше необичайно светло... на алеята пред Страдфордски се виждаха фенери на карета. Успя само да погледне Сюзан, която лежеше на по-малко от ръка от него и ридаше неутешимо. След миг по вратата пак се заблъска яростно, настойчиво.

Чейс се движеше единствено по инстинкт. Претърколи се от леглото, стана, закопча ризата си на път към вратата и се опита да подреди мислите си.

— Сюзан! Чейс! О, за Бога, събудете се най-после! Отворете! Сюзан!

— Вие ли сте, госпожо Стратфорд? — попита Чейс и отвори с рязко движение вратата в тъмното антре. Отпред стоеше майката на Сюзан, пребледняла и уплашена не по-малко дъщеря си, която лежеше в стаята.

— Чейс, случи се нещо ужасно! Баща ти. Получил е сърдечен пристъп! — Щом видя младия мъж, госпожа Стратфорд се разрида още по-неудържимо. Протегна ръка към Чейс с някаква паническа молба. — Никой не знае какво да прави! Всички онези хора са още в къщата и само се суетят. Потърсихме сестра ти, но не я намерихме. А някой трябва да се заеме — да отпрати гостите, да повика лекар, да нареди на слугите какво да правят... Налага се да се върнеш! Господин Стратфорд ще те придружи с нашата карета.

— Какво?

В първия момент Чейс не разбра какво му говори госпожа Стратфорд. Бяха станали толкова много неща за толкова кратко време. Твърде много неща, за да мисли за всички наведнъж.

— О, Чейс, мили толкова съжалявам! — Госпожа Стратфорд сякаш не забелязваше объркването му, толкова се бе притеснила. Само поклати глава и вдигна ръка, за да го дръпне още по-настойчиво. — Чейс, побързай! Върви да се облечеш.

Но той беше облечен. Трябваше само да си обуе ботушите. Едва сега проумя какво му е съобщила неговата тъща и застина като вкаменен. Господи, баща му! Точно сега ли? Господи, само не и сега! Чейс не бе приключил с нещо твърде важно. Извърна се към Сюзан. Още беше в леглото, където я беше оставил, но вече бе седнала и

гледаше мълчаливо вратата. Чейс се опита да срещне очите ѝ, за последен път да разгадае изражението ѝ, но в тъмнината не се виждаше нищо. Вече бе невъзможно да си зададат каквито и да било въпроси, да изрекат утешителни думи.

— Ела, синко! Приготвил съм каретата. Вземи си палтото — каза от вратата господин Стратфорд и се пресегна през разриданата си съпруга да подаде ръка на Чейс.

С появата си той сякаш развали магията, разсея смразяващото стъписване на Чейс, който кимна рязко, осъзнал в миг всичко.

— Ще си взема ботушите и веднага идвам.

— Ще си облекат палтото, Чейс. — Когато той се обърна към леглото, Сюзан вече стоеше до него с ботушите в ръка. Не отвърна на погледа му, но го докосна по ръката, сякаш му се извиняваше. — Ще дойда с теб...

— По нощница? — Майка ѝ веднага ѝ препречи пътя. — И дума да не става, скъпа. Облечи се, пък после ще идеш. Само това оставаше, да изложиш Джошуа Кортланд, да скандализираш всички, като се появяваш по нощница. — При мисълта, че могат да се опозорят, госпожа Стратфорд забрави за мъката си отпреди малко. Веднага спря да плаче и се стрелна бързо покрай Чейс, за да хване дъщеря си за ръката и да я спре. — Ще наредя да приготвят другата карета. Облечи се прилично, аз също ще дойда с теб у Кортландови.

— Побързай, синко. Губим ценно време. Тръгвай!

Само за миг Чейс се поколеба смутен пред вратата на къщата, загледан към мястото, където стоеше Сюзан — лицето ѝ беше все така бледо и забулено в мрак и той не разчете мислите ѝ. „Губим време ли, каза си учуден Чейс. Или го използваме, за да изтръгнем някои до болка необходими отговори?“ Внезапно си даде сметка, че при всички положения няма избор. Сега нямаше време за Сюзан. Нямаше време да умува. Нямаше време за нищо друго, освен за баща си. Всичко останало щеше да почака. Отпуската му вкъщи се беше превърнала в кошмар.

Мина близо час, докато Сюзан дойде у Кортландови. Кук почука на вратата на Джошуа едва чуто и ако в стаята не цареше пълна тишина, Чейс сигурно изобщо нямаше да забележи. Странно, помисли

той, колко пустинно тиха беше сега къщата. Някак зловеща. От лекото проскърцване на гредите по покрива до съскащите пламъци на огъня в камината, всичко звучеше някак приглушено, сякаш самата къща участваше в дълго бдение. Както гората по време на война миг преди атака. И тук всичко беше притихнало в очакване.

— Госпожица Страд... госпожа Кортланд, сър. Чака ви долу.

— Благодаря ти, Кук, ей сега ще слеза.

Чейс само кимна изморено и погледна баща си, който лежеше в кома и едва дишаше. През дългия час, който беше прекарал до леглото му, не беше настъпила никаква промяна. Никаква. Нито към добро, нито към по-лошо. Баща му се мятеше между живота и смъртта... Как ли щеше да свърши всичко това? Накрая Чейс с усилие отклони мислите си от своя баща, помъчи се да заличи мъката върху лицето си, погледна надолу към тъмното антре и видя Сюзан, която го чакаше мълчаливо. Поколеба се миг, после слезе по стълбите при нея.

— Чейс... баща ти?

Сюзан сякаш бе почувствала, че сега в къщата господства тишината, която отговаряше напълно на настроението ѝ. Въпреки че се намираще на известно разстояние от Чейс, тя говореше почти през шепот и той напрегна слух, за да я чуе.

— Още е жив, разбрах обаче, че и през пролетта е имал сърдечен пристъп. Явно е решил да не ми казва. Но този път кризата е много по-сериозна.

Между тях тегнеше напрежение, което не се дължеше единствено на състоянието на Джошуа. Чейс долавяше неловкостта, спуснала се като невидимо перде и сякаш заглушаваща думите. Ако се бяха погледнали, сигурно щяха да я преодолеят, но Сюзан избягваше да срещне очите му, все едно се страхуваше, че така ще издаде някаква тайна.

— Къщата е... толкова пуста.

Когато Чейс се приближи, Сюзан се озърна нервно, тръгна и докато вървеше, погледна в дъното на коридора. По масите още имаше полупълни чаши с шампанско, по бюфетите се виждаха месо и други остатъци от вечерята. Свещите в сребърните свещници не бяха догорели. Къщата сякаш бе сполетяна от внезапна беда, както всъщност си беше. От поредната беда тази вечер.

— Да, знам. — Чейс забеляза и посоката, накъдето гледаше Сюзан, и изрази ѝ при гледката, и вдигна рамене, сякаш не му се занимаваше с това. — Наредих на прислужниците да не пипат нищо. Отпратих музикантите, а после и всички гости с каретите им. Никой няма представа къде е Елинон. Някой спомена, че я е видял да танцува с един вдовец, приятел на вашите... но кой знае къде се е запиляла. Изпратих половината прислуга да я търси, а другата половина — да повика доктор Стивънс. Според Кук той се грижел за здравето на баща ми. Доктор Барстоу поне беше любезен да предложи услугите си, докато намерим Стивънс... Родителите ти са проявили далновидност да поканят и лекар.

Усети горчивината в гласа си и за да я разсее, сведе глава и разтри уморено очи. „Господи — помисли си изведнъж, — не биваше да си идвам. Става нещастие след нещастие, човек не може да си поеме дъх. Пенли, Елинон, проблемите в банката, баща ми... и ти, Сюзан. Какво, по дяволите, става между нас? Поне това можеше да мине без главоболия. Защо не ме гледаш в очите, когато говорим?“

— Аз... Чейс, съжалявам — махна нервно Сюзан, сякаш се извиняваше, насили се да погледне съпруга си и установи, че просто не е в състояние да го направи. Поруменя лекичко от срам и вина и примигна, за да спре сълзите, избили в очите ѝ. — За баща ти, де. И за... тази вечер. Държах се непростимо.

„Непростимо ли, учуди се Чейс. Не. По-скоро озадачаващо.“ Не можеше нито да прости, нито да осъди нещо, което не разбираше, а той наистина не разбираше странното поведение на Сюзан днес. Но сега не беше време да задават въпроси и да търсят отговори. Да съграждат мост през пропастта, зейнала така неочаквано между тях двамата през последните дни. Дори баща му да не лежеше на смъртно легло, Чейс пак бе длъжен след няколко часа да се върне на фронта, а и да не заминаваше, тази вечер нямаше нито време, нито сили да събори защитните зидове, зад които Сюзан се криеше. За каквото и да ставаше дума, Чейс щеше да му мисли следващия път, когато се прибереше от войната... Ако изобщо се прибереше от кампанията, която Шърман предвиждаше.

— Сюзан, няма да се преструвам, че разбирам какво точно не беше наред тази вечер, но наистина не виня само теб. Сигурно съм виновен и аз. Бях припрян. Или много муден. Не знам, както вероятно

и ти. Живели сме цял живот заедно, предстои ни като семейство да сме заедно до гроб. Ще изгладим някак нещата, когато се върна.

При тези премерени думи на Чейс в Сюзан се надигнаха две противоположни чувства. Първото беше облекчение — и тя не беше сигурна дали то не е по-силно. „О, Господи — укори се горчиво, — каква страхливка съм. Стоя и мълча като онемяла, оставям Чейс да поеме вината, която нося аз.“ Но кой знае защо, ѝ се доплака от отчаяние, защото бе загубила веднъж завинаги Роджър Лейси.

— Майка ти и баща ти чакат ли? Да пратя ли Кук за каретата?

— Не — успя Сюзан най-последно да си наложи да не шепне. Пое си дълбоко въздух, усети как пак потреперва и използва краткия миг, за да подреди мислите си. — Не, казах им да ме оставят. Аз съм твоя съпруга, Чейс. Дължна съм да бъда до теб... и исках да остана. „Може би е странно, помисли тя, но това е истина.“ Няма да ти преча, постой с баща си. Ще чакам тук долу в салона. Но ще остана, в случай че ти потрябвам.

За миг, колкото сладостен, толкова и болезнен, Чейс изпита чувството, че напрежението между тях се е стопило, че се е върнала дълбоката обич, свързвала ги цял живот. Може би всичко щеше да се оправи. Стояха върху здрава почва, на която да градят.

— Благодаря, Сюзан. Ако нямаш нищо против, ще се кача отново при баща ми. Ще ти кажа, ако има промяна.

— Чейс, наистина те обичам! За мен е важно да го разбереш!

Както стоеше на стълбите, той се обърна рязко и погледна учуден към Сюзан, която още беше при вратата на салона. Беше го казала разпалено, но и някак тъжно...

— Знам, любима. Никога не съм се съмнявал.

Сюзан сякаш понечи да каже още нещо, но после бавно размисли. Чейс продължи да стои на потъналото в здрач стълбище и изпроводи с поглед Сюзан, която влезе в тъмния салон. Не проумяваше какво става. Накрая се върна в тихата стая да бди край баща си.

Вече сигурно се развиделяваше. Последния път часовникът долу бе ударил шест часа, или може би шест и петнайсет, Чейс не бе съвсем сигурен. Въпреки това мракът зад прозореца в спалнята на Джошуа сякаш не искаше да отстъпи място на все по-силната дневна светлина.

Може би се задаваше поредната буря? Стоманеносива зора, която предвещаваше още сняг. Дори времето сякаш беше решило да бъде против всички. Колко ли часа Чейс бе бдял край леглото на баща си? Четири? Може би пет или шест? Беше смятал, че времето се ниже толкова мудро само преди решаващи битки: Антиетъм, Фредериксбърг, Чанселърсвил, Гетисбърг... Кенсо Маунтин и Пийч Трий Крийк. Сигурно предстояха още сражения, щом армията на Шърман продължаваше своя поход на север. Още ноци като тази, студени, бавни и тихи. През цялото време баща му не се помръдна нито веднъж, не каза и думица. Само лежеше като труп. „Господи! — помоли Чейс, внезапно обзет от нетърпение, толкова бе уморен. — Хайде, татко, направи нещо. Почувствай се по-добре или по-зле. Каквото и да е, но не лежи така!“

Веднага се стъписа от ужасно егоистичната си мисъл и погледна бързо към леглото на Джошуа, за да се увери, че молбата му не се е превърнала в реалност. „Божичко, нямах предвид това — помисли съвсем капнал. — Вече дори не знам какво мисля.“ Малцина бащи и синове бяха близки, както Чейс и Джошуа Кортланд. Малко семейства се радваха на искрената обич между двамата. Между баща му и по-големия му брат Джош не бе съществувала такава дълбока връзка, въпреки че Джош беше първороден син и, разбира се, бе възпитаван като наследник. Колкото до Елинор... Нея Джошуа обичаше, но между тях го нямаше приятелството, нежно и трайно, каквото винаги бе съществувало между бащата и най-малкия му син Чейс. Джошуа му беше нещо повече от баща. Открай време му беше и приятел. Най-старият и вероятно най-скъпият, по-скъп дори от Бен, брата на Сюзан, както и от Лейси, от няколко години заел мястото на Бен Стратфорд. Последното нещо на света, което Чейс искаше, беше състоянието на баща му, който беше в несвяст, да се влоши още повече. Гузен, се извини още веднъж и се наведе да погали баща си по безжизнената ръка. После се облегна в тапицираното с тъмна кожа кресло, подпря уморено глава и затвори очи.

Може би се беше унесъл за миг, не беше сигурен. Знаеше само, че е усетил как някой го милва нежно и състрадателно по черната коса. Беше жена, Чейс дочу край себе си как тихо прошумолява кринолин. Инстинктивно се обърна и за миг допря лице до полите ѝ, хладни и толкова успокоителни.

— Господи... Защо е всичко това? Защо точно сега? Седя тук вече часове наред. Нищо не се променя... И най-лошото — чувствам се толкова безпомощен. Не мога да направя абсолютно нищо, за да му помогна.

Жената притисна пак главата му до себе си, погали го по косата с нежно разбиране и го пусна.

— Искате прекалено много от себе си, майоре. Може би правите много повече за Джошуа, отколкото си давате сметка. Любовта и молитвите ви са толкова пламенни, прибрахте се всъщност заради него. Не съм виждала Джошуа така щастлив, както през последните няколко дни, само защото се върнахте вкъщи при него.

Чейс се сепна и отметна глава. Отвори очи и видя, че в здрача до него стои не Сюзан, а Уитни Пенли. Смути се и се поизчерви.

— О, извинявайте, госпожо Пенли. Помислих си, че е Сюзан.

— Няма нужда, майоре, да се извинявате. Дори и да имаше, аз ви дължа толкова много, че не знам дали някога ще съм в състояние да ви се отплатя. — Уитни погледна към него в мрака и се усмихна нежно. — Сюзан май е заспала долу. Когато дойдох, Кук тъкмо затваряше вратата на салона и ми направи знак да пазя тишина. По-скоро аз би трябвало да се извиня, защото ви се натрапвам в такъв мъчителен момент.

— Не, не пречите. Наистина — смотолеви Чейс: и думите, и мислите му бяха тягостни и сковани, толкова уморен се чувстваше. — Казах на Кук да не ви буди, госпожо Пенли. Не виждах защо да ви вдигаме посред нощ заради тази толкова нерадостна новина.

— Кук не ни е будил. Но малката Бони не е така загрижена за съня ми като вас. Беше се събудила и палуваше. Отидох да я усмиря и видях, че тук още свети, а прислужниците се суетят по алеята. Веднага разбрах, че нещо не е наред.

Тя се дръпна от Чейс и отиде при леглото на Джошуа да го погали нежно по пепелявото лице. Бе смазана от мъка, в очите ѝ блестяха сълзи.

— При това положение ще останете ли, майоре? Пратихте ли телеграма, че ще удължите отпуската си?

— Не, още не съм. Кук ще го направи веднага щом отворят пощата, но едва ли има смисъл. Шърман... — Млъкна овреме, сетил се, че тя е привърженица на Конфедерацията. На нея можеше да

довери такава новина, но не и на съпруга ѝ. — Има... причини, поради които ме чакат да се върна, независимо от състоянието на тате. На всяка цена ще замина днес сутринта, както и смятах. Но наистина оставям след себе си страшна бъркотия.

Уитни кимна и отново се обърна към Чейс.

— Поне не се тревожете за нас, дето оставаме тук. Гледайте вие да сте добре, ние все ще се оправим. Ще се грижим много за баща ви, уверявам ви. Лично аз ще се грижа за него, както бих се грижила за собствения си баща. Жена ви несъмнено също. А Джонатан ще движи бизнеса.

Още щом Чейс чу името на Джонатан Пенли, между тях настъпи напрежение, каквото дотогава нямаше. Той погледна рязко лицето на Уитни — бе поруменяла, и смутен, отмести очи. Уитни Пенли явно знаеше за караницата между него и съпруга ѝ завчера. Бе дошла да му изкаже съчувствието си не заради желанието на мъжа си, но по-скоро против него. Чейс ѝ се усмихна лекичко от благодарност и двамата си кимнаха безмълвно.

— Вие сте прекрасна жена, госпожо Пенли. Много добра. Помислих си го още първия път, когато ви видях във Вирджиния, в Блайдсуд. — На устните му се появи по-скоро горчива усмивка и той допълни, сякаш мислеше на глас: — Поне за едно там съм бил прав. Това би трябвало да ми даде някакво успокоение.

Без да го поглежда, Уитни заговори някак тъжно, сякаш споделяше с него лична мъка, за която никога повече нямаше да отвори дума:

— Мисля, майоре, че в Блайдсуд сте бил прав за много повече неща, отколкото си давате сметка. Но едва ли е уместно да го обсъждаме и занаяпред. Току-що се оженихте и сигурно е по-добре да не ви разубеждавам. — Тя махна неловко с ръка, сякаш да сложи край на разговора. Обърна се отново с лице към Чейс и в сиво-сините ѝ очи пак се четеше единствено съчувствие. — Трябва да сте много изморен, майор Кортланд. Защо не се опитате да поспите, нали съм тук? Ще ви събудя веднага, ако настъпи промяна.

— Няма за кога. Трябва да се приготвя и в девет часа да хвана влака за Вашингтон.

— Починете си поне малко. Преоблечете се в униформата и се измийте. Едва ли смятате да пътувате така.

Той не се колеба дълго. Кимна признателно и се изправи. Още беше с парадната униформа. Не можеше да пътува с нея във влака. Щеше да му дойде добре и да си почине, пък било то и за миг. Освен това имаше още хиляди неща, за които трябваше да помисли. Неща, за които покрай пристъпа на баща си бе забравил. Отговорности, които си беше позволил временно да пренебрегне. Сред тях бе завещанието му. Трябваше да го промени в полза на жена си Сюзан. А и Елинонр и мошеничествата в банката, за които Джонатан Пенли я бе обвинил... Покрай това Чейс се запита стъписан и свъсен кой ще представлява семейството в банката, след като баща му не беше в състояние да го върши? Сюзан не разбираше нищо от управление на банки. Елинонр пък разбираше прекалено много. Тя щеше да гласува своята печалба от десет процента и да остави другите петнайсет процента в ръцете на останалите акционери. Чейс бе упълномощил баща си да защитава неговите двайсет и пет на сто, сега обаче нямаше кой да ги брани. След обвиненията на Пенли към Елинонр той й нямаше доверие, за да й повери такава власт. Трябваше да помисли кого друг да упълномощи. Но кой! Жалко, че Уитни Пенли не беше наясно с банкерството. Тя беше сред малцината, на които можеше изцяло да повери нещо толкова важно, но му бе трудно да предложи същата власт на съпруга й, колкото и компетентен да беше Джонатан Пенли.

Накрая видя, че няма избор. От военното министерство му изпратиха телеграма, в която изказваха искрените си съжаления, но било абсолютно невъзможно да удължат отпуската, на който и да е от офицерите на Шърман. Тръгна, без да буди Сюзан, само й остави бележка, която надраска бързо на масичката в салона до канапето, където тя бе легнала. Целуна я за сбогом, но се съмняваше, че Сюзан ще помни. Поне най-после бяха открили доктор Стивънс. Той беше при Джошуа Кортланд, когато Чейс се сбогува с баща си — все още в безсъзнание. Елинонр сигурно скоро щеше да си дойде всеки момент, въпреки че прислужниците не успяха да я намерят. Чейс се отби у Епсли, семейния адвокат, когото вдигна от леглото, за да състави ново завещание. Помоли го да подготви и документите за прехвърлянето на попечителството върху дяла на Чейс в банката на някой друг, а не на болния му баща. И чак в последния момент, докато зъзнеше на сивата студена гара на Филадельфия, попълни името в горната част на пълномощното. Джонатан Пенли. Рискът беше огромен и Чейс го

знаеше. Можеше да избира единствено между дявола и дълбокото синьо море. Бе притеснен и изненадан, че дава такава голяма власт на бивш офицер от Конфедерацията, но се утешаваше, че вероятно и Джонатан Пенли ще е не по-малко озадачен, щом получи пълномощното. Не го правеше от приятелски чувства, помисли мрачно Чейс, докато пускаше запечатания плик в пощенската кутия. Беше нещо като временно примирие. Засега това беше всичко, което можеше да предложи на този човек. Дори то му беше струвало доста усилия.

И така, накрая бе уредил всичко, му хрумна с мрачно удовлетворение, докато се отдалечаваше от пощенската кутия. Тези безценни няколко дни в крайна сметка се оказаха достатъчни — точно както си беше казал в Савана. Сега беше готов да се върне в армията и да продължи предвидения от Шърман поход към ада... И да не се тревожи кой знае колко, ако не се върне.

Сюзан спа на канапето у Кортландови до късно и не чу свирката на влака, с който мъжът ѝ се връщаше в армията. Не чу и пратеника, донесъл телеграма от Вашингтон, окръг Колумбия. Когато се прибра у дома, майка ѝ вече я беше получила и ѝ я донесе заедно със закуската, щом дъщерята се отпусна уморено на стола до камината в хола.

— Щях да забравя, скъпа. Получих я одеде, идва специален пратеник.

Телеграмата беше с клеймото на мястото, откъдето беше изпратена — Вашингтон, окръг Колумбия. Веднага щом я видя, Сюзан се разтрепери. Не смееше да я отвори, докато майка ѝ е в стаята, престори се, че не я интересува, и я остави на канапето.

— Как е Джошуа Кортланд, скъпа?

— Няма промяна — опита се Сюзан да отвърне горе-долу спокойно, въпреки че сърцето ѝ препускаше в наново събуден ужас и устата ѝ беше пресъхнала. — Доктор Стивънс каза, че могат да минат седмици, докато се разбере какво ще стане.

— Какъв ужас за всички! — поклати глава госпожа Стратфорд. — За самия Джошуа, разбира се. За сина му Чейс. Сигурно сърце не му е давало да остави баща си в такова тежко състояние. И за теб ми е мъчно. И при нормални обстоятелства първата брачна нощ си е истинско изпитание.

Сюзан по-скоро почувства, отколкото видя, вторачения поглед на майка си, когато тя изрече последните думи, но не сметна за необходимо да отвърща. Просто вдигна рамене в знак, че не ѝ се говори за това, и усети как майка ѝ премества поглед. Вече беше твърде късно, за да ѝ каже истината. Цялата или дори само част от нея. Засега щеше да остави нещата да се развиват от само себе си.

— Трябва да изпратя писмо на Кортландови. Я да го напиша още сега, докато закусваш. Ще те оставя само няколко минутки.

— Добре, мамо. Ще се оправя.

Вратата на хола едва се беше затворила, когато Сюзан се пресегна и взе с разтреперани пръсти телеграмата от Вашингтон. Беше от Роджър, разбира се. Нямаше от кого друг да е. Дали вече знаеше, че се е омъжила?

СКЪПА СЮЗАН тчк ЧЕЙС МАЙ СЕ ПРИБРАЛ У
ДОМА тчк ЗА БОГА, НЕ ПРАВИ ГЛУПОСТИ, ДОКАТО
НЕ РАЗГОВАРЯМ С ТЕБ ИЛИ С НЕГО тчк ПРИСТИГАМ
ВЪВ ФИЛАДЕЛФИЯ ТОЗИ ЧЕТВЪРТЪК ИЛИ ЧАКАМ
ДА СЕ ВЪРНЕШ ДОТОГАВА...

Прочете само това, когато отново чу майка си пред вратата. Сви бързо на топка телеграмата и я метна в камината с усещането, че не тя, а направо сърцето ѝ изгаря в пламъците.

— Поздравления от младия доктор, с когото работиш ли? — погледна любопитно госпожа Страдфорд телеграмата, вече обхваната от огъня, и се смръщи. — Защо унищожаваш едно... Всъщност както и да е. Забравих, че и на теб не ти е никак леко. Въпреки това не бива да пренебрегваш любезното отношение на хората. Намери начин да благодариш на младежа, щом се върнеш във Вашингтон.

— Няма да се връщам във Вашингтон, майко. Поне засега. — Колкото и да се стараете, Сюзан го каза прекалено категорично. Тя си открадна един миг, за да омекоти още повече гласа си, после се осмели да продължи: — Вече съм омъжена и мисля, че е най-добре... да не работя повече като медицинска сестра. Пък и бащата на Чейс е толкова зле и известно време едва ли ще мога да напусна Филадельфия.

— Виж ти! Пък аз мислех, че си обичаш работата. — Майката на Сюзан сви учудено рамене. — Говори ли с Чейс, че смяташ да не работиш?

— Не, аз... нямаше време — запелтечи объркана Сюзан. — Но според мен той би предпочел да остана тук при баща му.

— Да, разбира се, може би си права. Но все пак прати телеграма на онзи лекар, твой приятел. Длъжна си поне да отговориш на честитката.

— Да. Да, ще му пиша. Още днес. По-късно.

— Защо просто не ми продиктуваш телеграмата? На драго сърце ще я пратя, та ти да си починеш, мила. Знаем, дойде ти много днес.

Сюзан се колеба само миг. Но вече нямаше какво да каже на Роджър за тях двамата, не можеше да се промени нищо. Трябваше просто да му съобщи, че се е омъжила. А после той сам щеше да разбере останалото.

— Да, мамо, ще съм ти признателна. Пиши му... че му благодаря, задето ми е честитил, и се надявам... да запази приятелството си. И с Чейс, и с мен. Подпиши телеграмата с „госпожа Сюзан Кортланд“. Това е достатъчно.

Сюзан загледа как майка ѝ излиза от стаята и даде воля на сълзите, избили в очите ѝ. Днес беше първи януари, спомни си изненадана. Вече от няколко часа беше 1865 година, а мъките сякаш нямаха край. Ако беше някаква поличба, какво ли им предстоеше през годината? Сюзан не съжаляваше, че не е отпразнувала началото на новата година.

През войната в пощите — дори в местните — бе настанал още по-голям хаос отпреди. Писмото, което Чейс Кортланд беше пуснал в първия ден от новата година от гарата във Филадельфия, не бе разпределено дори няколко дни след това. Кук го взе заедно с останалата поща на Кортландови — всеки ден отскачаше до пощенския клон.

След заминаването на Чейс в къщата на Кортландови не се бе променило почти нищо. Джошуа продължаваше да е в кома. Днес Кук се бе забавил и се върна изнервен, с доста голямо закъснение, на Локъст Стрийт.

Сети се за писмото до Джонатан Пенли, което беше взел, погледна нетърпеливо към къщичката за гости и видя Миранда, която си играеше навън в снега. Нямаше смисъл да носи писмото лично. Реши да го даде на детето, за да спести малко време.

— Госпожице Миранда!

Момиченцето го погледна и дотича при прислужника, щастливо усмихнато. Познаваше го от многобройните разходки с дядо Кортланд. Той му отвърна с искрена усмивка. Беше невъзможно да не се усмихнеш при вида на безгрижната му невинност.

— Здравей, Кук! Направих снежен човек. Искаш ли да го видиш? Прислужникът се засмя, но поклати със съжаление глава.

— Може би по-късно. Ще ми направиш ли една услуга? — Той бръкна в ливреята да извади плика. — Баща ти вкъщи ли е?

— Не. Има работа.

— А майка ти? Занеси ѝ това. Взех го от пощата, изглежда е важно. Постарай се да ѝ го предадеш веднага.

Миранда кимна и го целуна с премръзнали устни. Кук я загледа как тръгва към къщата, после се обърна. Манди вече беше на три — три и половина годинки и приемаше такива заръки сериозно. Притисна силно плика до гърдите си и влезе тичешком вкъщи.

Уитни тъкмо слизаше по стълбите с Бони на ръце. В топлите ѝ сиви очи проблясваше страх.

— О, Манди! Мислех, че е баща ти.

— Кук ми даде това за теб. Каза, че било от пощата...

— По-късно, миличка. Бони пак вдигна температура, никак не е добре. Остави плика и изтичай до къщата на дядо. Виж дали доктор Стивънс може да отдели малко време, за да я прегледа.

— Малката Бони ли? — погледна тъжно Миранда.

Бони си беше болнава. Беше боледувала почти цяла зима, но майка ѝ никога досега не бе толкова разтревожена. Миранда усети страха ѝ и се разтрепери.

— Хайде, Манди! Побързай!

Уитни беше изморена от бременността и от безкрайните болести на Бони, бе страшно притеснена и от последния сърдечен пристъп на Джошуа. Не искаше да е спривава с най-голямото си дете, но въпреки това гласът ѝ прозвуча остро.

— Тръгвай, Манди, веднага! Не мога да изведа Бони навън в това студено време.

Миранда кимна и се обърна, както стискаше плика. Сети се за него чак при вратата и го метна върху купчина книги, които баща ѝ използваше в работата. Моментално забрави за писмото — малката Бони я погълна изцяло.

Доктор Стивънс установи, че пеленачето е болно от скарлатина. Обривът вече беше избил и Бони пицеше от болка и температура. За да не се зарази и Манди, я пратиха в главната къща и страховете на родителите ѝ за Джошуа Кортланд сега се примесиха със страхове за живота на детето им — скарлатината се славеше като смъртоносна за малките деца. Никой не се сети за плика, който Миранда беше донесла. В настъпилото объркване Кук също не си спомни за него. Така важният документ, с който Чейс Кортланд след толкова двоумение бе прехвърлил пълномощията си в банката, лежеше забравен на лавицата с книги на Пенли и трупаше прах. Щеше да липсва много, докато бъде открит.

Междувременно, без да знае, че брат ѝ е прехвърлил пълномощията, Елинор съзря възможност, която отдавна бе чакала. Нареди да впрегнат каретата и тръгна да обикаля дребните акционери на банка „Кортланд“. До сряда вечерта посети всички. Усмиваше се и тръпнеше в очакване на заседанието на управителния съвет, насрочено за вдругиден. След броени дни банката щеше да бъде нейна. По всичко личеше, че през новата 1865 година ще ѝ върви по вода.

ДЕВЕТА ГЛАВА

Над Савана се беше спуснал топъл кадифен здрач. От потъналите в мрак портокалови дръвчета се носеше сладостно ухание, изпълнило вечерния въздух. Без да съзнава, Чейс се усмихваше едва, докато слизаше от натоварената с провизии каруца, отклонила се от обичайния си път, за да го закара в полковата щабквартира. След лютия студ във Филадельфия и още по-ухайната, сякаш просмукващата се в костите влага на презокеанския товарен кораб, полутропическата топлина на Савана беше като дар Божи. Тук му бе познато всичко: лъскавите метални копчета по униформите, олелията, която вдигаха войниците, приглушените им псувни, трополенето на кавалерийските патрули в далечината. Кой знае защо, тук се чувстваше много повече у дома, отколкото в отрупаните с кристал салони във Филадельфия и сред канапетата в стил „Чипъндейл“, с които се беше разделил преди толкова години. Влезе в изисканата стара сграда, където се помещаваше щабквартирата, чу познати гласове и се усмихна още по-широко. След една-две крачки се натъкна на Грир, който стоеше до камината в салона и разговаряше с капитан Маклауд. Почти мигновено усмивката му помръкна. Изражението на лицата им не предвещаваше нищо добро.

— Грир, Маклауд — изглежда ги Чейс остро и спря за миг при арката на вратата. — Честита Нова година, господа! На патерица.

Грир само се засмя и погледът на Чейс стана още по-остър.

— Честита Нова година — сви мрачно рамене Маклауд и тръгна към изхода. — Може и да е честита. Но ако нямате нищо против, засега ще се въздържа от оценка. Но е хубаво, че се върна, Чейс. Грир с удоволствие ще ти каже точно защо — аз вече закъснявам за заседанието на щаба.

Чейс изпроводи със замислен и угрижен поглед Маклауд, после се обърна към Грир. „Добре дошъл — помисли си той, готов да чуе лошите новини. — Добре дошъл на фронта, където още ври и кипи!“

Грир стрелна с очи ръцете на Чейс, който си сваляше ръкавиците. В светлината на камината златната халка проблесна и той кимна.

— Виждам, че си изпълнил мисията.

— Да, почти изцяло — отвърна лаконично Чейс, без да се впуска във всички сложни въпроси, които не беше успял да реши: баща му — дали още беше жив, Джонатан Пенли и сестра му Елинор, бъдещето на банката, съмненията за Сюзан.

Не каза и дума за всичко това, само сви рамене. Грир сигурно също си имаше проблеми — всеки тук ги имаше. В живота на всекиго имаше неприятности, усложнени от прекъсването.

— Какво става тук?

— Давънпорт. Той е новият ни командир. — Върху лицето на Грир се четеше онова, което той беше премълчал. — Възложи ни малка задача.

— Например?

— Например утре да напуснем града и да вдигнем лагер на около десетина-дванайсет мили западно оттук. Нашият стар познайник, подполковник Лейтън, пръв ни поздрави за новата година: предлага да се предаде, но само на нас.

Лицето на Чейс съвсем помръкна.

— Сигурно се шегува.

— Кой? Лейтън? Или Давънпорт?

— И двамата.

— Напротив, любимият ни полковник е напълно сериозен. „Добър удар“, казал на Маклауд. Всеки полк щял да се радва да пипне Лейтън. А доколко сериозен е Лейтън, е друг въпрос.

— И най-големият глупак ще види, че е клопка.

— И най-големият глупак да, но не и Давънпорт. Вече си представя как по нашивките му се появяват малки генералски звездички. Стига да заловим Лейтън.

Чейс се обърна към огъня и изруга тихо. Отново Лийна — старият призрак пак се надигаше и го преследваше. Тук или у дома, той не можеше да избяга от нея. Гледаше пламъците и си мислеше за Атланта. Когато накрая заговори, гласът му бе леден.

— Защо точно ние?

— Заради „доброто ни отношение“ във Вирджиния. Лейтън ни имал доверие, че няма да го убием, ако се предадял.

— Аха. — Огънят съскаше и пращеше, но Чейс го гледаше невиждащо. Беше потънал в мрачните си мисли и дълго мълча. — Да де, мочурището. Бил е той. Трябваше да се досетя.

Грир само вдигна рамене.

— И Давънпорт очаква да влезем с валсова стъпка в поредната засада, нали? Май трябва да поговоря с него.

— Върви и опитай, майоре. Ние с Маклауд вече го направихме, но ударихме на камък. Може и да размисли, но е малко вероятно.

Накрая Чейс откъсна с усилие поглед от пламъците, завъртя се и се отправи към вратата.

— Може би е прав. Може би наистина е по-добре да теглим куршума на Лейтън и да сложим край веднъж завинаги на това. Инак ще ни преследва като дявол чак до Ричмънд. Но първо ще поговоря с Давънпорт.

Лийна беше дочула само последните няколко думи, които Трийджак прошепна на Стюарт, но изгледа остро мъжа си, когато той кимна и пусна края на платнището на грубия навес.

— Предаваме ли се, Стюарт?

Мъжът ѝ не я погледна, но Лийна забеляза как на устните му се появява лека усмивка — усмивка, каквато беше виждала и преди и от която се страхуваше. Въпреки топлата нощ на Савана, потрепери.

— Какво си намислил, Стюарт? Имам правото поне да зная.

Той се завъртя леко. Докато гледаше лицето му в бледата светлина на огъня, Лийна си помисли, че цялата красота, която е притежавал някога, сякаш се е стопила, превърнала се е в студена жестокост. Запита се дали и нейното лице не е белязано от жестокостите на войната. Не помнеше откога не си е правила труда да се погледне в огледало — ако въобще можеше да намери огледало. Но когато мъжът ѝ се обърна към нея, студените му безжалостни очи заискриха и леко се промениха. Значи още беше красива, помисли си тя. Но това беше по-скоро проклятие, отколкото дар, както при легендарната Елена. Сякаш причиняваше само болка и на нея, и на всеки, докоснал се до хубостта ѝ.

— Имаш отвратителния навик да подслушваш, скъпа.

— Тогава ме пусни да си вървя.

Пак подхванаха отколешния разговор, стар и изтъркан, все с едни и същи отговори.

— На драго сърце, Лийна. Стига да забременееш.

Дори не си правеха труда да прикриват чувствата си с интонация, помисли тя. Омразата, горчивината и яростта им се бяха притъпили с времето. Въпреки това Стюарт бе непреклонен.

— Какво си намислил? — повтори тя безизразно. — Едва ли наистина смяташ да се предадеш.

— Може и да смятам.

— По-скоро би умрял.

Лийна загледа как мъжът ѝ отпива глътка бърбън от очуканото канче. Пиеше все повече и повече и се криеше от останалите. Имаше силно развито чувство за собственост към всичко, което му принадлежеше: високото му положение, властта, земите и робите му... бърбъна и жена му. Тя понаведе глава на една страна и го загледа внимателно.

— Пак кроиш някой номер, нали? Още се опитваш да убиеш Чейс Кортланд. Вече не те свърта да чакаш северняците ще напуснат Савана.

— Носят се слухове, че ще се изтеглят с кораби до Ричмънд, за да се присъединят към армията на Потомак. И тогава какво ще правя аз, скъпа? — Той се пресегна да убие един комар, който бе влязъл в грубата палатка и се носеше вяло в светлината на огъня, процеждаща се през брезента. Хвана го и го смачка, после го пусна на земята. — Освен това, Лийна, ти беше не по-малко ядосана на северняците, когато за пръв път дойде при мен, когато разбра, че са изгорили ненагледния ти Блайдсуд. Не забравяй. Може би ще се отнесеш по-ентузиазно към това, което се опитвам да направя — да им върна поне малко за всичко, което ни причиняват.

Винаги я болеше, сетеше ли се за опожарения си дом, но първоначалният ужас беше избледнял на фона на още по-големите кошмари.

— Всъщност Блайдсуд беше само къща. И няколко обора. — Лийна се извърна, та Стюарт да няма удоволствието да види мъката върху лицето ѝ. Всички решения, които бе взела, жертвите, лишенията,

всичко, което бе сторила, за да спаси Блайдсуд... и пак го бе загубила. — Сега се питам дали Блайдсуд си заслужаваше това. Заслужаваше ли си... да загуби Чейс, беше й на устата да каже. Или детето, което беше заченала от него. Но бе наясно, че не бива да го изрича на глас. — Може би, Стюарт, Блайдсуд не струваше живота на всички войници от Конфедерацията, които се жертваха, за да го спасят, нито на северняците, загинали, за да го превземат. Вече не знам. Не съм сигурна кой е верният отговор.

Магията на Блайдсуд бе в това, че той олицетворяваше всичко от стария Юг, което Лийна обичаше: миналото, елегантността, изяществото, спокойствието, романтичните мечти, които се сбъдваха, кавалерството — и реалност, и мечта. Много преди самите сгради да бъдат изгорени, тези крехки илюзии бяха разбити. Дори сега, когато войната още не беше свършила, те бяха загубени още с първите жертви.

— И да избиеш северняците до крак, няма да си върна Блайдсуд. Примирила съм се, Стюарт. — Лийна се обърна с лице към него, за да срещне очите му, и се осмели да каже: — Както и ти трябва да се примириш, че смъртта на Чейс Кортланд няма да ти върне нищо.

— Греша.

— Не греша. Защо не ме изслушаш поне веднъж? Всичко свърши. Загубихме войната. Защо да продължаваме с тези жертви? Само за да загубим още ли? Това няма да промени нищо. Не може. Откажи се! Пусни ме да си вървя!

— Това правя, скъпа. Предлагам да се предам.

Стюарт се усмихна и Лийна затвори безпомощно очи, обръщайки се на другата страна. Чу как той остави канчето и пристъпва тихо към нея. Усети дъха му с мирис на бърбън и сухата му жестока ръка, с която Стюарт я замилва по рамото. За миг задържа ръката си там, сетне бавно я смъкна към талията ѝ и разкопча дългия ѝ износен костюм за езда. Беше като в кошмар, от който Лийна не можеше да се събуди, който се повтаряше стотици пъти и в който нищо не се променяше. Не, едно можеше да бъде променено — тази мисъл я изненада и смрази. Или Стюарт щеше да убие Чейс Кортланд, или накрая самият той щеше да бъде убит. Колко ли време щеше да мине, докато се случи това?

Грир се оказа прав: Давънпорт бе непреклонен. Нощта на седми януари завари батальона на Чейс на десетина мили северозападно от Савана. Яздеха в студения ситен дъжд, който всъщност представляваше зимата по крайбрежието на Джорджия. Въпреки дъжда въздухът беше топъл, а нощта — ако не приятна, то поне поносима, така че Чейс се бе смръщил не заради времето. След ожесточен спор успя да убеди бригадният командир да не правят лагер, в който да чакат Лейтън. Войниците му можеха и щяха да останат, по конете си, можеха и щяха да останат в бойна готовност. Колкото и дребна, отстъпката бе от съществено значение. Поне нямаше да са удобна мишена.

— Грир? — повика го Чейс, след като дръпна юздите на коня.

Зазоряваше се, небето на Джорджия най-после бе започнало да изсветлява и да става тъмносиво. По горските поляни се виеха валма мъгла и Чейс хвърли поглед към оловното небе, но видя, че времето едва ли ще се оправи, и сви рамене.

— Предупреди мъжете да внимават дъждът да не намокри патрондашите. Камъните и сопите няма да ни свършат работа срещу Лейтън, ако ни излезе насреща.

— И аз така мисля — изсумтя Грир. — Не е в негов стил. Пада си повече по мръсните номера.

— Може вече да е наумил нещо. Отваряйте си очите на четири.

Тъкмо когато Чейс го каза, войникът отляво най-неочаквано извика:

— Там, сър! Виждам конник.

Чейс се обърна мигновено към Грир, опъна юздите и даде сигнал на войниците да внимават.

— Току-що думите ти бяха опровергани, капитане. Май намерихме Лейтън. Или по-скоро той намери нас.

Батальонът започна да напредва много по-предпазливо. В светлината на сивото утро Чейс поведе войниците през песъчливите шубраци и покрай поляните, които вече бяха мокри и скоро щяха да се превърнат в истинско мочурище от монотонния, постоянно ръмящ дъждец, който продължаваше да наквасва земите на Савана. Край горичката Чейс спря рязко, огледа с омраза голото пространство отпред. Нямаше дървета, значи нямаха и прикритие. А това за войника

бе равнозначно на смърт. Делеше ги към половин миля, че и повече до следващия шубрак — далечно кафяво-черно петно в мъглата, наподобяващо сивкава плащаница. По инстинкт Чейс разбра, че не бива да излизат на поляната.

— Добре. Ще Изчакаме тук! — реши той на глас и огледа свъсен гъсталака отгатак поляната. — Ще, накараме Лейтън да дойде при нас.

Лийна спеше, когато Трийджак пристигна превъзбуден в галоп и се разкрещя, че северняците идват. Щом го чу, тя не можа да реагира. Гледаше онемяла как мъжете бързо зареждат револверите и освобождаваха ремъците на пушките. Кой знае защо, не вярваше, че Чейс ще дойде, че този ужасен миг ще настъпи. Но ето че това бе станало.

Изведнъж в лагера настъпи оживление, както преди бой с петли — кървава, но вълнуваща игра. Тя извика и хукна да търси Стюарт. Завари го вече възседнал коня и готов да тръгне.

— Не! — изкрещя отчаяно Лийна и хвана юздите на коня. — Недей! За Бога, Стюарт, откажи се! Откажи се, докато той не е убил теб или ти него! Моля те!

Единственият отговор на Стюарт беше да се наведе и да махне ръката ѝ от юздата, при което направо я събори на земята. Лийна се олюля, безсилна да направи друго, освен да го изпроводи с поглед. Пришпореният кон се хвърли напред и насмалко да я стъпче със задни копита. Стюарт не беше казал нищо, нямаше нужда да го прави. Жестокостта и яростта, които Лийна бе зърнала в очите му, студената усмивка, изкривила устните му, бяха казали много повече от думите, бяха отрицание, много по-силно от всяко словесно обяснение. Нито той, нито Чейс щяха да имат милост един към друг, а и към нея. Събитията, започнали толкова отдавна, сега стигаха своя неизбежен край — грозен, разрушителен, смъртоносен. Както винаги, когато двама мъже си оспорват една и съща територия. И Лийна както никога се чувстваше напълно безпомощна да спре някого от двамата и да предотврати тази последна битка.

— Не стреляйте!

Грир се намръщи при тази заповед и без да казва нищо, Чейс се съгласи с него. И той нямаше доверие на Лейтън, но когато трима

конници се появиха от далечната борова горичка с развято бяло знаме, сърце не му даде да заповяда да ги убият хладнокръвно — макар и те да си го бяха заслужили с досегашните коварни набези. Наблюдаваше ги как напредват бавно по блатистата сива поляна. Усети как го побиват тръпки.

Бунтовниците спряха. Думите се понесоха през поляната, извикани с провлачен южняшки акцент:

— Осми пенсилвански полк ли е?

— Да — отвърна Грир, изпреварвайки Чейс, и моментално щракна петлето на карабината, която бе сложил заплашително в скута си.

— Майор Кортланд там ли е, та полковник Лейтън да му се предаде?

— Да...

— Тук съм — прекъсна го Чейс и изрита коня да мине напред.

С доста мъки го накара да иде при жребца на Грир, с който той го беше затулил. За миг двата коня се опряха един в друг, наострили войнствено уши. Сетне най-неочаквано Грир извика и обтегна юздите на коня, за да се дръпне.

— Добре, Грир, но бъди готов за стрелба — каза Чейс съвсем тихо на своя намръщен капитан, после пришпори коня да направи още една крачка напред в голото поле и се провикна: — Изведете хората си на открито. Покажете оръжията и ги пуснете на земята.

От далечната гора се появиха неясни сенки — докато напредваха по голото поле, се откरोиха силуети на мъже върху коне. Чейс огледа внимателно неравната линия и съзря Лейтън в средата. Кимна сам на себе си, когато бунтовниците вдигнаха пушките и ги пуснаха почти едновременно върху прогизналата земя.

Стюарт се усмихна едва-едва и сложи пръст върху петлето на заредения револвер „Льомат“, който държеше под наметката си. Погледна Трийджак, който му кимна почти незабележимо, и подкара жребца бавно напред. Всички мъже продължаваха да бъдат въоръжени — главно с револвери. На такова разстояние не бяха равностойни на северняците с техните карабини, но пак щяха да се оправят при стрелбата отблизо, за която се готвеха. Нямаха никаква полза от оръжията, които бяха пуснали на полето: това бяха или взети от северняците пушки, за които нямаха боеприпаси, или техни пушки,

които вече не можеха да стрелят. Част от годните пушки бяха оставили в лагера, а останалите бяха прикрепили плътно към седлата на конете, та северняците да не могат да ги видят навреме.

Чейс наблюдаваше безмълвно как бунтовниците напредват бавно през поляната. „И сега какво? — попита той сам себе си. — Нима наистина се предават?“ Всяка клетка от тялото му продължаваше да отговаря на този въпрос с „не“.

— Грир, ела заедно с отряда си с мен. Кажи на Каулс и Уотсън да ни последват, ако възникне някакъв проблем. Лайфър ще остане тук, да ни пази откъм гърба.

Подкара коня, без да поглежда назад, за да не види неодобрението, което сто на сто бе помрачило лицето на капитана. В такива ситуации Грир действаше без скрупули. Ако зависеше от него, веднага щеше да открие огън.

— Грир, дръж карабината заредена. Може да ни потрябва.

Чейс бавно изведе навън от горичката редицата федералисти, които обградиха вече в средата на поляната бунтовниците. Бялото знаме още се вееше, мокро и мръсно. От него капеше дъжд, но въпреки това бе достатъчно високо, че да се вижда. Чейс не можеше да не го зачете, колкото и да не му се искаше. Точно сега не можеше да го направи. Спря коня точно срещу Лейтън и без да казва нищо, срещна леденосиния му поглед.

Стюарт дори не мигна. Накрая ъгълчетата на устните му се извиха в лека усмивка и той каза:

— Майор Кортланд. — Бе нарушил дългото мълчание спокойно, свел глава, сякаш посрещаше стар приятел. — Ще продължим ли с тази неприятна необходимост?

— Може би искате да ми предадете официално сабята си, полковник?

По устните на Чейс се мярна тъжна усмивка. Двете редици войници, северняците и бунтовниците, се гледаха остро и мрачно. Конете пристъпваха неспокойно. Наострили уши, сякаш усещаха враждата, с която беше наситен въздухът. Чейс отново улови погледа на Лейтън и се замисли. Ако този мъж не беше съпруг на Лийна, пак ли щеше да изпитва към него същата неистова ненавист? Нямаше как да разбере. Но си мислеше, че пак би изпитвал същите чувства. На

този човек му липсваше нещо, липсваше му човечност. При всякакви обстоятелства той и Стюарт Лейтън щяха да бъдат врагове.

— Полковник Давънпорт ме упълномощи да ви предложа условия, при които да се предадете. Вие и вашите хора ще бъдете съдени за партизанските си акции срещу законните действия на федералното правителство. Ако ви оправдаят, ще бъдете пуснати на свобода. Ако ви осъдят, ще излежавате присъдата си в затвора.

Стюарт вдигна вежда, сякаш беше изненадан. За миг в очите му проблесна нещо като развеселеност.

— Колко щедро от ваша страна, майоре! Хиляди благодарности.

— Не ми благодарете, полковник. Обичайната присъда за партизани като вас е смърт и във вашия случай, мисля, я заслужавате. Само ви предавам нареждането на Давънпорт, а лично аз ще направя всичко възможно, за да ви видя на бесилото.

— Тежки спомени са ви останали от Вирджиния, майоре.

— Както и от Милън, и от онова бласто край Савана. И вие му викате тежки спомени, така ли?

— Лоша работа! А имаме толкова много общи интереси.

С внезапния си предупредителен вик Грир заглуши последните думи на Стюарт. С периферното си зрение Чейс също беше забелязал някакво движение — мъжът вдясно от Лейтън измъкваше нещо изпод наметката. В мига, в който Грир изкрещя, в ръката на бунтовника вече проблясваше револвер и Чейс успя да извади сабята си почти моментално.

— Стреляйте! — извика той. — Отбранявайте се!

Видя как Лейтън се размърдва, вади револвер и бързо се прицелва. Линията на федералистите рязко се раздвижи, изтрещяха карабини, развъртяха се ледени саби, конете се втурнаха напред, а зад тях се разнесе обезумелият зов на тръбачите, когато войниците на Каулс и Уотсън се втурнаха в галоп към полето. Всичко това сигурно не отне повече от няколко секунди, а Чейс вече беше измъкнал окървавената сабя от първата си жертва и инстинктивно се извърна към Лейтън. Испита истински ужас: револверът на Лейтън гръмна. Сякаш го халоса някой пристанищен хамалин. Усети как му спира дъхът, когато куршумът влезе навътре в корема му и изкара въздуха от белите му дробове. Закашля се уплашен и се опита да си поеме дъх. За миг видя как Лейтън го гледа и усмивката му се разширява. Сетне в

настъпилата суматоха забеляза как конят на Грир се изправя на задни крака. Капитанът успя да стреля с карабината и Лейтън също започна да се свлича. Някъде някой вдигна револвер и гръмна два пъти. Първият куршум просвистя покрай ухото на Чейс. Вторият го улучи в лявото рамо и той се смъкна на една страна върху седлото. Накрая в корема го прониза изгаряща, пулсираща болка, погледът му започна да се замъглява и силното бучене в ушите му заглуши врявата от битката. Чу смътно как Грир крещи, като че го викаше, но болката надделя. Почувства как се свлича на седлото. Погледна надолу и видя, че кафявата кожа е почервеняла и подгизнала от кръв. Опита да запази равновесие, но не успя.

Грир забеляза, че майорът започва да пада, и се хвърли отчаяно да го хване, стреляйки яростно с една ръка по останалите бунтовници. Повечето от оцелелите вече бяха обърнали жребците и бяха препуснали към гората, където да се скрият, Каулс и Уотсън ги последваха, изравниха се стремглаво с окървавената първоначална линия и с викове и стрелба погнаха в безумен галоп хората на Лейтън. След днешното коварство на Лейтън северняците вече нямаха милост и повечето измежду трийсетината мъже, които бяха видели утрото този ден, нямаше да доживеят залеза.

Лийна чу от лагера далечния внезапен вой на стрелбата, после тътена на галопиращи конски копита, които се приближаваха все повече, и безумните викове и писъци. Кръвта във вените ѝ се смрази. Пребледняла, тя се изправи, без да помръдва, и се загледа в посоката, откъдето идваха виковете. „О, Господи, все пак го направи“, помисли си. Лийна не бе успяла да го възпре. Край! Чейс или Стюарт — единият от двамата със сигурност вече не бе сред живите.

Изведнъж конниците излязоха шеметно от шубрака на поляната, където бе лагера — бяха хората на Стюарт. Щом ги видя, Лийна нададе отчаян ужасен вик. Обърна се и хукна, като се хвана за клонката на един бор и опита да се промъкне през непроходимия гъсталак около поляната. Току зад нея профуча кон и Лийна инстинктивно изпищя и закри лицето си с ръце. Джон Макрей я сграбчи за китката и без да спира жребеца, я дръпна на скута си върху седлото. Пресегна се за заредената пушка, която беше подпрял на дънера на един бор, и пришпори разменения кон през гъсталаците към сенките в далечината.

Зад него първият отряд федерални войници стигнаха бунтовническият лагер и с унищожителна ярост откриха огън. Куршумите свистяха така, че в един момент дори колчетата на палатките изпопадаха. Това беше последният лагер, който кръвожадните партизани на Лейтън бяха вдигнали — Каулс щеше да се погрижи наистина да е последният. Хората му не си губиха времето сред развалините по полянката. Малцина от войниците слязоха от конете да вземат оръжието на убитите, да извадят часовниците им от джобовете и да свалят пръстените от вкочанените им ръце. Но не погребяха мъртвите бунтовници. Не смятаха, че им го дължат след днешното коварство.

Ситният дъждец, ръмил толкова дълго, като че ли поспря, когато Каулс се върна на окървавената ливада. В далечината пак се чуваха гърмежи, хората му още преследваха малкото бунтовници, успели да се спасят. Но стрелбата беше приглушена и откъслечна и вместо да мисли за нея, Каулс се отправи към Грир, който беше коленичил върху мокрото поле. Последните дъждовни капки размиваха аленочервената кръв до воднисто розово, преди тя да попие в тревата. Няколко крачки по-нататък изтрещя револвер: някой уби един кон, който си беше счупил крака в схватката, но Каулс дори не погледна към тази добре позната картина. Просто слезе от жребеца и застана мълчаливо до капитана на челния отряд: не се налагаше да задава въпроси.

— Върви да доведеш някоя от каруците, Каулс. Ще ни трябва, ако искаме да върнем майора жив в Савана.

Грир се поизвърна и се изправи уморено, а Каулс погледна надолу. Между раната в стомаха и втората — в рамото, шинелът на майора беше подгизнал от тъмночервена кръв. От пепелявия цвят на лицето му личеше, че кръвта е негова.

— Трябва ти чудо, Грир, не каруца.

— Може би и двете. Но ти не си по чудесата, а по каруците. Ще отидеш ли, за Бога да доведеш една? Хайде!

Каулс кимна и се качи отново на коня, дори го пришпори, за да покаже, че бърза. Но препусна заради Грир, а не заради майора. Лично той не мислеше, че няколко минути повече или по-малко имат някакво значение за Чейс Кортланд. Смяташе, че войната за него е приключила.

ДЕСЕТА ГЛАВА

Тези дни новините пътуваха бързо благодарение на изобретяването на телеграфа — „вълшебните“ съобщения изминаваха просто по жиците хиляди мили. От Ню Йорк до Вашингтон се пътуваше девет часа с влак, докато телеграмата стигаше за малко повече от два часа. Но съобщенията от федералните отряди, които воюваха на юг, пътуваха по-дълго. Закъсненията бяха неизбежни, тъй като и двете кавалерии често прекъсваха телеграфните кабели, и на север от Савана, където бреговата линия беше в ръцете на бунтовниците, всяка новина трябваше да бъде предавана от един федерален кораб на друг.

Беше събота следобед, когато Грир влезе с разбития Осми пенсилвански полк в града. Каулс не се оказа прав и Чейс Кортланд още беше жив. Но когато изпращаха по телеграфа първия доклад до федералното военно министерство на север, лекарите не можеха да дадат оптимистична прогноза за тежко ранения млад майор. Ето защо телеграмата, която тръгна от Савана в събота и която после от Вашингтон беше препратена във Филадельфия, завари Сюзан у Кортландови в понеделник сутринта. Беше дошла да види как е Джошуа Кортланд и бе постояла известно време със свекър си, който още беше в безсъзнание. Тъкмо слизаше по стълбите, когато видя, че Кук затваря входната врата. Прислужникът се обърна бавно към нея и Сюзан инстинктивно застина на най-долното стъпало на дългото стълбище. Каквото да държеше Кук, очевидно новините бяха лоши... по ръба на хартията личеше черната мастилена ивица, с която бележеха нещастните случаи:

— Телеграма, госпожо Сюзан. Човекът каза, че му я е дал някакъв приятел във Вашингтон. Изпратена е до господин Джошуа.

„О, Господи, не! — помисли Сюзан. — Не може да е Чейс. Едва ли още се е върнал в Савана.“ Тя се разтрепери и се помъчи да разсее мрачните си предчувствия. Джошуа Кортланд имаше много приятели

във Вашингтон, имаше много познати — и лични, и по линия на работата. Всеки от тях можеше да е пратил някакво съобщение.

— Нека го погледна, Кук. Елинор не е вкъщи, господин Кортланд очевидно не е в състояние да го отвори. Сигурно е от Чейс.

Ръката ѝ още трепереше, когато Сюзън посегна към писмото и непохватно се замъчи да отвори плика. Новината вътре беше горчива и кратка:

СЛЕД ПАРТИЗАНСКА АКЦИЯ ОТ ОСМИ ЯНУАРИ
КРАЙ САВАНА, В КОЯТО УЧАСТВА ОСМИ
ПЕНСИЛВАНСКИ КАВАЛЕРИЙСКИ ПОЛК, В
СПИСЪКА НА РАНЕНИТЕ И УБИТИТЕ СЕ КАЗВА:
ФЕДЕРАЛЕН МАЙОР Ч. И. КОРТЛАНД Е РАНЕН
МНОГО ТЕЖКО. ЗАСЕГА НЯМА ДРУГИ СВЕДЕНИЯ.

— Божичко... — промълви задъхана Сюзан. — Но той си тръгна съвсем скоро. Беше добре преди няколко дни. Беше тук с нас.

— Значи за е младия майор, така ли? Госпожо Сюзан, нека ви помогна да седнете.

Само защото Кук прекъсна мислите ѝ, Сюзан осъзна най-сетне какво пише в телеграмата. Разтрепери се толкова силно, че шумолът от тънката хартия на телеграмата в ръцете ѝ прониза тишината на тихото антре направо като развято от вятъра знаме.

— О, Господи, Кук... Пише, че Чейс е на смъртно легло!

Сякаш тласкана от необяснима, но непреодолима погнуса, тя тикна съобщението в ръцете на прислужника, все едно искаше да го унищожи. Дръпна се рязко от Кук, който ѝ бе подал ръка, и се облегна на перилата на стълбището, по което току-що беше слязла. Затвори очи пред ужаса, от който не можеше да избяга, и се опита да си поеме въздух след преживяния шок, но още не бе в състояние да реагира разумно. Предстоеше ѝ да свърши доста неща. Подробности, с които трябваше да се нагърби. Да уреди трупът на мъжа ѝ да бъде пренесен тук. Опелото в черквата „Св. Марк“. Да съобщи на другите. Но на кого?

— Хайде, госпожо Сюзан. Съвземете се!

Кук вече бе прочел краткото съобщение. И той пребледня, но бързо се окопоти. В телеграмата се уточняваше, че Чейс е ранен, а не мъртъв. А Кук беше оптимист по природа.

— Младият господин Кортланд е здрав и силен. Сигурно вече се е възстановил от раните си.

— Не — само поклати глава Сюзан. — Твърде дълго съм била медицинска сестра, за да повярвам в това, Кук. Твърде много списъци на загиналите и ранените са ми минавали пред очите. Научила съм се да разчитам какво има предвид един лекар, когато казва „много тежко“. — Тя стисна още по-силно очи, за да спре сълзите, избили в тях. — „Ранен много тежко“ е само евфемизъм, който лекарите, Кук, използват, когато не могат да направят нищо, за да спасят пациента. „Тежко ранен“ означава „не обвинявайте мен, ако войникът умре, но все пак има малък шанс и да оживее“. Лекарите вмъкват думата „много“ само когато очакват неизбежното. Това означава, че лекарите в Савана не могат да направят абсолютно нищо, за да спасят Чейс. Не са в състояние да излекуват раните, които е получил. Не бива да се самозаблуждаваме, че става въпрос за нещо друго.

— Да де, но някой по-добър лекар може и да го спаси. Сигурно в армията в Савана има хирурзи. Все някой от тях е достатъчно кадърен, за да вдъхне поне малко надежда.

Просто не беше в природата на Кук да се отказва дори и от най-слабата надежда.

— Кадърен военен хирург ли? — сви устни Сюзан горчиво и невярващо.

При други обстоятелства вероятно щеше да избухне в бурен смях. Беше се нагледала на какво ли не в болницата във Вашингтон. Беше се наслушала от Роджър за некадърността на военните хирурзи, които режеха като касапи ранените.

— Божичко, Кук, нямаш представа... в какви условия са принудени да работят. Липсва им опит. Липсват им дори необходимите инструменти. Използват обори за операционни. Все едно са касапи, принудени да се правят на хирурзи. Дано поне не се опитват да помогнат на Чейс! По-добре да го оставят да умре в мир, отколкото да го мъчат.

— Но при връзките, които семейство Кортланд има във военното министерство, при всичките им приятели и влияние... — Лицето на

Кук се сбърчи от внезапно осенилата го мисъл. — Кой според вас е най-добрият лекар от тези, с които сте работили във Вашингтон, госпожо Сюзан? Кой е най-надареният хирург в тамошната болница?

— Роджър, разбира се. Майор Лейси, де.

В мислите си Сюзън вече бе другаде. Мъката беше започнала да се просмуква през черупката на шока, от който до този момент тя не бе на себе си. Все пак една малка, далечна частица от съзнанието ѝ продължаваше да работи и именно тя я накара да се вслуша във въпросите на прислужника, дори да се опита да им отговори смислено. Инак душата ѝ стенеше и отказваше да приеме реалността. „Само не и Чейс! — мислеше тя. — Вече загубих брат си във войната. Джошуа вече даде на тези касапи единия си син. Не е справедливо войната да ни отнеме и Чейс. Наистина не е справедливо!“

— И според вас този майор Лейси е по-способен от лекарите, които работят в лазаретите? — Кук продължаваше да бърчи замислено чело. Известно време, мълча после кимна решително. — Значи просто трябва да пуснем молба до военното министерство, госпожо Сюзан. Можем да ги помолим да пратят този лекар от Вашингтон в Савана или да прекарат младия майор на север. На хората на господин Кортланд във Вашингтон няма да им струва нищо да му направят тази дребна услуга.

Отпърво Сюзан не реагира на предложението на Кук. Чак след няколко минути надмогна болката и разбра какво ѝ казва прислужникът. „Да изпратят Роджър в Савана при Чейс? О, Господи... — разсъждаваше бавно тя. — О, Господи, не, Кук. Не. Не!“

— Можем да телеграфираме във Вашингтон още днес. Засега това е най-голямата ни надежда.

— Не — отсече рязко Сюзан и се обърна към прислужника: под булото на сълзите в очите ѝ се четяха смут и страх. — Не можем да го направим, Кук. Не можем да пратим там Роджър Лейси!

— Но както виждам, нямаме друг избор, госпожо Сюзан.

Кук рядко спореше с господарите си. Смяташе, че на един прислужник не му приляга да оспорва и най-странното нареждане. Но сега беше точно толкова изненадан от отказа на младата жена, колкото явно и тя от неговото предложение. Каза си, че понякога от мъка хората не са в състояние да мислят. Ето защо се опита да отстои предложението си с възможно най-почтителен тон. Дори докато се

извиняваше, че си е позволил твърде много за своето положение, отново говореше пределно убедително:

— Моля ви, госпожо Сюзан, разбирам колко труден е за вас този момент, но нося отговорност пред семейството и ви моля да преосмислите решението си. Твърдите, от телеграмата излиза, че в Савана няма лекари, които да спасят живота на младия майор, но казвате, че има много добър, много кадърен лекар, който е на подчинение на военното министерство във Вашингтон. В такъв случай най-разумно е да направим така, че да пратят същия този добър лекар в Савана. Защо да се отказваме и от малката надежда, която имаме? Поне е сигурно, че няма да навредим с нищо, ако доктор Лейси опита.

Сюзан продължи да стои и да се взира невиждащо в прислужника. През главата ѝ минаха хиляди взаимно изключващи се мисли, докато накрая тя реши какво да прави. „Да — помисли си изведнъж, — ако не бях аз, Кук, никому нямаше да навреди, ако Роджър иде в Савана.“ Ако Чейс току-що не се бе венчал за жената, която Роджър обичаше, ако с последната си телеграма тя не съобщаваше на Роджър, че се е омъжила... Ако не бяха вината, яростта и всички тайни между нея и Роджър Лейси... навремето Чейс Кортланд беше най-добрият приятел на Роджър... преди Сюзан да бе застанала между тях. Ако не бе тя, Роджър сигурно щеше да иде в Савана заради Чейс. Но как можеха сега да поискат от него такова нещо?

— Работили сте с този лекар, защо вие не му пратите телеграма? Аз ще телеграфирам до военното министерство, като, разбира се, ще си позволя да го направя от името на господин Кортланд.

— Телеграма ли? Не, аз!...

Сюзан млъкна и отчаяно се замъчи да подреди хаотичните си трескави чувства. Нима Кук очакваше от нея да моли Роджър да спаси живота на Чейс Кортланд? Но, Господи, нима тя наистина не бе длъжна да помоли Роджър за помощ? Как щеше иначе цял живот да живее с вината, че може би е обрекла съпруга си на смърт само заради своите грехове... че го е обрекла, защото се е страхувала от ужасните истини, които биха могли да си разкрият Роджър и Чейс, ако Чейс оживееше? Ами ако двамата се погледнеха право в очите и видеха тайните, заради които Сюзан бе пожертвала всичко, само и само да ги скрие? Нима съдбата бе толкова жестока, че да я постави в такава

безизходица? Сюзан не намираше отговор на този въпрос, който си задаваше, и накрая, когато откри отговора, в нея остана само чувството на смазваща горчивина. Сама се бе докарала дотук. Единственият нерешен въпрос беше кой от двамата — Чейс или Роджър Лейси — ще плати за предателството ѝ към тях...

— Не, Кук. Не... не бива с телеграма.

Изричаше насила думите, но изведнъж осъзна отговорността, която носеше. Разбра я с болезнена яснота, която не можеше да подмине. Трябваше да си плати, не можеше да се измъкне току-така. Направеше ли го, щеше да умре от угризения на съвестта.

— Не. Ще ида лично във Вашингтон. И то час по-скоро. Ще поговоря с доктор Лейси, ще го помоля да замине за Савана... при Чейс. Много прав си в едно, Кук. Доктор Лейси е изключително... талантилив хирург. Мен ако питаш, едва ли има по-кадърен от него в армията. Ако Чейс още е жив, когато Роджър пристигне в Савана, може би има, макар и малка надежда да му се размине. Дължни сме да направим поне това за Чейс. Независимо от... трудностите, които сигурно ще коства това на всекиго от нас. Разбира се, прав си, нямаме друг избор. — Сюзан се извърна да си вземе палтото, но и защото не искаше прислужникът да види сълзите и мъката, изписали се върху преbledнялото ѝ лице. — Закарай ме на гарата и да пратиш телеграмата до хората във военното министерство. Когато пристигна във Вашингтон, заповедта за заминаването на майор Лейси трябва да бъде издадена. И веднага му запази място в някой кораб за Савана. Дори и да убедя доктор Лейси да замине при Чейс, срещу нас пак ще работи времето. И най-способният лекар на земята не може да направи нищо, за да спаси мъртвец.

Сюзан изрече последното с ужас, но после усети, че тази мисъл ѝ вдъхва и някаква внезапна надежда. „Прости ми, Господи! — замоли се отчаяно тя, докато следваше Кук към спряната отвън карета. — Каква ли трябва да е тази жена, дето желае смъртта на собствения си съпруг?“ Изведнъж осъзна, че е на крачка да се превърне именно в такава жена. И нямаше кого друг да вини, освен самата себе си.

Тази година във федералната столица витаеше някаква нова атмосфера на очакване, някакво ново чувство, че най-последно

наближаваше горчивият край на войната. Повечето неща още не се бяха променили: край Капитолия имаше поне десетина военни болници; сградата, където Линкълн бе встъпил в длъжност, още се използваше за казарма; по Оук Хил, Джорджтаун и Арлингтън се белееха кръстовете на пресни гробове; покрай паметника на Вашингтон имаше обори и кланици; приземният етаж на самия Капитолий бе пригоден за фурна; влаковете с провизии продължаваха да пухтят през Мол само на стотина крачка от приличната на замък червената тухлена сграда на Смитсоновия институт. Но най-сетне Югът бе на ръба на капитулацията. Федералната столица чувстваше това и отвърщаше с подновена жертвоготовност. Целият град бе притихнал в очакване на бурята след затишие — с надеждата, че тя ще е последна. Леденият студ, гладът, болестите и острата липса на хора бяха сломили някога непобедимата армия на Робърт И. Лий така, както никоя армия на северняците не би могла да я прекърши. Шърман беше разбил в сърцето на Юга войската на Конфедерацията. Значи през пролетта би трябвало да дойде краят. Би трябвало, повтаряха си предпазливо във Вашингтон, понеже и други години се бяха надявали, а очакванията им не се бяха сбъднали.

В отделението за военнопленници от Конфедерацията във вашингтонската болница доктор Лейси вече беше усетил промяната. Сега го нямаше онова чувство на неудържима болка и отчаяна омраза. Едно беше сигурно: Югът страдаше от недостиг на хора, отделението беше почти наполовина празно и мнозина от войниците в него вече оздравяваха. Предстоеше им или да идат в затвора, или да бъдат оправдани. От една страна, тази промяна беше към добро, от друга — към лошо. От това страданията изглеждаха още по-безсмислени, мъката — още по-безпредметна, многобройните жертви — логични. За капак Лейси трябваше да си признае, че и случилото се тук със Сюзан помрачава спомените му от болницата. Беше я сменил с друга медицинска сестра, е назначил на нейно място млада доброволка, която и сега му помагаше да превърже една рана. Но не беше сменил Сюзан като приятелка. Като жена, която обича. Едва ли някога щеше да го направи. Може би в Денвър, ако изобщо го прехвърлеха някога там. Ако и занапред нямаше много ранени на фронта, федералното военно министерство вероятно щеше да закрие някои от военните болници в столицата и да премести част от лекарите в западните територии.

„Господи, дано го сторят по-скоро“, помисли изморен Лейси. Бяха минали шест месеца, че и повече, откакто поиска да го преместят от Вашингтон. Тогава го направи заради Сюзан Страдфорд, заради сляпата болезнена необходимост да иде на хиляди мили разстояние от годеницата на своя най-близък приятел. Сега пак заради Сюзан — вече Сюзан Страдфорд Кортланд, напомни си той — изгаряше от нетърпение да го прехвърлят другаде. Може би в Денвър щеше да му бъде по-лесно да я забрави веднъж завинаги. Там, в Денвър, поне имаше по-голяма надежда това да стане.

— Доктор Лейси? — Добросъвестната млада сестра, заела мястото на Сюзан, прекъсна мислите на Роджър: — Извинявайте, но май ви чака някой.

— Сега ли намери да чака! — свъси се Лейси, без да вдига поглед от раната, която превързваше. — Още не съм приключил. Нека почака малко.

Повечето лекари сигурно нямаше да постъпят така. През 1865 година повечето лекари, ако изтървяха на земята бинта, го вдигаха и продължаваха да превързват голите рани с немити ръце. Но доктор Лейси не беше от тях. Още нямаше на новата си медицинска сестра такова доверие, както на Сюзан Страдфорд. Пред него зееше грозна отворена рана и сега тя бе най-важна.

Едва след като Лейси приключи и медицинската сестра се запъти към следващия ранен южняк, Лейси погледна отворената врата. Застина и се вторачи в жената пред себе си, която му беше неописуемо скъпа. На вратата стоеше Сюзан Страдфорд Кортланд.

— Роджър, извинявай... — Дори през цялото отделение гласът на Сюзан звучеше приглушено като шепот. А когато очите ѝ срещнаха неговите, той съзря в тях една молба и пълно отчаяние. — Роджър, моля те. Трябва да поговорим!

За миг доктор Лейси понечи да се обърне... Но се оказа, че е безсмислено да го стори. Едвам успя да откъсне очи от Сюзан. Вторачи се в голата стена на отделението, по лицето му се изписаха ярост и мъка. Какво още имаше да му казва тя или той на нея? „Честито, Сюзан, за сватбата. Каза ли вече на най-добрия ми приятел, че съм спал с годеницата му преди него?“ Защо ли Сюзан се беше върнала във Вашингтон?

— Роджър, става въпрос за Чейс. Ранили са го в Савана. Съдейки по телеграмата, която видях, не съм сигурна дали още е жив.

Не се беше приближила и с крачка към него. Той я погледна остро, изненадано и дори озадачено. Това ѝ е странното на войната. Дори лекари, прекарващи дни наред край ранени войници, се стъписваха, ако техен близък приятел пострадаше от мина или артилерийски изстрел. За миг тази изненада измести дори Сюзан и неочакваната ѝ поява.

— Чейс ли? — Лейси продължи да стои учуден и смаян. После сякаш повярва на мъчителните думи на Сюзан. — Моите съболезнования, госпожо Кортланд. Сега трябва да ви оставя, защото имам страшно много работа.

— Роджър, моля те, за Бога! Само това ли значи Чейс за теб? Само това ли знача аз? Не можеш ли поне от благоприличие да дойдеш при мен? Поне да дадеш воля на мъката си? — Сюзан трепереше, лицето ѝ беше бледо като платно, очите ѝ бяха замъглени от сълзи. Изведнъж се разтресе цялата и заговори сподавено, с укор: — Пристигнах днес от Филадельфия, за да те помоля да идеш в Савана и да се опиташ да спасиш живота на Чейс! Не съм очаквала, че ще се съгласиш веднага. Не го заслужавам. Божичко, съзнавам го прекрасно! Но очаквах поне да ти домъчнее. Дори и да ми беше отказал, пак очаквах да ти домъчнее! От какво, по дяволите, си направен?

— От жива кървяща мъка.

Изведнъж на Лейси му се прииска да ѝ изкрещи: „Боли ме толкова много, че нямам и миг спокойствие, нито денем, нито нощем! А на теб кой ти дава право да се връщаш и пак да искаш нещо от мен? От какво, по дяволите, си мислиш, съм направен? От гранит ли?“ Роджър Лейси успя поне да не каже нещо, да не позволи цялата тази вътрешна болка да се излее и да изпълни внезапно притихналото болничното отделение. Но на повече не бе способен. Обърна гръб на Сюзан, обзет от стаен гняв. Изведнъж при вратата отзад се чу някакъв звук, сподавен хлип, и прошумоля плат.

— Сюзан! — Лейси се извърна бързо с лице към нея, но беше късно. С периферното си зрение видя как тя се стрелна и се дръпна от рамката на вратата. — Сюзан, чакай! — Без да обръща внимание на вторачените погледи на новата му медицинска сестра и десетината

военнопленници в отделението, той се завтече след Сюзан и запокити превръзките, които държеше. — Чакай!

— Не, остави ме да си вървя! — Лейси я беше догонил само с пет-шест крачки и я хвана здраво, но Сюзан дръпна силно ръката си. — Не, Роджър, не биваше да се връщам! Не биваше да си въобразявам, че това ще помогне! Забрави, че въобще си ме виждал отново!

— Сюзан, недей! Не можеш да излезеш на улицата така, навън е кански студ! — Лейси успя да я спре на средата на коридора и я загледа объркан. — Кажи ми отново какво...

— Няма смисъл, Роджър. Знаех още когато Кук предложи да го направя. Не биваше дори да те виждам отново. Не биваше да очаквам, че това още те интересува. Нямам никакво право вече да искам нещо от теб. — Гласът ѝ ставаше все по-писклив и истеричен, тя отчаяно се мъчеше да отскубне ръката си. — Пусни ме да си вървя, Роджър. Аз ще ида вместо теб в Савана. Била съм медицинска сестра в края на краищата. Забрави, че си ме видял днес тук.

— Савана ли? За какво, по дяволите говориш? Не можеш да идеш в Савана. Аз също, дори и да искам. Единствено армейски части и хора на военното министерство...

— Кук вече урежда разрешение от военното министерство. Ще замина като медицинска сестра. Като редник, ако това е единственият начин да ида при него. Той е мой съпруг, Роджър... Чейс е мой съпруг. Длъжна съм да направя нещо. — Най-неочаквано Сюзан закри лицето си с длани, простена и се облегна на ръката на Лейси. — Божичко, Роджър, помогни ми, Роджър. Знаем, че разбираш. Не знаеш какво си помислих онази сутрин, щом чух новината. По някакъв начин исках Чейс да умре. Ужасна, нали? Колко ужасно е да желая смъртта на собствения си съпруг!... Но щеше да ми бъде къде-къде по-лесно, ако Чейс умреше. Отначало не исках да идвам и да те моля за помощ, най-вече защото съзнавах, че може би ще идеш. И тогава си дадох сметка, че предпочитам той да умре, отколкото да рискувам да научи истината за мен. — Сюзан потрепери силно, без да вдига от дланите си, които сякаш и вдъхваха сила. — Сега ако умре, никога няма да си го простя. Сякаш съм го убила аз.

— Сюзан, смешно е дори да си го мислиш. Не ти си стреляла по Чейс. Твоите мисли и желания нямат нищо общо! Това е война, за Бога! През последните месеци се нагледах на какво ли не, та да ти е

ясно. Всеки ден умират хора. Никой от нас не е направил нищо, с което да му е навлякъл това нещастие.

— Така ли? — Сюзан вдигна рязко глава и погледна ужасено и невярващо Роджър. — Така ли? В телеграмата пишеше, че Чейс е ранен много тежко, Роджър. Не че е загинал. Че е ранен. Ако не бях аз, ти поне щеше да заминеш и да опиташ да му помогнеш, нали? Но сега няма да го направиш. Знам, няма. — Разтреперана, тя си пое дълбоко въздух, разрида се и отново извърна лице. — Господ да ти е на помощ, ти си виновен не по-малко от мен, Роджър. Искаш Чейс да умре, за да имаш жена му.

— Сюзан, това е лъжа!

Но още докато Лейси говореше, го побиха ледени тръпки и той потрепери. „Господи, не — помисли си. — Не искам Чейс Кортланд да умира! Не искам съпругата на приятеля си чак толкова отчаяно. Това е лъжа — повтори си. — Не може да не е лъжа.“ — Друга е причината да не замина. Савана се намира на няколко дни път от Вашингтон. Дори и магическото име Кортланд да ми помогне да се кача на някой кораб още днес, докато се добера до Савана, вече ще е все едно.

— Миналата година, когато Джонатан Пенли беше ранен, бяха минали седмици, докато го намериш и извършиш своите чудеса, за да го спасиш. Седмици, Роджър! А сега говориш само за няколко дни, през които ще стигнеш при Чейс.

— Не, по дяволите, няма да го направя!

„Не го дължа на Чейс Кортланд — каза си с негодувание Лейси. — На никого от вас двамата вече не дължа нищо.“ Бездънната жестокост на неволните му мисли го смрази и внезапно, обзет от ярост и отчаяние, той се дръпна от ръцете на Сюзан. — По дяволите, не съм виновен аз! Предупредих Чейс миналата зима! Предупредих го, че може да се случи, ако не се махне от фронта и не се върне на работа във Вашингтон! Какво съм виновен аз, че накрая си намери белята и сам се натика под куршумите. „Нека умре! Сам си го избра!“

— Роджър, не ме оставяй да го правя, моля те! Не ми позволявай да те натровя със същата вина, която ще ме мъчи до гроб! Бъди подобър от мен! Върви и се опитай да спасиш Чейс! Роджър!

Отчаянието в гласа ѝ го спря вече на прага и пряко волята си той застина на вратата. Известно време цареше пълна тишина — тягостна, вледеняваща. Лейси затвори очи и въздъхна от мъка. Какво щеше да

стане, ако все пак идеше в Савана... и въпреки това Чейс умреше? Щеше ли Сюзан да повярва, че е направил всичко по силите си? И още по-важно, щеше ли той самият да знае, че го е направил? Отново настъпи дълго мълчание, изведнъж нарушено от въздишка. Доктор Лейси кимна, без да се обръща.

— Добре, Сюзан. Нека бъде твоето. Тръгвам веднага. Иди да провериш кога поема корабът на юг.

Лейси излезе, без да се обръща. Не можеше да се обърне — страхуваше се какво ще види върху лицето на Сюзан и още повече от онова, което тя щеше да види върху неговото.

— Каквото и да е станало, веднага щом пристигна в Савана, ще ти пратя телеграма във Филадельфия.

Във Филадельфия утрото в понеделник сутринта се бе пукнало ясно и синьо, ето защо целия ден бе два пъти по-студено. Вече се мръкваше и стъклата на единствения прозорец във всекидневната на къщата за гости на Кортландови бяха покрити с тъничък, приличащ на кристали скреж, който наподобяваше нежна сребърна дантела и блещукаше пред залязващото слънце. Джонатан сложи още една цепеница във вече силния висок огън и се обърна да закачи палтото си на месинговата закачалка до вратата. През седмицата, откакто Чейс Кортланд се беше върнал на фронта, някъде по влажните кални ливади край Савана, тук, във Филадельфия, се промениха малко неща. Джошуа Кортланд още беше в несвяст. Малката Бони още не бе оздравяла и температурата ѝ не спадаше. Елинор Бенингтън продължаваше да се усмихва подигравателно и загадъчно, ако Джонатан срещнеше погледа ѝ. И членовете на управителния съвет в „Кортланд Банк“ се държаха все по-странно.

Сега обаче съзнанието на Джонатан беше погълнато от нова тревога, която нямаше връзка нито с Филадельфия, нито със семейство Кортланд. Днес той беше срещнал един свой стар приятел, негов съученик и бивш офицер от Конфедерацията. Също като Джонатан, и Дъглас беше потърсил убежище на Север, докато свърши войната. Бяха се срещнали съвсем случайно във фойето на хотел „Грийн“ в центъра на града, където Дъглас беше отишъл да обядва с един свой клиент, дошъл да го навести. Една тревожна новина беше помрачила радостта

от срещата между двамата. Според Дъглас сестрата на Джонатан Пенли, Лийна, си имала големи неприятности в Джорджия. Според слуховете се придвижвала заедно с партизанския отряд на мъжа си, което само по себе си беше доста опасно. Но имаше и още нещо. Малко преди Савана да се предадена северняците, по телеграфа на Конфедерацията беше пристигнало странно съобщение: Лийна Пенли Лейтън била издирвана от конфедеративното правителство, тъй като била заподозряна в предателство срещу армията на южняците. Нито Дъглас, нито Джонатан, никой извън Ричмънд не бе в течение, ала Елинол Кортланд Бенингтън бе сполучила в намерението си да забърка Лийна Лейтън в някакъв неясен заговор срещу конфедеративното правителство. И то с лекота. Нелегално доставяните пушки бяха от жизнена необходимост за губещата Конфедерация, готова да направи всичко за хората, които ѝ ги осигуряваха. При тази изгодна позиция в столицата на Юга и с контактите си с правителството на Юга, Хадли — съпругът на Елинол, за нула време убеди южняците, че някоя си Лийна Пенли Лейтън е предателка. Така че сега я преследваха и военното министерство на Конфедерацията, и федералното военно министерство. Коварният план на Елинол се движеше по ноти.

Колкото до самите обвинения, Джонатан не виждаше начин сестра му да е извършила предателство спрямо Юга. Бяха много близки, той познаваше Лийна по-добре от себе си. Понякога беше твърдоглава. Може би прекалено пламенна и страстна, за да отговаря на идеала за изискана дама от Юга. Но по природа беше честна, почтена и предана до гроб. Бе убеден, че е невинна не само защото бяха близки. Дори и да я нямаше тази необичайно голяма привързаност, той пак щеше да ѝ вярва безрезервно. Лийна беше твърде предана на каузата на Юга, за да извърши и най-малкото предателство. Каквито и причини да имаха в Ричмънд, за да я подозират, Джонатан беше сигурен, че е станала грешка.

При всички положения обаче, ако Дъглас казваше истината, една такава грешка можеше да изложи Лийна на големи опасности. По време на война управниците първо вършеха нещо и чак след това мислеха. Сега Джонатан беше в този град на северняците, на стотици мили от Ричмънд, и не можеше да направи нищо, за да предотврати бедите, надвиснали над нея сестра му, ако военното министерство на Конфедерацията я заловеше.

Джонатан се взираше безмълвен и замислен в пращящия огън, а от палтото му по пода капеше разтопен сняг. Как се е случило такова нещо? Кой в Ричмънд познаваше сестра му достатъчно добре, че да я заподозре? И още по-важно, какви реални опасности бяха надвиснали над Лийна? Уитни го докосна по рамото и го стресна. Погълнат от мислите за сестра си, той не беше усетил кога жена му се е приближила.

— Чух, че влизаш, Джон, но тъкмо слагах Бони да си легне — погледна го угрижено с топлите си сиви очи Уитни. — Какво има? Още лоши новини ли?

Той сви рамене и се усмихна насила, за да разсее тревогата ѝ. Не можеше да направи нищо, а Уитни бе съвсем безсилна. Имаше си достатъчно грижи по Бони и още нероденото дете, което носеше в утробата си, бе притеснена и от днешната новина, че Кортланд е едва ли не на смъртно легло.

— Наистина е дреболия. Подочух, че Лийна се е забъркала в някаква каша и правителството на Конфедерацията в Ричмънд я издирва. Но съм сигурен, че е станала грешка. И двамата знаем каква гореща привърженичка на Конфедерацията е сестра ми.

— Да, ние знаем. Но ако в Ричмънд...

— Станало е недоразумение, Уит. Не се притеснявай. Моля те.

Той поклати рязко глава и се обърна. Уитни стоеше като попарена на няколко крачки от него и Джонатан усети обзелия я ужас.

— Нямах ли вести от федералното военно министерство? — попита накрая тя. — Нали през октомври Джошуа се помъчи да ѝ издейства амнистия, след като майор Кортланд разбра, че северняците в Атланта я издирват — прошепна тя толкова тихо, че поради прашенето на огъня мъжът ѝ едвам я чу.

— Не — отвърна и тръсна глава, после отиде припряно по-близо до огъня. Нямахше нужда да го разръчка, но въпреки това взе ръжена и нервно намести горящите цепеници. Здрачът зад него хвърляше черни сенки в стаята. — Нямахше причина да настояваме. Лийна бе избягала от Атланта и от полковника, който искаше да я арестува, облаците над главата ѝ като че се бяха разсеяли. Пък и при състоянието на Джошуа...

— Значи и от федералната армия могат да я задържат всеки момент? — прекъсна го тревожно Уитни.

— Да, ако я намерят. Съмнявам се обаче Лийна да го допусне, ако знае в каква опасност се намира.

— Но тя едва ли предполага, че същата опасност я дебне и от страна на конфедеративната армия. Тревожа се, Джонатан, и без друго Лийна е притисната между двете армии. Сега, на която и страна да е, отвсякъде я заплашва арест. А може би и затвор или... — Уитни млъкна наред изречението, пребледня и очите ѝ бавно се разшириха. — Не биха обесили жена, нали? Нито биха я застреляли? — Отново замлъкна и посегна да хване ръката на Джонатан, молейки го за отговор. Гледаше отчаяно и чакаше безмълвно отговора му. Накрая все пак се осмели да продължи: — Джонатан, можем да телеграфираме на майор Кортланд в Савана. Кук каза, че е само ранен, не е убит. Той сигурно ще е в състояние да направи нещо, което ние не можем да сторим от тук. Поне ще разбере дали е вярно, че я издирват. Ако още е жив, непременно ще го направи...

— Не! — Джонатан издърпа рязко ръката си и се извърна. — Знаеш, че ние с майор Кортланд не сме първи приятели. Дори да не беше ранен, пак не бих го молил и за най-дребното нещо.

— За Бога, ами ако е застрашен животът ѝ!

— Ще помоля Дъглас да поразпита. Или Джошуа, стига състоянието му да се подобри...

— Джошуа може да умре! Днес или утре. Същото може да стане и със сина му. Ами ако Дъглас провери и установи, че е вярно? Тогава какво? Нима очакваш да ни помогне лейди Бенингтън? Ще си умре от щастие, като те гледа как се гърчиш!

— Държа Чейс Кортланд да се махне от Лийна и от живота ѝ! Най-после го стори! И няма да направя нищо, за да го променя!

— Длъжен си да се погрижиш Лийна да не пострада, каквото и да ти струва това! — Уитни рядко противоречеше на любимия си съпруг, но по този въпрос нямаше друг избор. Обикновено топлите ѝ очи изведнъж станаха стоманено студени. Сякаш изгаряща от нетърпение да го предизвика, тя се изправи решително срещу него. — Ако не помолиш майор Кортланд за помощ, аз ще го направя. Честен кръст! Ще му пратя телеграма. Не ме интересува дали одобряваш.

— Господин Пенли! — Повика Кук от входната врата на къщата и ги прекъсна наред кавгата. Настъпи тягостна тишина. Уитни се

обърна бързо към огъня и избърса сълзите си, а Джонатан се опита да заличи следите от гняв върху лицето си и се отправи към вратата.

— Да, Кук. Какво има?

— Телеграма, сър. От младата госпожа Кортланд във Вашингтон. — По зачервеното от студа лице на Кук се четеше тревога. — Днес следобед научила във военното министерство някои подробности. Сигурно искате да видите телеграмата, сър.

— Какво пише, Джон? — попита мило, но и притеснено Уитни, която беше дошла и бе застанала до него.

Веднага забрави за караницата отпреди малко, когато Джонатан зачете телеграмата от Сюзан Кортланд. Той я прегърна през раменете в знак на мълчаливо състрадание. Телеграмата не беше дълга. А и новините в нея не бяха добри.

НА ОСМИ ЯНУАРИ СЛЕД ПАРТИЗАНСКА
АКЦИЯ ИЗВЪН САВАНА, В КОЯТО Е УЧАСТВАЛ
ОСМИ ПЕНСИЛВАНСКИ КАВАЛЕРИЙСКИ ПОЛК, СА
ЗАГИНАЛИ И СА БИЛИ РАНЕНИ ТЕЖКО:

ЗАГИНАЛ: РЕДНИК АДЙРИ, Г.

ЗАГИНАЛ: РЕДНИК ЧАПМАН, М.

МАЙОР КОРТЛАНД, Ч.... РАНИ В СТОМАХА И
РАМОТО. РАНИТЕ СА ОПРЕДЕЛЕНИ ОТ
МЕДИЦИНСКИЯ ЕКИП КАТО СМЪРТОНОСНИ.

— Не! О, Господи! — прошепна невярващо Уитни.

Джонатан усети как я обзема направо смазваща мъка. Жена му внезапно се дръпна от него. Той я загледа как излиза бързо от стаята: върху преbledнялото ѝ лице като сребро блещукаха сълзи. Обърна се към Кук.

— Дали ли не е грешка, сър?

Джонатан поклати рязко глава.

— Съмнявам се. Ако военните министерства изобщо грешат, то го правят, за да вдъхнат оптимизъм.

Пак се възцари тишина и накрая прислужникът бавно се отправи към вратата.

— Ако господин Кортланд дойде в съзнание, да му съобща ли неприятната новина?

— Не. Не, не бързай. Такива новини могат и да почакаат — отвърна бавно Джонатан, разсеян от другите си мисли.

Телеграмата решаваше поне една от дилемите. Те с Уитни можеха да не спорят дали да пратят на младия майор северняк телеграма, с която да го помолят да помогне на Лийна. Това обаче не го успокои кой знае колко. Издъхнеше ли Чейс, щеше да настане истински хаос. След смъртта на брат си Елинор щеше да управлява сама банката.

— Ами лейди Бенингтън, сър? Страхувам се, че ако разбере... — Кук замълча, погледна встрани, после пак младия бунтовник в очите. И двамата знаеха за какво става дума, макар да не смееха да го изрекат на глас. — Сигурно в мъката си ще се изтърве пред баща си точно когато не му е времето.

Прислужникът не беше казал нищо неуместно, но Джонатан усети направо физически как го пронизва ужас. Кук знаеше. Знаеше всичко за лейди Елинор, всичко за тях. Не съществуваха тайни за прислужниците, които сменяха чаршафите и изпразваха пепелниците, докато господарите им разговаряха и хвърляха в боклука отворените и прочетени писма. А разбереше ли лейди Елинор, можеше да стане ужасно...

— Да, Кук, точно така. Нека ден-два само ние знаем колко сериозни са раните на майор Кортланд. Няма да навреди на никого.

Кук кимна, като внимаваше да не дава воля на чувствата си, обърна се и пак се отправи към входната врата. Джонатан го изпроводи с поглед, докато той се отдалечаваше по тъмната, посипана със сняг алея, после бавно затвори врата, та студеният нощен вятър да не влезе в къщата. Хвърли телеграмата на Сюзан Кортланд в огъня и я загледа как гори. „Никога не съм се преструвал, че младият Кортланд ми е симпатичен — си каза гузно. — Но не съм му желаел и това.“ Все пак го глождеха тежки съмнения. Както и тревогата, която Джонатан почти се страхуваше да признае — новината на Дъглас за Лийна го мъчеше все повече. Сега, дори и сестра му да бе изложена на огромна опасност, нямаше кого да помолят за помощ. Ако конфедеративната армия я арестуваше за предателство, щеше да се наложи Джонатан лично да замине при нея на Юг. А за един предал се доброволно

бунтовник подобно пътуване до фронта бе равнозначно на самоубийство.

Неприятностите на Джонатан сякаш нямаха край: Той го установи два дни по-късно. Нямахше новини нито от Дъглас, нито от Савана, и Джошуа Кортланд още се мятеше между живота и смъртта, и плочките поне на една от главоблъсканиците изведнъж се подредиха. Годишното заседание на акционерите на банка „Кортланд“ приключи, и то доста рано. Елинор не си беше губила времето и бе направила всичко, за да заграби цялата власт от ръцете на Джонатан Пенли. Беше настояла да се гласува с пълномощни и след две минути беше получила пълен контрол върху банката: Джонатан още продължаваше да стои смаян и да гледа как останалите акционери си тръгват. Малцина се престрашаваха да го погледнат в очите. Никой не спря да попита как е Джошуа Кортланд. Всъщност защо да лицемерят? Вече бяха показали, че се интересуват единствено от себе си. „Проклетата да е тази Елинор Кортланд Бенингтън! Не дава пукнат грош за никого на този свят, освен за себе си. Но защо трябваше да заразява и останалите с тази ужасна болест?“ Джонатан се извърна към Елинор, която още стоеше сама в дългата празна заседателна зала на банката. Разделяше ги лъскавият плот на полираната махагонова маса — бе широка към три метра, които му се сториха едва ли не на три мили. И слава Богу! Най-неочаквано Джонатан бе обзет от необуздан гняв, който го измъкна от шока след случилото се, и той се разтрепери от гняв. Не беше сигурен, че ако стигнеше с ръце това хубаво бяло вратле, няма да го извие заради това, което Елинор бе направила току-що.

— Непрекъснато ми го доказваш, Елинор! Ти си покварена и зла като усойница или див звяр. Трябва да бъдеш унищожена, преди да си причинила поредното зло.

— Унищожена ли? — Тя отвърна на гнева му със слаба усмивка и го погледна подигравателно със зелените си очи. — Колко странно, и брат ми каза същото, когато разговаряхме последния път. Но аз няма да бъда унищожена, най-малкото от теб, драги ми бунтовнико. Ако си спомниш гласуването одева, ти дори вече не работиш тук.

Лицето на Джонатан почервения от ярост.

— Надявай се баща ти да умре. Ако оживее, ще си платиш скъпо и прескъпо за стореното.

— Засега мога да си го позволя. — Тя не криеше доброто си настроение и почти се смееше. — Избрахме нов управител и изцяло подновен управителен съвет и, разбира се, гласувахме да разпродадем ценните книжа, конфискувани от клиентите от Юга. Та се оказа, че отново съм доста богата. Желая ти късмет, Джонатан, дано си намериш работа. Няма да ми е приятно, ако останеш без пукнат цент и се върнеш в лагера за военнопленници.

Тя тръгна към вратата, полите на кринолина ѝ от тюркоазно зелен атлаз прошумоляха досущ като изсъскване на гърмяща змия, преди да нападне жертвата си.

— А, между другото, Джонатан — обърна се Елиноор, щом стигна при вратата, сякаш бе забравила нещо, — в случай, че храниш някакви идеалистични надежди и си си наумил да спреш законно избраните управители на банката да изпълнят утре задълженията си и да разпределят печалбите от конфискуваните акции, ще ти кажа още нещо. Всъщност две неща. Първо, не си прави труда да пращаш телеграма на брат ми в Савана и да го молиш за помощ. Един приятел от военното министерство вече ми събщи, че Чейс ще умре всеки момент, ако вече не е издъхнал. Това премахва най-голямата пречка по пътя ми. И второ, почнеш ли да ми мътиш водата, не забравяй: баща ми вече е жив труп, брат ми е мъртъв и ти и семейството ти имате покрив над главата и храна на масата си единствено благодарение на моята щедрост. И още нещо, имам добри приятели във военните министерства и на Федерацията, и на Конфедерацията. Подсигурила съм се чрез безценната ти сестра. Преследвана е и от двете армии, всеки момент ще им падне в ръцете. И тогава, ако тръгнеш да ме изобличаваш, ако състоянието на баща ми се подобри и ти решиш, че е твое задължение да го убедиш, че имам пръст банката да е на този хал, ще се погрижа сестра ти да бъде осъдена на смърт за държавна измяна. Чрез разстрел или нещо по-лошо. Знаеш какво представляват военнопленническите лагери, Джонатан. Нали се досещаш каква ще е съдбата на сестра ти, ако се озове в някой от тях?

Елиноор се ухили. В очите ѝ заблестяха добре познатите искри и Джонатан начаса разбра за какво намеква тя, когато му каза:

— Каквато е хубава и не разчита на закрилата на никого, колко ли затворници ще ѝ се изредят? Ако надзирателите си падат по тънката част, Лийна няма да доживее разстрела си.

— Нямах ли съвест, мръсноце? — прошепна той разтреперан и стъписан.

За миг ужасът сякаш надделя дори над гнева. Божичко, Дъглас е бил прав! Лийна наистина беше в списъка на издирваните врагове, съставен от военното министерство на Конфедерацията... защото Елинор Кортланд Бенингтън бе уредила името ѝ да бъде вписано в този списък. Пак Елинор се беше погрижила Лийна да е изложена на същата опасност и от страна на федералното военно министерство. Изведнъж всичко му стана ясно, пределно ясно. Нищо чудно, че усилията на Джошуа Кортланд да издейства амнистия за Лийна все не даваха резултат. Елинор също имаше приятели на високопоставени длъжности във Вашингтон. И ако шансът Чейс Кортланд да им помогне бе погребан в някой самотен гроб в Джорджия, вече нищо не стоеше на пътя на Елинор. Нищо.

— Дано най-после си проумял какво се опитвам да ти втъпя от толкова време. — Елинор продължаваше да се подсмивва. — Нямам намерение и занапред да бъда притеснявана от твоята съвест. И още нещо. Вече си безработен. Как смяташ да си изкарваш прехраната, Джонатан? Знаеш колко надалеч може да се простре щедростта ми. — Тя го измери от главата до петите. — Бих могла да ти предлага работа в конюшнията. И ако някоя вечер те повикам за един друг вид езда, ще очаквам от теб да изпълниш веднага молбата ми, и то по най-милият начин.

Джонатан не можеше да отговори, за да спаси живота си. Беше стиснал челюст от неистова ярост. Цялото му тяло се тресеше от гняв. Коняр и жиголо. Лично жиголо на Елинор Кортланд. Да изпълнява услуги, когато тя му нареди. Елинор си тръгна, ухилена злобно, и закрачи по коридора на банката — на своята банка. Не че го беше показала на заседанието: не бе изключено баща ѝ да се оправи и Елинор не беше толкова глупава, че да се перчи пред всички. Със своите нищо и никакви десет процента беше гласувала против всички решения, но за беда с петнайсетте си процента дребните акционери ги бяха наложили. „Усойница — помисли отново Джонатан, загледан във вратата, където бе стояла Елинор. — Какво да правя сега?“ Бивш

бунтовник, потърсил убежище на Север, без никаква власт, той не можеше да направи нищо. Играта беше приключила и победителката беше Елинор.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

В Савана беше късно и вече грееше луната, когато стъпките на доктор Лейси отекнаха по подвижния мост, над тъмните води на реката, който водеше до сивите, покрити с мъх камъни на пристанището. Вече беше паднал здрач, когато корабът стигна устието на реката на трийсетина мили оттук, и единствено късметът помогна на Лейси да намери лодкар, готов да поеме в мрака през коварните плитчини. Така лекарят си спести още една нощ закъснение. Не губи безценно време да търси къде в множеството сгради наоколо са временните федерални болници, които се помещаваха в складове и хотели, а за ранените офицери — в къщи на градските богаташи, сега изоставени от своите обитатели. Чейс Кортланд можеше да бъде във всяка от тях, ако вече не беше погребан в песъчливата пръст на Савана. Лейси отиде направо в щаба на полка, където завари Грир, който сякаш го чакаше. Капитанът на Чейс стоеше на долната площадка на широкото вито стълбище и явно ядосан, разговаряше с престорена любезност с полковник в чиста изгладена униформа, застанал няколко стъпала по-нагоре на лъснатото стълбище. „Във войската сигурно му викат конте“, отсъди Лейси и от пръв поглед не го хареса. Офицерът явно не бе симпатичен и на Грир.

— Сър, ще ви повторя още веднъж. Изпразних куршумите на две карабини марка „Спенсър“ в гърдите на онзи тип от най-много шест метра. Видях го да пада. Където и да се намира, можете да уверите хората във Вашингтон, че е мъртъв. — Полковникът — конте кимна, без да казва нищо, и се качи по елегантното стълбище. Грир продължи да стои на долната площадка, вторачен изненадано подире му. Накрая по брадясалото му, почерняло от слънцето и вятъра, лице се изписа и гняв. — Да, благодаря, полковник. Разбира се, с най-голяма радост ще предам на ранените ви войници, че сте много загрижен за тях.

— Грир? — Лейси бе чул изпълнените му с горчивина думи, но се опита да не им обръща внимание. Мнозина командири бяха такива, че и по-лоши. Не бе по силите на лекарите да ги променят. Той

протегна ръка да се здрависа с Грир и се усмихна насила. — Радвам се да видя, че поне ти си добре. Гледай и занапред да е така. Това означава да не влизаш в пререкания с началниците си.

Грир само сви рамене, все така ядосан.

— Понякога ми е много трудно да спазвам това правило. Сигурно вече знаеш, но все пак да ти кажа — майорът е ранен. Простреляха го преди няколко дни край града.

— Да, знам. Всъщност точно за това съм тук. — Лейси кимна и се обърна да скрие чувствата, изписали се на лицето му. — Значи още е жив?

— Да, жив е. Още. Но ще съм най-големият лъжец, ако кажа, че има изгледи да се оправи, докторе.

Настъпи кратко напрегнато мълчание. Лейси нарочно не гледаше Грир. Испита известно облекчение от думите му, въпреки че не разбра защо. Може би защото приятелят му още беше жив? Или заради тона, с който Грир обясни, че това състояние няма да трае дълго?

— Има ли възможност да ме заведеш при Чейс тази вечер? Още сега?

Грир отново се смръщи.

— Гледката не е от най-приятните.

— Не съм и очаквал да е приятна. Лазаретите ни са ужасни.

— Не само това. Чейс е улучен от два куршума — един в рамото и един в корема около кръста. Дори не намериха къде е заседнал вторият куршум, а камо ли да го извадят. — Грир поклати ядосано глава. — Съжалявам, докторе. Но се опасявам, че напразно си бил целия този път. И Давънпорт... — Той посочи гневно, с рязко движение стълбището, където беше стоял офицерът, когото Лейси бе видял. — На Давънпорт изобщо не му пука. Свърши си работата с Лейтън и ще си получи повишението. Само това го интересува. Но не и неговите войници.

— Лейтън ли? — Лейси неволно хвърли бърз остър поглед към Грир, когато той тръгна към вратата. — Като оня Лейтън във Вирджиния — Блайдсуд?

— Същият.

Лейси с изненада видя как по лицето на Грир отново се мярва горчива омраза. Но капитанът не каза нищо повече. Забърза към вратата и когато Лейси го последва, усети, че се е замислил за

съвпадението... и дали изобщо е съвпадение. Добре помнеше греховната любов между Чейс и Лийна в Блайдсуд. Чейс може би си бе платил. Или Лийна беше замесена, някак бе участвала, или бе причината съпругът ѝ да поведе тази лична война. Дали сега Чейс Кортланд не лежеше на смъртно легло в Савана, защото някога във Вирджиния я беше обичал? Чейс и Лейтън. Лийна. Сюзан и той. „О, какви тънки мрежи заплитаме, когато за пръв път мамим.“ Сър Уолтър Скот го беше казал хубаво, доказваше го и болката на Лейси. На път към ранения си приятел се отби да прати телеграма на Сюзан, че е пристигнал в Савана:

ЧЕЙС Е ЖИВ, НО НЯМА ГОЛЯМА НАДЕЖДА.
ЩЕ НАПРАВЯ ВСИЧКО ВЪЗМОЖНО.

Остави я и се замоли, каквото и да се случи, Сюзан да повярва в последните четири думи.

— Господин Пенли!

Джонатан не знаеше името на прислужника, току-що почукал на вратата на къщата за гости, но го беше виждал у Кортландови — беше нает не от Джошуа, а от Елинол. Още докато отваряше, инстинктивно го сви под лъжичката.

— Лейди Бенингтън ви вика в къщата. Каза да идете веднага.

— Не си губи времето — подметна ехидно Джонатан, без да очаква отговор от прислужника.

Господи, дори не се бе съмнало. Беше събота сутринта. А Елинол вече си искаше дължимото.

— Джонатан! — повика го Уитни, която се появи от кухнята и пребледняла, застана на вратата. — Какво има? Дано не е станало нещо с Джошуа! Или има вести за майор Кортланд?

— Не. Лейди Бенингтън. Викала ме в къщата.

— Джон, не ходи!

Той не отговори, само поклати глава. Когато се пресегна да си вземе палтото, Уитни прекоси бързо стаята и ужасена, го хвана за ръката.

— Джон, моля те. Каквото и да иска, не ходи!

— Трябва да отида. Нямам избор.

— Не, имаш, не може да нямаш! Джонатан, моля те...

— Каза „веднага“ — рече прислужникът, който се бе облегал нахално на вратата, и кимна с блеснали от яд очи.

— Идвам.

Освободи се от ръката на Уитни. Усети как му се повдига от страх, примесен с отвращение и безпомощен гняв. Без да си направи труда да си закопчава палтото, профуча край прислужника, който стоеше при отворената врата. Чу как Уитни го моли за последно през шепот, но само ускори крачка, дори не се обърна да я погледне. Ако Уитни можеше да прочете по очите му истината, нямаше да я понесе. Господи, помисли той. Беше по-лошо от цялата война. Отново му предстоеше да се срещне с врага, който обаче този път беше различен. Във войната, която се водеше между тях, Джонатан не разполагаше с никакви оръжия.

— Извинете, сър. Или предпочитате да ви наричам „господин Пенли“?

Джонатан вдигна бавно очи. По алеята към него идваше човек в тъмна ливрея, но нали бе погълнат от ужасните си проблеми, той дори не бе чул шума от пристигаща карета.

— Господин Пенли. Работа при Страдфордрави, сър. Младата госпожица — госпожа Кортланд де, ме помоли да ви предам, че току-що получила телеграма от доктор Лейси от Савана. За младия Кортланд.

Джонатан усети как го побиват тръпки и застина мълком, като човек, който очаква да му нанесат смъртоносен удар. Значи Чейс Кортланд беше мъртъв.

— Оказва се, че младият господин Кортланд поне още е жив. Добра новина за семейството му, нали очакваше най-лошото... — Мъжът млъкна и се смръщи, забелязал как Пенли помръква. — О, извинявайте, може би не сте знаели, че е ранен?

— Не, знаех — отвърна Джонатан безизразно и някак сковано и изражението на прислужника изведнъж се промени. Постоя още малко, сякаш чакаше нещо, после, без да казва нищо, си тръгна. Но зад него Джонатан изведнъж осъзна всичко. — Почакайте! Прощавайте, но

какво казахте? Че Чейс Кортланд е жив ли? И как е името на лекаря? Май не ви разбрах добре.

— Доктор Лейси. Приятел на госпожа Сюзан от Вашингтон. Мисля, че взе кораба за Джорджия в понеделник вечер.

На Джонатан му трябваше известно време, та както е разстроен, да осмисли вестта. След още малко време проумя и какво значи това съобщение. Ето оръжието, от което имаше нужда. Или поне надеждата за това оръжие. Не беше кой знае какво, но все пак бе повече от нищо. Ако някой можеше да спаси живота на Чейс Кортланд, то това беше доктор Лейси. Точно както беше спасил живота на Джонатан Пенли преди година. Според лекарите и той беше ранен смъртоносно, но доктор Лейси беше доказал, че тази мрачна прогноза е лъжа и бе изправил на крака пленника от Конфедерацията. Сигурно щеше да успее и този път. Щеше да повтори чудото. Докато имаше тази мъничка надежда, Джонатан поне щеше да продължи войната, вместо да се предава като страхливец. Усети, че се усмихва, и се обърна към човека на лейди Бенингтън.

— Кажи на господарката си да върви по дяволите. Ако искаш, ме цитирай буквално. Предай ѝ, че е избързала да погребва брат си. Още е жив и не смята да умира. Кажи ѝ още, че смятам да намеря съдия, който да осуети плановете ѝ да сложи ръка на банката. Ще го запомниш ли? Или да повторя?

Изненадата измести самодоволната усмивка върху лицето на прислужника. Джонатан изчака още миг, после кимна доволно и тръгна към къщата за гости. Не се учуди, когато видя, че Уитни го чака отвън, застанала на вратата с разрошени от студения януарски вятър кестеняви коси. Трепереше от студ, но продължаваше да го гледа. Той ѝ се усмихна успокоително и забърза към нея. „Ако си бил някога бунтовник, винаги си оставаш такъв“, помисли Джонатан със студена решителност. Имаше едно нещо, което Елинор Кортланд Бенингтън би трябвало да е разбрала досега: пред каквито и ужасно трудни обстоятелства да се изправеха, бунтовниците мъчно се предаваха. Колкото до него, в крайна сметка войната още не беше приключила.

Яркото утринно слънце бе безмилостно към по-старите жени и ранените войници. В Савана имаше и от едните, и от другите колкото

щеш и при тази мисъл доктор Лейси се намръщи, докато изкачваше стълбите на приспособената за болница градска къща. Предната вечер на светлината от единствената свещ Чейс Кортланд изглеждаше доста зле. При тези обстоятелства днес сутринта сигурно щеше да изглежда още по-зле. Един санитар пресече коридора горе и доктор Лейси попита с глас, който вече беше уморен и мрачен.

— Капитан Риърдън!

Вместо отговор санитарят посочи коридора.

— Зает е.

Изгледа го въпросително и доктор Лейси му отговори през рамо, докато се обръщаше към стаята, в която бе видял Чейс предишната вечер.

— Аз съм доктор Лейси. Дойдох от Вашингтон да видя Чейс Кортланд. Снощи, когато пристигнах, капитан Риърдън не беше на дежурство. Бихте ли му предали да се отбие, когато се освободи?

Забеляза как санитарят промърморва нещо, без да се обръща. Двама офицери — Чейс и още един безнадеждно ранен младеж — бяха настанени в първата стая вдясно на горния етаж. Лейси въздъхна неволно, когато влезе, и замръзна на място, още преди да е затворил вратата. В стаята се носеше мирис, с който през последните няколко години беше свикнал до болка: мирисът на смърт. Изведнъж се усети как отправя пълна с болка молба, без да знае за какво точно се моли, и погледна леглото, на което лежеше Чейс Кортланд.

Но бе издъхнал не Чейс, а другият мъж, подполковник от артилерията, ако се съди от униформата. Миризмата на смърт стана още по-силна, когато Лейси се приближи до подполковника. По стар навик се наведе да премери пулса на врата му. Не го напипа и това не го изненада. Кожата на младежа беше восъчна, вкочанена и неестествено студена. Лейси издърпа чаршафа върху бързо посивяващото лице на офицера и вдигна очи, чул, че някой въздиша при вратата.

— Капитан Риърдън? — Изправи се и погледна младия мъж, застанал на прага. Беше малко изненадан. Бе очаквал да види по-типичен военен лекар — по-възрастен, по-пълен, по-мръсен, подпийнал. Този младеж по никакъв начин не се вписваше в представите му. — Съжалявам. Опасявам се, че току-що загубихте още един пациент.

По лицето на младия мъж мина смътна болка, измествайки за миг вездесъщата умора. Видял тази болка, доктор Лейси го погледна още по-вторачено. Познаваше този поглед, познаваше това усещане за поражение. Не се срещаха често сред обръгналите лекари, нагледали се на какво ли не през последните години. Доктор Лейси почувства някаква близост с капитана. Беше прекалено млад, едва ли се бе дипломирал, но поне мислеше за пациентите си, което вече значеше много. Поне за Лейси.

— Съжалявам — повтори той. Този път имаше предвид по-скоро лекаря, отколкото пациента. Дръпна се от леглото и погледна към другото, на което лежеше Чейс Кортланд. — Снощи ви изтървах, докторе. Няма да ви отнема много време, но бихте ли ми казали какво сте правили с този човек?...

— С майор Кортланд — прекъсна го Риърдън и пристъпи към него.

Замълча, смръщен от някаква мисъл или срещу блесналото над Савана слънце, което струеше през прозореца.

Лейси погледна встрани и кимна. На Риърдън не му трябваше болничен картон, за да се сети за името на Чейс, и Лейси изведнъж го обзе чувството, че май е било излишно да идва, че каквото е могло да се направи за Чейс, вероятно вече е сторено от този изморен, но отдаден на професията си младеж. За миг у него се надигна отчайващата надежда, че може би ще избяга от отговорността за тази ирония на съдбата. Господ му беше свидетел, искаше да се измъкне, да я прехвърли на друг, на когото и да е. Но следващите думи на младия лекар разсеяха тази надежда.

— Опасявам се, че сторих всичко, за което ме бива, ала то няма да се окаже достатъчно. — Каза го някак отчаяно и се извърна доста рязко. — А раната в рамото — посочи той бялата превръзка върху лявото рамо на Чейс, показала се изпод одеялото — не е толкова тежка. Извадих куршума, няма счупени кости и голям кръвоизлив. Вече я зашихме. Но другата... — Младежът мина забързано край доктор Лейси и смъкна завивките надолу. — Ето. Отворих я, за да намеря куршума, но не го открих. Само пак започна да кърви. Нямах друг избор, оставих я с надеждата, че сама ще зарасне. Иначе пациентът вероятно щеше да умре по време на операцията. Но вчера започна да гноясва. Сигурно днес е още по-зле. Куршумът го трови и аз съм

безсилен. Човекът умира. — Риърдън се изправи с изкривена усмивка и погледна тъжно и мрачно доктор Лейси. — Разбрах, че идвате от Вашингтон, докторе. Надявам се болничните лекари наистина да са по-добри, но случаят не е никак лек.

Отговорността, от която той толкова искаше да избяга, пак се стовари като тежко бреме върху му. Лейси сви рамене и се помъчи да не реагира на язвителните думи на Риърдън. Младежът едва ли знаеше под какво напрежение работи колегата му. Просто беше изморен, а Лейси познаваше това усещане. Изморен, изнервен и отчаян до смърт, че всеки път търпиш провал, а си направил всичко по силите си, но въпреки това се натъкваш на ограниченията на живота и смъртта, които не можеш да ги победиш. Чу как влизат санитарите, за да изнесат рупа на артилерийския офицер, но не вдигна поглед към тях. Беше виждал тази гледка толкова пъти преди това.

— И аз няколко години съм бил полеви лекар, докторе. Майор Кортланд ми беше команден офицер. Станахме приятели. Много добри приятели. И независимо дали е във Вашингтон или в Савана, медицината си остава една и съща. — Замълча, после бавно протегна ръка. — Имате ли ножици? Бих искал да видя раните заедно с вас, ако нямате нищо против. Понякога двама лекари могат да свършат по-добра работа от един.

Риърдън поруменя и извика:

— Да, разбира се. Извинявайте.

— И вие — промърмори тихо Лейси, без да уточнява, пое ножиците и се обърна с усилие. Изкашля се, докато проверяваше раната върху рамото на Чейс, и внимаваше да не я докосва. Риърдън беше свършил чудесна работа. Бе работил много чисто. Имаше съвсем слаба инфекция на мястото, където плътта беше разкъсана от куршума. Лейси оправи превръзката и кимна с одобрение.

— Въпреки това има слаба инфекция. Колкото и да внимавам, все не успявам да я избегна — допълни Риърдън.

Лейси кимна разсеяно и разряза предпазливо превръзката върху корема на Чейс.

— Звучи ми направо невероятно, че и друг лекар се оплаква от инфекциите. Командният ми офицер във Вашингтон смята, че е приемливо да има гной. И аз не успявам да избегна изцяло инфекциите. Но поне се опитвам да ги сведа до минимум, което е

крачка напред... — Когато Роджър Лейси махна превръзките, и ръцете, и гласът му изведнъж се разтрепериха. Видя истинска смъртоносна рана, на каквато може би никога преди не се бе натъквал. — О, Господи!

Китката му се разтрепери и той пусна превръзките върху грозната рана.

— Днес наистина е по-зле. По дяволите! Така си и знаех.

Лейси беше затворил очи и си наложи да ги отвори.

— Всъщност се радвам, че сте тук, доктор Лейси. Вчера си мислех, че имам два избора, и двата неприятни. Бих могъл да не правя нищо и да оставя майор Кортланд да умре бавно. Или пак да опитам да го оперирам и да го убия по-бързо. — Риърдън се усмихна кисело и тъжно, очите му бяха пълни с горчивина. — Сега вие направете избора. Един мъртъв по-малко ще ми лежи на съвестта.

„Божичко — помисли сковано Роджър Лейси. — Да знаехте, капитане, нямаше да ми прехвърляте този избор. Как предпочитам да умреш, Чейс? Бързо? Или бавно? Да направя ли Сюзан вдовица днес? Или да изчакам една седмица?“

— Е, докторе, какво решихте? Ще ви подкрепя и в двете.

В гласа на младежа се усещаше съчувствие, но въпреки това думите му прозвучаха жестоко в настъпилото мълчание. Изведнъж на Лейси му мина през ума да прати телеграма на Сюзан, тя да решава. След миг обаче осъзна, че ще постъпи като страхливец. Бе толкова развълнуван, че се обърна рязко встрани и без да иска, блъсна Риърдън. Ножиците проблеснаха, докато падаха от ръцете на младежа. Лейси се втурна да ги хване, но само ги отклони и те се удариха в голите бедра на Чейс.

Риърдън пребледня, стреснат от случилото се.

— Извинявайте, майоре, уморен съм. Доста съм непохватен днес.

Пресегна се бързо за марля и я натопи в купата с вода наблизо.

Роджър Лейси взе марлята от ръката на младежа, която трепереше, и се опита да го успокои, като му кимна.

— Не се тревожете. Няма нищо. — Промисли набързо плитката рана и се намръщи от усещането, че има нещо нередно. Вдигна глава и изгледа замислено Риърдън. — Кракът му помръдна ли? Обърнахте ли внимание? Когато го удариха ножиците. Или от студената вода.

Младият капитан само сви смутен рамене.

— Кракът му ли? Мисля, че не. Защо?

— Но Чейс се помръдна, докато свалях превръзките на корема.

— Ами да. Вчера също се помръдна, когато го преглеждах.

Тогава имах някаква надежда, че може да се върне в съзнание, но... — Риърдън млъкна наред изречението, изненадан, че доктор Лейси посяга рязко към ножиците.

— Гледайте.

Насочи ножиците надолу и удари рязко с тях крака на Чейс. Нищо. Той дори не потрепна. Лейси го удари със същото движение и по китката. Пръстите му се свиха за миг — почти незабележимо, но все пак помръднала. За миг Лейси се израдва, сетне отново помръкна, това чувство обаче му вдъхна увереност, както нищо друго досега. Щом бе способен да се зарадва, значи не бе чак толкова скован от угризения на съвестта.

— Няма никакви рефлексии в крака. Разбира се, това е само предположение, но не е изключено куршумът да е в...

Млъкна, дочул тихо стенание, и се обърна заедно с учудения млад лекар, за да види как Чейс Кортланд отваря и затваря бавно очи, после пак ги отваря.

— Чейс! — Роджър се наведе по-близо. Знаеше, че раненият му приятел почти не вижда. — Чейс, аз съм, Лейси. Чува ли ме?

Чейс отвърна, като размърда леко тъмнокоса глава върху бялата, огряна от слънце, възглавница. Роджър посегна да го хване за рамото — даваше мило и драго, само и само да види поне за миг приятеля си в съзнание. Каквото и решение да вземеше, Чейс сигурно щеше да умре. Така че нека той избира. Господ можеше да прояви поне тази милост към тях. В идните години това можеше да значи много в живота на Лейси.

— Чейс, трябва да вземем едно решение. Още днес, докато не си отмалял съвсем. В тялото ти има куршум...

— Лейтън? — пророни неясно, като стон, Чейс и Роджър не го разбра.

Поклати нетърпеливо глава в очакване приятелят му да каже още нещо.

— Лейтън, успяхме ли да го хванем?

Този път Роджър го разбра. За стотни от секундата се поколеба: помъчи се да си припомни думите на Грир и се запита кой отговор е най-подходящ, независимо от истината.

— Да. Според Грир са го хванали.

— Е, значи сме квит — изрече Чейс и затвори очи.

Доктор Лейси разтреса рамото му, за да го накара да го погледне.

— Чуй ме, важно е. Трябва да решим дали да рискуваме с още една операция. Опасно е, разбира се, да губиш още кръв. Но ако не те оперираме, куршумът сигурно пак ще те убие. Знам, че рискът е голям, но според мен това е единствената ни...

— Не! — отвърна едва чуто Чейс и повтори, затваряйки очи: — Не!

Доктор Лейси се вторачи изненадан в лицето му. Не ли? Защо, за Бога? Защо поне не опитат?

— Чейс! — Не последва никакъв отговор и Лейси разтреса гневно рамото на приятеля си. — Чейс!

Стоя така, без да се помръдва, още миг, после бавно отпусна длан. Е, искаше Чейс сам да, и... и сега в известен смисъл той вече го бе сторил. Но това не беше решението, което Лейси очакваше от приятеля си, и инстинктът му подсказваше, че то е погрешно. Операцията — рискована или не — беше единственият шанс за Чейс да оживее. Отказвайки се от този шанс, Чейс избираше бавната смърт. „Дявол те взел! — изруга гневно наум Лейси. — Не можеше ли поне малко да ми помогнеш?“ Ако на леглото бе не Чейс, а друг, Лейси с лесна ръка щеше да пренебрегне решението му и да се подчини на своя инстинкт... Но ако този път инстинктът му грешеше, ако Чейс умреше по време на операцията или заради нея, лекарят цял живот щеше да умува какво го е тласнало да вземе такова решение. Медицината все пак не беше царство на неограничените възможности. В най-добрия случай тя беше царство на вероятностите. Имаше съвсем малка вероятност изборът на Чейс да е правилен. И ако Лейси го пренебрегнаше и приятелят му умреше, лекарят щеше да вини единствено себе си. Поклати глава, взел изведнъж решение, и понечи да се дръпне от леглото. Не можеше да рискува, инак цял живот щеше да се чуди какво и защо е направил.

— В такъв случай се връщам във Вашингтон, капитане. Не ви трябва тук колкото, за да сменям кървавите превръзки. Желая ви

късмет.

Риърдън хвана Лейси за ръката и го спря.

— Не ви разбирам. Одеве бяхте започнали да казвате нещо...

— Вече е все едно. Нямам какво повече да правя тук. Той не иска да рискуваме с тази операция. Чухте го, докторе, както и аз.

В изморените очи на младия капитан проблеснаха странни упорити пламъчета.

— Не, не съм го чул. Нищо не чух. Пък и обикновено действам, както реша аз, а не пациентите. Явно вие, лекарите от Вашингтон, слушате тях.

Тези думи спряха Роджър Лейси и той бавно се обърна, когато Риърдън продължи:

— Ако имате и най-малка представа къде е куршумът, за Бога, кажете ми, докторе! Пък после си вървете, щом искате. Върнете се във Вашингтон. Аз ще поема отговорността. Ще направя, каквото мога.

Настъпи дълго мълчание, което тегнеше като предизвикателство. Чуваше се единствено как някъде капе вода и някой стене в коридора.

— Имате предвид, че сте решили да го оперирате, независимо дали ще остана? — попита накрая Лейси.

— Имам предвид, че ако знаете къде е куршумът, за Бога, кажете ми, майоре! Само това оставаше — да пропиля още четвърт час, за да го търся в раната. Не му е останала толкова много кръв за губене.

Отново настъпи дълго мълчание. Докато то траеше, Лейси бе обзет от безброй противоречиви чувства, но предизвикателството в очите на Риърдън беше безспорно, сякаш капитанът настояваше за отговор. Поне от тази отговорност Лейси не можеше да се измъкне.

— Куршумът може би е заседнал в гръбнака. Виждам съм такива случаи и преди. Когато някой е прострелян в средата на гръбнака, обикновено губи рефлексии от раната надолу. Но искам да ви напомня, че това е само предположение.

— Благодаря, докторе. За мен беше истинско удоволствие да се запозная с вас. Довиждане.

Отново настъпи мълчание, този път кратко и още по-мъчително. Риърдън при всички положения смяташе да опита с операция, това беше повече от ясно. Ами ако беше прав? Господи, защо Чейс беше казал „не“? Може би защото Чейс знаеше къде е заседнал куршумът. Може би защото знаеше, че по този начин рискува да остане за цял

живот инвалид, парализиран, и предпочиташе да умре. Не бе изключено обаче да беше отмалял и замаян от лекарствата и да не е разбрал въпроса. Дали Роджър просто не искаше да чуе такъв отговор? Ако пред него не лежеше Чейс, щеше ли той изобщо да пита?

— Не, ще остана — рече със свито сърце Лейси, но се насили да го каже, преди да го е напуснала смелостта. — Ще остана и ще направя операцията. Защото ако някой може да може да поеме този огромен риск, то това съм аз. Имам цяла година практика във Вашингтон. „Пък и аз предложих на Чейс да реши — продължи наум Лейси. — Аз го попитах, друг въпрос е дали съм постъпил правилно. Ако го спася, чудо голямо, че не ми е разрешил. Но ако се проваля и той пак предпочете смъртта, ще остана, за да съм сигурен, че ще умре по най-безболезнения начин. Сюзан няма нищо общо“ — опита се да си втълпи Лейси. Той не се опитваше да си спечели последната възможност да си върне жената, която обича. Това беше просто един компромис, който Лейси се чувстваше длъжен да направи, преди да пренебрегне решението на приятеля си... Но ако дълбоко в себе си не се бе вкопчил толкова упорито в своите съмнения относно истинската причина за тази последна болезнена отстъпка, щеше да се измъчва много по-малко, когато мина покрай Риърдън и се отправи към вратата.

— Няма смисъл да губим време. Ще се измия, капитане. Ще ви бъда много благодарен, ако подгответе масата и ми асистирате.

След броени мигове се заеха с операцията. Капитан Риърдън нямаше намерение да му дава възможност да размисли, каза си доктор Лейси. Всичко беше готово още преди ръцете му да са изсъхнали от водата и дезинфектанта. Но щом погледна пред себе си, той се поколеба и застина пред вратата на някогашната официална трапезария в къщата. Повдигна му се за пръв път, от онзи ужасен юли на 1861 година, когато трябваше да лекува първите си ранени на бойното поле. Преглътна, за да накваси издайнически сухите си устни. „Божичко, какво съм се разтреперил такъв! — схока се Лейси и се помъчи да овладее ръцете си. — Хайде, не трепери! След всичките тези години!“ Но въпреки това ръцете му продължиха да треперят, когато влезе в стаята.

Риърдън беше сложил Чейс по корем върху дъбовата маса, бе сложил още дърва в огъня и бе покрил с бял чаршаф изпадналия в

безсъзнание майор. Младичката медицинска сестра стоеше в края на масата, до главата на Чейс Кортланд, и гледаше пребледняла и уплашена. Месинговите и сребърните скалпели бяха старателно наредени върху купчинка сгънати марли, до които имаше превръзки. Лейси успя да кимне на младия лекар и с усилие тръгна към масата. Позволи си да погледне само веднъж мъжа под ръцете си. Този мъж му беше приятел. Добър приятел. Нещо повече от съпруг на Сюзан. Накрая той усети, че ръцете му са достатъчно спокойни, и посегна към един от скалпелите.

— Каква упойка избрахте, ако се наложи да ползваме? Етер или хлороформ?

Този въпрос го сепна и го измъкна от кошмара на чувствата и Лейси повдигна рамене.

— Етер, ако е качествен.

— Качествен е.

Той кимна и погледна скалпелите, които тук-там проблясваха. Значи бяха измити. Нямахше причини да протакат.

— Лекувам във Вашингтон военнопленници от Конфедерацията. От тях знам, че в армията им не достигат и двете упойки. А ние можем да избираме. Звучи несправедливо, нали?

Беше ред на Риърдън да повдигне рамене — не от коравосърдечие, а просто от ужас, с който вече се беше примирил.

— Трябва да се откажат.

— Да, така е. Но за нещастие, не го правят. — Лейси се обърна с лице към младата медицинска сестра и кимна бавно. — Правилни ли сте го друг път?

— Само един-два пъти.

— Тогава правете каквото ви моля, но ме слушайте внимателно. Как се казвате?

Лейси погледна отново Чейс и се пресегна да махне чаршафа.

Отговорът ѝ го сепна. Той неволно вдигна очи.

— Сюзан ли? — Усети се овреме и пак погледна голия гръб на Чейс. — Моята медицинска сестра във Вашингтон също се казваше Сюзан. Сюзан Кортланд. Сякаш ми я бе пратил Всевишният, беше незаменима помощница.

Не усети, че младият лекар го наблюдава, но капитан Риърдън не сваляше поглед от него и забеляза чувството, за миг омекотило

тъжното му лице. Това даваше отговор на въпроса, който Риърдън си беше задал. Нещо повече от обикновено приятелство беше довело този лекар от Вашингтон в Савана.

— Сюзан Кортланд ли? Да не е сестра на майора? — усмихна се младежът.

— Не. — Настъпи най-кратката пауза. — Не, жена му.

Лейси не откъсваше поглед от голия гръб на Чейс, докато избираше малък остър скалпел. Не забеляза внезапната бърза реакция в очите на Риърдън, съмнението, с което той погледна скалпела, проблеснал в ръцете на Лейси. Както се бе вторачил в Чейс, лекарят от Вашингтон се мъчеше да прогони необузданите чувства, които последните думи бяха събудили отново. Каза си, че трябва да забрави Сюзан, всичко друго, че трябва да си представи — пред него лежи непознат. Господи, трябваше да го направи. Или просто нямаше да е в състояние да продължи.

— Готов ли сте, докторе? — попита безстрастно. Риърдън кимна и пристъпи напред.

Нямаше за кога да протакат. Присвил очи, доктор Лейси вече опипваше внимателно голия гръб на майора. „Къде ли е куршумът? — питаше се той. — И къде е вътрешният инстинкт, който обикновено ме направлява? Риърдън е прав, че Чейс не бива да губи повече кръв. Какво ще стане ако съм сбъркал? Ако го разрежа и го убия, а после дори не намеря проклетия куршум? Как ще се оправдая тогава пред себе си?“

— Вижте. Слаба подутина там — посочи Риърдън и въздъхна тихо от облекчение.

През рамото на Лейси даде знак на санитаря да усили светлината.

Роджър забеляза подутината и бавно я опипа. Можеше и да е това, трябваше да е това. Мина една дълга минута на мъчително мълчание. Скалпелът в ръцете му блестеше ярко. Той чуваше далечното тиктакане на часовника в коридора. „Господи, не мога да го направя — помисли си с болка. — Нямам вяра на себе си.“ По челото и дланите му бе избила пот. „От топлината от огъня е — помъчи се да си втълпи, макар да знаеше, че е лъжа. — Прости ми, Божичко! Не съм в състояние да го направя. Какво ще стане, ако проклетият скалпел ми се изплъзне от ръцете?“

— Започвайте, докторе! Вие сте единственият му шанс — каза мрачно Риърдън, след като пристъпи напред. — Не се отказвайте, за Бога! Когато се записах доброволец в армията, още не бях изкарал този курс.

Това изкара Лейси от вцепенението. Той вдигна поглед и видя в очите на момъка болка и безсилие. Този стаен гняв му вдъхна увереност, каквато не би могло да му вдъхне нищо друго. Напомни му за времето, когато не познаваше нито Сюзан, нито Чейс и беше като Риърдън, когато единственият враг за него беше смъртта. Пое си дълбоко въздух и кимна решително.

— Добре, гледайте как се прави, капитане. Ще ви дам урок, който няма скоро да забравите.

Куршумът се оказа точно там, където беше предполагал, че е. Плътта беше почерняла и обградена от подпухнало червено месо, а жълтата отровна гной се беше насъбрала около някаква маса, наподобяваща сиви влакна, които излизаха от гръбначния стълб — сиви влакна, от които зависеше дали човекът ще може да ходи или цял живот ще лежи прикован към леглото. „Не бързай — предупреди се Лейси. — Внимавай. Не бъди припрян, защото те е страх. Не мисли колко бързо Чейс губи кръв. Не мисли, че не бива да кърви повече.“ Използваше сондата изключително внимателно, освобождавайки бавно куршума. След това щеше да обхване с форцепса хлъзгавия от кръвта цилиндър. С всяко бавно вдишване на Чейс Лейси проникваше все по-навътре, без да забелязва, че ръката му накрая е станала съвсем спокойна, а Риърдън го наблюдава все по-възхитено.

Изведнъж Чейс простена едва чуто, но в тихата стая въздишката му прозвуча като артилерийски тътен. Доктор Лейси не отмести ръката си, но се разпореди с глас, изплющял като камшик.

— Упойка — три капки. Бързо!

Риърдън вдигна очи, за да се увери, че медицинската сестра е взела кутията с етер, но не забеляза колко силно треперят ръцете на младата жена, докато изливаше упойката. Вече се беше обърнал и се беше навел, за да хване раменете на ранения майор, защото, помръднеше ли сега, Кортланд щеше да умре. Продължаваше да го държи здраво и чу тих стон под ръцете си, докато доктор Лейси се възползва от моментното отпускане на мускулите, за да извади целия куршум.

Вторачи се в него някак изненадано. „Благодаря ти, Господи! — Осени го с шокираща, направо болезнена сила. — Благодаря ти, че мина толкова лесно. Толкова бързо. Вече нищо не зависи от мен. О, Божичко, благодаря ти, всичко свърши!“

— Затваряме раната — каза той и дори собствените му думи прозвучаха странно и далечно, такова облекчение изпита, когато се обърна и пусна окървавения куршум в приготвената вода.

Риърдън му подаде иглата с конеца и Лейси попи почти нехайно капещата кръв и жълтата гной. Шест шева. Осем. Девет. Ръката му изведнъж замръзна във въздуха. Цялото му тяло изтръпна. Нещо липсваше. Какво?

Грабна ножиците и преряза конеца. После се пресегна през Риърдън да вземе приготвените превръзки, почти хвърляйки ги върху разреза.

— Обърнете го! — За миг улови с поглед младия лекар, който се бе вторачил в него с отворена уста, и го изтика назад, хвърляйки краищата на рулата бинт в ръцете му. — Обърнете го, по дяволите! Не диша!

За негова чест Риърдън моментално се дръпна и само по инстинкт опъна краищата на бинта, докато се бореше с отпуснатото натежало тяло на Кортланд. С периферното си зрение забеляза, че лекарят от Вашингтон отчаяно се хвърля да махне напоената с етер марля от лицето на Чейс, без да обръща внимание на уплашения, пълен с ужас вик на момичето.

— Дишай, Чейс! Дишай, по дяволите!

Риърдън имаше почти вцепеняващото усещане, че докато се движеше, този мъж излъчва някаква огромна, направо осезаема енергия, сякаш воден от яростна команда, от страховитата воля да сломи безмилостен враг. Единственото, което можеше да направи младежът, беше да стои смразен и да го наблюдава.

— Чейс, дишай, по дяволите! — изкрещя гневно Лейси, наведен над масата.

Вдигна ръка и няколко пъти удари с все сила Чейс по пребледнялото лице. Никаква реакция. Завъртя се на пета, сви юмрук, вдигнато високо и го заби като чук в бинтованата диафрагма на Чейс. Слабият съсък на последния въздух, излязъл от белите му дробове, се разнесе в тишината като едва промълвено сбогуване. Риърдън се

вторачи ужасен и се разтрепери. После се чу още един звук. Слаб като предишния. Чейс бавно си пое въздух, сякаш въздъхна. Простена, издишвайки, а Риърдън погледна неволно към бавно движещите се коремни мускули на мъжа, сякаш в очакване да види някакво физическо доказателство за чудото, на което току-що бе присъствал. Не забеляза нищо друго, освен бавно увеличаващо се петно прясна кръв върху превръзката. Доктор Лейси се обърна, проследи погледа на Риърдън, поклати глава и изведнъж усети смъртна умора.

— Извинявайте — каза прегракнало, с огромно усилие. Прокашля се и вдигна ръка да посочи кръвта, която продължаваше бавно да се разпростира. — Май съсипах част от онова, която сте свършили. Ще го оправя по-късно.

Риърдън успя да поклати глава и да вдигне рамене.

— А, нищо... не мислете за това. Какво стана?

— Прекалено много етер. Момичето бе напоило марлята.

Роджър вдъхна и вдигна ръка да даде знак на санитаря да върне Чейс в стаята му. Още не бяха свършили, предупреди сам себе си. Оставаше им да направят последното, да видят чий избор е бил помърдър — на Чейс или техния. Би дал всичко кракът на приятеля му да помърдне. Ако това станеше, беше спечелил Лейси. Сигурно бе загубил Сюзан, но не и душата, разума си. Божичко, беше капнал от умора. От мъка и от усилието да избира между взаимно изключващи се неща. Да се визира под микроскоп в собствената си душа и да подлага на съмнение честността си. Сега поне знаеше. Знаеше какво изпитва, що за човек е, знаеше, че преди всичко е лекар. Когато Чейс спря да диша, Лейси изобщо не се сети за Сюзан. Не помисли за нищо друго, освен че на всяка цена, час по-скоро, трябва да накара въздуха да влезе и да излезе от дробовете му.

— Ще ида с него, ако не възразявате, капитане. Искам да говоря с него, ако се събуди. Ако ли не, ще отскоча да пратя телеграма на север, но първо ще ви обясня какво да правите.

Не чака дълго. Постоя мълком няколко минути до приятеля си, събирайки смелост да направи тази последна проверка. Щом спаднеше напрежението след изваждането на куршума, на Чейс щеше да му олекне. Вече бе по-добре. Простена тихо и помърдна крака си, раздразнен от леденостудената вода, в която бе потопен. Доктор Лейси въздъхна едва чуто и в очите му се загнезди една лична болка. Почти

като майка, чието любимо дете е болно, се наведе над леглото, после се обърна и преди да излезе, докосна за миг Чейс по голото рамо. Така изрази приятелството си, но и сякаш да му се извини, и когато накрая проговори, гласът му бе като шепот:

— Извинявай, Чейс. Можех да се съглася с твоето решение и така да намеря изход. Да спестя на всички ни доста мъка в бъдеще. Но не можех да го направя. Просто не можех. Имах невероятен шанс и сам се отказах от него. Сега всички пак сме забъркани в същата проклета каша, от която започнахме, нали? Но най-проклетото нещо е, че не съжалявам ни най-малко.

Изчака още малко, без да казва нищо, и се намръщи. После се завъртя и тръгна да изпрати на Сюзан телеграма, изпълнена с горчивина, но и със задоволство.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

За Лийна дните след онзи кървав дъждовен съботен ден на засадата минаваха като кошмар. Различаваше кога е ден и кога нощ единствено по това дали е светло, понеже от страх, че северняците пак ще ги подгонят, партизаните се движеха по двайсет и четири часа, в денонощието — будни и заспали на седлата или, препъвайки се, до своите също толкова изморени коне. Храната не достигаше, а когато я имаше, беше студена и я ядяха на крак. Не можеха и да помислят за почивка. Сънят, откраднат от истеричния страх, идваше само след смъртното изтощение. Мочурливи поля, малки безименни потоци, храсталаци, дълбоки до коляно блата... Прекосяваха ги, колкото да видят, че те се повтарят до безкрайност. А страхът, предаващ се като шепот от човек на човек, ги преследваше и безмилостно ги пришпорваше, досущ живо същество, и за миг не ги оставяше на спокойствие, студен и потискащ като саван: северняците, северняците! Отдавна бяха престанали да си задават въпроса дали имат основание за този страх. Не спираха да пращат в своя тил разузнавачи. Не спираха по билата да оглеждат полето след себе си. Останала без водач, малката група — Лийна, която все така беше на седлото на младия Макрей, и още двама от разбития отряд на Стюарт — просто следваше посоката на своя страх и се подчиняваше безпрекословно на командите му. Четиримата взаимно подхранваха опасенията си. Като животни в панически бяг — вече си мислеше Лийна, щяха да яздят, обзети от сляп ужас, докато не паднеха покосени от изтощение. Лешоядите щяха да се нахвърлят на плътта им, пръстта бавно щеше да погребее костите им и Лийна почти се беше примирила с тази съдба, която, кой знае защо, ѝ се струваше неизбежна.

Но днес по залез бяха прекосили река Савана, бяха напуснали Джорджия и бяха навлезли в по-дълбоките блата на Южна Каролина. И тя мигновено почувства промяна. Страхът беше започнал да се притъпява, парливият ужас беше започнал да се охлажда. Намираха се в самото сърце на Конфедерацията. Най-сетне не пришпорваха

разменените коне. Мъжете слязоха от седлата да напълнят празните манерки. А после, щом се мръкна, колкото и да бе невероятно, спряха да направят лагер. Лийна остави огъня и яденето на него и отиде да потърси близкото поточе. Цялата в кал и мръсотия след безумния преход, и още по-лошо — омърсена от не така осезаемо усещане на ужас, смърт и срам, — тя имаше чувството, че ако не се изкъпе, ще умре. Изми си хубаво косата, въпреки че водата бе леденостудена, и разтреперана, посегна за бельото си. Тук, на север, на по-малко от сто мили от Савана, където портокаловите дръвчета цъфтяха и камелиите изпъстриха градините, в боровата гора — сякаш задължителна за Южна Каролина, вече беше по-студено. Малкото широколистни дървета, които виждаше, бяха оголили корони и още не бяха напъпили, за да възвестят отново идването на пролетта. Но не само студеният ветрец на настъпващата нощ я караше да побърза да си облече дрехите и да се върне в лагера. Прекалено много духове бродеха из тихата тъмна гора наоколо: Стюарт, Чейс, нероденото й дете, което тя бе заченала от единия и което бе убито от другия. Вече знаеше от Джон Макрей, че и двамата са смъртно ранени на онази кървава поляна, и тя носеше тайната вина да знае защо. Отчасти заради по-голямата война, разбира се. Северът срещу Юга, Съюзът срещу Конфедерацията. Но отчасти и заради нея. Завладян от мисълта да отмъсти, Стюарт направо беше загубил разума си. И Чейс, който не беше човек, склонен да отстъпи при сблъсък, може би бе ядосан на Стюарт — а и на нея, ако е повярвал на ужасните лъжи, които тя му наговори накрая в Атланта. Дори и да не ги беше убила със собствените си ръце, пак носеше отговорността за този развой на нещата. Затвореше ли очи, виждаше лицата им, студени и бледи, удавени в кървава смърт. Стюарт, нейният съпруг, когото беше предала. Чейс, севернякът, в когото бе влюбена и чиято омразна униформа не можеше да я спре да го обича. Вина, грях и непоносим срам. Беше предала своя свят, обичайки Чейс. Беше предала любовта си, като го беше напуснала, защото не можеше да се отрече окончателно от своя обичан Юг, не можеше да го обича толкова, че да жертва всичко, което й беше толкова скъпо. И накрая, с последна горчива ирония, беше видяла как нейният свят се срутва и всичко друго изчезва, оставяйки я сега без нищичко.

В мрака изпраща клонка и Лийна моментално погледна нагоре. Не видя нищо, потръпна суеверно и побърза да закопчае копчетата на

дългата си пола. Гората беше пълна с диви създания. Духовете се разхождаха само в кошмарите на децата. Въпреки това веднага се пресегна да вземе блузата си, като се опитваше да не обръща внимание, че ръцете ѝ треперят. Още една вейка изпращя, този път поблизо до нея, Лийна се обърна и неволно изпищя. Между сенките на дърветата стоеше само един мъж и успокоена, тя си пое въздух.

— Още не съм готова. След малко ще се върна в лагера.

— Няма защо да бързаш — каза мъжът и се приближи, откроявайки се на лунната светлина.

Лийна усети как я обзема уплаха. Спря да закопчава блузата и погледна към лагера в далечината. Мъжът беше сам.

— Явно щях да си спестя малко работа, ако бях дошъл по-раничко.

На лунната светлина Лийна видя съвсем ясно как огледа с блеснали очи незакопчаната ѝ блуза и после тъмния плат на полата ѝ. Усети как я обзема ужас и залитайки, се дръпна крачка встрани.

— Не!

Забелязала изражението в очите му, каза го по-скоро с молба, отколкото с яд.

— Идвай веднага! Колкото по-рано започнем, толкова по-бързо ще свършим.

Лийна усети студената грапава кора на боровия дънер под ръката си, когато инстинктивно отстъпи назад. Босият ѝ крак се заплете в един корен и тя се препъна. Обърна се с лице към мъжа. Молбата ѝ и отвращението, от което лицето ѝ беше преbledняло, изобщо не го спряха. Сърцето ѝ забумтя от ужас и Лийна усети как нозете ѝ се подкосяват. Пак погледна назад, сетне още веднъж покрай мъжа, и все по-отчаяна, се взря в притихналия мрак. Зад нея бяха единствено поточето и тъмната гора. Мъжът ѝ беше преградил пътя към останалите.

— Приближиш ли и на ръка разстояние, ще викам. Наистина ще го направя и останалите ще дойдат.

Мъжът бе само на десетина крачки от нея, достатъчно близо, та тя да види похотта в очите му и усмивката върху брадясалото му лице.

— Викай, викай, госпожо Лейтън. — Ухили се още повече. — Докато дойдат, тъкмо ще съм приключил, да се изредят и те.

Още докато говореше, ѝ се нахвърли. Първо залитна на една страна, после я сграбчи със смях за ръката.

— Недей, за Бога! — изстена безпомощно Лийна, докато мъжът я теглеше надолу към земята.

Усети как ръцете му се затягат около нея като менгеме. Задърпа се да се отскубне и я заболя. За броени секунди мъжът я повали и я затисна с тяло, дишайки грубо над нея. Зарови глава в налетите ѝ гърди под незакопчаната блуза. Лийна извика и извърна лице, заби нокти и се загърчи, но не успя да се измъкне. Той я задраска с рошавата си брада по лицето и врата и пъкна мръсна мазолеста длан под ризата ѝ, за да стисне гърдата ѝ. Зацелува я е горещи влажни устни, плъзна ръка надолу и напипал копчетата на полата, започна да ги разкопчава припряно и непохватно. Дори и разкопчана, полата пак закриваше отчасти тялото ѝ и ядосан и запъхтян, я дръпна и се затърка превъзбудено в бедрото ѝ. Лийна изпита погнуса, когато той дръпна полата ѝ. В миг я осени стаена надежда и докато мъжът се мъчеше нервно да разкъса полата ѝ, Лийна удвои усилията си да се отскубне. Но платът се разцепи и тя изведнъж усети ръцете му върху бельото си.

— Не, не. О, Господи, недей, моля те!

Сълзите по бузите ѝ пареха като огън и щипеха разранената ѝ от брадата му кожа, Лийна само простена, отчаяна и безсилна. Мъжът напипа края на износената ѝ памучна фуста. С едно-единствено движение я разкъса заедно с гащите отдолу. Заопипва я настървено, после се пресегна към панталоните си да смъкне и тях.

Изведнъж главата му отскочи от пазвата ѝ и той изсумтя изненадан. За част от секундата на Лийна ѝ се стори, че в огряната от луната нощ проблясва нож и от гърдите на мъжа бликва тъмночервена кръв. Още преди да е отворила уста и да е изпищяла, той издъхна. Пред Лийна в сребърния мрак на нощта стоеше Джон Макрей, мрачен и разгневен. Коленичи до нея, разтвори ръце и разплакана, тя се хвърли в обятията му.

Нямаше представа колко време е стояла така, разтреперана и разридана, безразсъдно търсеца закрила в ръцете на младия мъж. Но накрая ужасът ѝ се притъпи. Лийна спря да плаче и усети, че той я гали по разрошените мокри коси. Бе сгушила лице в топлото му рамо, докато младежът ѝ шепнеше нещо. Все пак беше останало нещо добро, помисли тя почти в унес с някакво странно облекчение. На този свят

беше останал някой, готов да я закриля. Тя погледна, за да му благодари, но видя нещо неразгадаемо в светлосините му очи. После усети как Макрей дръпва ръката си, с която я прегръщаше, и се пресяга към разкъсаната ѝ пола, сякаш за да я оправи. Лийна изведнъж осъзна, че е почти гола, и се изправи бързо, за да се прикрие. Но дланта ѝ замръзна още преди да е стигнала полата. Пръстите на Макрей бяха заети с неговите дрехи, не с нейните. Той разкопчаваше панталона си. Лийна се втренчи в него недоумяващо и озадачено. Не разбираше какво става дори докато гледаше как младежът разкопчава последното копче и вади възбудения си член.

Като ударена от гръм в миг проумя какво става. Очите на Лийна се разтвориха широко и тя ахна, инстинктивно опитвайки се да се измъкне. Но Макрей я държеше не по-малко здраво от първия мъж. Луната дори не ѝ спестяваше грозната гледка — за ужас на Лийна тя огряваше и него, и нея. Все така хванал твърдия си член, за да ѝ го вкара, Макрей се намести върху нея и отпусна глава върху гърдите ѝ. Лийна направи закъснъл безуспешен опит да се измъкне, но докато гънеше бедра, за да се отскубне, само го улесни. Усети болезнено как той прониква в нея, без изобщо да обръща внимание на виковете ѝ.

Накрая свърши. Поне има благоприличието да извади члена си. Лийна почувства, че Макрей надига глава, и се извърна мълком, стиснала очи от ужас и болка.

— Желая те от мига, в който те видях — каза младежът някак грубо и Лийна потръпна и от гласа, и от думите му. — Мъжът ти е мъртъв, ти си сама и ще ми бъдеш жена. Примири се с тази мисъл. Вече си моя. Няма да позволя на никой друг да те докосне с пръст. Ще убия всеки, който ти посегне.

Тя не отговори нищо. Дори не възрази. Нямахше смисъл да се самозалъгва. Макрей продължаваше да лежи с цялата си тежест върху нея, семето му изтичаше бавно и капеше на боровите иглички отдолу. За момиче, някога стояло на върха на красивия горд Юг, това беше огромно падение — да бъде използвана като долна пачавра, направо върху земята в гората. При тази мисъл сякаш нещо вътре в нея умря и останаха само студът, умората и вцепенението. Въпреки че се бе съпротивлявала първия път, не го направи нито втория, нито третия път. Докато пукне зората, някога гордата, разглезена и красива Лийна Пенли Лейтън беше станала призрак — досущ като привиденията, за

които беше мислила предната вечер. Нямаше друг избор, освен да бъде против волята си държанка на партизаните, която не може да направи нищо, за да промени съдбата си.

До събота, четиринайсети януари, армията на Шърман се надяваше да напусне Савана и да се отправи в нов поход. Грант във Вирджиния беше разрешил на подчинените си да преследват бунтовниците в Южна Каролина и да нанесат на този пръв отцепил се щат отмъстителен удар, който според Шърман беше заслужена справедливост. Самият министър на войната, Стантън, пристигна от Вашингтон за последна среща с генерала — според някои, за да провери дали отношението на Шърман към чернокожите бежанци наистина е грубо, както са му докладвали, или това са само измислици на клюкарите на север. Някои казваха, че е дошъл с надеждата слуховете да се окажат истина. След като бе превзел светкавично Джорджия, генералът особняк разполагаше с огромно политическо влияние. Решеше ли да го използва, можеше да бъде смазващо. Нямаше да е зле то да бъде намалено. Но Шърман не се интересуваше от политика. Казваше, че ако му дадат да избира между Белия дом и някой затвор, ще избере затвора. Министърът на още по-влиятелното военно министерство се върна във Вашингтон успокоен и предаде добрата новина на своите все по-многобройни лични и политически приятели. Никога не бе имало по-добри времена за коалицията във Филадельфия и другите като нея.

Но в самата Савана дъждовете, завалели първата седмица на януари, още не бяха спрели. Реката беше придошла и течеше кална и кафява, днес от бледосивото небе пак ръмеше. Доктор Лейси ускори крачка и щом влезе в къщата, запокити подгизналото си палто.

— Ама че време! — изруга той. — По-лошо и от Вашингтон.

Но Риърдън отвърна само с весела усмивка и Лейси повдигна въпросително вежда. Ала още преди младият лекар да е казал нещо, забеляза, че Грир стои в ъгъла на стаята, и се обърна изненадан към кавалерийския капитан.

— Какво правите още тук? Мислех, че днес вече сте потеглили.

— Понтонният мост рухна, отрядът на Смит насмалко да се удави. Така че в крайна сметка не заминаваме, докато не спадне нивото

на реката — обясни Грир.

Лейси кимна. Изглежда дъждът си имаше и добри страни. Беше забавил малко проклетата война.

Риърдън пристъпи, махна нагоре към стълбите и каза нещо, което заличи мигновеното задоволство на Лейси.

— Вашият майор Кортланд отказва да помага, сутринта не взе морфина. Очаквам с нетърпение да видя как един прочут Вашингтонски хирург се оправя с непокорните.

Изненадан, Лейси изруга тихо и после бързо се смръщи.

— Ние, прочутите хирурзи, не си поплюваме. Притискаме пациента към леглото и за урок даваме двойна доза. Дай морфина. Ще се кача да обузда буйния майор.

Той спря напред стълбището и погледна през рамо към Грир, който изведнъж беше тръгнал след него.

— Докторе, чакайте! Май съм виновен аз. Когато отложиха похода, ми остана малко свободно време. Реших да дойда и да правя до обяд компания на майора.

Лейси спря изненадан и се взря в Грир. Прочете в очите му горчиво извинение и още нещо. Ето защо бавно слезе при него.

— Какво има? Какъв е проблемът?

Капитанът сви рамене и отвърна тихо:

— Казах му... разговаряхме за засадата. На Лейтън. И споменах, че малко преди да открием огън, на Каулс му се сторило, че мярва жена в лагера на Лейтън.

Лейси се свъси още повече. Известно време мълча озадачен, после кимна бавно.

— Ясно. Госпожа Лейтън?

— Каулс не е разбрал. Но май е била тя. — Върху лицето на Грир се четеше гняв, примесен с гузност. — Трябваше да помисля, преди да го кажа, докторе. След всичко, което се случи във Вирджиния и Атланта... Но, Господи! После майорът преспиваше с всяка вдовица с влажен поглед, от Атланта до Савана! Прибра се и се ожени за онова свое момиче.

— За Сюзан. Да, знам.

Лейси мигновено се извърна, за да скрие очите си. По лицето на Грир се четеше объркване, но Лейси просто вдигна рамене в знак, че не желае да обяснява. Разбираше смущението на капитана, но

реакцията на Чейс бе естествена. И така, Лийна Лейтън отново се бе появила. И старата любов явно още не бе умряла. Миналата година във Вирджиния беше видял силното магическо привличане между Чейс и Лийна, явно непреодолимо, колкото и гузни да се чувстваха те. Това привличане щеше да избледнее с времето, както и обичта на Лейси към Сюзан Страдфорд Кортланд. „Не е толкова лесно, Грир — беше му на устата да каже, — когато жената, която обичаш, носи халката, дадена ѝ от друг. Опитваш се малко повече да се преструваш: от време на време пред себе си и винаги — пред останалите.“ Но понякога преструвките не помагаша. Лейси беше живо доказателство, както вероятно и Чейс Кортланд — въпреки брака му със Сюзан. Явно съзнателно или не, още бе привличан от бившата си любовница.

— Да беше само това! — продължи Грир, като че не забелязваше напрегнатостта на Лейси, който мълча дълго. — Маклауд от щаба ме помоли да предам на Чейс едно писмо, май от семейния адвокат. Изглежда, че човекът го е писал, без да знае, че майорът е ранен. Имам чувството, че направо пъкълът се е разтворил на север, след като майорът си е тръгнал, за да се върне в Савана, та този адвокат го предупреждава и му праща сигнал за помощ. Сестрата на майора имала зъб на някого и трябвало да се гласуват и някакви банкови дялове. Адвокатът пита дали Чейс е предал пълномощното, което му бил изготвил, и дали иска той да заведе дело.

— Какво?

Грир сви рамене в отговор на изненадата на доктор Лейси.

— Не знам. Майорът ме помоли да му го прочета — и така се вбеси, че му идеше да застреля някого на място.

— Точно в този момент влязох — намеси се Риърдън с кисела усмивка. — И пациентът почна да ме учи какво да правя с морфина. Каза да не съм му замъглявал съзнанието. Не проумявам къде се кани да ходи, пък било то и с бистра глава.

— Никъде няма да ходи. Поне известно време — отсече мрачно, почти ядосано, Лейси и забърза нагоре по стъпалата, като взимаше по две наведнъж. — Едва отпреди два дни е дошъл в съзнание. Има невероятен късмет, че изобщо е жив.

Още беше ядосан, когато стигна стаята на Чейс, но спря като закован на прага, стреснат от болката, изписана върху на лицето на приятеля си. Бе толкова очевидна, че човек не можеше да не прояви

съчувствие, което чак стои гнева на лекаря. Но въпреки това Лейси остана намръщен, когато се приближи до леглото. Познаваше достатъчно добре Чейс, за да дръзне да му предложи и намек за компромис, пък бил той и израз на съчувствие.

— Чейс, глупак такъв! Как смееш да откажеш морфина?

Чейс го забеляза чак когато му заговори. Веднага си наложи да отвори очи въпреки надигащата се като прилив болка, заляла тялото му от главата до петите, въпреки мъкмата, от която целият се тресеше и която го пронизваше като нож. Едвам намираше сили дори да мисли. Но бе длъжен да мисли, независимо дали го болеше.

— Трябва да ставам от това легло, Роджър. Твърде много въпроси чакат отговор. Вкъщи сякаш всичко се е обърнало с краката нагоре. Трябва да се върна... да оправя нещата...

— Никъде няма да ходиш, Чейс, поне засега. Като начало май имаш пневмония. И дума не може да става да ходиш някъде, камо ли на север, където зимата е толкова студена и влажна!

— Но при тази тежка рана е съвсем нормално да имам пневмония. С пневмония или не...

— Може и да е нормално, но пак е опасно — прекъсна го Лейси.

Взря се в лицето на Чейс, в бръчките, избраздили го от усилието му да говори. След малко се чуха тихо закашляне и задавеният стон от болка. Лейси очакваше по-силен пристъп, обърна се да вземе една възглавница и както я държеше, продължи бързо:

— Знам, миналата зима беше твърдо решен да правиш, да струваш, но да умреш, Чейс. Едва не го направи вече. Бих целия този път от Вашингтон до тук, за да ти спася живота, и за Бога — със или без твоя помощ, ще го направя.

— Роджър, помогни ми да стана, моля те. Трябва да стана.

— Не! Чуй сега какво ще ти кажа, Чейс! Не ме интересува какво ти е съобщил Грир и какво ти пишат в онова проклето писмо. Засега трябва да го забравиш. Няма да постигнеш нищо, просто защото ще умреш.

Чейс се помъчи да стане сам, но изстена.

— По дяволите, Чейс! Не мърдай! — изкрещя Лейси и заповедта изплющя като удар с камшик. Той не му обърна внимание и лекарят отиде при леглото, за да го спре със сила. — Глупак такъв, не мърдай! Основната ти грижа сега трябва да бъде да оживееш. Забрави сестра

си, забрави адвоката, забрави Джонатан Пенли и тази проклета твоя банка! Забрави какво ти е наговорил сутринта Грир. Включително Лийна Лейтън, ако тя има нещо общо с цялата тази дивотия. Ако раните ти се отворят и загубиш още кръв, зле ти се пише.

Чейс понечи да възрази гневно, но се закашля хрипливо и се задави. Лейси изруга и натисна силно възглавницата върху още бинтования му корем, а другата си ръка подложи под раменете му. Преди да отмине първата кашлица, чу как вече се надига следващата и стисна още по-здраво Чейс, за да облекчи болката от спазмите, които раздираха неистово коремните му мускули. Със стон, който по-скоро приличаше на ридание, пристъпът утихна и Лейси поклати глава ядосан, но и изпълнен със съчувствие. Познаваше прекрасно Чейс. Това, което му беше казал Грир, му бе подействало като червен парцал на бик. Ранено или не, животното щеше да последва своите инстинкти и да се хвърли... или поне да опита както всички останали. Чейс беше жертва на своя характер и просто не можеше, да отхвърли една отговорност, която смяташе, че се пада на него.

Роджър изчака още миг, за да се увери, че пристъпът е минал, и се пресегна към кафявото флаконче с морфин. Лицето на Чейс беше бледо като тебешир, очите му бяха затворени от болка. Лейси не каза нищо повече, само отмери силна доза в чашата за вода, която беше до него, и я поднесе към устните на Чейс.

— Хайде, изпий го! Веднага. — Вдигна с ръка главата на Чейс, не очакваше вече да среща съпротива и не сбърка. Но изчака мълком приятелят му да изпие течността и чак тогава си позволи да въздъхне едва чуто от облекчение. — Слушай, Чейс. Хайде да се разберем. Донякъде ми е ясно как се чувстваш, ето защо прави каквото ти кажем ние с Риърдън, а в края на седмицата ще ти спра морфина. Ще пратя телеграма на Сюзан и ще я питам какво става там. Ще ѝ пиша да прати цялата нужна информация, за да си отговориш поне на тези въпроси. Но ще останеш в Савана, докато не те излекуваме от пневмонията. И ще останеш на легло, докато не ти позволя да станеш. Разбра ли?

Още докато говореше, забеляза как напрегнатите от болката мускули на Чейс се отпускат, как той диша по-леко и му кима безмълвно вместо отговор. Морфинът го хващаше бързо. Слава Богу! Лейси поддържа още малко Чейс и го пусна бавно на леглото. „Господи! — помисли той. — Обикновено проблемът е да откажеш пациента от

силното лекарство, а не да му го даваш. По дяволите, каква каша! Може и да греша, но едва ли само писмото от адвокатата или проблемите у дома са в дъното на буйната реакция на Чейс Кортланд!“ Тя явно се дължеше на новината за Лийна Лейтън, колкото и да не им се искаше и на Чейс, и на Лейси да го признаят. Стюарт Лейтън може и да не беше успял да убие от засада кавалерийския майор... но след днешния ден лекарят се запита дали някой ден самата Лийна няма да извърши неволно онова, в което съпругът ѝ се беше провалил.

Блатата на Южна Каролина бяха много по-различни от тези, които Лийна беше виждала, докато яздеха със Стюарт през Джорджия. Бяха много по-неприятни. Сякаш нямаха край, простираха се буквално на стотици квадратни мили северно от оризищата на река Савана, от време на време се превръщаха в мочурливи ливади, след това отново в дълбоки колкото човешки бой, че и повече, блата. Огромните сиви покрови от испански мъх, които в Джорджия бяха вездесъщи и се спускаха от извитите като змии кипариси, тук, в долната част на Каролина, се срещаха рядко. Бяха отстъпили място на огромни черни дървета, вековни канадски тополи и сладки евкалипти, обрасли с орлови нокти и магнолии, висока, прилична на восък остра трева и огромни перести папрати. По дънерите на всички дървета имаше дебел зелен мъх. Миещи мечки, сърни, смъртоносни отровни змии и огромни алигатори — които за щастие по това време на годината бяха най-вяли, какви ли не животни — и зловни, и отъмстителни, кротко шаваха из високия клонак и храсталаците, падаха в черните води на блатата и добавяха своите звуци към общото жужене на насекомите, което не секваше и за миг. Повече от всяко друго място сред природата, блатата на Каролина приличаха на дяволски лабиринт — непроходим, почти непрогледен, без слънце, навяващ само ужас и страх. И това беше светът, в който Джон Макрей беше довел Лийна преди няколко седмици.

Дори могъщата армия на северняците — ако въобще дойдеше тук — нямаше да прекоси тази земя, помисли Лийна. Югът още можеше да се окаже пречка за редиците на Шърман — не с войската, а с блатата си. Но това не утешаваше кой знае колко Лийна, която от ден на ден се изнервяше все повече заради собственическото отношение на

Макрей към нея. Животът ѝ се бе превърнал в същински ад. Кой знае как, тя се бе хванала в този капан и си нямаше никого, който да я защити. Спасението, дори бягството, почти бяха изключени. До днес.

Днес за първи път Макрей я остави сама и отиде да вземе оръжие и храна от някаква нещастна бедна колиба. Остави Лийна без пазац, явно мислеше, че няма къде да мръдне в тези блата. Освен това не ѝ даде нито храна, нито оръжие, нито кон, нито дори ѝ обясни къде се намира, та ако тя реши да бяга, да не може да се ориентира. Но Лийна имаше все пак някакъв шанс, пък било то и минимален. Трябваше да се възползва от него или просто да се примири и занапред с ужаса да е заедно с Макрей.

Могилата, на която я остави младежът, беше сравнително суха, но само на стотина метра от нея се бяха ширнали жабунявали блата, обградили височината като средновековен ров. При първото блато Лийна се поколеба, сви рамене и се върна, опитвайки се да се измъкне от друго място. Връща се може би десетина пъти и вече не беше сигурна дали не се върти в кръг, но очевидно нямаше суша, по която да избяга. Накъдето и да погледнеше, виждаше само заплетени дървета, храсталаци и вода, която непрекъснато се изпречваше пред нея. Отчаяна, вдигна по-високо края на вече измокрената пола и просто нагази в най-близкото блато. Можеше само да предполага колко е дълбоко и какви гадини го населяват. Но и да умреше, вече нямаше никакво значение. Нейният свят беше опустошен от армията на северняците и съпътстващите войната ужаси: Блайдсуд беше изгорен, мъжът ѝ беше мъртъв, детето ѝ беше убито, преди още да се е родило, любимият ѝ — севернякът, без съмнение вече бе погребан в земята на Юга. Поне засега Лийна не беше заченала от мъжа, който я държеше в плен. Мензисът ѝ предишната седмица беше благословеното доказателство за тази малка милост. Но в Атланта беше заченала от Чейс почти веднага и ако останеше тук още, не бе изключено да забременее и от Макрей. Това, което понасяше с него, бе достатъчно ужасно. Щеше да стане безкрайно по-страшно, ако трябваше да носи в утробата си и неговото дете. По-добре да умре, отколкото това. Втурна се отчаяна и решителна и си запроправя път сред клони, храсти, дънери на гнили дървета. Както личеше, смъртта щеше да е най-вероятният изход след всичките ѝ усилия да се спаси. Още беше в блатото и се луташе, а вече май се смръкваше.

Отдавна бе загубила представа за времето и посоката. Дори и да грееше слънце, нямаше как да разбере в непрогледния мрак на блатата. Петдесетина метра над нея три огромни клона се бяха преплели като балдахин, наоколо се виеха пълзящи растения и се стрелкаха животни. Дори и да решише да се върне на хълма при Макрей, Лийна вече не знаеше по кой път да поеме. Лепкавата тиня стигаше до края на ботушите ѝ, високи до прасците, и засмукваше алчно краката ѝ. По близките храсти от време на време съскаха змии. Комарите я нападаха ненадейно, смучеха от кръвта ѝ и окуражени от успеха, продължаваха да кръжат над нея. Във все по-сгъстяващия се мрак Лийна се разтрепери от студ и страх.

Пред нея се бе разпростряло поредното от явно безкрайните блата и въпреки че тя си наложи да застане на края му, разтрепераното ѝ тяло сякаш само отказа да продължи нататък. Лийна не беше сигурна дали вече не е минавала през блатото. Един, дори два пъти. Още преди часове всички започнаха да ѝ се струват еднакви. Отдавна вонящата леденостудена блатна вода бе намокрила дрехите ѝ, Лийна беше разкъравена и разранена от хилядите ухапвания на насекомите, трепереше от вцепеняващ студ. И сега, докато стоеше край поредното блато с тинести черни води, тя прехапа устни, за да не трепери, и усети по тях горчивия вкус на сол, тоест на сълзи. Вече се бе и разплакала. Кой знае защо, се изненада и се разплака още повече. Нозете ѝ се подкосиха и Лийна се строполи, ридаейки силно и отчаяно.

Не усети кога е минал цял час. Вече беше загубила представа за време, за мисъл, за всичко. Накрая се сепна от слаб удар наблизо, който я извади от унеса. Лийна надигна бавно глава и отвори очи със сетни сили. Светлината, и без това мъждива в блатата, съвсем бе избледняла. Денят бе отстъпил пред здрачевината под невидимото от гъстите дървета небе. Лийна не виждаше почти нищо, но на десетина крачки от себе си различи как един клон се помръдва и от дългите заплетени треви под него се понася съсък: нещо се приближаваше бавно. Дали змия? О, не, само не и змия! Тази смърт бе твърде ужасна.

С последно усилие Лийна раздвижи вкочанените си крайници и се втурна към черната вода, разпростряла се отпред. Блатото беше по-дълбоко от останалите, дъното му също бе покрито с лепкава тиня, но коварната вода ѝ стигаше над главата. Учудена, Лийна нагази в мочурището и се задави, докато си поемаше въздух. Когато накрая се

измъкна от водата, установи, че отсрещният бряг е покрит със зелена тиня — сякаш беше невъзможно да пропълзи, да се изкатери по него, макар инстинктът да ѝ подсказваше, че трябва да го направи, колкото и да е ужасно. Зад нея вече се чуваше слаб страховит плясък — змията, допъплила до отсрещния бряг — и обезумяла от отчаяние, Лийна намери сили да се изкачи на безопасния хлъзгав тинест бряг. Поне нямаше да умре от мъчителната отрова на водната змия.

Ужасът и страхът ѝ бяха вдъхнали последни сили. Лийна притичваше и пълзеше през заплетените увивни растения. Изведнъж спря и застина с отворена уста. Като по чудо блатото беше отстъпило място на твърда почва, суха и огрята от слънцето. А наскред полянката, на не повече от стотина крачки, имаше паянтова колиба. Вратата беше отворена и се полюшваше. Отвътре тичешком излезе малко негърче. Лийна извика немошно, детето спря веднага и загледа с широко отворени очи Лийна, която също се взираше в него. Известно време двамата не продумаха.

След малко вратата на колибата пак се отвори рязко и се появи жена, която извика нещо на детето, но погледна Лийна. Момиченцето не отговори. Тогава майка му пак го повика, този път заповеднически. Чула за втори път думите, Лийна ахна и сетивата ѝ се пробудиха. Не разбираше езика, но ако можеше да се примили хората да я подслонят за през нощта, тогава шансовете ѝ да оцелее, дори да избяга, ставаха определено по-големи. Все още имаше надежда да се отскубне и от Макрей, и от опасностите, които криеха блатата.

— Почакайте, моля ви! — Лийна излезе от гората на откритата поляна, над която вече беше паднал здрач, и вдигна високо ръка, както всички хора, които молят за помощ. — Знаете ли английски? Можете ли да ми помогнете да се измъкна от тези...

— Не си хабете въздуха. Гула не говори езика на белите.

Изненадана, Лийна се извърна рязко и се взря да види в тъмното блато човека, който я бе прекъснал. В първия миг не забеляза нищо. Само един клон, който се помръдна и веднага привлече вниманието ѝ. После иззад него се показа жена, която се изправи с лице към нея.

— Но вие говорите английски.

— Когато поискам.

Пред Лийна стоеше негърка, чийто силует почти се сливаше с тъмните сенки на мочурището.

Почти веднага я обзе предчувствие за опасност, наподобяващо страх. Но тя не можеше да си позволи да се плаши, не можеше да се лиши от този шанс да получи помощ. Знаеше прекрасно, че изтърве ли тази възможност, надали ще получи друга.

— Не разбирам езика, на който говореха, та не съм изненадана, че и те не разбират моя език — каза разтреперана.

Зъзнеше в слабата светлина на залязващото слънце. Притесни се, че сигурно е стреснала жената с вида си: идваше от блатата, бе мръсна и изпоцапана с тиня, мокра от главата до петите.

— Наистина не мисля злото на никого тук. Много ви моля, само преведете какво казвам. Бих искала да пренощувам в колибата.

— Гула не иска и да чуе за вас.

Чернокожата жена се усмихна едва-едва и Лийна се притесни още повече.

— Гула ли? Сигурно това е името на семейството?

— Не. Гула са хората, които живеят тук, по тези блата, както и езикът, който говорят. Гула няма нужда от бели.

Гласът на жената бе леден, както пламъчетата, проблеснали за миг в очите ѝ. Лийна почувства същия инстинктивен страх, както при вида на змията, която се беше стрелнала към нея в езерото. Жената се приближи на крачка и Лийна инстинктивно се дръпна. Въпреки това пак я замоли, нямаше друг избор.

— А вие ще ми помогнете ли? Щом те не могат... вие. Искам само да пренощувам.

— Една такава хубава жена като вас да ме моли за помощ? И таз добра! Защо този славен ден не дойде малко по-рано? Дали някой нещастен стар негър може да ви даде това, дето търсите?

Лийна пламна от унижение и едвам не даде воля на страха си. Както държеше със сетни сили високо вдигната брадичката си, очите ѝ се напълниха със сълзи, но тя примигна, за да не се разплаче, и отвърна възможно най-искрено:

— Бягам от един мъж. Не от съпруга си. Съпругът ми е мъртъв. Този мъж ме... насилваше. Насилваше ме да...

Дори сега не бе в състояние да изрече думите. От унижение на гърлото ѝ беше заседнала буца. Тя се задави от сълзите и безпомощно се извърна, за да не вижда пронизващия поглед на жената.

— Забавлявал се е с вас. Бива ли могъщите да падат толкова ниско! — В гласа на жената нямаше много съчувствие, но тя поне не говореше толкова ледено. Продължи, сякаш разказваше спомени: — О, знам какво е мъжете да си вземат от една жена каквото искат. Знам много добре. Хората от блатата, гула, са свободни. Говорят и живеят както едно време. Понякога нощем се чуват тъпаните. Чува се как пеят. Избягали са от корабите с роби преди сто години. Може и по-отдавна. Никой не знае точно кога. Щом параходите стигнали бреговете на Каролина, бегълците дошли тук. Има и неколцина избягали роби, като мен. Дори кучетата не могат да надушат следите в блатото. Така че гула не знаят как белите си взимат каквото искат от жената, аз обаче знам. Е, хареса ли ви да бъдете робиня на бял мъж?

В думите ѝ имаше много горчивина, яростна и жестока, естествен отговор на роба, който от столетия е лишен от свобода. Най-сетне Лийна долови тази горчивина в лицето и гласа на жената и потръпна, неспособна да ѝ отвърне нищо. Такава ли беше Божиата справедливост? Такова ли беше възмездието за всичките години, през които беше приемала робството и дори беше защитавала нечовешките му жестокости? Губеше и последния си шанс да получи помощ, заради горчивото робство в Юга. Във Вирджиния ги нямаше огромните плантации от дълбокия Юг. Във Вирджиния нямаше памукови и оризови поля, където стотици роби да бъдат държани като животни, за да обработват по хиляди акра земя. Робите във Вирджиния работеха предимно като слуги. Отнасяха се към тях добре, дори мило. Но дори и на тях се гледаше като на нечия собственост, както Лийна беше станала собственост на Джон Макрей. И сега знаеше, че няма по-страшно от робството, каквото и да е то. Можеше да отвърне единствено с откровеност. Бе твърде късно да се разкайва, нямаше смисъл — и за нея, и за бившата робиня, която стоеше и я гледаше вторачено, очаквайки в горчиво мълчание отговора ѝ.

— Аз също не харесвам робството. Както и вие някога. Избягали сте. Аз също. Поне в това отношение имаме нещо общо. — Лийна си пое въздух, водена единствено от отчаянието да отправи последна, може би безполезна, молба. — Не се притеснявайте заради мен. Нямам право дори да ви моля за това. Но ако е невъзможно да пренощувам тук, ще ви помоля да ми помогнете с друго. Съпругът ми беше офицер, убиха го във войната, но семейството му живее северно от тук, на

югозапад от Чарлстън. Не знам къде точно се намирам, но къщата на Лейтънови сигурно не е много далеч. Покажете ми пътека, ако изобщо има брод сред блатата, или поне посоката...

— Лейтънови ли?

Изведнъж настъпи страховито мълчание, както в мига на затишие, преди да изтрецят гръмотевиците по време на гореща лятна буря. После жената избухна в смях, много по-ужасяващ от тишината, и Лийна застина, смразена от невероятната жестокост в него.

— Да, наистина, знам много добре къде живеят Лейтънови! Виждате ли тези белези? — Негърката се обърна рязко и ѝ показва черните си голи рамене, напшарени от сиво-синкави белези. — Спомен от камшика на Лейтънови.

Лийна продължи да стои като попарена. Сетне изведнъж се дръпна от жената — беше се уплашила, както никога досега. Нещо по-лошо от смъртта, по-лошо дори от това да я притежава Джон Макрей, блесна в очите на бившата робиня, когато тя пак застана с лице към Лийна. След миг заби силни жестоки пръсти в разрошената ѝ коса и я затегли. Лийна се опита да се измъкне от ръцете на жената, която се опитваше да я повали на влажната земя. Викаше отчаяно, съпротивляваше се до последно, докато накрая не падна.

— Познавам Лейтънови, и още как! Знам всичко за всички тях! Младият господар Стюарт, така ли? — Негърката навиг дългите черни кичури коса на Лийна около юмрука си, дръпна назад главата ѝ и притисна тялото ѝ до земята. — Да, познавам и вашия мъж, госпожо Лейтън. Бях прекалено стара за вкуса на господаря Стюарт. Той си падаше по младичките. Млади като вас и дори още по-млади. Като сестра ми. Беше на дванайсет години, когато той я обезчести, колкото да си направи удоволствието. Чух я как пици като обезумяла. Накрая не издържах и получих тези белези от камшик, задето съм прекъснала удоволствието на младия господар! — Негърката халоса с все сила Лийна по главата и тя успя само да извика от болка, без да се помръдва. — После избухна войната и аз избягах тук. Дори кучетата на Лейтънови губят дирите в тези блата. Господ наистина се грижи справедливостта да възтържествува и за нас, „нещастните негри“, госпожо Лейтън! Прати ми право в ръцете „моя враг“!

— Деа!

Заповедта, изречена внезапно на непознатия език, се стовари като внезапен удар. Лийна отвори очи с отчаяна молитва и усети как робинята зад нея застива и изръмжава като вбесен звяр.

— Деа!

Лийна така и не разбра дали това е име или заповед. Но гневът в гласа на негърката проряза въздуха като остър меч и почти неусетно тя пусна косата на Лийна. Последва цял порой от думи, които Лийна не разбра. Но разбра, че втората жена от племето гула ѝ протяга ръка за помощ, и ѝ благодари през хлипове, усетила, че е освободила косите си от смъртоносната хватка на бившата робиня. Запълзя полузашеметена към близката колиба. Не смееше да погледне назад, дори да диша. Стюарт продължаваше да я преследва, само си помисли. В тази мисъл се съдържаше някакво безумие, но макар да го съзнаваше, Лийна бе убедена, че е така, че дори мъртъв, Стюарт пак стои между нея и надеждата ѝ да избяга от този ужас. Дори като призрак продължаваше да има власт над нея. Лийна затвори очи пред това поредно безумство — отчаяно и безсмислено, какъвто бе станал целият неин Юг. Но щом призракът на Стюарт още я преследваше, тогава и призракът на Чейс Кортланд би трябвало да ѝ се притече на помощ. Въпреки цялата жестокост и болка, белязали любовта им в Атланта, Лийна призова своя някогашен любим северняк. Чейс щеше да ѝ се притече на помощ. Дори и да трябваше да се надигне от гроба. Винаги досега, когато Лийна бе имала най-голяма нужда от него, Чейс бе идвал.

Полузаслепена от ужас и страх, капнала след изпитанията през деня, тя запълзя към колибата, за да се скрие в нея, и не чу нито внезапния тропот на конски копита, нито непознатия глас, който я повика. Първото, което видя, бяха чифт високи черни ботуши, които ѝ се изпречиха на пътя към далечната колиба. Черни ботуши, като тези, които се носеха в редовната войска и на Федерацията, и на Конфедерацията, с лъскави шпори отзад. Ботуши като на Чейс Кортланд, спомни си тя с някаква полуосъзната изненада и вдигна глава, сякаш очакваше да види Чейс. Но прашната сива униформа не бе на северняк, а на армията на Конфедерацията. Непознатият капитан пред Лийна ахна смаян:

— За Бога! Какво търси дама като вас тук?

Изрече думите тихо, като че на себе си, и я огледа внимателно.

— Добре ли сте, госпожо? — попита и направи рязко движение, сякаш със закъснение се беше сетил какво трябва да стори. Хвана силно Лийна за ръката и ѝ помогна да се изправи. — Чухме, че тук става нещо, и свърнах да проверя какво се е случило. Имахте късмет, че чухме. Вече почти се е стъмнило. А тук едва ли е най-подходящото място една дама да се разхожда сама.

Впери учудени сини очи в пепелявото ѝ лице, сякаш търсеше отговора, който Лийна още не бе в състояние да му даде. Разговорът между чернокожите жени зад него изведнъж секна и смръщен, конфедеративният офицер хвърли бърз поглед през рамо към тях. После се извърна напред, освободи мълком револвера, окачен на колана му, и поведе бавно Лийна към коня, който беше оставил на поляната на пет-шест метра по-нататък.

— Която и да сте, после ще ми обясните как сте се озовали тук. Сега ще се качим на коня и ще идем при останалите ми хора. Хайде!

Лийна и без това още не си бе възвърнала дар слово. Опита се да размърда натежали нозе и да последва офицера, ала коленете ѝ трепереха, цялото ѝ тяло бе премаляло от слабост и тя не можа да направи и крачка, въпреки че мъжът ѝ подаде ръка. Щом се изправи на крака, ѝ се зави свят. Лийна затвори очи и прехапа устни, за да не припадне.

— Хайде, драга ми госпожо, сложете крак в стремето. Точно така, браво. Ще ви вдигна.

Лийна не можеше да му помогне много, но това като че ли нямаше значение. Само след миг мъжът се метна на седлото зад нея, прихвана я през кръста, за да я придържа, и пришпори коня с двамата ездачи в бърз галоп. На Лийна за миг ѝ се мярна като петно чернокожо лице, разкривено от омраза и злоба, което след малко изчезна. Пак отвсякъде ги обградиха дървета, чуваше се как конете джапат през безкрайните блата и все по-силните плътни гласове на мъжете, които приближаваха. Най-неочаквано Лийна се почувства без капчица сила, толкова бе отмаляла, и изгуби съзнание, сякаш се понесе и хлътна в мрака. Последното, което видя от това ужасно пътуване, бяха две силни южняшки ръце, които я придържаха здраво и сигурно върху галопиращия кон. Но щом изпадна в несвяст, пред нея изникна не южняк, а един мъж от Севера.

Далеч на север, във Филадельфия, Джонатан Пенли сякаш усещаше на какви кански мъки е подложена сестра му. С Лийна бяха близки — много повече, отколкото с другите братя и сестри. През дългите години на детството между тях се беше зародила особена преданост, свързала ги до гроб. Сега, въпреки огромното разстояние, Джонатан Пенли сякаш по инстинкт знаеше, че Лийна е в опасност и се тревожеше все повече.

Още преди няколко дни беше решил да иде да потърси сестра си, но изчака, за да направи последния неуспешен опит да възпре Елинон Кортланд в плановите ѝ да завземе банката. Изгуби цяла седмица, защото временното запрещение, което бяха издали от съда, изтичаше утре. Миналата неделя вечер Джошуа Кортланд най-сетне беше дошъл в съзнание, но още не се бе възстановил, та да рискуват и да му съобщят за коварството на собствената му дъщеря. От Савана пристигаха телеграми с окуражителни новини за състоянието на младия Кортланд, ала той все още бе твърде болен и твърде далеч, та да помогне някак за осуетяването на пъклените кроежи на сестра му.

В краен случай Джонатан можеше да потърси съдействие от Сюзан Страдфорд Кортланд, ала тя бе загрижена за живота на съпруга си. Ето защо Джонатан изчакваше да ѝ каже за личната война, разразила се тук. Днес обаче бе длъжен да ѝ съобщи с тайната надежда, че мъжът ѝ, ѝ е оставил пълномощно и тя ще склони да участва в гласуването на утрешното заседание в банката. Но се съмняваше, че е възможно такова чудо. Сюзан нямаше никаква представа за деловите начинания на Кортландови и бе малко вероятно съпругът ѝ да ѝ е предоставил някакви пълномощия. Но тя поне трябваше да знае истината. Все някой тук, във Филадельфия, трябваше да я знае, дори и само за да я разкаже на младия Кортланд, когато той се прибереше у дома, за да се възстанови след раняването. Защото след утрешното заседание на управителния съвет, на което Елинон сигурно щеше да сложи ръка на банката, Джонатан нямаше да има вече задължения към семейство Кортланд. Нямаше да има какво да прави във Филадельфия. Нямаше да има причина да остава. Щеше просто да си събере багажа, да приключи счетоводните книги в банка „Кортланд“ и да тръгне да търси сестра си, чийто живот бе застрашен. Бе същинско самоубийство бивш конфедералист, който се е предал на

северняците, да се върне на юг, но той нямаше избор. Нямаше друг начин да помогне на Лийна. Щеше да иде не толкова от чувство за дълг към семейството, а колкото от обич към сестра си. „Дръж се, Лий! — помисли мрачно той, докато вдигаше ръка да почука на входната врата на Кортландови. — Дръж се още няколко дни! Или няколко седмици. Дръж се, докато те намеря. Само след ден вече ще съм поел на юг. Ще претърся педя по педя всяко блато, гора и град, докато не те намеря и не те спася. Обещавам ти, Лий. Само още един ден!“

Зимата държеше здраво в ледената си прегръдка града на Уилям Пен и когато влезе в антрето на Кортландови, Джонатан забеляза как Сюзан трепери. И тя бе дошла току-що и подаваше на Кук посипаните със сняг маншон и палто. Джонатан закачи сам палтото си, защото отдавна не се чувстваше чужд в дома на Джошуа. Сюзан му се усмихна някак мимоходом, напрегнато, но той не го забеляза, толкова бе погълнат от тревогите за сестра си. Само погледна към широкото стълбище и каза едва чуто на Сюзан:

— Ще разкажете ли днес на Джошуа какво се е случило на юг? Знам, от броени дни е в съзнание, но вече и лейди Бенингтън знае за нещастieto на брат си. Според мен не бива да рискуваме тя да съобщи новината на баща си. Може да не я представи толкова успокоително като вас.

Джонатан присви неволно устни само от името на Елинор. Не бе изключено, ако ѝ отърва, тя да изтърси, че брат ѝ е бил на смъртен одър. Разбира се, нямаше да му спомене и дума за битката за пълномощия, разразила се в банка „Кортланд“. Щеше да направи всичко възможно, за да прикрие плановете си за окончателна победа утре. А Джонатан не можеше да му каже за нито едно от тези две неща, защото бе възможно състоянието на Джошуа отново да се влоши. Беше в задънена улица.

— Донесох последната телеграма на доктор Лейси — каза Сюзан и се смръщи неволно, докато подаваше палтото си на Кук. После се обърна към Джонатан Пенли. — Доколкото разбирам, Чейс вече му е създал главоболия, че не изпълнява лекарските предписания. Лейси пише, че това било съвсем в стила на Чейс и аз да не съм се тревожела. Взех телеграмата, за да я покажа на Джошуа. Предложи го Роджър.

Погълната от мисълта за телеграмата и за тревожната новина, която след малко трябваше да съобщи на болния баща на Чейс, Сюзан

не обърна внимание, че бе нарекла прекалено свойски доктор Лейси.

Но Джонатан го забеляза и я погледна озадачен. Забеляза и странното, нежно изражение, което озари лицето ѝ, щом тя погледна телеграмата в ръцете си. Роджър ли? Дали имаше предвид доктор Лейси? Джонатан извърна очи, за да потули неуместния въпрос, който моментално му хрумна, и се опита да забрави, че въобще си го е помислил.

— След като новината е добра, нека Джошуа я види.

Сюзан кимна и сгъна телеграмата така, сякаш нямаше желание да се разделя с нея. Джонатан Пенли се обърна към стълбите и изчака тя да мине преди него, както изискваше доброто възпитание, но младата жена се поколеба и погледна съседния салон. Елинор я беше посрещнала сдържано, но любезно, ала се бе скрила доста многозначително, когато влезе Джонатан Пенли. Сега беше в салона и разглеждаше куклата, облечена по последната мода, която си бе изписала от Париж. Кринолинът беше по-широк от всякога, талията беше по-пристегната, ръкавите бяха буфан или изрязани чак до раменете, а деколтето за вечерните тоалети беше дълбоко. Сюзан не се опита да си обяснява защо зълва ѝ се е затворила в салона. Някакъв първичен женски инстинкт я предупреди, че иде ли при нея, няма да е добре дошла, а и без друго имаше основателни причини да не иска сестрата на Чейс да е с тях. Телеграмата, която държеше, открито поставяше някои много тревожни въпроси, въпроси, които Сюзан предпочиташе Елинор да не чува.

Когато се обърна към Джонатан Пенли, лицето ѝ бе още по-неспокойно и тя заговори почти през шепот:

— Трябва да ви кажа и другата причина, поради която исках да се срещнем днес. Намирам се в много деликатно положение. Доктор Лейси ме помоли да опиша най-подробно на Чейс какво става тук, а аз нямам представа дори какво има предвид. Господин Епли, семейният адвокат явно му е пратил много тревожно писмо още преди да е научил, че Чейс е ранен. Изглежда става въпрос за някакво пълномощно и за битка за власт между вас и лейди Бенингтън. Извинете, че говоря толкова открито, майор Пенли, но за всички е ясно, че вие се намирате в много лоши отношения със зълва ми. Така че, ако намерите за добре, осведомете ме какво става тук. Мисля, че и

Чейс трябва да знае за всички проблеми, възникнали тук, след като замина на юг.

За миг Джонатан Пенли се почувства ужасно объркан и изненадан от нейния въпрос. После у него бавно се надигна гняв. Явно майорът северняк не бе чак толкова зле, щом издаваше обичайните си заповеди. Чейс Кортланд беше заминал за Савана и го беше оставил да се оправя с цялата проклетата бъркотия сам, без съюзници или оръжия, с които да се пребори с гешефтите на Елинон в банката. А сега този кретен искаше обяснения как сестра му е взела връх!

— С удоволствие ще ви изясня всички подробности, които ви интересуват, госпожо Кортланд — каза накрая Джонатан, като едва прикриваше раздражението си. — Мислех, че съпругът ви е твърде зле, за да бъде въвличан в тази бъркотия, но след като сам настоява за обяснения, ще съм истински щастлив да му ги дам. Може би се забавлява с тези грижи между дозите морфин. — Джонатан замълча уж да си поеме въздух, но всъщност за да се пребори с надигналия се в него неударим гняв. — При всички положения тук едва ли е най-подходящото място да ви обяснявам. Качете се и вижте Джошуа Кортланд, нали за това сте дошла. После елате в къщата, където живеем с моето семейство. Не е нито кратко, нито много приятно за разказване, така че нека се опитаме да направим срещата поне приятна. Имаме вкъщи малко портвайн. Опасявам се, че ще имате нужда да пийнете, щом чуete всичко, госпожо Кортланд.

Сюзан го погледна недоумяващо, сетне веднага извърна очи към отворената врата на салона. Понечи да каже нещо, но явно реши да го остави за по-късно: зълва ѝ беше само на няколко крачки.

— Благодаря, господин Пенли. Ще остана около час.

Обзет от гняв и потънал в мисли, Джонатан изпроводи с поглед Сюзан нагоре по стълбите. Тръгна към изхода, когато Елинон го повика неочаквано от антрето. Той се закова на място и погледна предпазливо към красивата дъщеря на Кортланд, застанала на вратата на салона.

Без да се помръдва, Елинон отвърна на погледа му с усмивка. Атлазената ѝ рокля прошумоля и тя се пресегна да му подаде полупълна чаша бренди.

— Напоследък сте много мрачен, майоре. Може би донякъде заради мен. Съжалявам. Позволих нашият скандал да обхване и

личните ни отношения, макар че можех да го огранича с банката. — Тя му поднесе още по-настойтелно брeндитo и по-скоро по рефлекс, отколкото воден от някакво съзнателно решение, той пое чашата. Стори му се, че Елинор се усмихва още по-уверено. — Хайде да ограничим враждата със заседателната зала в банката, майоре. А на другите места да бъдем приятели.

Джонатан изслуша безизразно дългата ѝ реч. Замислен, мълча известно време и накрая каза:

— Колко щедро от ваша страна! Сигурно защото си мислите, че утре запорът ще бъде вдигнат и банката ще стане ваша, лейди Бенингтън. Ако това е подбудата за внезапния прилив на приятелски чувства, ще ви напомня, че както се оказва, брат ви се възстановява бързо в Савана. Баща ви също се изправя на крака. Дори аз да не намеря начин да ви спра, Елинор, победата ви утре ще бъде временна.

— Временна ли? — сви тя рамене, но продължи мило и усмихнато: — Тъкмо това ми трябва. Няма цял живот да ръководя банката, майоре. Необходими са ми само няколко часа... за да „прехвърля“ някои от средствата в хазната. — Тя помръдна прелестната си вежда за нещо като наздравица и вдигна чашата си няколко сантиметра. — Да прием за тънката разлика: другаде врагове, но тук — приятели!

Елинор отпи малка глътка, а Джонатан я загледа вторачено, без да помръдва. Наистина беше красива. Косата ѝ се вписваше идеално върху златистобелия брокатен тапет в антрето, нежният прасковен цвят на неофициалната ѝ рокля подчертаваше леката руменина по страните ѝ. Беше прелестна, щеше да краси всеки кралски двор и пак да превъзхожда по хубост всички останали. Но красотата ѝ вече не привличаше Джонатан Пенли. Той знаеше много добре какво се крие под тази величествена фасада.

— Съжалявам, лейди Бенингтън! — Той се обърна и изля чашата върху африканските теменужки, нацъфтели в саксиите по прозореца на антрето. Изсипа я бавно и внимателно, без миг колебание. — Останали са ми много малко привилегии на този етап от войната, но сред тях е свободата да си избирам сам приятелите. Може би нас, южняците, не ни бива да разграничаваме враговете от заседателната зала и личните приятели. Но предпочитам да не усложнявам отношенията ни, лейди Бенингтън. Нека си останем врагове навсякъде. Приятен ден.

Кук влезе в антрето точно когато Джонатан Пенли си изля брендито върху разцъфналите теменужки, в излъсканите месингови саксии. Те му бяха лична гордост, бяха събрани от няколко различни сорта и той полагаше специални грижи за тях. Направо му се сви сърцето, но не каза нищо. Беше чул достатъчно от последните думи на Джонатан Пенли. Сега виждаше и изражението, смразило лицето на Елинор Кортланд, след като южнякът от Вирджиния се завъртя и излезе. Прислужникът не искаше да се меси в такъв разговор, затова си тръгна на пръсти.

Сигурно нямаше да се сети за случката, ако вечерта не мина да огледа за последно къщата и не забеляза, че всички теменужки в едната саксия направо са се спаружили. Изненадан, се наведе над саксията и усети позната горчива миризма, просмукала се в пръстта. Арсеник на прах. Често го използваша срещу градинските паразити и Кук нямаше как да сбърка миризмата. Използваше се ѝ за отрова, осъзна той със смразяваща яснота. Значи в брендито, което Джонатан Пенли е излял върху цветята, е имало арсеник. Явно лейди Бенингтън си бе наумила да превърне тяхната война в битка на живот и смърт.

Смаян и смълчан, Кук стоя дълго в тъмната, потънала в нощни сенки, къща, неспособен да реши какво да прави. Младият Кортланд бе много далеч и беше тежко ранен. Здравето на господаря беше прекалено разклатено, та Кук да рискува и да го стряска с такива новини. Джонатан Пенли очевидно бе на предела на силите си в борбата с Елинор Кортланд. Значи оставаше единствен той — човек с почти невидима власт като шеф на домашната прислуга, но всъщност радващ се на много по-голямо, макар и незабележимо, влияние. Така например, докато чистеха будоара на лейди Елинор, можеха лесно да намерят и да махнат арсеника на прах, озовал се по небрежност там вместо при градинарите. Щяха да го направят, разбира се. И отсега нататък Кук нямаше да я изпуска от очи — докато баща ѝ не се възстановеше достатъчно, за да го предупреди, или докато брат ѝ не се върнеше от Савана. Явно войната беше стигнала и до Филадельфия.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Кук всъщност не каза на Джонатан Пенли нито за теменужките, нито че така ненадейно са изсъхнали и повехнали. Подобно директно разкритие щеше да дискредитира Кук, поел отговорността да пази тайните на семейство Кортланд, при което работеше. Още повече, че както прислужникът си призна съвсем искрено, не бе необходимо да предупреждава Пенли колко опасно е да кръстосва шпаги с Елинор Кортланд. Джонатан вече го знаеше и без него. Бе воювал на фронта. Беше живял във Вирджиния, когато обявиха войната, и сто на сто си спомняше едва доловимата промяна, настъпила, след като крехкият мир прерасна в открита война. Би трябвало да е усетил веднага и промяната, настъпила в къщата на Кортландови, и да е разбрал защо битката изведнъж е станала толкова яростна. Сега или никога Елинор щеше да обърне в своя полза нещата в семейната банка. Баща ѝ се възстановяваше — бавно, но все пак се оправяше. Брат ѝ беше оцелял след смъртоносните рани и можеше всеки миг да се прибере у дома и да ѝ попречи да осъществи намеренията си. Ето защо Елинор трябваше да спечели битката за пълномощията на пренасроченото заседание на акционерите. Искаше час по-скоро да сложи ръка на авоарите. Дори след седмица можеше да бъде късно.

Джонатан си помисли мрачно, че в крайна сметка тя е победила. Сюзан Страдфорд Кортланд беше смаяна и ужасена, а сигурно и не бе в състояние да повярва докрай. Пък и вчера следобед, докато разговаряха, не виждаше изход от положението. Единственото, което можеше да обещае, бе да прати по най-бързия начин телеграма на мъжа си в Савана.

Миранда, нали си бе невинно дете, не усещаше тихата война, която се водеше в къщата на Кортландови и която последните няколко дни се превърна в люта битка. Момичето надуваше край кухненската маса в къщата за гости, бърбореше и си играеше весело, докато баща ѝ се беше отдал на мрачните си мисли. На Джонатан му се стори, че колелата на каретата, минала пред прозорците, дрънчат прекалено

силно. Сигурно беше Елинон, тръгнала към банката, за да присъства на заседанието, което той безуспешно се бе опитал да отложи. Временният заповор, който миналата седмица бе издействал от съда, изтичаше след около час и Елинон вероятно гледаше часовника и се усмихваше самодоволно. Може би Джонатан беше сгрешил, като се беше противопоставил на неизбежното. Не бе постигнал нищо, само си бе спечелил още по-голямата омраза на Елинон. Независимо от всичко банката пак щеше да мине в нейни ръце, а тя щеше да стане още по-отмъстителна, тоест Лийна щеше да е изложена на още по-голяма опасност. Освен това Джонатан беше загубил цяла седмица, време, през което можеше да търси сестра си.

Свъсен от тези тревожни мисли, грабна ядосано счетоводната книга за последната година и се намръщи още повече, когато от нея изпадна неадресиран и неразпечатан плик.

— Тате, дядо Кортланд каза, че мога да си взема пони в обора, ако ми разрешиш. Бил видял едно червено седло и...

— Миранда, какво е това? Знаеш ли? — прекъсна я баща ѝ.

Когато вдигна плика, сините очи на Миранда изведнъж се разшириха и лицето ѝ пребледня гузно.

— О, беше за теб. Кук ми го даде, но после забравих.

— Но какво е все пак? От кого е?

— Кук обясни, че е от пощата. Но малката Бони беше болна и мама ми каза да го оставя и да повикам доктор Стивънс. Малката Бони беше болна, отидох да спя у дядови и забравих.

Джонатан съвсем се ядоса, но не даде воля на гнева си. Манди беше само на три години, а на тригодишните не може да се разчита да предадат важно съобщение. Пък и едва ли беше важно. На плика нямаше дори обратен адрес. Но Джонатан разбра, че греши още щом разгъна единствения лист — юридически документ. На него с най-обикновено черно мастило беше написано решението на проблема, който той се беше опитвал да реши през всичките тези последни горчиви седмици. Пред него беше точно това, за което вчера беше казал на Сюзан Кортланд, че не притежава: правото на глас, с което да озапти Елинон Кортланд Бенингтън, пълномощното за двацет и пет процента от акциите на банка „Кортланд“, собственост на Чейс Кортланд. Джонатан продължи да седи като попарен от изненада. Но после се ядоса. „По дяволите този Чейс!“ помисли той с внезапно

необяснимо негодувание. Реакцията му беше съвсем спонтанна и неразбираема дори за него. Но гневът, който изпитваше, беше истински. Чейс бе засегнал гордостта му и бе променил и настоящите, и бъдещите му задължения. Това не беше просто един „дар“, израз на щедрост. Това беше само една отстъпка на неприятеля — като примирие след бой, което се дава, та двете воюващи страни да погребат своите жертви. Власт назаем, от която щеше да се възползват и Чейс Кортланд, и Джонатан Пенли. Тя превръщаше двамата досегашни врагове в съюзници по неволя. Но това ни най-малко, не намаляваше значението на пълномощното: Джонатан все пак носеше отговорност пред бащата на майора северняк, Джошуа Кортланд. Каквото и да му донесеше в бъдеще, сега пълномощното бе като дар Божи — единствената надежда той да предопредели изхода от заседанието в банка „Кортланд“, което сигурно вече бе започнало.

„Господи!“ При тази мисъл Джонатан мигновено скочи и хвърли бърз поглед към часовника, който цъкаше лениво и силно край камината. Оставаха само няколко минути, а банката се намираше на доста пресечки от тук. Той пхна пълномощното в джоба си, изруга и грабна палтото си от закачалката в коридора.

— Миранда, върви бързо в къщата на дядо! Кажи на мама, че съм отишъл до банката. Когато се върна, ще ѝ обясня всичко!

Изпроводи дъщеря си с поглед и се завтече към конюшната да вземе карета до банката.

Караше като луд по хлъзгавите зимни улици. Закъсняваше, но не фатално. Дребните акционери вече бяха гласували, но когато Джонатан отвори лъскавите орехови двойни врати на залата, Елинон тъкмо обявяваше своя глас, което означаваше, че заседанието още не е приключило. Тя беше гласувала против, както и предишния път. Знаеше, че така нещата ще изглеждат по-убедително в протоколите и че със своите десет процента, или сто акции, не може да се противопостави на общо петнайсетте процента на останалите. В мълчанието, възцарило се при неговата поява, Джонатан се подсмихна в отговор на тревожния и изненадан поглед на Елинон и побърза да сложи на масата изгубеното пълномощно на Чейс, така че всички да го видят.

— Пълномощно да гласувам от името на вашия брат, лейди Бенингтън. С неговите двеста и петдесет акции се присъединявам към

вашия глас против... и така предопределям днешното решение.

Само веднъж дотогава беше виждал този ужасен блясък в очите ѝ. Красивото ѝ лице пребледня и още докато Джонатан стоеше разтреперан и се мъчеше да си поеме дъх след лудешкото препускане, Елинор скочи от мястото си.

— Откъде сте взели това? Дори и да сте успели да му пратите навреме телеграма, брат ми е прекалено болен...

— Да, сега е болен, така е — прекъсна я Джонатан, без да се чувства длъжен да проявява обичайните любезности, полагащи се към нежния пол. — Но не е бил на първи януари, когато е написал пълномощното. Станало е недоразумение с дъщеря ми — той повдигна рамене — и допреди няколко минути не знаех за съществуването му. Но е напълно законно, уверявам ви.

— Нека го видя.

По рефлекс той понечи да се подчини. Сетне забеляза в очите ѝ пламъче, от което застана нащрек и размисли.

— Реших да не ви го давам. Смятам да го задържа у себе си. Ако го мислите за фалшиво, призовете ме пред съда.

Елинор веднага присви очи. Сетне, сякаш внезапно усетила колко тягостна е тишината, се обърна към вратата.

— Може ли да поговорим насаме, господин Пенли?

Джонатан се подвоуми как да постъпи, по-скоро от нежелание, отколкото от страх, но накрая вдигна рамене и я последва. Чу как щом излезе, изведнъж всички зашушукаха, и върху лицето му се изписа цинизъм. Явно бяха уплашени. Бяха опитали и бяха ударили на камък. Въпреки железните уверения на Елинор, че ще успеят, се бяха минали ужасно... и, Господи, как ли щеше да постъпи Джошуа Кортланд, ако се възстановеше напълно и разбереше какво е станало? „Съвсем в стила на хора като тях“ помисли Джонатан. Не се разкайваха за престъплението, което бяха извършили, а съжаляваха, че ще си получат заслуженото.

— Искайте да разговаряте с мен, лейди Бенингтън.

— Само за да ви дам последна възможност да си промените решението, майоре. — В гласа на Елинор, нежен като на мъркаща котка, пак прозвуча закана, от която той потръпна. — Един последен шанс, преди да си обявим война един на друг. Повярвайте, майоре, не ви трябва. Ще превърна живота ви в ад.

— Сигурен съм, че ще опитате. Вече го направихте. Но едно от невидимите ми предимства в тази война е, че ми е останало много малко за губене. Само доброто ми мнение за самия мен, което дължа изцяло на щедростта на баща ви и което в знак на благодарност към него смятам да запазя.

— Но забравяте сестра си. Доста жестоко ѝ отреждате окаяна съдба, уверявам ви.

— Няма такова нещо. Всъщност пълномощното на брат ви донякъде решава и този проблем. Защото с неговия глас на практика мога да затворя банката, докато той или баща му отново поемат управлението ѝ. Това засега ще ме освободи от задължението да се грижа за банката и най-после ще разполагам със свободно време. Дори да сте изпратили и двете армии по дирите на Лийна, пак съм готов да се обзаложа, че ще я намеря пръв. Явно се налага да го направя. Поне с това съм наясно — усмихна се мрачно Джонатан, кимна студено и се обърна да си върви.

— Наистина се молете да я намерите пръв, майоре, защото иначе аз лично ще ви я пратя. Обещавам ви. Ще ви я пратя, майор Пенли, накълцана на малки парченца...

— Уитни! — извика Джонатан, когато се прибра от банката.

Върху лицето му нямаше и следа от ликуване. Всичко беше свършило и като по чудо той в известен смисъл беше спечелил, но не подценяваше отмъстителността на лейди Бенингтън. Трябваше час по-скоро да замине и да потърси изпадналата в опасност Лийна. „На парченца“... Заканата продължаваше да отеква в съзнанието му, откакто Елинор я беше изрекла. Джонатан не се съмняваше, че падне ли ѝ случай, тя ще го направи, и като предан брат не можеше да подмине спокойно подобна заплаха.

Отначало не му направи впечатление, но в къщата беше необичайно тихо. Малко по малко обаче той се отърси от мрачните си мисли за Елинор и зловнатата ѝ закана. Накрая забеляза колко е тихо и се смръщи. Нещо не беше наред. Едва ли пръст имаше Елинор. Надали бе действала толкова бързо. Но въпреки това в гласа му имаше много страх, когато извика отново:

— Уитни! Манди! Има ли някой...

Той млъкна, дочул тихи стъпки по стълбището. Но не му отговори никой. След миг Уитни се показа от кухнята с Бони на ръце и впи очи в него с безмълвна молба. Сърцето му се сви от погледа ѝ и сълзите, обрамчили очите ѝ като живак.

— О, Господи, Уит... Какво има?

— Бони! Умря! — простена жена му толкова тихо, та той чак не повярва, че говори за такова нещастие. Но усети почти физически, като удар, ужаса, който го прониза. Свали поглед от Уитни — смаян и в началото невярващ. Взря се онемял в малкото застинало телце, което Уитни държеше толкова внимателно.

— О, Господи, не!

Кой знае защо, и двамата стояха на десетина крачки един от друг, сякаш безсилни да помръднат. Джонатан продължи да се взира в своята дъщеричка, все едно очакваше, че всеки момент тя ще се размърда, ще въздъхне насън или ще се стресне, както често напоследък, че ще направи нещо... „Моля те, Господи, накарай я да помръдне — помисли изведнъж Джонатан, когато неверието му започна да се топи и да отстъпва място на първата слаба вълна, която скоро щеше да се надигне като ураган от болка. — Господи, моля те, накарай я да се помръдне!“

— Джонатан, моето бебе е мъртво — прошепна Уитни и изхлипа, задави се от смазваща болка.

После се разтрепери неистово, без да изпуска Бони, и се свлече на колене, а Джонатан отчаяно се спусна към нея. И той трепереше, докато поемаше мъртвото дете и се пресягаше да прегърне Уитни. В този миг разбра, че не може да замине да търси Лийна. Вече не можеше да го направи. Не и след всичко, което се случи. Където и да беше Лийна, той не можеше да ѝ помогне, не можеше да стори нищо, за да защити сестра си от отмъщението на Елинор Кортланд. Ако ѝ беше писано да преживее мъстта на Елинор, някой друг трябваше да ѝ се притече на помощ. Защото Джонатан беше с вързани ръце. „Съжалявам, Лий. Божичко, наистина съжалявам. Прости ми, че не изпълних обещанието, което съм ти дал“ — каза наум Джонатан, защото вече нямаше какво друго да ѝ предложи.

След няколко дни Савана най-накрая се разбуди с прекрасно утро — топло и ясно, с нежен южен ветрец, просмукан с уханието на портокалови дървета и разцъфтели камелии. Това подчертаваше полутропическото очарование на Савана и доктор Лейси почти съжали, че се налага да се върне в студения сив Вашингтон. Всъщност от днес, петък, му оставаха още три дни: според издадената от военното министерство заповед хирургът трябваше да се върне в понеделник. Федералисти и конфедералисти в града сякаш бяха забравили своите различия и еднакво се радваха на изненадващо добро настроение. Млади дами от висшето общество наблюдаваха военните учения или ходеха да слушат изпълненията на полковите духови оркестри и флиртуваха с красивите млади офицери, независимо от цвета на техните униформи. Пазарите, магазините и ресторантите отново работеха и от отворените им прозорци и витрини се носеше миризмата на скариди, стриди и раци. Испанският мъх се спускаше тежко от вечнозелените дъбове, някои от магнолиите вече бяха напъпили. Човек никога не би предположил от спокойната атмосфера в града, че още се води сурова война и преди броени седмици Савана се е намирала в нейния център. Очарован от града, генерал Шърман обеща той да не бъде разрушен като Атланта и федералните войски да установят там свои гарнизони. Местните хора, които се страхуваха да не останат без покрив над главата, проявяваха истинска щедрост след облекчението, че Савана само ще бъде окупирана от Съюза. Вместо враждебност в града цареше по-скоро празнично настроение. Войната беше свършила за Савана и тя беше оцеляла.

„Във Вашингтон обаче едва ли е толкова весело, каза си Лейси, докато вървеше. Поне засега.“ Там още не се виждаше краят на войната, напротив — присъствието ѝ беше осезателно. Войната във Вашингтон всяваше тревога и лицата на хората по улиците бяха мрачни и угрижени. Близко до недовършения паметник на Вашингтон сигурно още имаше кошари за едър рогат добитък, който мърсеше земята с нечистотии, по моравите на имението в Арлингтън, където преди войната бе живял Робърт И. Лий, още никнеха бели кръстове; в приземния етаж на Капитолия възстановяващи се след раняване войници още печеха хляб за колегите си на фронта; по всяка улица можеха да се видят болници, а модният ресторант „Уилард“ още бе пълен с дебеланковци — търговци на оръжие, които си похапваха

пържоли и скариди. Още известно време Вашингтон щеше да остане център на войната.

Когато стигна „Колониъл Парк“, Лейси зави по Пери Стрийт, забелязал, че конете на федералната кавалерия са вкарани в старото гробище, изпосъборили са паметните плочи и са изпотъпкали тревата по гробовете на Бътън Гуинът и на други герои революционери като него. За всеки, който си правеше труда да обърне внимание, това напомняше иронично колко бързо умира славата от военните победи. Войната е нещо неприятно, а хората са устроени така, че бързо забравят неприятните спомени. Може би по това време догодина и във Вашингтон щеше да цари безгрижното настроение, на което се радваше Савана, и войната и там щеше да бъде приключила. Поне имаше надежда.

— Риърдън! — възкликна изненадан Лейси и спря, когато влезе в тъмния салон на пригодената за болница къща и видя младия лекар, крило работеше. — Днес не трябваше ли да заминеш с кораб за Бофорт?

— Да, трябваше — сви рамене младият лекар, без да вдига очи от пациента си. — Но страдам от морска болест. Ще изчакам, докато оправят понтонния мост.

— Господи, не позволявайте да ви разпределят в пехотата, капитан Риърдън! По цял ден ще лекувате мазоли и въшки — отбеляза с кисела усмивка Лейси и се наслади на също толкова киселата усмивка, моментално озарила мрачното лице на младия лекар.

— За предпочитане е пред това, което сте лекували в кавалерията.

Вместо отговор Лейси само се изсмя и продължи нагоре по стълбите.

— Нали не сте забравили да не давате днес морфин на майор Кортланд?

— Не съм. Сигурно вече съжалява, затова пък главата му е бистра.

— Добре. Ще се отбия при вас, преди да тръгна.

Докато се качваше, доктор Лейси усети, че се усмихва леко. Медицината наистина имаше бъдеще при младежи като Риърдън, готови да приемат предизвикателства — умни, напористи, с отворени обятия за всичко ново. Само Господ знаеше какви открития ще

направят. Как кръвоносната система възстановяваше загубената кръв? Защо плесента от мъха по дърветата правеше такива чудеса с инфекциите? Защо дизентерията не се разпространяваше сред войниците, които пиеха само кафе и не вкусаха прясна вода? Имаше толкова много въпроси, които още не бяха получили своите отговори. Но Лейси продължаваше да се усмихва, когато влезе в стаята на Чейс.

— Добро утро! Как си днес?

— Добре, всъщност вчера май бях по-добре.

Щом Лейси влезе, Чейс отмести поглед от прозореца и успя да се усмихне, за да не изглежда толкова измъчен. Помръдна, сякаш се канеше да седне, и Лейси бързо прекоси стаята, поклащайки глава да внимава.

— Чакай, не прави резки движения. Едва вчера сме ти махнали шевовете. — Лейси му направи знак да легне пак, наведе се и долепи ухо до гърдите му. Послуша малко, после поклати глава и се изправи. — По-добре си, но още не си съвсем здрав. Налага се да останеш известно време в Савана, докато напълно излекуваме пневмонията. Съжалявам. — Очакваше Чейс да възроптае, но той си замълча и Лейси се намръщи от изненада. — А колкото до това, че днес не се чувстваш както вчера, причината е, че вчера беше на силна доза морфин. Ти настоя да го спрем толкова скоро и ако си размислил, само кажи. Нямам нищо против.

— Не. От морфина ме кара на сън.

— Тогава не се оплаквай.

— Мога ли да изпия чаша кафе с малко бърбън вътре?

Не беше в стила му да отстъпва пред болката и доктор Лейси го изгледа остро, после се обърна да нареди на един от санитарите в дъното на коридора да донесе кафе и бърбън.

— Къде е най-силна болката?

— В стомаха.

Лейси кимна и посегна към ножиците, за да разреже бинтовете върху раната на стомаха. По превръзката имаше прясна кръв и докато я махаше внимателно, лекарят поклати глава.

— Какво си правил? Да не си се любил с някоя медицинска сестра?

Чейс го погледна и се усмихна криво.

— Звучи добре, но не съм. Около себе си виждам само санитарии.

— Никакви медицински сестри ли? На колко морфин те държеше Риърдън?

Лейси се направи на изненадан, погледна приятеля си в очите и видя, че е успял да отклони вниманието му. Засмя се и продължи с превръзката. Независимо дали Чейс го болеше, съзнанието му беше абсолютно бистро.

— Странни лекари сте вие. Аз лежа тук и умирам от болка, а вие се шегувате.

— Щеше ли да се чувстваш по-добре, ако бях мрачен и намръщен?

— Не, но нямаше и да ти завиждам толкова.

Чейс да му завижда ли? Тази мисъл порази Лейси с горчивата си ирония и усмивката му помръкна, защото той веднага се сети за Сюзан. „Престани — заповяда си. — Ти си лекар, дръж се като лекар. Забрави всичко друго, което може да ти застане на пътя и да ти попречи да си вършиш работата.“

— Има малко разкъсване. — Върху лицето му не се четеше нищо, когато Лейси взе марля и се зае да промива раната. Извини се, разбрал по дишането на Чейс, че му е причинил болка. — Възпалена е, но няма страшно. Мога да я зашия отново, но не ми се ще. Искам да ѝ наложа малко мъх, та да зарасне от само себе си. Ще я оставим така до довечера, пък каквото сабя покаже. — Той кимна в отговор на изсумтяването на Чейс и се изправи. — И все пак мисля, че е по-добре да продължим с морфина. Взимай го още няколко дни, Чейс. Имай малко милост към себе си.

— Бих го направил, ако бях сигурен, че мога да си позволя да изгубя още няколко дни.

Ето че приятелят му възропта, както и Лейси бе очаквал. Чейс се свъси, погледна пак огрения от слънцето прозорец и се намръщи още повече срещу ярките му лъчи. Настъпи миг мълчание и усмивката на доктор Лейси помръкна в очакване за още по-големи неприятности.

— Получи ли вече оная телеграма от Сюзан?

„Значи това било“, помисли Лейси. Известно време мълча, после кимна без желание.

— Изненадан съм, че дори си спомняш. Всъщност се надявах, че ще забравиш.

Чейс сви рамене и се смръщи от болката, която му причини това необмислено движение.

— Ти предложи да се споразумеем така.

— Да. И започвам да мисля, че май вече съжалявам.

Лейси също се беше смръщил и се опитваше да протака, докато гледаше напрегнато Чейс. „Какво има? — изведнъж му се прииска да попита? — Какво те измъчва толкова? Сюзан? Баща ти? Проблемите ти в банката? Или Лийна Лейтън, която са видели отново в лагера на партизаните?“

— Забрави за това, Чейс. Каквото и да е станало, още не си в състояние да предприемеш нищо — предупреди го накрая той като приятел с такава загриженост в гласа, каквато в тези времена лекарите не проявяваха към пациентите.

— Може и да нямам друг избор. Дай да видя телеграмата, Роджър.

— Изчакай поне да донесат бърбъна. За десетина минутки нищо няма да ти стане, направо...

— Дай ми я веднага, Роджър. Моля те.

— Но прекалено е дълга да я четеш сега — съгласи се доста неохотно доктор Лейси, сбърчил вежди. Бавно бръкна в джоба на униформата, за да я извади, и все така смръщен, погледна листа, който държеше. — При теб блести много, за да се опитваш да четеш такава дълга телеграма.

— Тогава я прочети ти. Просто ми кажи какво пише.

Лейси погледна рязко, осъзнал чак сега, че докато са спорили, Чейс е затворил очи, не от сънливост, а по-скоро от болка, която личеше по очертанията на изопнатите му скули. Явно беше реакция на това, че за пръв път от близо половин месец не бе взел силния опиаат... или просто не се беше възстановил толкова, колкото се опитваше да покаже.

— Добре, изчакай малко — помъчи се Лейси да протака. Дойде при леглото възможно най-бавно и зачете чак след няколко минути. Но после съжали, че не е успял да отложи още малко. Телеграмата започваше с добрата новина, че Джошуа Кортланд се възстановявал с всеки изминал ден. Но на годишното заседание сестрата на Чейс се опитала да вземе банката под свой контрол. Джонатан Пенли я спрял в последната минута и Елинор му го върнала, като изложила сестрата на

Джонатан на смъртна опасност. Казала на Джонатан — според Сюзан го е излъгала, — че е уредила да арестуват сестра му за предателство не само към федеративното, но и към конфедеративното правителство. Без съмнение, добавяше Сюзан, зълва й, лейди Бенингтън, не притежавала такава власт, а дори да я притежавала, не би я използвала толкова жестоко. Но в послеписа към телеграмата беше добавено съобщението за още едно нещастие. Убеден, че заплахите на Елинор не са шега, Джонатан възнамерявал да замине на юг и да потърси сестра си. Ала в сряда следобед малката му дъщеря внезапно починала от ревматична треска. Жена му Уитни трябвало скоро да роди и била прекалено разстроена, та той не могъл да я остави в такъв момент. Накратко, положението беше плачевно.

— Мили Боже! — каза, без да иска, на глас Лейси, после се завъртя към вратата. Каквото и да беше обещал на Чейс в началото на седмицата, след всичко случило се нямаше намерение да го изпълни. — Чакай малко. Забравих нещо долу. Ей сега ще...

— Роджър! — Чейс беше доловил гнева в думите на доктор Лейси и се намръщи, когато отвори очи и видя, че лекарят всеки миг ще излезе от стаята. — Роджър!

— Кафето, докторе.

Санитарят застана на вратата точно когато Лейси стигна до нея. За миг му се стори, че е хванат в капан — от ярост, гняв и безпомощно, глупаво желание като с вълшебна пръчка проклетата телеграма да изчезне във въздуха. Обикновено хората не пращаха такива новини, за да успокоят своите ранени близки. Какво, по дяволите, правеше Сюзан?

— Роджър! Какво има? — Чейс се надигна с усилие на лакът и изруга от болка.

Доктор Лейси го погледна през рамо, изруга и за миг остана на място, разкъсван между двете злини. Върна се ядосано с широки крачки при леглото.

— Ще престанеш ли най-после да се движиш? Колко пъти да ти казвам!

— Дай телеграмата, Роджър! Каквото и да пише в нея. Става дума за семейството ми. Нося отговорност към него! Дай да видя тая проклетата телеграма. Трябва поне да съм в течение какво става!

Лейси се поколеба безпомощно. После подаде с рязко движение телеграмата. Почти по навик се пресегна да вземе възглавницата и да я подложи под гърба на Чейс, след което се обърна към санитаря доста сърдито:

— Донесете още една чаша кафе, бързо! И проклетия бърбън!

Докато се върна при леглото, Чейс вече бе прочел телеграмата. Лицето му беше по-бледо отвсякога, в очите му се бе загнездила мъка. Поруменя първо от ужас, сетне от гняв. За разлика от Сюзан вярваше на всяка дума на Елинор.

— Ама че кучка! Съвсем се е развихрила.

— Заради тази телеграма ще откъсна главата на жена ти още щом я видя. Сюзан направо не е с всичкия си да ти изпраща такива вести.

— Не. Прати ѝ отговор, Роджър. Още днес. Пиши ѝ, че ще направя нещо. Не знам как. Но ще го направя. След това телеграфирай и на Джонатан Пенли и му се извини от мое име. Пиши му, че трябва да остане във Филадельфия — да се грижи за семейството си и за банката. Аз ще намеря вместо него Лийна. Където и да е. Длъжен съм да я намеря, нали?

Лейси поклати категорично глава.

— Ще се прибереш у дома да се възстановиш!

— Дай ми бърбъна, Роджър. Дай да пийна няколко глътки и ми помогни да стана.

— Не, Чейс. Не, по дяволите! Съвсем си превъртял! Опиташ ли се да станеш от леглото, значи да се самоубиеш. Без мен, няма да ти помогна!

Той се завъртя гневно и се отправи към вратата.

— Ще го направя и без твоя помощ.

— Друг път ще го направиш! — сопна се Лейси и вдигна заплашително ръка. — Не мърдай оттам!

Чейс изруга тихо и затвори очи, за да се пребори с разкъсващата болка, прорязала го, когато напрегна мускули да се помръдне. Ругатнята премина в кашлица, дълга и раздираща. Лейси го наблюдаваше вбесен от вратата. „Проклетата да е!“ Дори не знаеше кого има предвид — Сюзан, Елинор или Лийна Лейтън. „Проклети да са и трите, поправи се той. Проклет да е и Чейс Кортланд — твърдоглавият глупак, наумил си на всяка цена да се опита да стане.“

— Чейс, за Бога, моля те! Какво, по дяволите, си въобразяваш, че ще докажеш?

Чейс само махна с ръка ядосано. Вече бе спрял да кашля, хвана се отстрани на леглото и пак опита да се изправи. „Движи се — заповяда си той, скован от болка. — Движи се, по дяволите!“ Успееше ли да се изправи, щеше да може и да върви. Ако можеше да върви, щеше да може и да язди. А щом бе в състояние да язди, значи можеше да се присъедини към войската, която се готвеше за поход на север. И някъде там той щеше да намери Лийна Лейтън, преди да го сторят хората на Елинор. Трябваше да направи това... ако не за друго, то поне защото бе страшно задължен на брат й Пенли.

— Е, проклетите глупако! Първо се изправи! Вик дали си в състояние да направиш дори това. — Лейси кръстосваше с ругатни напред-назад из стаята, но накрая отиде да му помогне. — Спокойно, за Бога. Гледай да не отвориш раната.

Стоните на Чейс бяха безмълвно доказателство, че е останал без сили. Той отпусна върху рамото на Лейси глава, цялата плувнала в пот. Но стоеше прав. Доктор Лейси го придържаше с една ръка, намествайки с другата възглавници зад гърба му.

— Стига толкова за днес, Чейс. Чу ли? Браво!

Чейс отвърна само като кимна едва забележимо. Роджър бе потресен.

— Но утре...

— Ще видим — прекъсна той веднага Чейс и го намести върху възглавниците, а после се наведе да провери превръзката върху страховитата рана на корема му. Колкото и невероятно да бе, тя не се беше отворила. Незарасналата нежна плът беше издържала на напрежението.

— Прати телеграмите — прошепна изтощен Чейс заповеднически, но и умолително. — Кажи на Джонатан Пенли, че ще я намеря. След няколко дни. Веднага щом мога да се кача на кон и да яздя. Ще тръгна с войската.

Лейси можеше и щеше много лесно да пренебрегне заповедта. Но не можеше да пренебрегне факта, че един приятел го моли за помощ. Накрая въздъхна, сякаш се признаваше за победен, и кимна много бавно. Спомни си как в началото на седмицата си е мислил, че Лийна Лейтън все още може да убие Чейс Кортланд. А сега и жена му

Сюзан, сестра му Елинон, братът на Лийна Джонатан, всички сякаш правеха същото. А Лейси нямаше да може да се пребори сам с всички.

— Добре, ще пратя телеграмите.

Отправи се към вратата, усетил как гневът му преминава в зловещ суеверен страх. „Каква заплетена паяжина“, помисли си. Сега бе заплетена повече отвсякога и никой от тях, колкото и да се опитваше, сякаш не бе в състояние да разкъса тъничките й нишки. Сега заради сестрата на Чейс всички се бяха приближили с още една крачка до ръба на пропастта и изведнъж Лейси го обзе страховитото чувство, че са безпомощни да се противопоставят, че нещата се развиват по предварително написан сценарий, в който всяка следваща сцена носи още по-голяма болка и страдание. Но това не беше болката, която той като лекар бе в състояние да отстрани. Можеше само да се движи напред, безпомощен като всички останали, притиснат от злата съдба, срещу която нямаше сили да се възправи. Едно обаче му беше ясно: войната, а заедно с нея и Лийна Лейтън отново имаха власт над Чейс Кортланд. И сега само Господ можеше да сложи край на тази несекваща болка.

Тази сутрин на Сюзан Страдфорд Кортланд пак й призля малко, колкото да се подразни. Отмести чинията със закуската и си взе препечена филийка.

— Трети ден закусваш само препечен хляб — усмихна се майка й някак загадъчно.

Взря се съсредоточено в лицето на дъщеря си, после пак се извърна към чинията пред себе си.

— Сигурно е от притеснение за Чейс — отвърна уж нехайно Сюзан и свъсена, повдигна рамене. — Или може би е някакъв вирус.

Напоследък беше разсеяна, необичайно вяла и не си направи труда дори да вдигне поглед.

— Вирус ли? — попита тихо майка й и я погледна със съмнение. — Сигурно оня вирус, дето се среща често при омъжените жени.

Озадачена, Сюзан пак се намръщи. После разбра намека и се ядоса и от него, и от очевидното одобрение, озарило лицето на майка й. Брак между Кортланд и Страдфорд. Сега от нея очакваха да роди

дете от този брак. Обзе я негодувание и тя остави препечената филийка с раздразнение.

— Не искам да те разочаровам, но не храни напразни надежди, майко. Ние с Чейс разполагахме само с онази нощ след сватбата, а след това, което стана с баща му...

Сюзан внезапно замълча. Без малко да признае, че не са се любили с Чейс и е невъзможно да е бременна. Но затова пък тя се бе любила с друг. С Роджър във Вашингтон. Пребледня, после се изчерви от гузност. Стомахът я присви от внезапно обзелия я страх. О, Господи, беше изключено. Един-единствен път! Сигурно бе невъзможно да стане от първия път.

— Една нощ е предостатъчна, Сюзан — усмихна се пак майка ѝ, забелязала руменината, избила по страните на дъщеря ѝ. Отдаде я на съвсем друга причина. — И ако аз съм права, а ти грешиш, предполагам, че вие с Чейс ще имате доста деца. По-добре е да мислите за голяма къща.

Сюзан не смееше да вдигне поглед, но стомахът отново я присви още по-силно и от преди и тя остави дори препечената филийка в чинията. Божичко, само това оставаше — да е бременна! Започна да пресмята трескаво наум, обзета от панически страх. Кога трябваше да ѝ дойде мензисът? Някъде в началото на януари, само един-два дни, след като Чейс замина за Савана. Сега си спомни, спомни си и че не е искала да насрочват сватбата толкова близо, но мензисът ѝ така и не дойде. А тя не беше мислила повече за това, залисана от сърдечния пристъп на Джошуа и опропастената първа брачна вечер, от това, че се върна във Вашингтон и се срещна с Роджър... от новината, че Чейс е ранен или може би дори убит. Господи, ами сега? Какво щеше да стане, ако беше бременна? Как щеше да го обясни на Чейс?

— Смятам... смятам все пак да ида до Вашингтон. В случай, че следващата седмица Чейс пристигне с кораба.

Сюзан стана рязко, както говореше, а майка ѝ, която седеше от другата страна на масата, бе толкова стъписана от това неочаквано съобщение, че остави вилицата.

— Мислех, че си решила да изчакаш Чейс тук, във Филадельфия. Пък и е невъзможно да заминеш сега. Погребението на дъщеричката на Пенли е в неделя, не бива да отсъстваш. Ти си единственият

представител на семейство Кортланд, който може да отиде. Ще бъде много грубо от твоя страна, ако не го направиш.

— Да, разбира се, бях забравила. Имам предвид понеделник. Корабът и без това няма да е тръгнал дотогава от Савана — успя тя да отвърне разумно, дори да запази някакво самообладание, въпреки че не смееше да срещне погледа на майка си.

— Честно казано, съвсем се обърках, Сюзан — въздъхна майка ѝ бавно, за да даде израз на все по-голямото си неодобрение. — Знам, държиш на всяка цена да посрещнеш кораба на Чейс, но от последната телеграма разбрах, че поне няколко седмици той няма да е в състояние да пътува. Остани тук във Филадельфия, докато не се изяснят нещата...

— Аз вече съм голяма, мамо! Мога сама да реша дали да ходя във Вашингтон. Щом е възможно Чейс да е там, аз също ще ида.

Сюзан усети острите нотки в гласа си, но не бе в състояние да ги смекчи. Майка ѝ вдигна вежда и пак се усмихна весело, при което на Сюзан ѝ идеше да я шляпне: тази усмивка само засили стаените ѝ страхове. Но се сдържа и рязко се обърна към стълбището. Искаше да се затвори в стаята си. Ала ръцете ѝ трепереха и нозете ѝ се подкосиха издайнически, когато се заизкачва забързано по стълбите. Преброи няколко пъти наум дните, дано намери грешка. Но грешка нямаше. „Направихме го само веднъж — мислеше си все по-ужасена. — О, Господи, не бива да съм бременна, не може да съм! Само веднъж!“

На следващата сутрин не се чувстваше по-добре. Дори ѝ беше още по-зле, защото не беше спала спокойно. Но усети, че майка ѝ я гледа втренчено и пак се усмихва обнадеждено. Ето защо реши в отчаянието си да опровергае и пред себе си, и пред майка си онова, което се долавяше в тази усмивка. Ето защо започна да се тъпче с всичко на масата, дори с резенчетата подсладени банани с гъста сметана. Яде, докато накрая майка ѝ сви рамене и погледна разочаровано встрани. После се качи изплашена и разплакана горе и повърна в легена. Съвсем спокойно си стегна багажа и реши да вземе влака за Вашингтон с надеждата Чейс да е там. И че ранен или здрав, ще я пожелае, точно когато най-неочаквано го желаше Сюзан. Това беше единственото разрешение, за което се сещаше, макар и осмачетата, и седеммесечните бебета да не се бъркаха толкова лесно. А седмачетата изобщо не приличаха на деца, родени в деветия месец. Бе

сбъркала, като се беше омъжила за Чейс, и сега бракът ѝ бързо се превръщаше в истинска катастрофа.

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

Беше много студено и късно, бе непрогледен мрак, когато военният кораб, с който пътуваше доктор Лейси, най-сетне акостира на пристана на река Потомак. По разписание трябваше да пристигнат в четвъртък вечер, а днес беше събота. „Не, неделя“, поправи се вяло Лейси, който беше твърде изморен. Отдавна бе минало полунощ. По това време на годината по атлантическото крайбрежие бушуваха зимни бури като тази, която ги забави няколко дни в Хатерас. Корабът стенеше и виеше като огромно разярено животно, а накрая от силния вятър се счупи и мачтата. Добре, че ги имаше парните машини. Дори със спуснати платна и счупена мачта, пухтящата машина беше задържала носа на кораба над вълните и бе спасила и кораба, и доста човешки живота. Вярно, бяха закъснели с няколко дни, но поне се бяха прибрали живи и здрави.

В този късен час на нощта по пристанището на Вашингтон нямаше свободни карети и се наложи Лейси да върви пеш доста дълго, докато стигне по-добре познати квартали. Едно от предимствата на това време беше, че по пристанището не се мотаеха крадци и джебчии, но въпреки това лекарят ускори смръщен крачка към далечната болница, която наричаше „моя дом“. Това беше подходящ завършек на пътуването, което бе станало неприятно още преди той да напусне Савана. Всичко беше започнало в петък, когато беше получил онази проклета, пагубно откровена, телеграма от Сюзан. И следващите дни бяха запълнени с неприятности. В понеделник, когато отскочи до болницата да се сбогува с капитан Риърдън, завари Чейс Кортланд облечен за езда, а конят — оседлан и неспокоен, го чакаше на коневръза на широката калдъръмена улица на Савана. Ако изобщо имаше шанс да намери Лийна Лейтън, Чейс трябваше да се присъедини към армията на Шърман, когато тя напуснеше града. Това означаваше, че трябва да е в състояние да язди и да не изостава от напредващата войска. Подобно решение беше лудост, бе породено от отчаяние, а не от здрав разум. Но колкото и Лейси да разубеждава своя

приятел, не успя да го откаже от лудешката му решимост да постъпи по този начин... и да тръгне на път именно този ден. Разстроен и ядосан, Лейси накрая даде израз и на професионалното, и на личното си неодобрение и двамата мъже се изпокараха.

— Голям глупак си, Чейс! Предстои ти месец и половина отпуск, за да се възстановиш, и няма причина да не оставиш Шърман да тръгне без теб и да се присъединиш, когато си по-добре!

— Има хиляди причини и ти го знаеш. Прочете телеграмата дори преди мен.

— Но има само една причина да постъпваш като последен кретен! И тази причина се казва Лийна Лейтън! За Бога, Чейс! Тази жена съвсем ти е взела ума! Разбери го най-после!

Нямаше намерение да го казва, най-малкото така, но бе толкова ядосан, че не се сдържа. Думите му изплющяха като камшик в тишината на спокойната, огряна от слънце Савана, а Чейс се извърна от коня и погледна с безмълвно предупреждение Лейси. Роджър си каза тъжно, че този единствен поглед е повече от достатъчен, за да обърне гръб и да си тръгне. Знаеше що за човек е Чейс Кортланд, когото наричаше свой приятел. Знаеше доколко може да му налага мнението си. Но в този момент забранената му любов измести дори приятелството и Роджър си изтърва нервите.

— И понеже стана дума, Чейс, кажи ми как обясни в телеграмата до жена си това свое самоубийствено хрумване? Как ѝ обясни, че предпочиташ да хукнеш да търсиш старата си любов, вместо да се прибереш у дома, при жената, за която съвсем скоро си се оженил? Беше ли достатъчно честен да го кажеш на Сюзан? Или го прикри с обичайните си извинения за дълг, съвест и чест?

В тъмните очи на Чейс изведнъж проблесна гняв. Той дори направи няколко крачки напред, но връзката на старото силно приятелство го спря. Ала изплашен, Лейси заотстъпва и тази случка спусна между тях бариера, която не бе чисто физическа. Нещо от приятелството им беше невъзвратно загубено.

— Самата Лийна Лейтън не значи нищо за мен, Роджър. И ето защо, когато взех окончателно решение и пратих телеграма на жена си, дори не споменах името на тази жена. Ако Елинор не беше забъркана в тази проклета история, нямаше да се чувствам задължен изобщо да помагам на Лийна Лейтън. Но именно сестра ми е изложила сестрата

на Пенли на такава опасност, затова съм длъжен да я измъкна. Колкото до Сюзан, Роджър, знам не по-зле от теб какви са отговорностите ми към моята млада съпруга. Когато намеря Лийна Лейтън, ако изобщо я открия, успокой будната си съвест, че между нас няма да има нищо, освен размяна на най-нормални любезности. А дали ти ми вярваш, не ме интересува. Но поне за в бъдеще знай, че не ти влизат в работата задълженията ми към моя брак, а също и към жена ми.

Лейси не каза нищо повече. А му се искаше. Искеше му се да се извини, че е пристъпил границите дори и на най-силното приятелство. Но Чейс се обърна, без да пророни и дума, и се метна на коня непохватно, като човек, изпитващ болка, но и напрегнато, от което пролича, че е ядосан. Това беше всичко. Още преди Роджър да се е окопитил, Чейс беше тръгнал по широката прашна улица. Препускаше като обезумял, въпреки че трябваше да е на легло в болницата. „По дяволите!“ — помисли Лейси. Биваше ли да се сбогува така с човек, когото можеше и да не види повече, още повече че той му беше близък приятел? Двете жени, Сюзан и Лийна Пенли Лейтън, които уж не бяха с тях, бяха успели да направят така, че двамата приятели да се хванат едва ли не за гушите. Колкото до уверенията на Чейс Кортланд, че хубавата бунтовничка не значела нищо за него, Лейси въобще не му вярваше. Да, наистина, нещо се беше случило след последния път преди година, когато ги бе видял в Блайдсуд, щата Вирджиния. Явно нещо се беше появило и бе помрачило тяхната любов. Знаеше го и преди, от това, че Чейс и Сюзан се ожениха. Но каквато и да беше тази горчивина, тя още не можеше да обезсили тяхната силна и мистериозно неудържима любов, каквато той не беше виждал досега. Вероятно по-идеална и от любовта между него и Сюзан. Малцина живееха с такива силни чувства, както Чейс Кортланд и Лийна Лейтън. А когато те двамата бяха свързани, както преди, тези силни чувства ставаха направо страховити.

„Зимни рози“, помисли той. Така баба му обичаше да се изразява за нещо, което е протиеостествено и не е бивало да се случи, но е станало. Любовта, пламнала между офицера северняк и прелестната бунтовничка от Вирджиния, приличаше тъкмо на зимни рози... А там, където напук на всичко бяха разцъфтели, щяха да цъфнат отново. Малко след това Лейси си тръгна от Савана, всъщност доволен, че се прибира у дома.

— Роджър!

Спря рязко, изненадан, че вече е на стълбището пред болницата. Погълнат от мислите си, бе минал бързо разстоянието и чак сега забеляза отново тъмнината, мъглата и суграшищата, сред които се открие тънкият силует на жена. Вървеше бавно от вратата към него.

— Сюзан!

Взря се в нея, объркан от мислите си и от пълното емоционално и физическо изтощение. После тръсна глава и вдигна ръка, за да я спре.

— Не биваше да идваш, Сюзан. Чейс не е с мен. Мислех, че си разбрала от телеграмата ми.

— Да, но се надявах, че все пак може да... — Сюзан потръпна и погледна над главата на Роджър към някаква невидима точка в черното небе над Вашингтон, след това внезапно извърна очи към него. — Както и да е, дойдох само защото се надявах. И по... други причини. Исках да ти благодаря за това, което направи. А сигурно и за да се сбогувам с теб.

— Вероятно аз трябва да ти благодаря. Ти настоя да ида. Ако не го бях направил, сигурно цял живот щях да се питам защо съм постъпил така. — Вятърът утихна, докато той говореше, и ледената мъгла се впи в лицето му и защита кожата, разранена от дългото вървене пеша. — Поне съм доволен да знам, че правя това, което изповядвам. Пак е нещо. И би трябвало да ми е достатъчно.

Сюзан издаде някакъв странен звук, не думи, а кратък, болезнен стон, с който сякаш опровергаваше репликата му. След миг мълчание изведнъж се устреми към него, все едно вече не се владееше. Извади изпод наметката тъничка ръка и го докосна по рамото.

— Не, Роджър, няма за какво да ми благодариш. Вечно се подценяваш. Прочетох какво пише между редовете на телеграмите, които ми пращаше. Спаси му живота, знам. Не отричай. Моля те.

— Спасил съм му живота ли? — Роджър се дръпна от ръката ѝ, усетил лекото ѝ докосване като болезнен пламък, от което още повече се ядоса. — Спасил ли съм го, Сюзан? — Във въпроса му имаше много горчивина. Лейси си спомни последната среща с този мъж, препуснал с коня, когато дори не биваше да върви. Беше спасил живота му, колкото да види как той нехайно и безсмислено го рискува отново и се връща на бойното поле, сякаш не се е случило нищо. Беше се върнал

на фронта заради телеграмата на Сюзан. — Може би съм му удължил живота, поне временно. Вероятно това е единственото, което Господ позволява на нас, лекарите, да правим. Но ако не беше последната ти проклета телеграма, щях да съм много по-доволен как е завършило всичко. Сигурно дори щях да остана приятел с Чейс.

— Телеграма ли? Каква телеграма?

— И таз добра, каква телеграма! — Лейси надигна бавно глава, обзет първо от неверие, а сетне от раздражение.

Мълча известно време, за да си припомни всичко до най-малките подробности: цялата мъчителна седмица, самата операция, караницата с приятеля му на прашната улица в Савана, преди да се разделят. Ужасът предишния петък, когато за пръв път беше прочел телеграмата от Сюзан — проклетата глупава телеграма, след която всичко беше започнало да се заплита отново. Всичките усилия, цялата мъка и съмнения бяха отишли напразно. Болката, изписала се толкова ясно върху лицето на Чейс Кортланд, когато в понеделник той се качи на коня и се отправи към бойното поле. Разправията между него и Чейс същия ден заради Сюзан. А сега Сюзан питаше толкова невинно: „Каква телеграма?“, сякаш това нямаше никакво значение.

— Телеграмата, която си пратила в Савана преди около седмица и половина, Сюзан. Телеграмата, която едва не уби съпруга ти, когато той я получи. Тази телеграма. Така и няма да проумея за какво ти беше да я пращаш. След всичко, което сторих, за да спася Чейс. След като ти настоя да ида там! Защо съсипа всичко с тази проклета телеграма? — Лейси пак замълча, усетил, че от изненада Сюзан стои като попарена. Не му отвърна веднага, а когато заговори, от тона ѝ пролича, че не разбира нищо, сякаш никога не го е поставяла под съмнение, не е очаквала да я пита някой, особено Лейси.

— Но нали... нали ти, Роджър, ме помоли да ти опиша най-подробно какво става. Просто изпълних молбата ти.

— Очаквах от теб да проявиш поне малко здрав разум. Ти си медицинска сестра. Дори Чейс да беше някакъв непознат, имаш опит с ранени.

— Но всички тези хора са от семейството на Чейс, Роджър. Рано или късно той трябваше да го научи. А като го познавам, просто знаех, че ще намери начин дори от Савана да реши всички проблеми, възникнали след заминаването му на юг.

— Да ги реши ли?

Лейси се изненада, че го залива неописуем гняв, ярост, разсеяла в миг канския студ в непрогледната нощ на Вашингтон и физическата умора, които досега го бяха обгръщали като пелерина. Той се завъртя бързо и погледна Сюзан невярващо. Но нощта беше прекалено черна, мъглата — прекалено гъста. От тях лицето ѝ не се виждаше и Лейси не забеляза колко е пребледняла.

— Да ги реши ли? — повтори той. — По дяволите, Сюзан, Чейс едва не умря, докато се опитваше да стане от леглото само две минути, след като я прочете! Преди да се разделим, препусна с коня, когато още не биваше дори да върви! Да, сигурно ще кажеш, че е щял да ги „реши“ дори и ако умреше, докато се е опитвал да го направи.

Сюзан не каза нищо, отвърна единствено тялото ѝ. Дори в непрогледната нощ на Вашингтон доктор Лейси успя да забележи как изведнъж тя се изопна и вдърви от недоумение и изненада. Това доказваше невинността ѝ много по-красноречиво от всякакви думи. Каквото и да беше направила, не бе искала да навреди на никого. По някакъв странен начин от това всичко изглеждаше още по-зле. Цялата болка, всички рискове, всичко беше станало от най-невинни подбуди.

— За Бога, Сюзан, ти си омъжена за него! Толкова ли не знаеш що за човек е? — Той я изгледа гневно. — Чейс Кортланд не е бог, Сюзан. Каквото и да си мислиш, той е смъртен като всеки един от нас. Аз също съм смъртен. Просто имах късмет в Савана, това е всичко. Не съм безгрешен. Той също не е. За Бога, ако се прибере жив и здрав у дома и ти получиш още един шанс, не искай от нас чудеса, Сюзан. Не го прави отново. Не и с мен. А в бъдеще и с Чейс.

— Какво имаш предвид? Роджър, чакай! Какво искаш да кажеш? Не разбирам от какво си толкова ядосан?

Лейси вече се беше обърнал към вратата и се готвеше да се сбогува с нея, сложил ръка върху тежката метална брава. Сюзан го докосна по рамото и го спря. Във внезапното ѝ движение имаше паника и почти без никакво желание — само заради това, Лейси се обърна към нея.

— Роджър, къде е Чейс? Какво имаш предвид, като казваш още един шанс?

— Надява се да се присъедини към армията, Сюзан, а не да се прибере да си почине. Трябваше вече да ти е ясно. Такова е

последствието от телеграмата, която му прати.

— Не... Господи, не. Не бива да го прави. — Тя пусна рязко ръка от рамото му и дори в тъмнината той усети обзелите я мъка и неверие: — Не може!

— Не може ли? Защо ли и аз не бях така уверен като теб! Според твоята телеграма благодарение на зълва ти Лийна Лейтън е преследвана и от двете армии. Като член на семейството Чейс се почувства длъжен да се върне при Шърман с надеждата да защити жената, ако федералната армия я залови — поясни без заобикалки Лейси, поразен от явната изненада на Сюзан. — Би трябвало да го знаеш. Не мога да повярвам, че Чейс поне не ти е телеграфирал, след като е решил накъде ще се отправи.

— От вторник съм тук, във Вашингтон. Може би вкъщи... — прошепна тя в тишината.

Изведнъж извърна глава и прорида, издаде неистов вопъл на болка и пълно отчаяние, сякаш забравила за хирурга, който стоеше до нея. Обърна се инстинктивно на юг, като че можеше да обхване с поглед стотиците мили до Савана.

— Господи, не! Чейс, не биваше да го правиш! Имах нужда от теб тук! Трябва да се прибереш! — пророни нечуто.

Лейси едва я чу сред бавно сипещата се суграшица и силния североизточен вятър. Но почувства болката ѝ, чу все пак как изрича името на Чейс Кортланд и го прониза остра болка, избухнала в неудържима ярост.

— Прати му телеграма, щом си решила, че не можеш без него! Лично аз направих достатъчно и за двама ви. Стига толкова. Сбогом.

— Роджър, недей. Роджър, чакай... — Като сепната Сюзан сякаш се върна от много далеч в действителността, но Лейси вече отваряше вратата на болницата, за да влезе. — Роджър, нищо не разбираш! За Бога, почакай, само ме изслушай... — Той се дръпна рязко от нея, когато Сюзан посегна да го хване, и този жест беше не по-малко студен от думите му. — Роджър!

Младата жена пак протегна отчаяно ръка, но хирургът не спря. Влезе, без дори да се обърне. Зърна за миг лицето му в ивицата светлина откъм коридора. По него ясно, като изсечени, се четяха ярост, мъка и умора. Сюзан бе стъписана от това колко бездънна е болката му. След малко се посъвзе, но беше твърде късно. Лейси се бе скрил и

вратата се затвори пред лицето ѝ, пред молбите, които тя смяташе да отпрати, и Сюзан остана на стълбището смаяна и неспособна дори да мисли. „О, Господи — прошепна тя в самотната тишина на мъгливата нощ. — Божичко, Роджър, май съм бременна. Какво да правя? Как да върна Чейс у дома? Ами ако не успея?“

Сякаш не съществуваше отговор на последния ѝ въпрос. Той само отекна в съзнанието ѝ, страшен и вцепеняващ, като воя на вълк в далечината. Разбира се, щеше да прати още една телеграма на Чейс, това щеше да ѝ бъде първата работа сутринта. Дано армията на Шърман още не е потеглила. Дано Сюзан успееше да убеди Чейс да се прибере. Тя се замоли менструацията ѝ все пак да дойде... защото не ѝ оставаше нищо друго.

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Поне част от кошмара беше свършила — Лийна знаеше, че Макрей е мъртъв. Три дни след като кавалерийският патрул я спаси при отчаяния ѝ опит да избяга, бяха намерили трупа на Макрей да плава с лице надолу в тъмно, плитко блато. Другият мъж лежеше наблизко. Конете им бяха избягали, оръжието им бе откраднато, на окаляния труп на Макрей бе останала само малка кожена торбичка. Светът беше станал неописуемо жесток, особено тук, сред блатата. Но сега Съмър Аштън стоеше между Лийна и тази жестокост. Капитанът беше самото въплъщение на здравия разум сред полуделия свят и всеки ден Лийна благодареше на Бога за късмета да го намери или той да намери нея: при всички положения дължеше живота си на Съмър Аштън.

Роден край Ню Орлиънс, той беше осмото дете на богати плантатори от Луизиана. Родителите му, които вече имаха пълна къща с деца, вече се чудели какво име да му измислят и когато той се родил през август, просто го кръстили на годишното време^[1].

Имаше по-малка сестра, която пък се казваше просто Отъм^[2].

Той беше едно от най-рядко срещаните неща през войната — почтен човек. А за Лийна Съмър беше благословеното доказателство, че старият Юг може и да умира, но още не е напълно мъртъв. Хората на Съмър бяха дисциплинирани и почтени, следваха стриктното поведение на своя капитан и благодарение на него и на неговия кавалерийски патрул Лийна за кой ли път започна да храни надежда, че може и да се избави от тези прокълнати блата.

До главно командването на конфедеративната армия бяха стигнали слухове, че разузнавачи на северняците обикалят бреговете на река Савана и дори самите блата. Ето защо Съмър и неговите хора бяха изпратени да патрулират тук: никой не знаеше каква ще е следващата стъпка на генерал Шърман. Изглеждаше невероятно той или някой друг генерал да пратят голяма войска в този непроходим ад. Но прекалено често северняците правеха най-неочаквани неща и никой

в Южна Каролина не искаше този път да сбърка. Шърман вече беше причинил достатъчно вреди. Южнокаролинци се молеха този път той да бъде спрял.

Но Лийна вече не бе така предана на дълбокия Юг. Там наистина имаше прелестни градове с непогръкващо изящество и елегантност, оградени с високи зидове градини, ковано желязо с какви ли не причудливи форми, покрити с плочник, алеи по кея и тъмно листни магнолии. Каймакът на памуковата аристокрация наистина бе с най-изтънчени обноски. Но освен тях я имаше и грубата враждебна провинция, покрита със стърчащи бодливи храсталаци, песъчлива почва и дребни борови дръвчета, които едвам крееха; змии, комари, алигатори и смъртоносна треска; тъпаните на гула, бумкащи злокобно нощем; и избягали роби, толкова озлобени, че убиваха всеки войник, който се беше отцепил от отряда си и имаше лошия късмет да ги срещне.

Инстинктивно Лийна се вкопчи в Съмър, за да оцелее от този ад. Това беше свят без цивилизация, без любезности, където жената беше също толкова силна, колкото и мъжът, който я закриляше. Денем Лийна яздеше до него, нощем спеше в палатката му. Тя и капитанът бунтовник се бяха сблизили в много отношения. Съмър говореше с добро чувство за живота в Ню Орлиънс отпреди войната, за уискито, жените и хазарта, които му бяха навлекли ужасеното неодобрение на неговите родители. Беше млад и красив и дори на Лийна понякога ѝ се струваше, че е влюбена в своя галантен спасител. Но имаше и твърде много нощи, когато мислеше за един друг войник, с униформа, различна по цвят от униформата на Съмър. И сутрин, щом се събудеше и се изправеше пред своята съвест, тя разбираше, че сърцето ѝ още е отдадено на друг — дори и да смятаха, че той е мъртъв и погребан.

Присънваше ѝ се все един и същ сън: Блайдсуд, преди северняците да превземат и да опожарят до основи прелестната стара къща. Елегантната къща с бели колони, която пазеше хиляди спомени за Джюъл и Джонатан, Уитни и Миранда. И за един някога обичан мъж, за когото Лийна не можеше да повярва, че е мъртъв, както не вярваше, че вече го няма и Блайдсуд. Тъмнокос и ненагледно красив. Омразно синьото на униформата му се открояваше на фона на мръснобялата боя на Блайдсуд. Кехлибарените му очи грееха топло като злато и гледаха мрачно като буреносен облак. Той заставаше на

откритата предна веранда и се усмихваше, разтвори ръце, за да повика Лийна. Но в съня си тя все не можеше да помръдне, да накара вкочанените си крайници да я отведат при него и докато стоеше, изпълнена с болка и отчаяние, гледаше как той изчезва и се превръща в сянка. „Чейс! Чейс!“ Знаеше, че понякога го вика на глас, защото неведнъж будеше Съмър с виковете си и той нежно я успокояваше, докато заспи отново. „Няма нищо“, ѝ казваше Съмър и от гласа му личеше, че е искрен. Но някои нощи, въпреки че се опитваше да заспи, сънят не я спохождаше отново — от страх не толкова пред настоящето, колкото пред бъдещето. Защото тя беше видяла как нейният свят се разбива на безброй парчета, които вече никога нямаше да бъдат събрани отново.

Наближаваше края на януари. Въпреки че обходиха надлъж и шир блатата, хората на Съмър никъде не попаднаха на северняци — сами или на групи. Съмър обеща, че още един-два дни, и ще се отправят на северозапад от блатата, за да се присъединят към основния корпус от кавалерията на Уийлър, където беше техният отряд. Най-после щяха да оставят ада на тези блатата зад себе си, а самата Лийна изгаряше от нетърпение това да стане час по-скоро. И тази нощ, както често напоследък, се събуди от нещо и дълго лежа изплашена и неспокойна, заслушана в тишината на блатата край тънещата в мрак палатка. Този път обаче се събуди не от обичайния сън за Чейс и Блайдсуд. Не изпитваше болката в душата, неизменно мъчеща я след този сън. Капитанът от Конфедерацията продължаваше да спи непробудно до нея. В тишината Лийна го чуваше как диша бавно. Той беше завит със своите одеяла на прилично разстояние от нея, защото тя споделяше палатката му колкото да има защита за през нощта. Съмър беше истински джентълмен и въпреки че Лийна понякога виждаше как в очите му проблясва желание, той не беше направил и най-малкия опит да настоява да бъде с нея.

Като се изключи едва чутото дишане на Съмър, нощта беше много тиха — „необикновено тиха“, помисли Лийна. Сякаш ги нямаше обичайните шумове, които чуваше винаги, щом се събудеше. Тъпаните на гула не смущаваха нощта. Не цвилеха коне. В заплетените треви не прошумоляваха животинки и буболечки. Онова, което я беше събудило, вече не се чуваше. Все още леко разтревожена, Лийна затвори очи и се опита да се отърси от мисълта за блатото навън.

Сетне най-неочаквано звукът се чу отново тъкмо когато Лийна вече се унасяше. Един далечен смях, странен и смразяващ, и куплет от песен, изпята на език, който тя не разбираше. Песента на Трийджак. И неговият смях. Лийна скочи върху одеялата, изпищя тихичко от страх и още в просъница се пресегна инстинктивно към Съмър.

Той беше воин и годините, прекарани на фронта, бяха изострили рефлексите му като бръснач. Както спеше, след миг той вече придърпа с една ръка Лийна към себе си, а с другата ръка запъна ударника на тежкия си колт и впери поглед в тъмния брезент на входа на палатката, който не се помръдваше.

— Какво има?

Лийна не отговори веднага на зададения през шепот въпрос. Вече напълно будна, започна да се съмнява дали изобщо е чула нещо. Сигурно всичко е било само сън, плод на страховете ѝ, които в зловещата нощна тишина бяха събудени от лошите ѝ спомени. А сега я нямаше дори странната тишина. Отвън „край палатката“ се дочуваше обичайната врява на войниците и конете, а някъде от далечината достигаше плясъкът на животно, плуващо през блатото. Изведнъж Лийна се усъмни в себе си. Почти беше готова да повярва, че всичко е било плод на въображението ѝ. Но не можеше да отрече, че сърцето ѝ препуска като обезумяло от страх, и се притисна още по-силно към рамото на Съмър.

— Какво има, моя прекрасна госпожо? Какво става? — каза той, свали полека револвера и внимателно натисна ударника.

Лийна чу слабо изщракване, когато Съмър накрая го освободи и сложи пистолета отново до одеялата. После капитанът я прегърна и с другата ръка, та тя да не трепери.

— Господи, трепериш като лист по време на буря. Какво стана? Пак ли сънува кошмар?

— Не. Не знам. Може би е било само сън. Стори ми се, че чух как някой се смее отвън.

Тя потръпна силно, усетила, че ѝ е трудно дори да говори за това. Винаги се беше ужасявала от Трийджак, от неговата жестокост и още повече от насладата, която изпитваше да е жесток. Мислеше, че и той е загинал. Сега ѝ се искаше да е сигурна, че е така.

— Някой да се смее ли? — Съмър замълча, сякаш се канеше да ѝ зададе още един въпрос, но после явно се отказа. Лийна не беше

направила никакво усилие да се дръпне от него. Напротив, дори се беше сгушила още повече в него и продължаваше да трепери в сигурната му прегръдка.

— Е, щом някой намира нещо смешно на това място, нека си се смее. — Разрошените от съня коси на Лийна се опираха в лицето му и Съмър отмести леко в мрака глава, без да пуска младата жена. — Да ида ли да проверя?

— Не! Не, недей да излизаш! — В миг дори самата мисъл за това отприщи в нея необуздан страх и тя настръхна цялата. — Не излизай навън, Съмър, моля те!

Настъпи тягостно мълчание и Лийна се опита да се пребори с безпочвения си страх. Накрая стисна очи, твърдо решена да си възвърне самообладанието. „Беше само сън, опитваше се да си втълпи. Само плод на въображението. Трябва да го забравиш.“ И най-сетне усети как наистина се успокоява.

— Извинявай, Съмър. Сигурно е било сън. Навярно през последните дни ти се струва, че съм най-досадният човек. Непрекъснато те вдигам от сън като някаква плашлива хлапачка.

— Досадна ли? Не... Всъщност вече се питам дали не съм влюбен в теб, моя прекрасна госпожо. — Настъпи много кратка пауза, сетне Съмър продължи с плътен и бавен глас, сякаш малко изненадан от думите, които се чу да казва. — Всъщност ако не беше тази проклетата война, заради която все съм зает, вероятно щях да ти предложа да се омъжиш за мен.

Лийна замръзна в прегръдката му, усетила как я завладяват какви ли не чувства, пробудени от нежните думи на Съмър. Едно от тях беше изненадата, която обаче едва ли бе най-силна, защото Лийна беше наясно с близостта, зародила се между нея и конфедеративния капитан. Изпитваше и наслада, каквато ѝ вдъхваше усещането за спокойствие и сигурност, една вътрешна топлина, която сякаш я обгръщаше почти физически, както ръцете на Съмър. И в същото време почувства странно нежелание, инстинктивно и необяснимо, последвано от спомена за офицера северняк, който, макар и мъртъв, почти всяка вечер ѝ се присънваше.

— Може би, когато свърши войната, моя прекрасна госпожо, може би тогава ще поговорим дали не ти се живее с мен в Ню

Орлиънс. Едва ли имам право да ти предложа нещо повече от това, докато животът и времето ми принадлежат на армията, а не на мен.

Лийна кимна мълчаливо, неспособна засега да предложи сигурен отговор на Съмър. Но изведнъж си даде сметка колко ѝ е приятно в неговите прегръдки, че чувства изненадваща топлина, която тръгва от корема и се разлива бавно по цялото ѝ тяло — първото желание за любов с мъж, което изпитваше от много време насам. Сгуши глава в извивката на голото му рамо и докосна плахо с устни врата му, очаквайки с известна доза страх неговия отговор. Съмър се изопна като струна, после пак се отпусна, като внимаваше да не я изпуска от прегръдката си и само се наклони леко, за да я целуне нежно по косите. Направи го спокойно и бавно, сякаш им предстоеше да са заедно години наред, а не само една-единствена спокойна нощ, открадната от стихията на войната.

Беше ѝ разказвал за жените в Ню Орлиънс и малко за „достъпните“ тамошни красавици. В нежната му прегръдка Лийна разбра, че това не са празни приказки. Съмър познаваше жените и добре използваше тези си знания с нея. Дълго я докосваше само с устни, обсипваше лицето, врата и устните ѝ с нежни целувки, малко по малко заличавайки спомените от страха и жестокостта на Стюарт и Макрей. Съмър не бързаше. Когато най-накрая стигнаха гърдите ѝ, ръцете му бяха безкрайно нежни. Беше му разказала малко за Макрей, макар и да не бе споменавала колко ужасни са били последните месеци със съпруга ѝ, но сега ѝ мина през ума, че Съмър сигурно се е досетил колко тежко ѝ е било. И какъвто беше нежен, първо смяташе да прогони тези ужасни спомени и чак тогава да накара Лийна да повярва отново на мъжките ласки.

В малката брезентова палатка беше тъмно. Макар да бе свикнала с мрака на нощта, Лийна виждаше лицето на Съмър, очертанаята на волевите му скули и блясъка на влажните му устни само като сянка. Тъмnozлатистата му коса беше разрошена и между целувките я гъделичкаше нежно по лицето и врата. Още отпреди, докато беше яздила до него и бе споделяла палатката му през нощта, бе свикнала с мъжката му миризма. Но сега в мрака, докато Съмър я държеше в прегръдките си, тази миризма я обгърна като желана мъгла — мъжествена, с дъх на мускус и на пот, коне, кожа и острия мирис на изгорял барут. Голите му мускулести рамене бяха топли и гладки и

докато целуваше косите ѝ и галеше носа и гърдите ѝ, тя с наслада притисна глава до него и отвърна на нежните целувки.

Изпитваше най-вече чувството на топлиота и сигурност. Но постепенно я завладя и пронизващо неудържимо желание. Сигурно бе минал час, откакто лежеше с него, и ръцете му бавно опознаваха тялото ѝ, а устните му я утешаваха и безмълвно ѝ вдъхваха вяра. Накрая той докосна бавно с длани възбуденото зърно на гърдата ѝ. Отначало я погали само с връхчетата на пръстите си, дразнейки чувствителното хълмче на гърдата. Сетне с всяко докосване започна да предизвиква нежни тръпки, които тръгваха от гърдите, прорязваха я в корема и подклаждаха още повече огъня, вече разrazil се там. Без да осъзнава какво прави, Лийна заизвива гръб, поднасяйки на Съмър гърдите си като някакъв първичен дар и подканяйки ръцете му да ги обхванат целите. Когато той го направи, Лийна изпъшка тихо от удоволствие. Съмър бе успял някак да прогони света отвън. Нито блатата, нито войнишкият лагер, нито смехът, който Лийна си мислеше, че е чула, вече не смущаваха съзнанието ѝ. Той обхвана нежно с ръка гърдата ѝ и погали с палец зърното, притиснал с пръст издутата плът. Със спокойно движение вдигна глава от устните ѝ и я зацелува по гърдата, като я докосваше със зъби и я галеше с топлия си влажен език. Тръпките на удоволствието преминаха през нея с такава сила, че тя потръпна, вдигна длан, за да задържи главата му до себе си и поднесе още повече възбудената си гърда към чакащите му устни. Прегърна го още по-силно през раменете, докато накрая направо го притегли към себе си, за да усети топлиота му голо тяло до своето, което вече се гънеше.

Накрая Съмър я замилва по-скоро настоятелно, отколкото питащо. Лийна му беше предложила и той бе приел. Стисна силно гърдите ѝ, засмука ненаситно превъзбудените зърна и ги захапа със зъби. Другата си ръка плъзна не с молба, а повелително по тръпнещото ѝ тяло, по корема, по бедрата и по всяко друго място, дотогава тайна за него. При първото докосване на пръстите му там Лийна изпъшка и му се отдаде докрай, като намести тялото си върху грубите вълнени одеяла, за да му е по-лесно. Съмър държа ръката си там само миг, за да не се поддаде на неистовото желание, обхванало и него, и нея. Лийна надигна нетърпеливо тяло, намери голото му бедро и се притисна към него, сетне премести длан от гладките мускули на гърба му към

твърдия плосък корем и нагоре по нежните като свила косъмчета по гърдите му. Загали възбудените зърна на гърдите му, после неспокойно прокара ръка отново край стегнатия му корем, за да потърси бедрата му. Той може би нарочно не се опираше в нея, за да не я изплаши колко е възбуден, ако ѝ покажеше прекалено рано. Лийна сама напипа твърдия му като камък член, топъл и нежно пулсиращ, и го обхвана. За миг Съмър потръпна силно, тялото му се изопна в мигновен отговор. След това продължи да я милва и единствено от още по-бързия ритъм на сърцето му и от учестеното му дишане се усещаше колко е развълнуван от докосването ѝ.

Лийна простена умолително, прилепи още повече бедра и притегли възбуждения му член към себе си. Съмър я докосна с ръце и от неочакваното движение на силните му пръсти тя направо застина. Успя само да разтвори крака, готова да му се отдаде, изви бедра и се надигна да посрещне възбуждащите движения на пръстите му. За миг се засрами, че се държи толкова разпасано, но тази мисъл изчезна бързо, както и се бе появила. Това беше първично и естествено, точно така трябваше да се любят мъжът и жената. Лийна вече не мислеше за нищо друго, освен за неудържимото пулсиращо желание на тялото си, за неистовата нужда да се слее със Съмър. С всяко докосване на пръстите той разпалваше още по-буен огън, правеше го по-необуздан. Тялото ѝ се гънеше под топлите му влажни ръце и му предлагаше всичко, каквото той поискаше. Съмър продължаваше да играе тази игра на изчакване, докарваше Лийна почти до оргазъм, сетне пак нарочно започваше да я целува страстно по пулсиращите гърди и по устните. След това отново връщаше ръката си там, възбуждаше я до още по-голям екстаз, докато неистов глад започна да мъчи душата ѝ.

Накрая, когато за пореден път Съмър я загали и възбуди, а после отмести длан, Лийна протегна ръка, за да го спре и да я обладва. С бързо движение Съмър надигна бедра над нейните и проникна в нея. Неочакваното усещане на пълнота ѝ достави неописуемо удоволствие. За миг Лийна престана да мисли и да съзнава, единствено зажаднялото ѝ тяло го поемаше със сляпа наслада. След това, когато отново сетивата ѝ се пробудиха, Съмър вече се движеше в нея бавно и мощно, възбуждайки я с кратки тласъци. Милваше я и с ръце, от което тя бързо изпита друг мощен, разтърсващ екстаз, какъвто не бе изживявала дотогава. Този път обаче той не само даваше, а и взимаше и Лийна

усети неопишуема наслада, когато Съмър потръпна и изстена в прегръдките ѝ, също достигнал до оргазъм.

После много дълго цареше само нежно мълчание. Лийна отново започна да чува звуците от лагера и блатата край палатката, но те ѝ изглеждаха странно далечни и не така страшни, както преди. Накрая, без да каже нищо, Съмър надигна глава от гърдата ѝ, целуна я по устните само веднъж, много нежно, и се пресегна да придърпа одеялата си при нейните.

— Благодаря ти, Съмър — прошепна Лийна и наруши проточилата се тишина.

Каза го, сгусена като на възглавница върху голото рамо на Съмър, и долепи тяло до неговото под одеялата. Вместо отговор той я целуна отново и вдигна ръка, за да я прегърне в тъмнината.

Продължаваше да я държи в обятията си и след няколко минути Лийна усети под главата си ритмичното надигане и отпускане на гърдите му — Съмър бе заспал. Изведнъж и тя се почувства изморена, доволна и физически изтощена. Но от загнездилото се в нея смътно безпокойство не можеше да се отдаде на сладкия сън, в който беше потънал Съмър. Какво щеше да му отговори, ако беше настоял да се оженят? Какво щеше да стане, ако войната утре свършеше и когато се събудеше, Лийна го намереше до себе си да чака отговор? „Да“, помисли тя. Просто щеше да каже „да“. Дори и да не го обичаше със същата неудържимост, както беше обичала Чейс Кортланд, Съмър бе добър човек и тя го обичаше по различен начин. Но независимо от всичко, не трябваше да избира, не ѝ се налагаше да избира между конфедеративен капитан и майора северняк. Чейс Кортланд беше мъртъв и погребан преди седмици. Ами ако бе жив? Настоятелното ехо на тревогата не я напускаше. Ами ако по някакво чудо Чейс се изправеше и застанеше пред нея? Пак щеше да избере Съмър Аштън, каза си тя. Трябваше да постъпи така. Чейс Кортланд беше северняк от армията на омразните нашественици, разбили нейния свят. Заради Чейс Кортланд бе преживяла толкова болка в Атланта... Бе заченала от него дете, убито толкова жестоко от Стюарт. Заради него бе изживяла всички ужасии, причинени ѝ от Стюарт, пак заради него Стюарт бе загинал. Заради Чейс се бе изложила на толкова опасности, беше се озовала в ръцете на Макрей. От този ад я спаси Съмър Аштън, а не Чейс. И тя му дължеше цялата си бъдеща любов и вяност. При тази

мисъл Лийна престанала се измъчва от съмнения и от въпроси без отговор. Сгуши се още повече в голите му рамене и усетила се спокойна и закриляна за пръв път от толкова време, потъна в дълбок сън.

— Добро утро, прекрасна госпожо! Стани и блесни.

Лийна се събуди в бледата утринна светлина, огряла малката палатка, и видя, че Съмър е коленичил до нея. Отвори с усмивка очи и отначало не забеляза колко мрачно е лицето на Съмър.

— Вече си облечен.

Посегна да погали нежно ръката му — невинен жест, спомен от предишната нощ.

Само за миг, и лицето на Съмър се озари от нежния спомен и на сериозните му устни се появи усмивка. Накрая, когато усмивката му угасна и лицето му отново помръкна от мрачни мисли, Лийна разбра, че се е случило нещо лошо.

— Какво има, Съмър? Какво е станало?

— Нищо ужасно. Днес ни чака дълъг уморителен поход, това е всичко. До довечера трябва да се присъединим към Уийлър.

Но той не я погледна в очите, докато изричаше успокоителните думи, и когато се обърна да излезе, Лийна протегна ръка и го хвана за рамото.

— Съмър, защо? Какво премълчаваш? — Настъпи миг неловко мълчание и тя го стисна по-силно за рамото. След това в Лийна бързо се надигна познатото чувство на ужас и усмивката изчезна и от нейното лице. — Съмър, моля те. Кажи ми какво става.

— Един от дежурните се прибра рано тази сутрин. Намерил е близо до блатото трупа на пратеник на Уийлър. Цялото тяло било накълцано на парчета. Погребал го е веднага — каза рязко Съмър, сякаш някакъв гняв му пречеше да говори спокойно. — Явно не е успял да предаде съобщението, но Уийлър ще прати някого при нас само ако ни вика да се присъединим към него. Може би северняците ще потеглят.

— Трийджак! — едва прошепна на себе си Лийна омразното име, изведнъж обзета от ужасен спомен. Вече не чуваше какво ѝ говори Съмър. Господи, значи наистина го беше чула предната вечер. Сега

явно не само северняците трябваше да се страхуват от безумната му жестокост. Като подгонено животно той щеше да се нахвърля върху всичко, което му се изпречи на пътя. — Господи, Съмър, не бива да оставаме повече сред блатата! Прав си, трябва да се махнем от тук. Ще стана да се облека. Ей сега съм готова. — Още докато говореше, посегна към изпоцапаните си от блатата дрехи, за да се приготви за дългия поход, който ги очакваше. Съмър чакаше мълчаливо, докато Лийна се обличаше, и накрая тя спря, за да го погледне, чак сега забелязала някакво стаено напрежение. — Какво има, Съмър? Кой знае защо ми се струва, че искаш да ме питаш или да ми кажеш нещо.

— Спомена, че семейството на мъжа ти живее край Чарлстън. Обещах, че ще се опитам да те изпратя до там, щом престанем да патрулираме из блатата. — Съмър замълча и вдигна сковано рамене. — Няма да съм в състояние да изпълня обещанието си, Лийна. Извинявай. Каквото и да става извън тези проклети блата, за каквото и да ни вика генералът, няма да можем да минем по заобиколния път. Ще пътуваме на север само час-два, после ще се отправим на запад. Преди да замръкнем, ще се опитаме поне да намерим твърда почва.

Настъпи пауза на изчакване. Лийна знаеше въпроса, който Съмър нямаше желание да зададе директно. Първоначално смяташе да потърси убежище в дома на Лейтънови, но само защото нямаше къде другаде да иде. Предната вечер бе умувала насаме със себе си кого да избере: Съмър Аштън или Чейс Кортланд, и това беше един въпрос, пълен с болка, а отговорът му — оцветен от съмнение. Виж, не дължеше никаква преданост на Стюарт или пък на семейството му.

— Ако може, предпочитам да дойда с теб, Съмър. Където и да отиваш.

Той кимна и по изопнатите мрачни черти на лицето му се забеляза успокоение.

— Това е добро решение, прекрасна госпожо. Може би ще спрем някъде при Оринджбърг или Кълъмбия, а там ще си в много по-голяма безопасност, отколкото в Чарлстън. Никой не се съмнява, че когато северняците най-сетне поемат на поход, ще се отправят към Чарлстън.

Лийна му отговори с усмивка, едновременно нежна и горчива.

— Не знам дали тук, на юг, е останало и едно безопасно място, Съмър. Моята основна грижа сега е просто да съм възможно най-близо до теб, където и да си ти.

Той срещна очите ѝ и се поизненада, после се замисли мрачно, сякаш се бе сетил нещо.

— Ще те закрилям, честен кръст. Или ще умра.

— Знам.

Очите ѝ се напълниха с горчиви солени сълзи. Тя видя мрачната решителност, изписана ясно върху красивото лице на Съмър, и изведнъж сърцето ѝ изтръпна от страховита мъка.

— Изглежда така стават нещата в тази проклета война. Сякаш всичко, което обичаме, накрая ни отвежда до собствената ни смърт.

В Савана Чейс бе чакал до последния момент, за да вземе решение, натоварвайки се все повече с всеки изминал ден: вечер — съсипан от болка и изтощение, но на другия ден отново готов да се метне на коня. Последния ден на януари беше мрачен и сив, небето предвещаваше дъжд, който така и не заваля. И в сивотата на този ден Чейс потърси своите капитани, за да им съобщи решението си да замине на север с армията. От всички единствено Грир беше достатъчно близък с него, за да възрази, и то гръмогласно, сякаш войниците, които се разхождаха в лагера, нямаха уши.

— Ти си луд, майоре. Избий си го от главата и си запази място на санитарния кораб утре. Прибирай се и си почини малко. Само това оставаше, точно сега да дундуркаме някой ранен офицер.

— Благодарен съм ти за загрижеността, Грир — отвърна кратко Чейс, с тон, който определено не даваше основания на Грир да продължи спора. — Но не съм ти искал разрешение. Просто те уведомявам.

— По дяволите! — избухна отново Грир. — Това е почти равнозначно на самоубийство и го знаеш прекрасно! Вечер едвам се държиш на крака! И това, дето си си наумил — да се придвижваш с армията — бунтовници, блата и един Бог знае още какво! По дяволите, Чейс, това е лудост!

Грир упорито продължаваше да убеждава, сякаш не забелязваше объркването, настанало в лагера. Но докато той говореше, Чейс се оглеждаше. Беше пристигнала заповед да тръгнат на следващия ден, първи февруари, така че патрулните постове бяха призовани днес. Бързо прибираха лагера на батальона — гасяха огньовете, войниците

пристягаха седлата върху конете, събираха разпилените оръжия, сгъваха одеялата и товареха каруците. И от всичко това струеше някакво странно вълнение, което винаги съпътстваше началото на нова кампания.

Всички съмнения, които още продължаваха да измъчват съзнанието на Чейс, изведнъж изчезнаха и той застана до своите войници, усещайки почти физически напрежението им. Той бе преди всичко войник. Нямахше да ги изпрати на север без себе си, щеше да тръгне с тях.

— Първата ми отговорност е тук, Грир. По много причини войната още не е свършила и докато се чувствам достатъчно здрав, за да ви бъда от полза, а не в тежест, ще продължавам да ръководя както досега батальона. Това е заповед, така че се подчинявай. Сега действай, разчистете лагера! — Той тръгна, за да не позволи на капитана да изтъкне още доводи, и довърши през рамо: — Отивам в Савана. По-късно в града ще се присъединя към отряда. Трябва да изпратя няколко телеграми на север. И ще се отбия при Маклауд, за да отметне, че отново съм в строя.

Не беше само заради Лийна, опитваше се да си втълпи Чейс, докато яздеше по широката сенчеста улица на окупирания въстанически град. Не беше само заради телеграмата, с която Сюзан го предупреждаваше за опасностите, надвиснали над Лийна. Още се чувстваше воин, тръгнал да се сражава.

В Савана също се усещаше напрежение от предстоящия поход. Местните жители от бунтовническия град знаеха какво ще последва: Чейс разбираше по очите им. Омразата, почти стопила се до неотдавна, се бе появила отново. Ала пак щеше да изчезне след няколко дни, щом многочислената войска на северняците се изнесеше от Савана.

Както и при предишното изтегляне от Атланта, главно командването на съюзническата армия отрязва връзките на Савана с останалата страна — да не би бунтовниците предварително да узнаят за похода им. Чейс не можеше да изпрати телеграми, ето защо открадна няколко кратки минути, за да напише набързо две писма, вероятно последните, които щяха да бъдат изпратени от съюзническата армия за много седмици напред. Едното беше до Сюзан и в него ѝ обясняваше решението си да остане, доколкото можеше да го обясни на една жена, която нямаше представа от войната, отнела му

последните няколко години от живота. Второто беше кратка бележка до Джонатан Пенли, която не му беше никак лесно да напише, но Чейс го смяташе за свой дълг. Благодареше му за усилията да възпре Елинор в коварните ѝ помисли и поемаше пред него като пред брат задължението да защити сестра му, ако някъде в предстоящата кампания пътищата им с Лийна се пресечеаха.

Винаги преди кампания имаше много работа. Този път обаче това важеше с още по-голяма сила: вече минаваше полунощ, когато приключиха заседанията на командния състав, постовите докладваха и бяха издадени последните заповеди за началото на похода. Чейс все още се изморяваше лесно и замаян от изтощение, надраска набързо двата адреса върху пликовете, преди да ги пусне в пощенските кутии. В бързината написа на второто писмо „Джонатан Кортланд“ вместо „Джонатан Пенли“, без да забележи, че е сгрешил. Последното нещо, за което мислеше тази вечер, бяха Филадельфия и последиците от погрешно адресираните пликове, когато писмата пристигнат на север.

Когато потегли на поход от Савана, армията приличаше на нова. Сините униформи бяха спретнати, металните копчета лъщяха под блясъка на безоблачното небе. Единствено неопределимата суровост, появила се по лицата на мъжете след няколкото години война, издаваше, че шейсетхилядната войска на Шърман не е свикана под знамената сега. Тя създаваше впечатление не толкова, че се връща на бойното поле, колкото, че минава в тържествен парад като онзи, с който преди няколко седмици генерал Шърман беше превзел бунтовническия град. Сякаш безконечните колони от федерални войници бяха изпълнили засадените с върби и зелени дъбове улици от Брод до кея, откъдето като гигантска змия пресичаха по понтонния мост широката сива река, навлизаха в блатистите оризища и се отправяха нататък, към бреговете на Южна Каролина. Освен че представляваше доста различна гледка, армията на Шърман напускаше и град, твърде различен от града, от който преди месец и половина армията на Конфедерацията се бе изтеглила по почти същия път. Ню Орлиънс, Чарлстън и Савана някога бяха трите скъпоценни камъка в лъскавата корона на Юга. Сега два от тях вече бяха в ръцете на северняците. А Чарлстън, последният от тях, гледаше как Шърман се е

отправил в поход към него, знаейки, че на Юга вече не му е останало нищо, с което да спре северняците и те да не грабнат и последния скъпоценен камък в короната.

В Савана малко неща си бяха останали същите. Беше настъпил упадъкът на Конфедерацията и само фанатиците не го разбираха. Градът беше усетил грохота на унищожителните артилерийски оръдия на северняците и тропота на техните ботуши, бе видял как някога непобедимата кауза на Юга бива смазана. Аристократичната гордост, престижът, привилегиите и властта на някога огромното богатство — всичко беше пометено. Огромната пропаст между прослойките отпреди войната бе заличена. Най-прочутите и стари родове в Савана, някогашни богове на Юга, сега наблюдаваха тъжно и безпомощно как завоевателите северняци минават покрай тях. Повечето мъже в Савана още носеха сиви конфедеративни униформи, но не от предизвикателство или суета. Бяха смъкнали всички отличителни знаци, дори копчетата. Просто на юг вече нямаше други дрехи, а Шърман бе проявил щедрост към победените конфедералисти: бе пуснал повечето пленници, заловени при завземането на града, и им беше позволил да останат с униформите.

Самият Шърман не участваше в шумното изтегляне на армията. Преди няколко дни беше напуснал града с лодка и се бе отправил на север, към красивия, типично южняшки град Бофорт. Голямата къща, наподобяваща готическа църква, където се бе помещавал неговият щаб в Савана, отново беше станала зловещо тиха. В нея по дървения под и брюкселските килими вече не къртяха ботушите на щабните офицери, в двата огромни огледални салона не се чуваха гласовете на северняците. Масивните полилеи и богато украсените австрийски позлатени огледала за първи път от месец и половина не грееха в целия си блясък. Покритата външна веранда с перила от ковано желязо с причудливи фигури беше празна и тиха след оживлението в доскорошната щабквартира на командването. Прахът отново се трупаше по сребърните брави на вратите вътре в къщата. През последните седмици мебелировката бе смайвала не един и двама с това, че сякаш бе иронично възплъщение на Шърман. Отвътре къщата наподобяваше църква с високите си островърхи прозорци със стъклописи и малките ниши, прилични на нефове. А отвън приличаше на феодална крепост с бойници и страховити стени. Същата

дисхармония бе присъща и на самия Шърман — война и църква, власт и религиозни подбуди да бъде използвана. Нежен и добър по характер, той все пак гледаше на себе си и своята армия като на ангели — отмъстителни, пратени от Бога, и Южна Каролина трепереше от страх пред гнева на настъпващите ангели на Шърман. Това беше първият щат, отцепил се от Съюза. Шърман го обичаше с религиозна страст и армията му се беше отправила към омразното сърце на отцепничеството със — както казваха смекчено — „свалени ръкавици“. Времето щеше да покаже, че южнокаролинци имат основание да се страхуват от гнева на настъпващата стихия на северняците.

На брега на Южна Каролина Чейс Кортланд вдигна ръка и смръщен, огледа тесния път, който се простираше на север и минаваше първо през тревисто мочурище, та после да навлезе в истински блата. При подадения сигнал първите три колони извадиха оръжието и откриха огън по песъчливата кал пред себе си. Заровените в земята мини се взривиха и вдигнаха във всички посоки стълбове кал и чимове трева. Чейс кимна доволно и даде знак на отряда да продължи. Малко по-назад Грир чу одобрителния шепот на мъжете, поели от Савана със съмнения дали не е по-добре да оставят там ранения си майор. Явно още се съмняваха — още повече, че изгаряха от нетърпение да се присъединят към своите колеги в победоносните, отмъстителни викове, с които отбелязваха дебаркирането на най-омразния южен щат. Смятаха за излишни предпазните мерки, които Чейс взимаше. Щом слязоха на брега, неколцина стъпиха върху заровени мини, които моментално избухнаха и ги разкъсаха на парченца. Много скоро бяха дадени първите жертви на кампанията.

В столицата на Конфедерацията, Ричмънд, вестта за подновения поход на Шърман потисна и без това мрачно настроеното правителство. Джеферсън Дейвис и вицепрезидентът Стивънс се съгласиха да предложат по-големи отстъпки на Линкълн и Стюарт на предстоящите мирни преговори в Хамптън Роудс, щата Вирджиния. Но преговорите, насрочени след два дена, щяха да бъдат едно напразно усилие да се постигне мир. Дейвис продължаваше да настоява да получи независимостта на Юга срещу сключения мир, а Линкълн беше

по-малко склонен от всякога да направи такава прибързана сделка с конфедеративната армия.

В отчаянието си Конфедерацията реши да прибегне до последната човешка сила, която още не беше толкова оредяла и изтощена — робите. Обеща свобода за всеки чернокож, сражавал се за нейната кауза. Това предизвика истинско брожение из целия Юг и бе неоспоримо доказателство за пълната безизходица на Конфедерацията, въоръжаваща и мобилизираща хората, от които най-много се страхуваше. В Ричмънд един военен чиновник написа в дневника си: „Всички са потиснати и отчуждени. Без съмнение това е най-мрачният период от нашата история“. Но следващите няколко месеца щяха да бъдат още по-мрачни.

На втори февруари генерал Шърман поведе десния фланг на своята армия от Бофорт към равнините на Покотаглио. Според слуховете бил изненадан и вдъхновен, че се натъква на такава неорганизирана съпротива от страна на Конфедерацията. Същия ден Чейс Кортланд яздеше с левия фланг, и по ирония на съдбата, следваше пътя, по който Лийна Лейтън бе минала в отчаяното си бягство през блатата на Южна Каролина. Същите опасности, някога застрашавали нея, сега безмилостно бяха надвиснали над войниците северняци, които се опитваха да се придвижат на север. Конете се препъваха в увивни растения и потънали дънери, мръсната вода мокреше сандъчетата с патрони и патрондашите на пушките, нямаше никакви пътищата и почти бе невъзможно да определят посоката. Конете се препъваха на всяка крачка и често падаха. Температурата беше станала необичайно висока за сезона и змиите и насекомите се бяха пробудили. Завоюваното с много усилия придвижване напред често се оказваше напразно, защото конниците се връщаха отново и отново, за да помогнат на пехотинците, затънали в тинята зад тях.

Леката артилерия, каруците с провизии, санитарните коли затъваха в тинята, дървените колелета се заклецваха в потънали препятствия. Офицерите викаха безпомощно, най-вече псуваха, озовали се в истински хаос. Редниците правеха всичко възможно да се придвижат през ада на блатата. Повечето от тях бяха затънали до кръста във водата, като се опитваха да държат високо одеялата и

пушките си и не преставаха да търсят сух път, който така и не намираха. С огромни физически усилия успяваха да освободят каруците, колкото те да затънат след няколко метра в поредното тресавище. Конете и магаретата се препъваха в дълбоките води и се заплитаха в хлъзгавата кожа на хамутите. Отровните змии бързо се бяха събудили от зимния си сън и прегладнели и зли, се нахвърляха на всичко, което се движеше.

До края на първия ден бяха изминали всичко на всичко една миля. И армията, поела в целия си блясък от Савана, сега бе затънала в мръсотия и тинята на блатата. Войниците бяха мокри до кости и воняха на застояла вода. Отворите на леките оръдия се бяха напълнили с тиня и пълзящи растения. Армията отзад продължаваше да напредва по понтонни мостове и да прибавя нови тълпи объркани войници към вече безнадеждното множество напред, докато целият ляв фланг се превърна в жалка тълпа. Цели полкове се нареждаха да теглят с въжета затъналите в тинята каруци, буквално дърпайки ги педя по педя през лепкавата кал. Офицерите се оглеждаха и разбираха, че няма кого да командват, а успелите да се измъкнат от блатото войници също се оглеждаха и виждаха, че са изгубили своите офицери.

На четвърти февруари инженерите в армията и отрядът за проправяне на пътища обединиха усилия и постигнаха почти чудо. По най-трудните места заплуваха понтонни мостове и всяко по-твърдо късче земя се превръщаше във временен път. Изпопадалите едно до друго дървета се преобразяваха в неравен, труден за преминаване път, но все пак за предпочитане беше лош, отколкото никакъв път. На пети февруари, въпреки че два дни преди това щеше да звучи невероятно, пехотата започна отново да напредва.

Както през март в Атланта, батальонът на Чейс получи задачата да разузнава пред Дванайсети пехотен армейски корпус. Следваха пътя, вече прокаран от кавалерията на Килпатрик, минал преди тях през Южна Каролина — пътя на овъглените останки от опожарени жилища, плякосани къщи и останали без никакви припаси ферми и далечни спирали от черен пушек, които отбелязваха къде някога е бил град Робъртсвил. В Джорджия момчетата от „кил^[3] Кавалерията“ не се бяха развихрили чак толкова в плякосването, но в Южна Каролина съвсем му бяха отпуснали края. И техният генерал, вперил очи в славата, а не в човечността, изобщо не ги спираше.

Робъртсвил още димеше, когато стигнаха напълно изпепеления град. Чейс спря само колкото да раздаде федерални порции с провизии на няколко несретници, дръзнали — вероятно от отчаяние — да чакат основната армия на северняците, за да изпросят малко храна. По потъмнялото от слънцето лице на Чейс се четяха болка и умора, но не и извинение и малко съчувствие към хората, застанали край на пътя и загледани с горчивина в тъмносините колони, които им бяха донесли разрухата. Това бяха хора, загубили всичко във войната, и сега, докато наблюдаваха невероятно мощната армия на северняците, знаеха, че е загубена и тяхната кауза. Състрадателен по природа, този път Чейс измени на себе си. Беше отчайващо изморен — и от войната, и от бунтовниците. Отговорностите на командването съвсем го изтощаваха, а от дългите преходи на кон раните му зарастаха трудно. Наближеше ли вечерта, на него не му бе особено мъчно за южнокаролинците, започнали мъчителния конфликт, а повечето вечери той направо потъваше изтощен в сън без сънища, без да се тревожи особено за проблемите на бунтовниците бежанци. За да проявиш съвест, ти е нужна енергия, а Чейс бе останал без капчица енергия сега.

Сега поне имаше пътища, тесни и много често разбити и кални, но все пак бяха по-добри от непроходимите блата. Съюзническата армия бързо напредна към Барнсуел и щом се изтегли оттам, войниците се шегуваха, че могат да променят името на града от Барнсуел на Бърнсуел^[4].

Най-после кавалерията на Уилър и партизанските отряди започнаха да им оказват вяла съпротива, колкото да нарушат изморителната монотонност, с която се придвижваше армията на Шърман. Пет хиляди конфедералисти, които се опитваха да надвият шейсет хиляди федерални войници, беше начинание, загубено още преди да е започнато. От време на време се водеха престрелки, изгърмяваше по някой артилерийски тътен, но основният враг на съюзническата армия бяха блатата, които главно командването на конфедеративната армия смяташе за непроходими. Шърман обаче показа, че може да се мине през тях, и последните отряди, напуснали Савана, ги прекосиха безпроблемно. Благодарение на пътищата от напречни греди и понтонните мостове отрядите напредваха с почти

нормална скорост и Шърман беше дал ясно да се разбере какво прави — беше поел на север.

Притиснат до стената, Джеферсън Дейвис накрая преодоля нежеланието си и помоли стария неприятел на Шърман, генерал Джо Джонстън, да поеме командването на войските, които успее да събере, за да пресрещне несломимата армия на северняците. Блестящият пълководец на Конфедерацията, гений на отбранителните действия, малко по малко събра почти трийсет и пет хилядна войска, но не навреме и не достатъчно голяма, за да се противопостави на значително по-голямата от нея противникова армия. Докато яздеше с федералната армия, Чейс вече не видя вдъхновени от каузата южняци, горди от своите богатства и власт. Натъкваше се на развалините на някога великолепните къщи на плантаторите и на черния пушек, виещ се над запалените в далечината складове за памук. Видя срутването на един свят, който никога повече нямаше да се надигне отново от пепелта на своята разруха. Видя горчицина и мъка, вдовици и сираци, но не и Лийна Лейтън.

---

[1] Съмър на английски значи лято. Б.пр. ↑

[2] Есен (англ.) Б.пр. ↑

[3] От „kill“ — убивам (англ.) Б.р. ↑

[4] Игра на думи: „Barn“ на английски значи „плевня“, а „Burn“ — „горя“ Б.р. ↑

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Настроението във федеративната столица бе странно. От четири години Вашингтон бе завладян от една-единствена мисъл: да спечели продължителната война. Сега победата изглеждаше единствено въпрос на време, така че хората се наслаждаваха на разкоша да посветят вниманието си на планове за отмъщение и бъдещи печалби. Печалбарите вечеряха започнали да се промъкват на юг и да проникват във всички райони, които се намираха под съюзническа окупация. Сега не бяха много, ала след края на войната щяха да се домъкнат на цели тълпи. Западните територии, общо взето пренебрегвани през последните години, започнаха отново да привличат вниманието на управниците. През 1860 година в Колорадо бе открито злато. След това в Скалистите планини бяха открити невероятни залежи от сребро — огромни жили, високи по цяла миля. През военните години Денвър се бе разраснал от малка миньорска железопътна гара в динамичен съвременен град. Крепостта там, издигната срещу набезите на племената на команчите, шейените и арапахо, бе едно от първите аванпостове на Запад, укрепени наново. Жертвите от войната на изток бяха намалели значително. Военните болници във Вашингтон бяха полупразни, а някои от тях вече бяха дори затворени. Прехвърлянето на доктор Лейси в Денвър, на което той се надяваше толкова отдавна, дойде най-неочаквано. Сега то бе предвидено за първи април, но все пак не можеше да се смята за окончателно, защото бе възможно пролетната кампания да доведе до драстична промяна в броя на жертвите от войната на изток. Армията на Лий във Вирджиния, която вече бе доведена до изтощение, губеше войници и в резултат на дезертьорство, след като зимният студ, гладът, скорбутът, безнадеждността и заплахата на Шърман в сърцето на Юга продължаваха да смучат жизнените сили на конфедеративната войска. Но Робърт И. Лий можеше да причини много повече поражения с малобройната си войска, отколкото всеки друг генерал в страната. Всяка предишна пролет доблестният воин успяваше да се

противопостави, въпреки своята неравностойност, и да продължи неравната война. Никой във Вашингтон не се осмеляваше прибързано да заяви, че и тази пролет Лий няма да извърши същото чудо.

Но до настъпването на пролетта оставаха още няколко месеца. Днес бе едва краят на първата седмица от февруари и времето бе студено, влажно и сиво, както можеше да бъде сиво само във Вашингтон през зимата. Доктор Лейси влезе в празното отделение за пленници конфедералисти просто за да се сбогува с мястото, което му бе дом повече от година. Сега то бе затворено и тихо. Железните легла не бяха прибрани и приличаха на дълги редици метални скелети, тъй като дюшеците вече бяха изнесени — вероятно на сметището, за да бъдат изгорени. Преустроеният в болница склад и без това винаги беше студен през зимата, когато вятърът нахлуваше през високия дъсчен таван. А днес бе по-студено от всякога, защото ги нямаше нито хората, нито огънят, които малко поне бяха затопляли въздуха. Прозорците от северната страна бяха заскрежени и не пропускаха и малкото светлина на сивия ден. Това място беше противно, реши Лейси, когато в него не проникваше светлина и нямаше човешка топлина. Подхождаше на болката и грозотата, които бе приютявало през последните години. На хирурга нямаше да му липсват нито отделението, нито мъките, нито войната, когато накрая заминеше за Денвър, където земята не бе просмукана с горчивината и болката на Гражданската война.

— Роджър!

Тихите стъпки на Сюзан върху голия дъсчен под не прекъснаха мислите му. Но когато чу гласа ѝ и я забеляза да стои в рамката на вратата на няколко стъпки от него, Лейси обърна сепнат глава. Бяха минали седмици, откакто я бе видял за последен път — когато се скараха и после той замина за Савана. Не бе мислил, че ще я срещне отново. Но ето че тя стоеше пред него, облечена в пътнически костюм в мрачни сиви тонове и тъмна, убито синя пелерина с качулка. Може би от контраста лицето ѝ изглеждаше особено бледо и под очите ѝ като че имаше огромни сенки. Лейси усети как познатата болка пронизва сърцето му, но остана на място, надвил подтика да иде при нея. Нищо не се бе променило.

— Долу ми казаха, че са затворили отделението и си получил заповед за прехвърляне в Денвър. Трябваше да те видя, преди да

заминеш.

Доктор Лейси кимна, съзнавайки разстоянието между тях. Бе доволен, че то ги разделя. Голото дюшеме на измития с оцет под се простираше между тях като бариера. Разстоянието между Денвър и Филадельфия щеше да бъде още по-сигурна преграда между тях.

— Значи Чейс е променил решението си. Връща се във Вашингтон, вместо да тръгне на поход с Шърман. Корабът му ли си дошла да посрещнеш?

Лицето на Сюзан изведнъж се промени. Ако това въобще бе възможно, тя сякаш пребледня още повече в мъжделивата сива светлина.

— Не. — Сюзан продължи да стои мълком и да гледа Лейси. След това поклати глава и отмести поглед. — Не, изпратих няколко телеграми на Чейс. Но дори и да са стигнали до него, не ми е отговорил. Едва вчера получих писмо от него, първото, което ми праща от близо четири години. Тръгнал е с армията. Възстановен е на редовна служба.

Настъпи кратко мълчание, сетне Лейси сви рамене и пророни:

— Военните телеграми имат предимство пред гражданските, Сюзан. Съобщенията ти може и да не са стигнали до Чейс. А дори да ги е получил, не съм изненадан особено, че е заминал с армията на Шърман. Бях там, когато прочете телеграмата, която му прати. В известен смисъл сама си си виновна. Нали познавам Чейс може би по-добре от всеки друг, почти не се съмнявах, че ще намери начин да се присъедини към войската, преди тя да потегли на север.

Той се извърна, за да не среща погледа ѝ. Изведнъж му дожаля за нея, а не искаше тя да го разбере по изражението му. Не бе само войната, каза си Лейси, спомнил си злостатата телеграма и бурната реакция на Чейс Кортланд, когато я прочете. Дори войната не беше основното. „Лийна Лейтън е виновна — понечи да каже хирургът. — Ти сама си го навлече, Сюзан. Поиска твърде много от него. Дори и да е женен за теб, е все така влюбен в красивата бунтовничка, където и да е тя. Точно както аз не мога да скъсам с теб, нищо, че се чувствам гузен, така и Чейс не може да скъса с Лийна. Не, изобщо не съм изненадан, че е заминал.“

— Ами ти, Роджър? Ти поне обичаш ли ме? Въпреки всичко обичаш ли ме още?

Сюзан говореше тихо, но болката в думите ѝ се долавяше ясно. Лейси го заболя ужасно, отчаяно го проряза като хирургически скалпел.

— По дяволите, Сюзан, не бива да ми задаваш този въпрос! Да, обичам те. Господ да ни е на помощ и на двамата! Обичам те. И мисля, че никога няма да спра да те обичам.

Обърна се рязко към вратата на празната стая, но не излезе. Просто стоеше и обмисляше дали да избяга, но не бе способен да го стори.

— Ако те помоля, ще ми направиш ли една голяма услуга? — попита през хлипове Сюзан и Лейси успя само да притвори очи, безпомощен пред болката, която напразно се мъчеше да превъзмогне. Внезапно настъпи кратко мълчание и когато тя продължи, думите ѝ се изсипаха като ридание: — Бременна съм, Роджър. И детето не е от Чейс. Убий бебето, Роджър. Махни го. Ти си лекар, сигурно знаеш как да го направиш. Моля те.

Лейси бе очаквал всичко, но не и това. Обзеха го какви ли не чувства, прерасли в пареща болка и яд.

— Господи, не, Сюзан! Сигурно се шегуваш!

Не знаеше дори какво отрича — бременността ѝ, мъката ѝ или решението, което бе намерила и за двете. Отскочи мигновено назад, за да се изправи с лице срещу нея. И неговото лице също бе станало бледо като платно. Бе като вцепенен, не можеше да мисли.

— Убий бебето... или мен, Роджър. Вече съм мислила и за това. Направи едното или другото. Поне това ми дължиш. Умолявам те!

— За Бога, Сюзан! Да убия детето или теб? Наистина ли мислиш, че ще извърша нещо толкова ужасно?

— Длъжен си! О, Господи, Роджър, длъжен си да направиш нещо! — Лейси потръпна силно и се дръпна отчаяно от Сюзан, отказвайки да изпълни молбата ѝ. Сюзан го хвана за ръката, когато той тръгна към вратата, и го стисна безпомощно. — Божичко! Не, Роджър, не ме оставяй! Какво друго да правя? Ние с Чейс дори не сме спали! Какво ще му обясня, когато накрая се прибере? Какво?

— Истината! По дяволите, кажи му истината! Толкова ли е трудно? — Лейси се бе завъртял, за да се извърне към нея, и думите сякаш се посипаха от само себе си, заредени с болка и страдание. Той трепереше, но продължи да говори, не можеше да се спре: — Стига с

тези лъжи, Сюзан! Престани да лъжеш още сега! Ти лъжеш Чейс, той — теб! Щом не сте спали, значи не е толкова късно! Кажи му какво се е случило, самата истина! Помоли го да анулирате брака! За теб съществува и друго решение, Сюзан — възползвай се от него!

Тя го гледеше недоумяваща. Дръпна длан от ръката му и бавно отстъпи една-единствена крачка.

— Да анулираме брака ли?

Погледна го уплашено в лицето, сетне много бавно поклати глава и отстъпи още. И да бе извикала, че не е съгласна, отговорът ѝ нямаше да е по-ясен.

— Току-що ми каза, че не сте спали заедно. Значи анулирането на брака е единственото решение — продължи Лейси дрезгаво и се пресегна да я хване здраво, почти болезнено за ръката.

— Не, не мога, Роджър. Нямам основания! Чейс бе пълнолетен, когато сключихме брака, а аз имах съгласието на родителите си.

— Ти ако нямаш основания, Чейс има. — Думите му прокълтяха отчетливо като камъчета, които цамбурват в локва от нарастващо напрежение. Той прикова властно и тревожно очи в нейните. След миг смразяващо мълчание Сюзан отново поклати глава, но някак трескаво, сякаш за да го опровергае, ала не намери сили да извърне поглед. — Чейс има основания — повтори Лейси почти през шепот. — Нека той поиска анулиране на брака. Сюзан, моля те. Още имаме някакъв шанс.

По лицето ѝ не бе останала и капчица кръв. С широко отворените си очи Сюзан приличаше на мъртвец.

— Имаш предвид да му призная за изневярата си? И че те обичам ли? — пророни тя едва чуто, ала думите ѝ прокълтяха странно силно във внезапно настъпилата глуха тишина.

Лейси я погледна в очите и чак му призля от онова, което видя в тях.

— Господи, Сюзан, по-добре да направиш това, отколкото да умреш. Или да убием детето си. Не е ли така? Все пак нямаме кой знае колко голям избор.

— Връзките с армията са прекъснати, сигурна съм. Отдавна са отрязани. А дори и да не е така, не мога да го направя, Роджър. Не мога да кажа на Чейс какво съм сторила. Не мога.

— Но аз мога.

— Не... Не, недей! Ще намеря друг...

— Няма друг начин, Сюзан. Погледни истината в лицето, преди да си навлякла на всички нови кошмари! В името на Бога, поне веднъж в живота си имай смелостта да кажеш истината на Чейс Кортланд! Ако не го дължиш на себе си, дължиш го поне на него!

Той изведнъж се пресегна да я хване за ръката и да ѝ попречи да излезе. Сюзан се извъртя с лице към него и в очите ѝ заискри отчаянието на притиснато в ъгъла животно.

— Не. Няма го да направя! Нямах право да го искаш от мен! Ще намеря изход!

— Какъв изход? Ще се хвърлиш в някоя река ли? Няма да ти позволя, така да знаеш! Няма! — Лейси я притегли към себе си и я задържа, въпреки че тя се дърпаше да се отскубне. Ридаше и се въртеше като обезумяла, риташе го и забиваше нокти, за да се измъкне. Съпротивляваше се толкова необуздано, та лекарят се убеди: не бива в никакъв случай да я пуска, и продължи да я държи не по-малко отчаяно от нея. — Сюзан, примири се със станалото. Може пък да е за добро. Аз те обичам. Искам да бъда с теб, искам да имаме деца. Направи каквото трябва и ела с мен в Денвър като моя съпруга. Ще оставим всичко зад себе си, всичко. Чейс и войната, болницата тук. Ще изградим нов живот, добър живот. И никой там няма да знае нищо за нашето минало. Сюзан, умолявам те! Чуваш ли? Моля те.

Тя изведнъж се отпусна в обятията му и проплака горестно, а Лейси я придърпа рязко към себе си и обви разтрепераното ѝ тяло, за да я задържи. И неговите ръце вече трепереха, цялото му тяло се тресеше от напрежението, на което той вече не издържаше.

— Щом няма връзка с армията на Шърман, как ще пратим телеграма на Чейс? — изхлипа задъхана Сюзан в прегръдката му.

— Ако комуникациите вече са прекъснати, няма как, ще се наложи да търсим друг начин. — Лейси затвори за миг очи и си позволи дълбока мъчителна въздишка. — Не можем да си позволим да чакаме кампанията на Шърман да свърши, Сюзан. Прехвърлянето ми в Денвър е насрочено за първи април и нямаме гаранция, че дотогава ще успеем да пратим писмо на Чейс. В Савана обаче той ми каза, че баща му е упълномощен да го представлява във всичко. Ще трябва вместо с Чейс да разговаряме със свекър ти. С Джошуа Кортланд.

Усети как Сюзан изведнъж се смрази в ръцете му и вдигна бавно глава.

— Не... не. Ще изчакаме Чейс, ще разговаряме с него, Роджър. Нека не занимаваме Джошуа Кортланд, моля те. Чейс ще разбере — заради приятелството ви и заради... това, което в крайна сметка направи, за да му спасиш живота. Сигурно ще успееш да му обясниш поне отчасти какво се е случило. Но аз не мога да се изтърся в къщата на баща му и да му кажа в лицето, че съм изневерявала на сина му още преди да съм се омъжила за него. — Докато говореше, очите ѝ се разшириха и заприличаха на големи сини езера върху пепелявосивото ѝ лице. Роджър усети как тя отново се разтреперва в ръцете му, този път още по-силно. — О, Господи, не мога. Просто не мога да го направя, Роджър.

В миг Лейси усети у него да се надига такава ярост, че му идеше да я удари. Дори вдигна ръка. Ала гневът му мина начаса и той се почувства емоционално съсипан, но отново мислещ трезво. Пресегна се да притегли Сюзан, притисна лицето ѝ до вдлъбнатината на рамото си и тя проплака. Може би точно заради това я обичаше толкова много — обичаше я, понеже бе плаха, дори страхлива. Бе неспособна да отказва да не се подчинява, да не приема действителността, когато тя не отговаряше на мечтите ѝ. Не бе в състояние да поеме отговорността за собствения си живот. А Лейси може би бе донякъде професионално деформиран и вечно проявяваше съчувствие — бе неспособен да устои пред такава уязвимост. При всички положения я обичаше такава, каквата беше. И в това, което изпитваше към нея, вече нямаше място за гняв.

Сюзан ридаше тихо на рамото му, нашепвайки някакви патетични детински извинения, които не се чуваха от тъмната му униформа. Слава Богу, помисли изведнъж той, че Чейс Кортланд така и не се е влюбил в нея. Така бе най-добре и за него, и за Сюзан, и за всички. Инак и Чейс, и Сюзан щяха да бъдат обречени да живеят в същински ад. Наглед Чейс бе спокоен, силен и стабилен, но всъщност бе като изопнатата тетива, бе разкъсван от мощни, необуздани страсти. И когато се излееше върху емоционално крехката Сюзан, тази сила щеше да заприлича на всепоглъщащ и разрушителен ураган, разrazil се върху крехките цветове на камелиите. Гледка, на която Лейси бе станал свидетел в Савана. Чейс бе проявил много повече разум, избирайки Лийна Лейтън. В нея той щеше да намери сила и дух, които да му подхождат много повече. Може би, освободеше ли се от брака си, както

Лийна се бе освободила след смъртта на своя съпруг бунтовник, може би щом свършеше дългата кървава война, разцепила страната вече от близо четири години. Може би, въпреки горчивината и гнева, Чейс и Лийна Лейтън щяха да намерят мир помежду си — както в идните месеци предстоеше да сторят това Северът и Югът, но в по-широк мащаб. Лейси поне се надяваше да стане така.

Колкото и трогателно наивни да бяха мислите на Сюзан, Лейси като мъж разбираше, че ако той разговаря с Чейс, няма да постигне почти нищо. Нямахше да промени вече стореното, факта, че Сюзан е съпруга на Чейс... а преди това му е била годеница. Въпреки това носеше в утробата си детето на Лейси. Това не беше факт, който някой може да съобщи на приятеля си, без да сложи веднъж завинаги кръст на дружбата им. Излизаше, че сбогуването в Савана в онзи горчив ден отпреди доста време е било окончателно. Тогава Лейси бе имал точно такава усещане, макар и да не знаеше защо. А сега вече бе наясно. Неговото приятелство с Чейс Кортланд бе поредната жертва на войната.

Усети как Сюзан малко по малко се успокоява в прегръдката му, помилва я по косата и с целувки ѝ каза:

— Не е необходимо да разговаряш с Джошуа Кортланд. Не това имах предвид. Ще ида аз и ще му кажа каквото трябва.

Тя простена на рамото му и се сгуши още повече. Настъпи дълго мълчание. Слънцето се скри зад облак, изпълвайки сивата стая с още по-мрачни сенки, сетне отново се показа с бледата си светлина. Накрая Сюзан кимна, но не бе в състояние да вдигне очи и да го погледне.

— Ти ще кажеш на родителите си... каквото искаш, любима — рече свъсен Лейси. — Ако искаш, не им казвай за детето. За раждането ще бъдем в Денвър и ако предпочиташ, бихме могли да им съобщим през ноември вместо през септември.

— Но... какво ще кажеш на бащата на Чейс? Налага ли се да му обясняваш какво съм направила? На него... и на Чейс?

Лицето на Лейси бе бледо и изопнато. Някаква мрачна тъга тежеше в очите му и той притискаше Сюзан до себе си, та тя да не я забележи.

— Вероятно не, но ще му кажа каквото трябва, за да го убедя, че анулирането на брака е единственият изход — каза ѝ тихо, обсипвайки косите ѝ с нежни целувки. — Няма да лъжа повече него, Чейс, теб. Ще

му кажа каквото трябва, за да съм сигурен, че ще получа съгласието му бракът да бъде анулиран. Крайно време е всички ние да си кажем един на друг и на себе си истината. Лъжите не помогнаха на никого.

Същия следобед, във Филадельфия, Джошуа Кортланд се събуди й с изненада видя на нощното шкафче до леглото писмо от Чейс. Слънцето навън вече залязваше. Сенките в стаята се бяха издължили и бяха станали по-тъмни, така че той се пресегна да увеличи светлината. Бе задрямал над счетоводната книга, която Джонатан му бе донесъл, както младият бунтовник обикновено правеше два пъти седмично. Джошуа остана доволен, но и се отегчи от колоните с цифри, които отдавна вече не значеха нищо за него. Банката бе в ръцете на Джонатан Пенли, а той бе повече от кадърен. Бе преживял мъжествено смъртта на Бони. Нито той, нито Уитни обвиняваха Джошуа, Севера или капризната съдба за смъртоносната треска, отнела живота на невръстното дете. И Джошуа им бе благодарен — страхуваше се от горчивината и тайничко изпитваше угризения на съвестта. Питаше се дали ужасно влажната филадельфийска зима не е донякъде виновна за кончината на момиченцето. Уитни го бе преживяла по-тежко. Напоследък нейните топли сиви очи бяха помръкнали, сякаш тя се измъчваше от стаени тревоги. Но скоро щеше да ражда и поне даваше вид, че не е паднала духом. И Миранда, разбира се, с нейното вълшебно неустойливо излъчване, каквото можеше да има само едно дете, сякаш присъстваше още по-осезаемо в живота им и запълваше празнотата, зейнала след смъртта на по-малката й сестричка. Вече бе краят на първата седмица от февруари, напомни си Джошуа. Бебето щеше да се роди всеки момент и да помогне доста на родителите си да превъзмогнат тежката загуба.

Когато се пресегнала вземе писмото от сина си, Джошуа бе погълнат от други мисли. Джонатан Пенли продължаваше да крие от него как с доста усилия е предотвратил краха в банка „Кортланд“ и ролята на Елинора за цялата бъркотия. Джошуа не знаеше и за опасностите, на които бе изложена Лийна Пенли Лейтън, за празните надежди на Джонатан да иде и да я спаси, и как е реагирал синът му на последните събития. Леко усмихнат, зачете писмото на Чейс. Очакваше той да му съобщава, че вече е здрав и може би точната дата, когато ще си дойде, за да се възстанови. Но очакванията му не се оправдаха.

„... достатъчно добре, за да се присъединя към своя отряд. Ще се отправим в поход утре, вероятно призори. Честно казано, основната причина за тази моя постъпка не е благородство и щедрост, а че съм длъжен да изпълня дълга си към своята родина и към войниците под мое командване. Различните ни становища по този въпрос са добре известни и на двамата ни, за да се занимавам с тях сега, но въпреки разногласията решението ми да замина с федеративната армия може по някакъв начин да се окаже и с благоприятни последствия за теб. Заради участието ти във войната и амнистията, която получи, ти си заложник на Севера, докато не приключи конфликтът. Тъй като съм станал доброволец в армията на Съюза, аз съм задължен да остана на юг. Ти си поел задължението да помагаш на моя баща и семейство и съвестта ми диктува да предложи същото и на твоето семейство. Отправяйки се утре на поход с генерал Шърман, поне ще остана на територията на Конфедерацията. И докато ти си във Филадельфия и защитаваш интересите на моето семейство от коварните кроежи на сестра ми, аз ще поема твоите задължения тук, на юг. Ако сестра ти Лийна има нещастieto още веднъж да се изпречи на пътя на напредващата армия, ще направя всичко по силите си да ѝ осигуря безопасност. Каквито и разногласия да има между нас, надявам се, ме смяташ за истински джентълмен, за да се успокоиш от обещанието ми за помощ. Ако не беше сестра ми, и твоята сестра сега нямаше да се намира в такава опасност. И колкото и странно да ти прозвучи, ние, северняците, също имаме чувство за дълг, на което държим. Ако искаш, можеш да предадеш следното на сестра ми Елинор: смятам я изцяло виновна за всичко, което се случи, и когато се върна, тя ще има да си скубе косите, защото е постъпила толкова долно.

Твой верен слуга
майор Кортланд
Съединени американски щати
Осми пенсилвански полк
Армия на Тенеси

Лагер на Двайсети корпус“

Писмото бе безспорно студено като тон и смая донемайкъде Джошуа, който нямаше никаква представа за предхождалите го събития. Моментално се разтрепери от яд. Нещо не беше наред. Нещо много лошо се бе случило през последния месец, докато той бе прикован на легло. Вероятността да са го лъгали, дори и от благородни подбуди, му се видя непоносима. Два пъти по-непоносим бе намерението за коварството на единствената му любима дъщеря, отправен в писмото не от друг, а от сина му. Докато той се бе възстановявал, цяла буря от злочестини се бе стоварила върху неговия свят, застрашавайки най-скъпите му хора. Точно какво се бе случило, той все още не можеше да разбере. Но щеше да разбере, обеща си Джошуа. Вместо да пропилее още един ден в почивка, щеше да разнищи какво точно е станало. Бе време, бе крайно време да се вдигне от болничното легло.

От внезапно обзелия го гняв остра болка прониза сърцето му. Пресегна се да вземе от нощното шкафче звънеца, с който да повика Кук, и усети как ръката му трепери неудържимо и обикновено мекият звук издрънча остро. Джошуа не обърна внимание нито че го боли, нито че трепери, само изруга от безсилна ярост, задето немощното му тяло го подвежда. Тази слабост го бе откъснала прекалено дълго, бе го затворила в черупката на безпомощността. Но той нямаше да позволи да остане в нея нито миг повече.

— Да, сър! Викате ли ме?

Кук нахълта забързано, сякаш усетил нетърпението в пронизителния звън. Спря в дъното на стаята и се поколеба, като видя, че Джошуа вече е станал от леглото. Кук остана да стои там за миг, гледайки изненадано и неодобрително.

— Донеси ми нормални дрехи, Кук. Време е да се надигна от това проклето болнично легло.

— Но лекарят бе категоричен, сър, че трябва да почивате още няколко седмици, докато...

— Нямам на разположение още няколко седмици, които да пиляя, Кук — прекъсна го рязко Джошуа и му посочи гардероба. — Дай дрехите, веднага! И не гледай толкова изненадано. Още нямам намерение да умирам. Нито съм си загубил ума. Повикай Джонатан

Пенли. А също дъщеря ми Елинор. Кажим им, че ще ги чакам долу в салона. Май е време ние тримата да си поприказваме малко.

— Но лейди Бенингтън не е вкъщи, господин Кортланд. Излезе преди малко. И не я очаквам да се върне до... до късно довечера, сър, а може би и до сутринта.

— Ясно.

Джошуа се изненада само за миг от намека в няколкото дискретни думи. „Знаеше отдавна — каза си без заобикалки. — Знаеше за апетитите на дъщеря си. Но предпочете да си затваряш очите с надеждата, че ще умреш, преди да си принуден да го признаеш.“

— Е, тогава ще оставим срещата с дъщеря ми за утре. Джонатан тук ли е?

— Да, сър. Току-що видях каретата. Сигурно е в къщата за гости.

— Добре, Кук, кажи му, че съм получил писмо от сина си. Предназначено е за него, но по Божия воля е станала грешка и адресът е сбъркан, та са го дали на мен. — Пребледнял, Кук кимна, но не зададе никакви въпроси. — А сега ми донеси дрехите. Кажим на Джонатан, че го чакам в салона, веднага.

— Но, сър...

— Недей да спориш, Кук, само си губим времето. А аз разполагам с малко. Някои имат късмета да умрат в мир, но аз няма да съм от тях. Не искам да те огорчавам, Кук, просто ти го съобщавам като факт. Нали знаеш, един поет е казал: „Човешкият живот не се измерва с това, за което човек живее, а с това, за което е готов да умре“. Винаги съм твърдял, че за мен най-важни са честта и истинската справедливост. Май е време да го докажа. Трябва да се борим не просто за собственото си оцеляване, Кук, но и за нещо повече. Инак и най-умните от нас са обречени още преди да започнат, тъй като всички ние сме смъртни.

Джошуа усети, че говори прекалено разпалено на пребледнелия Кук. Смръщи се и замълча, сетне махна на прислужника да изпълни молбата му. „Проклет стар глупак! — обвини се навъсен. — Какво го интересуват Кук твоите празни философствания. Вече никой не дава и пет пари за тях.“ Светът бе обърнал гръб на тези идеалистични представи. Честта и справедливостта принадлежаха на една отминала епоха, бяха отживелица като самия Джошуа. Ето, и коалицията се състоеше от безумци, побъркани от алчност и егоизъм. Страната бе

раздирана от войната. Ето, и неговото семейство: Чейс и Елинор, Джонатан и сестра му — всички те по някакъв начин бяха във война. А Джошуа бе видял само върха на айсберга. Единствен Господ знаеше какво се крие отдолу, та всеки момент да излезе на повърхността. Но Джошуа не бе от хората, които си гледат спокойствието. Нямаше основания да очаква и спокойна смърт. Това бе един свят на война и докато бе част от този свят, щеше да води битки, които да се опита да спечели. Отживелица или не, това бе единственият начин, но който Джошуа Кортланд умееше да живее.

Кук бе прав в предположението си кога ще се прибере Елинор Кортланд. Тя си дойде малко преди обяд на другия ден, усмихната хитро като котка: явно бе доволна как е прекарала нощта. Бе ходила у Роланд Ходжес да поприказват по работа и там бе срещнала хубав младеж от Вашингтон, пратен със специална задача от тайната полиция на Лафайет Бейкър. Веднага решиха, че са сродни души. И през следващите часове се отдадоха на различни удоволствия, по-скоро физически, отколкото духовни. Още един кораб с оръжия вече бе поел на юг — бяха променили плановете си и бяха избързали заради оздравяването на Чейс. Прибереше ли се брат ѝ, Елинор трябваше да внимава да не направи нещо, в което той да я уличи. Сигурно щеше донякъде да го възпира страхът за здравето на баща им, а при малко късмет можеше да се окаже, че и той не се е възстановил достатъчно и трябва да остане на легло. Но през следващите месеци Елинор щеше да си отваря очите на четири, тъй като бе заложила много. Подозренията на Чейс, дори неприкритият му гняв, бяха друго. В известна степен те дори не я интересуваха. Но тя не биваше да допуска брат ѝ да всява и следа от съмнение у баща им.

Засега завещанието му бе напълно справедливо: Чейс получаваше половината, Елинор — другата половина. В сравнение с богатствата, които щеше да остави Джошуа, дори печалбите от незаконната търговия с оръжие изглеждаха нищожни. Нямаше да е зле тя да наследи всичко, помисли си Елинор. Но, разбира се, първо трябваше да умре Чейс — нещо, което не бе по силите ѝ да организира. Още повече, че той се изплъзваше все на косъм от смъртта.

Елинор се отправи към вратата и изведнъж се смрази от една мисъл. Глупачка! Как не се бе сетила досега! Войната ѝ предоставяше такива великолепни очевидни възможности. Как ги бе пропуснала? Би могла да подметне за това на Роланд. Или на новия си приятел, с когото се бе запознала снощи. Е, сега вероятно вече бе твърде късно. Всеки ден Чейс можеше да се прибере, за да се възстановява. Елинор трябваше да се сети за това по-рано, докато той още бе на фронта. Виж, ако войната се проточеше и през пролетта, той сигурно щеше да се върне на бойното поле и тогава тя можеше да уреди нещо. А междувременно щеше да бъде много, много мила със своя брат, докато си е у дома. Щеше да се държи благовъзпитано, да бъде образец за сестра и за дъщеря. Дори бе готова да си сложи траур по Чейс и да държи баща си за ръката, докато погребват в гробището зад „Св. Марк“ единия брат до другия.

Да, реши бързо тя, довечера ще подметне за това на своя нов приятел, поне за да види реакцията му. Той щеше да остане още една нощ тук, във Филадельфия, преди да се върне във Вашингтон. Ако той откликнеше, можеха да направят така, че състоянието на брат ѝ да се влоши рязко още преди той да се е качил на кораба от Савана. Това бе най-добрият вариант.

Вратата рязко се отвори, преди тя да е натиснала звънеца, но погълната от мислите си, Елинор не забеляза нито че не е позвънила, нито изражението на Кук, който я покани с ръка да влезе. Бе толкова залисана, та усети, че нещо не е наред чак когато прислужникът ѝ махна властно към салона.

— Извинете, лейди Бенингтън, баща ви днес закусва в трапезарията и помоли да идете при него — незабавно.

Елинор усети инстинктивно, че има нещо гнило. Спря, както вече се качваше по стълбите, и се хвана за перилото. Изведнъж дошла на себе си, махна с ръка, та да има време да помисли. Незабавно ли? Тази покана бе толкова необичайна, че Елинор не се хвана на въдицата. Какво ли се бе случило? Какво правеше Джошуа долу?

— Трябва да се преоблека обаче — прошепна тя. — Може би в по-подходящи...

— Мисля, че облеклото ви не е от значение, лейди Бенингтън. Да ви донеса ли закуската долу или предпочитате да закусите по-късно в своята стая?

Явно нещо не беше наред. Кук бе деликатен, но неумолим в поканата да иде право в трапезарията, така че сега тя не можеше да направи нищо друго, освен да се подчини на волята на баща си. Елинонр успя да се усмихне сърдечно, наклонила глава, сякаш с удоволствие изпълняваше молба, а не заповед.

— Разбира се, Кук. Разбира се. Донеси ми чай и един кроасан. Нещо леко.

Обърна се, но първо изгледа вторачено Кук. Сигурно изкусните маневри на прислужника не бяха предназначени. Но ако бяха, отсега нататък Елинонр трябваше да бъде много по-бдителна какво чува и вижда той. Умните прислужници понякога ставаха наистина опасни. Дали да не смени Кук?

— Татко! Ужасно се радвам, че си се облякъл и си слязъл долу! — Елинонр нарочно се бе въоръжила с най-ослепителната си усмивка. Поспря се на вратата, после прекоси трапезарията и отиде при баща си, който седеше на масата. Но до него седеше и Джонатан Пенли, и щом го забеляза, Елинонр застина. Джонатан рядко си правеше труда да скрива чувствата си. Не го правеше и сега. Изглеждаше мрачен, недоспал, в изморените му очи проблясваха враждебност и хладина. Тя погледна тревожно баща си и видя, че изражението му е същото като на Пенли. Явно ѝ предстояха тежки мигове. Никога през живота си не бе виждала баща си да я гледа по този начин.

— Имам писмо от брат ти, Елинонр. Било е предназначено за Джонатан, но за щастие или нещастие са го предали на мен. Бих искал да го прочетеш. А после — да чуя как ще обясниш написаното от Чейс.

Джошуа не ѝ подаде мръсно бежовото писмо, оставено върху снежнобялата покривка, само махна рязко към него.

За миг Елинонр усети, че не може да помръдне, не може дори да мисли. Но бързо се окопоти и се престори, че не е забелязала нелюбезността на баща си, който не ѝ подаде писмото. Тя го взе и го прочете припряно, усещайки пронизващите погледи на двамата мъже върху себе си: Джонатан Пенли я гледаше с укор, а баща ѝ — с подозрение. Прочете още веднъж обърканото писмо на Чейс, за да е сигурна, че не е пропуснала нищо. Не искаше да се хваща в стария капан, като се изпусне да каже повече, отколкото пишеше в писмото.

Бе загазила яко, дума да няма. Но слава Богу, писмото бе твърде неясно. И в него пишеше нещо, което ѝ бе само добре дошло: Чейс

явно се бе върнал в армията и нямаше да се прибере скоро, та да ѝ отпрати още по-конкретни обвинения. „Съжалявам, братко“ — каза си и само за миг изпита нещо като угризение. Но ако допреди малко я бяха измъчвали съмнения, сега Елинор бе категорична в намерението си да организира смъртта на Чейс. Просто не можеше да рискува той да се върне. Писмото, което държеше, бе неговата смъртна присъда.

Джошуа, който я наблюдаваше, не забеляза върху лицето ѝ нито една от тези мисли. Елинор бе най-вече съвършена актриса. Когато се пресегна да остави проклетото писмо на масата, ръката ѝ потрепери и зелените ѝ очи заискриха от избилите в тях сълзи. Накрая вдигна глава и дълго гледа баща си. Открай време бе имала власт над него. Знаеше, че и сега я има. Сълзите в очите ѝ пронизаха като с нож сърцето на Джошуа. Изправен пред тази безмълвна ранена невинност, той усети как гневът му отстъпва място на ужасно съмнение. С доста усилия не издаде чувствата си.

— Чакаме те с Джонатан цяла нощ тук. Междувременно обсъдихме някои случки, свързани с писмото, което току-що прочете. Той ми каза, че без разрешение си взимала пари от банката. Разбрах, че си изложила на опасност живота на невинната му сестра Лийна колкото да го изнудиш да ти съдейства, за да вземеш още пари. Научих още, че заради тези твои подли кроежи брат ти е станал едва ли не от смъртно легло, за да се опита да защити сестрата на майор Пенли.

„Значи не знаеш за Роланд Ходжес и за оръжието — помисли си Елинор. — А това е единственото, което според мен няма да ми простиш.“ Престори се, че си възвръща самообладанието, и пусна една сълза. Сетне се прокашля и отговори:

— Не се съмнявам, че както си установил, Джонатан Пенли е на върха на щастието да стовари тези абсурдни обвинения върху мен. Това малко театро вероятно е уговорено още преди Чейс да напусне къщата и да се върне на бойното поле.

— Едва ли става дума за театро, Елинор — каза Джошуа гневно, но и сякаш за да се оправдае. — Джонатан не ми е казал нищо сам. Не ми е казал нищо повече от Чейс. Това, което знам, е просто факт.

— Това, което „знаеш“, татко, са обвиненията на Чейс и Пенли срещу мен — възрази моментално Елинор, усетила слабостта на баща си. — Разбира се, не се и надявам истината, която ти казвам, да има за теб същата тежест, както лъжите на Чейс. Никога не съм значела нищо

за теб, нали? Винаги си обичал само синовете си. Не мен, а Джош и Чейс. Дори когато войната избухна и те двамата напуснаха дома, та да се окичат със славата на бойното поле, аз се върнах от Англия, за да не останеш сам тук. Аз зарязах дома и съпруга си, защото си мислех, че ако загубиш и Чейс, ще имаш нужда от мен, за да не бъдеш сам. Обичах те повече от всичко на света, а ти изобщо не се интересувах от мен. Ето го и поредното доказателство. А сега поставяш преди мен и някакъв чужд човек конфедералист и ме обичаш много по-малко от всякога.

— Не е вярно! — възрази Джошуа и кокалчетата на ръцете му побеляха, толкова силно се бе вкопчил в ръба на масата. През гърдите го проряза болка и очите му се насълзиха точно както на уж разстроената му дъщеря. — Не става въпрос дали обичам повече теб или Чейс! Господ ми е свидетел, че съм обичал еднакво трите си деца, но теб глезех най-много. Много повече от двамата си синове.

Нещо хладно и добре пресметнато проблесна за стотна от секундата в очите на Елинор. Джонатан, който я наблюдаваше, го забеляза и мигновено усети как кръвта му се смразява. Но в мъката си Джошуа сякаш бе сляп за всичко.

— Докажи ми тогава, че не си вършила тези неща, Елинор! — замоли изведнъж Джошуа. Колкото и да бе силен, се прекърши в отчаяните си опити да оправдае една обич, която не можеше да отрече. Зла или не, той продължаваше да обича дъщеря си. Такова бе проклятието на родителя: едно сърце, което отказва да признае грешките на най-скъпите си същества. — О, Господи, готов съм да продам душата си на сатаната, за да докажа, че тези обвинения са лъжи, Елинор! Не го ли разбираш?

— Как да докажа, че са лъжи? — възкликна тя пискливо и уж огорчено се извърна. — Да не искаш да доведе Чейс от ненагледната му армия? Или да помоля Джеферсън Дейвис да намине, за да обясни защо подозира сестрата на Джонатан Пенли в предателство? — Елинор поклати леко глава и изрида. — Прочети протоколите от заседанията в банката, ако искаш да видиш как съм се държала, татко. Прочети онази част, където е записано, че съм гласувала и двата пъти срещу дребните акционери. Попитай лекарите кой стоя до теб през повечето нощи, когато лежеше в безсъзнание. Не Чейс. Той замина. Не и Джонатан Пенли — той бе твърде зает да заграби властта в твоята банка, която,

както е тръгнало, скоро ще стане негова. И Чейс бе твърде зает да ухажва Лийна Лейтън и да се прославя в битките срещу бунтовниците в Савана.

Дъщеря му се обърна рязко към Джошуа, който седеше пребледнял и разтреперан срещу нея. Един старец — почти сломен, който скоро щеше да умре и да я направи много, много богата. Стига тя да се измъкнеше от този последен капан. Господи, защо не бе умрял при последния сърдечен пристъп през януари? Но скоро и това щеше да стане.

— Божичко, и аз вече не знам на какво и на кого да вярвам... — прошепна с мъка Джошуа и думите му отекнаха във внезапно настъпилото мълчание.

Не бе нито млад, нито особено здрав. Бе стар и изморен, съсипан от писмото на сина си и смайващите разкрития, които междуременно бе направил. Бе прекарал една дълга безсънна нощ и сега изведнъж изпита ужасяващото усещане, че вече няма власт над нещата, които обсъждат. Някой лъжеше. Но кой? Щеше да бъде друго, ако Чейс лично бе отправил обвиненията. Ако Чейс седеше на мястото на Джонатан Пенли. Но откакто Чейс го нямаше, Джонатан се бе превърнал в нещо като втори син за Джошуа. Ала Елинор все пак му беше кръвна дъщеря.

Кук влезе точно когато тишината вече ставаше тягостна. Лицето на прислужника беше безизразно и дори и той да бе почувствал гнева, с който го погледна Елинор, не се издаде с нищо. „Глупак! — идеше й да му изкрещи. — Сега ли намери да се изтърсиш? Тъкмо когато щях да го пречупя!“

— Закуската ви.

Кук посочи учтиво подноса, който сложи на масата пред нея, сякаш изобщо не забелязваше напрежението, с което бе заредена трапезарията. Тръгна да излиза, но изведнъж спря и се обърна към възрастния Кортланд:

— Извинете, сър, но дали може да отделите малко време на госпожа Итън? Искане да поговори с вас. Нещо във връзка със стерлингите, които изчезнаха. Мисля, че е много важно.

Откъснат от черните си мисли за Елинор, за коварството и съмненията към всички, които му бяха толкова скъпи, Джошуа се понамръщи, дочул думите на Кук, сякаш от невероятно далеч. Много

важно ли? Какво толкова му е важното на стерлинга? „Господи — помисли внезапно с почти непоносима болка. — Де да беше така! И това да бе най-големият проблем.“ Всички продължаваха да мълчат. Джошуа се извърна неவிждащо към Джонатан Пенли, който го погледна угрижено, с тъга. Споделена или лична, Джошуа бе твърде разстроен, за да се опитва да разбере. Елинор също мълчеше, притаила дъх. Кук обаче чакаше упорито, отпуснал ръка върху облегалката на Джошуа.

— Тъхъ.

Това бе единственият звук, нарушил мълчанието, но по някакъв неопределим начин той успя да разсее, макар и не докрай, напрежението в трапезарията и да го направи поне разбираемо. „Защо пък не? — запита се в отчаянието си Джошуа. — Защо да не обсъдя с госпожа Итън толкова важния въпрос за липсващите стерлинги?“ Може би точно времето бе отговорът, от който се нуждаеше най-много. Освен това, след като се отърси малко по малко от емоциите, най-неочаквано осъзна колко е изморен и колко са опасни все по-острите болки, пронизващи болното му сърце.

— Да. Да, разбира се, Кук, ще дойда да се видя с госпожа Итън. Идвам.

Излезе, без да се обръща.

Джонатан го изпроводи с изпълнен с болка поглед. Още миг не откъсна очи от празната рамка на вратата. След това изведнъж погледна към мястото, където стоеше Елинор. Смръщи се, по умореното му, измъчено от болка пребледняло лице заигра странно изражение. Стана рязко и се запъти към изхода.

— Поздравявам ви, лейди Бенингтън, за великолепно изпълнение. Наистина забележително! В един момент имах чувството, че баща ви се извинява на вас, вместо вие на него.

— Чакайте малко, майоре. Защо да не обсъдим едно-две неща, които ни сближават?

— Нищо не ни сближава.

— Само така си мислите.

Елинор светкавично му препречи пътя. Изчака още само миг и се впусна в атака. Рядко не намираше изход и от най-трудните ситуации, сега обаче наистина бе притисната до стената. И най-важното, не можеше да позволи на баща си да мисли прекалено дълго. Не биваше

да допусне той да промени завещанието си само защото най-неочаквано се е усъмнил в нея. Така че сега Елинонр имаше нужда от Джонатан Пенли: той бе единственият ключ, с който тя да отключи капана. Трябваше да го убеди да участва в измамата поне веднъж, да се откаже от проклетите доказателства за нейното двуличие, който бе споделил с Джошуа през дългата нощ. Сигурно имаше начин да го убеди... но този начин бе много опасен. Елинонр обаче бе принудена от обстоятелствата да поеме този последен отчаян риск.

— Поставихте ме в доста неудобно положение, майор Пенли, а дори не си давате сметка какво вършите. Действате против собствената си страна, предавате своята кауза. Как да ви кажа, аз такава... Работя — тайно — за Юга, майоре. Продавам нелегално оръжие и лекарства на Вирджиния. Правя го от самото начало. Сега поне слушате ли ме внимателно?

Тя видя как очите на Джонатан Пенли се разширяват от изненада, после се присвиват отново от неверие. Но това неверие избледня и се превърна просто в учудване, когато Елинонр продължи. И преди да приключат разговора, тя вече хранеше големи надежди, че може би ще спечели от големия риск, който е поела.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

Уитни усети, че се е случило нещо лошо, още щом съпругът ѝ застана на вратата. Джонатан изглеждаше различен. Не бе просто изморен от дългата безсънна нощ. Движеше се непохватно, като човек, смазан от някаква загуба или мъка, и тя забърза към него с тревожен въпрос. Едва ли бе заради Лийна — вестите за нея бяха донякъде успокоителни. От всички хора, които знаеха за това, Уитни може би бе единствената, на която наистина ѝ падна камък от сърцето, когато научи, че Чейс Кортланд е обещал да закриля Лийна, тъй като му имаше пълно доверие. Където и да се намираше Лийна, Чейс Кортланд щеше да я намери. Бе станало нещо друго.

— Какво има, Джон? Какво се е случило пак?

— Елинор Кортланд пренася тайно оръжие за Юга. Току-що ми каза. Всъщност доказа ми. В първия момент не повярвах, но излезе, че е истина.

Дъхът на Уитни секна. Изненадата ѝ сякаш се предаде на детето, което носеше в утробата си, и то зарита неспокойно в корема ѝ. Уитни сложи ръка по навик върху размърдалата се ръчичка или краче. Оставаше ѝ само една седмица до термина, бебето бе слязло ниско и тази вечер ѝ тежеше повече от всякога.

— Значи затова се вижда с Роланд Ходжес. Би трябвало да се досетя, но просто не ми хрумна. Изпратила е хиляди пушки през границата на Мериланд. Боеприпаси и лекарства. Смята да прати още, стига да излъжа и да я защитя пред баща ѝ. Ако отрека онова, което му е писал майор Кортланд и което сам казах на Джошуа нощес. — Джонатан се обърна рязко, по лицето му ясно личаха и гняв, и тревога. — Защо не ми е казала от самото начало? Защо не ми е казала, че работи за Юга? Можех да ѝ помагам, вместо да ѝ преча толкова упорито!

— Да ѝ помагаш ли? — погледа го стъписана Уитни. За миг се усъмни дали го е чула добре. — Да помагаш на лейди Бенингтън, като предаваш доверието, което ти имат Джошуа Кортланд и майор

Кортланд? Да нарушиш клетвата, която си дал, за да получиш амнистия, когато...

— Заклел съм се единствено, че няма да използвам оръжие срещу федералното правителство, а не че няма да помагам на Юга. Не дължа нищо на Чейс Кортланд. А колкото до Джошуа, вероятно ще е много по-благородно от моя страна да отрека какво е направила и да не разкривам каква е. Елинор му е дъщеря, Уитни, но той е загубил един син, убит от Конфедерацията. Така че и в двата случая ще изгуби. Пък и моето най-голямо задължение е да съм верен на своята родина... Най-малкото беше. Вече и аз се обърках.

Уитни усети как от думите на съпруга ѝ я побиват студени тръпки, как я обзема ужас, от който остава без дъх. За миг настъпи мълчание. Сетне тя се пресегна да го хване здраво за ръката.

— Нали не смяташ наистина да отстъпиш пред нея? Да излъжеш и да обвиниш брат ѝ в лъжа? Ами Лийна? Нали тъкмо Елинор я изложи на такива опасности!

— Според нея всичко било блъф. Нищо не я заплашвало.

— Не вярвам. Както и майор Кортланд. Бил е доста загрижен, щом е писал на баща си чак от Атланта. И щом е тръгнал полужив с армията, за да се опита да ѝ помогне!

Джонатан отново помръкна и очите му се изпълниха с болка, когато се обърна към жена си:

— Не очаквам да ме разбереш напълно, Уит, но пушките, лекарствата... Бях войник, не забравяй. Знам какво означават тези доставки за нас. Имаш ли представа какво е да се бориш срещу седем патронен шарпс с овехтял мускет, да виждаш как приятелите ти умират, защото хининът е свършил и няма как иначе да се свали температурата им? Господи, Уит, знаеш ли какво е да си безпомощен и отчаян! Готов съм да продам душата си, та Югът да получи равни шансове. Аз самият никога не съм имал равни шансове. Може би Елинор Кортланд ще ги даде на войниците, които още се бият на фронта. И ако е в състояние да го направи, как да я спра?

Настъпи дълга пауза. Уитни се взря в очите му и усети как се просълзява. Сякаш изгуби дар слово. Задави се от сълзи и когато накрая събра сили да проговори, първите ѝ думи прозвучаха като ридание:

— О, Джон... Всичко свърши! Вече е твърде късно. Ти сам го каза в деня, когато пристигнах във Филадельфия, помниш ли? Югът никога не е имал шанс. Никога, Джон. Още от първия изстрел при Форт Съмтър. Елинор може и да е праскала оръжие на Конфедерацията, но това не е променило нищо, нали? И сто хиляди пушки нямаше да променят нищо. Знам едно: каквото и да е направила за Юга, не е било от патриотизъм. Дори от състрадание. Сторила го е, за да спечели. Тя прави всичко само за пари. Това е поредното доказателство колко непоправимо зла е тази жена: продала е собствената си страна, макар и да е погребала единия си брат, който е отстоявал каузата на същата тази страна. И продължавала го прави, въпреки че единственият ѝ жив брат е обстрелван с куршуми от същите тези пушки! Джон, погледни, за Бога, истината в очите! Елинор не се интересува от нищо, освен от себе си. От нищо. Това просто е поредната интрига, с която се опитва да те хване в капана си.

— Уит, давам си ясна сметка за всичко това! Не си правя никакви илюзии за подбудите на Елинор! Но това не променя дилемата, пред която съм изправен. Лейди Бенингтън може и да е самият дявол, но ако дяволът е готов да помогне на Конфедерацията, вероятно съм длъжен да му помогна и аз. Не го ли да разбираш? Толкова е просто!

— Да, наистина е просто, мен ако питаш. — Очите на Уитни изведнъж бяха станали студени. Толкова студени, че Джонатан изтръпна от хладината и твърдостта, които видя в тях. — И се чудя дали да не тълкувам буквално сравнението, което току-що използва. Помогнеш ли на лейди Бенингтън, помагаш на самия дявол. Осъзнай какво смяташ да направиш. Елинор Кортланд е готова да използва всеки и всичко за своите мръсни амбиции. Теб, мен, баща си, брат си, дори тази ужасна война. Но целите невинаги оправдават средствата, Джонатан. Някога ти мислеше така. Цял живот си следвал това свое убеждение. Така че не можеш да помогнеш на Юга, като излъжеш и защитиш лейди Бенингтън. Не можеш да излъжеш Джошуа, колкото да ѝ направиш услуга!

Някаква болезнена упоритост се бе отпечатала на лицето му, докато Уитни му говореше. Джонатан вдигна рамене и се извърна.

— Може и да се наложи, Уитни. Докато в Ричмънд има конфедеративно правителство, докато конфедеративните войници още са на бойното поле, моят най-голям дълг е към тях. Може и да греша,

но това може да означава, че трябва да защитя заради тях Елинон Кортланд. Жалко, че не знаеш какво ми е на душата.

В очите на Джонатан се четеше мъчителната дилема, пред която бе изправен, когато той спря при прозореца и погледна към притихналата къща на Кортландови. Уитни застана зад него, изчака още само миг, след това тихо и безпомощно се обърна и излезе. Надвисна тягостна тишина, докато накрая Джонатан въздъхна, просълзи се и прошепна на глас своите съмнения:

— Господи, не знам какво, да направя. Не знам кое е правилно, кое — грешно. Вече не знам дори какво да кажа на Джошуа Кортланд.

Следобед на същия ден, изпълнен с толкова събития, Елинон стоеше в салона на първия етаж и се възхищаваше на изискания нов виненочервен персийски килим, на пъстроцветните отблясъци на масивния кристален полилей и аплиците край камината, на прелестната дърворезба по тапицираните със синя дамаска кушетки в стил „Чипъндейл“ и разбира се, на своето отражение в огромното стенно огледало с позлатена рамка. Реши да пренареди отново стаята, когато най-сетне баща ѝ умреше. А също и трапезарията, където бе изиграла едно от най-добрите представления в своя живот, за което се поздрави. Щеше да се отърве от прекалено масивната махагонова маса с грозния, неподходящо голям стол в единия край. Може би щеше да наеме майстор, който да направи гипсови орнаменти по таваните или да ги изрисува, както в някои от най-хубавите европейски къщи. Домът щеше да стане наистина великолепен, по-хубав дори от къщата на Роланд Ходжес. Като изложбена зала, за която всички във Филадельфия да говорят със завист.

Бе поела огромен риск, разкривайки пред Джонатан Пенли с какво всъщност се занимава. Погледна се внимателно в огледалото, погълната от мислите си, и видя как върху лицето ѝ бавно се появява усмивка. Огромен риск, от който щеше да спечели. Бе забелязала смущението в погледа му, когато Пенли си тръгваше. Ненагледният ѝ честолюбив брат Чейс се бе върнал на фронта, бе неоткриваем, както напредваше с армията, и месеци наред никой нямаше да я изобличава в двуличие. Най-накрая ръцете ѝ щяха да бъдат развързани, както мечтаеше от толкова време. Баща ѝ — изпълнен с чувство за вина и

разкаян, щеше да се чуди как да ѝ се извини, след като Пенли се отрече от обвиненията си, и нямаше да каже и дума, каквото и да правеше тя отсега нататък. Чейс щеше да умре, баща ѝ вероятно също, преди двамата да се съберат, за да разкрият истината. Ах, какво сладко бъдеще я чакаше!

Бе прекалено погълната от тези мисли и не чу кога се е отворила входната врата. Но когато вратата на салона изведнъж зейна, Елинор се сепна. Замръзна на място и видя в огледалото отражението на мъж, застанал на прага зад нея. После възкликна от изненада и се извърна толкова, че богатите дипли на лазурносинята ѝ рокля се размазаха в хладното отражение на огледалото.

— Хадли! — ахна смаяна Елинор.

Това бе единствената пречка за плановете ѝ, за която дори не се бе сетила. Съпругът ѝ бе нарушил всичките ѝ заповеди, бе напуснал Ричмънд и бе дошъл при нея във Филаделфия. Това можеше да означава невероятен провал.

— Хадли! Какво, по дяволите, правиш тук?

— О, посрещаш ме толкова радушно, че чак ми се вие свят, любов моя!

Хадли се бе променил от последния път, когато преди повече от година го бе видяла в Савана. Изглеждаше отслабнал, мрачен, някак по-суров. Животът в столицата на умиращата Конфедерация бе оставил неизличим отпечатък върху него. Лицето и ръцете му бяха потъмнели от вятъра и слънцето, русата му коса и брада вече бяха прошарени, в очите му се бе загнездила мъка.

— Ти, разбира се, изглеждаш добре, Елинор. Така и очаквах.

— Защо, дявол те взел, не си там, където ти е мястото — в Ричмънд?

Усмивката на Хадли помръкна и стана цинична.

— Защото Ричмънд всеки момент ще рухне, драга моя. Защото градът гладува и страда, смазан от мъка, която ти никога няма да разбереш. Не можеш повече да стоя там.

— Но аз смятах да изпратя още един кораб с пушки. Сега провали всичко...

Той прекъсна съскацията ѝ потаен шепот, като вдигна рамене и каза безгрижно високо:

— Всичко свърши, Елинор. Дойде краят на твоята малка империя. Време е да се прибираме.

Елинор го погледна изненадана и онемяла. „Внимавай — предупреди я нещо. — Това не е Хадли, когото водеше на сиджимка.“

— Разбира се, щом си решил така, скъпи.

Отиде да го целуне и да му се усмихне най-сетне за добре дошъл, но почти не забеляза с какво нежелание Хадли откликва и на двете. Бе погълната от мисълта как да извлече полза от този неочакван обрат.

— Как стигна до тук, между другото? Сигурно пътуването е било доста тежко?

Обърна се уж непринудено и го поведе за ръката по-далеч от вратата на салона. Не бе забравила за Кук и знаеше, че не е изключено той да подслушва пред вратата. Както вървеше, се извърна: от светлината на вратата личеше, че отвън не стои никой, и Елинор се успокои.

— Всъщност не беше толкова трудно. Генерал Грант е струпал към стотина хиляди войници, които се опитват да влязат в града, но малцина желаят да го напуснат. Като англичанин, тоест като човек, който е неутрален, си уредих без проблеми необходимите документи, за да напусна Ричмънд.

— Нали носиш парите? Триста хиляди долара в злато?

— Двеста и петдесет хиляди долара. Плюс памука, който вече е натоварен на кораби за Насау и оттам към английските фабрики.

— Двеста и петдесет хиляди долара ли? — възкликна Елинор, моментално забравила, че трябва да е предпазлива. Смръщи се разочарована и повиши глас: — И таз добра, Хадли! Трябваше да донесеш поне триста хиляди долара.

— Не им взех нищо за последната пратка, Елинор. Дадох им я безплатно. Касите на конфедералистите са опразнени. Мнозина от мъжете, с които живях, с които се храних тази последна година, дадоха и последния си цент за тази изгубена кауза. Дори милионерите останаха без пукната пара. Защо да си взимам грях на душата? И аз трябваше да им дам нещо.

— Но цели петдесет хиляди долара? Не можа ли да се задоволиш с по-скромна щедрост?

Той дълго я гледа, без да продумва, и в изморените му очи проблесна отвращение.

— Не. Не можах. Знаеш ли как платиха за предпоследната пратка? Жените даваха халките си, мъжете — златните си катарамии, часовниците си, всичкото злато, което имаха.

— Е, сами са си го избрали, Хадли. Това е тяхна война, не е наша.

— За известно време стана и моя. Бе неизбежно, живях твърде дълго там. Шапка им свалям на тези хора. Започнах да се презирам, че печеля от тяхната смелост, благородство и страдание.

Елинон забеляза една малка възможност и се усмихна, протягайки ръка.

— Е, щом си станал такъв пламенен поклонник на Юга, защо го напусна точно сега, скъпи? Войната ще свърши всеки момент, помисли за възможностите, които се откриват. Можем да купим цели плантации — от двеста и петдесет до триста акра всяка, за сумата, която ще дадем за билети до Англия. На юг ще си живеем като царе! Вече разговарях с някои хора и те се съгласиха да ни помогнат. Запознай се с техните намерения. Защо да не се включим и ние? Щом войната свърши, можем да спечелим четири пъти повече от парите, с които вече разполагаме.

Това беше фаталната ѝ грешка. В едно отношение Елинон понякога беше изненадващо наивна. Мислеше единствено за себе си и не бе в състояние да влезе в положението на другите, дори на съпруга си, когото познаваше толкова добре. Не бе способна да разбере съчувствието. Разпалена от това великолепно хрумване, изведнъж забеляза с крайчеца на окото как Хадли вдига ръка, сякаш за да я удари. Извика по-скоро от изненада, отколкото от страх, и се дръпна, за да избегне удара.

— Лорд Бенингтън!

Точно в този миг влезе Джошуа. Гласът му проряза като нож съзнанието на двамата в салона и те замръзнаха като попарени. Хадли се завъртя и се взря като слепец в Джошуа. След това примигна, бавно свали ръка и отстъпи встрани.

— Господин Кортланд!

Вече бе станал южняк, бе живял твърде дълго сред южняците. Изрече радушия поздрав към Джошуа с провлачен вирджински

акцент. Джошуа го забеляза и се смръщи от изненада. Настъпи неловко мълчание, сетне той пристъпи и пое ръката на виконта. Между тях никога не бе съществувала сърдечност, но сега, колкото и да е странно, може би заради Елинор, Кортланд изпита топли чувства към зет си.

— Кук ми каза, че сте пристигнали, лорд Бенингтън. Ще вечеряте ли с мен или предпочитате чаша коняк?

— Не, благодаря. Имам много напрегната програма. Чака ни карета, която да ни откара с Елинор на гарата за нощния влак. Имаме запазени места за кораба за Англия, който тръгва от Вашингтон със сутрешния отлив.

— Утре сутринта ли?

Джошуа се обърна инстинктивно да погледне лицето на дъщеря си. Видя върху него изненада, сетне нескрит горчив гняв. Тя погледна злобно със зелените си очи своя съпруг.

— Не мога да тръгна точно сега, Хадли. Ще се наложи да заминеш без мен — възрази Елинор по-скоро студено, отколкото мило, но Хадли просто сви безразлично рамене.

Джошуа се изненада, след това изведнъж — като светлина, огряла тъмна стая, го обзе неистова надежда.

— Не, върви, Елинор! Върви със съпруга си! — каза той като молитва, с искрен плам в гласа. — Върни се в Англия. Така е най-добре.

— И да те оставя да ме мразиш за неща, които не съм извършила? Да оставя Чейс и Джонатан Пенли да ме обвиняват на воля, без да мога дори да се защитя? — Сълзите, които изпълниха очите на Елинор, бяха искрени. Бяха предизвикани по-скоро от ярост, отколкото от мъка, и, въпреки усилията ѝ, гласът ѝ прозвуча пискливо: — А, няма да стане! Нареди на Джонатан Пенли да се отрече от всичките си обвинения. Ако потвърди, че е излъгал, ще замина. Но иначе няма да тръгна!

Джошуа примигна объркан. Чувстваше се като слепец, който уплашен, залита на ръба на пропаст — усещаше я, но не можеше да я види. „Не — искаше да каже, — не, няма да задавам вече никакви въпроси. Страхувам се от отговорите. Върви си, Елинор. За Бога, върви си... А аз ще се опитам да забравя този ужасен ден, да повярвам, че си дъщерята, каквато винаги съм искал да бъдеш — красива и вътрешно, по душа.“

— Нямам представа защо вдигаш толкова шум, Елинор. И, честно казано, съм така изморен, че не ме интересува — наруши Хадли тягостното мълчание и по изпитото му лице се изписа едва забележимо отвращение. Изведнъж той посегна към ръката на Елинор и я дръпна грубо към вратата. — Нямах много време да си приготвиш багажа, скъпа. Върви!

На вратата Елинор се отскубна от ръката на мъжа си, извърна се и погледна наистина отчаяно баща си. „Божичко, какво доживях! — мина ѝ през ума. — Може ли да си толкова глупав, Хадли, нима не разбираш какво ще изтървем? Половин милион долара!“

— Татко, моля те! Умолявам те! Не настоявай да заминавам сега! Недей!

Настъпи дълго мълчание. Джошуа усещаше как от английския благородник струи нетърпение, а от дъщеря му — искрено отчаяние. Искрено ли? Как можеше да бъде сигурен? Как можеше да бъде сигурен за каквото и да било, когато става въпрос за Елинор? Наруши тишината с въздишка и усети как го обзема усещането за горчиво болезнено поражение. Никога не бе имал сили да ѝ откаже нищо... Сега също не можеше.

— Добре, Елинор. Ще помоля Джонатан да поговорим за последен път. Ще пратя Кук да го повика.

Верен на дадената дума, Джошуа изпрати без особено желание прислужника до къщата за гости, но Джонатан Пенли не беше у дома. Въпреки леденостудения февруарски ден бе отишъл да пояди по брега на река Съскехана, по покритата със скреж зимна трева, сред голите дървета и зимния студ. Беше му навик от детството, правеше го винаги, когато пред него изникнеха въпроси, чиито отговори не можеше да намери. Яздеше сам и мислеше за коня, за земята, за дърветата, за всичко друго, но не и за проблема, който го измъчва. И щом се прибереше, сякаш с вълшебна пръчица отговорът идваше сам. Но днес не се получи. На връщане към къщата измина последните няколко пресечки вече в мрак. Фенерите по алеята отпред бяха запалени. „Заради мен“, помисли си Джонатан, но после, когато подкара коня по дългата, покрита с чакъл алея, видя каретата с натоварени на нея куфари и с впрегнати коне, които чаткаха нервно с копита и издишваха облачета пара в студения вечерен въздух.

Джонатан се смрази от внезапно обзелия го необясним страх и спря коня. Накрая Джошуа Кортланд го забеляза.

— Джонатан! — извика го той, без да помръдва.

За миг Джонатан също не се помръдна. Идеше му да обърне коня и да отпраши, да се махне, сякаш изобщо не бе чул вика на Джошуа. Но бавно, един по един, край каретата се насъбраха и останалите. Сред тях беше Уитни и той не можеше да прояви такава слабост пред нея. Волю-неволю насочи коня към тях.

— Здравей, Джошуа!

Джонатан се приближи на около метър от каретата, бавно слезе от жребеца и зачака.

— Елинор заминава. Връща се в Англия със съпруга си, който пристигна тази вечер.

Джошуа трепереше, но не толкова от студ. Тръгна бавно, сякаш също без желание, към Джонатан Пенли. Уитни и Елинор го последваха, но без да осъзнават, и едната, и другата, че вървят заедно. Когато Джошуа спря, Елинор застана до баща си, а Уитни — малко встрани. Дори без да ги гледа, Джонатан усещаше как са вперили очи в него: Елинор — напрегнато и предизвикателно, заплашително и питащо и Уитни — изчаквателно, тревожно и тъжно. Още преди Джошуа Кортланд да заговори, Джонатан вече знаеше въпроса, който ще му зададе. От притеснение на гръкляна му заседна буца и младият мъж забеляза отчаянието и страха, проблеснали в очите на Джошуа.

— Елинор ме помоли да те питам отново, Джонатан. Ще потвърдиш или ще отречеш обвиненията, които синът ми отправя към нея в писмото си? Тя иска да знае твоя отговор, преди да замине за Европа. Всъщност настоява. Казва, че в противен случай просто няма да тръгне.

По-късно Джонатан щеше да си мисли колко странен е бил онзи миг. Една-единствена секунда, която му се стори цял час. Продължаваше да чувства очите на Уитни върху себе си. Без да я поглежда, знаеше, че се е насълзила от безмълвно съчувствие. Елинор също го гледаше, но по доста различен начин — сякаш бе доловила нерешителността му и изпитваше наслада от нея. Бе странно усещане, смъртно студено, и в миг Джонатан разбра, че Уитни е права в преценката си за Елинор Кортланд. Тя и дяволът вървяха ръка за ръка. Сети се за Чейс Кортланд, за Лийна, за войниците на Конфедерацията,

които продължаваха смело да се сражават на бойното поле, да водят война, която нямаше надежда да спечелят, за тъмните нощни гори на границата между Вирджиния и Мериленд и за каруците, пълни с оръжие и лекарства, които бавно и тихо прекосяваха невидимата бразда. Но най-вече помисли за Джошуа — за страха в очите му, който той просто не можеше да скрие, за внезапния, трагичен и отчаян поглед, който сякаш го бе състарил с цял век, докато стоеше в нощния студ в очакване Джонатан да потвърди или да отхвърли вината на дъщеря му.

Джонатан изведнъж усети как дъхът му секва. Извърна се да не гледа очите на Джошуа.

— Не ме питай, Джошуа, моля те! Не мога да се закълна нито че дъщеря ти е виновна, нито че е невинна, без да рискувам да излъжа. Може и да съм бил прав снощи, може и да съм грешал. Питай сина си, когато се върне. Може да е по-сигурен от мен. Аз само предполагам. Не е изключено да е било случайно съвпадение. Не мога да я обвиня въз основа на това, не бива да го правиш и ти.

Елинор се усмихна победоносно. На Джонатан му се стори, че чува тихата въздишка на Уитни. Джошуа примигна, но си замълча, сякаш се двоумеше дали да не пита отново какви са предположенията на Джонатан. Тъкмо се канеше да го направи, но Елинор го хвана за ръката и цялата му смелост се изпари. Той само кимна и се обърна мълчаливо към чакащата карета.

— Добре тогава, Джонатан. Ще оставим нещата така. Чейс може да знае повече. Ще чакам да се върне. А дотогава, Елинор, ще остана верен на традицията в страната и ще те смятам за невинна, докато не бъде доказано обратното. Върни се в Англия с моята благословия. И моята любов. Бог да те закриля.

Както стоеше до каретата, Джошуа я целуна, тя също го целуна. Лицето му бе безизразно, но сърцето му се сви от ужас, докато той я гледаше как се настанява царствено в каретата. „Страхливец“, призна си той. Но уплашен, Джошуа осъзна, че сега трябва да мисли не само дали Елинор е виновна или невинна. Нещо в очите и гласа на Джонатан му бе подсказало, че има тайна, много по-страшна от тайните, които вече знаеше за дъщеря си. Тайна, която, за разлика от предната вечер, сега Джонатан вече знаеше... И не искаше да го сподели с бащата на Елинор. „Божичко — помисли изведнъж Джошуа,

— каквото и да е, не искам да го научавам.“ Нека Елинон замине, обвита в своите лъжи, нека Джонатан Пенли с неговата непоклатима южняшка гордост и чест му спести и истината, и лъжата. Имаше толкова много неща, които Джошуа изведнъж поиска да забрави: че Хадли Бенингтън говори с южняшки акцент, че липсват пари, че Елинон има връзки не само във Вашингтон, но и в Ричмънд, достатъчно силни, та тя да изложи на опасност живота на Лийна Лейтън. „Господи, отця ми се дори да подреда плочките от този пъзъл — каза си най-неочаквано той. — Тръпки ме побиват, като си помисля каква ли накрая ще е картината. Ах, ти, проклет стар глупако! Какви високопарни речи държеше вчера пред Кук! Проклет стар глупако! Ти си нищо и никакъв лъжец и измамник. Защо не умря, когато ти се отвори случай през януари, и не спести поне на себе си унижението да разбереш какво всъщност представляваш?“

— Господин Кортланд, лека ноц! И довиждане! — каза Хадли и го откъсна от унеса и с думите, и с присъствието си. Джошуа вдигна поглед и примигна странно смутен. Ноцта бе тъмна, зимният въздух — леденостуден. Уитни и Джонатан Пенли си бяха отишли. Вратата на къщата току-що се бе затворила. Елинон я нямаше, вече се бе настанила в каретата. Хадли, изморен и странно мрачен, стоеше сам и любезно му подаваше ръка за сбогом. Кук чакаше тактично на петшест метра и ако не беше той, Джошуа щеше да се почувства напълно изоставен — стар, уплашен и самотен. Така му се падаше! Сега не бе нищо друго, освен един мухльо.

— Благодаря, лорд Бенингтън. На добър път!

Джошуа се дръпна и загледа мълком как вратата на каретата се затваря тихо и тя се понася с тропот по сребристия чакъл на алеята. Той продължи да гледа, докато лъскавата черна боя на каретата се сля с ноцта и стана невидима. Чак тогава се обърна. С усещането, че е напълно разгромен, се прибра в празната къща.

От малката къща за гости Уитни също наблюдаваше как каретата с Елинон Кортланд бавно и спокойно изчезва в потъналата в мрак Локъст Стрийт. Самата Елинон вече я нямаше, но пораженията от нейното присъствие нямаше така бързо да изчезнат. След нея оставаха болката на Джошуа, бъркотията и проблемите в банка „Кортланд“, мъчителният компромис, който тази вечер Джонатан бе направил с истината. И ако Уитни не грешеше, оставаха пълното съзнание на

Джошуа за това и тъгата, която граничеше едва ли не с благодарност, задето младият южняк, макар и пряко волята си, си е изкривил душата. Може би имаше още нещо, продължи Уитни. Опасността, в която се намираше Лийна. А вероятно и майор Кортланд. Докъде ли щеше да стигне Елинор, за да прикрие своите престъпления? На Уитни ѝ се струваше, че знае отговора, и той никак не ѝ харесваше. Тя заговори, без да се обръща към мрака, където Джонатан мълчеше, потънал в мисли, нерадостни като нейните.

— Мисля, че разбирам, Джон, защо го каза тази вечер. Баща ѝ едва ли щеше да го понесе, ако му бе отговорил друго. Но така според мен постави Чейс Кортланд в много опасно положение. Прехвърли цялата тази отвратителна история върху неговите плещи. Елинор сто на сто го разбра. Тя е в безопасност само докато той не се върне и Джошуа не го попита за истината.

— Нямах друг избор. Нека му каже неговият син. На мен не ми е работа. Нямах право да отивам по-далеч — каза понамръщен Джонатан. В къщата на Кортландови в другия край на алеята светлините започнаха да гаснат бавно — стая по стая. Той продължи да гледа натам, докато и последната лампа не угасна, после, все така свъсен, се дръпна от прозореца. — При всички положения Чейс Кортланд е недосегаем за Елинор. Особено сега, когато тя се връща в Англия.

— Може би — каза Уитни, без да крие съмненията си. Настъпи кратко мълчание. Тя си пое бавно дъх, след което се обърна и се подготви за евентуалната битка. — Може би, Джон, но не съм сигурна. Елинор има достатъчно влияние във военното министерство, за да изложи на опасност живота на Лийна. Не е изключено да използва същите тези оръжия срещу брат си, а мисля, че му дължим нещо повече от това.

Джонатан сви рамене в знак на несъгласие, точно както Уитни бе очаквала.

— Той не е малко дете. Преживял е четири години война. Все може да се грижи за себе си, Уит. А ако не може, проблемът е негов.

— Трябва поне да го предупредиш какво става тук. Това вече е истинско оръжие, Джон. Дължиш му го.

— Нищо не му дължа. Освен това той е заминал със своята армия, няма как да го предупредя. Отново никой не знае накъде са

поели Шърман и войската му.

Той се обърна, сякаш за да сложи край на разговора, при което Уитни се пресегна и го хвана за ръката.

— Но поне ми обещавай, че ще опиташ! — изрече тя с въздишка. Притвори очи от внезапната пронизваща болка, преминала през издутия ѝ корем, и притисна с ръка изопнатата плът. „О, Господи, не сега, още не! Още само няколко минути. Може да се окаже много важно!“ — Джонатан, обещавай ми, моля те! Помирете се с младия Кортланд.

Потънал в мислите си, той не чу първата въздишка на Уитни, но не пропусна втората. Обърна се изненадан и я загледа мълком, сетне се завъртя и се пресегна да вземе палтото си.

— Ще пратя Кук да повика лекаря, любима. Ти ме чакай тук.

— Джонатан, моля те! Обещавай ми, че... — млъкна Уитни наред изречението, прорязана отново от болка, и още преди да си е поела дъх, Джонатан вече бе на вратата.

Бебето бе чакало да замине Елинор. Сега явно нямаше да чака повече. Уитни тръгна към стаята, която бе приготвила за раждането. Движеше се бавно и непохватно, прехапала устни, за да не извика и да не събуди и уплаши дъщеря си, която спеше на горния етаж. Въпреки всички страхове, които я бяха преследвали от толкова време, до полунощ роди здраво красиво момченце и преди да затвори очи и да се унесе в блажен сън, го видя гушнато от баща си. Бъдещето щеше да покаже какво е отредено на Джошуа, на Чейс Кортланд, дори на любимата Лийна. Уитни се бе борила, бе се страхувала и беше спечелила своята война. Останалите трябваше да направят същото или да загинат. Не можеше да живее техния живот. Дори не можеше да ги предупреди. Единственото, което бе в състояние да стори, бе да им пожелае късмет. Останалото вече зависеше от тях.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

В Южна Каролина времето, което отпърво обещавахе да благоприятства похода на северняците, сега се бе обърнало против тях. Бе сковал лют студ. Зимните дъждове на четвърти, шести и седми бяха наводнили река Солкехачи и я бяха превърнали в блато, широко почти три мили. Бяха построени двайсет и четири мостове, по които да мине армията, по разкаляните пътища бяха наредени дъски. Въпреки това войската на северняците изминаваше на ден по цели десетина мили. Отпред генерал Джонстън от Конфедерацията наблюдаваше все поточаян устремното им напредване и прати в Ричмънд изпълнена с горчивина бележка, в която пишеше, че „от времето на Юлий Цезар не е съществувала такава армия“.

На шести февруари батальонът на Чейс най-после стигна в „цивилизована“ Южна Каролина. Тук пътищата бяха добри, земята — богата, равна и влажна, в горите имаше главно борове и дъбове, плантациите се ширеха, докъдето поглед стига. От време на време имаха дребни схватки с конфедералистите — предимно с кавалерията на Уийлър, лепнала се на левия фланг като безвредно, но досадно насекомо. Но нямаше части на Конфедерацията, които да са достатъчно силни, за да спрат напредването на армията на северняците.

Пред тази армия пътищата на Южна Каролина бяха задръстени от уплашени бунтовници бежанци: мъже, жени и деца, коне и добитък, дълги редици разнебитени каруци, които едва се движеха по пътя, полуголи хора, които мръзнаха под зимния студ и се криеха из храсталаците и шубраците, под стрехите на къщите, под изоставените железопътни навеси или в изпочупените вагони. Някои оставаха по домовете си, повярвали в уверенията на федералистите, че жилищата няма да бъдат разрушени, но въпреки това къщите рядко биваха пощадявани. Домовете с хора в тях не бяха опожарявани, затова пък биваха претърсвани педя по педя и плячкосвани. Изискани млади жени

с уплашени деца на ръце се тълпяха по портите на някога величествените плантации и молеха за закрила всеки минаващ офицер.

Щом не я получеха, молеха поне за шепа зърно, с която да приготвят закуска на децата. Много от тези деца преди войната бяха наследници на огромни количества зърно.

На дванайсети февруари, на стотици мили северно оттук, Лейси отиде във Филадельфия, за да поговори със свекъра на Сюзан. Още разтърсен от скорошния сблъсък с Елинор, Джошуа изслуша смаян обясненията на младия лекар за връзката му със Сюзан. Щеше да се разрази истински скандал. В такива случаи винаги ставаше така. Но Джошуа сякаш не можеше да се ядоса, за да спори, дори да се възмути от случилото се. Когато Лейси приключи мъчителния си разказ, Джошуа се чу как съвсем безразлично се съгласява, че бракът трябва да бъде анулиран. Епсли, адвокатът на Кортландови, щял веднага да се заеме с делото. Джошуа дори изпрати младия лекар до вратата и искрено му благодари, задето е спасил живота на Чейс в Савана. Докато изпровождаше с поглед наетата карета на младежа, която се отдалечи по замръзналата Локъст Стрийт и се скри зад ъгъла, Джошуа със закъснение си даде сметка, че в кратката среща не е имало и следа от горчивина, въпреки че бъдещето на Кортландови бе рухнало. Още надежди бяха загубени. Но нищо, дори тази болка явно не бе в състояние вече да го развълнува. Джошуа се дръпна от прозореца бавно и сковано като старец, в какъвто се бе превърнал, и се върна при любимия си стол в празния салон. Там написа писмо на Чейс, без да има представа кога тази шокираща новина ще стигне до него.

Същия ден в Южна Каролина Чейс наблюдаваше как Шърман обхваща Колумбия като с щипци на рак. Пак бе успял със своята потайност. Малкото южняшки вестници, които продължаваха да излизат, съобщаваха за хаоса и терора, плъзнали навсякъде като епидемия. Хиляди хора се изнесоха за броещи часове от Чарлстън, явно целта на северняците. Величествен и нагъл само допреди четири години, Чарлстън се бе превърнал в призрачен град, сринат до основи след блокадата и обстрела. На запад Огъста също се изнасяше панически, подплашена от напредващия лъв фланг на Шърман. Но именно Колумбия изведнъж се озова лице в лице с нахлуващата орда

на северняците, макар че в нея бяха останали да я отбраняват единствено кавалерията и милицията.

Лявото крило на армията на Шърман бе обърнало посоката, беше се отказало да напада Ейкън и да нанесе светкавичен удар по Оринджбърг, който се намираше само на тридесет мили южно от столицата на Южна Каролина. Дясното крило завзе ниските брегове на река Конгарий — южната граница на Колумбия — и оттам през реката започна да обстрелва практически незащитения град. Уийлър и Хамптън още бяха в столицата. Патрулите по високите брегове виждаха от другата страна на пълноводната река сивите униформи на Конфедерацията, които кръстосваха с коне улиците на Колумбия. Хамптън — наследник на Джеб Стюарт, назначен в армията от Робърт И. Лий, който се чудеше как да спре Шърман, бе родом от Южна Каролина и бе с гореща кръв и смело сърце. Беше се заклел, ако се наложи, да защитава до последно града, да се бие за всяка къща и всяка педя земя. Но смелостта рядко печелеше там, където оръжията не достигаха, и управниците на щата изнесоха тихомълком всички документи и боеприпаси.

До петък вечерта на седемнайсети Хамптън също бе напуснал Колумбия. Кавалерията на Уийлър бе последната конфедеративна сила, която избяга от обречения град, като водеше кратки престрелки с първите федералисти, навлезли в столицата. Трябваше да опожарят памука, да подпалят складовете с барут, арсеналите. Оттеглящите се конфедералисти имаха нужда от още малко време и точно кавалерията на Уийлър се опита да го спечели. Често цената на такъв смел последен отпор бе висока. Така бе и този път. Един от конфедералистите, платили тази цена, бе Съмър Аштън. Той бе убит върху седлото на коня от северняк с точен мерник, стрелял от високия отсрещен бряг.

И Лийна още беше в окупирана Колумбия. Досега Съмър се бе движил заедно с нея пред армията на Шърман, бе яздил от Робъртсвил до Барнсуел, от Оринджбърг до тук. Във вторник вечерта, когато оранжевата светлина на огньовете на северняците озари за пръв път южния бряг на река Конгарий, Съмър настоя Лийна да тръгне. Но тя бе стигнала някакъв предел. Бе в долината Шенандоа във Вирджиния, когато я превзеха северняците, бе избягала от там в Ричмънд, изпреварвайки войската на Шърман, и бе стигнала Атланта. Бе в

Атланта, когато градът падна, и отново побягна към вътрешността на Джорджия: Медисън, Милиджвил, Милън, Савана. Там се озова в блатата и продължи да бяга: Робъртсвил, Барнсуел и още десетина малки селища. Бе изморена от тази безкрайна гонитба с напредващата армия на северняците. Докато Съмър бе в Колумбия, и тя смяташе да остане с него. А дори и да решише да бяга, почти всички пътища бяха отрязани. Губернаторът и останалите управници бяха конфискували почти целия транспорт и от няколко дни на гарата в Колумбия цареше невероятен хаос. Малцина цивилни бяха успели да се измъкнат.

Щом в укрепения южняшки град се мръкна, Лийна застана на прозореца на някога хубавата къща и заглежда как последните конници от кавалерията на Конфедерацията напускат Колумбия, препускайки кой накъдето види с факли в ръце. Без да знае, че преди броени минути Съмър е бил покосен, тя гледаше как войниците галопират и се скриват от погледа ѝ, и им пожелаваше късмет, най-вече на Съмър Аштън. Но той не бе сред войниците, измъкнали се от града на косъм от нахлуващите северняци. Той бе ранен твърде тежко, за да тръгне с тях, а напоследък хирурзите от Конфедерацията, които много добре съзнаваха, че им липсват лекарства и инструменти, изоставяха все по-често своите тежко ранени войници на грижите на своите колеги от Севера, които бяха по-добре екипирани. Един хирург от Колумбия бе превърнал някакъв изоставен склад в нещо като болница и лейтенантите на Съмър го занесоха там. Когато се смрачи напълно и северняците завзеха победоносно столицата на Южна Каролина, някой най-накрая се сети да съобщи на Лийна Лейтън къде се намира капитанът, с когото тя се бе сближила толкова много, и какво му се е случило.

Вечерта Колумбия вече гъмжеше от екзалтирани войници, освободени пленници северняци и роби, които празнуваха внезапното си освобождение. Весели възгласи изпълваха нощните улици. Луната вече бе изгряла на кристално ясното черно небе и дългите страховити сенки, които тя хвърляше, само увеличаваха ужаса и объркването, когато Колумбия пламна.

В десет часа, докато минаваше по понтонния мост над река Салуда, който извеждаше при развалините на една изгорена фабрика на самия полуостров, Чейс видя единствено откъслечни оранжеви огньове, обхванали някои квартали на града отпред. Но до полунощ,

когато пресичаше изградения от федералистите мост над река Брод, цялата назъбена линия на небето сякаш гореше — искрите се виеха на стълбове към нощните облаци, тишината бе разкъсвана от писъци и взривове. Странното приглушено чаткане на копитата по дървения мост не достигаше до войниците и когато те навлязоха в крайните квартали на града, вече не чуваха и бойната тръба. На няколко мили Чейс виждаше как гори плантацията на конфедеративния кавалерийски генерал Уейд Хамптън — оранжево зарево в непрогледния мрак на нощта. Тук в града обаче вече не бе тъмно — огънят бе обхванал всичко. Високата кула с часовник отпред изведнъж се озари отвътре, отброи един часа и изневиделица се срути, а ярките златни въглени бяха подети от поривистия вятър, който разпалваше още повече опустошителния пожар. Дългите улици с богати домове и някога хубави хотели, сградата на съда и старата сграда на щатския конгрес бяха сред първите, които изгоряха в пламъците заедно с библиотеката и архивите, черквите и манастира. Стотици ранени бунтовници лежаха в складовете, превърнати в болници. Безпомощните им викове се сливаха с писъците на ужасените граждани, които се тълпяха по улиците, задните дворове, парковете, лудницата и всички останали места в Колумбия, още необхванати от пламъци.

„Точно както в Атланта — помисли Чейс, — но с една разлика: в Атланта хората поне се бяха изнесли.“ А тук бяха останали към двайсет хиляди души — плюс ордите военнопленници и освободени роби, повечето от които бяха пияни и задръстваха тъмните улици като пуснати от ада демони. Униформени мъже, които почти се бяха побъркали от алчност и превъзбуда, тичаха от къща на къща и грабежа всичко ценно, а после обикновено подпалваха плячкосаната сграда. Други тичаха с изкуствени цветя от ограбените шапкарски магазини, някои танцуваха по улиците под съпровода на какви ли не откраднати музикални инструменти — от стари цигулки до огромни пиана. Инвалидите и старците лежаха по ъглите на тъмните улици, извлечени от подпалените къщи, измъчвани от зимния студ и от донесените от вятъра огнени сажди, а също от злъчните викове и смях на своите екзалтирани завоеватели. Колумбия бе притежавала богатство в изобилие, пратено тук на съхранение от Огъста, Мейкън, Чарлстън и стотици други затънтени градчета и плантации. Имаше накити, златни и сребърни прибори — войниците се бяха привели под тежестта на

заграбените съкровища, — огромни подноси, вази, натруфени свещници. Веднага наобикаляха бежанските семейства, които се скитаха по улиците, смъкваха пръстените от ръцете на жените, сваляха от вратовете им бижутата, грабваха вързопчета от уплашените деца с широко отворени очи. Въздухът бе нажежен от изстрели и викове, от стонове и дивия смях на войниците, наслаждаващи се на пиянската оргия.

Чейс, който влизаше в града уморен, но трезвен, имаше чувството, че се е озовал в ада. Ужасени млади жени се вкопчваха отчаяно в полите на офицерския му шинел, ридаеха и го умоляваха за закрила, каквато той не можеше да им даде. Отпред, където пожарът продължаваше да обхваща нови улици и прогонваше това жалко множество, Чейс виждаше как навсякъде цари безпорядък. Някои хора стояха преbledнели и трепереха от неописуема мъка, други се бяха свили върху студената земя, а малцина щастливци лежаха върху пухени дюшеци, оцелели от пламъците, но без одеяла, и представляваха тъжна гледка. Бунтовничките се държаха без капчица достойнство и той, кой знае защо, се засрами. Непрестанните, вездесъщи крясъци на изплашени деца го ужасяваха още повече. Тълпа пияни войници северняци профучаха покрай него, като блъскаха грубо гражданите, крещяха мръснишки шегички на разплаканите жени и се подиграваха с шепата отчаяни мъже. Докато ги гледаше, Чейс преглътна, за да преодолее надигналия се в него болезнен спазъм. Дори последната зима бе продължавал да се съмнява, да храни някаква смътна безпричинна надежда, че няма да се стигне чак до тук. Но ето че се стигна. Наемниците бяха подивели. Варварщината и жестокостта бяха изместили достойнството и идеалите. А Колумбия плащаше горчива цена за войната, която бе започнала толкова вдъхновено преди по-малко от четири години. Пушекът бе толкова гъст, че очите на Чейс го смъдяха. Из нощния въздух се носеха парцали пепел, които оставяха черни ивици по лицето му, а поривистият вятър — ту леденостуден, ту огнено горещ — се носеше вихрено по улицата и сушеше студената пот, избила по челото му.

— Мини оттук, Грир. Изведи мъжете. Ще се опитам да открия някого, който знае къде, по дяволите, е патрулът. Ако изобщо има такъв. Ще те намеря по-късно! — изкрещя Чейс, за да надвика врявата.

Пушекът го давеше, устата му бе пресъхнала от прахта и пепелта. Грир се поколеба и Чейс поклати глава и му махна сърдите да поведе войниците. Дръпна коня встрани, за да минат покрай него, и се обърна назад, откъдето бяха дошли, подкарвайки бавно жребеца през навалищата от хора, войници и цивилни. Не виждаше никакъв патрул. Всъщност сред войниците от Севера цареше пълен хаос. Той тихо изруга, задавен от пепелта, и се надигна на седлото, за да вижда по-добре тъмната улица отпред. Никой не се и опитваше да въведе ред сред пияните войници и пламъците, които продължаваха да обхващат цели пресечки от южняшкия град. Господстваха анархия и бъркотия — пиянство, ужас, плячкосване, отчаяние. На Чейс му идеше да обърне коня и да го пришпори. За миг се уплаши, че е единственият човек, който в тази лудница все още е с всичкия си. Ала не можеше да спре лудостта, обзела всичко наоколо. Сам не можеше да направи нищо, за да промени посоката, в която бе поела тази война. По-добре бе да намери Грир. Да намери щабквартирата. Там вероятно щеше да открие някого, който знае отговора и може да обясни този кошмар. Дано някой поне се опитваше да обуздае това чудовище.

От тъмния парк зад него изведнъж извика жена и Чейс се сепна. Без да се замисля, само по инстинкт, моментално спря коня. За миг му се стори, че гласът му е познат, и това измести всички други негови мисли. Но гласът заглъхна, сля се с олелията и Чейс бавно вдигна юздите и продължи нататък. Вероятно в нощ като тази бе нормално горчивите спомени да се пробудят и да го преследват. Спомените за Лийна Лейтън напълно се вписваха в адската картина на разразилия се пожар, в трясъка на срутващи се в далечината сгради, на хората, които крещяха и виеха. Но където и да се намираше Лийна, тя със сигурност не бе тук. Едва ли бе позволила да бъде притисната между двете воюващи армии. Би трябвало да е научила поне това от войната.

Но докато Чейс си мислеше за това, гласът отново се чу зад него и почти пряко воля той се обърна, за да се взре тревожно в мрака на Колумбия. Само след миг вече бе слязъл от коня и си запроправя път назад, не, хукна, залитайки, по изровената тъмна улица и се блъсна в тълпа клатушкащи се буйни войници. Бе смаян. А сега може би му трябваше тъкмо това. Но бе и донякъде изплашен за нея, беше и малко

ядосан. Благодареше на Всевишния и го проклинаше, докато вървеше бавно в тъмната нощ сред огромните дъбове покрай парка.

— Лийна!

Чейс се бе появил иззад нея, пресегна се да я хване за рамото и изкрещя, та тя да го чуе в оглушителния тътен наоколо. Трепереше от вълнение, не успя да каже нищо повече от името ѝ:

— Лийна!

Изплашена от пожара, изплашена от грозната паника, северняците и мрака, Лийна реагира инстинктивно на ръката, така внезапно и неочаквано посегнала към нея. Обърна се и вдигна длан да удари досадния непознат северняк. Но още докато се извърещаше, далечният отблясък на пожара озари почерненото от саждите лице на Чейс и тя разпозна неговите толкова скъпи черти. Ръката ѝ замръзна във въздуха и Лийна се вторачи мълком в него, затаила дъх и сякаш неспособна да повярва на очите си. Той бе жив. Или само ѝ се бе привидяло. Каква ужасна нощ! Истински кошмар. Съмър бе ранен. Колумбия гореше. Чейс Кортланд сигурно бе призрак, а не човек от плът и кръв, и все пак изглеждаше толкова истински, дори се бе взрял в лицето ѝ. Сигурно напълно си бе загубила ума.

— Чейс!... Не. Не, не може да си ти. Не може...

— Лийна! За Бога, какво правиш в Колумбия?

Ръката, с която Чейс бе хванал Лийна за рамото, изведнъж бе изблъскана от някакъв пиян войник, който се хвърли между тях. Чейс изруга и редникът изгуби равновесие и залитна. Сега вече Лийна повярва на очите си. Никой призрак не би могъл да я хване толкова силно, както Чейс Кортланд. Той не ѝ се бе привидял. Бе жив. Не бе загинал на малката кървава ливада край Савана. Макрей бе сбъркал. Но осъзнала това, тя внезапно изпита ужас и отново събудена болка, някаква сляпа паника, от която се разтрепери. Обзеха я силни противоречиви чувства.

— Не! Не, не мога да остана тук с теб! Трябва да ида при Съмър!

Дори и да бе чул вопъла ѝ сред олелията, Чейс не се издаде пред уплашеното момиче. Само се пресегна, за да я хване, но Лийна се дръпна рязко.

— Не! Не, първо трябва да ида в болницата!

Ако не бе чул вика ѝ и не бе посегнал инстинктивно да я хване отново, Лийна може би нямаше да реагира така. Но на светлината на

пожара в далечината тя видя върху лицето му гняв и сурова решителност. Ръката, която той протегна към нея, изведнъж ѝ се стори страховита.

— Не! — извика и се дръпна.

През последните месеци твърде много мъже бяха посягали към нея по този начин. В мрака и хаоса на тази адска нощ Чейс ѝ заприлича на останалите. Лийна не съзнаваше, че е решила да избяга от него, не съзнаваше нищо. Дръпна се единствено от ужас и паника. Като подплашена от далечен изстрел кошута, Лийна загърби Чейс с уплашен вик и хукна ужасена през навалищата в парка.

— Лийна, не! Лийна! Върни се!

Изненадан, Чейс загуби безценен миг, когато Лийна се обърна и побягна от него. Не бе сигурен каква реакция да очаква след Атланта, след горчивото насилие спрямо нея и злоещото клане, което бе заварил във фермата на Макрей, където бе намерил и колието ѝ. Вероятно нямаше да се учуди, ако се бе разгневила. Или ако му бе отправила горчиви упреци. Но внезапно обзелата я сляпа паника, която видя в очите ѝ, внезапният болезнен страх, изкривил за миг добре познатото му, все така красиво, бледо лице — това бе реакция, която не бе очаквал. Дълго стоя, без да се помръдва, толкова бе стъписан. Защо, по дяволите, бе хукнала, сякаш се страхуваше от нещо или някого? Дали не си мислеше, че той я търси, за да я предаде на Дрейк и на хората от военното министерство, които може би още я издирваха за предателство? Нима още се плашеше да не ѝ причини нарочно зло?

— Не, Лий, почакай! — Чейс дойде на себе си със закъсняло усилие и се опита да я догони в мрака и гъстата, обзетата от паника тълпа, изпълнила тъмния парк. — Лийна, чакай!

Но бе твърде късно. Пет-шест пияни войници изведнъж му препречиха с крясъци пътя, заблъскаха го и го забавиха в този толкова важен миг, когато той тъкмо щеше да я настигне. Когато накрая успя да се отскубне, ругаейки от яд и отчаяние, вече нямаше и следа от жената, която търсеше. Сякаш бе потънала вдън земя и не бе стояла преди миг на педя от него. Тъмната нощ и стотиците цивилни, които бягаха от пожара, просто я бяха погълнали.

— По дяволите! — изруга на глас той, обзет от безпомощен гняв, и продължи да оглежда тълпата наоколо, макар да съзнаваше, че няма смисъл.

Но все пак тя бе в Колумбия! Може и да му бе избягала тази вечер в навалищата, но нямаше да ѝ бъде толкова лесно да излезне от Колумбия през следващите няколко дни. Чейс все щеше да я намери някак в града, преди армията на Шърман да продължи напред. Трябваше да види как да я предупреди, че е изложена на опасност и я издирват и федеративното правителство, и Конфедерацията. Трябваше да я предпази от злините, сторени от лукавата Елинор. Не можеше да си позволи Лийна да стане жертва на някой от коварните капани на сестра му. Това поне бе обещал — и на брат ѝ и на самия себе си.

Тласкана от инстинкта и обзелата я паника, Лийна бе тичала от мястото, където бе видяла Чейс, до другия край на парка, проправяйки си път сред множеството, сетне се бе скрила за миг във входа на една къща, колкото да си поеме дъх. Пушекът ставаше все по-гъст, разнасян от студения нощен вятър. Наоколо хвърчаха все по-големи парчета искряща пепел. Покрай нея притичваха хора, вече никой не вървеше. Някъде отзад се чуваше тътенът на сградите, които се срутваха в пламъците. Трябваше да тръгва отново. И да потърси Съмър. Час по-скоро. Пожарът вече бе съвсем близо. Вятърът бе много силен и бе опасно да стои тук. Заради северняците, помисли Лийна, вече нямаше сигурност никъде, никъде из целия Юг.

Когато започна да си проправя път сред навалищата на шумната улица, изведнъж осъзна, че ридае, че сърцето ѝ препуска лудо и че инстинктивният горчив гняв, заради който преди малко бе избягала от Чейс Кортланд, сега се е превърнал в ледено отчаяние. Спря и се огледа, възвърнала си здравия разум въпреки отчаянието.

Бе направила своя избор, осъзна изведнъж Лийна. Като бе избягала от протегнатата ръка на Чейс Кортланд, бе направила своя избор, без дори да го съзнава. Ужасът и страхът бяха взели това решение, давайки ѝ отговор на въпрос, който си бе задала, без да е мислила, че някога ще се изправи пред такъв избор. Но при всички положения трябваше да стори тъкмо това. Въпреки внезапната болка, сковала душата ѝ при мисълта какво е направила, като е избягала от Чейс и се е обърнала към Юга и Съмър Аштън, въпреки това знаеше, че това е правилният избор. В известен смисъл бе единственият избор, който можеше да направи. Спомняше си съвсем ясно ужаса онзи ден на засадата. Ужасът на последвалите дни — на дните с Макрей, в блатата, отчайващия ден, когато се опита да избяга, робинята на

Лейтънови, която искаше да я убие, злокобния бумтеж на барабаните на гула. В крайна сметка Чейс не бе убит. Но пак не я бе потърсил, не бе направил и най-малкия опит да я намери. Този, който го стори, бе Съмър Аштън. Той ѝ спаси живота. Оттогава насетне я защитаваше. Бе жертвал живота си, за да продължи да я закриля, бе платил цената на този обет и сега лежеше ранен. Ето защо Лийна бе длъжна да е върна на Съмър и Юга. Независимо дали Чейс Кортланд бе жив или мъртъв, същността на този избор не се променяше. Докато войната продължаваше, щеше да си остане същият. В известен смисъл обаче ѝ бе по-леко, когато си мислеше, че той е мъртъв.

Изведнъж се задави от наситения с пушек въздух. Вече едва дишаше. Бързо се отправи към изхода на парка, където я бе намерил Чейс Кортланд, и пое към сградите в далечината, където алчните пламъци още не бяха стигнали. Докато бягаше, виждаше и чуваше навсякъде около себе си обзети от паника хора. Всеки полъх на вятъра разносяше огнени сажди. „Господи, как можахме да си го навлечем сами? — запита се тя, пронизана от невероятна болка. — Как позволихме това да се случи?“ Колумбия — изпепелена. Както толкова много опожарени южняшки градове. Майор Гудуин бе поискал да предаде града на Шърман, когато северняците щурмуваха Оринджбърг, а после го превзеха. Но генерал Хамптън бе уверил всички, че това е подвеждащ ход и че Шърман няма намерение да се насочва към Колумбия. А дори и северняците да дойдели, той щял да брани столицата на Южна Каролина до последния си воин.

Значи бе излъгал, помисли с горчива болка Лийна. Значи не само северняците лъжеха с предложенията си за „закрила“ на завладените южняшки градове и граждани. Сега и генералите на Конфедерацията, самото ѝ правителство, лъжеха своя народ. Имаше една-единствена причина конфедеративните власти да лъжат по този начин: явно вече знаеха, че войната е загубена. Ричмънд също щеше да падне и тогава всичко щеше да свърши. Цялата смърт, цялото нещастие, всичко е било напразно. Югът се бе саморазрушил, без да спечели нищо. Само това: изпепелени градове, бездомни деца, хора, които ридаеха по ъглите на улиците. Съмър — ранен, може би издъхващ. Омраза между Севера и Юга, която накрая се бе превърнала в смъртна ненавист. Омраза, която щеше да бъде предадена на децата на техните деца, а може би и още по-далеч във времето. Едно разделяне, което бе толкова дълбоко, че

завинаги я бе отчуждило от мъжа, за когото някога бе готова да умре. Като по чудо бе открила, че нейният обичан северняк е жив, и в известен смисъл го бе убила повторно.

Тук, в Колумбия, бяха рухнали не само последните крехки надежди на Конфедерацията. Тази вечер бяха загинали не само един свят, една кауза, едно знаме. Бе прерязала връзките, които някога я бяха свързвали непреодолимо с нейния обичан враг. Усети, че плаче, докато бягаше към ранения капитан от Конфедерацията. Знаеше, че сълзите, които рони, не са само за Съмър Ашгън. Поне част от тях бяха за този същия северняк, който нищо чудно да бе стрелял по Съмър.

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

Чейс Кортланд нямаше как да знае, но войната нямаше намерение да му дава времето, което му бе нужно, за да открие в града Лийна Лейтън. В мрака и суматохата на тази съдбовна нощ щабът на генерал Шърман взе няколко важни решения. Едното от тях засягаше майора северняк и неговия батальон.

За Чейс първият признак, че предстои нещо особено, бе заповедта да се яви лично в генералния щаб. Генерал Давънпорт трябвало да обсъди с него нещо важно. Заповедта пристигна призори. Може би щеше да пристигне по-рано, ако не бе хаосът, попречил на Давънпорт да влезе по-рано в Колумбия. Дивизионният командир не бе от хората, които ще рискуват напразно живота или здравето си. Но сега поне силният вятър бе утихнал, пожарът почти бе овладян и трезви патрули кръстосваха улиците. Малкото, което бе останало от Колумбия, най-после бе намерило спокойствие и вече бе достатъчно безопасно за хора като Давънпорт, които да се присъединят към своите войници и към войната.

— Полковник Давънпорт! Искали сте да разговаряте с мен. — Чейс Кортланд приличаше на призрак от ада. По лицето му ясно личеше умората въпреки дебелия слой черна пепел, униформата му вонеше на саждите от пожара предната вечер. Чейс се помъчи да прикрие и отвращението, и презрението си към офицера с по-висок чин, който се взираше в него иззад неприкосновеното си походно бюро, без да се опитва да крие изненадата си. Още миг Чейс продължи да мълчи и видя как върху лицето на Давънпорт се изписват учудване и погнуса. Накрая махна с ръка, за да се извини за състоянието на униформата си, почти цялата в сажди, и на устните му се появи тънка иронична усмивка. — Извинявайте, полковник. Войната понякога е и мръсна работа.

— Да, личи си — смръщи се Давънпорт. После се опита да не обръща внимание на вида, в който се бе явил майорът, и насочи вниманието си към друга тема. — Е, не сте дошли, на модно ревю,

майоре, така че няма особено значение. — Накрая успя да отмести очи от Чейс и погледна към листовете върху бюрото си. — Тук сте по много по-важна причина. Според рапорта, който полковник Адамсън е написал за вас, сте способен да вървите и по вода, ако се наложи, а и аз бях възхитен от начина, по който се справихте със случая „Лейтън“. Снощи ни съобщиха от генералния щаб, че генерал Шърман има нужда от човек за твърде деликатна мисия. Предложих вас като най-подходящ, но вие ще вземете окончателното решение в този случай. Има известен риск и затова задачата трябва да се поеме доброволно. Самият генерал го подчерта. Какво ще кажете да извършите една разузнавателна операция за своята армия, майор Кортланд? Генерал Шърман има остра нужда от човек, който да я осъществи. Може да се окаже добре и за двама ни, ако сте готов да поемете мисията, замислена от генерала.

Чейс веднага застана нащрек и се смръщи в настъпилата тишина. Отдавна нямаше и следа от усмивката му.

— И каква е тази мисия, полковник? — попита бавно накрая той. — Какво се иска да направя?

— Всъщност просто да огледате терена. В случай, че войската на генерал Лий във Вирджиния се придвижи на юг, за да се присъедини към Джо Джонстън в Северна Каролина, генерал Шърман и генерал Грант искат да знаят къде е най-подходящо да се бият с бунтовниците и да ги спрат. Идете на разузнаване. С батальона си, разбира се. Не ви препоръчвам да тръгвате сам. — Давънпорт се подсмихна, явно тези думи му се сториха смешни, въпреки че Чейс не мислеше така. — Вашата основна цел е просто да прекосите завзетата от бунтовниците територия, да я опишете най-подробно и да съставите карти. Ще станете герой, ако го направите, майор Кортланд. Ще ви повишат поне в полковник, обзалагам се, веднъж да влезете в зимното укрепление на генерал Грант. А може дори и в бригаден генерал.

— Да идем с коне чак до Сити Пойнт, щата Вирджиния ли?

За миг изненадата му измести всички други мисли. Чейс се взря в своя командир така, сякаш той си бе загубил ума. Укреплението на Грант, Сити Пойнт, бе на близо четиристотин мили на север. Четиристотин мили, които бунтовниците отстояваха яростно, и в които тепърва трябваше да проникнат... Но един-единствен батальон? Такъв план можеше да измисли само един глупак или луд!

— Самият генерал Шърман го бил предложил. Това в известен смисъл може да се окаже голяма възможност за вас. Не всеки ден един нищо и никакъв майор има случай да се издигне в кариерата, подчинявайки се на генерал с две звездички на нашивката.

— Но аз не съм професионален военен, полковник. Доволен съм и от досегашния си чин.

Но докато отхвърляше тази страна на мисията, Чейс обмисляше самата мисия. Първоначално бе решил, че тя може да хрумне само на откачен или на кръгъл глупак. Но генерал Шърман не беше такъв. Ако идеята беше негова, задачата имаше конкретна цел и бе наложителна. За разлика от Давънпорт Шърман не беше от офицерите, които изпращат войниците на смърт за нищо. Планът можеше и да е безумен, но понякога имаше нужда от такова безумие. И войната щеше да го изисква, докато не приключеше. Ако тази мисия щеше да допринесе този край да дойде по-бързо, вероятно си струваше риска.

— Кога трябва да тръгнем, полковник? С колко време разполагам, за да обмисля предложението?

— Днес, майоре. Трябва да потеглите довечера.

— Довечера ли?

В очите на Чейс Кортланд отново проблесна внезапната изненада. Идеше му да поклати глава и веднага да откаже. Дори да бе готов да поеме доброволно замисленото от Шърман, не би подложил на същите опасности своите войници, без да е получил поне съгласието им. И ако те се съгласяха, щяха да са им необходими доста часове, за да се приготвят за една толкова рискована операция, да си стегнат багажа, да пишат на близките си, при които можеше никога да не се върнат. Освен това, спомни си Чейс разтревожен, бе длъжен да намери Лийна Лейтън, а докато я откриеше, сигурно щеше да мине цяла седмица.

— Има ли възможност да тръгнем малко по-късно?

При този въпрос Давънпорт го погледна закачливо и кимна, сякаш се бе досетил.

— А, такава ли била работата, майоре? Сигурно имате някакви планове за довечера. И те за вас са по-важни от това, че командувачият генерал има остра нужда от съдействието ви? Колко странно, смятах ви за един от онези пламенни привърженици, готови

да пожертват почти всичко в името на Съюза. Явно, откакто ви раниха в Савана, сте станали по-предпазлив.

На Чейс му трябваше само миг, за да схване накъде бие Давънпорт. Накрая разбра промяната в изражението му по-скоро от неговия приятелски поглед, отколкото от думите му. Давънпорт смяташе, че Чейс не е по-различен от своя командир и че за него, както за самия полковник, личните интереси стоят над всичко останало. Давънпорт щеше да разбере майора, ако той откажеше опасната задача... само че щеше да изтълкува превратно отказа му. Изведнъж Чейс изпита гняв и презрение и едвам не избухна, когато застана срещу полковника и се взря в лицето му. Давънпорт го обвиняваше без заобикалки в страхливост! Този същият проклетник, който снощи не бе посмял да влезе със своята дивизия в превзетата Колумбия! Полковник Давънпорт безспорно щеше да разбере нежеланието на Чейс да поеме риска, защото се бе присъединил с елитния си отряд към Шърман, воден от всичко друго, но не и от преданост към Съюза. Нямахше да му мигне и окото, ако се нагърбеха със задачата и никога не стигнеха при армията на Грант във Вирджиния. Единственото, което полковникът искаше да получи от тази мисия, бе златна звездичка върху нашивката си и възможността да се подмаже на Шърман! На Чейс му беше на устата да каже на своя командир колко греша, като смята, че си приличат, колко го презира заради подмазването му. Пребори се с това свое опасно желание, но след дълго мълчание и когато накрая заговори, вече трепереше от гняв:

— Не, не разбирате напълно, полковник. Не се страхувам от тази проклета задача, сър. Не се страхувам да се бия до края на войната. Всъщност вече не се страхувам от смъртта. Нагледах се на толкова смърт през последните години, та съм се примирил, че и на мен сигурно няма да ми се размине. Ако от това ще се почувствате по-добре, полковник, вероятно в крайна сметка ще поема задачата и ще отвоювам още една златна звездичка за вашия висок чин. Но няма да се нагърбя с нея, за да направя услуга на вас, полковник, дори на генерала. Нито за да бъда повишен в чин. Тръгна ли, то ще е, защото съм решил, че трябва да постъпя така. Тази проклета война започва да става варварска, полковник. Ако бяхте с нас снощи в града, сам щяхте да се убедите. Навсякъде се ширят жестокости. Бруталността е официално разрешена. Снощи, докато яздех по улиците, ми хрумна, че

трябва час по-скоро да сложим край на тази война, защото от ден на ден тя става все по-ужасна. Няма как да възстановим честта, да се държим както подобава на воители, особено когато ни командват хора като вас, така че единствената надежда е да приключим с този ужас възможно най-бързо, докато нещата не са загубили съвсем. Ако войната не свърши скоро, има опасност и победени, и победители да се опозорят докрай. Смазвайки тях, ние смазахме и себе си. Тъжно, нали, полковник Давънпорт? Но сам човек не може да го предотврати. Щом генерал Шърман твърди, че тази проклета мисия ще допринесе за скорошния край на войната, така да бъде — ще ида. Но първо ще видя какво мислят моите войници. Имат право на мнение, когато става въпрос за такова решение. А и аз трябва да свърша някои неща, преди да се отправя към Вирджиния. Ако тези две условия не ви устройват, си намерете друг „доброволец“ ... сър.

Чейс бе смътно изненадан колко ясна и трезва е мисълта му. Беше забелязал и най-дребните подробности — от безразборно струпаните книжа върху бюрото на Давънпорт до тика, появил се на десния клепац на полковника. Слънцето огряваше стаята през задния прозорец на къщата. Само на едно място върху униформата на полковника имаше прах. Някъде навън се чуваше приглушено как войниците маршируват.

— Вие, Кортланд, сте един нахален непокорен тип — каза Давънпорт и се изправи бавно иззад бюрото, морав от изненада и гняв. — Дано заминете на север, майоре. Инак ще ви пратя на най-мръсната работа в армията. Никак не завиждам на войската на генерал Грант, колкото и малка да е вероятността да си имат работа с вас. Лично аз дълбоко се съмнявам, че изобщо ще стигнете до там.

— А, ще стигна, полковник. Ако тръгна с хората си от Колумбия, ще ги заведа при Грант. Не бих им предложил да тръгнат, ако не бях напълно уверен, че ще успея. Приятен ден, полковник!

Чейс продължи да гледа вторачено и студено Давънпорт в очите, в които проблясваха злоба и закана. Накрая се завъртя, нарочно не изкозирува и излезе от къщата, за да потърси Грир.

Разбра, че в известен смисъл се е лишил от избор за задачата, която им възлагаше генерал Шърман. Всъщност обаче поначало нямаше избор. Въпреки опасностите, които криеше такъв преход през територията на бунтовниците, ако той бе наложителен, Чейс можеше,

бе длъжен доброволно да се нагърби с него. За другото Давънпорт може и да не бе прав, но за това не грешеше. Колкото до другото, което Чейс току-що каза на своя командващ, той не съжеляваше за нито една изречена дума. Глупаво бе да се надява, че би го променил, но въпреки това отдавна не го свърташе да му каже в очите какво мисли за него. Каквото и да го очакваше по дългия път на север, Чейс нямаше да съжелява, че се е отървал от полковника.

Сети се за един друг свой дълг, който бе забравил в яда си. Беше забравил дълга си към Лийна Пенли Лейтън. Бе забравил и обещанието, което бе дал на Пенли, и че се е зарекъл да я предпази някак от опасностите, на които през последните месеци я бе изложила Елинор. Сега вероятно нямаше да удържи на думата си. Сигурно щеше да му отнеме няколко дни, за да намери бунтовничката в Колумбия, а той не разполагаше с толкова време. Имаше само няколко часа, през които трябваше да инструктира капитаните, да подготви картите, да разговаря с щаба на генерал Шърман, да обмисли всичко и да осигури провизии за дългия и опасен преход на север. За пореден път се оказа, че войната е застанала неумолимо между него и Лийна Лейтън.

Чейс Кортланд щеше да бъде улеснен, ако знаеше това, което сестра му Елинор бе научила преди броени часове, и което не знаеха никой, освен Елинор и съпругът ѝ. Преди близо година лорд Хадли Бенингтън се бе срещал с красивата сестра на Пенли само веднъж в Ричмънд. Но Лийна Лейтън бе жена, която мъжете не забравяха, щом веднъж я видеха. Хадли Бенингтън също не я бе забравил. Преди да напусне Ричмънд, за да отиде на север и да прибере коварната си съпруга, се бе вслушал в своята съвест и памет и тихомълком бе уредил името на Лийна Лейтън да бъде заличено от списъците на военното министерство на Конфедерацията. Бе решил, че така ще му тежи един грях по-малко на и без това гузната му съвест. Щом научи, Елинор се разфуча, но Хадли не се притесни особено. Всъщност дори изпита мрачно задоволство, че явно е осуетил кроежите ѝ.

По една случайност федеративното правителство също се бе отказало временно да издирва Лийна Лейтън. Във Вашингтон пак смятаха да я разпитат за прословутия ѝ съпруг партизанин, Стюарт Лейтън. Но след доклада, че Лейтън е загинал, този разпит вече не

изглеждаше толкова належащ. Най-важното бе, че парите, подхранващи лошата слава на Лийна, парите, които Елинор даваше за „каузата“ да заподозрат Лийна в шпионаж, изведнъж секнаха, след като тя замина за Англия. За федералистите Лийна Лейтън не бе по-опасна от хилядите други имена, включени в дългия списък.

Но щяха да минат седмици, докато бавно движещата се бюрокралична машина и в едното, и в другото военно министерство уведоми своите хора на фронта, че спрямо Лийна Лейтън са настъпили промени. Щяха да минат цели месеци, докато Чейс Кортланд се добере до източниците, които да му съобщят за тези промени. Всъщност щяха да минат месеци, докато той научи за значимите промени, станали в дома му в далечна Филадельфия. Ето защо, докато войната се приближаваше към своя край, през тези месеци Чейс и Лийна Лейтън щяха да преживеят още много страдания, болка и отчаяние.

— Идвам с теб, майоре. Момчетата от отряда също гласуваха „за“ — каза Грир. Обикновено руменото му лице бе по-бледо от друг път, докато двамата разговаряха в полуразрушения салон на една от къщите в Колумбия, но той не свалише от Чейс изпълнени с безмълвна решителност очи. — Отрядите на Уотсън и Лайфър гласуваха „против“. Каулс също ще дойде, но само половината от хората му искат да се присъединят. Помоли да кажеш какво да прави.

— В такъв случай да остане в Колумбия с останалата част от отряда си. — Чейс сви леко рамене и кимна. — В известен смисъл ги разбирам и не ги обвинявам, Грир. Всички са в армията на Шърман още от Тенеси, от самото начало на войната. Ние сме единствените, които се присъединихме във Вирджиния. И вероятно само ние имаме желание да идем на Потомак. За нас там е основната база, но не и за тях. Пък и не съм сигурен дали няма да е по-лесно да преведем до Вирджиния само един отряд, а не целия батальон. Дори да тръгне целият батальон, пак сме малко, за да влизаме в бой, така че е много по-просто да скриеш на конфедеративна територия шейсет души, а не цели двеста и петдесет. Освен това, така не е нужно да взимаме и каруци с провизии, с които само ще се бавим и ще сме зависими от пътищата. В известен смисъл така е по-добре.

Днес над опустошена Колумбия бе завалил лек дъждец, от който разрушеният град изглеждаше още по тъжно. Отвън се чу тътенът на далечни взривове: Шърман бе заповядал да бъдат разрушени всички обществени сгради, оцелели след унищожителния пожар предната нощ. Щеше да бъде пощадена само новата, още незавършена, мраморна сграда на щатския конгрес. Колкото и да е странно, генерал Шърман си падаше естет, поклонник на изкуството и красотата. Новата конгресна сграда на Колумбия бе великолепно проектирана, така че на генерала му дожаля за нея. Чейс отпусна уморено глава на гравираната дървена облегалка на кушетката в стил „Кралица Ана“ и затвори очи. Бледосинята атлазена дамска бе похабена от петна от вода и следи от черна пепел и почти олицетворяваше, помисли Чейс, целия разкъсан от войната свят. И щеше да стане още по-зле, докато накрая всичко това свършеше.

— Снощи срещнах едно момиче, което се опитваше да спаси къщата си от някакви пияни нахалници. Останах да ѝ помогна. Мисля, че е бунтовничка, но не съм виждал по-смела жена. Щом войната свърши, може да се върна тук и да се ожена за нея.

Неуместният коментар на Грир напомни на Чейс за едно друго негово задължение и той се поусмихна горчиво. Капитанът му бе напомнил за Лийна Лейтън и Чейс го предупреди шепнешком, без дори да отваря очи:

— Послушай ме поне за едно. Бунтовничките са поне хиляда пъти по-опасни от бунтовниците. Опитай се да забравиш, че някога си знаел името на момичето.

— Е, може и да си прав — настъпи дълга пауза. Грир вдигна рамене и когато заговори отново, гласът му бе равен и безизразен. Той знаеше за кого мисли майорът, макар и да нямаше представа, че Чейс я е видял тук, в Колумбия, и че през по-голямата част от следващите часове напразно ще се опитва да я намери. Капитанът се наруга наум, задето изобщо го е казал, и се върна на похода, който им предстоеше. — Как смяташ, имаме ли шанс да стигнем Вирджиния, майоре? В най-лошия случай.

— В най-лошия случай ли? Около сто към едно — усмихна се Чейс насила, за да не плаши с песимизма си капитана. Накрая отвори очи, изправи се и го погледна свъсено. — Гледай оптимистично на похода, Грир. Моля те! Така имаме много по-големи шансове. —

Вдигна за последен път ръка към очите си, за да ги разтърка, сякаш така щеше да прогони умората. — Дали да не събираш вече мъжете, капитане? Пригответе възможно най-много оръжие. Това е едно от нещата, които няма да намерим по пътя. Аз ще ида до щабквартирата на генерала да разбера къде, по дяволите, трябва да стигнем. После имам малко лична работа. Ако не те видя преди това, ще се срещнем всички тук, в къщата, довечера по залез.

Този ден Чейс Кортланд нямаше късмета да намери Лийна Лейтън. Удари на камък и когато се опита да получи по-подробна информация от щаба на генерал Шърман. Оказа се, че никой там не знае повече от самия Чейс — с други думи, почти нищо. Но му дадоха всичко, с което разполагаха: доста груба карта на Южна Каролина и щатите над нея. От запад се простираха планини, на изток бе океанът, а между тях имаше няколко точки, обозначени с имена: Чероу, Голдсбъро, Лайетвил, Дъръм и накрая, почти в горния край, Ричмънд. Не бяха отбелязани никакви пътища. Реките бяха маркирани според догадки. Слабо с молив бе зашрихован районът, където се смяташе, че е укрепена армията на Джо Джонстън.

Най-после бе паднал здрач. Насъбралите се войници си шепнеха уплашено, от време на време кожените седла пукаха, а сабите и шпорите тихо подрънкваха. Щяха да изчакат да се стъмни и да напуснат града, за да се отправят на своя дълъг поход на север. Кавалериите на Уийлър и Хамптън още бяха наблизко, бяха се укрили по височините северно от града. През дъждовния ден от време на време там проблясваха сребристи отражения от биноклите. Чейс не бе толкова глупав, че да тръгне по светло и да го забележат конфедеративните отряди. Самотният съюзнически отряд се нуждаеше от всички предимства на мрака — бездруго походът вероятно щеше да бъде доста тежък.

— Резервни коне, оръжие, храна, вода... — изреждаше Чейс с лекота след дългите военни години, сякаш четеше списък, и спираше само колкото да получи потвърдителен знак от Грир. И двамата внимаваха да не срещат погледа на другите. Мъжете се притесняват, тръгнат ли на поход, през който могат да умрат: сякаш в очите им щяха да проличат тайни, които те искат да споделят. Когато свърши с дългия

списък, Чейс спря и погледна намръщено и мълчаливо притъмнялото небе.

— Няма да е зле да вземем и лекарства. Вероятно ще имаме нужда от тях — каза делово и Грир отвърна също тъй безстрастно:

— Вече са приготвени, майоре. Уиски, превръзки и морфин — само с това знаем какво да правим.

— Да де — съгласи се Чейс след дълго мълчание.

Продължи да чака и да наблюдава как перленият здрач на Колумбия бавно притъмнява и става страховито сив — накрая небето бе с цвета на пръстта в опожарения град. Скоро трябваше да тръгват. Волю-неволю Чейс щеше да остави армията на Шърман, без да е изпълнил обещанието си към Лийна Лейтън.

— Ще напуснем града по същия път, откъдето влязохме — от запад. До изгрев-слънце трябва да стигнем възвишенията или поне да ги доближим. — Чейс се обърна да си вземе ръкавиците и бавно си ги сложи. — Кажи на мъжете да обвият с парцали манерките, сабите и всичко метално, за да не дрънчат. Ще хвърля още един поглед на картата и после идвам при вас.

— Майор Кортланд!

Чейс се извърна и видя младия лекар от Савана, капитан Риърдън, който най-неочаквано се показва от развалините на една опожарена къща от другата страна на улицата.

Риърдън сякаш се поколеба и се заозърта. Вече почти се бе мръкнало и тази вечер тъматата не бе разсейвана от нищо: нито от улични лампи, нито от заревото на пожара. Щом лекарят го извика, се обърнаха двама офицери — две черни сенки в тъмносивата нощ, и той се взря, за да различи лицата им. Когато позна майор Кортланд, тръгна към него. Ботушите му поскърцваха леко по пепелта, останала по улицата след пожара предната вечер. Риърдън видя как майор Кортланд първо прави знак на своя капитан и се запътва към него.

— Капитан Риърдън! Радвам се да се видим отново — усмихна се Чейс едва и явно насила, помисли Риърдън, когато му протегна ръка.

Не виждаше почти нищо в мрака, но му се стори, че кавалерийският майор е изключително изморен и мрачен. Дори докато говореше, той погледна капитана, който вече бе тръгнал, и проследил

погледа му, Риърдън забеляза неколцина войници, явно отряд, които, изглежда, се готвеха за поход.

— Май не ви срещам в подходящо време. Сигурно отивате да патрулирате около града.

Настъпи кратка пауза, сякаш Чейс взимаше решение, преди да отговори.

— Не съвсем, капитане. Не точно патрул. Прехвърлят ни към армията при Потомак. Имаме заповед тази вечер да се отправим на север.

Риърдън усети колко зловещо е мълчанието, изпълнило минутите между отговора на Чейс и неговите думи.

— По суша ли отивате? Но това е почти безнадеждно. — Съжали, че го е изтърсил толкова нетактично, но това като че ли не смути Чейс Кортланд. Той просто вдигна рамене, когато Риърдън измънка някакво извинение, и погледна към войниците, насъбрали се на хвърлей от тях. Въпреки тъмнината Риърдън забеляза киселата усмивка, която за миг заигра по устните на офицера.

— Е, не е чак толкова безнадеждно. Макар и почти всички в Колумбия да са на това мнение, докторе.

Кортланд явно бе угрижен. И неспокоен да тръгнат час по-скоро, независимо дали походът бе безнадежден.

— Не искам да съм груб, капитан Риърдън. Не съм неблагодарен за усилията, които положихте за мен в Савана, но в момента нямам много време. За нещо конкретно ли сте дошли?

Риърдън наистина идваше по конкретен повод, но му стана неудобно да увеличава грижите на майор Кортланд. Дълго се колеба, докато накрая реши да продължи. Прекалено много човешки животи бяха изложени на риск, за да не обременява Чейс Кортланд с още една тревога за града и армията, които всеки момент щеше да остави зад себе си.

— Да. Май се налага да прибавя още една към вашите грижи тази вечер, майор Кортланд. Нямахте да ви безпокоя, ако не го смятах за абсолютно наложително. И наистина не познавам друг, към когото да се обърна. Прикрепен съм да лекувам ранени конфедералисти в една болница, както и бежанци, останали без покрив след пожара снощи. Елате в болницата само за малко, няма да ви отнемам от

времето. Имам проблем, а мисля, че вие сте сред малцината, останали в армията, които ги е грижа и ще се опитат да решат проблема.

Дори и в мъждивата светлина на мрачната нощ Риърдън забеляза как младият кавалерийски майор се смръщва припряно. За миг си помисли, че Чейс Кортланд ще му откаже. Ала най-неочаквано Кортланд вдигна ръка, за да даде безмълвен знак на отряда, който чакаше, и се отправи към близката къща. Дори и лекарят да не бе забелязал нетърпението на Чейс, забързаните му крачки го издаваха ясно. Риърдън също бързаше, препъвайки се в развалините, с които бе затрупана тъмната улица на Колумбия. Въпреки това стигна стъпалата на опожарената къща малко след майора. Тъкмо да влезе, и изведнъж се смрази. Още бе стъпил с единия крак на стъпалото отвън, още държеше овъглената рамка на вратата. Бе довел и една медицинска сестра от болницата, госпожа Аштън, защото не познаваше улиците в столицата на Южна Каролина. Докато чакаше вътре, госпожа Аштън явно не бе чула кога са влезли той и майорът. Седеше мълчаливо, без да помръдва, и приличаше на мраморна статуя, изваяна от майстор. Лицето ѝ бе изморено и тревожно, ала все така красиво в слабата светлина от лагерния фенер, който бяха взели, за да си светят по пътя.

„Неоспоримо красива“, помисли Риърдън. Но сега бе изненадан не от красотата ѝ, а от промяната върху помръкналото лице на Чейс Кортланд, който явно я бе познал. И бе изпитал облекчение с почти магическа сила. Но в същия миг по него проблесна и неистова болка. Болка, близка до агонията, раждаща се в място, до което не бе прониквал хирургически скалпел. Сетне вълнението на Кортланд се стопи точно толкова бързо, колкото се бе появило. Когато младият федеративен майор пристъпи в светлината, та Лийна да го види, по лицето му вече не се забелязваха никакви чувства.

— Майор Кортланд. Една от медицинските сестри, госпожа Аштън.

Бе излишно да ги запознава, Риърдън го разбра, още докато говореше. В разширените очи на сестрата проблесна същото чувство — стъписана, и тя бе познала Кортланд. Риърдън усети напрежението и се опита да не му обръща внимание, но в тишината, внезапно настъпила в разрушената къща, тази изненада сякаш бе надвиснала като живо същество.

Чейс Кортланд стоеше така, сякаш не забелязваше лекаря отзад. Гледаше единствено жената и когато заговори, се обърна към нея, а не към Риърдън:

— Госпожа Аштън ли? Снощи побърза да си тръгнеш, без да ми споменеш. Явно трябва да ти честитя, Лийна.

— Не. Засега недей — отвърна тя след малко, та гласът ѝ да не трепери.

Възвърна си бързо самообладанието, въпреки че, щом видя Чейс, сърцето ѝ се разбумтя като обезумяло. Не ѝ бе хрумвало да пита капитан Риърдън как се казва офицерът, с когото той толкова искаше да се срещне, и сега със закъснение се упрекна за този невинен пропуск. Чувстваше се като притиснато в ъгъла животно, неочаквано застигнато от ловджийска хайка, но нямаше как да избяга, да се откопчи от Чейс, както бе направила предната нощ. Беше ѝ останала единствено гордостта да се справя с обстоятелствата, гордостта, която Съмър Аштън ѝ бе възвърнал със своята любов. Изчерви се, но вдигна високо глава и погледна предизвикателно, а не гузно, когато каза:

— Нямах... особено желание да запазвам името на съпруга си, след като градът гъмжи от войници северняци. Сигурна съм, Съмър няма да има нищо против това, че използвам името му, понеже остава само да узаконим брака си.

— Ясно — рече Чейс, успял да скрие болката, която думите на Лийна може би му бяха причинили.

Само вдигна рамене бързо и сковано. На Риърдън обаче не му убягна, че въпреки безразличния си жест Чейс е развълнуван, и объркан и смутен, младият лекар премести поглед от единия към другия.

— Е, може би е за добро, Лийна. След последната ни среща в Атланта аз също се ожених. — Но Чейс се смръщи остро, когато погледна младия лекар, който мълчеше притеснено. След това бавно извърна очи отново към Лийна. — Значи сега си медицинска сестра, Лийна. Веднъж май ми каза, че не можеш да гледаш кръв. Явно си излъгала. За кой ли път!

— Не, не съм излъгала — отвърна възмутено Лийна и се изчерви. — Нито веднъж не съм те лъгала, Чейс. Поне във Вирджиния. Но времето минава и нещата се променят. От войната всичко се променя още по-бързо.

— Щом не е било лъжа, защо напусна така Атланта, Лийна? И защо остави колието, за да го намеря във фермата на Макрей? Заедно с обезобразените трупове на двајсетина убити?

Неволно Лийна притвори очи при спомена за този ден и лицето ѝ стана бледо като на мъртвец — и от думите на Чейс Кортланд, и от горчивината, с която бяха изречени. Само поклати безпомощно глава, без да обяснява нищо. Чейс се бе оженил, а тя вече се бе обвързала със Съмър Аштън. Може би бе по-добре да оставят нещата така.

— Вече няма значение, Чейс. Защо да разравяме жарта на тези стари болки и обиди? Вярвай, в каквото искаш.

При този отговор върху лицето на Чейс моментално се изписа мрачен гняв. Той само кимна рязко за сбогом, завъртя се и понечи да излезе и да се върне при отряда, който го чакаше отвън. Изненадан, Риърдън бързо се спусна и го хвана за ръката, преди той да е стигнал вратата.

— Майоре, чакайте!

Риърдън почти не разбираше какво са си казали, но не му бе и необходимо. Беше му ясно, че нещо се е объркало, и се опита бързо да върне разговора към първоначалната цел, докато Чейс Кортланд не си е тръгнал.

— Причината, заради която ви повиках, още съществува. Много ви моля, помогнете на конфедеративната болница, в която съм разпределен. Имам неописуема нужда от съдействието ви, иначе нямаше да ви безпокоя. Нямам лекарства, работя почти без екип. Ако не бяха медицинските сестри доброволки, като госпожа Аштън, щях да върша всичко сам.

Настъпи кратко мълчание, сякаш Чейс се мъчеше да си спомни за какво му говори Риърдън. Накрая се смръщи и погледна неспокойно към тъмнината навън.

— И какво очаквате да направя, докторе? Не ме намирайте в най-подходящото време. След пет минути вече няма да съм в Колумбия.

Риърдън се поизчерви от прямия отговор на офицера, но усетил напрежението, което го бе предизвикало, се опита да не му отдава особено значение.

— Бихте могли да намерите изход от тази развихрила се бруталност. Все има някой, пред когото да се застъпите за мен.

— Тук сме, за да убиваме бунтовниците, а не да ги лекуваме. Нима не ви го е казал никой от висшия състав?

Чейс се бе обърнал с гръб към Лийна Лейтън и гледаше само Риърдън. Дори в мъждивата трепкаща светлина на фенера, лекарят забеляза как младият офицер се усмихва горчиво и покрусено. Но Лийна, нали седеше в тъмното, не видя нищо.

— Вече дори не те интересува какви зверства върши проклетата ти северняшка армия, Чейс!

Беше се изправила и бе пребледняла още повече.

— Не, не ме интересува. Но ти едва ли мислиш по-различно от мен, Лийна. Защо въобще се изненадваш? — отвърна през рамо Чейс и в погледа, който ѝ хвърли, Риърдън усети отново гняв, поразяващ като светкавица.

— Майоре, моля ви! — намеси се отново той и притеснен, стрелна с очи медицинската сестра. — Все можете да направите нещо. Каквото и да е. Лекувам сто ранени военнопленници и деветдесет от тях ще умрат, ако не ми помогнете. Моля ви.

Изведнъж по тъмните улици настъпи раздвижване, чу се как войниците яхват конете и още докато Риърдън му говореше, Чейс Кортланд се огледа тревожно. Гневът от обвиненията на Лийна, мярнал се върху лицето му, мигновено изчезна, изместен от мрачни предчувствия. Чейс се извърна към него и заговори още по-припряно и отпреди.

— Времето ни за разговор изтече, капитан Риърдън. Отрядът ми е готов и ме чака да потеглим. — Настъпи кратко мълчание. Лекарят имаше чувството, че Чейс Кортланд бързо обмисля нещо. — Въпреки това може би ще успея да ви помогна. Имам един добър приятел в щаба на Давънпорт. Той вероятно ще ви осигури онова, от което имате нужда, но при едно условие. Обещайте ми, че госпожа Лейтън, пардон, госпожа Аштън няма да работи и занапред като доброволка във вашата болница.

Риърдън бе смаян. Още преди да се е съвзел, се намеси Лийна:

— Нямах право да поставяш такива условия, Чейс! Не ти ли е все едно какво съм решила да правя?

— Още те издирват от федералното военно министерство, Лийна. А също и от военното министерство на Конфедерацията. — Лийна го зяпна невярващо в сумрачния, слабо осветен салон, и Чейс

срещна очите ѝ с горчив гняв. — Това исках да ти кажа снощи, когато те видях в парка. Пак заради това почти цял ден кръстосвам Колумбия. За да се опитам да те намеря, да те предупредя. И да ти предложа закрилата си, ако имаш нужда от нея. — Той вдигна неловко и неумолимо рамене. — Историята е много дълга, Лийна, и сега подробностите не са толкова важни. Свързано е със сестра ми, с брат ти и с някои проблеми, появили се напоследък във Филадельфия. Но каквито и да са причините, резултатът е същият. С каквото и име да се представяш, ти пак си същата жена. В Колумбия сигурно има стотина мъже, които ще те познаят още щом те видят, а през следващите няколко дни на никое друго място в Колумбия няма да влизат и излизат толкова много хора от федералното военно министерство, както в конфедеративна болница, пълна с военнопленници. Само това оставаше, да те заловят, докато работиш там.

— Шегуваш се, Чейс. Не ти вярвам — възрази Лийна, накрая успяла да събере мислите си.

Въобщо не се изненада, че федеративното правителство е готово да я арестува. Но нейното собствено правителство? Нейната обична Конфедерация? Никога!

— Опасявам се, че това е самата истина. Брат ти Джонатан бе готов да наруши клетвата, която е положил пред федеративното правителство, и да дойде тук, на юг, за да те предупреди за същото. На него щеше да повярваш, Лийна. Повярвай и на мен. Отчасти сега стоя тук от негово име, за да изпълня обещанието, което съм му дал. Предупреди и новия си годеник, Лийна, и се вслушай в съвета му. Сигурно той ще ти предложи по-голяма безопасност сред конфедералистите, отколкото аз.

— Капитан Аштън не е в състояние да ѝ предложи никаква закрила сега, майор Кортланд — намеси се едва чуто Риърдън и спря Чейс, който вече се бе запътил към вратата.

Младият лекар го погледна многозначително и поклати глава, за да потвърди предупреждението.

— Да не би капитан Аштън да е сред стоте ранени бунтовници, за които се опитвате да намерите помощ? — попита бавно Чейс и дълго мълча. — О, Господи...

Поне за Риърдън бе очевидно, че едва сега Кортланд е свързал годеника на жената с това, че тя е станала медицинска сестра.

Изведнъж изражението на Чейс рязко се промени, атмосферата стана тягостна. Лекарят видя как федеративният офицер поглежда остро към мястото, където Лийна стоеше безмълвна.

— Значи разчиташ на същия този ранен капитан Аштън да те брани не от една, а от две армии, Лийна? Едва ли като военнопленник ще ти предложи някаква закрила. А камо ли, ако умре.

Риърдън видя как в другия край на стаята жената пребледнява съвсем и се разтреперва. Но тя все пак запази самообладание и върна на офицера от Севера непреклонния поглед. Сетне заговори в заредената с очакване тишина тихо, но отчетливо и ясно:

— Но Съмър няма да умре. Няма да го допусна.

— Понякога смъртта не пита. — Отново настъпи тягостно мълчание и макар Риърдън да сметна думите за излишно жестоки — особено за годеницата на мъжа, той не можеше да не се съгласи с тях. — Кажете ми нещо, Риърдън! Какво мислите като лекар? Доколко можете да ме уверите, че капитан Аштън няма да умре?

Мълчанието се проточи по-дълго от очакваното. Риърдън само поклати мрачно глава.

— Не мога, майоре. Малцина от ранените конфедералисти ще оживеят при тези условия. А капитан Аштън е ранен по-тежко от останалите.

В сумрачната стая Лийна усети как Чейс се е вторачил в нея. Кой знае защо, се разтрепери още повече, та да прогони страха, за който според нея още нямаше причини.

— Дори да не умре от раните си, може и да издъхне, ако се опита да те защити в това състояние — рече Чейс Кортланд, забравил за гнева, който бе отстъпил място на някакво нежелание, някакво мъчително решение, наложило му да промени най-неочаквано плановете си.

Риърдън забеляза как той се размърдва, сякаш за да поеме върху плещите си нежелано бреме, и дори в мрака лицето му изглеждаше по-старо отпреди.

— Тогава ще дойдеш с мен, Лийна. Ще те изведе от Колумбия. Далеч от двете армии, Южната и Северната. Налага се довечера да тръгнеш с отряда. Това е единственото решение, което виждам. Единствената закрила, която мога да ти предложа.

Сега Риърдън виждаше само гърба и напрегнатите рамене на Чейс под тъмносиния вълнен шинел. Забеляза как в другия край на стаята Лийна застива от изненада, както внезапно бе застинало всичко в разрушената къща.

— Вдигни качулката да си скриеш лицето, Лийна. Ще те превода през часовете, все едно си някой от моите войници.

— Какво? Да тръгна с теб и северняците на разузнаване? Как, по дяволите, ще помогне това на някого от нас! — Отърсила се от първоначалното стъписване, Лийна усети как в нея се надига гняв. — Нямам намерение да напускам Колумбия. Нямам намерение да ходя никъде, най-малкото с твоите войници северняци! Оставам тук със Съмър Аштън!

— Не можеш да останеш тук, по дяволите! Не чу ли какво ти казах? Толкова ли не виждаш в какво се е превърнала войната, та не проумяваш, че не можеш да останеш тук и да те залови някоя от двете армии?

— Знам само, че Съмър е ранен, и за нищо на света няма да го оставя сам в Колумбия! — възрази Лийна и кой знае защо, усети как очите ѝ се пълнят със сълзи. — Ти ме предупреди, Чейс, и аз, разбира се, ти благодаря. Но няма нужда да правиш друго. Моята „закрила“ вече не е твоя грижа.

— Друг път не е! Независимо дали ти харесва на теб или на мен, пак нося отговорност за безопасността ти. Не мога да те нарежа тук в Колумбия сама, с ранен военнопленник, който да те защитава. Дори и твоят капитан Аштън да не умре, ще види доста трудности, докато оцелее. В известен смисъл ще му направиш услуга, ако дойдеш с мен.

— И да оставя Съмър ранен, може би на смъртен одър...

— А мен как ме остави в почти същото състояние?

За миг предишното огорчение се сля със сегашния гняв на Чейс. Изненадана, Лийна затаи дъх и се взря мълчаливо, с широко отворени очи, в лицето му. Сетне почти веднага отмести поглед, та Чейс да не види, че се е просълзила.

— Сега нямам време да споря за това, Лийна. Довечера ще те изведе от Колумбия.

— Може би си въобразяваш, че като ме накараш насила да изоставя Съмър, ще ми отмъстиш, че те изоставих. Че ако го напусна, ще се върна при теб...

— Няма такова нещо, Лийна. Не забравяй, че вече съм женен. Не целя нищо друго, освен да те предпазя. След случилото се в Атланта и във фермата на Макрей го правя от подбуди, които нямат почти нищо общо с теб. — Дори и дълбоко в себе си да се съмняваше донякъде в това, Чейс не го показва. — Каквито и според теб да са подбудите ми за това решение, идваш с мен. Хайде, тръгвай!

— Ами ако не го направя, Чейс? — въздъхна Лийна бавно и умислено и си наложи да прикове в него очи, изпълнени с все по-голяма болка. — Представи си, че откажа да напусна и Съмър, и Колумбия. Вече си ми причинил достатъчно злини, та да ме е страх от теб.

Намекваше за грубостта на Чейс в Атланта и от мрачния му поглед разбра, че той е доловил за какво му говори. Но от лицето му личеше, че е непреклонен в решението си. Лийна направи една-единствена крачка към него — нещо като безмълвно предизвикателство, загърната в дългата си пелерина. На Риърдън, който я наблюдаваше, тя изведнъж му заприлича на сломена кралица от средновековието. Дори и победена, Лийна излъчваше невероятно достойнство. На маската от непоколебима решимост, която си бе сложил Чейс Кортланд, тя отвърна с гняв и предизвикателство и по бледото ѝ лице се изписа горчивина.

— Какво можеш да направиш, ако просто откажа твоята „закрила“?

— Ако не дойдеш с мен, няма да помогна на твоите ранени конфедералисти. Ако искаш помощ за пленените си сънародници, ти си цената, която трябва да платиш за услугата. Ето колко просто можем да направим решението.

Отново настъпи мълчание и Риърдън забеляза, че Лийна гледа измъчено и невярващо, когато се извърна към него за съдействие. Но той бе прекалено объркан, прекалено притеснен. Само отмести очи от нея и погледна Чейс, за да се опита да разчете израза му в мрака и тишината. Не откри никакъв отговор, но му се стори, че за миг мярва неистова болка. Каквито и да бяха подбудите на Чейс Кортланд, сред тях не бе жестокостта.

— Ще напуснеш Колумбия като един от войниците ми. Стигнем ли някое място, което според мен е достатъчно безопасно за теб, ще те

оставя там. Всъщност няма да се пазарим. Или това, или нищо. Нямам почти нищо друго, което да ти предложа.

— А ако откажа да приема условията ти, значи ще оставиш всички тези клетки войници да умрат?

— Да — отсече Чейс и Риърдън се смръщи от категоричния му отговор.

Той самият не вярваше на майора северняк. Но явно госпожа Аштън му вярваше. В погледа ѝ имаше повече презрение, отколкото гняв, когато тя се взря мълчаливо в него от другия край на стаята. След това погледна тъмната врата, сякаш заслушана във врявата на северняците, готови всеки момент да потеглят, и извърна отново към Чейс очи, в които се четяха омраза и предизвикателство.

— Защо ли да очаквам друго от един северняк? Дори от теб, Чейс. Но да си призная, не очаквах това. Сега май ми просветна. Никой северняк не притежава и капчица достойнство. Най-малко ти.

— Напоследък и двата враждуващи лагера не проявяват достойнство. За това не пише и думица в книгите за добри обноски, а колкото до това коя от страните е по-лоша, вашата кавалерия подпали снощи града, не ние. Поне в началото. Време е да изведе отряда от града, Лийна. Ела или остани — това е единственият избор, който ти давам тази вечер.

Риърдън видя как в просълзените очи на Лийна проблясва предизвикателство, как тя вдига брадичка от неописуема гордост, която вероятно щеше да ѝ струва живота, ако той бе разбрал какво всъщност се разиграва тук. Почти по интуиция обаче бе на страната на обезпокоения офицер и поклати глава, преди Лийна да е казала нещо.

— Вървете, госпожо Аштън. Майор Кортланд е прав в едно: за предпочитане е да оставите капитана, отколкото той да умре, за да ви спаси. Ако наистина се намирате в опасност, ще бъдете в много по-голяма сигурност извън Колумбия.

Чейс Кортланд не изчака да чуе отговора. Още докато младият лекар говореше и тръгна към Лийна, за да я хване за ръката, офицерът се завъртя и кимна, сякаш осъзнал, че няма смисъл да говорят повече.

— Ще наредя да оседлят един кон и да го доведат.

Лийна още не се бе отърсила напълно от изненадата и само изпроводи с поглед Чейс, който хлътна в страховитите сенки на очакващата нощ. Не каза нищо на глас. Не бе необходимо.

Изржението на очите ѝ бе достатъчно красноречиво. Накрая Риърдън наруши тягостното мълчание.

— Благодаря ви от името на нашите ранени конфедералисти, госпожо Аштън. Вие им осигурихте онова, от което имат най-голяма нужда. — Притеснен, той замълча, търсейки думите. — А колкото до капитан Аштън, ще направя всичко по силите си той да оздравее. Кълна ви се. С необходимия персонал и лекарства сега вече имам възможност да му спася живота. И ще му кажа, че сте останали до него, докато обстоятелствата са го позволявали.

— Тоест, докато ми е разрешил майор Кортланд.

Очите на Риърдън помръкнаха от горчивината в гласа ѝ. Той се намръщи и поклати глава, макар да знаеше, че е безполезно да спори.

— Не го съдете толкова строго, госпожо Аштън. Довечера ще напусне града и ще се отпрати на сигурна смърт. А изправени пред смъртта, мъжете понякога стават груби.

— Всеки в тази война всеки ден е изправен пред смъртта, доктор Риърдън. Не виждам оправдание за подобни пазарлъци.

— Не е съвсем така. Довечера Чейс не отива на обикновено разузнаване. Става дума за... нещо повече.

Лийна погледна под око лекаря северняк, погълната от своя гняв, болка и безсилие пред смайващия обрат. Всъщност почти не обърна внимание на думите на Риърдън. Но не ѝ убягна, че Риърдън говори с недомлъвки.

— Какво точно се опитвате да ми кажете, докторе? Нещо конкретно ли?

— Не. Не, няма значение. В крайна сметка още сте конфедералистка. Май вече ви казах прекалено много. Просто мисля, че тази вечер не бива да съдите майор Кортланд прибързано и прекалено сурово. Вероятно има много по-сериозни основания за постъпките си, отколкото предполагате.

Лийна имаше време само колкото да го погледне още веднъж озадачена и кой знае защо, много разтревожена. Тук тази вечер ставаше нещо странно. Нещо, за което капитан Риърдън очевидно имаше отговор, а тя — не.

— Докторе, моля ви, ако има нещо, което според вас трябва да...

— Довиждане, госпожо Аштън. Желая ви късмет.

Риърдън поклати глава и така я прекъсна. Не Чейс, а Грир доведе коня за Лийна пред къщата, и държеше юздите, докато тя го възседна мълком. Загърнатата в пелерината и скрита в мрака на безлунната нощ, нямаше с какво да се издаде, и Риърдън кимна одобрително. Сигурно щяха да успеят. Майор Кортланд вероятно щеше да я изведе невредима от града. Успехът на плана до голяма степен зависеше от офицера, оглавил отряда, и Риърдън се запита колко ли време човек може да издържи на бремето на толкова много отговорности.

Чейс Кортланд бе начело на отряда. Бе яхнал буен дорест жребец и бе вдигнал ръка в ръкавица, сякаш безмълвно даваше заповед. След като подаде юздите на Лийна Лейтън, Грир ѝ махна да иде при чакащия майор. Майорът се бе примирил със свито сърце, че ще не ще, се налага да вземе със себе си бунтовничката, докато капитанът дори не криеше нежеланието си. В тъмните му очи проблясваха лоши предчувствия ѝ дори неприкрит гняв, докато той я гледаше как се отдалечава с коня.

Риърдън се взря смръщен в Грир и нарочно не даде израз на съмненията си. В лагера се носеха ужасяващи слухове за пленници конфедералисти, имали злочестието да попаднат в списък на враговете на военното министерство. „Тъжна работа“, помисли си лекарят. И ако научеха за вечерното бягство, ако полковник Дрейк разбереше, че Чейс е помогнал на Лийна, майорът безспорно щеше да бъде обезглавен... както и жената.

— Кортланд ме помоли да ви предам това — отсече Грир и стресна Риърдън, потънал в мислите си, и той се извърна рязко към кавалерийския капитан.

Грир му връчи нещо, май две набързо надраскани писма, чиито адреси не се четяха в тъмното.

— Ако предадете това писмо на капитан Маклауд от щаба на генерал Давънпорт, той ще го пъхне между телеграмите и при удобен случай ще го прати на север до майора. Поговорете с Маклауд и за проблемите в болницата. Кажете му, че ви праща Чейс Кортланд. Разбрах, че не ви стигат и лекарства, и хора.

— Да. Както обикновено. Може би малко по-зле от обикновено. Сякаш от месец на месец става все по-зле — каза истината Риърдън и се свъси от отчаяние.

Грир само вдигна рамене, сякаш не бе изненадан.

— Е, Маклауд ще направи, каквото може. Освен това след тази вечер щабът на Шърман ни е задължен. Засега това е достатъчно. Особено за един от бунтовниците, капитан Аштън ли беше? — Той млъкна и изчака Риърдън да кимне, сякаш не забелязваше острия въпрос в очите на младия лекар. — Майорът е писал в бележката до Маклауд за него. Той ще се радва на специални грижи. А щом оздравее, ще получи и амнистия.

— Ясно.

Това бе всичко, което на Риърдън му хрумна да каже. Грир май изтълкува озадаченото му мълчание като знак, че са приключили, метна се отново на коня и тръгна. „Защо? — понечи да попита Риърдън. — Защо Чейс се престори пред жената, че проявява такова жестоко безразличие към ранения капитан, а след това рязко е променил отношението си, когато вече бе твърде късно тя да узнае истината?“ Това бе въпрос, на който Риърдън нямаше готов отговор, а и не разполагаше с много време, за да умува върху него. Ранените го чакаха, може би умираха. А той държеше в ръцете си това, за което бе отишъл при Чейс Кортланд. Изпроводи мълком Грир, докато той се присъедини към отряда, който бързо изчезна в непрогледната нощ на Колумбия, и се запъти обратно към болницата, която го очакваше.

Придвижваха се бавно през тъмния град и вече приближаваше полунощ, когато самотният отряд стигна моста на река Салуда и се отправи на запад, към последния пост на огромната армия на Шърман. Колумбия се простираше зад тях. Тази вечер опустошеният град бе притихнал с безбройните — и трезви — кавалерийски патрули, които кръстосваха улиците. Зад тях бе най-страшната армия, съществувала някога в страната. Армия, отхвърлила всички стари правила и повела война, колкото жестока, толкова и победоносна. Зад тях бе и самият Шърман, този особняк, този надарен мъж, изтъкан от противоречия — набожен и безскрупулен, винаги излъчващ присъщата му наситена нервна енергия. Човекът, който в учебниците по история щеше да бъде описван или като най-големия герой на войната, или като нейния най-голям злодей, в зависимост от коя страна на линията Мейсън — Диксън бе издаден учебникът. Шърман — с типичните за него внезапни, изненадващи настроения, с червена коса и късо подстригана

четинеста брада, с вперен като на сокол поглед. Ако стигнеше във Вирджиния, отрядът щеше да премине под командването на Грант — вечният несретник, набеден за пияница, ала извършил истински чудеса за разбитата армия на господин Линкълн. Генералът, от когото очакваха през пролетта да премери сили с блестящия Робърт И. Лий. Генералът, за когото Линкълн се молеше да завземе Ричмънд от Лий и така да сложи край на дългата война.

Докато яздеше между войниците северняци, Лийна имаше странното усещане, че времето и мястото губят граници, че сънува добре познат кошмар, който отново се повтаря. Единствено цветът на униформите бе различен. Всичко останало си бе същото, както когато бе яздила с групата на Стюарт: безлунният мрак, приглушеният тропот на конски копита, леденият студ, витаещото около тях усещане за война — страх, тревога и някаква странна кръвожадност. С лекота я преведоха през постовите. Под тъмносинята пелерина с качулка не личеше, че е жена. Дори не всички мъже от отряда, с който яздеше, знаеха, че сред тях има жена. Сигурно щяха да разберат, щом се зазореше, но часовете се нижеха, никой не ѝ обръщаше внимание и тя малко по малко забрави за тревогите.

Чейс яздеше на десетина метра пред Лийна, без да говори, сякаш не забелязваше, че тя е отзад. Първата миля Грир бе яздил до нея. Само мърмореше и почти не криеше недоволството си. По заповед на своя майор бе благоволил да ѝ даде напътствия — студено и припряно, сякаш на досаден и натрапен новобранец. Докато яздеа с тях, Грир щял да се отнася с нея както с другите войници. Да не очаквала помeko отношение, било недопустим лукс. Ако отрядът си позволял да спре, за да подремне, Лийна щяла да бъде разбудена с тръбата. И докато яздеа на коня, отговаряла за него и трябвало да го храни, пои и четка. Жребците страдали най-вече от болки в гърба, разранени копита и преумора, и ако не искала да ходи пеш, Лийна трябвало да пази жребеца си, понеже Грир нямал намерение да ѝ отпусне друг. Трябвало да слиза от седлото, ако го правели и останалите, да води коня по стръмните възвишения, ако ѝ наредял някой от офицерите. Мъжете от отряда носеха по една карабина марка „Шарпс“, една сабя и един допълнителен колт или ремингтън, боеприпаси, храна за няколко дни в раниците, по петнайсет кила зоб за конете, по две резервни конски подкови, по две одеяла, една мушамка и по един дъждобран. На Лийна

нарочно не ѝ дадоха нищо друго, освен оседлания кон. Явно и Чейс Кортланд, и Грир нямаха намерение тази вечер тя да носи оръжие, докато яздеше сред тях и зад незащитените им гърбове.

Покрай непрогледната безлунна нощ, уморителната скорост, с която язدهа офицерите, покрай объркването и болката си, че е оставила Съмър Аштън и е била принудена да се озове сред омразните северняци, Лийна не забеляза по нищо, че това не е рутинна разузнавателна акция. Мракът скриваше издутите чували с кафе, брашно и захар, натоварени на резервните коне. Допълнителните боеприпаси бяха внимателно увити в парцали, за да не подрънкват. Между войниците забелязано бяха разпределени лекарства, допълнителни кожи за седлата, резервни оръжия. Това, че язدهа, без да спират и все на запад, не я изненадваше. И Лийна знаеше къде Уийлър и Хамптън са разположили основното ядро на конфедеративната кавалерия. Водеше се война и от доста време тя не бе виждала друго, освен това, така че отчаянието и мрачната умора на тази неистова езда ѝ изглеждаха естествени.

Зората се пукна и заваля сив дъждец, който застигна отряда на трийсетина мили западно от завзетата столица на Южна Каролина, край обраслите с борове песъчливи хълмове на Горната област, както я наричаха местните хора. Тук Чейс се престаши да заповяда на отряда си да спре за първата кратка почивка. Сред гъстата борова гора бяха в безопасност. Колумбия отзад сега наподобяваше размазано сиво-черно петно в далечината. На няколко мили северозападно Чейс забеляза първите издайнически проблясъци на биноклите на конфедералистите — все още насочени към града, а не към тях. Бяха се откъснали от основната част на съюзническата армия и това бе най-важното, за което си мислеше той. Почти не се сещаше за Лийна Лейтън.

Щеше да мисли главно за прехода, докато не изведеше хората си в планините, заповяда си мрачно Чейс. Тогава щеше да мисли какво да прави с конфедералистката, която яздеше — мълчалива и навъсена, нежелана и неприета — сред тях. Едно вече знаеше: каквото и да бе казал на Лийна, тя нямаше да бъде в безопасност, докато не пресечеше линията Мейсън — Диксън. Докато войната не приключеше, никой в Юга не бе в безопасност. Конфедерацията агонизираше и дори южняците трябваше да внимават да не бъдат повлечени в нейните предсмъртни гърчове. Освен че трябваше да извърши чудо, за да

преведе своите хора невредими до Грант в далечна Вирджиния, Чейс трябваше да заведе там и Лийна въпреки нейната съпротива, а щом стигнеха, да свали всички обвинения, които федералистите още й отправяха.

Вярно, според Давънпорт мъртвият командир Адамсън бил написал в един доклад, че ако се наложи, Чейс ще върви и по вода. Сега той се усмихна с горчива ирония при спомена за тази оценка. Де да беше по-сигурен в своите способности! Наистина трябваше да извърши чудеса, за да изпълни задачата и да отърве Лийна и от федералното военно министерство.

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА

За изненада на Лийна първата сутрин Чейс не спря за дълго на обраслите с борове хълмове. Отрядът продължи да язди неуморно ден след ден и да се отдалечава от Колумбия — право на запад. После се отправи предпазливо на север и спря да вдигне първия лагер малко след изгрев-слънце на третия ден. Лийна със сетни сили гледаше да не изостава от останалите. Всичко я болеше, докато се научи да се храни и да спи като северняците — на седлото — по време на дългия поход на запад в нощна Каролина. Дойде ѝ мензисът, който изпоцапа още повече и без това мръсните ѝ парцаливи дрехи, и тя съвсем се отврати от похода. Вчера бе принудена да приеме предложената ѝ от един млад северняк резервна униформа, та да си изпере дрехите, които тази сутрин още не бяха изсъхнали.

Ето защо, докато стоеше на ръба на скалата под слънчевите лъчи на двайсет и първия ден от февруари, отстрани приличаше на обикновен войник от армията на северняците, които така люто ненавиждаше. Дългата ѝ коса бе прибрана и втъкната с фиби под широкополата черна шапка. Тъмносинята униформа, с която бе облечена, вече бе изкаляна и прашна. Ботушите ѝ стигаха до коленете. И най-изненадващо, докато оглеждаше от скалата дали в подножието няма бунтовници, излезли на разузнаване, Лийна държеше непохватно карабина на северняците. Беше ѝ подарък от капитан Грир — един „подарък“, заради който се смръщи още повече, докато стоеше на високата величествена скала на Каролина. Оттук с пушка в ръка гледаше един свят, който вече не разбираше.

Носеше името Лийна Елизабет Пенли, жена, орисана да стои на върха на красивия идиличен свят на Юга. После бе избухнала войната и този идиличен свят ненадейно бе рухнал под нозете ѝ. Беше се омъжила за човек, който би трябвало да е бог в нейния свят, но който през войната се бе превърнал пред очите ѝ в чудовище. Бе обичала войник, който би трябвало да ѝ бъде враг... Сетне бе намерила друг мъж, колкото да го загуби заради куршум, изстрелян от северняците по

улиците на Колумбия. А сега яздеше със същите тези северняци, един, от които можеше да е войникът, изстрелял куршума, който бе повалил Съмър. И повече от всичко друго, дори повече от горчивината, обзела я, докато тя стоеше на високата скала и се опитваше да проумее защо се е случило всичко това, защо се е случило тъкмо на нея, Лийна се чувстваше като малко дете, навлязло твърде много в гората и залутано и объркано, търсещо пътя назад към къщи. Светът бе станал непредсказуем и необясним за нея, бе подчинен, точно като Лийна, на приумиците на северняците.

Вече бяха минали край няколко селца. Всеки път Лийна се надяваше, че Чейс Кортланд ще я остави в някое от тях. Попиташе ли го, той й отговаряше грубо, с недомлъвки. От ден на ден тя се отдалечаваше все повече от Съмър, от Колумбия и от обясненията за необяснимите постъпки на майора северняк. Под нея върхарите на боровете приличаха на вълни в огромен зелен океан, който бушуваше неудържимо под вятъра. Вдясно виждаше част от пътя, по който отрядът бе минал днес, но мястото, където чакаха основната група войници, бе скрито от дърветата, които стигаха до самия край на пътя. Само от неравната линия, очертана от върховете, личеше къде невидимият път е прорязал дъбравата, и Лийна отмести очи, за да огледа внимателно гората.

Предполагаха, че бунтовническата кавалерия е някъде наблизко. В светлината на утрото забелязаха издайническия пушек на лагерни огньовете. Лийна още не бе решила какво ще прави, ако видеше сънародниците си. Може би щеше да гръмне с карабината, за да привлече вниманието им? Да отвърне на северняците, с които яздеше, с техните камъни по техните глави? Но Грир сам й бе дал пушката, сякаш за да я провери, ето защо простото решение на Лийна се превръщаше в доста по-сложна дилема. Сега това бе въпрос на съвест и чест. Какво дължеше на отряда северняци, с които яздеше? И какво дължеше на собствената си страна и на губещата кауза на Конфедерацията? Щеше да бъде много по-лесно, ако Грир и останалите се отнасяха с нея като с врага, какъвто Лийна искаше да бъде. Тогава щеше да й бъде много по-лесно да действа, когато има възможност за това.

Отзад вляво се издигаше остър зъбер, към който тя се извърна рязко, стресната от стъпките, които отекнаха по пясъчливия чакъл.

Днес небето бе зеленикавосиньо и осеяно със сивкави облаци. Създаваше впечатление за фон на картина, в рамката, на която се появи Чейс Кортланд. Щом забеляза Лийна, той сякаш се смрази и застина на фона на синьото небе на Южна Каролина.

— Какво, по дяволите, правиш тук горе?

Яростта му почти веднага измести изненадата. Той сведе поглед и видя карабината, която Лийна бе прегърнала. Въпросът му бе последван от внезапно дълго мълчание.

Лийна се усмихна леко иронично. Стана ѝ приятно, че Чейс се е стреснал при вида на оръжието. За миг дори се замисли за неочакваната възможност, която ѝ предоставяше тази пушка.

— Наблюдавам да не се появи кавалерията на конфедералистите, майоре. Както ми бе заповядано.

— От кого?

— От капитан Грир.

Лийна познаваше достатъчно добре Чейс, та да забележи моментално как очите му проблясват гневно и злобно присвигатата му уста се изкривява още повече от напрежение. Чейс явно не знаеше какво е направил Грир. А Грир щеше да си изпати, щом се върнеха в лагера. Чейс за нищо на света не би ѝ поверил оръжие... Вече я беше виждал как се възползва от него.

— Е, явно Грир не си е дал сметка каква прекрасна мишена си за бунтовниците, както се препичаш тук на сивите скали, облечена в синя униформа. Както и каква добра мишена сме ние за теб. — Преодолял най-сетне изненадата, Чейс се пресегна и я дръпна силно по тесния ръб на зъбера. — При всички положения се махай от тук! Слизай от тази проклета скала.

Лийна нямаше друг избор, освен да се подчини, защото Чейс я бе стиснал с все сила за ръката. Но когато излязоха от западната страна, където скалата бе по-широка, се дръпна ядно от него, за да му се отскубне.

— Не е необходимо да ме влачиш като чувал. Качих се тук сама. Мога да слеза и без твоя помощ.

— Не ме предизвиквай да те оставя да опиташ, Лийна. След всичко, което съм рискувал заради теб, ще бъда голям глупак, ако те оставя да си счупиш врата от тази проклета скала! Дай пушката! Ще вървя пред теб.

— Не! Махни мръсните си ръце от мен, Чейс, и то веднага, докато не съм те застреляла!

— Само да сложиш пръст на спусъка, и аз ще...

— Майоре!

С внезапната си поява Били Матсън, който се показва в другия край на скалата, прекъсна Чейс насред заканителното изречение. Той моментално премести очи от лицето на Лийна към младия войник, без обаче да пуска ръката ѝ.

— На югозапад се виждат конници. Към десетина.

— Патрул? Наш или техен?

— Твърде далеч са, за да съм сигурен, но освен ако Давънпорт не е пратил подкрепление, са бунтовници.

— По дяволите! — Чейс пусна рязко ръката на Лийна, пристъпи към самия край на скалата и огледа внимателно гората, разпростряла се долу. — Голям късмет, няма що! Далеч ли са? И бързо ли се придвижват?

— Доста бързо. Едва ли ще успеем да се върнем при останалата част от отряда.

— А Грийн къде е? Не е ли слязъл вече?

Ефрейторът се бе качил чак на върха на стръмната скала, за да огледа местността. Останалите мъже, които вече се бяха насъбрали на широката страна, се спогледаха мълчаливо и вдигнаха рамене.

— Добре, нека някой го повика. Джонсън, бързо слез долу и събери конете. Доведи ги по-насам и внимавай да не...

— Бунтовническа кавалерия! — възкликна ефрейторът, който се появи изневиделица отгоре и под ботушите му се затъркаляха камъчета. — Идват право към нас, майоре.

Чейс веднага се завъртя и загледа свъсен в посоката, откъдето идваха бунтовниците. После погледна през рамо останалата част от отряда. Южняците бяха далеч, скрити между дърветата, на много мили от пътя.

— Ще изтичаме при конете. Ще се опитаме да се присъединим към другите — реши той и посочи. — Малко вероятно е да успеем, но не можем да останем и тук. Нямаме никакво прикритие на тази скала.

— Едва ли ще успеем, майоре — съгласи се Били Матсън и кимна към края на скалата, откъдето бе наблюдавал околността. — Ако не стигнем, ще се озовем без коне точно на пътя на бунтовниците.

— По-нагоре има пещера. Минах край нея, като слизах насам. Можем да се скрием там — рече също тъй припряно Грийн, без да поглежда Чейс. Очите му бяха приковани в хората долу, гласът му бе станал остър от напрежението, което обзема мъжете преди битка. — Ако се качим дотам, преди да са ни забелязали, Джонсън може да се промъкне в гората.

Лийна видя как Чейс Кортланд ѝ хвърля поглед. Явно се бе усъмнил в нея, и усети, че се изчервява от намека в тази безмълвна преценка. Тя бе твърде уязвима, знаеха го и двамата. Преди всичко бе заклетата конфедералистка. Освен това надали щеше да е бърза като мъждеете, ако рискуваха да хукнат към конете и относителната безопасност, в която се намираше по-голямата група. Не можеше да стреля достатъчно добре, за да се защитава оттук. И не можеше да се изкатери по голата скала, за да стигне пещерата — не ѝ достигаха силата и пъргавината, които притежава един мъж. „Така ти се пада, Чейс! — идеше ѝ да каже. — Ти настоя да напусна Колумбия и да тръгна с теб.“

— Не. Пещерата твърде лесно може да се превърне в капан. Вие тичайте. А аз ще остана тук с нея и ще ви прикриваме. — Чейс кимна, взел бързо решението, и посегна към карабината на Лийна. — Тръгвайте.

— Твърде късно е, майоре. Ето ги, идват.

Лийна така и не разбра дали Били Матсън е излъгал. Нямаше време да умува: младият войник се стрелна, грабна я и я понесе към скалата над тях.

— Качвайте се бързо. Хайде! — изсъска в ухото ѝ той.

Изненадана и объркана, Лийна се подчини и заби пръсти в скалата. Били Матсън се катереше под нея, като я крепеше с една ръка за подметките на ботушите и буквално я тикаше нагоре. Лийна нямаше за кога да поглежда надолу, а и не смееше. Бе пребледняла, трепереше не само от неимоверните усилия. Бяха доста високо, тук скалата бе почти отвесна. Ако се изпуснеше, щеше да падне чак в гората почти триста метра надолу.

Покатери се на върха и за миг се просна ничком, задъхана и зашеметена. Сетне някой я сграбчи припряно за ръката и я затегли напред. След малко Лийна запълзя на четири крака в тясна назъбена клисура, която от слънчевата светлина водеше към абсолютен мрак. Чу

се някакъв пронизителен писък над главата ѝ, мъжете се струпаха зад нея, заблъскаха я в тъмнината и я притиснаха грубо в нещо като стена, влажна и мека от невидимия мъх. Чейс се намеси тихо, прошепна навъсено някаква заповед и въпреки че напрегна очи, за да свикне с мрака, Лийна пак не виждаше нищо. Чейс продължи да дава тихо заповеди. Времето минаваше — бавно или бързо, тя не можеше да прецени. Изведнъж от подножието на скалата се чуха гласове, далечни и отекващи в сводестата клисура. Но провлаченият акцент, с който говореха, не можеше да бъде сбъркан. Звукът бе посрещнат с внезапно оглушително мълчание от страна на федеративните войници вътре в пещерата и бе придружен от осезаемо нарастващо напрежение. Насред това напрежение над Лийна отекна пронизителен нечовешки писък, който разцепи заредената с очакване тишина. Тя подскочи и блъсна мъжа до себе си, после вдигна тревожно глава, за да огледа мрака. Нямаше нищо. Не, по-точно тя не виждаше нищо. Но там определено имаше нещо.

Лийна по-скоро усети, отколкото видя, как във въздуха отгоре се стрелна нещо. Чу се тих звук като от птица, която размахва криле да политне, сетне отново стана тихо. Но следващия път звукът се чу от по-близо и Лийна почувства и как въздухът само на педя от ухото ѝ се раздвижва. Дръпна рязко глава, прехапала устни и стиснала очи. Отвън някой проскърцваше тихо с ботуши по скалата и този звук отекваше в пещерата като смъртна присъда. Мъжете вътре вече дори не се чуваха да дишат. Но въздухът край лицето на Лийна отново се раздвижи, този път толкова близо, че тя бе готова да се закълне: нещо наистина я е докоснало, опряло се е в косата ѝ. Прехапа устни, за да не изкрещи. „О, Господи, махнете се! — замоли се тя на бунтовниците отвън. — Божичко, махнете се, моля ви! Единственото, което искам сега, е да се измъкна от тази пещера.“ Какво ли е това тук? Змия, паяк, птица... прилеп. Истината я прониза с невероятна сила. О, Господи, ами да, в пещерата имаше прилепи. Обезпокоени от влизането на северняците, се бяха разхвърчали в мрака около нея. Изведнъж ѝ прилоша и усети как я избива студена пот, която наквасва мръсната униформа. Един прилеп мина още по-близо до лицето ѝ и го докосна с връхчето на ципестото си крило. Лийна замахна към него, без да улучи, и се опита да скрие лице в рамото си. От устните ѝ се изтръгна въздишка, която накрая премина в тихо ридание, което обаче се чу ясно в потъналата в

тишина пещера. Лийна мислеше единствено за времето, когато бе малко момиченце, много преди да е започнала войната. Късно през летните вечери в Блайдсуд, когато те с Джонатан играеха в плевнята, се появяваха прилепите. Един се бе заплел в косата ѝ и бе изподрал лицето ѝ до кръв, докато Джонатан дотърча в отговор на писъците ѝ и го махна от косите ѝ. От това ѝ бяха останали кошмари, които накрая, след много години, вече бяха спрели. Но сега спомените сякаш пресъздаваха действителността. Изведнъж се чуха добре познатият звук от заплитащо се в косите ѝ крило, внезапният пронизителен писък и трепкащият удар на крилото в лицето ѝ. Лийна изохка отново, почти като прелюдия към силния писък, и вдигна ужасена едната си ръка, за да удари животното. Само миг по-късно я изненада мъжът, хвърлил се върху нея и проснал я върху студения под на пещерата.

Чейс се бе метнал срещу Лийна, щом я чу да въздиша, и се бе опитал да потуши писъка, който бе усетил, че се заражда в тихия мрак на пещерата. В първия миг, когато я докосна, изпитваше само сляп завладяващ гняв, от който направо се тресеше, и с усилие се въздържаше да не я удари. Бунтовническите войници бяха отвън и Лийна сякаш отново бе направила своя избор. Нещо изсъска в ухото му и задраска с остри нокти врата му над яката на униформата. „Мили Боже, помисли той, прилеп!“ Веднага усети противната му миризма, вонята на мръсното създание. И когато обърна инстинктивно лице към него, видя две малки червени очички, които се вираха в изкуствената нощ на пещерата. Без да мисли, той се пресегна да го хване и рязко дръпна ръка, тъй като разяреният и ужасен прилеп бе забил сякаш всичките си зъби и нокти в него.

Мигновено го прониза болка и застанала под него, Лийна се задърпа. Тежестта на тялото му я смазваше. Рамото, с което бе притиснал лицето ѝ, я задушаваше. Но единствената реакция на Чейс беше да я притисне още по-силно и да замахне за пореден път в тъмнината към прилепа. Сега вече очакваше болката и не ѝ обърна внимание, само хвана с пръсти малкото хлъзгаво телце на прилепа и го стисна силно. Точно пред входа на пещерата отекнаха провлачени гласове точно в мига, когато Чейс запрати в тъмнината, високо нагоре, прилепа. Сетне пак със същата ръка обгърна Лийна, притисна я още по-силно към тъмната си вълнена униформа и се наведе към нея, за да я успокои, пък било и с една-единствена дума. Като по чудо успя да

заглуши в прегръдката си нейните ридания. Гласовете на бунтовниците отекнаха пак, но този път, слава Богу, по-далеч. Чу се тихият звук на отдалечаващи се стъпки, сетне последва страховита тишина, нарушавана единствено от тихия шумол на прехвърчащите прилепи и някой техен случаен писък.

Чейс изпита истински ужас, когато видя, че един прилеп се е заплел в косата на Лийна. Тялото ѝ под неговото бе топло и болезнено предизвикателно. Миризмата, която излъчваше, беше нежна и женствена, лицето му се притискаше към топлия ѝ врат. Тя потрепери от страх, както някога бе потръпвала под него от неистова страст, и в миг Чейс бе вцепенен от ужас, осъзнал, че още я желае — една сляпа, изгаряща жажда да я притисне в обятията си. Нито венчалната халка на ръката му, нито натрупалата се в него горчивина от предателството ѝ можеха да го спасят от това желание, както бе очаквал. Лейси бе прав в Савана: зимните рози много лесно можеха отново да разцъфтят. Сякаш опарен от допира ѝ, Чейс пусна Лийна и се претърколи върху студения каменен под. „По дяволите! — ядоса се на себе си. — Остави! Забрави я! Не го ли направих, ще погубиш и себе си, и целия отряд.“

— Грийн, излез да видиш дали вече е чисто — прошепна по-остро от друг път и усети как зад него Лийна се отдръпва с облекчение.

Не се обърна да я погледне. Извади револвера и запълзя след ефрейтора към изхода на пещерата. Чу зад себе си нечий приглушен шепот — „Матсън“, помисли той — и как Лийна му отвърща още по-тихо. Матсън пак ѝ каза нещо, доста състрадателно, и Чейс отново се изруга ядно наум. Колко глупаво бе постъпил, като я бе взел със себе си! Трябваше да я остави в Колумбия, да я остави сама да се пребори със съдбата си, както бе пожелала тя. Лийна продължаваше да е конфедералистка, дори не го отричаше. И продължаваше да бъде все така женствена, подвластна на странните инстинкти на своя пол. Това, че бе облякла мъжка униформа, не променяше същността ѝ. Дали умишлено или не, току-що бе направила така, че всички можеха да бъдат заловени или избити. Въпреки това Матсън бе любезен с нея. Сигурно изгаряше от желание да я обладае. А не бе минала и седмица, откакто бяха поели на дългия, уморителен поход на север.

— Чисто е, майоре — отекна със страшна сила в мрака.

— Добре, Матсън, върви — кимна Чейс към изхода и се дръпна, та младият войник да мине.

Настъпи кратка пауза и отново се чу тих шепот. Не Матсън, а Лийна запълзя покрай Чейс към мъждивата светлина, процеждаща се от входа на пещерата. Чейс пак се смръщи и посегна грубо да я хване за ръката.

— Не. Поне можеш да изчакаш реда си.

— Нямаме нищо против, майоре — прекъсна го бързо един от другите мъже и посочи нагоре към невидимите прилепи, които продължаваха да летят над тях, да кръжат и да писукат. — Жените се плашат, а за нас те не са толкова ужасни, сър.

За миг Чейс стисна още по-силно ръката на Лийна. После изведнъж я пусна, стори ѝ път и махна грубо с ръка.

Тя още трепереше, когато излезе на благословената слънчева светлина и пое дълбоко от сладкия свеж въздух. Зад нея останалите войници се измъкваха един по един от пещерата. Един застана на ръба на скалата, погледна надолу и се наведе да вдигне нещо.

— Бунтовниците са били само на хвърлей. Как ли не са ни надушили? Вижте. На някой му е паднал токът на ботуша.

Лийна погледна натам, но по-скоро по инстинкт, отколкото от любопитство. Кожата беше ръчна изработка. Токът явно бе на южняк, защото федералистите произвеждаха фабрично униформите си. В единия ъгъл имаше избелял изтърган знак и тя се смръщи леко, щом го видя. Той събуди у нея смътен забравен спомен, но Лийна не се напрегна да се сети какъв точно. Съзнанието ѝ беше заето с друга мисъл — с угризението, че преди малко в пещерата се е държала лошо и е длъжна и да се извини, и да благодари на Чейс Кортланд. В миг бе осъзнала, че единственият мъж, който има някакво значение за нея, е Чейс и никой друг. Ясно си спомняше как толкова познатото му тяло се бе отпусकало върху нейното, нещо, което ѝ беше много скъпо преди Атланта, Савана и унищожаване на Колумбия. Това събуди у нея стаена тъга и неотдавнашният ѝ гняв отстъпи място на незабравената болка. Чейс се появи от пещерата и Лийна се опита да се обърне и, макар и неохотно, да се извини за поведението си.

— Чейс, аз...

— Извинявай, Лийна — прекъсна я рязко той, сякаш изобщо не я бе чул.

Дори не я погледна. Вместо това извърна очи надолу от ръба на скалата и се смръщи, сякаш очакваше да види сред дърветата бунтовническата кавалерия. Почти не обръщаше внимание на Лийна.

— Май бях излишно груб в пещерата. Извинявай. Но отначало си помислих, че си решила да извикаш, за да предупредиш бунтовниците отвън.

Тя погледна уплашено встрани и известно време мълча, за да събере мислите си. И за миг не ѝ бе хрумнало да вика, за да ги предупреди... Но сега, когато си мислеше за това, не проумяваше на какво точно се дължи. Защото не искаше да види Чейс мъртъв, осъзна бавно Лийна, нищо, че му бе страшно ядосана заради Колумбия. Не искаше да го види как целият е в кръв и се гърчи от болка, как умира пред очите ѝ, може би дори в ръцете ѝ... Защото ако това се беше случило, пак щеше да го държи в обятията си. Независимо от Съмър и всичко останало. Вярно, Чейс беше северняк. Пак го мразеше заради горчивата мъка, която ѝ бе причинил през цялата тази година. Но не толкова много. Никога не го бе мразила много. Някога го беше обичала пламенно, беше носила неговото дете в утробата си и бе щастлива от това. Винаги щеше да носи в сърцето си нещичко от тази някога толкова неудържима връзка. Винаги, до гроб.

— Не. Не, и през ум не ми е минавало да ви предам всички по този начин... Макар и, честно казано, почти цяла сутрин, докато стоях с пушката, се чудех какво ще направя, ако видя долу конфедералисти. Май бях решила да ги предупредя, ако имам възможност. Но вътре в пещерата се уплаших от заплелия се в косите ми прилеп. За мен е важно да го разбереш. Може би вече не съм такава фанатична конфедералистка, както някога. Или пък през войната се нагледах на прекалено много смърт, та да си взимам на душата греха и аз да убивам, когото и да било от двете армии. И аз не съм сигурна за причините. Но няма да предам нито теб, нито войниците ти, Чейс, освен ако не почувствам, че нямам друг избор, освен ако въпросът не стои така: кой да умре, конфедералистите или северняците. Докато нещата не стоят по този начин, не се страхувай, че искам да умрете, Чейс. Не е така.

Чейс изведнъж я погледна мрачно и напрегнато, със съмнение, но и с нещо друго, нещо, което Лийна щеше да определи, ако разполагаше с малко повече време. Беше виждала и преди същото

чувство върху лицето му. Но той бързо извърна очи и Лийна не успя да се сети. Чейс вдигна рамене, сякаш не ѝ вярваше.

— Наистина ли, Лийна? — Във въпроса му прозвуча познатата ѝ горчивина. — Ако ти вярвах докрай, следващия път нещата щяха да бъдат много по-прости. Може би и за двама ни.

Той пак сви рамене и тръгна, за да не чуе възраженията ѝ.

Стъписана, Лийна го хвана за ръката, за да го накара да се обърне към нея.

— Чейс, какво, по дяволите, очакваш от мен? Изглежда каквото и да направя, на теб все не ти харесва! Защо поне не се опиташ да чуеш какво ти говоря?

— Защото само преди няколко минути се заканваше да ми пръснеш главата с пушката, която ти е дал Грир. Просто се налага да ми простиш, че не съм в състояние да разбера променливите ти състояния, Лийна. За разлика от теб не съм способен да премина толкова бързо от гняв към извинение!

— Разбира се, че бях ядосана! И още съм! Имам право да бъда! Принуди ме да напусна Колумбия, да оставя Съмър ранен. Принуди ме да тръгна с някакъв проклет федералистки патрул един Бог знае накъде, докато ми търсиш чудодеен оазис в пустинята на войната. По дяволите, Чейс, разбира се, че ще съм ядосана, но не съм чак толкова вбесена, че да искам да умреш. — Тя замълча, опитвайки се безрезултатно да разгадае израза в очите му. — Изобщо не съм ти враг, Чейс. Никога не съм била. И сега не съм. За теб може и да няма значение, но е така.

— Дори и да можех да ти повярвам изцяло, Лийна, вече е прекалено късно. Всъщност засега вероятно и за двама ни е по-добре да си останем врагове. Нека не усложняваме отношенията си.

Той се освободи от ръката ѝ, без да поглежда назад, и Лийна не видя болката, проблеснала за миг в помръкналите му очи. Този път не се опита да го спре и загледа безпомощно как Чейс отива в края на скалата, където го чакаха останалите войници.

— Дайте пушката, майоре. Ще я сваля вместо вас. — Още докато говореше, войникът посегна към „подаръка“, който Лийна бе получила от Грир. — Въпреки това май е по-добре първо да ѝ извадя патроните.

— Не е нужно, Пиърс — отвърна Чейс и свил рамене, подаде оръжието на редника. — Вече проверих, изобщо не е заредено.

Очите на Лийна се разшириха от изненада, веднага последвана от нов прилив на гняв. Но Чейс бе тръгнал, преди тя да е казала нещо, и Лийна се опита да забрави не особено изискания начин, по който Грир бе дал израз на своето недоверие. Повечето северняци вече бяха последвали майора, който слизаше, но двама чакаха отзад, сякаш натоварени да придружат Лийна до долу. Когато и тя тръгна след останалите, не се въздържа и погледна навъсено пушката, която единият държеше, и той сякаш разбра погрешно погледа ѝ.

— Походът от Колумбия до тук бе тежък. Не по-малко тежък ще бъде и до Вирджиния. Раните, които майорът получи в Савана, продължават да го мъчат, когато е уморен. Затова реших, че ще му бъде по-лесно, ако слиза с празни ръце. Били ще се погрижи за вас и без моя помощ.

Лийна понечи да кимне, все още посърнала след одевешната кавга с Чейс, почти не слушаше войника. Но когато заслиза по склона, се извърна смутена и объркана, изведнъж осъзнала думите на войника. Рани в Савана ли? Поход до Вирджиния? За какво, по дяволите, говореше той? Явно двамата войници северняци смятаха, че Лийна е в течение. А тя не знаеше нищичко. В Колумбия доктор Риърдън я бе предупредил, че това не е обикновен разузнавачески поход, но в яростта и негодуванието си през последните няколко дни тя не обърна внимание на неясните му думи.

— Вирджиния ли? — Въпреки усилията ѝ, гласът на Лийна издаде изненадата ѝ и тя вдигна рамене, опитвайки се да я прикрие. — Тоест, наистина ли мислите, че ще стигнете толкова далеч на север?

По-младият войник, Матсън, който ѝ бе помогнал да се изкатери до пещерата, просто сви рамене, сякаш съмненията ѝ не го изненадаха, нито пък го засягаха особено. Ухили се добронамерено и отвърна:

— Майорът казва, че ще стигнем. Мисля, че е прав. Той обикновено не греша.

— Не се безпокойте, госпожо Лейтън — намеси се другият мъж, поел преди малко пушката от Чейс. — Ще стигнем живи и здрави до Вирджиния. И у дома ще се приберем. Вие сигурно не си спомняте за мен, но миналата зима бях разквартируван у вас в долината. Доста от нас бяха настанени във вашата къща. Вашата Джюъл беше много добра с нас, грижеше се за болните и все ни правеше сладкиши. Сключихме нещо като сделка с нея. Обещахме ѝ, че ако се наложи да

ви търсим, непременно ще ви намерим. Малко ни изненада, че тръгнахте с нас от Колумбия, но мисля, че сделката си остава в сила. Ще се грижим за вас до края на похода. Не се тревожете.

Лийна само го погледна смутено и се опита да прикрие изписалата се на лицето ѝ изненада. Вирджиния ли? Мили Боже! Сега предупрежденията на Риърдън ѝ станаха съвсем ясни. Чейс не е могъл да я остави в Колумбия, защото нямаше да се върне там... А Колумбия и Вирджиния бяха разделени от стотици мили конфедеративна територия! Това всъщност не бе обикновен патрул. Някои от въпросите започнаха да намират своите отговори.

— Ами раните му от Савана? Нямам впечатление, че го затрудняват.

— Май вече не, госпожо. Тогава, в Савана, първо решихме, че е мъртъв. Дори капитанът беше загубил надежда. Но въпреки всичко той се довлече едва ли не пълзешком до седлото, за да се присъедини към армията, когато тя се отправи към Колумбия. Тогава никой не мислеше, че е възможно, защото първите дни майорът едвам се крепеше на седлото. Но беше решил твърдо, че ще дойде с нас на север, и никой не бе в състояние да го спре. Разбира се, добре направи. Много щеше да ни липсва при това развитие на нещата. Нямаше да поема към армията на Грант с друг, освен с майора.

Изведнъж в душата на Лийна като смазваща вълна се надигна болка. В съзнанието ѝ изникнаха проклетият ден на засадата, далечният тътен на изстрелите и уверенията на Макрей, че командирът северняк е мъртъв. Когато Лийна го видя в Колумбия, въобще не ѝ дойде на ум дори, че е бил ранен. Изобщо не ѝ хрумна, че е положил нечовешки усилия, за да я намери по възможно най-бързия начин. Вместо това го бе обвинила, че не го е грижа за нея, че не е чул отчаяния ѝ зов за помощ, който душата ѝ му бе отправяла през всички онези ужасни дни, преди да се появи Съмър. Никой друг не знаеше защо майорът е „допълзъл до седлото“, за да се присъедини към своя отряд... Но сега изведнъж Лийна разбра това. Независимо от гнева, независимо че Чейс бе убеден, че тя го е предала в Атланта и след това, независимо дори от брака, който бе сключил през следващите месеци, той по инстинкт бе усетил неистовата ѝ нужда от неговата помощ. И както преди много време, на полянката пред колибата на жената гула, когато бе имала огромна нужда от него, Чейс наистина намери начин

да дойде и да ѝ помогне. А в Колумбия тя му се отплати, като първо избяга, а после му се ядоса и му каза груби думи.

— Госпожо Лейтън! Госпожо Лейтън! Добре ли сте?

Сякаш изведнъж се събуждаше от сън или по-точно, от кошмар. Били Матсън се взираше недоумяващо в нея и останала без дъх, Лийна примигна, усетила как сърцето ѝ бие като обезумяло. Небето все още беше синьо. Слънцето огряваше скалата и стопляше деня, а долу върхарите на боровете пак се полюшваха като неспокойно зелено море. Но Лийна сякаш видя внезапно някаква картина. В следващия миг обаче се върна в действителността.

— А, да, извинявайте. Да, разбира се, добре съм. Благодаря ви за милото предложение да ми помагате до... Вирджиния. Ще се постарая да не ви създавам проблеми.

— Да слизаме тогава. Само това оставаше, да ни зарежат сами тук.

Тя кимна неловко и тръгна покорно, ала нозете ѝ се подкосяваха, ръцете ѝ трепереха и слизането беше два пъти по-бавно. Матсън вече бе долу. Лийна още беше на скалата, когато долу се появи трети войник.

— Какво я глезите тази бунтовническа курва, Матсън! Майорът замина, хич не ме интересуват проклетите му заповеди. Нямам намерение да стоя и да ви прикривам. Ще ида при останалите от отряда.

Лийна най-сетне слезе и се просна в гората тъкмо когато непознатият войник им обърна гръб. Продължаваше да трепери и да се опитва да го скрие, и когато Матсън понечи да я хване за ръката, той не разбра причината за нейния страх.

— Елате, госпожо. Не се плашете от Хейзън. Голям боклук, погаден е дори и от Банкс, но ние ще ви пазим. Не се тревожете.

Лийна помнеше Банкс от зимата във Вирджиния. Ако Хейзън беше по-лош от него, значи тя наистина можеше да си има неприятности. Неприятности и в отряда на северняците, и извън него. Вирджиния и армията на Грант сигурно се намираха на стотици мили. Колкото и кадърен и самоуверен да бе Чейс Кортланд, колкото и Лийна да разчиташе на него, тази мисия ѝ се струваше самоубийствена. А един метеж вътре в отряда щеше да е последната целувка на смъртта. Както току-що ѝ бяха напомнили, Чейс е бил на косъм от смъртта в

Савана. Дори и най-добрият воин е смъртен. На този етап от войната жертвите сред офицерите и в двете армии бяха станали неимоверно много и това се дължеше не само на опасностите, които срещаха, щом поведяха бойците си на сражение. Куршумите не бяха оцветени в синьо или в сиво и „приятелският“ огън в незащитения тил можеше да бъде също толкова смъртоносен, както и огънят на врага. Докато се придвижваше на север, Чейс Кортланд можеше да бъде убит и от своите, и от врага.

Далеч от гъстите борови гори на Южна Каролина и в пълно неведение за опасностите, които застрашаваха сина му, Джошуа Кортланд седеше смълчан в своя кабинет на втория етаж.

Следобед бе кръщенето на новородения син на Пенли. Джошуа вече се беше облякъл официално, защото накрая се бе предал пред деликатната настойчивост на Уитни да присъства. Щяха да кръстят момчето Джошуа Дъглас — съчетание от имена от Севера и Юга, а Джошуа щеше да му бъде кръстник. Нямахше желание да ходи, но не знаеше какво да измисли, за да се извини. Приемаше го като неприятно задължение, както напоследък приемаше всичко. Щеше да бъде много по-лесно, когато умре. Само дето тогава щеше да се наложи да обяснява на Господ защо се е провалил в толкова много неща в своя живот — един живот, който бе живял според безсмислен, а накрая дори лицемерен кодекс. Единият му син бе мъртъв заради идеалистичните му заблуди. Другият все още беше на фронта, рискувайки живота си заради същите тези убеждения, които баща му му бе предал със свята жар... докато самият му баща бе разбрал със закъснение, че Дон Кихот в крайна сметка просто е луд.

Джошуа осъзна, че накрая собствената му дъщеря го е сразила, принудила го е да се оттегли, и то опозорен. И резултатът от тази моментна слабост бе, че целият му живот се превърна в непростимо лицемерие. Не мразеше Елинор. Всъщност не бе способен да реагира на нищо, така че не мразеше дори себе си. По-скоро се презираше — със същата странна безпристрастност, с каквата би погледнал слузестата диря, оставена от гол охлюв по влажните камъни в градината.

Върху мраморния плот на масата до лакътя му стоеше кристална гарафа с коняк. В камината от карарски мрамор гореше слаб огън, съскащите газени полилеи осветяваха помещението: за разлика от керосиновите лампи не миришеха на камфор и не пушеха. Джошуа бе обграден отвсякъде от лукс, но от това не му ставаше по-леко. Върху коленете му бе разгърнат вестник, палецът и показалецът му бяха посивели от печатарското мастило. В заглавията се съобщаваше, че армията на Шърман е превзела Колумбия почти без да среща съпротива от страна на Конфедерацията, и Джошуа се изпълни с надежда, че войната скоро ще свърши и синът му ще се прибере. Но дори това не разчупи черупката на странната, апатична меланхолия, обзела го след вечерта, когато замина Елинор. Нищо не би могло да го измъкне от това състояние. Бе като жив труп, студен и безчувствен. Единствената разлика бе, че сега, както и преди, сърцето му отказваше да спре.

— Джошуа! Слава Богу, намерих те навреме! — Пребледнял и разтреперан, Хенри Уолтърс нахлу без предупреждение в хладния кабинет, където се бе усамотил Джошуа. Леко смутен, той се надигна от удобното виненочервено кресло и се взря в мъжа срещу себе си. — Те знаят, че знам за тях, Джошуа! Сигурно ще се опитат да ме убият.

Възрастният Уолтърс бе направо обезумял. С объркания си вид и несвързаните думи създаваше впечатление на луд. Джошуа само се взря в него, неспособен да отрони и дума. Бе подразнен, че някой толкова нахално му стоварва проблемите си — истински или въображаеми. Животът му бе свършил. Единственото, което искаше сега, бе да го оставят да умре в мир, а Хенри Уолтърс сякаш изведнъж оспорваше това негово желание.

— Джошуа, за Бога, направи нещо! Роланд Ходжес, Мортимър, Фийлдс, Долан и още десетина души, някои от които са от групата, а други — не. Излъгах те онази вечер, Джошуа, когато ти казах, че не съм ги чул достатъчно ясно, за да съм сигурен. Прекалено много се страхувах от тях. Бог да ми е на помощ, още ме е страх. Но сега, когато краят на войната може би приближава, те са по-решени отвсякога на това.

— По-решени на какво, Хенри? — Само за един толкова добър стар приятел Джошуа можеше да положи толкова усилие. Който и друг да беше на негово място, просто щеше да звънне на Кук да го отпрати.

— Нямам и смътна представа от какво си се притеснил толкова, Хенри. Има ли нещо общо с коалицията?

— Не си ли спомняш, Джошуа? За Бога, не си ли спомняш онази вечер? Една от последните сбирки, на която присъства? Малко преди да получиш пристъпа.

Бе прекалено отдавна — не като време, а като събития, разиграли се оттогава насам. Тревогите покрай коалицията отдавна бяха минали на заден план след неприятностите, сполетели го у дома: Джошуа се бе разминал на косъм със смъртта, Чейс се бе върнал и се бе оженил, сетне бракът бе анулиран, Елинон, Джонатан Пенли... Струваше му се, че онази вечер е била не преди няколко месеца, а преди цели години.

— Значи има проблем и с коалицията, така ли, Хенри?

— Да. Не. Не в коалицията като цяло, Джошуа, към която ние с теб се присъединихме. Дори вече не са организирани. С падането на Савана и новите възможности за печалби там всеки започна да мисли само за себе си. На сбирката миналия месец малцина от членовете си направиха труда дори да дойдат.

Уолтърс се поуспокои и си възвърна част от цвета на лицето. Прие чашата коняк, която Джошуа му предложи, и кимна нервно.

— Ходжес, да, разбира се. Спомена и Мортимър и Долан, нали?

— Може би и още хора, за които не знам. От Ню Йорк, Бостън, Балтимор и Вашингтон. Някои са дори от военното министерство, сигурен съм!

Джошуа го побиха ледени тръпки. Това бе първото чувство, което изпитваше от много време насам. Няколко капки от коняка, който си наливаше, се плъзнаха по ръба на чашата и оставиха петно върху ресните на персийския килим с цвят на слонова кост. Разтреперан, Джошуа остави рязко гарафата върху масата. Военното министерство ли? Ами да! Внезапно си спомни. Господи, беше го видял с очите си! Беше го видял и го бе забравил. Внезапният страх разсея апатията, сковала сърцето му, откакто Елинон бе заминала и бе оставила живота му в пълна разруха. „Глупак!“, упрекна се той. Въпреки личния му живот, който се бе превърнал в ад и бе погълнал всичките му мисли, как бе могъл да забрави предупреждението за надвисналото зло?

— Към трийсетина души са, Джошуа. Това включва и хората от Вашингтон — „първия ешелон“, както ги нарича Лафайет Бейкър. Може би сред тях е и самият Стантън. Не знам.

— Но какво могат да направят, Хенри? Президентът държи под око военното министерство. Както и държавният секретар Стюарт.

— Явно министерството им се е изплъзнало. — Уолтърс преbledня още повече и рязко остави чашата с коняк. — Намислили са да отвлекат президента, Джошуа. А също и Стюарт. Божичко, само не ми казвай, че съм се побъркал. Вече ми мина през ума, че съм луд, че сънувам този кошмар или само ми се привижда. Може и да е така. Но искам да знам със сигурност. — Уолтърс бръкна в джоба си, откъдето извади изпомачкан лист и го подаде с разтреперана ръка на Джошуа. — Господи, прочети това! И после ми кажи, че съм луд! Замесен е актьор на име Бут и един от разузнавачите на Бейкър — някой си Луис Пейн. Това е почеркът на Бейкър, въпреки че е подписано с „Уотсън“. Вече са се срещнали един-два пъти в Ню Йорк. Определили са и проклетата дата! За Бога, Джошуа, длъжен си да направиш нещо! Имаш по-голямо влияние във Вашингтон от мен. Трябва да ги спреш, докато все още някой е в състояние да го стори!

Кръвта се оттегли бавно и от лицето на Джошуа. Пръстите му се разтрепериха, когато той пое смачкания лист. Да. Беше почеркът на Бейкър, познаваше го добре. Да отвлекат Ейбрахам Линкълн, президента на Съединените американски щати? В началото на март? Изведнъж от предишната сковаваща апатия не остана и следа.

— Откъде, за Бога, си го взел, Хенри?

Настъпи кратко мълчание, нарушено от сподавен шепот:

— Откраднах го на последната сбирка от Ходжес. Показа го на някои от мъжете, но не и на мен. Не на всички. След това го сви на топка и го хвърли в камината. Отидох уж да си наляя коняк и го изритах от огъня. По-късно, когато реших, че не ме виждат, го взех. — Уолтърс примигна, сякаш очите му бяха насълзени, и се извърна. — Това е Божието възмездие, Джошуа. Постъпихме ужасно, като се присъединихме към групата. Аз съгреших повече и от теб. Замъкнах те при тези хора, защото се страхувах да се обвързвам сам с тях. Господи, как съжалявам сега! Де да можех да върна назад времето! И да залича всичко. Да върна парите, които съм получил от техните машинации. До последния цент — нареждаше Уолтърс като умопобъркан. Бе разстроен и ужасен, говореше, сякаш се молеше на глас. — Не искам да превеждаме Юга! Не искам да живея като цар на гърба на

победените бунтовници! Не искам да се меря с руския цар по богатство и власт, нито да създавам някаква ненавистна тирания в...

— Хенри, престани! — прекъсна го Джошуа грубо, отчасти защото също се уплаши, но и защото бе подценил този кошмар и си бе позволил да го забрави.

Бе извършил две престъпления. Две непростими грешки: Елинор и сега това.

Хенри Уолтърс се обърна рязко и замръзна, вперил невярващо очи в приятеля си.

— О, Господи, Джошуа?... И ти ли си замесен?

Джошуа примигна, напълно объркан. Блед като труп, Хенри Уолтърс се взираше в него, без да се помръдва. Разтрепери се отначало мъничко, сетне неудържимо.

— Значи с мен е свършено. Ето как са разбрали. Ти си ме издал. Аз ти казах, а ти...

— За Бога, Хенри, млъкни! Съвземи се! — Джошуа пристъпи, сграбчи го за рамото и го разтресе с все сила. — Не ставай за смях! Нищо не съм казвал! Включих се към тези негодници колкото да ги държа под око и да се опитам да ги спра, ако стигнат прекалено далеч! Познаваш ме от години! Знаеш, че презирам хора като тях. Презирам ги!

Хенри продължи да се взира в него и накрая примигна. Върху старческото му лице отново се изписа облекчение.

— О, слава Богу, Джошуа, сега вече ти вярвам. Но отпърво се усъмних. Не проумявах защо човек като теб ще се хваща с тях. — Думите му заглъхнаха и изведнъж в очите му отново припламна ужас. — Но какво можем да направим в такъв случай? Нищо. Нищо не можем да направим. Ще ни убият, Джошуа. И двамата ще ни убият. Окото им няма да мигне.

Джошуа се усмихна мрачно в знак, че е съгласен.

— Това няма особено значение за мен, Хенри, и без това вече съм пътник. От известно време знам, че е само въпрос на време. — Той вдигна рязко рамене, за да се отърси от самосъжалителните нотки. — Така че не могат да ми сторят нищо, което вече не е направила природата. Нека този лист остане у мен. Може да ми е необходим, за да убедя някои хора във Вашингтон, че не става дума само за долни слухове и уплашени старци.

— Да. Да, разбира се, задръж го. — Хенри му подаде листа така, сякаш беше заразен, и въздъхна дълбоко от облекчение, когато Джошуа го пое. — Благодаря ти. Благодаря ти, Джошуа. Сега поне, ако заловят мен, ще останеш ти. А ти можеш да ги спреш някак. От това ми олеква. Сега Господ вероятно ще ми прости. Поне имам някаква надежда. — Той замълча и погледна някак особено Джошуа. В очите му проблеснаха сълзи и изведнъж Хенри протегна ръка, за да се сбогува. — Бог да те поживи, Джошуа! Горд съм, че мога да те нарека свой приятел. Надявам се — въпреки всичко, въпреки онова, което сигурно си мислиш за мен, след като последната година се забърках с групата, надявам се, че още ме смяташ за приятел и не ме презираш прекалено много. Нали?

Джошуа бе обзет от противоречиви чувства и сред тях бяха и чувствата, от които се страхуваше Хенри Уолтърс. Но кой беше той, че да презира другите заради тяхната слабост? Господ даваше на едни сила, на други малодушие и Хенри се бе справил твърде добре за качествата, които бе получил от Всевишния. Оставаше да се види колко добре ще се справи оттук нататък Джошуа. Засега резултатът, който бе постигнал, не бе за завиждане.

— Разбира се, Хенри. Приятели сме от толкова време. Винаги съм разчитал на теб. — Успя да се усмихне, за да прикрие съмненията си, че се самозалъгва. — Сега се успокой! Иди да си починеш някъде. Замини в провинцията, може и в чужбина. Стига си се тревожил! И да се побъркаш, с нищо няма да помогнеш.

— Да, може би ще замина за провинцията. Имам ферма край Ланкастър. Водих там сина ти Чейс на лов, нали се сецаш? Ще ида там. Далеч от града.

— Добре, Хенри. Приятен ден, стари приятелю!

Джошуа погледна нетърпеливо часовника над камината. Вече закъсняваше за черквата, където щеше да е кръщенето на малкия Пенли. Налагаше се това, което трябваше да свърши, да почака няколко часа. „Но нито миг повече“, обеща си той. Щеше да поправи поне тази грешка. Бяха загинали прекалено много хора, бяха рухнали прекалено много красиви неща, унищожени от войната. Нямахше да позволи цялото това нещастие да е напразно. Трябваше да намери начин да осуети плана на коалицията. Явно битката с Елинор не бе единствената, която Господ му бе отредил да води в този живот. И

макар да бе претърпял тежко поражение в първата битка, нямаше намерение да губи втората.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Лийна не бе вярвала, че самотният отряд на северняците ще стигне толкова далеч. Това ясно доказваше ако не друго, то поне качествата на мъжа, който ги предвождаше, докато прекосяваха границата между Южна и Северна Каролина. Боровете по песъчливите хълмисти възвишения на Северна Каролина бяха отстъпили място на гъсти планински гори с оголени клони, които току-що бяха напъпили в предизвестие за настъпващата пролет. Сумрачното небе над дърветата бе изпъстрено от дълги сиви облаци, които наподобяваха решетки върху розово-лилавите цветове на небосвода. Мъжете бяха яздили неуморно целия ден, а предната нощ почти не бяха мигнали. Вече близо две седмици напредваха в този ритъм. Подир разкритията, последвали случката с прилепите в пещерата, се изнизаха още много дни, изпълнени с опасности. Вече дванайсети ден бяха извън Колумбия. Дванайсет дълги дни на изтощително устремно пътуване: опасни кратки схватки с части от крайните флангове на бунтовническата кавалерия, часове наред, през които се бяха спотайвали и треперили под ситния студен дъжд преди поредния, сякаш безконечен нощен поход. Капналите от умора коне се препъваха в тъмните нощни гори, изморените войници се влачеха със сетни сили безкрайни мили все напред. Предния ден насмалко да ги сполети нещо ужасно. Бяха се озовали на брега на някаква река, чиито придошли води бяха леденостудени, а по петите им идваше бунтовническата кавалерия. Бяха загубили два коня и няколко войници в устремните води на прелялата от пролетните дъждове река. Но всеки път, когато над тях надвисваше опасност, поне десетина бойци бяха готови да се притекат на помощ на Лийна. И тя си помисли, че ако Джюъл можеше да разбере как добрината ѝ продължава да брани живота на Лийна, тя ще почива много по-спокойно в гроба в далечната Вирджиния.

Беше хубаво и че северняците толкова ревностно спазваха обещанието, което някога бяха дали на вече покойната жена, защото Грир продължаваше да се отнася към Лийна със същата нехайна

враждебност, а Чейс, който беше претоварен с грижи и проблеми, сякаш забравяше с дни, че и тя е с него. След пещерата с прилепите просто я избягваше. Често тя дори не го виждаше. Той или отиваше на разузнаване, или оглеждаше околността от височините, покрай които минаваха, или ходеше с неколцина редници за провизии от фермите, или пък излизаше на лов. В малкото случаи, когато Лийна го виждаше, Чейс изглеждаше уморен, мрачен и мълчалив. Дори да минеше на няколко крачки от него, той не ѝ казваше нищо, сякаш дори не я забелязваше. Много често през последните два дни го бе мярвала как язди с неуморния си дорест кон покрай пътя през гората, но гледаше не минаващия покрай него отряд, а далечния изток.

Дори и толкова далеч, до тях бяха стигнали слухове, че Джонстън събира все по-многочислена конфедеративна армия, разположена на североизток от тях, в Северна Каролина. Никой не знаеше къде точно се намира. Дори чернокожите роби, които се появяваха от време на време от мрака на нощта, не знаеха къде точно смята Джонстън да се укрепи. А щом не знаеха те, значи не знаеше никой. Защото от Атланта до Савана и нататък на федералистите помагаше войска от негри доброволци, които им предоставяха данни за местността, през която минаваха, и забележително точна информация за местонахождението на всички конфедеративни отряди, намиращи се по това време в района. И го нравеха по-бързо и точно от разузнавачите на северняците.

Единственото, което всички знаеха за Джонстън, бе, че той и армията му щяха да се съсредоточат някъде в централната част на Северна Каролина. И ако това беше вярно, самотният отряд на северняците можеше да разчита на известна сигурност, ако не се отдалечаваше от планината, както всъщност им нареди и Чейс. Дълбоко в себе си всички знаеха, че в най-добрия случай това е само едно предположение. Надяваха се да отговаря на истината. При тези обстоятелства Чейс нямаше друг избор. Но ако той грешеше, целият му отряд щеше да плати грешката с живота си. Уравнението беше печално просто.

Сега то бе ясно и на Лийна: дните минаваха и тя виждаше как наскоро получените рани на Чейс си казват думата, болят го и той се уморява. Лийна не проумяваше как Чейс изобщо издържа на ритъма, който бе наложил на отряда. А и не бе единственият воин, на когото

умората му личеше. Може би точно тази насъбрала се умора правеше този ден по-различен от останалите. Реакциите на всички бяха позабавени. Уморените мозъци отказваха да мислят достатъчно бързо. Не бе минал и час, откакто минаха разклона и попаднаха на бунтовническа засада. Изпод тъмните дървета изведнъж се откри силен огън, конете се изправиха на задни крака, мъжете запищяха и започнаха да падат, оставяйки кървави дири по прашния път на Северна Каролина. Чейс и Грир бяха успели някак да задържат хората си да не хукнат кой накъдето види и заедно изведоха повечето тях в прикритието на близката гора.

Тук, в гората, която граничеше с окървавения път, сенките вече се сгъстяваха от сиви в катраненочерни. Полянката отпред бе тиха и спокойна. Войниците, наобиколили Лийна от тази страна, си шепнеха тревожно, а ранените стенеха от болка. С падането на мрака се появили комари, които жужаха тихо във въздуха. Някъде в далечния шубрак се промъкна змия или друго малко животно, още по-нататък се чу крясък на кукумявка. От последния звук Лийна се изплаши и се извърна неспокойно в посоката, от която бе дошъл, тъй като знаеше, че конфедеративните отряди често използват този звук за сигнал помежду си. Северняците мислеха, че засадата на пътя е била организирана от местни хора — може би от милиционерски отряди. Но Лийна знаеше, че ако ги бяха нападнали редовите части на конфедеративната армия, положението на северняците тук е почти безнадеждно.

Пред нея, от двете ѝ страни, шейсетимата мъже лежаха, без да помръдват, повечето по корем. Няколко щастливци бяха седнали, прикрити зад някой пън. И Чейс, и Грир стояха приведени на предни позиции, близо до края на потъналата в мрак полянка. Лийна почти не виждаше Чейс, който наподобяваше сиво-черна сянка, силует с дълга кавалерийска карабина в ръце, която бе наклонена под заплашителен ъгъл. Между нея и Чейс бяха останалите мъже, отзад — конете на северняците. Тя държеше за юздите четири от тях. Двама леко ранени войници държаха по още няколко, а останалите жребци бяха просто вързани. Обикновено при битка един на четирима войници стоеше отзад, за да държи конете, но този път Чейс не можеше да задели една четвърт от отряда си за тази задача.

Покрай Лийна се стрелна безшумно куче, което изскимтя и я близна по ръката. Тя се смръщи при допира на студения му влажен нос и го потупа разсеяно, за да го успокои, без да отделя очи от земята пред себе си. Някога толкова славните ловджийски хрътки сега бяха изоставени и се скитаха из целия Юг. Храната не достигаше — беше твърде оскъдна, за да я делят и с кучетата. Къщите бяха изоставени, собствениците им бяха избягали. Кучетата, които приличаха на ходещи скелети, обикаляха градовете и пътищата, колкото да бъдат грубо изритани или направо разстреляни. През войната животът струваше твърде малко — дори човешкият, а камо ли кучешкият. Малкото прегладнели кучета, които имаха късмет, си намираха нови господари сред федеративните войници, както това куче днес. Прочувствено признателно, то неизменно бе следвало изморителния поход на северняците, след като набързо бе излапало остатъците, които му бяха подхвърлили след закуска.

Единствената разлика между това куче и стотиците други беше, че то бе дошло заедно с едно момче — около осем-деветгодишно, останало сираче през войната и след това омаломощено от треска, глад и преживените загуби. Лийна волю-неволю се запита дали хлапето вече не съжالياва за закуската, след като е видяло, че беконът и сухият хляб на северняците не си заслужават да се излага на всички тези опасности по време на похода им на север. Тази мисъл я наведе на един тревожен въпрос и Лийна се обърна бавно, за да потърси в горичката зад себе си момчето. Ако то беше някъде наблизо, кучето щеше да остане при него. Щом хрътката обикаляше от човек на човек, значи момчето не беше там, където го бе оставил Чейс — зад вързаните коне. Лошите ѝ предчувствия прераснаха в страх, когато Лийна огледа повторно мрака и не видя нищо. Къде ли беше малчуганът? Дано не бе пропъзлял с войниците, замоли се тя. Дано не се опитваше да си играе на войник с новите си приятели, северняците. Невидимите пушки от другия край на полянката изведнъж изгърмяха срещу нещо, което се помръдна. Ако хлапето не се бе подчинило на заповедта на Чейс и се бе направило на боец като останалите в отряда...

Лийна се сепна и се пресегна да върже конете за близкото дърво. Дори докато привързваше последната юзда, продължаваше да търси през рамо момчето, оглеждайки внимателно федеративните войници,

пръснати из гората и покрай полянката. Грир беше там. Чейс — също. Били Матсън бе точно пред нея. Лейтенант Харпър, Бейтс, Симпсън, Фос, Райън, Пиърс, Тейлър, Ърлинг, Грисъм, Хейзън... Лийна отмести очи от Хейзън и пак ги прикова върху него, а сърцето ѝ заби предупредително.

— Не!

Успя само да ахне, сетне събра полите си и се втурна напред. Точно пред нея Били Матсън се извърна, видя преbledнялото ѝ лице и погледна в посоката, в която се взираше и тя. Там лежеше Хейзън с насочена карабина... но към широките гърбове на нищо неподозиращите федеративни войници, а не към пушките на бунтовниците отгатък пътя. Точно както Лийна се бе страхувала от няколко дни, отчаянието и опасностите на похода бяха предизвикали метеж вътре в отряда. Хейзън искаше да избяга от тази мисия. И за него нямаше по-лесен начин да го направи от това да убие офицерите в отряда там, където те стояха сега.

Лийна не бе направила и крачка, когато Били Матсън също се окопити и се втурна да спре Хейзън. Но Чейс вече бе вдигнал ръка, за да даде сигнал на отряда да открие огън. Останалото се разигра толкова бързо, че след това Лийна не бе сигурна какво точно и в каква последователност е станало. Ловджийското куче внезапно изскочи на полянката — може би гонеше катеричка или заек, и се разля бясно, с щръкнали дълги уши, бяло по петнистата козина, което изглеждаше сиво в мрака. В следващия миг Били Матсън се хвърли с цяло тяло върху Уили Хейзън: размахаха се юмруци, пушките и телата се сблъскаха със страховит трясък. Чейс се обърна, дочул звука от схватката, и ръката му замръзна във въздуха. А момченцето, което бяха прибрали по пътя, изведнъж се стрелна от средната линия на войниците и хукна след кучето, като му подвикваше и го гонеше към средата на полянката. Лийна изпищя и Чейс се извърна. Но само след миг оглушителен куршумен залп разцепи въздуха и вонящият барут скри от погледа и полянката, и момчето на нея. Лийна чу само как то простена тихо, а Чейс скочи, сякаш се канеше да се втурне подире му. Сетне тя видя как Грир се хвърля, за да го спре, тъкмо когато изтрещя следващият залп.

За щастие опитните отряди невинаги се нуждаят от заповед, за да открият стрелба. След толкова години на фронта развиват нещо като

ных какво трябва да правят. Още не бе заглъхнал екотът от втория залп на бунтовниците, когато федеративните войници вече им го връщаха разпалено: скочиха и без да престават да стрелят, се втурнаха напред. Когато спираха да презаредят пушките, задните редици продължаваха да ги прикриват. След това се впуснаха в атака към далечната страна. Сега нямаше време за друго. Чейс се провикна във всеобщата врява да оседлаят конете, Грир помагаше на командира си с припрени жестове. Лийна се обърна да развърже юздите, без да усеща сълзите, които се стичаха по страните ѝ. Забързана, подкара конете към забулената в дим полянка — нямаше време да мисли за друго.

Поне този път срещу тях не бяха редовни отряди на конфедеративната армия. Под масирания карабинен огън на федералистите нападателите бързо отстъпиха.

В следващия миг Лийна усети как някой я вдигна на седлото и от горичката отрядът излезе на пътя. Придвижваха се в смъртен галоп, без никакъв ред и в панически устрем. Изпод подкованите копита на конете хвърчаха големи буци кал, отрядът напредваше по пътя към залязващото слънце. Животните, хукнали в такъв безпорядък, бързо усещаха страха, предаваха си го едно на друго и го усилваха многократно. Не бе нужно Лийна да пришпорва коня или да го шибва с камшика. Сякаш побягнали от допотопно чудовище, кавалерийските жребци тичаха сами — с широко отворени очи, със стичаща се по телата им пот, която се разхвърчаваше след тях на пръски. Галопираха в тази неудържима скорост сякаш часове наред. Залезът премина в здрач, изровеният път стана още по-опасен с падането на мрака. Накрая си позволиха да отпуснат поводите в по-спокоен ход, но пак не спряха. Планината се простираше черна на фона на все по-тъмното небе и на Лийна ѝ стана ясно, че Чейс смята да стигнат поне подножието и чак тогава да спрат за почивка. След тях може би бяха само доброволческите милиционерски отряди. Но те можеха бързо да изпратят съобщение до редовната кавалерия на Уийлър. Тогава вече времето щеше да бъде много скъпо и всяка миля до сигурните гъсти гори на безлюдната планина щеше да бъде изпълнена с още по-големи опасности.

Лийна почти не можеше да различи Чейс. Сигурно яздеше с детето на ръце. Стори ѝ се, че смътно си спомня как той спира коня и взима момчето от високата трева на полянката. Но не можеше да си

спомни нищо повече от това. Не знаеше дали момчето още е живо или е умряло.

Нощта стана още по-непрогледна, в мрака блещукаха единствено звездите. Въпреки това те продължиха да яздят, докато Лийна вече едвам се държеше на седлото от изтощение. Тъмната бе скрила всичко, освен войниците най-близо до нея. Чейс с момчето бе потънал в мрака отпред, Грир също. Различаваха се единствено огромните черни очертания на най-близките коне, не се виждаха дори лицата на техните ездачи. Лийна бе видяла за последен път Уили Хейзън някъде отзад, а след него мрачно яздеше младият Били Матсън. Пиърс и Тейлър яздеха наблизко — и тримата бяха нащрек за предателя между тях. Лийна знаеше, че вестта за него вече се е разнесла из целия отряд и ако Чейс или Грир не бяха разбрали какво се е канел да направи днес Уили Хейзън, те сигурно бяха единствените, които все още не бяха в течение.

Накрая почти изневиделица Лийна се озова в лагер. Войниците от челните редици вече кладяха малки огньове, за да прогонят студа на нощта и да сготвят малкото храна, която им бе останала от вчерашните набези за провизии. Бързо разседлаха конете, напълниха канчетата с вода, за да сварят кафе, разгънаха одеялата. Правеха го странно тихо, като хора, чиито сили са изчерпани до последно. Лийна се смъкна от коня в края на осветеното пространство и постоя малко на едно място, за да събере сетни сили, после заоглежда сенките на движещите се войници. Сърцето ѝ се сви, когато тя не откри никъде Чейс, и сякаш спря да бие, щом забеляза, че го няма и сирачето. Грир стоеше при най-далечния огън, като се опитваше да наложи някакъв ред на войниците, които пристигаха в лагера. Но когато се обърна към коня и разхлаби стегнатото седло и намордника на животното, та то да попасе от горската трева, още не бе открила и следа от федеративния майор.

Точно тогава видя, че в лагера идва и Уили Хейзън. Мъжете се спогледаха мълком, когато Хейзън влезе под конвой, и Лийна се досети какво означават тези погледи. Хейзън отдавна се славеше в отряда като „кръшкач и боклук“, както го бе определил Били Матсън. Но това, което беше направил днес, по-точно, беше се опитал да направи, далеч надхвърляше дотогавашното му дребно неподчинение. Ако узнаеха, че се е опитал да ги предаде, майорът и капитанът щяха да го изправят пред военен съд или дори да го екзекутират. Но един самотен

федеративен отряд на територията на Конфедерацията нямаше време за губене. При многото опасности, които и без това криеше пътуването, самите войници нямаха намерение да прибавят още една — да водят със себе си до Вирджиния един потенциален предател. Ето защо не смятаха да съобщават на офицерите какво е бил на път да извърши Хейзън и сами щяха да раздадат правосъдие. До утре заран Уили Хейзън щеше да бъде или мъртъв, или изритан от лагера от своите бойни другари, които така щяха да намалят с една опасностите, дебнещи ги по време на похода към армията на Грант във Вирджиния. „Прибързано решение и жестоко правосъдие“, помисли с тревога Лийна, но може би беше за предпочитане пред това Хейзън пак да има възможност да предаде другарите си. В Библията пишеше: „око за око“. Чейс Кортланд вече се бе нагърбил с достатъчно голямо бремене, та да се товари и с Хейзън.

Погълната от тези мисли, Лийна дори не забеляза кога Били Матсън се е насочил към нея, и го видя чак когато той я хвана лекичко за ръката и я погледна със сериозното си, опръскано с кал лице.

— Добре ли сте, госпожо Лейтън? Занапред Хейзън няма да причинява неприятности, уверявам ви.

Лийна се стресна от допира му и подскочи, но бързо разпозна Матсън в светлината от близкия огън.

— Да, добре съм. До голяма част благодарение на теб, Били. За Хейзън, де. Търсех майора, за да разбера как е момчето. Нещо не ги виждам в лагера.

Матсън кимна и ѝ направи знак да почака, после се обърна и отиде да каже нещо на един войник, коленичил до огъня. Миг по-късно се върна и поклати глава.

— Съжалявам, госпожо. Според Джон момчето е било мъртво още когато майорът го е вдигнал от земята. Ако искате да идете, сега го погребват зад онзи хълм. И майора можете да видите там, защото обикновено той прави опелото, когато се налага.

Изведнъж нощният вятър на Каролина стана по-студен и Лийна изпита усещането, че вече го е изживявала. Все пак тя успя да кимне благодарно и се обърна. Защо трябваше да очаква нещо добро, помисли си, докато вървеше бавно към хълма, който ѝ бе посочил Били. Защо след всичко, което се бе случило, продължаваше да се надява, че войната може да прояви милост? Защо бе толкова глупава да

храни напразни надежди? Въпреки това сякаш не можеше да си наложи да не го прави. Макар да знаеше какво ще види, Лийна се заизкачва по хълма. Стъпките ѝ едва се чуваха по килима от листа в гората и станаха още по-тихи, когато стигна тревата в подножието на хълма. Дори докато се упрекуваше за глупостта си, тя продължаваше да се моли да е станало чудо. Може би поне този път войната е проявила милост. Може би поне този път им е спестила малко болка.

Но още докато вървеше бавно под клоните на самотен огромен дъб и очите ѝ свикваха малко по малко с мрака, до който светлината от лагерния огън не стигаше, Лийна съгледа на хълма пред себе си издълбаната яма. В тъмата се извисяваха три дръвчета, както и едва различимите бледи сиви сенки на три груби кръста, сложени върху три прясно изкопани гроба. Двата гроба бяха за възрастни, но третият бе определено по-малък. Лийна веднага разбра, че страховете ѝ са се оправдали. „Не биваше да позволяваме войната да покосява и децата — помисли Лийна, изведнъж обзета от мрачен гняв. — Трябваше да го избегнем някак още след избухването ѝ. И Северът, и Югът носят еднаква вина.“

Покрусена, дълго стиска очи, сетне се обърна и тръгна по пътя, по който бе дошла. Най-последно бе свикнала с мрака и вече различаваше и един друг човек, който бе застанал на тревистата могила, където стоеше и тя, и също гледаше в студения мрак малкия гроб. Мъжът стоеше мълком, без да се помръдва, бе приклепнал и бе отпуснал ръце върху коленете си. Дори дишането му не нарушаваше нощната тишина. Лийна се досети по инстинкт кой е този мъж, обгърнат от тъмата на нощта. Подвоуми се, тръгна без желание към него и спря на пет-шест крачки от мястото, където Чейс Кортланд седеше и се взираше в детския гроб.

— Чейс! В лагера ми казаха, че може би си тук.

— А... Лийна! Или май вече трябва да те наричам „госпожа Аштън“? Все не знам как да се обръщам към теб.

Чейс изведнъж се размърда, сякаш с тихото си приближаване Лийна го бе изтръгнала от пълния унес. Въпреки това не откъсна поглед от близките гробове. На Лийна ѝ се стори, че Чейс затваря за миг очи, и си помисли, че въпреки мрака е забелязала върху лицето му още по-голяма болка.

— При всички положения ще направиш голяма услуга и на двама ни, ако ме оставиш сам. Каквото и да искаш, налага се да почакаш.

Лийна продължи да стои до него, но кой знае защо, не се ядоса. Накрая само поклати глава, но пак не си тръгна.

— Не съм дошла да искам нищо, Чейс. Всъщност, въпреки че не го знаех в Колумбия, вече си направил доста за мен. Или поне си се опитал. Дойдох най-вече заради момчето. Много ми е мъчно за него... както и за твоите войници. Затова дойдох.

— Значи вече ти е мъчно за северняците? Прости ми, но нещо не ми се вярва, Лийна. Може би тази война се проточи прекалено дълго.

Тя не реагира нито на думите му, нито на горчивината в тях. Преди непременно щеше да реагира. Щеше да се нахвърли разгневена, както бе направила това в далечната Колумбия и преди, в още по-далечната Атланта. Но бе научила твърде много по време на последния поход, беше разбрала твърде много неща... уви, прекалено късно. Просто не бе способна да мрази вече Чейс. А колкото до горчивината и гнева, които той изпитваше към нея, Лийна смяташе, че има право и на двете. Пък и тази вечер изпитваше болка, и то силна. Тази вечер го болеше поради причини, които нямаха нищо общо с нея. И го болеше много повече, отколкото бе виждала да го боли друг път — дори когато Стюарт се бе върнал във Вирджиния. Лийна направо го усещаше в студения нощен въздух: мъката му струеше от мястото, където Чейс седеше покрусен, вбесен, сякаш вкаменен. Тя се приближи, за да скъси разстоянието между тях. Протегна ръка и докосна неловко лъскавата му черна коса, опитвайки се безмълвно да го успокои. Усети с връхчетата на пръстите си колко студена е косата му. Чейс не помръдна, сякаш бе спрял да диша. Нощният въздух изведнъж се раздвижи и задуха хапещ вятър. Лийна потрепери и примигна, за да не даде воля на парливите сълзи, избили в очите ѝ. Преди година, във вечер като тази, Чейс щеше да потърси утеха в обятията ѝ... И тя щеше да му я даде. На драго сърце.

— Остави ме сам, Лийна. Моля те. Върни се в лагера — каза той едва чуто и думите му прозвучаха по-скоро като молба, отколкото като заповед.

За миг тя понечи да се подчини и да тръгне. Но после коленичи до него, разкъсвана от противоречиви чувства — нещо, което бе мислила, че никога повече няма да ѝ се случи. Да, Чейс бе от армията

на Севера. Но беше и човек. А Лийна знаеше по-добре от всеки друг колко човечен можеше да бъде той. Погледна още веднъж малкия гроб и волю-неволю си спомни Блайдсуд и малката Миранда, която едва не бе загинала в пламъците на къщата. Чейс бе рискувал живота си, за да я спаси, и го бе направил много преди да имаше нещо между тях. Децата открай време бяха най-голямата слабост на майора северняк. Много, прекалено много неща се бяха променили след онази вечер. Но не и любовта му към децата.

— Знам какво ти е, Чейс, но не правиш добро нито на себе си, нито на другите, като седиш тук и мислиш за това. Било каквото било. Не можеш да го върнеш. Никой не може. Върни се с мен в лагера. Ела да хапнеш нещо и да поспиш.

Той само поклати глава, но дори и без думи изрази с това движение безпрекословната си категоричност. Лийна знаеше много добре, че няма смисъл да настоява, когато Чейс е решил нещо, но и сърце не ѝ даваше да стане и да го остави сам. Ето защо продължи да стои неловко малко встрани от него и да мълчи. На голия хълм бе хладно, почти студено, мислите ѝ също не можеха да я стоплят. Мислеше за детето, което северняците бяха погребали тук тази вечер. Мислеше и за Уили Хейзън и колко лесно Чейс също е могъл да се озове в един от безименните гробове на този самотен хълм в Каролина. Мислеше и за своето изгубено дете, лишено дори от шанса да поживее и да си има гроб. Бе дете и на Чейс, припомни си тя, и войната им го бе отнела, така, както им отнемаше всичко. Сякаш бяха попаднали във водовъртеж, повличащ ги все по-надълбоко, колкото и да се мъчеха да се измъкнат на повърхността. Мръсните води на този водовъртеж ги задушаваха. Давеха ги. Дори децата бяха принасяни в жертва, за да задоволят сякаш ненаситния му апетит.

— Това проклето ловджийско псе! Трябваше да го застрелям още сутринта, когато се появи в лагера. Трябва да го застрелям сега, докато още някой не е умрял заради него — изрече Чейс горчиво и почти разсея тягостното мълчание.

Както седеше, Лийна поклати глава, без дори да погледне Чейс. Много добре познаваше безсмисленото страдание, което предизвикваше закъснялата оценка на случилото се.

— Не. Не е виновно кучето. Нито си виновен ти, задето не си го застрелял. Някои неща просто е писано да се случат, Чейс. Забрави го,

заличи го от съзнанието си, махни се от тук. Върви напред!

Лийна погледна встрани точно навреме, за да види как в очите на Чейс изведнъж проблясва предупреждение. Сетне той се извърна. Стъписана, Лийна забеляза как Чейс клати глава.

— Не. Няма да продължим напред. Реших утре да разпусна отряда. Докато не са загинали и останалите. Сбърках в Колумбия. Тази мисия наистина е безнадеждна. Прекалено далеч е. Аз съм капнал от умора, а не сме изминали и четвърт от пътя до Вирджиния.

Той се изправи и изненадана, Лийна се пресегна да го хване за ръката.

— Чейс, недей!

— Лийна, излъгах те в Колумбия. Още от самото начало походът не бе рутинен. Знаех, че е опасен, още преди да сме потеглили, но мислех, че ще успея да изведа отряда до Вирджиния. Мислех, че ще мога да заведа и теб. Но сметките ми се оказаха криви. Извинявай! Щеше да бъде по-добре, ако те бях оставил в Колумбия, както настояваше, вместо да те влача по някакви безнадеждни...

— Нищо не е безнадеждно! Погледни колко далеч доведе отряда, Чейс! Ако имаш поне малко милост към себе си, ако не изискваш винаги да си съвършен...

— По дяволите, Лийна! Разбери, че е безнадеждно. Беше безнадеждно още преди да напуснем Колумбия. Трябва да мисля за прекалено много неща, да съм едновременно на прекалено много места. Пред отряда и зад него. У дома и тук. Във войната и извън нея. Имам твърде много задължения към твърде много хора, а нямам сили да ги изпълня. Бог ми е свидетел, нощем заспивам и се моля да не се събудя на сутринта, за да не видя как всичко започва отначало. Но винаги се събуждам. Винаги. Нямам миг покой. Нямам миг спокойствие.

— Чейс, престани! — В гласа на Лийна изведнъж прозвуча споделена болка и тя едвам надмогна инстинктивното желание да протегне ръце и да го утеши в обятията си. Чейс само поклати рязко глава, после, без дори да се обръща назад, стана и тръгна. — Чейс!

Лийна също се изправи и го хвана с разтреперана длан, за да го накара да се извърне към нея.

— По дяволите, Лийна, върни се в лагера! — Погледна я за стотна от секундата и Лийна прочете в очите му странно сляпо

отчаяние. — Не те е грижа за мен и за другите северняци в отряда! Ние с теб сме се отдали на две различни армии, на два различни народа! Защо, по дяволите, правиш всичко още по-мъчително за мен?

— А ти какво очакваш да направя? Да те оставя да стоиш тук сам и да мислиш как точно да умреш утре ли? Можеш да идеш в ада както намериш за добре, Чейс Кортланд, но не искай от мен да ти постилам пътя до там! Точно това няма да сторя!

Беше се изправила и се бе извърнала към него, без да пуска ръката му. Усети как Чейс се разтреперва и инстинктивно се опита да го хване още по-здраво.

— Махни се, по дяволите! Върни се в лагера.

Дръпна се рязко и почти я повали. Лийна изруга с пресеклив от мъката глас, но пак поклати глава предизвикателно и възмутено.

— Не искам да умираш, Чейс. И няма да допусна сам да се убиеш! По дяволите, няма да ти позволяя!

Чейс понечи да тръгне, но после внезапно се обърна към нея и протегна ръка към тъмната ѝ коса. Вдигна лицето ѝ и я зацелува грубо, сякаш за наказание. За миг Лийна се дръпна, изненадана от реакцията му, и се опита да отмести устни от неговите. Вече усещаше по езика си соления вкус на кръв и въздъхна запъхтяно, когато Чейс понечи да отдели уста от нейната. Лийна се пресегна да го задържи, объркана и смутена, но без да се съмнява в избора, който трябваше да направи. В целувката на майора северняк имаше някаква неописуема безнадеждна жажда и точно тази безнадеждност я тласна да вземе такова решение. Само така имаше надежда да стигне до него сега. А ако го оставеше да тръгне, това щеше да му струва живота.

Само за миг Чейс притисна лице в голия ѝ топъл врат и Лийна го прегърна ненаситно и безнадеждно, почти като него. Извърна се, за да го целуне по лъскавата тъмна коса, и притисна главата му до себе си, както би направила с дете. Непоносимата му мъка се предаде и на нея. Чейс я обвини с ръце в безжалостна прегръдка, корава като стомана, и тя притвори очи, почувствала успокоение. Това не бе Стюарт. Не бе и Джон Макрей. Това бе мъжът, който някога я бе обичал и когото тя също бе обичала. И ако Чейс я обладаваше с толкова малко нежност сега, то бе, защото почти бе забравил какво е нежност.

Въпреки това Лийна се опита да го разнежи, да обезоръжи сляпата ярост, която сякаш го бе завладяла. Не успя. Знаеше, че няма

да успее, но пак не се дръпна от грубата му прегръдка. Вместо това също го прегърна или поне се опита. Струваше ѝ се, че все едно се опитва да задържи водовъртеж, усещаше как Чейс стене, потръпва и бушува в обятията ѝ. Продължи да стои, притисната плътно до него. В следващия миг той я взе на ръце и грубо я положи върху високата тъмна трева на студения хълм в Каролина. Чак тогава сякаш си спомни за някогашната нежност. Известно време не се помръдна, само положи глава между топлите ѝ нежни гърди и въздъхна запъхтяно от болка.

Най-после Лийна се осмели да го целуне, да се понадигне, за да погали челото му с устни. Помилва го нежно, но и натъжено. Стори ѝ се, че той наистина става по-нежен. Бавно разкопча блузата ѝ и се пресегна да обхване гърдата ѝ внимателно, за да не нарани нежната ѝ плът. Простена тихо и Лийна си помисли, че може би нашепва името ѝ, но после Чейс не каза нищо. Отново го обзе безнадеждна ярост. Той надигна глава, за да ухапе лакомо, като дете, нежното зърно на гърдата ѝ, сякаш настояваше Лийна да му позволи да го стори, макар че самата тя го искаше. Направи го гневно, по-скоро ненаситно, отколкото нежно. Дори в Атланта бе проявил повече нежност. Облада я така, сякаш тялото ѝ облекчаваше някаква непоносима болка. Ръцете му бяха нетърпеливи, невнимателни, нехаещи за нищо. Лийна усети колко студени и твърди са ръцете му върху кадифено нежната кожа от вътрешната страна на бедрата ѝ. После Чейс влезе в нея със същата груба нетърпеливост, присъща на всичките му действия досега.

Въпреки това Лийна нито за миг не изпита страх и дланите ѝ върху раменете му трепереха, защото се тресеше Чейс, а не тя самата. Почти нямаше пред игра. Чейс понадигна бедрата си, сетне отново легна върху нея, за да я обладае грубо, сякаш тласкан от необузdana сила. Ала Лийна пак усети, че го желае и че той не взема от нея нищо, което тя сама не е готова да му даде.

Свърши бързо — много по-бързо от другите пъти, когато бяха спали заедно. Но Лийна в известен смисъл го разбираше: колкото по-силна е бурята, толкова по-бързо отминава. След като бушуващата стихия в обятията ѝ достигна връхната си точка и утихна, Чейс се отпусна спокойно в прегръдките ѝ. Накрая Лийна усети по бузите си влажните му топли целувки и тихия му накъсан дъх, но той не ѝ каза нищо. Само премести надолу глава, за да я положи върху гърдите ѝ, и на нея ѝ се стори, че Чейс въздиша едва чуто. Както лежеше под него,

почувства, че сърцето му бавно се успокоява и забавя ритъма си, че от забързано нетърпелив дъхът му става дълбок и равен.

Чак тогава посмя да помръдне, почувствала се освободена от това, че Чейс е заспал. Вдигна ръка, за да приглади влажните от потта, разрошени къдрици на черната му коса, и почти предизвикателно задържа главата му до гърдите си. Но когато притвори очи, сълзите бавно се затъркаляха по косите ѝ и закапаха по студената трева на потъналия в мрака хълм. Не можеше да се самозалъгва какво изпитва. Ясното ѝ съзнание прогори душата ѝ като нагорещена главня. Кръгът се бе затворил, помисли тя, от Блайдсуд до тук. Със или без война, със или без бъдеще пред тях, Лийна обичаше мъжа, заспал спокойно в обятията ѝ. Северняк или не, женен или не, пак го обичаше. Дълбоко в себе си винаги бе знаела, че го обича. И че Чейс Кортланд също я обича. Въпреки това, ако извършеха невъзможното и накрая се доберяха до далечна Вирджиния, той трябваше да се присъедини към своята армия и да се върне при жената, чиято халка Лийна виждаше да блести дори сега в бледата светлина на звездите. А тя трябваше да се върне при Съмър и при своя Юг. Всичко беше толкова просто и толкова болезнено неизбежно... Каквото и да се променеше междуременно, каквато и нежност и примирие да си предложеха през дългите изтощителни мили път, които им предстоеше да изминат, Вирджиния пак щеше да означава край за тях. Всичко друго можеше да се промени, но не и това. „Никога“, осъзна изведнъж тя с горчива ирония. Въпреки че бе минала една година от Блайдсуд и неоспоримата сила на чувствата, които изпитваха един към друг, си бе все същата, в крайна сметка неминуемо щяха да се разделят. Сега бе същото, както в началото. Всичко бе въпрос на време. Сега поне най-сетне разполагаха с отговора. Всичко щеше да свърши там, където бе започнало — в далечна Вирджиния. Ако изобщо стигнеха там.

ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

— Много мило от твоя страна, че си намерил време за мен в претоварената си програма, Роланд — каза Джошуа Кортланд с доста подчертана нотка на сарказъм.

Бе чакал в салона на Роланд Ходжес повече от час — нарочно, предположи той, — а не бе човек, свикнал да чака. Усмихна се на мъжа отсреща доста хладно и му протегна ръка с едва доловимо отвращение. Почти през цялото време, докато бе тук, си мислеше колко ужасна е къщата. Бе стъписващо копие на своя собственик. Парите направо „крещяха“ от огромните инкрустирани със злато австрийски огледала, от претрупаните с висулки полилеи в стил Луи XIV, от кадифените тапети по стените, от масите и мебелите в стил китайски „Чипъндейл“. Джошуа харесваше чистия „Чинъндейл“. Харесваше също така и някои от оригиналните произведения на източното изкуство. Благодарение на процъфтяващата търговия с чай с Китай сега на мода бяха източната коприна и мебели. Но стилът „Чинъндейл“, пригоден според представите на китайците, бе нещо съвсем различно: гротескно претрупан, несполучлив напън на Запада да подражава на Изтока, без да разбира красотата в чуждата култура. Къщата с мраморни колони на Роланд Ходжес приличаше по-скоро на изложбена зала на тънещ в разкош човек, отколкото на дом на един джентълмен, и на Джошуа му стана доста неприятно, докато волю-неволю я разглеждаше цял час.

— С какво мога да съм ти полезен, Джошуа?

Кортланд се поколеба само миг, после реши, че е излишно да проявява такт. Искаше час по-скоро да се махне от безвкусно натруфената къща на Ходжес. А в положението, в което се намиреше, нямаше време за губене.

— Забрави за кроежите да отвлечете президента Линкълн, Роланд — заяви спокойно той. — Няма да позволя нито на теб, нито на кликата ти да го извършите. Ще оповестя на всеослушание какво сте намислили. — Червендалестото лице на Ходжес остана непроменено, но нещо в очите му все пак трепна. Джошуа го забеляза и се усмихна

криво, без да изпитва страх. — Каза ми Хенри Уолтърс. Преди онази неприятна „злополука“ миналата седмица в имението му в провинцията. Май сте по-закъснели, Роланд.

— Нямам представа за какво говориш — отвърна със спокойна усмивка Роланд Ходжес и посочи гарафата. — Искаш ли коняк, Джошуа? Френски е. Много добър.

— Не. Благодаря. А сега, за президента...

— Наистина настоявам да опиташ коняка, Джошуа. Явно много си развълнуван от някакви небивалици, до които горкият Хенри си е втълпил, че се е добрал. Дори и да съществува такъв долен заговор — което просто е смешно, — как според теб би могъл да го предотвратиш? Ако има хора, решили да отвлекат собствения си президент, те хич няма да си поплюват, Джошуа. Едва ли ще позволят някой да им попречи толкова лесно.

— Казал ли съм, че ще бъде лесно? Ако съм го казал, не съм имал предвид това, Роланд. И не си правете труда да отричате, и ти, и другите. Наистина не очаквам да се разкаете, нито дори честно да си признаете. Просто искам да спрете, Роланд. Веднага. Или...

— Или какво?

Джошуа само се усмихна на недоизречената заплаха във въпроса на Ходжес. Беше предимство да си обречен и да го знаеш. За него не беше проблем да не обръща внимание на заплахите.

— Или — Джошуа вдигна сива вежда и пак се подсмихна — може би една статия на цяла страница в тукашния вестник. И в нюйоркския „Таймс“, разбира се. Във вашингтонския вестник — също. Просто ще бъдат огласени плановете ви. А какво ще кажеш за един списък с имена под статията? Около трийсет. Ще бъдат изписани и официалните длъжности. Осем сенатори, хора на военното министерство и така нататък.

Усмивката на Ходжес не бе особено весела.

— Съмнявам се, че ще намериш вестници, които ще се съгласят да публикуват такива клеветнически небивалици.

— Е, бих могъл да ги купя, Роланд. Ако ги притежавам, мога да пиша в тях каквото си искам. — Джошуа вдигна рамене и посегна към джоба на самото си, от който извади издут плик. — Аз не съм Хенри Уолтърс, Роланд. Разполагам с много повече оръжия от него, горкичкия стар приятел. Няма проблем да обезвредиш Хенри. Все едно

че мачкаш буболечка, както вероятно си и направил. Не съм се съмнявал и за миг, нищо, че го обявихте за „злополука“. За твое нещастие, преди да замине за Ланкастър, Хенри сподели с мен какво знае. Мен обаче ще ти е доста трудно да ликвидираш или изплашиш. И аз имам приятели във Вашингтон. И много повече пари, отколкото Хенри. Както и доста повече прозорливост от него. Направил съм например копия на някои много важни доказателства. И пълен списък на замесените, който не се отличава особено от официалния справочник на влиятелните личности. Е, Роланд, дошъл съм да чуя твоето решение. Ние с теб във война ли сме?

— Заради старото, ни приятелство, Джошуа, не смее да го заявя. Всички знаят, че здравето ти е доста разклатено. Кой ще се усъмни в причините за смъртта ти, ако получиш поредния сърдечен пристъп? Кой след това ще води тази „война“? — Ходжес се усмихна снизходително, с някакво влудяващо спокойствие. — А надали младият бунтовник, който ръководи банката ти, ще продължи делото ти. Ще смажем Пенли с един удар.

— Не. Няма да я продължи Джонатан. — Джошуа поклати с достойнство глава. Джонатан можеше да опита, но като бивш конфедералист нямаше шансове да успее. За него щеше да е равнозначно на самоубийство. — Все пак имам син, който някой ден, когато тази безкрайна война най-после свърши, ще се прибере. Той е повече от способен да заеме моето място, ако се наложи, Роланд, особено след като притежава всички необходими документи, които ще му подготвя. Чейс може и ще ви победи във всяка битка, която поведете срещу него. Уверен съм.

— Стига да се върне жив от войната — напомни остро Ходжес, без да се усмихва.

Това прозвуча като открита заплаха. Първата, на която Джошуа обърна внимание. Ходжес умееше да води битки.

Джошуа застина в претрупания салон, онемял от заплахата на Ходжес. Хенри Уолтърс не знаеше дали е замесено военното министерство. Но ако беше, осъзна изведнъж Джошуа, Чейс бе изключително уязвим. Сражаваше се в армия под командването на същите хора, които баща му се бе осмелил да заплаши толкова дръзко.

— Ако Чейс няма възможност да продължи битката — ако загине де, ще съм принуден да действам мигновено и открито. И без милост,

уверявам те. Няма да рискувам да отнеса информацията със себе си в гроба. Това са двете единствени възможности, от които можеш да избираш. Или ще ви тегля още сега балтията, или моментално ще се откажете от кроежите си.

За миг двамата мъже замълчаха в задръстената с мебели стая. Вече не се усмихваха, не се правеха на сърдечни. Джошуа усещаше напрежението в стегнатите си гърди и внезапният страх за Чейс се стовари върху него, сякаш тежеше хиляда тона. Въпреки това нямаше намерение да се отказва. Бе твърдо решен да продължи, както никога дотогава през живота си. Главно блъфираше, и то доста рисковано. Разполагаше с твърде малко конкретни данни и действителни доказателства, на които да се осланя, за да има основание за заплахите, които току-що бе отправил. Играеше слепешката. Но следващите няколко години от историята на страната бяха най-важни: краят на дългата кървава война на разделението и повторното обединяване на двете части от Съюза — озлобения Север и разбития Юг, необходимостта — жизненоважна, невероятно трудна, но съдбоносна — да бъдат обезоръжени министър Стантън и оялото се военно министерство и с тяхната страховита тиранична власт да бъдат парирани опитите им да дърпат конците в живота на почти разбитата млада нация. Тази битка бе много по-важна от всички сражения от последните четири години: Манасас — Чанселърсвил, Гетисбърг, Ричмънд, — понеже беше подмолна. Тя никога нямаше да бъде отразена на страниците на нюйоркския „Таймс“. Но трябваше просто да бъде спечелена. Чейс беше готов да загине във войната, която всички виждаха. Джошуа се молеше синът му с готовност да се изправи срещу опасностите и на тази битка, ако узнаеше за нея.

— Добре, Джошуа — най-после заговори Роланд Ходжес уж любезно и махна рязко и нетърпеливо с ръка с тежък пръстен. — Да кажем, че засега намирам доводите ти за силни. Това обаче не е обещание. По-скоро е временно примирие. Може да умреш по-скоро, отколкото се надяваш. Не е изключено синът ти дори сега вече да е мъртъв някъде на фронта. Единствената ти дъщеря Елинор обаче е жива и здрава и ние двамата с нея се радвахме на великолепно приятелство, докато продавахме контрабандно пушки на Конфедерацията. — Ходжес махна, сякаш припомнил си нещо особено приятно, което е забравил за кратко. — Трябва да имаме предвид и

тази страна на нещата, Джошуа. Ако възнамеряваш да ни изобличиш пред всички, ще изобличиш и себе си: това, че си членувал в групата, с какво се е занимавала дъщеря ти. И двете неща не са особено похвални, а ще се намери и друго, не се безпокой. Ако ни почерниш, знай, че черниш и себе си, и дъщеря си.

Джошуа усети как го пронизва остра болка, когато Ходжес безгрижно подметна за греховете на Елинор, но не издаде изненадата си. Държеше се така, сякаш е знаел отпреди, но просто не го е признавал пред себе си. Да, Елинор, беше способна на това. Да осигурява оръжие на врага, който бе отнел живота на единия ѝ брат и който можеше по всяко време да убие и другия ѝ брат. Това обясняваше страха му да се опита да подреди всички плочки от пъзъла. Обясняваше и шикалкавенето на Джонатан, провлачения вирджински акцент на Хадли. Ами да. Откъде бе взела тя парите? От неговата банка? Парите, които липсваха от април нататък от сметките на южняците? Чейс и Джонатан Пенли бяха подозирали нещо, без да знаят точно какво. И се бяха опитали да го скрият от Джошуа. С надеждата той да умре, без да убиват тази негова последна илюзия.

Сега дори тази илюзия вече я нямаше. Но всъщност бе все едно. Елинор може би веднъж го бе надхитрила. Но нямаше да го излъже втори път. За нищо на света.

— Не разчитай много на евентуалната помощ на хубавата ми щерка, Роланд. Честно казано, установил съм, че Елинор има навика да се обръща срещу приятелите си, когато ѝ отърва. А ако се окаже, че си ѝ враг, в сравнение с нея ще ти се сторя съвсем безобиден. — Още докато говореше, Джошуа се бе обърнал настрана. На устните му играеше слаба, но решителна усмивка. — Приятен ден, Роланд! Ако искаш, предай и на другите какво съм ти казал. Можеш да смяташ, че сме си обявили война.

Джонатан Пенли чакаше в салона на Кортландови, когато Джошуа най-после се прибра. Бе закъснял няколко часа, понеже се бе отбил у адвоката Епли, за да промени завещанието си. Сега не Елинор, а съпругът ѝ Хадли щеше да наследи част от богатството му. През изминалите години не бе имал особено добро мнение за виконта, но при последното му посещение мнението му се промени. При

всички положения все някой трябваше да държи изкъсо Елинон, когато баща ѝ умреше, а една жена се контролираше най-успешно с пари. С това, което Джошуа завеща на англичанина, Хадли имаше чудесна възможност да я озапти.

Джошуа спря рязко, преди да влезе в салона. Две огледала с тежки рамки заемаха стените от пода до тавана. Бяха тук отскоро, явно ги бе сложила Елинон. Бяха същите като тези в къщата на Роланд Ходжес. И му напомняха още по-осезателно за връзката на дъщеря му с този мъж, за оръжието, което бе доставяла на армията, отнела живота на сина му Джош и дори в този миг стреляща по Чейс. Не бе за вярване, че е могла да прояви такова безочие и да окачи огледалата в къщата.

— Кук, отвратителни са — каза Джошуа и смръщен, посочи рязко към огледалата. — Свали ги! Веднага, ако обичаш. Какво имаше преди на това място?

— Портрети, сър. На децата.

Джошуа се сепна. Изобщо не бе забелязал, че липсват.

— Е, закачи ги отново.

— И трите ли, сър?

Джошуа пак се поколеба и се замисли. Бе странно, че Кук му задава такъв въпрос. Още по-странно бе, че Джошуа продължава да се двоуми какво да отговори.

— Да, Кук, и трите — реши накрая и въздъхна леко.

Каквато и да бе, Елинон си оставаше негова дъщеря. Не можеше да го отрече дори сега. Портретът ѝ щеше да виси редом с останалите. Животът не бе единствено низ от сладки победи.

— Имаш писмо, Джошуа, от сина си, майор Кортланд. Получи се в банката днес следобед — наруши надвисналото мълчание Джонатан Пенли и пристъпи, за да подаде изпомачкания илик. Волю-неволю си спомни последното писмо, което бе адресирано и доставено погрешно, и болката, която то бе причинило. Намръщи се несъзнателно и продължи: — От това, което е написано на плика, Джошуа, личи, че е пътувало с военните телеграми. Тоест някой е сметнал, че новините в него са много важни.

Джошуа го отвори припряно и заговори още докато го четеше, нетърпелив да сподели новините в него.

— Чейс е напуснал армията на Шърман. Повел е отряда си на север. Ще се присъедини към Грант във Вирджиния. — Спря за по-малко от секунда, без да отделя поглед от писмото, докато не го прочете докрай. — Сестра ти Лийна е с него.

— Лийна е с отряда на северняците ли? — За миг в съзнанието на Джонатан минаха какви ли не неприятни въпроси. — Кога корабът пристига във Вашингтон?

— Не пътуват с кораб. — Джошуа просто подаде тревожното писмо на Джонатан. Чак сега вдигна поглед и забеляза смръщеното лице на младия вирджинец, без да осъзнава, че и на неговото лице се появява същото изражение. — Чейс пише, че са тръгнали с коне. От Колумбия до Сити Пойнт.

— С коне ли? — Джонатан бе взел писмото от по-възрастния мъж, но беше прекалено смаян, за да го погледне. Взря се невярващо в очите на Джошуа. — Но това са стотици мили на територията на Конфедерацията! — Джошуа не каза нищо и във внезапно настъпилата тишина Джонатан постепенно повярва на това, което бе чул. Изведнъж го обзеха гняв и страх и той се разтрепери, срещнал невъзмутимия поглед на стария Кортланд. — Та това е самоубийство! Няма право да я излага на такава опасност! Как ще защити Лийна от федералистите, ако изобщо стигнат Вирджиния? Може би ще я прати в лагер като бунтовничка шпионка?

Джошуа поклати замислено глава.

— Не знам, Джонатан. Но се съмнявам, че Чейс би го допуснал.

Всъщност мислеше, че това е най-малкият проблем. Ако стигнеха Вирджиния, Чейс все щеше да измисли нещо. Кук им поднесе безмълвно коняк и Джошуа го пое, също без да казва нищо. Смръщи се, но по-скоро защото мислеше, а не от отчаяние. Не можеше да се съгласи напълно с Джонатан Пенли. Трябваше да се съобрази с някои неща, за които младият вирджинец почти не знаеше. Необикновените способности на Чейс, които бащата, разбира се, оценяваше много по-високо от Джонатан. А и след сблъсъка днес с Ходжес безспорно щеше да има последици, които да разклатят основите на военното министерство... Може би това бе най-доброто, което можеше да се случи. Чейс беше извън обсега на Ходжес. Извън обсега дори на военния министър Стантън. Поне не можеха да използват сина му като машина срещу бащата. Имаше лъчи надежда дори и в най-черния облак.

— Не съм съгласен, че походът е безнадежден, Джонатан — наруши накрая Джошуа мълчанието със спокоен тон. — Доколкото познавам сина си, мисля, че имат някакъв шанс да успеят. А това, че сестра ти пътува с тях, прави малкия шанс значително по-голям. Мъжете са способни на чудеса, когато искат да защитят нещо, което обичат.

Джонатан го погледна доста стъписано и Джошуа се подсмихна.

— Сигурно не знаеш, че Чейс обича сестра ти. Наистина я обича. Доколкото подочувам, и тя не е безразлична към него. Сега, слава Богу, за известно време са извън обсега и на двете армии. Може би ще успеят най-после да намерят покой за себе си. Поне веднъж ще имат шанса да го направят. — Това изведнъж му напомни нещо, което Епли му бе дал, когато на връщане от Ходжес се бе отбил у тях. Джошуа бръкна в джоба на самото си, откъдето извади дебело тесте документи, с които бракът между Чейс и Сюзан официално бе анулиран. — Вината беше най-вече моя, Джонатан. Знаех, че Чейс обича сестра ти Лийна. Сам ми го каза миналата зима. Но аз настоях да се ожени за Сюзан Страдфорд, като си въобразявах, че това ще сложи край на тази връзка, и честно казано, тогава наистина исках тази връзка да бъде прекратена. Ето какъв е резултатът обаче: сега болката за всички е още по-голяма. — Джошуа погледна документите в ръката си и още повече се намръщи. После ги остави и въздъхна. — И без това смятах да отскоча до Вашингтон, Джонатан. Мисля да замина утре. Трябва да предам документите за анулирането на брака на онзи млад хирург и Сюзан. Имам да уреждам и някои мои неща. Докато съм там, ако още има обвинения срещу сестра ти, ще направя всичко възможно да й осигуря амнистия от президента. Допуснах бюрократичната машина на военното министерство да се движи прекалено бавно. Повече няма да чакам.

Джошуа се завъртя, опитвайки се да реши какво точно да направи най-напред. Първо трябваше да свали обвиненията от сестрата на Джонатан. И, явно, да разговаря с Уорд Ламън. Той бе един от най-влиятелните съветници на Линкълн — стар приятел и добряк. Честен човек, на когото можеше да се разчита в този гъмжащ от предатели град. Трябваше да предупреди Ламън и за заговора за отвлечането на президента, и за по-голямото зло: самата коалиция. Трябваше да предупреди и държавния секретар Стюарт. Този наглец

може би щеше да го изслуша, ако повярваше, че и собственият му живот е в опасност.

— Ще пиша отново на Чейс, Джонатан. Само че този път във Вирджиния. Вярвам, че ще успеят да стигнат — и Чейс, и сестра ти. Ти също не губи вяра — прошепна Джошуа тихо пред рамо, без да поглежда младия вирджинец. Сетне излезе от салона.

Но Джонатан не можеше да си позволи подобен оптимизъм и изпроводи мълком с поглед възрастния мъж. Останал накрая сам в салона на Кортландови, погледна неловко потретите, които Кук дискретно, съвсем в негов стил, бе окачил отново. Някога, спомни си Джонатан, бе искал Чейс да умре в Савана. Някога, когато цветовете на униформите и враждебността, породена от войната, бяха по-силни от всичко останало. Но сега, докато гледаше строгото младо лице върху портрета, Джонатан осъзна, че тогава е грешал. Вече от доста време Чейс непрекъснато се опитваше да защити жената, която нямаше право да обича, и досега Джонатан Пенли не му бе благодарил по никакъв начин. Но накрая се бе озовал в задънена улица, от която нямаше изход, така че се налагаше да направи някои промени. Изведнъж за него се заличи вододелът между конфедералисти и северняци. Той не можеше да си позволи да се отнася с младия Кортланд като с неприятел, освен ако не пренебрегнеше факта, че сестра му изцяло зависи от него. А това просто не бе възможно. Повече от всякога животът на Лийна беше застрашен също колкото и живота на майора северняк. И нито гордостта на Джонатан, нито верността му към свидната кауза можеха да засенчат този прост факт. Беше крайно време войната да свърши.

— Добре, северняко — каза тихо Джонатан и се взря в очите на младия Кортланд върху портрета. — Сестра ми е страшно важна за мен. Готов съм на примирие. Дори ще ти предложа една сделка. Ако върнеш Лийна невредима у дома, ако успееш да я измъкнеш от сърцето на Юга и от тази проклета война, ние ще останем завинаги приятели, вместо да бъдем врагове. Заклевам се. В името на Лийна съм готов на драго сърце да те нарека свой приятел. Желая късмет и на двама ви по пътя към Вирджиния.

Де да беше по-сигурен, че някой ден наистина ще трябва да изпълни този личен облог.

Докато стоеше във фойето на тъжно занемарения Бял дом и предаваше с тревожен шепот новините, Джошуа усети, че Уорд Ламън е твърде склонен да изслуша предупрежденията му за заговора срещу президента, дори е искрено разтревожен. Това явно не бе първото предупреждение, което получаваха във Вашингтон, но в същото време Линкълн не обръщаше особено внимание на тези заплахи. За хората, които го обичаха, той бе влудяващо безразличен. Фаталист по душа, Ейбрахам Линкълн не би предприел нищо, за да се защити. Отвърнал бе на всички предупреждения с думите, че е прекалено зает с проблемите на страната, за да се занимава със слухове. Не искаше да тревожи и Мери, ако повярва на такива лоши предсказания.

И така, с приближаването на края на войната Вашингтон гъмжеше от слухове за смърт и болка, кой от кой по-ужасяващи. Републиканците радикали потвърждаваха, че стоят твърдо зад Стюард и Стантън — двете най-влиятелни личности в кабинета. Борбата щеше да бъде жестока: Линкълн проповядваше милост в отговор на призива за отмъщение, който отправяха консерваторите. И подбуждани с всяко действие срещу обичния си президент, хората щяха да дадат своя глас за лагера на радикалите за отмъщение на Юга. Страшно бе да си представиш тази сила, пусната на воля. И Джошуа знаеше, че точно на това се надява коалицията на Ходжес, ето защо се е насочила не към друг, а именно към конфедералиста Бут.

Джошуа стоеше на авеню „Пенсилвания“ и гледаше към отсрещната страна на улицата, където имаше открит водопроводен канал. Беше мълчалив и потиснат най-вече защото не виждаше какво повече може да направи. Покрай него по изровения път изтрополи карета. Неколцина федеративни войници отпускари се появиха за малко в края на улицата. Излизаха от една кръчма, за да се отправят към следващата. Един глашатай вървеше бавно по улицата и разносяше табло със съобщение за премиерата на постановка, насрочена за следващия месец в театър „Форд“ в центъра на Вашингтон. Кой знае защо, Джошуа потръпна, когато мъжът мина покрай него, и се намръщи. Едно вестникарче, което приличаше на ококорено жизнерадостно кученце, притича по улицата и Джошуа се усмихна криво и кимна. Бръкна в джоба на палтото си и извади петцентова монета. Вестникът струваше само три цента, но той направи знак на

момчето да задържи рестото и се наслади на огромната радост на малчугана. Това го стопли и му достави простичко ведро удоволствие, преди той да насочи вниманието си към сериозните заглавия на вестника, които продължаваха да тръбят за хода на войната.

Вестникът беше от последния ден на февруари. На следващия ден беше 1 март 1865 година. По традиция март беше месец за подновяване на войната във Вирджиния, месец, когато кръвопролитията и мъките започваха отново. Битките от пролетната кампания обикновено биваха най-мощните и кръвопролитните за цялата година. Миналата пролет това бяха сраженията при Уайлдънес, Спотсилвания, Йелоу Тавърн, където Джеб Стюарт бе намерил смъртта си, при Колд Харбър, откъдето бе започнал походът на Шърман към Атланта. Тази пролет завари Лий все още в капана на своите линии край Ричмънд и Питърсбърг, където около трийсет и пет хиляди конфедералисти се бяха изправили срещу съюзническата армия на Грант, наброяваща над сто хиляди души. През зимата съюзническият фланг се бе разпрострял тихомълком още повече — акция, накарала генерала конфедералист да направи същото. Грант нарочно разпростираше още по-нашироко сивите защитни линии, които изтъняваха все повече, докато на места заприличваха на протритата гума и изведнъж се пропукваха, а федералистите нахлуваха през тези пукнатини към столицата на Конфедерацията.

Никой не се съмняваше в лоялността на Джошуа. Само тази година той бе дарил над десет хиляди долара на Съюзническата Лига във Филаделфия, учредена едва преди два месеца. След толкова години сградата най-после скоро щеше да бъде завършена. Джошуа вече бе погребал единия си син в името на Съюза и рискуваше да загуби и другия. Въпреки това изведнъж изпита някаква дълбока необяснима симпатия към обсадения генерал южняк. Добре разбираше чувствата на Лий: той следваше чувството си за достойнство, будната си съвест. И Джошуа, и Лий бяха изправени пред независещи от тях непреодолими обстоятелства, ала достойнството не им позволяваше да се откажат. Джошуа не можеше да победи коалицията. Никой, който действаше сам, не бе в състояние да го направи. Те бяха прекалено много. Бяха прекалено безмилостни и обединени, притежаваха твърде голяма сила и власт. Джошуа можеше единствено да забави настъпването на неизбежното, както и Робърт И. Лий можеше да стори

същото: да се бори отчаяно, за да печели време, без обаче да се надява на окончателна победа. Джошуа бе излъгал Ходжес, че ще накара Чейс да продължи битката. Не можеше да го направи. Дори нямаше да го моли за такава саможертва, щом войната свършеше. През целия си живот бе трупал влиятелни приятели, бе отстоявал доброто си име, бе помагал на мнозина, които сега му бяха „длъжници“, стига да ги помолеше за нещо, но пак смяташе, че шансовете му за успех в тази битка са нищожни. Нямаше смисъл да моли някой младеж — дори Чейс, прибрал се твърде изтощен от четирите години война, да поема тази битка. Това бе равнозначно на самоубийство. И от чист егоизъм Джошуа нямаше намерение да го направи.

Не, трябваше сам да води битката с коалицията, и то до сетен дъх. Дори и да не спечелеше окончателна победа, пак можеше да протака и да печели поне време. Още малко време за хората и за управниците, които очакваха мира и се готвеха за него. Още малко време за Линкълн, който да проповядва състрадание и да покаже посоката, в която да поеме обичната му страна. Още малко безценно време да уточни програмите си, да убеди още неколцина наивници да съдят с добро, справедливо разгромения Юг. Ако Линкълн доживееше края на войната, пак щеше да е достатъчно. Ако и Джошуа доживееше до тогава, можеше да отвоюва това безценно време от коалицията. Но времето, негов враг от самото начало, и сега работеше срещу него. В последните си писма Чейс намекваше, че войната вероятно ще свърши в началото на лятото. През юни. Може би през юли. Джошуа едва ли щеше да е жив дотогава. Знаеше го почти със сигурност, но не се разстройваше, само дето се чувстваше донякъде притиснат до стената. Болката в сърцето, която обикновено го присвиваше, ако е ядосан или напрегнат, сега, след последния пристъп през декември, бе постоянна и той често едвам си поемаше дъх. Лявата му ръка непрекъснато бе изтръпнала, лявото му око внезапно се замъгляваше и китката му бе започнала да трепери. Надпреварата щеше да бъде оспорвана — надпреварата между неговата смърт и края на войната и началото на новия живот. Много оспорвана. Единствено времето щеше да покаже кой в крайна сметка ще победи.

А Чейс, надеждата на Джошуа за личното му бъдеще, препускаше с коня в опасния далечен Юг. Шейсет души срещу хилядите конфедералисти. И баща му не можеше да му помогне с

нищо. Джошуа зави от авеню „Пенсилвания“ към Осма улица и сградата с бели мраморни колони, които блестяха под ярките слънчеви лъчи. Преди три дни той можеше само за десет минути да издейства от министерството някой полк да се отправи и да потърси самотния отряд на сина му. Сега обаче беше безпомощен. Беше се обявил за враг на хората, които единствени имаха власт да помогнат на Чейс, независимо къде се намираше той. Самият Стантън вероятно бе замесен в заговора срещу Линкълн. Може би и майор Екърт, неговата дясна ръка. Определено сред заговорниците беше и Лафайет Бейкър — шефът на военното контраразузнаване — с целия си легион безскрупулни агенти и властта, която те имаха благодарение на внедрените предатели. Ето защо Чейс можеше да разчита само на себе си и може би това бе за добро. „Бог да те благослови, синко — помисли Джошуа, обхванат изведнъж от болезнена гордост. — Бог да те благослови. И дано имаш късмет. И на мен ми предстои битка. Ти си имаш своята битка. И никой от двамата ни не може да помогне на другия, нито дори да разбере дали той печели или губи.“

В този момент Джошуа се сети за документите за анулирането на брака и погледна ъгълчето на плика, подал се от джоба на палтото му. С лека въздишка се обърна бавно и тръгна да го занесе на жената, която някога бе смятал, че ще бъде идеалната съпруга за неговия син. След като свърши и тази задача, Джошуа взе следващия влак за Филадельфия. Нямахше какво повече да прави във Вашингтон. Нито за Линкълн, нито за Чейс, нито за когото и да било.

Последните часове на февруари във Вашингтон бяха мрачни и студени. Валеше суграшица. Единствените хора, претрашили се да излязат в това време от домовете си, имаха неотложна работа и сред тях бяха и Лейси, и Сюзан.

— Писа ли вече на Чейс, Роджър? За да му обясниш какво е станало?

Сюзан се чувстваше длъжна да попита това, дори сега, докато чакаше под студената суграшица пред кабинета на федералния съдия всеки момент да започне церемонията, след която щяха да са мъж и жена. Още не разбираше. „Нарочно не иска да разбере“, помисли тъжно Роджър. Той обаче разбираше.

— Да, любима. Но изпратих писмото на домашния му адрес във Филадельфия. Ще почака, докато свърши войната. Дотогава Чейс ще мисли за съвсем други неща.

— Да, може би си прав. — Бледото лице на Сюзан поруменя леко от облекчение и тя се усмихна. — Мисля, че ще разбере, Роджър. Наистина. Между нас никога не е имало нищо — между него и мен, де. Само брат ми Бенджамин, може би. А след като бяхте толкова близки — ти всъщност му спаси живота, — съм сигурна, че ще се примири със случилото се.

Роджър кимна и се усмихна, но бе достатъчно внимателен, че да не изрече на глас мислите си. Да, Чейс сигурно щеше да се примири. Но никога нямаше да разбере, нито да прости — поне в смисъла, за който Сюзан хранеше такива надежди. Мъжете бяха различни в това отношение. Бяха странно назадничави. Дори добрите мъже като него и Чейс. Можеха да бъдат цивилизовани за повечето неща, но не и спрямо жените си, особено спрямо жените, носещи техните имена. Колкото и силно да бе приятелството между него и кавалерийския майор, каквото и да си дължаха, случилото се обезсилваше всичко. И ако изобщо се видеха отново, бе по-вероятно да се срещнат като врагове, отколкото като приятели. Роджър дълбоко съжеляваше. Но това не променяше нищо. Той още обичаше Сюзан, щеше да се ожени за нея. И тя носеше неговото дете във вече леко заобления си корем. За другото Роджър не знаеше, но това не би променил за нищо на света.

— Сутринта получих телеграма от родителите си в Чардън. Още ли искаш по пътя да се отбием при тях?

— Да — усмихна се Сюзан по-свободно и го хвана за премръзналата от дъжда ръка. — Разбира се, че искам. Изгарям от нетърпение да се запозная с тях. След като се установим в Денвър, сигурно ще мине доста време, може би години, докато се върнем на изток. С бебето и всичко останало.

— Вероятно докато не прокарат железопътна линия. Но вече се вижда краят на войната и не след дълго сигурно ще има и влакове. До четири-пет години, не повече.

— Трябва да поканим и Чейс. Той вероятно също ще е женен. Защо да не доведе и жена си?

Потърси с топли кафяви очи очите на Лейси, сякаш му задаваше някакъв последен въпрос и диреше утеха.

— Разбира се. На всяка цена — потвърди Роджър, макар да знаеше, че това е абсурдно. Дори кимна. Тъмната махагонова врата на кабинета на съдията леко се отвори и лицето на Сюзан изведнъж засия щастливо. Роджър внезапно осъзна, че си е струвало да я излъже. — Ела, любима! Хайде да се оженим!

Дори през войната най-сетне бяха намерили своето място. Лейси можеше само да желае и останалите, озовали се в тази заплетена паяжина, да намерят мястото си.

ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Бунтовническата кавалерия ги следваше по петите. Подир внезапните ѝ нападения оставяха дири от кръвта и гробовете на северняците, белязали техния поход. Нощите бяха безкрайно дълги и често много студени. Войниците спираха рядко за почивка и те, и конете бяха на ръба на изтощението. Принудителните преходи станаха нещо обичайно за всеки изгрев. Хранеха се лошо, със студена храна, направо върху седлата. Подремваха няколко минути пак на конете, а често не мигваха с дни, защото знаеха, че спрат ли, това ще е равно на смърт. Никой обаче вече не отваряше дума отрядът да се предаде на обградилите го конфедералисти. След онази мъчителна нощ на Лийна ѝ се струваше, че с всяка следваща кървава миля Чейс Кортланд е все по-решен да продължи похода, с който доброволно се бе нагърбил. Някаква неумолима, почти отчайваща сила, го караше да изпълни докрай задачата на отряда, да стигне до Вирджиния и федеративната армия на Потомак. Отчасти тази решимост, осъзна Лийна, се дължеше на нея и на неизречената, но всепоглъщаща воля на Чейс да ѝ даде сигурност и закрила. Макар и той да не повдигна повече въпроса, Лийна знаеше, че той съществува. Знаеше и защо — въпреки че не говореха и за това.

За другата причина за удвоената решимост на Чейс Лийна просто нямаше как да се досеща: ясното съзнание, че в девствените, хълмисти гори във вътрешността на Северна и Южна Каролина никоя армия на северняците не е в състояние да води бойни действия. Явно и самият Шърман вече бе наясно с това. Неговата огромна войска бе далеч на югоизток от отряда на Чейс и ако слуховете бяха верни, сега навярно приближаваше Чероу, откъдето щеше да поеме към Файетвил и после — към Голдсбъро. Между самотния отряд и Шърман бяха разположени хилядите конфедеративни войници на Джо Джонстън, които се готвеха за последния съдбовен отпор срещу отпавилата се на север федеративна армия. Така че, за да оцелее, отрядът на Чейс, който се намираще сред дивата природа на планинска Каролина, не биваше в

никой случай да попада между двете огромни армии, които напредваха бавно, но неумолимо една срещу друга. Инак щеше да бъде премазан. Шейсетте мъртви войника щяха да бъдат незначително допълнение към все по-дългите списъци на жертвите на войната. Но предупреждението, което щеше да се загуби заедно с тях, можеше да означава живота на още хиляди бойци. От ден на ден Чейс Кортланд ставаше все по-сигурен, че се потвърждават мрачните подозрения на Шърман, заради които той вероятно бе изпратил напред техния отряд. Съюзническата войска щеше да бъде безпомощна тук, сред девствените гори на бунтовниците.

Ако частите на Конфедерацията се съсредоточаха тук, съюзническата войска нямаше да може да ги последва. Придвижването на огромен брой войници изискваше почти астрономически обоз: каруци, санитарни коли, походни палатки, телеграфни жици, артилерия, храна, коне, магарета, волове, барут, оръдия... Списъкът беше безкраен. А за да бъдат прекарани тези неща, бяха нужни добри пътища, ако не и добри железопътни линии. Докато тук, в полите на планината, имаше само непроходими девствени гори, камънаци, дървета и безброй потоци. Ако конфедеративната войска под командването на Робърт И. Лий успееше да се измъкне от Вирджиния и да се присъедини към частите на Джонстън тук, войната щеше да се удължи с месеци, а може би и с години. Някой трябваше да предупреди Грант и армията му, които бяха далеч от тук, да не позволяват на Лий да се придвижи на Юг... И нямаше кой друг да го стори, освен отряда под командването на Чейс Кортланд.

Щом се изтеглиха по на север в планините, се натъкнаха на сняг. Отначало бе малко, но после ставаше все повече. През зимата в Южна Каролина преспите не надвишаваха педя-две, но в планините на Вирджиния, които Чейс трябваше да прехвърли, за да достигне целта си, снегът щеше да се окаже коварно препятствие. Чейс нямаше намерение да пресича планините. Дори и най-тънката снежна покривка забавяше похода и хората му оставяха прекалено много следи, за да останат незабелязани от бунтовническите патрули. Ето защо Чейс смяташе да мине през Къмбърланд Гап, за да заобиколи с изтощени си отряд конфедеративните гарнизони, които бранеха дефилето от северняците, а после да свърне на изток и от планината да

навлезе в плодородните поля на Вирджиния. Но превратностите на войната му бяха отредили друго.

По една случайност само преди три дни съюзническата кавалерия на Шеридан за беда бе нахлула най-неочаквано в долината на Вирджиния и бе стигнала чак до Стантън, че и по-нататък. През същата тази първа седмица на март отрядите на генерал Къстър бяха прогонили от кишавите улици на Уейнсбъро жалките остатъци от някога мощната конфедеративна армия на Джубъл Ърли. Мълвеше се, съсичали бунтовниците и калните улици на града направо се червенеели от кръв. Взели в плен шестнайсет хиляди бунтовници и двайсет бойни знамена, които Шеридан показвал като трофеи, докато се изтеглял с армията още по на север, опожарявайки и опустошавайки всяка миля по пътя си.

Така долината Шенандоа вече наистина бе мъртва. Малцината конфедеративни войници, успели да се измъкнат от кавалерията на Шеридан, се бяха съсредоточили около Роуноук, съвсем близо до дефилето, през което отрядът на Чейс Кортланд бе принуден да мине. Шеридан си бе създал много неприятели и бе разгневил южняците, потъпквайки тяхната гордост. Сега за това щеше да плати отрядът на Чейс. Конфедералистите непрекъснато провеждаха акции и бяха препречили подстъпите към равнините на Вирджиния, така че отрядът на северняците бе принуден да се върне в планината. Волю-неволю трябваше да преодоляват опасностите на ранните пролетни бури, покрили върховете с още повече сняг, който ги забави и помогна на техните преследвачи, бунтовниците. И отново сънят, топлата храна или само едночасовата почивка се превърнаха в далечна и неосъществима мечта. Времето също се обърна срещу тях и походът през непрогледните нощи бе истински ад: от невидимите облаци в нощното небе се изсипваше течен лед и конете и мъжете започнаха да падат.

Добре поне, че засега конфедеративната кавалерия се отказа да ги преследва. Когато сивото утро започна да просветлява небето, войниците, които яздеха отпред, съобщиха, че са забелязали пещера. Без особено желание Чейс даде знак да спрат за почивка. Изтощените мъже и коне се запрепъваха слепешката в просторната варовикова пещера, която им се стори същински лукс. И в първите часове между зазоряването и сутринта никой в отряда не мислеше за друго, освен за сън.

Един по един мъжете започнаха да се будят, колкото да видят, че навън е още по-мрачно и от заранта. Лийна се претърколи върху студения, каменен под на пещерата, чу тревожния шепот на войниците и примигна срещу неочаквания мрак. Когато, изтощена до краен предел, след малко си спомни къде е, не можа да разбере защо не е светло. Но когато седна на одеялата и погледна към изхода на пещерата, забеляза, че и другите са вперили очи в същата посока: небето отвън ставаше все по-страховито и оловносиво, сигурен знак, че се задават буреносни облаци. Пролетта още не бе дошла в планините.

Лийна инстинктивно се извърна бавно в завивките, за да потърси Чейс Кортланд, и не се изненада особено, когато не го видя. Бе изключено той да спи — не можеше да си позволи подобен лукс. Щом се събудеха, войниците се събираха в пещерата на групички. Някои се опитваха да накладат огън, други се грижеха за конете, струпани до грубите варовикови стени. Въпреки светлината на няколкото малки лагерни огънове, в пещерата сякаш бе нощ, а не ден, й студеният вятър, духащ откъм планината, разсейваше и малкото топлина на пламъците. Докато седеше разтреперана и смълчана, на Лийна й се стори, че светлината избледнява още повече — като керосинова лампа, която постепенно угасва. Накрая в сгъстяващата се тъмнина тя съгледа Чейс, който стоеше с Грир на входа на пещерата и гледаше как времето навън се разваля. В мрака хората едва се виждаха, но Лийна позна Чейс по-скоро по инстинкт. А през няколкото изтощителни седмици, които бе прекарала с тях, тя бе свикнала да вижда Грир неизменно до него. Още щом ги съгледа, я прониза друга мисъл — мрачна като времето навън. На фона на конфедеративно сивия цвят на утрото във Вирджиния синьото на техните съюзнически униформи й се стори някак чуждо. В крайна сметка бяха стигнали Вирджиния. И сега — както Лийна знаеше отдавна, ти се връщаше със сърце, свито от мъка. Като по чудо най-накрая се беше прибрала. Но това завръщане й носеше горчивина наред с радостта. Беше спечелила, но и бе загубила много.

Лийна се изправи бавно и мълчаливо, като се омота със синьото федеративно одеяло, и погледна към мястото, където Чейс стоеше и се взираше мрачно в помръкналото небе. Грир мина покрай нея, без да казва и дума, но в очите му проблесна неприязън. От Колумбия до тук не бе променил мнението си за нея. Утре, когато Лийна най-сетне

щеше да напусне отряда, той щеше да бъде по-щастлив. Не че това я утешаваше кой знае колко, но поне някой нямаше да страда от предстоящата раздяла.

Чейс не каза абсолютно нищо, когато тя отиде при него, дори не отмести очи от буреносните облаци. Но въпреки това Лийна знаеше, че е усетил присъствието ѝ. Разбра го още щом застана до него. Бе странно, че не усети той да се е изненадал, по-скоро сякаш я бе очаквал много преди да дойде. За миг ѝ се прииска да протегне ръка и да го докосне, но така щеше да ѝ бъде още по-трудно да изрече думите за сбогом, които и без това бяха достатъчно тежки.

Дълго гледа небето в посоката, накъдето се взираше и Чейс. Сетне извърна очи към него и мълком се загледа в познатите черти, станали някак сурови след Колумбия, в следите от умора, които едва ли някога щяха да изчезнат напълно. Колко дълго я бе преследвало това обично лице и насън, и наяве. Дори в прегръдките на Съмър Аштън Лийна пак бе мечтала за Чейс. И занапред щеше да мечтае за него... Сигурно години наред.

— Изглеждаш уморен, Чейс... както обикновено. И по-мрачен от друг път.

Въпреки усилията го каза някак сковано и задъхано. Не смееше да го погледне, докато говореше. И тя, както Чейс, извърна очи към оловносивото небе.

— Не се безпокой за бурята. Не забравяй, че съм нещо като спец по тези планини. В края на зимата няма да натрупа повече от пет-шест сантиметра.

Чейс не отговори. Но ако Лийна още наблюдаваше лицето му, щеше да забележи как по него за миг се мярва неволна болка. Чейс мълча толкова дълго, та на нея ѝ се стори, че няма да ѝ отговори, ала тъкмо тогава той каза:

— Сняг ли? Да, отчасти съм загрижен заради това. Щеше да е по-лесно и за двама ни, ако се престорех, че съм загрижен единствено за снега. Но и двамата знаем, че е лъжа.

Докато говореше, Чейс се помръдна сковано и се подпря с дясното си рамо на грубата стена в края на пещерата — явно неуспешен опит да облекчи физическото си изтощение. Раните от Савана още го мъчеха, а от трескавото препускане от Колумбия до тук той съвсем бе капнал. Отново осъзнала в какво тежко състояние е

Чейс, потисната от думите му, Лийна усети как я пронизва болка и на гърлото ѝ засяда буца. Сякаш бе изгубила дар слово. Просто не бе честно, помисли си тя. Ако имаше воин, от която и да е армия, от която и да е епоха, който да се е сражавал доблестно и да е заслужил благосклонността на боговете, то това беше този северняк, застанал сега до нея. Ала боговете нямаха милост към него. Лийна също не можеше да му предложи утеха в този сетен, неизбежен миг.

— Не, няма да се разделяме с лъжи, Чейс, поне този път. Радвам се, че разбираш. Че знаеш какво ни готви утрешният ден. Ще ми е полесно, ако помниш, че и двамата не сме имали избор.

— Грешиш, Лийна. Знаем, че откакто пресякохме границата на Вирджиния, мислиш за това, но за Бога, поне веднъж ме изслушай. Мислиш, че вече си в безопасност, защото си в родния си щат. Но и тук си изложена на рискове. Няма кътче на Юга, където да си в безопасност, докато не свърши войната. А във Вирджиния опасностите ще са още по-големи, отколкото другаде. Когато Грант започне пролетната си кампания, това място ще се превърне в истински ад. Но има още една възможност. Ела с мен в Сити Пойнт, остави ме да те вкарам в лагера там. Все още измисля как да снема от теб обвиненията на федералистите и да те кача на влака, за да идеш при брат си във Филадельфия. Остани на север, далеч от войната, Лий. Дай ми поне това. Дай ми поне сигурността, че не те застрашава нищо.

Тя притвори очи, за да се пребори с избилите в тях сълзи, и само поклати глава от болка. Болеше я не само за Чейс. Боговете, помисли си, нямаха милост и към двамата.

— Не, Чейс, моля те. Дори не ме моли! И дума да не става! Сам каза, когато бяхме в Северна Каролина, че ние с теб сме се посветили на два различни народа и на две различни страни. Това не се е променило и никога няма да се промени. Аз все още съм конфедералистка, Чейс. Принадлежа на Юга и ще остана тук. Тук ми е мястото. Точно както и ти трябва да се върнеш при своята армия. Примириявам се с неизбежното. Примири се и ти.

Докато говореше, по бузата ѝ се търколи сълза, която капна върху лявата длан на Чейс. Той трепна, сякаш нещо го бе парнало. Бавно вдигна ръка, за да отърси от нея сълзата. Лийна отново го погледна, но Чейс се бе вторачил в дланта си, а не в нея. Гледаше сълзата, помисли тя. Или венчалната халка, която проблясваше на безименния пръст на

лявата му ръка. Лийна не бе съвсем сигурна. „Но това няма значение“, каза си с болка тя:

— Утре, щом слезем от планината, Чейс, ти ще се отправиш на изток към Сити Пойнт, към крайбрежието и своята армия. А аз ще поема на запад — към долината. Може пък да е останало нещо от Блайдсуд. Искам да разбера, за мен е важно. Дори да не е останало нищо, и едно-едничко дърво, там пак ще се чувствам в безопасност. Имам далечни роднини из цялата долина. Стари семейни приятели. Тук съм си у дома и не ме застрашава нищо. Това е всичко, което можеш да направиш за мен, Чейс. А също да ме помниш с добро. Точно както се надявам и аз да си спомням за теб. — Бе решила да спре до тук, да остави неизречени много неща. Нищо не можеше да се промени, тяхната раздяла бе неизбежна. И това, което бе казала, не им бе донесло нищо, освен още по-горчива болка. Но имаше едно нещо, което Лийна искаше той да не забравя през идните години. — Чейс, щеше да бъде различно, ако не беше войната. Вярвам в това с цялата си душа. Ако не беше войната, щеше да бъде много... много хубаво. И за двама ни.

Без да я поглежда, Чейс понечи да се обърне, но изведнъж спря. Лийна, която се взираше с неописуема мъка в лицето му, забеляза отчаяние, каквото не бе виждала дотогава.

— Да, Лий. Поне за едно си права. Ако не беше войната, никога нямаше да те срещна. Наистина това бе единствената истинска възможност, която някога съм имал...

Той отново тръгна, а тихо прошепнатите думи заглъхнаха в тишината. Не бе го казал с лошо, Лийна го знаеше. Просто искаше да е честен, да си изплаче мъката. Въпреки това думите му сякаш увиснаха във влажния студен вятър, брулещ сивото утро, и се врязаха завинаги в сърцето ѝ — така, както киселината разяжда метала. Лийна имаше чувството, че до сетния си дъх ще чува ехото на тези последни негови думи и ще помни болката в тях. Докато стоеше и гледаше как силуетът на обичния ѝ неприятел потъва в мрака на пещерата, изведнъж всичко ѝ се стори зловещо повторение на съня, преследващ я вече толкова месеци. Докато стоеше насаме с болката си и наблюдаваше как Чейс потъва в мъглицата, точно както в съня ѝ, не можеше да измисли какво да направят, за да променят този неизбежен горчив завършек.

Малко след това заваля сняг, и то силен, въпреки предположенията на Лийна. Не натрупа само пет-шест сантиметра, колкото да покрие със сребърно бял покров планинската гора. Чейс отначало се притесняваше, че ще оставят дълбоки следи, по които ще ги открият преследващите ги конфедералисти, но тревогата му се оказа безпочвена. Бурята вилня цял ден и цяла нощ. На другата сутрин преспите бяха близо половин метър, така че едва ли някой щеше да тръгне да ги търси в мокрия дълбок сняг, който обаче откъсна в покритите с пресни планини петдесет и един души заедно с техните коне, които нямаха нито какво да ядат, нито с какво да си запалят огън, за да се стоплят, нито с какво да утолят жаждата си, освен с разтопения в шепите вездесъщ сняг. Пещерата, която в един момент им се бе сторила истински лукс, сега се бе превърнала в капан. Те имаха само две възможности: или да останат там с риск да умрат и с единствената надежда, че времето ще се оправи рязко и дебелият снежна покривка ще се стопи, или да се опитат да се измъкнат от планините и да слязат във фермите във вътрешността на Вирджиния, които се намираха много мили на изток.

Но както се оказа, времето взе решението вместо тях. Още преди да са се разнесли облаците от първата буря, се появили нови облаци, страховити и сиви, довяти от студените влажни ветрове, които предвещаваха още сняг. Отрядът нямаше друг избор, освен да поеме на път. И в отчаянието си се опита да направи точно това.

Северняците яздиха около два часа, докато вече изморените коне не започнаха да залитат из снега, който на равното им стигаше до коленете, а в преспите — чак до гърдите. Войниците тръгнаха пеш и водиха жребците часове наред: отначало Лийна ги броеше, но после съвсем загуби представа колко време е минало. Мъжете залитаха и със сетни сили напредваха в преспите, които им стигаха до коленете. Падаха от умора и пак се изправяха, за да направят още десетина крачки, преди да рухнат отново. Накрая, твърде късно, бурята започна да утихва. От време на време слънцето проблясваше върху белия сняг. Въпреки студата конете и мъжете бяха плувнали в пот, едвам дишаха от изтощение и дъхът им наподобяваше облачета пара, увиснали в застиналия планински въздух.

„Сигурно е късно следобед“, помисли Лийна, щом видя, че сенките върху снега са се издължили и са станали тъмносиви. Колко ли мили бяха изминали? Извървяваха по четири мили на час при равен терен. Но при тези условия? „Може би шест мили за целия ден, помисли тя с изтощение, най-много осем.“ Бяха успели да изминат толкова много единствено благодарение на Чейс. Ако не бе той, повечето от войниците, включително и Лийна, отдавна да са се проснали на снега и да са умрели от изтощение и отчаяние, че не могат да направят и крачка в тези преспи. Но Чейс бе продължил да върви. И най-вече по навик другите го следваха, вкопчени в юздите на конете, които вече залитаха не по-малко от своите ездачи, цвилеха и пръхтяха, проправяха си отчаяно път напред.

Слънцето вече залязваше. В розовозлатистото изяснило се небе се открояваха извисилите се гранитни силуети, от които назъбеният мрак на далечните планини на запад изглеждаше още по-черен. Мръкнеше ли се, отрядът щеше да замръзне в снега. Хората щяха да налягат в странната, примамлива топлина на преспите, без да усещат студа, и никой нямаше да разбере колко далеч са стигнали, колко добре са се справили. Всичко щеше да свърши. И после вече нищо нямаше да има значение.

Лийна вече не усещаше ръцете и краката си. Студът вече не щипеше лицето ѝ, не ѝ причиняваше странна пърлеща болка. Тя вече не чувстваше нищо. Усети, че конят ѝ изведнъж спира и тръска глава, от която върху ледения сняг се разхвърчаха горещи капки пот. Лийна с усилие вдигна очи само защото осъзна, че прекалено дълго стоят на едно място. Най-сетне видя Чейс на около десетина метра пред себе си. Накрая той се бе предал пред неизбежното, бе паднал на колене в снега и вече нямаше сили да се изправи. Тя погледна през трийсетте стъпки искрящо бял сняг, които можеха да са и трийсет мили, и усети как в очите ѝ се събират парещи сълзи. Около нея цареше злоещо мълчание. Никой не говореше. Никой не помръдваше, освен, за да се строполи безпомощно и да хлътне до колене в снега. Вятърът се усили и засвири, после отново утихна. Грир стоеше на няколко крачки зад Чейс. Беше се подпрял на седлото и нямаше сили да помогне на майора. Лийна пак извърна бавно очи към него, след което угасна и последната ѝ искрица надежда. Винаги готов да помогне на майора, Грир щеше вече да го е направил, стига да бе в състояние да се движи.

Ето защо тя само погледна още веднъж Чейс и усети как по тялото ѝ плъзват странна умора и някакво особено спокойствие. Снегът бе топъл — изненадващо топъл в сравнение със студения въздух. Продължаваше да държи поводите само защото щеше да ѝ коства усилие да ги пусне, а тя нямаше сили за нищо. Искаше ѝ се да се добере до Чейс, да допълзи дотам. Да бъде с него. Да му каже, че всичко е наред. Че е направил всичко по силите си, че е успял да изведе отряда много далеч, както вероятно никой не е предполагал. Че не бива да вини себе си за жестокия сняг. Че се е държал като мъж — а това бе всичко, за което тя го бе помолила онази отдавнашна нощ. Че още го обича и по някакъв странен начин е доволна от този завършек.

Застанал зад майора, който бе паднал, Грир сякаш бе изгубил власт над изтощените си мускули. Изведнъж полъхна вятър, който заби иглички сняг в лицето и замръзналата му брада. Той примигна, но не се опита да се извърне. Бяха рискували и се бяха провалили. Знаеха, че може да стане и така. И той, и Чейс го знаеха още сутринта, преди да направят първата крачка. Преди изгрев-слънце решиха през шепот, че са обречени, ако останат в пещерата и продължи да вали. Нямаха големи шансове и ако излезеха от нея. Вероятността да оцелеят бе едно на двайсет. Или по-малко. Не познаваха планините и нямаха представа колко ще вървят, докато стигнат някакъв подслон. Може би миля, може би двайсет. Така им е било писано, помисли Грир. Беше прекалено далеч. Не успяха да стигнат подслон. Или го бяха подминали. Виждаше на фона на ослепителния сняг уморените, прегърбени рамене на майора в тъмносиня униформа, сведената му глава, сякаш той се признаваше за окончателно победен. В тишината дори чуваше накъсаното му, уморено дишане. Добър офицер. Един от най-добрите. Въпреки че и двамата ги застигна смъртта, Грир пак бе на същото мнение. Случваше се на война. Никой човек бил той офицер или редник, добър или лош, нямаше власт над боговете.

Накрая Чейс вдигна глава и сякаш с огромно усилие се извърна, за да погледне през рамо отряда. Мъжете бяха затънали в преспите. Неколцина още се държаха за конете, но от умората лицата им бяха мрачни и безизразни. Грир видя как той поглежда назад към жената, забеляза и как тя почти незабележимо клати глава, сякаш не приемаше извинението на Чейс. От всички лица само върху нейното още се четяха някакви чувства. Любов и болка. По зачервените ѝ от студа

страни личаха тънки неравни следи от сълзи. След миг Грир се намръщи от изненада, видял как майор Кортланд отново свежда глава, а раменете му се разтрисат неудържимо. Сетне невероятно бавно, както понякога се движим насън, майорът започна да се изправя, подпрян на седлото. От кръста надолу по тъмносинята му униформа бе полепнал сняг. Не каза нищо. Дори не погледна назад. Просто тръгна нататък бавно, залитайки, и направи една, после втора, трета, четвърта крачка. Бе невероятно, но отрядът също тръгна след него. Донякъде се дължеше на дългогодишния навик от войната, донякъде на първичния човешки инстинкт за самосъхранение. Щом Чейс бе в състояние да върви, значи можеха и те. Той по някакъв странен начин им доказваше, че не са толкова изморени, както си мислеха. Значи още имаха в запас мъничко сила. Трябваше да им е останала, щом му е останала на него.

Грир също го последва, макар и да не знаеше как. Вероятно като хората, видели как Христос ходи по водата, мъжете от отряда бяха повярвали, че невъзможното понякога е възможно. При всички положения чудото стана. Само след четвърт миля, когато мракът вече се смесваше със сенките на залеза в сива и безформена маса, Чейс излезе на края на висок зъбер, където преспите му стигаха почти до гърдите. Но зад него внезапно изникна стръмен склон с високи, отрупани със сняг борове. Тук бе подветрената страна на планината, където снежната покривка изведнъж изтъняваше и стигаше най-много до глезена. Чейс закрачи по склона, усетил внезапно колко учудващо леко се движи, сякаш от нозете му бяха смъкнати окуви. Навлезе в гората, без дори да се обръща, ала по инстинкт запълзя на четири крака тъкмо когато и последните войници слязоха от зъбера и тръгнаха подир майора. Бяха прекалено изтощени, за да мислят, да се израдват, дори да изпитат облекчение, че толкова неочаквано са се спасили. Когато майорът спря, мъжете също застинаха като по команда. Не им хрумна да запалят огън, нито да хапнат. Бяха останали без капчица сила. Ала сетне осъзнаха, че още мъничко усилие, и ще доживеят следващото утро. И успяха да издърпат одеялата от седлата и да се увият с тях, за да не премръзнат през студената нощ.

Лийна се изправи по инстинкт, докато останалите вече бяха потънали в дълбок сън, наподобяващ по-скоро несвяст, и закрета напред към Чейс, който стоеше неподвижен на четири крака в плиткия сняг. Дишаше запъхтяно, на пресекулки, сякаш ридаеше. Красивото му,

обикновено гладко избръснато лице сега бе потъмняло от наболата брада и бе странно бледо, сурово и мрачно в падащата тъмнина. Лийна успя да се добере до него, да издърпа одеялата от седлото и да завие с тях раменете му. Чейс пак не се помръдна, само затвори очи. Накрая Лийна по-скоро се свлече, отколкото легна до него и се пресегна да намести главата му върху гърдите си. Той се отпусна и повече не помръдна.

Всъщност и мъжете, и животните не помръднаха тази дълга, студена и непрогледна нощ в средата на март. Но бяха живи и това бе истинско чудо. Коварните планински бури вече бяха останали зад тях. Отпред се простираха плодородните ниви от вътрешността на Вирджиния, тоест отрядът бе изминал почти две трети от пътя, за да се присъедини към армията на Грант при Сити Пойнт.

Лийна се събуди доста след пукването на зората и когато надигна глава, пред нея се откри невероятна картина: сякаш някое небрежно дете бе разпиляло своите войничета и после не си бе направило труда да ги събере. Мъжете бяха налягали кой където свари. Конете също се бяха пръснали и въпреки че бяха развързани, не помръдваха. На Лийна ѝ се стори, че чува в клоните на бора птица. Ако не се брои този звук, наоколо цареше пълна тишина. Чейс обикновено спеше леко. Сега обаче дори не се размърда, когато тя премести главата му от гърдите си върху одеялото и се измъкна от топлата завивка в студения утринен въздух. В едно отношение Господ бе проявил милост. Не ги бе проследил нито един кавалерийски отряд на конфедералистите. Северняците щяха да са безпомощни като малки деца, ако враговете им ги бяха издебнали. Тогава нямаше да могат да се противопоставят нито на преследвачите си, нито на смъртта.

Нямаше го само Грир, осъзна бавно Лийна. Тъкмо си го помисли, и го видя в края на лагера. Май носеше дърва за огрев. Той се доближи до нея и се наведе да накладе огън. Вдигна очи и улови за миг погледа ѝ. Но този кратък миг бе достатъчен. Лийна забеляза, че вече я няма омразата, смразявала погледа на Грир. По някакъв начин в този закъснял миг той ѝ бе простил за миналото.

— Сгреших, госпожо Лейтън. Мислех, че само ще ни пречите. Дори, че може да ни предадете. — Той вдигна рамене, за да подчертае думите, изречени бавно и тихо. — Всъщност от Колумбия до тук все очаквах да ни предадете. Дълга ви извинение за това.

Лийна не отвърна нищо. Само погледна назад, за да се увери, че Грир не е събудил Чейс. Щом видя, че той още спи, кимна бавно на капитана северняк и му се усмихна с тъга, която не можеше напълно да скрие.

— Обичам Чейс Кортланд много повече, отколкото предполагате, капитане. Никога досега не съм го предавала съзнателно. Сега също не бих го направила.

— Да, подочух още в долината Шенандоа, госпожо Лейтън. Но оттогава често си мисля, че изразявате обичта си към него по доста странен начин.

Лийна се изчерви и сви рамене, за да възрази срещу това обвинение.

— Когато човекът, когото обичам, е мой враг, и е сред хората, разрушаващи всичко най-скъпо за мен, нещата малко се усложняват. Въпреки това, стига да са го позволили обстоятелствата, никога не съм се държала като враг.

— Да, вече ви вярвам. В известен смисъл вчера спасихте живота на всички ни. В онзи проклет сняг. Чейс бе готов да се откаже. И щеше да го направи. Наистина щеше, ако бяхме сами с него. Но заради вас продължи да върви... тоест сега съм ви длъжник. Ако някога имате нужда от моята помощ, само ми кажете. А докато сме заедно на този поход, ви предлагам да сключим примирие. Приемате ли?

Още преди тя да е отговорила, Чейс се помръдна неспокойно до нея и се пресегна към одеялата, сякаш я търсеше.

— Лийна!

— Да, Чейс, още съм тук. — Тя хвърли на капитана северняк един последен мълчалив поглед и кимна в знак, че приема. Сетне насочи цялото си внимание към Чейс. — Добре ли си? Спа като заклан.

— Да, вече съм добре. Е, малко съм схванат.

Чейс седна бавно, пресегна се и задържа ръка на хълбока ѝ, сякаш изпитваше физическа необходимост да усети, че тя още е там. Забеляза Грир и кимна безмълвно и одобрително — и за огъня, който бе нагласил, и за самия него. Заговори на капитана, но не свали ръка от Лийна:

— Добре си се сетил, Грир. Може би днес ни се полага малко разкош. Ще се сгреем с по чаша горещо кафе, после потегляме.

— Но накъде? — Грир бръкна в джоба си да извади парче кремък, което затопли в ръцете си и го поднесе към дървата. — Оттук накъде, майоре?

— При Грант в Сити Пойнт, разбира се. Имаме още около стотина мили, нали? Единственото, което трябва да направим, е да разберем в каква посока да поемем през Вирджиния. Да не се натъкнем на армията на господин Лий. Между нас и Грант в Сити Пойнт едва ли има повече от трийсетина-четирийсет хиляди войници конфедералисти.

Чейс бе наклонил глава към дланта си и търкаше лице с добре познатия жест на умора. Както го наблюдаваше, Лийна се сепна и от думите, и от изражението му. Вирджиния беше нейната родина. През целия дълъг и мъчителен път, който бяха извървели, тя неизменно си мислеше за Вирджиния като за убежище. Смяташе, че веднъж добере ли се дотук, ще бъде в безопасност. Никога не ѝ бе хрумвало, че това може да означава точно обратното за северняците, с които пътуваше. Продължи да мълчи. Не знаеше какво да прави. С какво толкова щеше да навреди на Конфедерацията, ако помогнеше на отряд северняци да се добере до своята армия? Ако Лийна знаеше за предупреждението, което те трябваше да предадат, сигурно още сега щеше да стори друго.

— Дали да не използвате железницата, Чейс? Или да вземете влак? Или поне следвайте железопътната линия на изток.

Изведнъж усети как Чейс впива очи в лицето ѝ и я стиска леко, сякаш изненадан от нещо. Лийна нарочно не го погледна. Това бе последният подарък, който му правеше, един прощален подарък, и когато заговори, тя се пребори със сълзите, нахлули в очите и:

— Знам, има една железопътна линия, която минава през Данвил и продължава на север към Ричмънд. В Бърквил се пресича с южната железопътна линия за Питърсбърг.

Веднага след думите ѝ настъпи дълго мълчание. Грир се извърна бавно към майора, но Чейс продължи да гледа Лийна мрачно и неразгадаемо, ала странно нежно.

— Благодаря ти, Лий. Благодаря ти все пак. Но, за разлика от теб, не сме израсли в този щат. Данвил, Бърквил, дори Питърсбърг — за мен това са само имена. Не знам къде се намират. Дори не знам някой град с железопътна гара, камо ли такъв, в който да няма

конфедеративен гарнизон. Въпреки това ти благодаря, че се опитваш да ми помогнеш.

Гласът му бе много тих, приличаше на шепот. Дочула тона му, Лийна усети как болката в душата ѝ става двойно по-голяма и извърнатите ѝ очи мигновено се пълнят със сълзи. Започна да се бори с решение, което преди няколко седмици бе мислила, че е взела окончателно. Дори вчера бе смятала, че днес ще напусне Чейс. Дори надвисналата над тях смърт по време на снежната буря не бе променила решението ѝ. Но тогава не бе съзнавала, че докато за нея Вирджиния е убежище, за отряда на северняците тя крие най-големите опасности. Следващите стотина мили щяха да бъдат най-тежките от целия поход за офицера враг, когото обичаше пряко волята си. Предстояха му по-големи рискове, по-трудни преходи, още и още кървави сражения. Изтощението и два пъти по-голямото напрежение от това, че носи на плещите си прекалено тежък товар и прекалено голяма отговорност за много човешки животи. Чейс бе силен мъж, Лийна го знаеше. Независимо от бремето, стоварило се върху него, рядко се огъваше. Но сутринта Грир го бе казал без недомлъвки. Лийна също бе наясно защо предния ден Чейс е положил такива неистови усилия — заради нея. Тя знаеше и още една случка, за която Грир дори не подозираше. Онази нощ в Северна Каролина, когато Лийна бе прегърнала Чейс, за да му вдъхне увереност и сили точно когато той имаше неистова нужда от това. Спомнила си за онова време, тя бе обзета от злоещо предчувствие. Ако сега някъде по дългия път до Сити Пойнт Чейс се препънеше, нямаше да има кой да му предложи това, което тя му бе предложила някога. Ако го изоставяше сега, залагаше на карта живота му. Но той бе офицер северняк, който предвождаше войници северняци. Би трябвало да ѝ е враг... а не беше. И Лийна не можеше да го изостави, когато той имаше такава отчайваща нужда от нея. Значи щеше да продължи похода, докато стигнат крайната цел. Щеше да го види как се присъединява невредим към редиците на своите в Сити Пойнт. Щеше да направи сама на себе си този последен подарък.

— Няма да ти кажа къде са разположени конфедеративните гарнизони, Чейс. Нито техните складове с муниции. Нито оръжейните им заводи.

Чейс и Грир разговаряха шепнешком и когато Лийна се намеси, замълчаха изненадани. За пореден път тя усети как Чейс се вторачва в преbledнялото ѝ лице.

— Няма да ти кажа нищо за отбранителните линии на генерал Лий — продължи Лийна, — нита откъде се снабдява с боеприпаси. Никога не бих предала народа си по този начин. Но до Сити Пойнт мога да ви заведа. Това ще направя. Ще ви помогна да намерите влак, който още се движи, ако решите да се качите на него. Ще ви кажа кои градове да избягвате и кои пътища са най-безопасни. Ако успеем да се промъкнем през целия щат, ще ви заведа при фланга на Лий при Динуиди и ще ви оставя там, за да се присъединя към своя лагер.

Отново настъпи мълчание, което за Лийна бе ужасно, защото през това време тя мислеше доколко е предала собствения си народ. Колкото и да обичаше Чейс, колкото и той да се нуждаеше от помощ, Лийна не можеше да се самозалъгва, че от това предателството ѝ към обичния Юг ще стане по-малко. И въпреки че вече бе решила да го направи, се съмняваше дали някога ще е в състояние да си прости. Но преди това бе правила и друг избор, който също ѝ бе причинил само болка ѝ страдание. Факт бе, че от самото начало се бе обрекла, като бе обикнала Чейс. Още тогава се бе обрекла да предаде някого или нещо. Не, боговете не проявяваха милост и към нея.

— Върви, Грир, да кажеш на мъжете да си приготвят топла закуска. Нека изядат всичко, което им е останало. Вече навлизаме в район с богати ферми. Преди да се стъмни, все ще намерим някаква храна — почти прошепна Чейс на капитана и му посочи останалите войници, които вече се бяха насъбрали в средата на лагера.

Грир само кимна и тръгна, но Чейс не го последва. Продължи да чака, усещайки тишината и болката в нея, но въпреки това не наруши с нищо мълчанието. Може би беше погълнат от спомените за предишни свои решения. От мисли за страданието. За решения, за които после дълбоко се бе разкайвал. Вероятно мислеше, че се е обвързал с друга жена. Нещо, от което би се отказал, стига да можеше. Накрая само се извърна, за да се взре в бледото лице на Лийна. Тя мигновено усети до болка погледа му, усети и сълзите, които оставяха горещи дири по премръзналите ѝ страни, сълзи, които сякаш не можеше да спре. Дори не беше сигурна защо се е разплакала — заради Чейс ли, заради самата

себе си или заради обичния Юг, който току-що беше предала. Може би, помисли тя, и заради трите.

— Господи, Лий... Защо не направи този избор преди година, когато той можеше да промени толкова неща?

Лийна почувства как той я докосва по рамото, но се разплака още повече и на гърлото ѝ заседна буца.

— Но тогава не можех, Чейс. Тогава между нас стояха прекалено много неща: Блайдсуд, Стюарт, Конфедерацията, войната. Сега обаче сякаш всички тези неща или са умрели, или умират. Обичам Юга, Чейс, но знам, че той е обречен. Няма смисъл да обричам и теб. — Тя успя да поклати леко глава и се обърна да погледне златната халка, която блестеше под надигащата се светлина на утрото на Вирджиния и която бе на пръста на Чейс дори когато ръката му бе върху бедрото ѝ. — Това не променя нищо, Чейс. Никой от нас не е в състояние да промени нищо. Накрая пак ще трябва да се сбогуваме. Накрая пак ще трябва отново да станем неприятели. Нали?

Последвалата тишина бе наситена с болка, ала Чейс кимна, за да потвърди правотата на думите ѝ.

— Но аз те обичам, Лий. Бог да ни е на помощ и на двамата, знаеш, че те обичам. Независимо дали сме неприятели, винаги ще те обичам — прошепна той, изправи се и тръгна, без да поглежда назад.

Вечерта на двайсети март отрядът на северняците се качи на последния малък хълм и спря конете, за да огледа зимните къщурки и колиби, които най-последно им вдъхваха някаква сигурност. Тук бе левият фланг на армията на Потомак. Дори под водачеството на Лийна, изминаха в неспирен ход стотте мили от планините до Данвил, като яздеха по четирийсет мили на ден. Спяха, ядяха, страдаха върху седлата, галопирайки напред, за да се скрият при последния завой и да избягат на косъм от смъртта, с която ги заплашваше кавалерията на Фиц Лий, насочила се натам в отговор на слухове за нападения на северняци из територията на Вирджиния. Пролетното време бе лошо — студено и влажно. Пътищата бяха почти непроходими. Но времето поне изглеждаше безпристрастно. Калта затрудняваше бунтовниците, тръгнали да преследват отряда, така че федералистите успяваха да поддържат малка дистанция и да се измъкват успешно от

преследвачите си. Почти без проблеми взеха влака. Съпротивата на цивилните бе нищожна в сравнение с войниците ветерани, срещу които бяха свикнали да се изправят войниците на Чейс. И благодарение на Лийна знаеха на кой влак да се качат.

Последните двайсет и четири часа бяха най-тежки през целия поход от Колумбия до тук. Щом малко преди Динуиди слязоха от вагона, бяха яздили с риск за живота си през кал, дълбока почти колкото последния сняг, и бяха успели да избягат от кавалерийските патрулира Лий, разположени недалеч от пътя им. Единствено Лийна бе спала, и то само защото Чейс я бе придържал почти цяла нощ на седлото пред себе си.

Бе го направил заради реалната опасност и от засада, и от снайперистки куршуми, така че я бе прегърнал по-скоро да я прикрие, отколкото от сантиментални чувства. И въпреки това Лийна бе толкова изтощена, че спа дълбоко, без да помръдва, като малко дете. Не се събуди дори когато Чейс спря коня на билото на ниския хълм и погледна, надолу към армията на Грант — целта на похода, който в началото му се бе струвал безнадежден.

— Сега какво, майоре? Какво ще правим с нея? — попита Грир, нарушил мълчанието на лунната нощ.

Размърда се уморено върху седлото и слабо скърцане на износената кожа бе единственият звук, нарушил тишината. Чейс погледна рязко надолу, за да види скритото от мрака лице на Лийна, и се увери, че тя още спи. „Слава Богу!“, помисли изморен и с благодарност той. Беше много по-лесно да не се налага да спори с нея точно сега. Изобщо не се съмняваше какво трябва да прави. Лийна вероятно очакваше да я събуди, когато стигнат федеративните редици, да я прехвърли на нейния кон и да я остави да се върне в обичния си Юг. И стореше ли го Чейс, този път нямаше да ги има гнева и горчивината, съпътствали предишните им раздели. Но ако се налагаше да избира между нейния гняв и нейната сигурност, Чейс знаеше какво да прави. И без това за тях нямаше бъдеще. В този смисъл Чейс нямаше да загуби нищо заради гнева ѝ. А колкото до сигурността ѝ, можеше да спечели много.

— Ще я заведа с нас в лагера, Грир. Сигурен съм, че ще ми дадат що-годе прилична квартира. През следващите няколко дни ще я представям за мой санитар и ще я крия от чужди погледи. Веднъж в

лагера, тя вече няма да има друг избор, освен да ми се подчинява. Бих искал да я измъкна от Сити Пойнт, да я кача на някой влак, който отива на север. Няма да ѝ се хареса, но тук всеки момент може да настане истински ад и не искам тя за пореден път да се озове между двете воюващи армии.

Грир само изгледа майора. Дори и да имаше неодобрение или съмнение в погледа му, той не им даде израз с думи.

— Добре. Тогава с дежурните постове ще се оправя аз, майоре. А ти продължи нататък, ако можеш.

Чейс кимна сурово в знак на съгласие и без да казва нищо повече, вдигна ръка, за да даде знак на отряда, който чакаше да продължи отново напред — да измине последните стотина метра в мрака, след стотиците мили път. Само пет минути по-късно Грир отговори с вик на часовия, след други пет минути отрядът вече яздеше към зимния лагер на най-западния фланг от армията на Потомак. Най-после отново беше при своите.

Във вълнението от неочакваното пристигане никой дори и не забеляза доста женствено изглеждащия санитар, оставен да спи в квартирата на майора, след като Чейс отиде при коменданта на лагера, за да предаде предупреждението, което бе донесъл със себе си. На всяка цена Лий и неговата армия трябваше да бъдат задържани тук, във Вирджиния, защото в противен случай войната можеше да се проточи още с години.

ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Почти се бе съмнало, когато Чейс се върна. От огъня, който Грир бе запалил в малкото огнище на офицерската колиба, бяха останали само яркочервени въглени и черна пепел, а навън цареше единствено нощната тишина, обичайна за всяко федеративно укрепление. Лийна обърна сънено глава, разбудена от тихото изскърцване на вратата на колибата. Седна бавно и съгледа Чейс, който почти не се виждаше в оранжевата светлина на загасващия огън.

— Лийна!

— Да, будна съм. Тук съм. — Отърсила се от съня, тя се огледа смръщена и видя само непознати сенки. — Въпреки че не съм напълно сигурна къде е това „тук“.

Чейс кимна веднъж и спря при огнището да сложи още съчки над тлеещите въглени. Дървата бяха сухи и се запалиха почти веднага. На светлината, която изведнъж заструи от тях, Лийна видя и умората, и напрежението, изписали се върху помръкналото му лице. Умората бе обяснима. Но не и напрежението.

— Къде сме, Чейс? Това е лагерът на северняците, нали? — изрече бавно Лийна и се смръщи още повече. Почти не й бе необходимо да чуе потвърдителния му отговор. — Това е твоят проклет лагер, нали? Довел си ме тук, докато съм спяла.

В думите й имаше яд и укор. Тази реакция не бе неочаквана за човека, взел решението да я доведе тук. Чейс знаеше, че ще се изправи срещу яростния гняв на Лийна, но не смяташе да се извинява, задето й е дал сигурност, независимо как го е направил.

— По дяволите, Чейс! Бяхме се разбрали друго.

— Каквото и да сме се разбирали, ще стоиш тук, Лий. Защото това е най-безопасното място за теб. Беше съвсем просто, когато трябваше да взема решението. И преди да ми се нахвърляш, си задай въпроса дали и ти не постъпи така, когато предложи да ни помогнеш и да ни преведеш през Вирджиния.

— Въобще не е същото! Как смееш да решаващ вместо мен! Какво, по дяволите, ти дава право да се разпореждаш с живота ми, както ти отърва? — Въпреки гнева си, а може би точно заради него, Лийна усети, че устната ѝ трепери, докато тя бълваше обвинения срещу него в мрака на малката стаичка. — Дявол те взел, Чейс, нямаш право!

— Имам пълното право, Лийна! Поне имам правото да решавам неща, които са особено важни. Знаех, че ще се вбесиш, но аз те обичам, Лий! За Бога, наистина ли не го проумяваш? Каквото ѝ да ми струва гневът ти, трябваше да платя тази цена. Нямах друг избор. Каквото ѝ да ми струва това, за мен е важно да си в безопасност. Защото в крайна сметка това е единственото, което има значение за мен.

Думите на Чейс пресякоха нарастващия ѝ гняв и Лийна дълго мълча и се взира в него от другия край на стаята. Но изведнъж, за кой ли път, болката и гневът започнаха да се борят в нея и много, много бавно гневът отстъпи. Как можеше да го мрази, задето я обича толкова много? Нали и тя го обичаше по същия начин?

— О, по дяволите... Сигурно трябваше да се досетя. Не биваше да заспивам точно тогава — каза тихо Лийна по-скоро на себе си, отколкото на Чейс.

Затвори за миг очи, ядосана по-скоро на себе си, отколкото на него. И бе не толкова ядосана, чувстваше се победена. Изведнъж ѝ се стори, че е загубила нещо... но още не разбираше точно какво. Може би Юга? Или възможността да се върне в Блайдсуд? При всички положения гневът ѝ се притъпи.

— Добре, Чейс. Явно имаш предвид и нещо друго. Какво?

— Сутринта трябва да ида в Сити Пойнт. Генерал Грант е още на зимуване там и се налага да разговарям с неговия щаб. Доколкото разбрах снощи, Грант чака само Шеридан да се върне от долината, за да започне пролетната си кампания. Може би подновяването на военните действия е въпрос само на дни и нямам намерение да те оставя тук в сърцето на тази стихия. Утре ще телеграфирам от Сити Пойнт, за да проверя какво е отношението към теб във федералното военно министерство. Ако обвиненията са свалени, ще те изпратя на север с първия влак.

— Ами ако обвиненията не са свалени?

Настъпи кратко мълчание, сякаш решението е претеглено вече многократно.

— Ако не са, ще измисля нещо друго, някаква уловка, с която по обиколен път ще свърша същата работа.

— Но при всички положения все пак смяташ да ме пратиш на север? — едвам пророни Лийна.

Изобщо не се съмняваше, че ще стане така. Странно, пак не се ядоса. А дори и да се поядоса малко, гневът ѝ бе изместен от другите чувства, бушуващи в душата ѝ. Най-силно я бе обсебило някакво почти сковаващо недоумение, което бавно нарастваше, някаква пронизваща болка, от която дъхът ѝ почти секна. Нещо не бе наред. Но в последвалото дълго мълчание край мъждивата оранжева светлина на почти угасналия огън, Лийна не можеше да разбере какво. Сетне изведнъж сякаш прогледна. Бе притеснена не защото се намираше в лагера на северняците. Не и заради гнева, който преди малко бе изпитвала към Чейс. Не и заради подозрението, че вече си е отрязала всички пътища и не може да се върне в Юга, нито заради мисълта, че Чейс си е наумил да я прати на север, за да ѝ даде сигурност сред чужди хора. Сърцето ѝ бе свито, понеже това бе краят за нея и за Чейс, и за двамата.

— Не, Чейс, моля те, не ме отправяй. Нека остана при теб, в твоя лагер, поне докато войната не започне отново.

— Не може, Лийна. По твърде много причини.

Той се извърна рязко, и бързо поклати глава, сякаш преди да откаже на нея, бе отказал на себе си. И макар че моментално ѝ обърна гръб, Лийна ясно видя в мрака болката, мярнала се по лицето му.

Тя се вкопчи в тази болка като в спасителна надежда.

— Чейс, моля те! Още няколко дни няма да променят нищо. После ще тръгна на север, ако продължаваш да настояваш.

— Няма да се пазаря с теб, Лийна. Ще идеш на север веднага щом има възможност да те изпратя.

— Чейс, не искам от теб нещо, което не можеш да ми дадеш. Освен това никога не съм те молила за нищо!

— Лийна, не... За Бога...

— Но аз те моля само за още няколко дни!

— Лийна, не мога да ти дам тези няколко дни! Не мога да ти дам дори един-единствен час! Божичко, Лий, нима мислиш, че на мен ми е

по-лесно, отколкото на теб? Готов съм да продам душата си, да дам живота си, ако поискаш! Но той вече не ми принадлежи, за да ти го дам!

Върху помръкналото му лице се изписа неприкрит гняв, когато той се извъртя рязко към Лийна. Този гняв бе толкова дълбок и невероятно силен, че за миг разсея надигналото се в нея отчаяние. Не бе ядосан на нея, помисли Лийна със замъглено от изненада съзнание. Може би бе вбесен от самия себе си. Или от войната. Или от целия свят. Но на каквото и да бе ядосан, Лийна не смееше да срещне погледа му, докато от него струеше тази болка. Рязко се извърна, разтреперана от унижение заради молбите и потъпканата си гордост. Още повече се разтрепери, задето Чейс ги бе отхвърлил. Тъглчетата на устните ѝ се тресяха неудържимо, по пребледнялото ѝ лице се стичаха сълзи, които проблясваха в черните ѝ мигли като диаманти. Лийна стисна очи, за да надмогне безмълвната мъка, която продължаваше да я залива, и седна превита на походното легло, неспособна да мисли от отчаяние.

— Как загуби детето, Лий? — Когато накрая гласът на Чейс прозвуча отново след дългото мълчание, гневът в него бе изцяло изместен от някаква сподавена болка. — Непрекъснато бълнуваш за него насън. Канех се да те питам, но все не оставаше време.

Лийна не направи опит да отвори очи. От този въпрос се разплака още повече и вече не виждаше нищо от сълзите.

— Уби го Стюарт. Въпреки че и Трийджак се опитваше по свой си начин да го погуби... — Дъхът ѝ секна от сподавеното ридание и тя поклати глава, сякаш за да се отърси от болезнения пробуден спомен. — Стана още в Джорджия. Стюарт се натъкна на някакви досиета на федералистите. Сред тях бе и папката на подполковник Дрейк. Вътре пицеше, че ние с теб сме били любовници. Стюарт само предполагаше за детето... Но бе прав.

Тя с усилие изправи глава и най-накрая отвори очи, за да погледне Чейс. Видя как той изтръпва от болка, не по-малка от нейната мъка. „Господи — помисли си. — Още ме боли. Сякаш загубих детето два пъти.“

— Значи е било мое... от Атланта?

— Да, Чейс. Детето бе твое — прошепна тихо тя почти като извинение и притвори очи, за да се пребори с нахлулите в тях сълзи.

След това ги отвори бавно, за да срещне погледа му. Още миг Чейс не се помръдна. Очите му също не трепваха, само неволно се затвориха, та той да надвие болката, пронизала го от нейните думи.

— Ясно — каза, без да я поглежда, но успя да скрие твърде малко от нея. В трепкащата светлина на огъня Лийна ясно виждаше как е стиснал челюсти, усещаше бавното му дълбоко дишане. Болката бе изписана във всяко негово движение. — Щеше да е друго, ако не беше напуснала Атланта, Лий. Въпреки всичко, което се случи между нас там, трябваше да ми имаш поне малко вяра и да ми кажеш. Ако знаех, може би щях да направя нещо. Щях поне да опитам.

— Не знаех, когато напуснах Атланта, Чейс. А щом разбрах, бях много ядосана, гледах от верандата във фермата на Макрей как Атланта гори. — Отново настъпи дълго и мъчително мълчание и накрая Лийна тръсна глава, за да го разсее. Въздъхна, изведнъж отърсила се от отчаянието и от разяждащата, непоносима болка, която бе изпитвала само преди миг. Просто бе тъжна, чувстваше се странно стара и уморена. — Това бе само едно от многобройните погрешни решения, които съм взимала. Всяко мое решение от Блайдсуд нататък бе погрешно.

Настъпи дълга пауза и Лийна тръсна глава, сякаш за да забрави миналото, което вече не можеше да бъде променено. Вече нямаше смисъл да умуват за това. Само щяха да изпаднат в още по-голямо отчаяние. Изправи се, за да иде при Чейс, който продължаваше да стои като попарен, и веднага го докосна по рамото. „Колко дълга бе тази година, помисли Лийна. Дълга и жестока. Сякаш цял един живот, вместен в дванайсет месеца.“ По това време миналата година те бяха заедно в Блайдсуд. Бяха нежни един с друг, още не си бяха нанесли огорчения, и двамата бяха млади. Чейс още не бе помръднал, не реагираше и на нейната близост. Дори в сумрака на трепкащия огън Лийна виждаше по лицето му прекалено многото бръчки от умора и тревога, каквито в Блайдсуд не бе имало. В очите на Чейс сега неизменно присъстваха войната и болката, а сега може би и съжаление за това, което току-що бе узнал от Лийна. „Гледа като старец, помисли внезапно тя. Стари очи — върху едно младо лице.“ И за северняците последната година не бе лека. Най-малкото за този северняк.

— Поне за теб струваше ли си, Чейс? Както е тръгнало, вие поне ще спечелите войната. Надявам се да си е струвало поне за единия от

нас.

— Да си е струвало за мен ли? — каза той, сякаш откъснал се от някакви далечни мисли. — Не знам. Ако знаех, че светът ще се промени, Лий... Колко жалко наивни бяхме всички в началото, просто бе невъзможно да започваме войната такава, каквата си я представяхме. Какво стана със славата и справедливостта? Нямаше да има опожарени градове, мъртви деца, многобройни жертви... Не мога да ти отговоря. Поне сега. Може би когато всичко свърши веднъж завинаги, ще се окаже, че си е струвало. Моля се на Бога да е така. — Свъсен, той замълча и дръпна рязко ръка. — Изморен съм. Не мога да мисля свързано. Май е време да поспим.

Сякаш се стресна, когато Лийна посегна към него, и се изви рязко, за да срещне погледа ѝ.

— Ако това е край, ми дай поне тази нощ, Чейс. Това ще бъде всичко, което ще ми остане от теб. Колкото и да бързаш, както каза преди малко, сигурно разполагаш с няколко часа, които принадлежат единствено на теб, нали? Нека си подарим тази единствена нощ, в която проклетата война, армиите, други хора и други неща да не застават между нас. Ела да легнеш до мен само веднъж, както бихме направили някога, ако я нямаше тази ужасна война. Моля те!

Лийна се бе приближила и той усети топлината на тялото ѝ, уханието на току-що митата ѝ коса. Бледа и красива в мрака, тя вдигна очи към него и Чейс видя тънката сребърна следа от сълзи по страните ѝ, която още не бе изсъхнала. Тялото му отвърна инстинктивно, потръпвайки от неистова жажда. Дъхът му изведнъж секна и сърцето му заби неудържимо.

— Господи, Лий! Защо вечно усложняваш толкова много нещата за мен?

Тя не каза нищо, само продължи да го гледа право в очите, задавайки му безмълвно своя въпрос — едновременно заповед и молба. Може би, помисли си, грешаха. Може би беше егоистично от тяхна страна. Дори жестоко. Но изведнъж това спря да я интересува. Те също заслужаваха нещо и ако Чейс бе прекалено горд, за да открадне тези пет-шест часа за себе си, то тя не беше. Вече не беше такава. Предстояха им много години, през които щяха да живеят разделени един от друг, сами със своята гордост.

Лийна вдигна бавно ръце към гърдите на Чейс и обхвана с пръсти пиринчените копчета, върху които бяха изписани инициалите на Съюза и които лъщяха като златни върху тъмносинята униформа. Пак не свалеше от него очи, в които се четеше безмълвен въпрос. Върху осветената му от огъня скула трепна мускул. Той затаи дъх, за да преодолее надигналото се в него като вълна желание да бъде с нея. Желаше я така, както нищо друго в живота си.

— За Бога, Лийна, недей! Не бива. Има хиляди причини, заради които и двамата не бива да го правим, и ти ги знаеш не по-зле от мен.

Едва прошепнатият му, изпълнен с мъка отказ прозвуча дрезгаво и Лийна само поклати глава в знак на несъгласие.

— Уморена съм да слушам, че не бивало да го правим по не знам какви си причини, Чейс. Единственото, което знам тази вечер, е, че имам нужда от теб и те желая. Според мен и ти имаш нужда от мен. Не можем ли да имаме милост към себе си поне веднъж? Не можеш ли да си позволиш да нарушиш поне за малко законите на безкомпромисната си чест? Аз съм готова да ги престъпя за няколко часа. Не можеш ли и ти да го направиш? — Очите ѝ отново започнаха да се пълнят със сълзи, които се търкулнаха леко по страните ѝ. — Продължавай да се самозалъгваш, щом толкова искаш, Чейс, но мен недей да мамиш повече. Поне тази вечер. Знаем колко малко означава сега всичко останало за теб. Видях те в бурята и знам кое ти даде сили да продължиш. Това не бе твоята проклета принципност и предаността ти към Съюза. Ти не продължи напред заради Сюзан, както и аз не продължих заради Съмър. Не те моля за бъдещето, моля те само за тази вечер. Направи ми този подарък, Чейс. Моля те! Дай и на двама ни нещо хубаво и добро, което да помним, освен болката и горчивината, които сме си причинили един на друг.

Тя вдигна бавно длан и докосна къдрите на тъмната му коса с тръпнещи любящи пръсти. Сетне плъзна ръка зад врата му и се повдигна на пръсти, за да допре устни в неговите. Усети, че устните му треперят. Чейс най-неочаквано я прегърна и Лийна почувства как сърцето му до гърдите ѝ бие припряно и закопняло. Бе способен да откаже доста неща на Лийна, но не и това. Поискаше ли му неговата любов, той не можеше да не ѝ я даде: и преди, и сега, любовта му принадлежеше на нея.

Любовта на Чейс — най-после освободена за малко да бъде такава, каквато е — се оказа по-дълбока, отколкото Лийна бе предполагала. Тя се надигна като лятна буря, шеметна и ненадейна, и я заля като пороен топъл дъжд. Силата ѝ бе неудържима и всепоглъщаща. Тази вечер беше различно. Различно от последния път, различно дори от Атланта. Тъкмо това бе поискала от него — да е както във Вирджиния, дори по-силно, въпреки огорченията от изминалата година. Ръцете му я милваха нетърпеливо, но и бавно, настойчиво, но и нежно, сякаш за да запомнят всеки допир. Нямаше и следа от спомен за предателство, от припряност или гняв. Чейс лежеше топъл и тежък върху нея на тясната кушетка и освободени от дрехите, мускулите му потръпваха лекичко под милувките на Лийна, която го галеше също толкова бавно по гърба. Там имаше белег, мрачно напомняне за онзи, другия свят, който утре щеше отново да застане между тях, но тя прогони тази мисъл от съзнанието си и бързо отмести длани от белега. Нежните, гъсти и тъмни косъмчета по мускулестите му гърди се притискаха лекичко в нейните гърди, гъделичкаха и възбуждаха зърната ѝ и тя простена от удоволствие, когато Чейс бавно и нежно ги захапа. Никога преди не се бе любила така с Чейс. Това бе пълнотата, която би трябвало винаги да съществува между тях, но която всъщност изпитваха за първи път. Той се усмихна едва, както я любеше — усмихна се нежно и закачливо. Имаше още няколко часа до разсъмване. Тази нощ поне нямаше нужда да бързат.

Чейс зарови лице в черните ѝ коси като любящо дете, после изви глава, за да обсипе белия ѝ врат с изгарящи целувки. Шептеше ѝ, че я обича и я галеше, докато накрая Лийна не се разтрепери от сладостно желание Чейс да я обладае. След това с още една закачлива целувка той се дръпна, като че ли тази нощ наистина щеше да бъде безкрайна.

В отговор Лийна прошепна с усмивка нежни слова на обичния чужденец, който стискаше в прегръдките си, най-после свободна да го опознае така, както никой друг не го бе опознавал досега. Тя се наслади на подаръка, който той ѝ направи с това внезапно освобождаване, и откри, че е много по-внимателен и опитен като любовник, отколкото бе предполагала. Бе изненадана най-вече от безкрайната му нежност, от онова в характера му, до което Чейс не я бе допускал досега. Притвори очи и се взря в лицето му под трепкащата светлина на огъня. Гъстата му тъмна коса проблясваше, ухаеше сладко

и бе разрошена от милувките ѝ. Страните на лицето му приличаха на черни сенки, на огнено злато — силни, ала добри и невероятно красиви. Гъстите тъмни мигли над затворените му очи бяха като нежен шепот на сенките сред мрака. Устните му бяха леко разтворени и блестяха от влагата на целувките. През тези няколко часа тази нощ той не ѝ беше враг, помисли изведнъж Лийна. Чейс не бе северняк, тя не бе конфедералистка. Съществуваше единствено Чейс... и тя го обичаше неистово. Сякаш не бе имало и никога нямаше да има война.

Можеше отново да зачене дете от него в нощ като тази, осъзна внезапно Лийна, замаяна от безкрайното блаженство. Но въпреки това се вкопчи в тази мисъл с някакъв странен копнеж. Вече бе зачевала от него след една-единствена любовна нощ — в Атланта, в онзи мрачен и обречен далечен град. Забременееше ли пак, щеше да ѝ остане нещо от тази невероятна нощ, частица от него, която никога нямаше да загуби напълно. Изведнъж тази мечта ѝ стана невероятно скъпа. Щеше да се опита тази мечта за бъдещето да се сбъдне, та с нея да компенсират всичките си загуби от войната.

Целувките ѝ изведнъж станаха необуздани и неконтролируеми. Лийна закопня неутолимо за любовта му. Обърна бедрата си към него и се притисна към голото му, топло, мускулесто тяло. Когато в отговор Чейс започна да се движи към нея, тя се помръдна още по-енергично и се намести върху него, тръпнеща от желание. Настъпи пауза, разпалила още повече страстта им. Чейс не помръдваше в очакване, усещайки тръпнещата ѝ плът. Тогава изведнъж дойде жадуваното изпълване: той се обърна и навлезе дълбоко в нея.

Лийна се пресегна, за да го прегърне, стенойки от удоволствие. Обгърна гърба му с ръце, за да го задържи дълбоко в себе си. Също усети как той изведнъж потръпна, като че ли го бе изненадала с неочакваното си пламенно желание. Чу нежния му вопъл, докато Чейс се опитваше да се овладее, но той бързо се отказа да се съпротивлява и я облада с неудържима страст, не по-малка от страстта на Лийна.

Когато свършиха, преплели тела, Чейс заспа в прегръдките ѝ, опрял лице във врата ѝ. Лийна също започна да се унася, но се отърси от умората, за да си припомни нещо почти забравено, което най-неочаквано бе изникнало в дълбините на съзнанието ѝ. Беше мислила тази вечер да забременее от Чейс — заченеше ли, щеше да бъде неопишимо щастлива. Но последният ѝ мензис дойде, когато

напускаха Колумбия, нали? Беше толкова отдавна... на осемнайсети февруари. Днес вече беше двацет и втори март. Тя замръзна за миг и напълно се разсъни. „Февруари е по-кратък от останалите месеци“, каза си припряно. Но въпреки това от тогава бяха минали трийсет и два дни. В суматохата на опасното дълго пътуване на север не бе обърнала внимание на точния брой на дните. Но сега ги преброи. Дори ако не смяташе тази вечер, мензисът ѝ вече бе закъснял с цяла седмица.

Чейс се събуди късно сутринта на следващия ден и чу как ръмвящият дъжд барабани леко по покрива на колибата, а Лийна, която спеше до него, диша спокойно. Надигна се внимателно от леглото и посегна към униформата, като се стараеше да не я събуди и да наруши съня ѝ. Нощта бе свършила и те си бяха дали един на друг всичко, което можеха да си дадат. Днес отново трябваше да прогледнат за реалността, която ги разделяше. Бледият блясък на златната халка привлече погледа му в сумрачната утринна светлина и той се смръщи, усетил как го изпълва нещо като омраза. Идеше му да свали халката и да я запокити. Но дори и да можеше да се освободи от пръстена на ръката си, не можеше така лесно да се отърве от брака, който той олицетворяваше. „Господи! — помисли Чейс. — Де да можех да го направя.“ В съзнанието му се бе врязал споменът за нощта, която току-що бе прекарал с Лийна. Нощ, която бе продължила само няколко часа, но която бе премахнала всички омразни пречки пред любовта им, нощ на дълбока взаимна радост, която по някакъв начин ги бе свързала още по-силно.

Сякаш по ирония на съдбата бе в пълен контраст с нощта, която Чейс бе прекарал със Сюзан. Тя бе треперила от страх само като я докоснеше, и накрая му бе отдала тялото си, без да му се отдаде духом. След тази нощ Чейс се бе чувствал объркан и неспокоен, бе сигурен, че има нещо, но не знаеше какво точно. През последните седмици често му бе хрумвало да анулира брака си със Сюзан. Щеше да разгневи всички и да предизвика скандал. Но ако това бе единствената цена, която трябваше да плати, бе готов да го стори. Но анулирането на всеки брак зависеше от един-единствен прост факт — дали бракът е консумиран. В съвсем буквален смисъл може би бракът му със Сюзан

Страдфорд не бе консумиран... ала само заради сърдечния пристъп на баща му. Иначе онази нощ бе опознал във всяко друго отношение тялото на Сюзан, без да стига докрай. Тя не му бе отказала нито едно от правата му като неин съпруг. Чейс не можеше да пренебрегне това, колкото и да му се искаше. Не можеше да изостави Сюзан и да продължи да живее със спокойна съвест. И така, бе се озовал безнадеждно в капана на един брак, който изобщо не биваше да сключва.

Намръщен и мълчалив, се облече и посегна към офицерския си шинел. Имаше нещо необичайно тежко в левия вътрешен джоб и той си спомни какво има вътре. Колието, което бе носил през целия път от Северна Каролина до тук. Колието, което бе намерил сред трофеите на Хейзън, когато той изчезна вдън земя. Колието, което преди това бе видял в ръцете на жената от Джорджия наред ужасната сеч. Когато го намери, не смяташе да го връща на Лийна. Бе свързано с прекалено много горчивина и предателства. Но сега изведнъж му се стори странно, че онзи ден край Атланта е бил толкова убеден в предателството на Лийна. Толкова уверен, че чак се бе прибрал, за да се ожени за друга жена. Сега, твърде късно, Чейс разбра, че е сбъркал онзи ден край фермата на Макрей. Каквото и да се бе случило там, Лийна нямаше пръст в него. Сега, твърде късно, Чейс бе сигурен, че Лийна никога не го е предавала, че никога не би го предала по този начин. И колието, и любовта, която то олицетворяваше, безспорно ѝ принадлежаха.

Без изобщо да се колебае, Чейс извади колието от джоба на униформения си шинел и като внимаваше да не вдига шум, го остави бавно върху грубата маса до леглото. Изтърканият надпис върху opakото на златния медальон едва се четеше в сумрака на свъсения ден и той се надвеси мълчаливо за миг над колието, поглеждайки първо него, а сетне и жената, която продължаваше да спи на тясната кушетка. Накрая пак се бяха върнали там, откъдето бяха тръгнали, помисли той, внезапно обзет от безсилие. Въпреки че бе минала цяла година, Чейс пак можеше да даде на Лийна само това безполезно колие.

Когато късно същата сутрин пристигна в Сити Пойнт, Чейс Кортланд разбра, че отново е сгрешил. Оказа се, че може да даде на

Лийна всичко, което тя поиска. Един офицер от щаба на генерал Грант му предаде писмо от баща му, с което старият Кортланд още преди месец му съобщаваше, че бракът му със Сюзан Страдфорд е анулиран. Но когато се върна в колибата, за да сподели тази новина с Лийна и да я помоли да направи последния окончателен избор между мъжа, когото обича, и униформата му на северняк, която мрази, той не я завари там. Лийна си беше тръгнала. Беше станало същото, както и в Колумбия — войната изглеждаше твърдо решена да не дава на Чейс шанс да я намери. Вечерта на двадесет и шести март армията на Грант при Потомак вече разваляше в ледената суграшица зимния лагер и се готвеше да поднови бойните действия. Това бе последната безнадеждна пролет на една дълга безнадеждна война. И сред хаоса и бъркотията на тази последна кампания Лийна Лейтън просто бе изчезнала в студената тъмна мъгла на нощта, сякаш не бе и стъпвала в лагера на федералистите. Много преди Чейс да успее да я намери, армията вече бе предприела последния си поход за тази дълга кървава война, и той нямаше друг избор, освен да се присъедини към частта си. Сякаш за пореден път войната се бе намесила, за да раздели федеративния майор от бунтовничката, която той обичаше.

ДВАДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Докато войната продължаваше, това се бе оказал единственият начин Лийна Лейтън да е в относителна сигурност, без да напуска Юга. Като медицинска сестра в полевата болница, пък била тя и на северняците, Лийна не предаваше нито Юга, нито Чейс. Работеше под съюзническия флаг, но се грижеше за не по-малко южняци, отколкото северняци, дори ранените южняци може би бяха повече. Тази последна зима храната не достигаше в конфедеративен Ричмънд. Заради последните две сушави лета обикновено богатата реколта във Вирджиния сега бе оскъдна. Посевите в долината бяха опожарени от факлите на Шеридан. Армията на Шърман бе попречила от други части на Юга да бъдат докарани храна и провизии. Скорбутът и други болести се ширеха сред малцината оцелели войници на Лий. Конфедеративните хирурзи вече не разполагаха с почти никакви лекарства, бяха привършили дори домашните церове, на които бяха разчитали през последните година-две. За ранените и болните южняци вече се грижеше почти само претовареният и преуморен федеративен медицински състав. И точно тук Лийна реши да прекара едни от най-ужасните дни за губещия войната Юг. Това за нея бе последен мъчителен компромис между обичния ѝ северняк и обичната ѝ родина.

Дни преди това, когато Чейс Кортланд бе тръгнал за Сити Пойнт, за да информира щаба на Грант, Лийна се събуди сама в мрачното дъждовно утро. Първата и мисъл бе, че Чейс го няма. Веднъж осъзнала го, в нея мигновено се надигна болка и тя веднага се разбуди напълно. Дълго лежа сама на тясната койка и страда за мъжа, спал през нощта в прегръдките ѝ. Щом отвори очи, видя нежния блясък на златното колие, оставено до нея като последно безмълвно послание за любовта на мъжа, който отново ѝ бе отнет. Чейс ѝ бе дал единствената нощ, която Лийна бе поискала от него. Ала тази нощ не бе направила това, което тя очакваше от нея. Не бе притъпила болката от раздялата. Ни

най-малко. Тъкмо обратното, бе я увеличила стократно и за нея, и за Чейс. Едва сега, когато бе твърде късно, Лийна проумя какво е причинила на себе си, а вероятно и на двамата. Бе направила последната раздяла много по-мъчителна и за себе си, и за майора северняк, имал нещастieto да я обикне.

Не, бавно се поправи тя, постепенно осъзнала с ужас цялата истина за това, което се бе случило. Не, не само мъчителна. Преди последната нощ, преди онези болезнено сладки часове, свързали ги още по-силно, раздялата им щеше да е поне поносима. А тази сутрин ѝ беше дори още по-тежко. През онези сладостни нощни часове Лийна бе дала на своя обичан неприятел твърде много от себе си и сега се оказа, че е невъзможно да си го върне току-така. Бе затръшна вратата за миналото, бе направила окончателния си избор, и то без да го съзнава. Сега тя просто не бе в състояние да напусне Чейс Кортланд, въпреки всички причини, които ѝ налагаха да вземе това решение. Еднакво невъзможно бе и да го остави и да иде на север, и да го остави и да се прибере при своите в Юга. На север, във Филадельфия, където Чейс настояваше тя да замине, може би наистина щеше да бъде в безопасност. Там бяха Джонатан и Уитни, там бе един свят, де голяма степен пощаден от жестокостите на войната. Но тази сигурност и този свят ѝ бяха чужди. А във Филадельфия бе и законната съпруга на Чейс, която непрекъснато щеше да напомня на Лийна за забранената ѝ страст и тайната ѝ вина, а също и че я очаква бъдеще без Чейс. На Юг я очакваха само една загубена кауза, демобилизирана войска и, според думите на Чейс, може би и заповед за арестуването ѝ. Блайдсуд бе опожарен, Джюъл бе мъртва, долината — изпепелена от факлите на северняците. Лийна не можеше да се върне и в Колумбия, при капитана конфедералист, когото бе оставила ранен там. Дори и да имаше начин да се добере до Колумбия, пак нямаше да тръгне. Подозираше, че е възможно отново да носи в утробата си детето на Чейс Кортланд, а дори и да не се съмняваше, никога вече не би се върнала при Съмър Аштън.

До вчера не го бе съзнавала, но последната нощ я накара да прогледне за истината. Въпреки че донякъде още бе привързана към своя храбър и нежен спасител конфедералист, тя не го обичаше истински, така, както обичаше Чейс Кортланд. След като накрая разбра от Чейс какво може да ѝ предложи такава любов, Лийна никога не би

обрекла себе си или Съмър да живеят цял живот без нея. „Отново ирония на съдбата“, помисли тя, изведнъж осъзнала това. Беше си въобразявала, че като прекара една нощ с Чейс, ще им бъде много полесно да направят горчивия избор, а вместо това тази единствена нощ им бе отнела възможността за избор. Както и преди, бе невъзможно да остане тук с Чейс, макар да ѝ се искаше много... Но сега бе също тъй невъзможно и да го напусне. Трябваше да намери някакъв друг изход, който да не води до задънена улица. И то преди Чейс да се е върнал и да ѝ е натрапил своето решение.

Лийна взе със себе си в болницата единствено колието и износената пелерина. Веднъж, в една също толкова студена и сива утрин, Грир ѝ бе казал, че ѝ е длъжник. Може би сега бе моментът тя да помоли капитана северняк за обещаната услуга. Щом не можеше нито да напусне Чейс, нито да остане тук с него, за нея съществуваше само една възможност. Трябваше да намери начин да остане със съюзническата армия, докато тя се подготвяше за поредния си военен поход. Трябваше да намери окончателния компромис между обичната ѝ Конфедерация и също толкова обичния ѝ майор федералист... Защото в крайна сметка за нея вече не съществуваше друг избор.

Грир изпълни обещанието си да ѝ помогне, но явно не остана доволен от това, което Лийна му поиска. Все пак ѝ уреди да почне работа в полковата полева болница, единственото място в армията, където допускаха жени. Но не одобри решението на Лийна и още повече молбата ѝ Грир да не казва на Чейс нито какво е споделила тя, нито какво е направила, всъщност изобщо да не му споменава, че я е виждал, та той да отсъди, че е заминала при конфедералистите, че се е върнала при Съмър Аштън. Това, което Грир смяташе за жестокост, според нея бе благородство. Чейс можеше да направи много неща, но не можеше да промени хода на събитията. Бракът му бе история, бракът му бе факт и той не бе в състояние да се отрече от дадения обет. Изправен пред този необорим факт, дори Грир нямаше какво да възрази.

Ала след броени дни Лийна вече се съмняваше, че в онова мъчително утро е взела правилното решение. В известен смисъл много от доводите на Грир се оказаха верни. Само ден след завръщането на Чейс в лагера, въпреки проливните дъждове във Вирджиния, войната бе подновена по предварителния план, с което всички илюзии на

Лийна се изпариха. Първите бойни действия бяха внезапни и изненадващи: съюзническата армия неочаквано трябваше да отбива офанзива на конфедералистите. Атаката щеше да се провали и това щеше да бъде последната офанзива на Робърт И. Лий, но заради нея Грант заповяда на съюзническата армия да се върне на бойното поле и да притисне конфедералистите.

Една-единствена железопътна линия продължаваше да снабдява войниците на Лий, озовали се в капана на собствените си защитни укрепления край Питърсбърг. С отрязването на тази животоспасяваща артерия, която осигуряваше храна и провизии, Лий щеше да бъде принуден да се изтегли и да се откаже от защитата на конфедеративната столица, която бе отстоявал толкова дълго. А за всеки бе ясно, че ако Ричмънд падне, правителството на бунтовниците също щеше да се предаде и войната най-после вероятно щеше да приключи.

На двацет и девети март съюзническата армия предприе първата си съкрушителна атака срещу тази изключително важна железопътна линия. На пътя Уайт Оук двете войски се срещнаха в кратка схватка. На трийсети целият боен състав под командването на Шеридан — дванайсет хилядната кавалерия, включително отрядът на Чейс Кортланд и останалата част от дивизията на генерал Девин, вдигнаха лагер недалеч от железопътната линия при Динуиди, влизайки в схватка с далечните бунтовници. Теренът не бе подходящ за кавалерийска акция. Беше блатист, обрасъл с храсталаци и прорязан от безброй рекички и потоци. Положението се влошаваше още повече и от пролетните дъждове: чак до трийсет и първи март валя като из ведро. Провизиите и одеялата се намокриха, полевите легла заприличаха на подгизнали гъби, брезентовите палатки натежаха от стичащия се по тях дъжд. Конете хлътваха до колене в дълбоката кал, санитарните коли и каруци затъваха по пътя и не можеха да продължат нататък. Цялата дивизия на Къстър бе натоварена да прокара пътища от напречни греди за каруците с провизии и оръжие, но нетърпеливият Шеридан не искаше да чака. На трийсет и първи дивизията на Девин получи заповед да се отправи на север под неспирните дъждове и да атакува толкова важното за конфедералистите кръстовище при Файв Фокс. За кавалеристите никога не е леко да нападнат укрепления на пехотинците, а сега задачата им стана стократно по-тежка заради калта

и дъждовете на Вирджиния. Атакуващите отряди на Девин трябваше да нападнат в галоп, като изминат последните убийствени двеста метра за около петнайсет секунди. Но конете затънаха в калта и не можеха да се помръднат, камо ли да се впуснат в галоп. Така войниците от отряда на Девин нямаха друг избор, освен да слязат от седлата и да се окопаят, доколкото могат, опитвайки се да отстоят незащитената позиция. А отсреща укрепените бунтовници със своите по-тежки и по-далекобойни пушки направо ги смазаха.

В полевата болница в тила на северняците Лийна чу далечните бойни сигнали на тръбачите и сърцето ѝ в миг замръзна от уплаха и ужас. Изведнъж тя осъзна, че няма по-неподходящо място за нея от съюзническата болница. Всеки предаден през шепот слух, всеки кавалерист, докарван в болницата, моментално привличаха вниманието ѝ. И винаги я обземаха паника и страх, докато се увереше, че Чейс Кортланд не е сред мъртвите и агонизиращите. Когато възрази срещу намеренията ѝ, Грир надали бе имал предвид това, ала сега Лийна знаеше, че е щял да бъде прав, ако ѝ го бе изтъкнал като довод. Това вероятно щеше да е най-същественият му аргумент — неудържимият страх за живота на Чейс.

Полевата болница на Двайсет и втори мичигански полк бе разположена на един хребет, който се намираше на по-малко от миля от съюзническата фронтова линия. От тук Лийна виждаше от битката при разклона само някакъв невероятен хаос: малката поляна в далечината, на която сивите и сините редици се сражаваха, тънеше в пушек и приличаше на същинска касапница. От това разстояние куршумите не свистяха страшно. Звукът им наподобяваше пукането на пуканки, предназначени за малък лакомник, но гледката в болницата скоро опроверга тази илюзия. Чуваше се приглушеният тътен на далечните пушки, в студената мокра мъгла се носеха облачета от гърмежите, офицерите крещяха, конете бягаха подплашени, артилерията стреляше, тръбачите свиреха. Бойните знамена бяха подгизнали от дъжда, а хората около тях приличаха на шахматни фигури. В този миг Чейс се биеше някъде там. Лийна сякаш изведнъж го осъзна. Разбра го много по-ясно, отколкото ако бе чула някой слух. Разбра го от чист женски инстинкт и се разрида безпомощно, отчаяно и ужасено. След броени минути в болницата докараха първите ранени. Не мина много време и малката група се превърна в огромно

множество, в порой от мъка, бликнал откъм позициите на северняците. Слязла от конете, кавалерията на Девин бе отблъсната, но Шеридан заповяда да отстояват всяка педя земя. От невероятно големия брой ранени, които изпълваха лазарета, личеше, че те правят точно това.

Само след час в болницата вече не достигаха легла, носилки, одеяла, място. Мъжете — както северняците, така и конфедералистите — лежах, стенойки, направо на земята. Останали без ездачи, конете се бяха скупчили от двете страни на полянката. Съюзническите оръдия бяха изтеглени назад. Едно оръдие гърмеше само на няколко метра от медицинския пункт, затъваше в калта и след това отново започваше да стреля. Мъжете крещяха, но в общата врява не се разбираше нищо. Едва ли някой чуваше и дума.

Насред този хаос Лийна работеше трескаво — отчасти защото нямаше друг избор, ако искаше да помогне на прииждащите ранени войници, отчасти заради неистовото болезнено усилие да не мисли, да не се тревожи за един от северняците. Това бе по-лошо от всичко, каза си, опитвайки се да притъпи все по-големия си ужас. Това бе първата голяма битка, която наблюдаваше от толкова близо. След днешния ден вече щеше да е по-лесно, тя щеше да знае какво да очаква и да е подготвена за кръвта, смъртта и умиращите. Но въпреки това стенанията на ранените звучаха зловещо сред мълчанието на претоварените медицински сестри и мрачните забързани лекари. Обзети от ужас и болка, конете цвилеха и препускаха из гъсталака в гората около поляната. Мъжете крещяха от непоносим ужас и болка. От време навреме се чуваха неочаквани взривове от артилерийския обстрел и тътенът, с който дърветата падаха на няколко метра от тях. Мъченията сякаш ставаха все по-големи, сякаш подхранвани от само себе си с някаква канибалска настървеност. И изведнъж на Лийна ѝ се стори, че няма да издържи и миг повече в този адски ужас.

Но все пак издържа. Този и следващия ден, по-следващия ден — също. Но не ѝ стана по-леко. Противно на това, което непрекъснато се опитваше да си внуши, ставаше все по-зле. Накрая дори започна да си мисли, че плаща прекалено висока цена за компромиса, който накрая бе направила между своя обичан враг и обичната си кауза. Изглежда войната щеше да вземе по един или друг начин своето, колкото и Лийна да се мъчеше да се предпази.

На първи април оредялата кавалерия на Шеридан успя да завземе жизненоважния разклон при Файв Фокс, както и последната железопътна линия на Лий, която снабдяваше войниците на Конфедерацията. Така конфедеративната армия в Северна Вирджиния нямаше друг избор, освен да напусне окопите около столицата Ричмънд и да се откаже да я брани и занаяред. Сега войската на Лий представляваше бледа сянка на някогашната славна армия и напредваше само колкото да оцелее. Под студените проливни дъждове от първата седмица на поредния кървав април във Вирджиния войната се бе превърнала единствено в надпревара коя от двете отчаяни армии ще се придвижи по-бързо. Последната надежда на Лий бе да се измъкне от Вирджиния и да се присъедини към частите на Джонстън в Северна Каролина. Единствената надежда на Грант бе да попречи на Лий да го стори. И северняци, и бунтовници не си доспиваха и непрестанно напредваха, а на втори пехотинците разбиха остатъците от отбраната на конфедералистите и се наложи Питърсбург и Ричмънд да бъдат евакуирани. Из лагера на северняците се разнесе слух, че някогашният горд Ричмънд бе изоставен в пламъци, че Джеферсън Дейвис и останалите членове на правителството са избягали от обречения град посред нощ, подплашени от мрачното предупреждение на Лий, че няма никаква надежда. Накрая, на трети април, федералистите влязоха в Ричмънд и потушиха пожарите, превърнали някога красивия южняшки град в черни развалини. Уорд Ламън и още неколцина приятели бяха възмутени от излишния риск, но президентът Линкълн настоя лично да иде още на другия ден в изоставената столица на Конфедерацията. Министърът на войната Стантън обаче остана във Вашингтон, окръг Колумбия. В столицата на Федерацията всички с нетърпение очакваха края на войната.

Грант бе заповядал кавалерията на Шеридан да тръгне подир Лий, който бе побягнал панически, и да му попречи да отведе конфедеративната армия на юг, при Джонстън в Северна Каролина. Лийна нямаше време да тъжи за печалния край на Ричмънд, нито за падането на конфедеративното правителство, тъй като болницата следваше неизменно тила на кавалерията със същия неудържимо бърз ход. Сигурността, която бе очаквала да намери тук, в армията на северняците, сега й звучеше като горчива шега. Нямаше миг спокойствие, никой не знаеше къде се намира частта на Девин. Никой

не знаеше какви загуби търпи. Но плитките гробове от двете страни на калните пътища, но които минаваха, бележеха техния поход като страховити улични знаци.

Лийна никога не си бе представяла войната по този начин, без решителни битки, без определено начало и край. Дните ѝ нощите се нижеха като неспирен кошмар, сраженията не спираха и за миг — страховити, изтощителни и кървави. Лий водеше бунтовническата армия с главоломна скорост, изминаваше по трийсет и пет мили на ден, препречваше пътищата след себе си с изпочупени каруци, изоставени оръдия, пушки и вързопи одеяла, изтощени мъже и изпосталели коне. Опитва се да се изплъзне от клопката на федералистите при Анелия Кортхауз, сетне при Джетърсвил. Но и двата пъти федеративната кавалерия се задържа достатъчно дълго, та пехотинците да се окопаят и да не оставят на конфедеративните части друга възможност, освен да се изтеглят пак на запад, борейки се единствено за живота си. В суматохата след падането на Ричмънд правителството на Конфедерацията не бе помислило да осигури храна за своята разбита армия и бунтовниците не само бягаха, биеха се и загиваха, но и умираха от глад. Лий изпрати във вътрешността на Вирджиния каруци с отчаян призив за помощ, но каруците се върнаха празни. Зимата и четирите години война бяха опустошили северната част на Вирджиния. Шеридан вече бе опожарил долината и територията около Уорънтън, където някога се бе простирала „Конфедерацията на Мосби“. Населението на щата гладуваше. Федералистите вземаха стотици военнопленници конфедералисти — несретници, съкрушени и разбити, които просто не бяха издържали и бяха изостанали от своята армия. Но колкото и да бе странно, повечето войници на Лий поддържаха темпото, което той налагаше, като се опитваха кавалерията и пехотата да се придвижват едновременно.

Неколцина пълководци от двете враждуващи страни бяха вдъхновили своите бойци за истински подвизи. Сляпата храброст на Шеридан и яростната му агресивност бяха разпалили дръзкия плам на неговата съюзническа кавалерия. Маклелън, или Малкия Мак, се радваше на безгранично доверие. Шърман вдъхновяваше своите войници, като се изправяше срещу невъзможното и го побеждаваше. Джеб Стюарт бе дал пример на благородство и безстрашие, на които неговата неустрашима конфедералистка кавалерия бе отвърнала по

достоеен начин. Но от всички генерали в двете армии единствено Робърт И. Лий се радваше на горещата любов на редниците и този кошмарен поход продължаваше единствено благодарение на неговия пример и заповеди. Войниците бяха готови да идат и в ада със своя генерал Лий, бяха готови да умрат, без да възроптаят, ако той им заповядаше това. Но все пак напрежението и изтощението от похода си казваха думата. Притиснати от съюзническите кавалерийски дивизии, прегладнелите войници на Лий не спираха нито ден, нито нощ. Препъваха се в каруците и артилерийските оръдия, говореха несвързано, скитаха се като в унес из тъмните гори, плашеха се и от сенките и стреляха по тях — и още по страшното, един по друг, оставяха мъртвите и ранените там, където бяха покосени, бореха се със сетни сили за всяка следваща миля на запад. Те бяха мъченици на една кауза, за която вече всички знаеха, че е загубена.

Призори на шести април най-после спря да вали. За първи път, откакто бяха напуснали далечните зимни укрепления, съюзническите войници се радваха на хубавото пролетно слънце на Вирджиния. Преди няколко дни, на гара Анелия, Чейс Кортланд падна лошо от коня, докато бяха под обстрела на оттеглящите се бунтовници. Генерал Девин видя това. Видя и мигновената реакция на съюзническия отряд: всички войници наобиколиха с конете поваления на земята майор и дълго го прикриваха със силен обстрел, докато той не се метна отново на седлото. Девин знаеше, че само най-добрите офицери си спечелват такава преданост от страна на своите редници. Самият Грант бе забелязал младия офицер, превел отряда си с безнадежден поход от стотици мили от едната до другата съюзническа армия. Ето защо Девин прехвърли Чейс в щаба. Добрите офицери бяха голяма рядкост, за да бъдат излагани на случайни рискове. Освен това, дали заради дългия изтощителен многодневен поход, дали от напрежение, но старите рани на Чейс от Савана отново се бяха отворили и той щеше да е по-полезен на Съюза в щаба на генерал Девин, отколкото в някой прясно изкопан гроб.

Сега Чейс отиваше в отряда, който вече бе под командването на Грир, не като командир, а като куриер. Бе изпратен от щаба на Девин да предаде новата заповед за похода на съюзническата армия днес. Кавалеристите на Грир вече бяха по седлата — всъщност от няколко

дни рядко слизаха от тях — и тръбачите начело на отряда свиреха сигнал за строй.

Малко капитани на отряди имаха привилегията да получават лично инструкциите от щаба, но Грир правеше изключение — поне за Чейс. Бяха заедно от твърде много години, че да разрушават в края на войната връзката, която бяха създали помежду си. Чейс предаде на Грир заповедта и още нещо, разясни му я. Невероятната армия на Лий най-сетне изнемогваше. Отделните дивизии се отцепваха все повече една от друга и ако не се съберяха скоро, не бе изключено днес по някое време дългата сива колона да бъде разкъсана на малки групички, които съюзническите сили да се опитат да смажат. След като обясни набързо ситуацията, Чейс се усмихна едва, отправяйки мълком поздрав, с който пожелаваше лек и успешен поход. Тъкмо понечи да обърне коня, когато изведнъж Грир го повика и озадачен, Чейс дръпна юздите.

Капитан Грир се бе вторачил в ръката, с която Чейс Кортланд държеше юздите, и по брадясалото му лице се появиха бръчки на изненада, когато Грир продължи да се взира в него. Нали априлският ден бе хубав и слънчев, Чейс бе свалил ръкавиците, които бе носил непрекъснато през последната седмица. И сега, забелязал, че халката върху ръката на Чейс Кортланд я няма, Грир изведнъж се сети нещо. Сети се за едно обещание, което от самото начало се бе съмнявал, че трябва да спази. Но още преди да е казал и дума, тръбачите смениха сигнала, призовавайки към действие. Нещо вече се бе случило по зелените хълмисти възвишения на Вирджиния, разпрострели се пред тях. Сега нямаше време за подробни обяснения.

— Майоре, ами халката? Свалил ли си я или си я загубил?

На Чейс му трябваше цяла безценна минута, за да разбере какво го пита Грир. Не бе очаквал такъв въпрос. Само се смръщи от изненада. А зад него съюзническата колона, сред която беше и Грир, вече потегляше. Ездачите ругаеха, конете цвилеха и се изправяха на задни крака, вече се разнасяше заплашителният звук на стрелящи в далечината карабини. Чейс отначало само поклати глава, без да прави опит да надвика глъчта, екнала около него и Грир.

— По дяволите, майоре, важно е! Още ли си женен, или вече не? — извика ядно и отчаяно Грир и удържа жребеца, който се бе изправил на задни крака и бързаше да се присъедини към останалите коне.

— Не, бракът е анулиран. Но какво значение има за теб?

— Има, защото госпожа Лейтън е още с проклетата армия, майоре! В полевата болница на Двайсет и първи мичигански полк. Но ме помоли да не ти казвам!

Грир не можеше да се бави повече. Още докато крещеше през втурналите се коне и викащите войници, той пришпори жребеца. Чейс загледа след него, докато той не се скри сред прахоляка, вдигнат от препусналия в галоп отряд. Постоя още малко, после обърна коня и изруга, внезапно разбрал думите на Грир. Изобщо не се усъмни в тях, понеже дълбоко в себе си не вярваше, че Лийна наистина го е напуснала. Връзката им бе продължила твърде дълго и двамата бяха научили твърде много за себе си. Но не му бе дошло на ум да я потърси в съюзническите болници. Ала сега, щом научи, че тя е там, Чейс изруга тихо. Последното място, където би му хрумнало да я потърси, бяха полевите болници... а и хич не му се искаше Лийна да е там. В лазаретите животът ѝ изобщо не бе въвн от опасност, защото често се случваше някоя артилерийска граната да попадне по погрешка върху санитарните палатки. Реши да я потърси и ако се наложи, да я измъкне оттам насила, но не можеше да го направи веднага. Колкото и неистово да му се искаше, щеше да е истински късметлия, ако успееше да иде и да я потърси, преди да се стъмни. Всички съюзнически войници под командването на Шеридан — включително и Чейс — днес щяха да се сражават може би най-яростно за цялата четиригодишна война. Лийна бе избрала адско място, от което да наблюдава края на тази отчаяна война. И сега той не можеше да направи нищо, с което да намали опасностите на този безразсъден избор.

В болницата на Двайсет и втори мичигански полк Лийна знаеше само, че днес се е случило нещо много важно и че в битката участват почти всички дивизии на съюзническата кавалерия. Не бе сигурна кой е излязъл победител от кървавата схватка. Дори след залез-слънце не чува нищо повече от обичайните лагерни слухове, на които не можеше да се има вяра. Не се виждаха куриери. Бойните тръби не оповестяваха изхода. Единственото, което Лийна чу, бе как артилерийският огън ненадейно секва и настъпва зловеца тишина. Сетне не последва нищо.

Никой не дойде при нея да я успокои. Тя продължи да чака, докато се стъмни напълно, като се грижеше за ранените и се стараше да не мисли за друго, освен за работата. Това бе истински ад, помисли Лийна, изтръпнала от страх и умора. Всички мъже, подкрепили войната и от двете воюващи страни — на Конфедерацията и на Съюза, — щяха да оттеглят своите гласове, ако бяха попаднали тук и за миг. Двете армии си приличаха толкова много. Независимо дали бяха със сини или сиви униформи, кръвта бе еднаква, страданието — също, стоновете и виковете на агония, страхът пред приближаващата смърт. Вододелът между приятели и врагове, който някога бе толкова ясен, сега се бе заличил и Лийна изведнъж се почувства изморена до смърт от войната, от мъката и всичко останало. С усилие обиколи болничните легла с чайника: изми с влажна марля напуканите от болка устни на ранените, без да обръща внимание на жалните стенания на простреляните в корема мъже, които само пищяха, ако им поднесеше глътка вода. Дълго държа със свито сърце ръката на момче, докато то блънуваше през шепот за своя дом в Северна Каролина и се сбогуваше с майка си и сестрите си, които бе оставило там. После съвсем спокойно тя стана да вземе пелерината и един фенер и излезе от полевата болница. Знаеше, че ще намери Чейс. Където и да се намираще той, в каквото и състояние да беше, Лийна вече не виждаше основателна причина, заради която да промени решението си. Това сега бе по-важно за нея от дишането. Бе по-важно от Севера и от Юга, от сигурността и опасностите. По-важно дори от детето, което носеше в утробата си. Трябваше да намери Чейс Кортланд и да разбере дали той е жив или мъртъв.

Земята още бе влажна от ледените мартенски дъждове и с падането на мрака отново застудя. Лийна трепереше, докато обикаляше лагерите един по един и минаваше мълком покрай ранените и обичайната глъч зад всеки лагер, край извадените от строя коне, каруци, магарета, покрай тихите стенания, мириса на кафе и запалени огньове. Отговаряха на въпроса ѝ винаги по един и същ начин. Дивизията на Девин ли? Била по на запад. Да, днес са се сражавали. Всички: Девин, Къстър, Крук, Мерит, Стаг. Да, съюзниците били удържали победа на възвишението при Сейлърс Крик. Така поне си мислели, но никой не бе напълно сигурен и никой не познаваше хората, за които Лийна питаше.

Накрая тя откри дивизията на Девин точно когато луната се показва иззад плаващите в небето облаци, но това не бе никаква победа. Чейс не бе там. Нито пък Грир. И в суматохата никой не можеше да каже защо ги няма. Някой я прати да провери в болниците и Лийна само кимна, скривайки ужасяващия страх, който се надигаше в нея, докато търсеше Чейс сред измъчените уморени лица на ранените войници. Някои бяха бледи като платно и вече беряха душа, други бяха с изкривени от болка лица или бяха унесени в кошмарен сън от опиатите. Всички я хвърляха в ужас — рани, кръв, страдание, превръзки. В един момент ѝ се стори, че е полудяла, че вече е мъртва и прокълнатата да се озове в някакъв зловец ад. Здрачът премина в нощ, но Лийна не спираше да върви, все така разтреперана, и по страните ѝ се търкулнаха първите сълзи, на които дълго се бе съпротивлявала.

Накрая откри в една болница недалеч от бойното поле не Чейс, а Грир. Болницата поне бе добре осветена, защото дежурният хирург продължаваше да оперира. Престилката му бе кафяво-червена от засъхналата кръв, ръцете му бяха покрити със съсиреци, сребърният хирургически скалпел лъщеше зловец в ръката му. В светлината на фенера Лийна разпозна лицето на капитана на Чейс сред дългите редици ранени и замръзна безпомощно на място, без да отделя очи от него. От тъмносините одеяла, с които Грир бе завит чак до раменете, брадясалото му лице изглеждаше още по-бледо. Той не помръдваше. „В безсъзнание е, помисли Лийна, или е мъртъв.“ Почти пряко волята си се пресегна бавно и го докосна по лицето. Беше топло, направо изненадващо топло, защото поне с половината от съзнанието си тя бе очаквала да усети спокойната хладина на един труп. Отчасти с облекчение, отчасти ядосана, че Грир е тук, а Чейс го няма, Лийна затвори очи и отпусна уморено глава.

— Мога ли да ти помогна, скъпа?

Сепната, тя отвори очи, пое си бързо въздух и се обърна към мрака, откъдето бе чула гласа. Пред нея стоеше по-възрастна жена и от престилката и нежната загриженост, която излъчваше, Лийна разбра, че е медицинска сестра. Очите ѝ бяха изпълнени с доброта, докато тя се вираше в пребледнялата Лийна.

— Мога ли да ти помогна? — повтори жената.

— Не знам — успя да прошепне накрая Лийна, нямаше сили дори да говори. — Търся един човек, майор от кавалерията, казва се

Кортланд. Намерих капитана му тук, но него самия още не съм открила.

— Ходи ли в лагера на дивизията?

— Да, преди няколко часа. Или поне ми се струва, че оттогава се минали няколко часа. Вече загубих представа за времето.

Лийна се изправи бавно. Едвам успя да го стори, бе уморена и ѝ се гадеше. За пръв път от началото на бременността ѝ приляваше, помисли тя, обзета от радостна изненада. Първият от многото пъти, които ѝ предстояха, доколкото си спомняше от думите на Уитни. Кой знае защо ѝ се стори уместно детето да се разбунтува точно сега. Сякаш усещаше страховете на майка си за живота на баща му.

— Провери и в генералния щаб, скъпа. Това е единственото друго място, за което се сещам. Тръгни по този път. Завий наляво при кръстопътя край гората, след това продължи надолу по хълма. В подножието над поточето има малък дървен мост. Къщата е на билото на следващия хълм, вдясно. — Жената сякаш се подвоуми, преди да продължи: — Но пътят ще те преведе през... бойното поле. Ако се страхуваш...

В отговор Лийна само поклати глава и бавно се изправи. Вече не се страхуваше от духове. Нито от труповете на наскоро убитите. Беше се нагледала на покойници. Страхуваше се само да не намери трупа на един човек. Обърна се и тръгна, след това спря и погледна назад към жената.

— Този човек тук, капитан Грир, тежко ли е ранен?

— Не знам. Довели са го, преди да ми започне смяната. Май казаха, че щял да се оправи, но не се сещам нищо повече. Съжалявам.

Лийна кимна, погледна пак лицето на Грир и събра полите си, за да се отправи в последния дълъг път. Вятърът бе утихнал и нощта вече не бе толкова студена. Не бе обаче и топла, все пак бе едва началото на април. Под лъчите на луната високите, едва напъпили дървета хвърляха черни и сиви гротескни сенки. Заплетените стъбла на дивите лози и глицинията приличаха на детски драсканици на фона на огряното от месечината небе. Фенерът ѝ хвърляше самотен блясък на около десетина крачки и Лийна пресече хълма трепереща и мълчалива. След това замръзна на място, когато пред очите ѝ се разкри картината в подножието. От хълма до дърветата край поточето тъмната нощна трева бе покрита с неподвижни трупове. Между тях се движеха

единствено санитарни с носилки, които от време на време спираха. И над всичко това, както често се случваше на бойното поле, витаеше злокобна тишина. Тук-там се виждаше по някой кон с клюмнала глава, който пазеше своя повален господар. Някъде в далечината на два пъти се чу крясък на кукумявка. Лийна усети как сърцето ѝ се свива в злокобно предчувствие и с усилие продължи стъпка по стъпка, като не дръзваше да поглежда към застиналите лица на мъртъвците, покрай които минаваше.

Вървеше по забуления в мрак път и усещаше добре познатия мирис на смърт, който се носеше из въздуха. Долови и слабия остър мирис на изгорял барут в подножието на хълма, а край потока я лъхна остро ухание на глогини. Малкото поточе ромолеше под дървения мост. Лийна мина по него и накрая видя пред себе си на възвишението бледата светлина на щабквартирата. Стисна с леденостудени ръце халката на фенера и се пресегна с вкочанени пръсти към портичката в дървената ограда на къщата, прехвърляйки мъждукащия фенер в другата ръка. Щом светлината се премести, един войник излезе напред с вдигнат мускет.

— Кой е?

Лийна застина, уплашена от въпроса на часовия.

— Извинявайте, търся един човек. Медицинската сестра в болницата ме прати да проверя тук. — Мъжът свали пушката и се приближи. — Един майор на име Кортланд. Назначен е в дивизията на генерал Девин.

— Потърсихте ли го долу в дивизионния лагер?

— Да. Там го нямаше. Проверих и във всички болници. Не може ли само да ми кажете дали е тук?

Изненада се, че гласът ѝ трепери, и уплашена, се опита да го овладее и да не се разплаче.

— Не, по-добре идете в къщата, госпожо. — Войникът посочи рязко, но не и неучтиво, и се дръпна встрани. — Не познавам всички, които са вътре, и бих ви посъветвал да попитате сама. Питайте дежурния, който ще ви отвори вратата. Той ще ви каже дали вашият майор е вътре.

Лийна успя да кимне и примигна, за да махне сълзите, изведнъж замъглили погледа ѝ. После събра полите си и се отправи по неравните, покрити с мъх плочи на пътечката пред нея. На вратата на

боядисаната в бяло селска къща нямаше чукче, ето защо тя почука веднъж с ръка, после още веднъж по-силно, без да обръща внимание, че грубото дърво драска до кръв кокалчетата на пръстите ѝ. Всъщност дори не усещаше.

Вратата на къщата се отвори толкова внезапно, че Лийна се сепна и за миг застина на място. Войникът, който ѝ отвори, бе възстар, с късо подстригана прошарена коса и също прошарена четинеста брада, която висеше на кичури, сякаш човекът не бе решил още дали да я остави дълга. Бе облечен с изпръскана с кал куртка на редник, а на раменете му доста немарливо бяха пришити нещо като офицерски нашивки. В едната си ръка държеше незапалена цигара, а в другата — купа с нарязани краставички и сметана. Лийна почувства, че е изненадана как той изобщо бе успял да ѝ отвори вратата, а в същото време ѝ се струваше, че го е виждала някъде. Но освен войниците в отряда на Чейс и тези, които бяха зимували в Блайдсуд, тя май не познаваше други северняци. Пък и сега бе прекалено уморена и заета с други мисли, за да мисли за това.

— Извинете, но търся един човек. Медицинската сестра в последната болница, в която проверих, ме прати да проверя тук. Дали случайно при вас не е един майор от кавалерията, казва се Кортланд?

Прошареният войник се стъписа и се взря напрегнато в пепелявото лице на жената. Генерал Грант разпознаваше вирджинския акцент веднага, щом го чуеше. Беше го чувал преди години, по време на Мексиканската война, когато бе служил заедно с един млад офицер инженер, на име Робърт И. Лий.

— Да, мисля, че имаме тук майор Кортланд, млада госпожо. Да ви го доведе ли да поговорите с него?

Лийна би отговорила с „не“, ако бе в състояние да обмисли отговора достатъчно бързо. Би спряла съюзническият войник, който бързо се отправи към бедния салон на селската къща. Чейс бе жив и здрав. Това бе всичко, което искаше да разбере. Нов първия миг я бе заляло толкова силно облекчение, че тя сякаш изгуби дар слово. Продължи да стои безпомощно и мълчаливо, смутена от сълзите, които рукнаха изведнъж по премръзналите ѝ на нощния студ страни. Войникът се появи отново на вратата, следван от Чейс. Вече бе твърде късно тя да се опита да се махне, дори и да искаше да го направи.

За миг Чейс само стоеше и се взираше в нея с очи, в които се четеше изненада, че я вижда. После изведнъж тръгна към разтрепераната жена и я прегърна с ръка, корава, но също трепереща, сякаш под напора на някакво внезапно обзело го чувство.

— Лийна, слава Богу! Къде, по дяволите, беше през цялото това време?

— С армията, Чейс. Не можех да те оставя, не можех отново да направя това. Не исках да понеса горчивината на още една караница, но не можех да ида във Филадельфия, както настояваше ти. Не виждах смисъл само да ни излагам на поредната...

— Вече знам, че си с армията, Лий. Разбрах го сутринта, но битката вече беше започнала. Но когато успях да се добера до Двайсет и първи мичигански полк, там не те бяха виждали от часове! Никой не знаеше кога си тръгнала и къде, по дяволите, си отишла! Търсих те из цялата проклета армия! Часове наред. Къде, да му се не види, си била цяла вечер!

Застанала в тъмната студена нощ на Вирджиния, заобиколена от двете армии и от далечните звуци, които съпътстваха ужасите на войната, Лийна бе смаяна от пълната си неспособност да разбере, от своето объркване и изненада. Не бе очаквала такава реакция от Чейс, не бе очаквала да чуе тъкмо такъв въпрос. Щеше да го разбере, ако й бе ядосан, задето е тръгнала, без да се сбогува. Или защото е отказала да замине за Филадельфия, както той бе намислил. Ала въпросът, който сега й задаваше, просто я извади от релси.

— Ами... тръгнах да те търся, Чейс. След днешната битка никой не знаеше... Страхувах се. И започнах да... започнах да мисля, че... — Изведнъж в нея се надигна непоносима болка и най-неочаквано Лийна залитна напред и се разрида безутешно. Само по инстинкт Чейс вдигна навреме ръце, за да я хване и тя да не падне. — О, Господи, не ми се сърди, Чейс! Не можех да не го направя! Тази вечер вече бях започнала да мисля, че си мъртъв! Търсих те под дърво и камък часове наред и никъде не те намерих! Не знам дори какво щях да направя, ако те бях открила мъртъв. Може би щях да легна до теб и също да умра, не знам. Търсих те навсякъде и не те намерих никъде...

— Успокой се, Лийна, вече всичко е наред. Всичко свърши. Не ти се сърдя. Тук съм и съм добре... и двамата сме добре. Това е най-важното. Хайде, любима, успокой се.

Той също най-неочаквано бе притворил очи и се замъчи да овладее чувствата си, неспособен да говори, тъй като на гърлото му бе заседнала буца. Господи, колко добре разбираше страха, движил Лийна тази нощ. През последната дълга седмица и Чейс не знаеше къде е тя и бе изпитвал същия страх за нея. А снощи не можеше да пренебрегне задълженията си и да я потърси в лагера. Сякаш нямаше начин да я намери... Войната продължаваше да бушува около тях. Пак хвърчаха щитове, гърмяха пушки, избухваха гранати. Божичко, каква нощ... и за двамата.

— Успокой се, Лий! Почти всичко свърши. Войната почти приключи и ние двамата сме добре. Днес хванахме в капан една трета от армията на Лий — отрязахме им пътя и пленихме повечето от тях. Вече му се вижда краят.

— Една трета от армията на Лий! — Неочаквана болка прониза Лийна в сърцето, въпреки че в него бушуваха какви ли не други чувства. „Войната свършва? Югът е победен?“

Сякаш доловил инстинктивно мъката ѝ, Чейс я прегърна още по-силно и я притегли до себе си, поклащайки глава в знак на категорично несъгласие.

— Господи, недей, Лий... Не им пожелавай да не губят надежда. Пожелай им да се предадат, ще бъде много по-добре за тях. Грант за това е тук тази вечер. Ще изпрати покана на Лий да обсъдят утре условията на капитулацията.

— Но Лий няма да се предаде. — Лийна познаваше чудесно вирджинците, бе една от тях. — Ще се опита да се промъкне на юг и да се присъедини към Джонстън в Северна Каролина. Знаеш го.

— Да, знам. Но няма да му позволим, Лий. Стигне ли планините, току-виж започнал партизанска война, така че не можем да му позволим.

Лийна още не можеше да реагира. Изглеждаше толкова невероятно, за да бъде истина. Помнеше много ясно първия славен ден в Ричмънд. Спомняше си Верена Дейвис в Белия дом на Конфедерацията, спомняше си и Лий там, както и Стюарт, и Джеб Стюарт. Цялата някога непристъпна увереност и гордост на Вирджиния. Сега Лийна си представяше само изгорените плантации и опустошените ферми в долината. Бяха загубили всичко, без да

спечелят... Не, може би не нищо. Може би това, че накрая всичко свършваше, все пак значеше нещо за тях.

— Не, Чейс, генерал Лий никога няма да приеме унижителни условия. Ако го победите честно, ще се предаде. Той е истински джентълмен, за да стори друго. Ако не може да се добере до Джонстън, знам, че ще се предаде заедно с армията.

Лийна притвори очи от болка и се опита да се пребори с нахлулите в очите ѝ сълзи. Усети как Чейс допира глава до нейната, как бавно и нежно я целува по замръзналите ѝ на нощния студ коси.

— Лий, ще мине страшно много време, докато това стане. Но ти ме изслушай. Имам да ти кажа нещо много важно. Вече не съм женен. Бракът ми със Сюзан е анулиран. Ожени се за мен, Лийна. Ожени се за мен, докато пак не се е появила някоя пречка, която да ни раздели.

— Да се оженя за теб ли? — Лийна много бавно осмисли думите му. Бе стъписана и изморена, опитваше се да повярва, че въпросът, който току-що ѝ е задал, бе истински. — Но...

Извърна се неволно, за да погледне ръката на Чейс, с която я бе прегърнал през рамото. Мрачните облаци бяха скрили луната, но бледата златиста светлина от запалените в къщата лампи осветяваше следата върху пръста на Чейс, където преди бе халката. Нямахте го уличаващия блясък на брачния златен пръстен. За миг Лийна не можеше да повярва на очите си. После кимна бавно, почти зашеметена.

— Да, ще се омъжа за теб, Чейс. Веднага щом войната свърши, разбира се.

— Не, още сега. — Чейс инстинктивно отдръпна ръце от разтрепераните ѝ рамене. В гласа му отново се долови суровост, очите му, които търсеха нейните очи, изведнъж станаха някак отчуждени. — Ожени се за мен сега или никога, Лийна. Реши кое от двете е по-важно за теб. Аз? Или Югът?

Лийна се колеба само миг, въпреки че този единствен миг тежеше от неизречена болка. Бе взела това решение още преди няколко седмици, осъзна изведнъж тя. Само не го бе признала нито пред себе си, нито пред Чейс. Чудото бе станало и той бе свободен. Сега тя нямаше намерение да жертва напразно бъдещето и на двамата заради обречената Конфедерация. Беше се просълзила, но кимна недвусмислено и притисна силно и продължително лице в добре

познатата, някога омразна синя униформа на войника северняк, застанал до нея.

— Да, ще се омъжа за теб, Чейс. Още тази вечер, ако искаш. В известен смисъл дори сме закъснели. Вече май пак нося твоето дете в утробата си.

Тя си пое дъх, изпъшка, не прорида и вдигна глава, за да срещне погледа му, опитвайки се да му се усмихне.

— Това е една от причините този път да остана при проклетите ти северняци. Исках да бъда възможно най-дълго до теб и си мислех, че твоята армия е най-безопасното място.

Върху измореното лице на Чейс не се появи усмивка, напротив — някаква тъга, пробудени от забравен страх. Продължи да я прегръща и накрая Лийна усети как той се разтреперва.

— Обичам те, Лийна, такава, каквато си. В това отношение не би трябвало да искам да те променям, но от време на време ме изкушаваш. Бог ми е свидетел колко много ме изкушаваш сега. — Продължи да държи ръце на раменете ѝ, но отстъпи малко, за да я погледне в златистата светлина. — Тогава ще се оженим още тази вечер. Може би, омъжена за мен, ще бъдеш по-склонна да слушаш от време на време какво ти казвам. Особено сега, когато може би вече е намесено и нашето дете, съм длъжен да взема отношение какво ще правим през следващите дни. Ще те заведа някъде, където да си в безопасност. Знай, че зле ти се пише, ако пак почнеш да се инатиш. — Чейс си пое дълбоко въздух и погали косите ѝ с още една целувка. — Чакай ме, Лий. Чакай ме тук. Ще проверя дали мога да открадна поне един час за себе си, за да се оженим веднага!

И след като млъкна, Чейс пак не се отдели от нея. Изведнъж Лийна усети в прегръдката му неистово напрежение. Усети как той споделя безмълвно с нея цялата мъка и болка, които бе преживял през последните години и които го бяха довели до тук, пробудилия се страх, че ще я загуби отново, остави ли я да замине. Както бе ставало толкова пъти в миналото. Лийна го притегли още по-плътно до себе си и се разплака от внезапното болезнено прозрение и съчувствие. Продължи да го прегръща още дълго, сякаш в мълчалив отчаян отговор, като че ли не я интересуваха нито воюващите армии, нито техните каузи, нито каквото и да било. Този път бяха променили завършека. В крайна сметка бяха избягали от неизбежното.

— Обичам те, Чейс. Върви да си издействаш един час, няколко минути, колкото успееш. Този път се заклевам, че ще те чакам точно на това място. Този път нищо няма да застане между нас. Никога повече.

ЕПИЛОГ

Беше късно и тъмно. Наближаваше полунощ, когато вестта пристигна по телеграфа от Вашингтон във Филадельфия. Изведнъж по далечните, осветени от фенерите улици се чува накъсани викове. Пред къщата на Кортландови се разнесе конски тропот и ечна крясъкът на конника, приглушен от вратите и завесите. Джошуа седеше в салона заедно с Джонатан и Уитни. Беше Цветница и по този повод вечерята бе богата и бе поднесена малко по-късно. Накрая имаше и коняк. Тримата всъщност разговаряха за незначителни неща: за строежа на моста над Шълкил, за откриването на Съюзническата Лига през май, на което Ейбрахам Линкълн бе обещал да присъства, за инвестиции в железниците и може би в разрасналата се по време на войната текстилна промишленост.

Сега, при тези звуци на веселие и радост, огласили улиците, в къщата изведнъж настъпи тягостно мълчание. Уитни тръгна към прозореца да разбере какво става. Бе на средата на пътя, когато я спряха камбаните на една далечна черква, внезапно забили неударимо. Миг след това и от по-близо се разнесе камбанен звън — може би от „Св. Марк“, където камбаните кънтяха някак по-чисто и меко. Уитни се обърна инстинктивно към Джонатан и видя, че той потръпва и бавно пребледнява под бледата златиста светлина на лампите в салона. Лий! Явно бе пристигнала вестта, че се е предал във Вирджиния. Каузата бе загубена. Накрая всичко бе свършило.

Джошуа седеше смълчан и застинал, само погледна бързо младия вирджинец отсреща. Нямаше какво да каже. Щеше да бъде прекалено лицемерно, ако почне да му съчувства. Подобно на Грант, който същия този следобед се бе изправил срещу Робърт И. Лий, и Джошуа не изпитваше тържество и радост. Бе обзет от някакво объркване, защото въпреки вълнението от победата на съюзниците, и Джошуа като Грант осъзнаваше колко унижително са били победени южняците. Единственото, което му носеше непомрачена радост, бе надеждата, че Чейс скоро ще се прибере. Джошуа изведнъж се сети за Роланд Ходжес

и коалицията и за миг видя някаква горчива ирония във всичко това. За Бога, те сигурно скърцаха със зъби от яд! Бяха бесни, но не можеха да предприемат нищо срещу Линкълн. Джошуа Кортланд бе правил, струвал, но бе осуетил поне засега плановете им.

Каквото и да се случеше сега, това щеше да бъде достатъчно. Ако Линкълн не доживееше да види своето дело завършено, то поне бе доживял да избере посоката, по която то да поеме. Дори в този миг Линкълн стоеше на обгърнатия в мрак балкон на Белия дом във Вашингтон и за пореден път се обръщаше към насъбралата се на поляната тълпа с думите от своето встъпително обещание за „милост към всички и злоба към никого“. Линкълн щеше да одобри щедрите условия на мира, които щяха да важат и дълго след това. Щеше да напомни на победилия Съюз, че Югът не е повален враг, не е чужда територия, която може да понесе ужасите на отмъщението. Югът, разбит и разгромен, какъвто без съмнение беше, продължаваше да е част от Съюза и трябваше да принадлежи не на завоевателите от Севера, а на народа, който се бе борил за него последните четири години. Каквито и позиции да извоюваха по-късно някои крайни групировки — като военното министерство и различните коалиции, — те никога нямаше да удържат победата, която си бяха поставили за цел. Белезите можеше и да останат, но самият Съюз бързо щеше да оздравее. В крайна сметка Джошуа бе спечелил една от своите битки. Бе живял достатъчно добре и достатъчно дълго, за да осигури достойно бъдеще за страната, която обичаше. И вече можеше да умре доволен, че го е направил.

— Май чух вратата — прошепна Уитни и думите ѝ потънаха в мълчание досущ като хвърлено в езеро камъче, разсеяло смразяващата тишина.

Излезе в коридора, с което стъписа мъжете, но Джонатан също се изправи и с това стопи неловкостта на първия миг, когато бяха останали сами.

— Искаш ли още коняк, Джошуа? Аз ще пийна още една чаша — каза напълно спокойно, но въпреки това ръката му трепереше леко, докато си наливаше от коняка.

„Поражение. Невероятно. Някога бих казал, че е невъзможно. А сега е просто факт. Господи, какво ли ще направят сега северняците с

клетия разгромен Юг? Каква ли цена трябва да плати Югът за неуспешния бунт?“

— Има телеграма от Вирджиния. — Уитни внезапно се бе върнала в салона и пресече, за да протегне ръка на Джонатан и да го докосне с болка и безмълвно съчувствие, а после се обърна към Джошуа Кортланд. Когато отвори телеграмата обаче, на лицето ѝ бавно грейна усмивка. — От Лийна е. Война или не, явно е останала във Вирджиния с майор Кортланд и пак е с армията на северняците — като медицинска сестра. Сигурно много обича сина ти, Джошуа. Спомням си как моята скъпа Лийна припаднаше само при вида на кръв. Пише, че Лийна и Чейс Кортланд са се оженили малко преди полунощ на шести април и очакват първото си дете в края на ноември или началото на декември. Пише още, че Чейс сега е назначен в щаба на генерал Девин, така че не би трябвало да участва в най-лютите боеве, ако изобщо ще има такива. Двамата ще се приберат веднага, щом могат. — Уитни пристъпи и се наведе да целуне Джошуа по страната, нежно, като дъщеря. Джошуа не помръдваше от изненада. Тя сложи телеграмата в ръцете му, после се дръпна бавно. — Честито, скъпи! Явно най-после ще си имаш внуци. Толкова се радвам за теб!

— Лийна се е омъжила за него? — изпелтечи Джонатан Пенли, съвсем стъписан от изненадващите новини тази вечер. Почервеня и се опита да дойде на себе си, но видя смаяното изражение на Джошуа и се намръщи:

— Ако си недоволен, че имаш за снаха бунтовничка, Джошуа, мога да те уверя, че и аз с този роднина офицер от армията на Севера...

— Млъкни, Джон! Не разбираш ли какво означават тези камбани? Вече няма бунтовници и северняци. Лийна и майор Кортланд поне са проявили здрав разум да го проумеят. Сега всички ние трябва да направим същото. — Уитни продължаваше да се усмихва едва, като че ли на себе си, и посегна да вземе шала, за да излезе. — Новините са чудесни, но вече трябва да се прибираме, Джон. Камбаните сигурно са събудили децата. Манди ще иска да разбере защо бият, а Джош ще е огладнял. Няма насита това дете.

След като Уитни излезе, настъпи неловко мълчание. Джонатан погледна остро Джошуа и от изражението му му стана ясно, че е изтълкувал погрешно изненадата на стареца. Не гняв, а тихо, почти

невероятно удоволствие се бе изписало върху лицето на Кортланд, в очите му искряха сълзи. Господ бе чул молбите му. Линкълн бе жив. Съюзът бе спасен. Чейс бе оцелял в безнадеждния поход на север и сега бе свързан за цял живот с жената, която обичаше. Значи Господ му бе простил за Елинор. Това бе за Джошуа най-красноречивото доказателство. И за обичния му Съюз, и за семейството му имаше бъдеще. Нещо повече — бъдещето пред тях бе много хубаво.

Джонатан прекъсна унеса му, като се приближи и му подаде непохватно ръка, за да се извини и наред с това да изрази приятелските си чувства. Онзи отдавнашен ден бе дал обет — таен и мълчалив. Ако майорът северняк успееше да заведе Лийна невредима във Вирджиния, Джонатан се бе заклел да го приеме за свой приятел и съюзник, а не за враг. А вирджинците държаха на думата си, дори да я бяха дали само на себе си. Джонатан щеше да приеме брака на сестра си със северняка и „в известен смисъл, призна пред себе си той, изборът на Лийна никак не е лош.“

— Уитни, разбира се, е права, Джошуа. Прости ми. От всички семейства, които познавам, няма друго, с което бих се свързал с по-голяма радост. Независимо дали сте северняци или не.

Той се усмихна малко кисело, а Джошуа Кортланд отвърна на усмивката и се надигна да поеме ръката, протегната му от младия вирджинец.

— И аз не бих приел друга снаха с по-голяма радост, Джонатан.

Пак замълчаха, но този път се чувстваха странно близки един с друг. Когато накрая тръгна да си върви, Джонатан помисли с изненада, че в крайна сметка и Джошуа, и той са оцелели в стихията на войната. Сега бяха доживели и края ѝ. На излизане забеляза, че Уитни е оставила колието си зад стола на Джошуа. Беше го отворила, та да се вижда портретът на Лийна. Усмихнат, Джошуа го изучаваше внимателно в златистата светлина на лампата, сякаш искаше да разбере от лицето на момичето как горе-долу ще изглеждат внуците му.

Ето този спомен запази Джонатан за Джошуа Кортланд. В идните години, когато старият Кортланд отдавна не бе сред живите, този спомен си остана същият. И сетеше ли се как в онзи миг е греело лицето на Джошуа, Джонатан се успокояваше, че семейство Пенли все пак са платили своя дълг към този северняк в крайна сметка — и то от щедро по-щедро.

На дванайсети април конфедеративната армия на Северна Вирджиния направи своя последен поход — по стария път от Ричмънд до Линчбърг, минавайки по малкия мост над калната река Апоматокс, която на това място бе широка почти колкото плитък поток. Вървяха по полегатия хълм, опасан от току-що напъпили дървета, заплетени храсталаци и жив плет. По-нататък на неравната поляна безгрижно пасяха десетина крави.

В далечината бе последният лагер на армията в Северна Вирджиния, където Лий най-необяснимо бе решил да остане в палатката си. Генерал Грант също го нямаше. Бе решил да се върне във Вашингтон: твърде скромнен, за да търси славата, и в същото време твърде объркан, за да се изправи лице в лице с последното унижение на своя някога горд и безкрайно достоен враг. Но по черния път сред отрядите на федералистите бяха повечето висши офицери, включително и щабът на генерала. Лийна седеше отпред на седлото на Чейс. Между нея и приближаващата бунтовническа армия имаше само едно дърво с голи клони и бяла ограда от колчета. Преди ден-два бяха започнали да се появяват разузнаваческите патрули. Това бе последната формалност. Оръжията и бойните знамена на бунтовниците трябваше днес да бъдат предадени на малкия триъгълен кръстопът, обрасъл с пролетна трева. После от покрайнините на село Апоматокс бунтовниците щяха да се пръснат сами или на малки групи, за да се отправят в дългото пътуване към дома.

Грант бе заповядал да се пази почтително мълчание. Никой не биваше да дава воля на бурната радост от поражението на мъжете, които отново, според подписания от Линкълн декрет, бяха смятани за братя, а не за врагове. И сред тъмносините колони по пътя цареше единствено мълчаливо очакване. Не свиреха военни оркестри, барабаните не гърмяха. Само хладният пролетен ветрец подухваше в голите клони, чуваха се приглушеният тропот на хиляди нозе и понякога неспокойното изтрополяване на някой кон. Но когато бунтовническата колона застана на билото на хълма, всички федералисти ахнаха в един глас. След четири години война бунтовническите полкове бяха изтънели и бяха заприличали на дружини, а от множеството червени знамена, които носеха малцината

оцелели, цялата колона сякаш бе коронясана с цвета на кръвта. Когато предният корпус на генерал Гордън наближи, федеративните тръбачи дадоха сигнал „на оръжие“ — походния салют. И войниците от единия лагер импулсивно отдадоха чест на достойната и храбра борба на бойците от другия лагер, дълго време били техни врагове.

Тази армия нямаше почти нищо общо с мощната величествена войска, която преди близо четири години Лийна бе видяла да потегля от Ричмънд. Някога тази армия наброяваше над сто хиляди души. Сега бяха останали по-малко от двайсет и седем хиляди, които щяха да бъдат помилвани. Вече ги нямаше солидните сиви редици. Сивият плат бе свършил още преди години, по време на федеративната блокада, и повечето войници бяха облечени с дрехи от домашна вълна и памук, боядисани в ръждивокафяво с орехова шума. Нямаше ги буйните охранени коне, някога гордостта на Вирджиния. Не се разнасяха речи, оркестърът не свиреше „Дикси“. Имаше единствено победени мъже, опустошена земя и една злокобна застинала тишина, сякаш отпред маршируваха призраци, а не хора. Тази тишина продължи, докато и последният полк не хвърли в общата купчина пушките и не сви продупчените от куршумите знамена. Сетне тишината се стопи под пролетното слънце. Нацията отново бе единна и неразделна.

Лийна огледа смаяна и невярваща, с пълни със сълзи очи, съюзническите войници. Уморените им от войната лица бяха сурови и негостоприемни. Това, осъзна изведнъж тя, бе лицето на бъдещето. За добро или за лошо, светът на стария Юг, светът, в който тя бе родена и бе израснала и който някога бе обичала толкова силно, този свят на благородство, изящна красота и илюзии бе изчезнал безвъзвратно. Бъдещето принадлежеше на северняците — делови, студени, но стъпили на земята. Кой знае защо, още преди края на войната Конфедерацията бе оттеглила обвинението си срещу Лийна. А Джошуа Кортланд ѝ бе издействал амнистия от президента. Благодарение на това и на мъжа, с когото сега делеше седлото, Лийна отново имаше бъдеще. Странно, помисли тя, наблюдавайки как войниците от победения Юг минават пред нея, войната я бе научила не да мрази, а да обича. Толкова силно, че да преодолее различията, които омразата би поставила между нея и мъжа, когото обичаше.

Някога, в един далечен ден в Блайдсуд, в тогава още неопустошената долина Шенандоа, един федеративен хирург на име

Лейси я бе предупредил, че войната ще я изправи пред някои болезнени въпроси. Сега най-после Лийна бе открила отговорите на тези въпроси. Бе загубила нещо във войната, но бе спечелила... като всички останали, като всеки от тях. Сега те с Чейс бяха заедно, за да се опитат да съберат пръснатите през войната частици от своя живот и да излекуват раните, които ужасите на войната бяха нанесли и на двамата. Скоро пролетта отново щеше да разцъфне в долината. Скоро от любов към нея Чейс щеше да ѝ помогне да построи наново Блайдсуд. Техните деца и внуци щяха да играят в сребърната рекичка, да ловят риба в стария поток. Както тя и брат ѝ Джонатан бяха правили преди толкова години... Белезите от войната щяха да зараснат и да станат почти незабележими. Сякаш доловил мислите ѝ, Чейс се приближи до нея на седлото и я обхвана по-здраво с ръце през кръста — нея и детето, което тя носеше. В отговор Лийна се извърна към него и му се усмихна, пък било то и през сълзи. Той вече не ѝ бе враг, а само най-скъп приятел — едновременно любим и съпруг. Лицето на Чейс Кортланд за нея бе лицето на бъдещето, а то беше просто прекрасно. В крайна сметка боговете се бяха смилили над тях и ги бяха възнаградили щедро.

Издание:

Джесика Сент Клер. Зимни рози

ИК „Бард“, София, 1995

Редактор: Емилия Масларова

Коректор: Ани Стаменова

ISBN: 123–456–789–0

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.